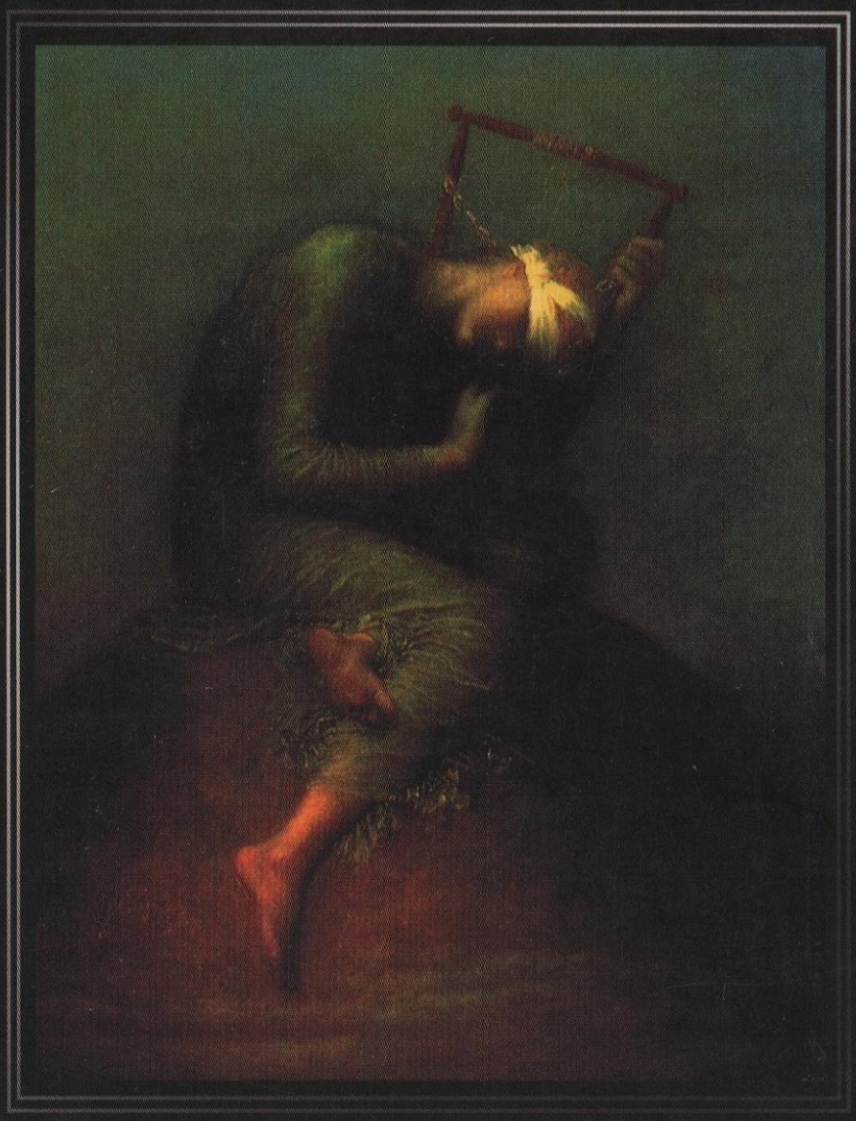
Bir Adım Geriden

HENNING MANKELL

ALTIN KİTAPLAR

ALTIN
KİTAPLAR

KİTABIN ORİJİNAL ADI

ONE STEP BEHIND

YAYIN HAKLARI

HENNING MANKELL ©
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET A.Ş. ©

BASKI

1. BASIM / EKİM 2003
AKDENİZ YAYINCILIK A.Ş.
Matbaacılar Sitesi No: 83
Bağcılar - İstanbul

BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET A.Ş.'YE AİTTİR.

ISBN 975 - 21 - 0386 - 3

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Celâl Ferdi Gökçay Sk. Nebioğlu İşhanı
Cağaloğlu - İstanbul

Tel: 0.212.513 63 65 / 526 80 12
0.212.520 62 46 / 513 65 18

Faks: 0.212.526 80 11

http://www.altinkitaplar.com.tr
info@altinkitaplar.com.tr

Bir Adım Geriden

HENNING MANKELL

TÜRKÇESİ

FATOŞ DİLBER

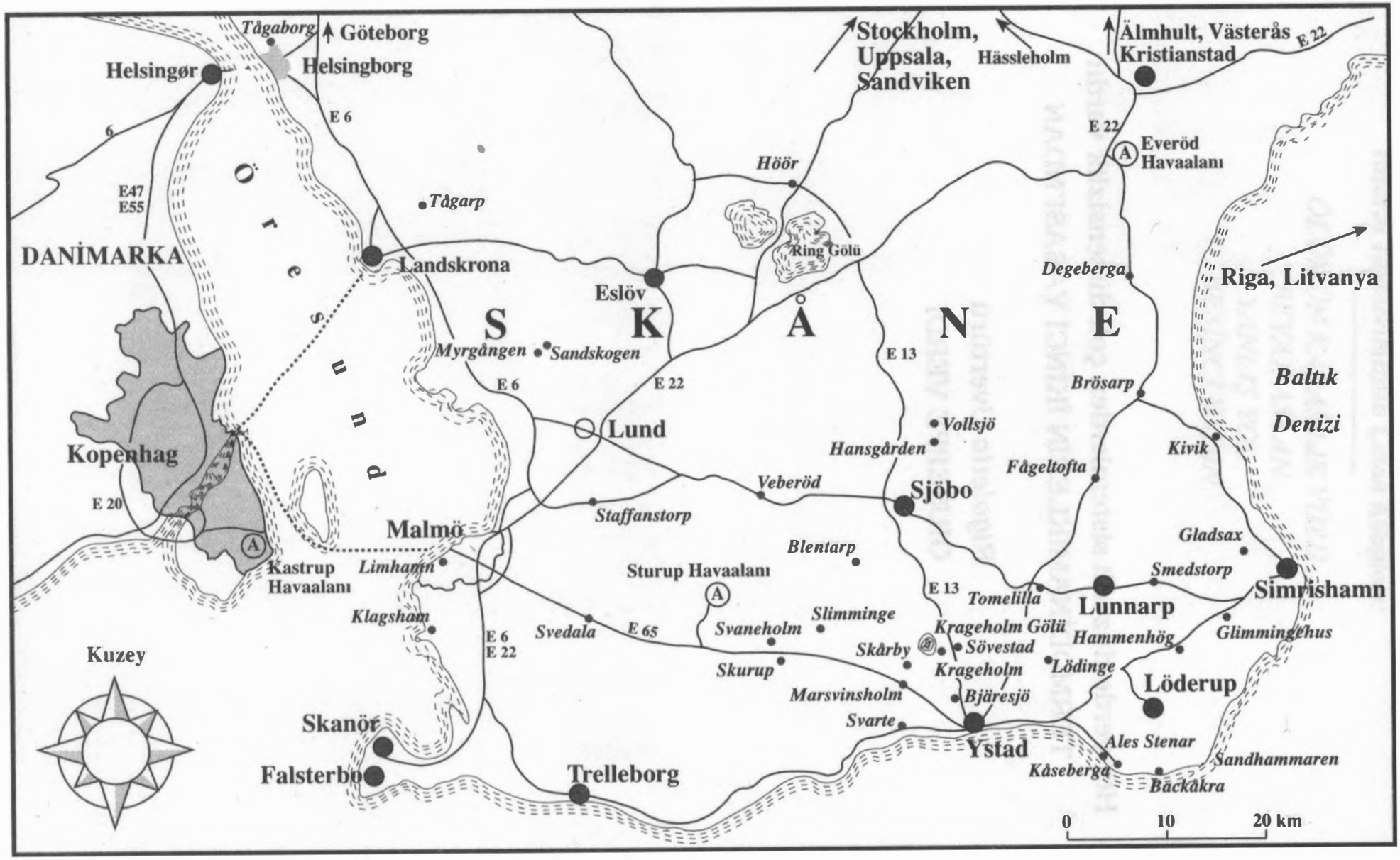

Yazarın Yayınevimizden Çıkan Kitapları:

ÖLÜMÜN KARANLIK YÜZÜ
BEYAZ ASLAN
YANLIŞ YOL
BEŞİNCİ KADIN

Her yerde düzenli sistemlerden çok düzensizlik vardır.
TERMODİNAMİKLERİN İKİNCİ YASASI'NDAN

Rigoletto Uvertürü
GIUSEPPE VERDI

Tågaborg
Göteborg
Helsingborg
Helsingør
E 6
6
E47
E55
DANİMARKA
Öresund
Tågarp
Landskrona
Höör
Stockholm,
Uppsala,
Sandviken
Hässleholm
Älmhult, Västerås
Kristianstad
E 22
Everöd
Havaalanı
Ring Gölü
Eslöv
SKÅNE
Degeberga
Riga, Litvanya
Myrgången
Sandskogen
E 13
Brösarp
Baltık
Denizi
Lund
Vollsjö
Hansgården
Kivik
Fågeltofta
Veberöd
Sjöbo
Kopenhag
E 20
Staffanstorp
Malmö
Gladsax
Blentarp
Kastrup
Havaalanı
Limhamn
Sturup Havaalanı
Smedstorp
Simrishamn
Tomelilla
Lunnarp
Klagsham
Slimminge
Svedala
E 65
Svaneholm
Krageholm Gölü
Hammenhög
Glimmingehus
Skårby
Sövestad
Skurup
Krageholm
Lödinge
Löderup
Marsvinsholm
Bjäresjö
Svarte
Skanör
Ystad
Ales Stenar
Falsterbo
Trelleborg
Kåseberga
Sandhammaren
Backåkra
Kuzey
0
10
20 km

ÖNSÖZ

Yağmur öğleden sonra saat beşi geçe durdu. Büyük ve iri ağaç gövdesinin yanına çömelmiş olan adam dikkatle yağmurluğunu çıkardı. Yağmur yarım saatten fazla sürmemiş ve sağanak halinde yağmamış olmasına karşın adamın üstü başı ıslanmıştı. Birden öfkelendi. Üşütüp hasta olmak istemiyordu. Özellikle şu anda, yazın ortasında hastalanmaya hiç niyeti yoktu.

Yağmurluğunu yere sererek ayağa kalktı. Ayakları uyuşmuştu. Yavaşça ayaklarını öne arkaya sallayarak kan dolaşımının normale dönmesine çalıştı, bir yandan da çevrede bir hareket olup olmadığına bakıyordu. Beklediği kişilerin akşam sekizden önce gelmeyeceklerini biliyordu. Plan bu doğrultuda yapılmıştı. Ama yine de birinin patikaların birinde yürüyüş yapma olasılığı da vardı. Bu onun denetiminin dışında olan ve asla emin olamayacağı tek unsurdu. Buna karşın yine de kaygılı değildi. Yaz Dönümü akşamıydı. Ormanlık alanda kimse çadır kurmadığı gibi piknik de yapan yoktu. Ve söz konusu kişiler bu noktayı zaten özenle seçmişlerdi. Yalnız kalmak istiyorlardı.

Bu yerde buluşmaya iki hafta önce karar vermişlerdi. Onları birkaç ay boyunca yakın takibe almıştı. Hatta aldıkları kararı öğrendikten sonra gelip buluşacakları yere bile bakmıştı. Ormanlık alanda dolaşırken görünmemek için elinden geleni yapmıştı. Bir keresinde ara yollardan birinde ağır adımlarla yürüyen yaşlı bir çift görmüş ve onlar geçip gidinceye dek de bir ağacın arkasına saklanıp beklemişti.

Daha sonra da Yaz Dönümü kutlamaları için saptadıkları yeri bulduğunda bu yerin ne denli ideal olduğunu hemen anlamıştı. Etraf çalılarla örtülü çukurlarla doluydu. Tepedeyse birkaç ağaç vardı. Ne kendi amaçlarına ne de onun amacına uygun daha iyi bir yer seçemezlerdi doğrusu.

Yağmur bulutları dağılıyordu. Güneş yüzünü göstermiş ve hava birden ısınıvermişti. Serin bir haziran ayı geçiriyorlardı. Oysa Skåne'dekiler yazın erken gelmesinden şikâyetçiydiler ve o da onlar gibi düşünüyordu. Her zaman herkesle hemfikir olmayı yeğlerdi. Yaşamın insanın karşısına çıkardığı engellerden kendini koruması için karşısındakilerle aynı fikirde olmasından başka çaresinin olmadığına inanırdı.

Başını kaldırarak gökyüzüne baktı. Artık yağmur yağmayacaktı. Bahar ve yazın ilk günleri oldukça serin geçmişti. Ama şimdi, akşam olurken, bu Yaz Dönümü akşamında güneş sonunda yüzünü göstermişti. Harika bir akşam olacak, diye geçirdi içinden. Hem de hiç unutulmayacak bir akşam.

Hava nemli çim ve toprak kokuyordu. Bir yerlerden kanat çırpma sesi duydu. Sol yandaki tepeden deniz görülüyordu. Ayaklarını iki yana açmış duruyordu. Ağzında artık çiğneye çiğneye kayış gibi olmuş tütünü yere tükürdü. Sonra da ayağıyla tütün parçacıklarını toprağa karıştırdı. Arkasında asla iz bırakmazdı. Son günlerde sıklıkla tütün kullanmayı bırakmayı düşünür olmuştu. Tütün asla ona uymayan kötü bir alışkanlıktı.

Hammar'da buluşmaya karar vermişlerdi. İkisi Simrishamn'dan ve diğerleri de Ystad'dan geldikleri için buluşmak için en uygun yer Hammar'dı. Ormanlık alana arabalarıyla gidecekler, arabalarını uygun bir yere park ettikten sonra da daha önceden saptadıkları yere gideceklerdi. Bu kararı alabilmeleri öyle kolay olmamıştı. Birçok seçeneği tartışmışlar, birçok öneri ortaya atılmıştı ama içlerinden biri bu yeri önerdiğinde diğerleri daha fazla tartışmadan belki de zamanlarının azaldığını fark ettiklerinden hemen kabul etmişlerdi. İçlerinden biri yiyeceklerle ilgilenmeyi üstlenirken diğeri Kopenhag'a gidip gereksinimleri olan kostümlerle pe-

rukları kiralamıştı. Hiçbir şeyi şansa bırakmamışlardı. Hava koşullarının kötü olabileceğini bile hesaba katmışlardı. Yaz Dönümü günü saat 14.00'de içlerinden biri kırmızı sırt çantasına büyük bir boyalı muşamba koymuştu. Ayrıca bir rulo bantla eski günlerden kalma alüminyum tente kancalarıyla çivileri de çantasına yerleştirmişti. Yağmur yağacak olursa çadırları da hazırdı.

Her şey hazırdı. Göz önünde bulundurmadıkları yalnızca tek bir şey vardı. İçlerinden biri aniden hastalanmıştı. Belki de hepsinden daha fazla Yaz Dönümü Akşamı'nı heyecanla bekleyen genç bir kadındı hastalanan. Diğerleriyle bir yıl önce tanışmıştı. O sabah uyandığında midesi bulanıyordu. Önce bunun aşırı heyecandan kaynaklandığını sanmıştı. Ama saatler geçmiş, öğlen olmuştu ve midesi hâlâ bulanıyordu. Bir süre sonra da kusmaya başlamıştı. Ateşi de çıkmıştı. O hâlâ iyileşeceğini umuyordu. Ama kendisini almaya geldiklerinde bacakları titreyerek kapıyı güçlükle açmış ve hastalandığını, onlarla gelemeyeceğini söylemişti.

Bu yüzden de Yaz Dönümü Akşamı saat 19.30'u biraz geçe Hammar'da yalnızca üç kişiydiler. Yine de arkadaşlarının hastalanmasının kendilerini olumsuz etkilemesine izin vermemişlerdi. Onlar deneyimli kişilerdi; bu tür şeylerin olabileceğini bilirlerdi. Ani hastalıklar karşısında yapacakları bir şey yoktu.

Arabayı ormanlık alanın dışına park ettiler, bagajdan sepetlerini alarak patikalardan birinde gözden kayboldular. İçlerinden biri uzaklardan bir yerden gelen bir akordeon sesi duyduğunu söyledi. Ama onun dışında çevrede yalnızca kuş sesleriyle uzaklardan gelen denizin sesi duyuluyordu.

Önceden saptadıkları yere geldiklerinde bir kez daha bunun çok akıllıca ve doğru yapılmış bir seçim olduğunda görüş birliğine vardılar. Burada onları kimse rahatsız etmeyecek ve şafağa dek bekleyebileceklerdi.

Gökyüzünde artık tek bir bulut bile kalmamıştı. Yaz Dönümü gecesi hava açık ve güzel olacaktı. Yaz Dönümü Akşamı'na ilişkin planlarını şubat başında havaların geç kararmasına ilişkin özlemlerini dile getirdiklerinde yapmışlardı. O akşam şişelerce şarap içmişler ve alacakaranlık sözcüğünün tam anlamına ilişkin yoğun bir tartışmaya dalmışlardı. Hangi

noktada aydınlık karanlıkla tam olarak birleşiyordu? Kim alacakaranlığı tam olarak anlatabilirdi? Yerde uzamış gölgeler arasında alacakaranlık bastığında ışık ortalığı ne kadar aydınlatıyordu? Görüş birliğine varamamışlardı. Alacakaranlık sorunu çözülmeden kalmıştı. Ama onlar yine de o akşam kutlamalarına ilişkin planlar yapmışlardı.

Çukurlu alana geldiklerinde sepetlerini yere koydular, sonra da ağaçların arkasına giderek yanlarında getirdikleri cep aynalarının yardımıyla kostümlerini giyip peruklarını başlarına geçirdiler.

Hiçbiri kendilerini uzaktan izleyen adamı fark etmemişti. Perukları takmak işin en kolay yanı olmuştu. Korseleri, jiponları giymek daha zor olmuştu. Makyajlarını yapmaları da pek kolay olmamıştı. En küçük ayrıntının bile kusursuz olmasını istiyorlardı. Bir oyun oynuyorlardı, ama bu oyunu alabildiğine dürüstçe oynamaktı ilkeleri.

Saat 20.00'de ağaçların arkasından çıkarak birbirlerine baktılar. Bu soluk kesici bir andı. Bir kez daha çağlar öncesine geri dönmüşlerdi. 18. yüzyılın zevkine düşkün, içki âlemlerinin vazgeçilmez şairi Bellmann'ın çağına dönmüş gibiydiler.

Birbirlerine yaklaştılar ve bir kahkaha patlattılar. Ama hemen sonra da eski ciddiyetlerine geri döndüler. Büyük sofra örtüsünü yere serdiler, piknik sepetlerini boşalttılar ve kasetçalarda Bellmann'ın ünlü eseri *Fredman's Epistles*'den bestelenen şarkıları içeren kaseti çalmaya başladılar.

Kış geldiğinde, bu akşamı özlemle düşüneceğiz dediler. Kendilerine bir başka sır daha yaratmışlardı.

Vakit gece yarısı olduğunda hâlâ kararını verememişti. Daha çok zamanı olduğunun farkındaydı. Şafak sökünceye dek orada kalacaklardı. Belki de sabahı da orada uyuyarak geçirirlerdi. Planlarını en küçük ayrıntısına dek biliyordu. Bu da ona sınırsız bir güç duygusu veriyordu. Yalnızca kendisi üstün çıkacak ve kaçacaktı.

Saat 23.00'ü biraz geçe, onların artık kafayı bulduklarını görünce, büyük bir özenle yerini değiştirdi. Eyleminin başlama noktasını oraya ilk geldiğinde seçmişti. Tepede sık ağaçlıklı alanda gizlenmişti. Açık mavi

sofra örtüsünün üstünde nelerin olup bittiğini tabak gibi görebiliyordu bulunduğu yerden. Ve onlara görünmeden yanlarına yaklaşabilecekti. Ara sıra doğal gereksinimlerini karşılamak için sofradan kalkıyorlardı. Yaptıkları her şeyi en ince ayrıntısına dek görebiliyordu.

Saat gece yarısını geçmişti. Hâlâ bekliyordu. Ara sıra kararsızlık yaşadığından bekliyordu. Yolunda gitmeyen bir şeyler vardı. Onların aslında dört kişi olmaları gerekiyordu. İçlerinden biri gelmemişti. Bunun olası nedenlerini bulmaya çalıştı. Hiçbir neden yoktu. Anlaşılan beklenmeyen bir şey olmuştu. Kız acaba fikrini mi değiştirmişti? Yoksa hastalanmış mıydı?

Aşağıdan gelen müzik ve kahkaha seslerine kulak verdi. Zaman zaman kendini de o açık mavi sofra örtüsünün başında elinde şarap kadehiyle varsaydı. Daha sonra o peruklardan birini deneyecekti. Bunu çok istiyordu. Belki kostümlerden birini de denerdi. Yapacak o kadar çok şey vardı ki. Yapacaklarının sınırı yoktu. Görünmez olsaydı onların üstünde bu denli güçlü olamazdı.

Beklemeyi sürdürdü Kahkahalar bir yükseliyor bir alçalıyordu. Başının üstünden bir kuşun uçtuğunu hissetti.

Saat sabahın üçü olmuştu. Daha fazla bekleyemeyecekti. Denetim kendisindeydi. Son olarak ne zaman saat taktığını hatırlamıyordu. Saatler ve dakikalar sürekli olarak içinde bir yerlerde atıyordu. Hiç şaşmayan biyolojik saati vardı.

Aşağıda açık mavi sofra örtüsünün üstünde her şey son derece sessiz ve sakindi. Birbirlerine sarılarak yatmışlar, müzik dinliyorlardı. Uyuyup uyumadıklarını bilmiyordu ama iyice kendilerinden geçmişlerdi ve hemen arkalarında durduğunun farkında bile değildiler.

Yağmurluğunun üstündeki susturuculu tabancayı aldı. Hızla çevresine baktı, sonra da grubun hemen arkasındaki ağaca doğru gitti ve birkaç saniye kıpırdamadı. Son bir kez daha çevresine bakındı. Kimse yoktu. Yalnızdılar.

Bir adım attı ve üçünü de kafalarından vurdu. Beyaz peruklar kan içinde kalmıştı. Her şey o kadar çabuk olup bitmişti ki, kendi bile tam olarak ne yaptığını anlayamamıştı. Ama artık şimdi üçü de birbirlerine sarılmış bir halde ayaklarının dibinde cansız yatıyorlardı.

Kasetçaları kapattı ve çevreyi dinledi. Kuş seslerinden başka bir ses duyulmuyordu. Bir kez daha çevresine baktı. Elbette kendisinden başka kimse yoktu. Tabancasını peçetelerden biriyle sildi. Asla iz bırakmazdı.

Peçeteyi yere koydu ve az önce kahkahalar atan cesetlere baktı. Şiir işe yaramadı, diye geçirdi içinden. Tek farkımız şimdi dört kişi olmamız, dedi kendi kendine. Her şey planladığı gibi olmuştu.

Kendine bir kadeh kırmızı şarap doldurdu. Aslında içkiyle arası pek yoktu ama dayanamamıştı. Sonra da peruklardan birini denedi. Sofradaki yiyeceklerin tadına baktı. Aç değildi.

Saat sabahın üç buçuğu olduğunda yerinden doğruldu. Hâlâ yapacak birçok şey vardı. Orman erken kalkanların vazgeçemediği yürüyüş yeriydi. Yürüyüş yapanlardan biri yolunu kaybedip buraya düşecek olur olasılığını göz ardı etmedi. Hiç kimse geceden kalan tek bir iz bile bulmamalıydı. En azından şimdilik.

Oradan ayrılmadan önce çantaları ve giysileri inceledi. Aradığını buldu. Üçünün de pasaportu çantalarındaydı. Pasaportları yağmurluğunun cebine yerleştirdi. Daha sonra onları yakacaktı.

Son bir kez daha çevresine bakındı. Cebinden küçük bir fotoğraf makinesi çıkararak reşim çekti.

Yalnızca bir tane çekti. Bu, her tarafa dağılmış kanın dışında 18. yüzyıldan kalma bir piknik resmine benziyordu.

Yaz Dönümü Akşamı'nın sabahıydı. 22 Haziran Cumartesi. Hava çok güzel olacaktı. Yaz sonunda Skåne'e de gelmişti.

Birinci Bölüm

1

7 Ağustos 1996 Çarşamba günü Kurt Wallander az kalsın Ystad'ın doğusunda bir trafik kazasına kurban gidiyordu. Sabahın erken saatinde, altıyı biraz geçe kaza olmuştu. Österlen'den çıkmış Nybrostrand'a doğru gidiyordu. Birden Peugeot'sunu bir kamyon sollayıvermişti. Wallander direksiyonu sağa kırarken kamyon da vargücüyle korna çalmıştı.

Wallander daha sonra arabasını yolun kenarına çekti. Ancak o zaman nelerin olabileceğini algıladığından dehşete düşmüştü. Midesi bulanıyor ve başı dönüyordu, bayılacağını sandı. Hâlâ direksiyonu sıkıca tutuyordu. Sakinleşmeye başladığında az önce başına gelenleri daha iyi algılamaya başlamıştı. Direksiyon başında uyuyakalmıştı. Bu yüzden de karşı şeride geçivermişti. Bir saniye daha uyumuş olsaydı şimdi ölmüş olacaktı. Kamyon onu paramparça edecekti.

Bu gerçeği algılama birden kendini boşalmış gibi hissetmesine neden olmuştu. O sırada aklına birkaç yıl önce Tingsryd'ın dışında arabayı iri boynuzlu bir geyiğe çarpmaktan son anda nasıl kurtardığı gelmişti. Ama o sırada hava kararmıştı ve yoğun bir sis vardı. Oysa bu kez direksiyonun başında uyuyakalmıştı.

Yorgunluk. Bunu anlayamamıştı. Bu yorgunluk haziran başında tatile çıkmadan kısa bir süre önce herhangi bir uyarı yapmadan kendini hissettirmeye başlamıştı. Bu yıl tatile her zamankinden daha erken bir tarihte çıkmıştı ama neredeyse tüm tatil boyunca yağmur yağmıştı. İş başı yaptıktan kısa bir süre sonra da Yaz Dönümü'nden hemen sonra Skåne'de

havalar ısınmaya ve güneş yüzünü göstermeye başlamıştı. Yorgunluğunu bir türlü üstünden atamıyordu. Oturur oturmaz hemen uyuklamaya başlıyordu. Kesintisiz ve yaklaşık on saatlik bir uykudan sonra bile yataktan kalkmakta zorlanıyordu. Araba kullanırken sıklıkla arabayı kenara çekip biraz kestirmek zorunda kalıyordu.

Birlikte Gotland'da dolaşırken kızı Linda da onun bu yorgun halini fark etmiş ve nedenini sormuştu. Tatillerinin son günlerinden birinde Burgsvik'te kaldıkları otelde Wallander yine kendini son derece yorgun ve bitkin hissetmişti. Sabah erkenden Gotland'a gitmek için yola koyulmuşlar, Gotland'da saatlerce dolaşmışlar ve otele dönmeden önce de bir pizzacıda yemek yemişlerdi. Çok güzel bir gün geçirmişlerdi.

Linda, babasına bu yorgunluğunun nedenini sordu. Wallander kızını loş ışıkta bir süre izledikten sonra kızının bu sorusunun o anda aklına gelmediğini uzun zamandan beri bu soruyu sormaya hazırlandığını sezmişti ama yine de omuzlarını silkerek üstünde durmamayı yeğledi. Sağlığında herhangi bir terslik yoktu. Her şey yolundaydı. İnsan tatilde elbette bütün gün yatakta yatacak değildi, dolaşmaktan biraz yorulmuş olabilirdi. Linda başka soru sormadı. Ama Wallander, kızının kendisine inanmadığını anlamıştı.

Şimdi bu yorgunluğunu artık daha fazla göz ardı etmemesi gerektiğini fark etti. Yolunda gitmeyen bir şeyler vardı. Bir hastalığın habercisi olabilecek diğer belirtilerin söz konusu olup olmadığını düşündü. Bazen geceleri bacağına giren bir kramp yüzünden uykudan uyanmasının dışında sağlığını tehdit eden herhangi bir şey yoktu. Ölüme ne denli yaklaştığının farkındaydı. Artık bu sinyalleri ciddiye almalı ve hiç zaman yitirmeden doktorundan bir randevu almalıydı.

Arabayı çalıştırarak camları açtı. Ağustos ayında olmalarına karşın hava hâlâ çok sıcaktı. Wallander babasının Löderup'daki evine gidiyordu. Bu yoldan defalarca geçmesine rağmen hâlâ babasının evine gittiğinde onu yağlıboya kokulu stüdyosunda oturup resim yaparken bulacağını düşünüyordu. Keşke babası yine her zamanki gibi ağaçların arasından bulutlara asılı gibi duran bir güneşin, bir evin resimi yapıyor olsaydı.

Gertrud babasının stüdyoda bilincini yitirip yere düştüğünü Ystad Karakolu'na telefon edip haber verdiğinden bu yana iki yıl geçmişti. Wallander hâlâ nasıl telaşla arabasına atlayıp babasının Löderup'daki evine gittiğini çok net hatırlıyordu. Babasının öldüğüne bir süre inanamamıştı. Fakat, bahçede Gertrud'u gördüğünde artık acı gerçeği kabul etmesi gerektiğini fark etmişti. Kendisini neyin beklediğini o anda anlamıştı.

İki yıl göz açıp kapayıncaya kadar geçmişti. Hâlâ babasının evinde oturan Gertrud'u olası olduğunca sıklıkla ama yeterince değil, görmeye gitmişti. Babası öldükten ancak bir yıl sonra stüdyoyu boşaltmaya başlamışlardı. Toplam 32 adet bitmiş resim vardı stüdyoda. 1995 yılının aralık ayında bir akşam mutfak masasının başında Gertrud'la birlikte babasının son resimlerini kimlerin alacağını saptamak için bir liste hazırlamışlardı. Wallander biri orman tavuklu, diğeri orman tavuksuz iki resmi kendine saklamış, birini Linda'ya vermiş diğerini de eski eşi Mona'ya vermek üzere ayırmıştı. Kız kardeşi Kristina nedense babasının resimlerinden hiçbirini istememişti. Wallander buna doğrusu çok şaşırmıştı. Gertrud'da zaten birçok tablo olduğundan geri kalan 28 adet tabloyu dağıtmaya karar verdiler. Wallander kısa bir duraksamadan sonra ara sıra görüştüğü Kristianstad'daki bir dedektif arkadaşına da tablolardan birini yollamaya karar verdi. 23 tabloyu dağıttıktan ve Gertrud'un akrabalarına da birer tablo verdikten sonra ellerinde hâlâ beş tablo kalıyordu.

Wallander bunları ne yapacağını kestirememişti. Tabloları yakmaya kıyamayacağını çok iyi biliyordu. Aslında tablolar teknik açıdan Gertrud'a aitti ama o geri kalan tabloların Wallander'le kız kardeşi Kristina arasında paylaştırılmasında ısrar ediyor, babalarının yaşamına çok geç girdiğini, bu tablolara sahip olmayı hak etmediğini ileri sürüyordu.

Wallander Kåseberga çıkışını geçti. Az sonra orada olacaktı. Kendisini bekleyen görevi düşündü. Mayıs ayında bir akşamüstü Gertrud'la birlikte traktör yolunda uzun bir yürüyüşe çıkmışlardı. Gertrud ona artık babasının evinde yaşamak istemediğini söylemişti. Kendini orada çok yalnız hissediyordu.

"Burada daha fazla kalmak istemiyorum. Nereye baksam babanı görüyorum," demişti Gertrud.

Wallander içgüdüsel olarak onun ne demek istediğini anlamıştı. Onun yerinde olsaydı büyük olasılıkla o da aynı şekilde davranırdı. Tarlaların arasında bir süre yürümüşler ve daha sonra da Gertrud evin satışında kendisine yardım etmesini istemişti. Acelesi yoktu; yazın sonuna dek bekleyebilirdi ama sonbahardan önce evden taşınmak istiyordu. Rynge'de oturan kız kardeşinin kocası yeni ölmüştü ve Gertrud da kardeşinin yanında olabilmek için oraya taşınmak istiyordu.

Artık vakit gelmişti. Wallander o gün işinden izin aldı. Sabah saat dokuzda Ystad'dan bir emlakçı gelecek ve birlikte oturup uygun bir fiyat saptayarak evi satışa çıkaracaklardı. Emlakçı gelmeden önce Gertrud'la birlikte babasının bazı kişisel eşyalarını kutulara koyacaklardı. Eşyaların toplanma işini bir hafta önce tamamlamışlardı. Wallander'in iş arkadaşlarından biri olan Martinsson bir römorkla gelmiş ve kutuları Hedeskoga'nın dışındaki çöplüğe götürmüşlerdi. Wallander'in içinde yoğun bir tedirginlik oluşmuştu. İnsanın yaşamından geri kalanlar kaçınılmaz bir şekilde en yakın çöplükte sona eriyor ister istemez, demişti kendi kendine.

Anıların yanı sıra artık geriye yalnızca babasından kalan birkaç resim, beş tabloyla birkaç kutunun içine sığmış eski mektuplar ve bazı evrak kalmıştı. Hepsi bu kadardı. Babasının yaşamı sona ermiş ve konu kapanmıştı.

Wallander eve giden yola saptı. Bahçede kendisini bekleyen Gertrud'u gördü. Şaşkınlıkla Gertrud'un babasıyla evlendiği günkü giysiyi giymiş olduğunu fark etti. Birden bir elin boğazını sıktığını sandı. Soluk alamadı. Bu, Gertrud için bir tür tören niteliğindeydi. Evinden ayrılıyordu.

Kahvelerini mutfakta içtiler. Mutfak dolaplarının kapıları aralıktı, aradan boş raflar görünüyordu. Gertrud'un kız kardeşi kardeşini almak için oraya gelecekti. Evin anahtarı Wallander'de kalacaktı. Bir tane de emlakçı için yaptırtmıştı. Birlikte son bir kez daha kutuları gözden geçir-

diler. Eski mektupların arasında Wallander çocukluğundan kalma bir çift ayakkabıyı gördü. Babası bunca yıl oğlunun ayakkabısını mı saklamıştı?

Wallander kutuları arabasına yerleştirdi. Arabanın kapısını kapatırken basamaklarda duran Gertrud'u gördü. Gülümsüyordu.

"Tabloları unutmadın, değil mi?"

Wallander hayır dercesine başını salladı. Babasının stüdyosuna doğru gitti. Stüdyoyu temizlemelerine karşın hâlâ içerisi yağlıboya ve terebentin kokuyordu. Babasının sürekli olarak kullandığı kahve fincanı sobanın yanında duruyordu.

Belki bu, buraya son gelişim, diye geçirdi içinden Wallander. Ama ben Gertrud gibi giyinmedim. Üstümdekiler son derece sıradan ve eski. Eğer, şansım yaver gitmesiydi belki ben de şimdi babamın yanında olacaktım. Çöplüğe Linda gidecek ve benden arta kalan eşyaları atacaktı. Ve eşyalarımın arasında biri orman tavuklu, diğer orman tavuksuz tabloları bulacaktı.

Birden ürperdi. Babası sanki hâlâ bu yarı karanlık stüdyoda oturuyor gibi gelmişti. Tablolar duvara dayalıydı. Kucaklayarak arabaya götürdü. Bagajı açarak tabloları yerleştirerek battaniyeyle örtü. Gertrud hâlâ basamakların başında duruyordu.

"Başka bir şey var mı?" diye sordu.

Wallander hayır dercesine başını salladı. "Yok," diye karşılık verdi. "Hiçbir şey kalmadı."

Saat tam dokuzda emlakçının arabası yolda göründü ve direksiyonun başındaki adam arabayı park ederek indi. Wallander şaşkınlıkla onu tanıdığını fark etti. Emlakçının adı Robert Åkerblom'du. Birkaç yıl önce karısı acımasızca öldürülmüş ve cesedi eski bir kuyuya atılmıştı. Bu Wallander'in katıldığı en zor ve en dehşet verici cinayet soruşturmalarından biriydi.

Kaşlarını çattı. İsveç'in dörtbir yanında ofisleri olan en büyük emlak şirketiyle bağlantı kurmuştu. Åkerblom'un şirketinin onlarla bir ilgisi

yoktu. Wallander, Robert Åkerblom'un işyerini karısı Louise Åkerblom'un öldürülmesinden hemen sonra kapattığını duyduğunu sanıyordu.

Basamaklara yaklaştı. Robert Åkerblom hiç değişmemişti. Wallander'in ofisinde ilk karşılaştıklarında ağlamıştı. Adamın karısının ölümüne duyduğu acı ve üzüntü içtendi. Wallander karıkocanın Metodist olduklarını duymuştu.

El sıkıştılar. "Yine karşılaştık," dedi Robert Åkerblom.

Sesi Wallander'e yabancı gelmemişti. Bir an için Wallander'in kafası karıştı. Acaba o anda ne söylemesi gerekiyordu? Ama Robert Åkerblom ondan önce davrandı.

"Hâlâ ilk günkü gibi yas tutuyorum," dedi yavaşça. "Ama kızlarım çok daha zor durumdalar."

Wallander iki kızı hatırladı. O günlerde ikisi de çok küçüktü. Annelerinin başına nelerin geldiğini tam olarak anlayamamışlardı bile.

"Zor olmalı," dedi Wallander. Bir an için son buluşmalarında olduğu gibi Robert Åkerblom'un ağlamaya başlayacağından korktu ama böyle bir şey olmadı.

"İşime dört elle sarılmaya çalıştım," dedi Åkerblom. "Ama yeterli enerjim yoktu. Bana rakip olan firmalardan biri iş önerince de hiç düşünmeden kabul ettim. Asla da pişman değilim. Artık gecelerimi muhasebe defterleri üstünde kafa patlatmakla geçirmiyorum. Kızlarıma daha fazla zaman ayırabiliyorum, bu da çok hoşuma gidiyor."

Gertrud yanlarına gelince üçü birden eve doğru yürüdüler. Åkerblom bir yandan notlar alırken bir yandan da odaların resimlerini çekiyordu. Her iş bittikten sonra mutfakta oturup kahve içtiler. Åkerblom'un önerdiği fiyat Wallander'e önce düşük gelmişti ama daha sonra önerilen rakamın babasının bu evi satın alırken ödediğinin üç katı olduğunu fark ederek susmayı yeğledi.

Åkerblom saat 11.00'i biraz geçe yanlarından ayrıldı. Wallander, Gertrud'un kız kardeşinin gelmesini beklemenin iyi olacağını düşünmüştü, ama Gertrud onun aklından geçenleri okumuşcasına bunun hiç gereği olmadığını, yalnız kalabileceğini söyledi.

"Hava çok güzel," dedi Gertrud. "Sonunda yaz geldi ama geldiği gibi de gidecek. Ağustosun sonuna yaklaşıyoruz. Bahçede oturur kız kardeşimi beklerim."

"İstersen ben de kalırım. Bugün izinliyim."

Gertrud başını iki yana salladı. "Rynge'ye beni görmeye geleceksin, değil mi?" dedi. "Ama bana birkaç hafta izin ver. Yerleşeyim öyle gelirsin."

Wallander arabasına binerek Ystad'a geri döndü. Doktorundan randevu almak için doğruca evine gidiyordu. Daha sonra da çamaşırhaneye inecek çamaşırlarını makineye atarak evine dönüp evi temizleyecekti. Acelesi olmadığından uzun yola saptı. Araba kullanmayı pek severdi. Gözünün, gönlünün zaman zaman farklı şeyler görmesinde yarar vardı. Valleberga'yı geçtikten hemen sonra telefon çaldı. Arayan Martinsson'du. Wallander arabayı yolun kenarına çekti.

"Uzun zamandan beri sana ulaşmaya çalışıyorum," dedi Martinsson. "Tabii kimse bana bugün izinli olduğunu söylemedi. Ayrıca telesekreterinin de çalışmadığının farkında mısın?"

Wallander telesekreterinin zaman zaman takıldığının farkındaydı. Martinsson'un sesini duyar duymaz önemli bir şeylerin olduğunu anlamıştı. Uzun zamandan beri polis olmasına karşın her zaman aynı duygu söz konusu olurdu. Bedeni geriliverirdi. Soluğunu tuttu.

"Hansson'un ofisinden arıyorum," dedi Martinsson. "Astrid Hillström'ün annesi beni görmeye geldi."

"Kimin annesi?"

"Astrid Hillström'ün. Kaybolan gençlerden birinin annesi."

Wallander onun ne demek istediğini anlamıştı.

"Ne istiyormuş?"

"Çok üzgün. Kızı Viyana'dan kart göndermiş."

Wallander kaşlarını çattı. "Kızından bir haber alması iyi değil mi?"

"Kartı kızının göndermediğini söylüyor. Bizi hiçbir şey yapmamakla suçluyor."

"Ortada bir suç işlenmemişken ve tüm kanıtlar bu gençlerin kendi istekleriyle evlerinden ayrıldıklarını gösterirken biz ne yapabiliriz ki?"

Martinsson yanıt vermeden bir an duraksadı. "Ne olduğunu bilmiyorum," dedi. "Ama kadının söylediklerinde önemli bir şeyler olduğunu hissediyorum. Belki yani."

Wallander tüm dikkatini yoğunlaştırdı. Uzun yıllardan beri Martinsson'la birlikte çalıştığından onun sezgilerini ciddiye alması gerektiğini bilirdi. Sezgilerinde genellikle haklı çıkardı.

"Oraya gelmemi ister misin?"

"Hayır ama yarın sabah sen, ben ve Svedberg'in bir araya gelmemiz gerek."

"Kaçta?"

"Sekiz iyi mi? Svedberg'e ben haber veririm."

Wallander konuşma bittikten sonra tarlanın arkasındaki yolda ağır ağır ilerleyen traktöre bakarak düşüncelere daldı. Martinsson'un az önce söylediklerini düşünüyordu. Kendisi de defalarca Astrid Hillström'ün annesiyle karşılaşmıştı. Olayları bir kez daha gözden geçirdi. Yaz Dönümü Akşamı'ndan birkaç gün sonra birkaç gencin kaybolduğu haber verilmişti. Yağmurlu geçen tatilinden döndükten hemen sonra haber karakola ulaşmıştı. Birkaç iş arkadaşıyla oturup olayı incelemişlerdi. Aslında ortada bir cinayetin işlendiğine ilişkin herhangi bir ipucu yoktu ve üç gün sonra da Hamburg'dan tren istasyonunun resminin bulunduğu bir kart gönderilmişti. Wallander kartta yazılanları ezberlemişti. *Avrupa turuna çıktık. Ağustosa kadar da dönmeyeceğiz.*

O gün 7 Ağustos Çarşambaydı. Yakında dönmeleri gerekiyordu. Oysa şimdi Astrid Hillstörm'ün Viyana'dan yolladığı yeni bir kart gelmişti. İlk kartı üçü birden imzalamıştı. Ebeveynleri çocuklarının imzalarını tanımıştı. Yalnızca Astrid Hillstörm'ün annesi önceleri biraz çekimser davranmış sonra da diğerlerinin kendisini ikna etmesine ses çıkarmamıştı.

Wallander dikiz aynasından yola baktı ve arabasını çalıştırarak anayola çıktı. Belki de Martinsson yine her zamanki gibi aşırı kuşkulu davranmıştı.

Wallander arabasını Mariagatan Caddesi'nde park ederek bagajdaki karton kutularla babasının beş tablosunu alıp evine gitti. Sonra da telefonun yanına geçip oturdu. Doktoruna telefon etti. Karşısına çıkan telesekreter doktorun 12 Ağustos'tan önce dönmeyeceğini, tatilde olduğunu söyledi. Wallander bir an için doktorunun dönmesini beklemeyi aklından geçirdi ama o sabah ölümden kıl payı nasıl kurtulduğunu anımsayınca hemen vazgeçti. Bir başka doktora telefon ederek ertesi sabah saat 11.00 için bir randevu aldı. Çamaşırhaneden de randevu alarak evi temizlemeye koyuldu. Yatak odasını topladıktan sonra yorgunluktan kıpırdayacak hali kalmamıştı. Elektrik süpürgesiyle oturma odasını süpürdükten sonra makineyi kaldırdı. Linda'nın geldiğinde kaldığı odaya karton kutularla tabloları taşıdı. Sürekli susamasından ve yorgunluğundan kaygılanarak mutfağa gidip üç bardak su içti. Nesi vardı?

Öğlen olmuştu. Birden çok acıktığını fark etti. Buzdolabını açtığında yiyecek bir şeylerin olmadığını gördü. Ceketini giyerek dışarı çıktı. Hava güzeldi. Kent merkezine doğru yürürken üç ayrı emlakçının camında satılık evler gözüne ilişince yaklaşıp fiyatlarına baktı. Robert Åkerblom'un önerdiği fiyatın makul olduğunu gördü. Löderup'daki evi üç yüz bin krondan yükseğe satamayacakları anlaşılıyordu.

Büfelerden birine girerek hamburger yedi. Ardından da iki şişe maden suyu içti. Sonra da sahibini tanıdığı bir ayakkabıcıya giderek onların tuvaletine girdi. Sokağa çıktığında ne yapacağını bir an için kestiremedi. Bu tatil gününü alışveriş yaparak geçirebilirdi. Evde yiyecek bir şey yoktu ama arabaya binip süpermarkete gidecek enerjiyi kendinde bulamıyordu.

Hamngatan'ı hemen geçtikten sonra tren vagonlarının bulunduğu yerden karşıya geçerek Spanienfararegatan'a saptı. Limana geldiğinde sahilde yürümeye başladı. Teknelere bakarak aylar boyu denizde kalmanın ne mene bir şey olduğunu düşünmeye koyuldu. Böylesi bir şeyi hiç yaşamamıştı. Tuvalete gitmesi gerektiğini fark edince limandaki kafelerden birine girdi. İşini bitirdikten sonra da bir şişe maden suyu içerek li-

man işletmelerinin binasının hemen karşısındaki tahta sıralardan birine geçerek oturdu.

Buraya en son Baiba'nın gittiği gece gelmişti. Baiba'yı Sturup Havaalanı'na götürdüğünde hava çoktan kararmıştı ve rüzgârda savrulan kar tanecikleri arabanın farına yansıyordu. Arabada ikisi de konuşmamıştı. Baiba pasaport kontrolden geçip gözden kaybolduğunda Wallander arabasına atlamış Ystad'a geri dönerek limana girmiş ve şimdi oturduğu bu tahta sıraya geçip oturmuştu. Hava buz gibiydi ve çok üşümüştü. Ama yine de orada kalmış ve ilişkilerinin bittiği gerçeğini algılamaya çalışmıştı. Baiba'yı bir daha görmeyecekti. Artık ilişkilerine son noktayı koymuşlardı.

Baiba, Ystad'a 1994 yılının aralık ayında gelmişti. Babası yeni ölmüştü ve kendisi de mesleğinin en zorlu araştırmalarından birini yeni tamamlamıştı. O sonbaharda yıllardan beri ilk kez geleceğe ilişkin planlar da yapmıştı. Mariagatan'dan kent dışına bir yere taşınmayı ve bir köpek almayı planlamıştı. Hatta evcil hayvan satan dükkânlardan birine giderek Labrador yavrularına bile bakmıştı. Yaşamında yeni bir başlangıç yapacaktı. Ayrıca Baiba'nın da evine taşınmasını ve birlikte yaşamalarını istiyordu. Baiba, Noel'de gelmiş ve Linda'yla da iyi anlaşmışlardı. Daha sonra da Baiba'nın Riga'ya dönmesine birkaç gün kala 1995 yılının yılbaşı gecesi oturup ciddi olarak geleceklerine ilişkin planlar yapmışlardı. Baiba o yaz İsveç'e taşınabileceğini söylemişti. Ev bile bakmışlardı. Svenstorp'un dışındaki eski bir çiftlik evine defalarca gidip bakmışlardı. Ama sonra mart ayında bir akşam Baiba, Riga'dan telefon ederek Wallander'i uyandırmış ve birlikte yaşamak konusunda bazı kuşkuları olduğunu söylemişti. Evlenmek istemiyordu, İsveç'e yerleşmek istemiyordu ya da en azından şimdilik. Wallander, genç kadının fikrini değiştirebileceğini sanmıştı ama konuşmaları tatsız bir kavgayla sona ermişti ve ilk kez bir ay boyunca birbirleriyle hiç konuşmamışlardı. Sonunda Wallander ona telefon etmiş ve Wallander'in o yaz Riga'ya gitmesine birlikte karar vermiş-

lerdi. İki haftayı Baiba'nın üniversitedeki arkadaşlarının birinin yazlık evinde, deniz kıyısında geçirmişlerdi.

Sahilde uzun yürüyüşler yapmışlardı. Wallander geleceklerine ilişkin neler planladığını anlatmasını beklemişti. Sonunda Baiba bu konuyu açmış, ama net bir şey söylememişti. Yalnızca şimdi değil, daha çok erken gibilerinden bir şeyler söylemekle yetinmişti. Neden işler insanların istediği gibi olmuyordu?

Wallander İsveç'e geri döndüğünde kendini terk edilmiş ve hevesi kırılmış hissetmişti. Geleceğinden artık emin değildi. O sonbahar hiç görüşmemişlerdi. Telefonlaşmışlar, planlar yapmışlar ve birçok seçeneği değerlendirmişlerdi ama hiçbiri gerçekleşmemişti. Wallander kıskanç biri olup çıkmıştı. Riga'da Baiba'nın görüştüğü acaba başka biri mi vardı? Hakkında hiçbir şey bilmediği biri mi? Bazen geceleri geç saatte genç kadını arıyordu. Baiba yalnız olduğunu söylemekle birlikte Wallander onun yanında birinin olduğuna ilişkin bir duyguya kapılıyordu.

Baiba o yıl Noel için Ystad'a gelmişti. Linda arkadaşlarıyla İskoçya'ya gitmeden önce Noel akşamı onlarla birlikte olmuştu. Ve yılbaşından birkaç gün sonra Baiba asla İsveç'e taşınmayacağını açıklamıştı. Uzun zamandan beri bu konuyu enine boyuna düşündüğünü söylemişti. Ama artık kesin kararını vermişti. Üniversitedeki konumunu yitirmek istemiyordu. İsveç'te özellikle de Ystad'da ne yapacaktı? Çevirmenlikten başka bir şey yapamayacaktı ve bu da hiç hoşuna gitmiyordu. Wallander genç kadının fikir değiştirmesi için elinden geleni yapmıştı. Ne var ki, ikisi de bu ilişkinin artık sona erdiğini çok iyi biliyordu. Dört yıl süren bir ilişkide artık geleceğe uzanan tüm yollar kapanmıştı. Wallander o kış akşamının geri kalan bölümünü daha önce kendini hiç bu denli terk edilmiş ve yalnız hissetmediğini düşünerek geçirmişti. Ama daha sonra da tüm benliğine başka bir duygu hâkim olmaya başlamıştı. Rahatlık duygusu. Şimdi artık en azından nerede durduğunu biliyordu.

Bir motor hızla limandan çıktı. Wallander ayağa kalktı. Yeniden tuvalete gitmesi gerekiyordu.

İlk günlerde zaman zaman birbirlerine telefon edip hatır soruyorlardı ama bu da bir süre sonra sona ermişti. Altı aydan beri konuşmamışlardı. Bir gün Linda'yla birlikte Visby'de yürürlerken genç kız Baiba'yla ilişkilerinin bitip bitmediğini sormuştu.

"Evet," diye karşılık vermişti Wallander. "Bitti."

Linda, babasının sözlerini sürdürmesini beklemişti.

"Bana sorarsan aslında ikimiz de bu ilişkinin bitmesini istemedik. Ama yine de bu kaçınılmazdı."

Eve döndüğünde gazetesini okumak için kanepeye uzandı ama uzanır uzanmaz da derin bir uykuya daldı. Bir saat sonra bir düşün tam ortasında şaşkınlık ve heyecanla uyandı. Babasıyla birlikte Roma'daydılar. Rydberg de onlarla birlikteydi ve yanlarında bacaklarına sıkı sıkıya sarılmış, yürümelerini engelleyen cüce benzeri garip yaratıklar vardı.

Düşümde ölüleri gördüm, diye geçirdi içinden. Acaba bu ne demekti? Neredeyse her gece babamı düşümde görüyorum. Ama o öldü. Ve bildiğimi söylediğim her şeyi bana öğreten eski dostum ve meslektaşım Rydberg'i de görüyorum. O da öleli neredeyse beş yıl oluyor.

Balkona çıktı. Hava hâlâ sıcak ve sakindi. Ufukta bulutlar toplanmaya başlamıştı. Birden ne denli yalnız olduğu gerçeği bir tokat gibi yüzüne çarptı. Stockholm'de yaşayan ve kendisini ara sıra gördüğü kızı Linda'nın dışında hemen hemen hiçbir dostu, arkadaşı yoktu. Zaman zaman birlikte olduğu kişilerse iş arkadaşlarıydı. Onlarla işin dışında görüşmüyordu.

Banyoya giderek yüzünü yıkadı. Aynaya bakınca güneş yanığı tenin açılmadığını ama yorgunluğun alabildiğine belirgin olduğunu gördü. Gözleri kan çanağına dönmüştü. Saçları dökülmeye başlamıştı. Yazın başından bu yana birkaç kilo vermesine karşın yine de şişman sayılırdı.

Telefon çaldı. Arayan Gertrud'du.

"Rynge'e geldiğimi haber vermek istedim. Her şey yolunda."

"Ben de seni düşünüyordum," dedi Wallander. "Yanında kalmalıydım."

"Sanırım anılarımla bir süre yalnız kalmaya ihtiyacım vardı. Ama burada her şey yolunda. Kız kardeşimle çok iyi anlaşıyoruz. Zaten aramız her zaman çok iyi olmuştur."

"Bir iki hafta sonra seni görmeye geleceğim."

Telefonu kapatır kapatmaz telefon yeniden çaldı. Bu kez arayan iş arkadaşlarından Ann-Britt Höglund'du.

"Nasıl geçtiğini öğrenmek için aradım," dedi.

"Ne nasıl geçti?"

"Babanın evini satışa çıkarmak için bugün emlakçıyla görüşmeyecek miydin?"

Wallander ona bu konudan geçen gün söz ettiğini hatırladı.

"İyi geçti," dedi. "Eğer istersen üç yüz bin krona satın alabilirsin."

"Görmeme bile gerek yok," diye karşılık verdi genç kadın.

"Tuhaf bir duygu bu aslında," diye konuşmasını sürdürdü Wallander. "Ev artık bomboş. Gertrud taşındı ve hiç tanımadığım birileri gelip eve yerleşecek. Büyük olasılıkla yazlık olarak kullanacaklar. Ve evi satın alanlar babamla ilgili hiçbir şey bilmeyecekler."

"Tüm evlerin hayaletleri vardır. Tabii yenilerin dışında."

"Terebentin ve yağlıboya kokusu bir süre daha orada kalacak," dedi Wallander. "Ama bu koku da geçtikten sonra o evde bir zamanlar yaşayanlara ilişkin hiçbir şey kalmayacak geride."

"Evet, işin en üzücü yanı da bu değil mi?"

"Evet, yaşam bu belki de. Yarın görüşürüz. Aradığın için teşekkürler."

Wallander mutfağa giderek su içti. Ann-Britt çok düşünceli biriydi. Kendisine söylenenleri asla unutmuyor, karşısındakilere ilgi gösteriyordu. Eğer kendisi onun yerinde olsaydı asla onun gibi davranmaz, her şeyi unutur giderdi.

Daha sonra da Löderup'dan getirdiği kutuları açtı. Karton kutuların birinin dibinde kahverengi bir zarf vardı. Zarfı açınca karşısına birkaç tane eski ve renkleri solmuş fotoğraf çıktı. Bunları daha önce gördüğünü hiç hatırlamıyordu doğrusu. Resimlerin birinde kendisi de vardı. Dört ya

da beş yaşlarında olmalıydı. Büyük bir Amerikan arabasının motor kapağının üstünde oturuyordu. Düşmemesi için de babası hemen yanı başında duruyordu.

Wallander resmi alarak mutfağa gitti ve mutfak çekmecelerinden birini açarak büyüteci çıkardı.

İkimiz de gülümsüyoruz, diye geçirdi içinden. Gözlerimi kameraya dikmiş gururla bakıyorum. Babamın tablolarını aklı almaz fiyatlarda satın alanlardan birinin galerisinde bu arabanın üstüne oturmama izin vermişlerdi. Babam da gülümsüyor ama gözlerini benden ayırmadan.

Wallander elinde resimle uzunca bir süre oturdu. Bu resim ona asla bir daha ulaşılamayacak geçmişini anımsatmıştı. Bir zamanlar babasıyla çok yakındılar, ama ona polis olacağını söylediğinde bu bağ kopuvermişti. Babasının son yıllarında yitirdikleri yakınlığı bir şekilde yakalamaya çalışmışlardı.

Ama asla eskisi gibi olamadık, dedi kendi kendine Wallander. Bu resimde olduğu gibi o gülümsemelerimize bir daha asla geri dönemedik. Bunu Roma'da yakalar gibiydik, ama yine de hiçbir şey eskisi gibi olmadı bir daha.

Wallander resmi mutfak kapısına yapıştırdı. Sonra yeniden balkona çıktı. Bulutlar alçalmıştı. Televizyonun karşısına geçerek eski bir filmin sonunu izledi.

Gece yarısına doğru yattı. Ertesi gün Svedberg ve Martinsson'la toplantı yapacak sonra da doktora gidecekti. Uzun bir süre gözlerini karanlıkta tavana dikerek durdu. İki yıl önce Mariagatan'daki bu evden taşınmayı düşünmüştü. Köpek almayı ve Baiba'yla birlikte yaşamayı da düşünmüştü. Ama hiçbiri gerçekleşmemişti. Ne Baiba, ne yeni bir ev, ne de bir köpek. Her şey olduğu gibi aynı kalmayı sürdürmüştü.

Bir şeylerin olması gerek, diye geçirdi içinden. Yeniden geleceğimi düşünmemi sağlayacak bir şeylerin olması gerek.

Uykuya daldığında saat sabahın üçü olmuştu.

2

Bulutlar sabahın erken saatlerinde dağılmışlardı. Wallander sabahın altısında uyandı. Düşünde yine babasını görmüştü. Birbiriyle bağlantısı olmayan ve bölük pörçük görüntüler bilinçaltından bilinç üstüne çıkıyordu. Düşünde kendini hem çocuk hem de yetişkin olarak görmüştü. Düşünün elle tutulur bir öyküsü yoktu. Gördüklerini hatırlamaya çalışması bir gemiyi sisler arasından çekip çıkarmaya benziyordu.

Yataktan kalktı, duş yaptı ve kahve içti. Sokağa çıktığında yazın sıcak havasının hâlâ İsveç'den ayrılmadığını fark etti. Hava alabildiğine sakindi. Arabasına binerek karakola gitti. Saat daha yedi bile değildi ve karakolda hemen hemen kimse yoktu. Koridorlar bomboştu. Bir fincan kahve alarak ofisine gitti. Masasının üstünde birikmiş iş ya da dosyalar yoktu. En son ne zaman böylesine temiz bir masayla baş başa kaldığını anımsamaya çalıştı. Son yıllarda Wallander'in işleri her geçen gün daha da yoğunlaşmıştı. Bir anda birkaç soruşturmayı birlikte götürmek zorunda kalmıştı. Yeterli eleman olmadığından bazı dosyalar açılmadan kapanıyordu. Wallander ellerinde yeterli eleman ve zaman olsaydı böylesi sorunlarla karşılaşmayacaklarını biliyordu.

Suçun bedeli ödeniyor muydu? Neredeyse ilk çağlardan beri sorulan bu soruya hâlâ somut bir yanıt bulunamamıştı. Suçun mutlaka cezalandırılmasını savunanlar bile koşullar farklı olduğunda ya da roller değiştiğinde yan çizebiliyorlardı. Wallander suç unsurlarının İsveç'te eskiye oranla daha arttığını düşünüyordu. Suçlular artık para ve güç sahipleriyle birlik-

te olduklarından ya da para ve güç sahipleri suçlu olduklarından yargı sistemi de ipleri onların eline bırakmak zorunda kalmıştı.

Wallander bu sorunları sıklıkla meslektaşlarıyla tartışırdı. Halkın korkularının arttığını o da fark etmişti. Gertrud da bu sorunlardan söz eder olmuştu. Çamaşırhanede karşılaştığı komşuları da bu konulardan konuşuyorlardı. Wallander hemen hemen herkesin korktuğunu ve korkmakta da haklı olduklarını düşünüyordu. Ama ne var ki, bu konularda caydırıcı önlemler de bir türlü alınamıyordu. Tersine polis teşkilatındaki polislerle yargı sisteminde çalışanların sayıları azalmaya devam ediyordu. Ceketini çıkardı, camı açtı ve karşıdaki eski su kulesine baktı.

Son yıllarda İsveç'te Sivil Korumacılık gibi yasa yetkisi olmadan kendi fikrine göre zorla düzen sağlamaya çalışan guruplar mantar gibi türemişlerdi. Bu yeni gelişme Wallander'i korkutuyordu. Adalet sistemi çökmeye başladığında insanların linç etme güdüleri harekete geçerdi. Adaleti ele geçirmek ve önüne geleni kendi kafasına göre yargılamak bir süre sonra insanlara olağan gelmeye başlardı.

Pencerenin önünde ayakta dururken İsveç'te acaba kaç tane yasadışı silah vardır, diye geçirdi içinden. Birkaç yıl sonra bu rakamın nereye ulaşacağını da merak ediyordu.

Masasının başına geçip oturdu. Odasının kapısını aralık bıraktığından koridordan gelen sesleri ve bir kadın kahkahasını duydu. Wallander gülümsedi. Gülen polis şefi Lisa Holgersson'du. Birkaç yıl önce Björk'ün yerine atanmıştı. Wallander'in iş arkadaşlarından çoğu başlarına bir kadının getirilmesine önceleri karşı çıkmışlardı ama Wallander fikirlerini değiştirmelerini sağlamıştı.

Telefon çaldı. Arayan danışma görevlisi Ebba'ydı.

"Nasıl geçti?" diye sordu Ebba.

Wallander onun bir gün önceki olayları sorduğunu anlamıştı. "Evi henüz satamadık," dedi. "Ama yakında satacağımızı sanıyorum."

"Bu sabah saat on buçukta acaba birkaç ziyaretçiyle görüşebilir misin, diye sormak için aramıştım."

"Yılın bu zamanında ziyaretçi mi gelirmiş?"

"Bunlar her ağustos ayında Skåne'de buluşan bir grup emekli deniz subayı. Burada bir dernekleri varmış. Kendilerine "Deniz Ayıları" diyorlarmış."

Wallander doktor randevusunu hatırladı. "Bu kez başka birinden rica etsen iyi olacak," diye karşılık verdi. "On buçukla on iki arası burada olmayacağım."

"O zaman ben de Ann-Britt'i arayayım bari. Bu eski kaptanların kadın polisle konuşmaktan daha çok hoşlanacaklarına eminim."

"Haklısın," dedi Wallander.

Saat sekizde Wallander sandalyesinde oturmuş hâlâ camdan dışarı bakıyordu. Kendini alabildiğine yorgun hissediyor ve doktorun neler söyleyebileceğini düşünerek endişeleri daha da artıyordu. Yorgunluk belirtileri ve kramplar acaba ciddi ve önemli bir hastalığın işaretleri olabilir miydi?

Yerinden kalkarak toplantı salonlarından birine gitti. Martinsson gelmişti. Güneş yanığı teniyle oldukça sağlıklı görünüyordu. Wallander'in aklına birden iki yıl önce istifa etmenin eşiğine gelen Martinsson'un hali geldi. Kızı okulun bahçesinde babası polis olduğu için saldırıya uğramıştı. Neyse ki, Martinsson istifa etmemişti. Aklından çok duygularıyla hareket eden biri olduğundan Wallander onu her zaman teşkilata yeni katılan acemi biri olarak görürdü. Oysa Martinsson teşkilattaki polislerin çoğundan daha uzun bir zamandan beri Ystad'da çalışıyordu.

Masanın başına geçip oturarak havadan sudan konuşmaya başladılar. Beş dakika sonra Martinsson, "Svedberg de hangi cehennemde kaldı?" dedi.

Her zaman randevusuna sadık biri olan Svedberg'in gecikmesi aslında ikisini de şaşırtmıştı.

"Ona haber vermiş miydin?"

"Onu aradığımda çıkmıştı. Ama telesekreterine not bıraktım."

Wallander masanın üstünde duran telefona bakarak başını salladı.

"Bir kez daha arasan iyi olacak."

Martinsson numarayı çevirdi.

"Neredesin?" diye sordu. "Seni bekliyoruz."

Ahizeyi yerine koydu. "Yine telesekretere mesaj bıraktım."

"Gelir birazdan," dedi Wallander. "Hadi biz başlayalım."

Martinsson önündeki kâğıt yığınını karıştırdı. Sonra da kartpostalı bulup Wallander'e uzattı. Bu, Viyana'nın merkezinin kuşbakışı çekilmiş bir resmiydi.

"6 Ağustos Salı günü Hillström ailesinin posta kutularında bulduğu kart bu işte. Senin de gördüğün gibi Astrid Hillstörm planladıklarından biraz daha fazla kalacaklarını söylüyor. Ama her şey yolundaymış ve hepsi de sevgilerini göndermiş. Astrid annesine arkadaşlarını arayıp hepsinin iyi olduklarını söylemesini de istemiş."

Wallander kartı okudu. El yazısı ona Linda'nın el yazısını hatırlatmıştı. Bu da kızınınki gibi kuyruklu ve yuvarlaktı. Kartı masanın üstüne koydu.

"Eva Hillstörm'ün buraya geldiğini söylemiştin."

"Evet, odamdan içeriye fırtına gibi girdi. Onun temelde sinirli biri olduğunu biliyoruz ama bu kez çok farklıydı. Çok korkmuştu ve haklı olduğundan emindi."

"Neden haklı? Hangi konuda?"

"Yani çocukların başına bir şeyin geldiğinden. Ve bu kartı kesinlikle kızının yazmadığından."

Wallander bir an için duraksadı. "Bu kızının el yazısı değil mi? Ya imza?"

"Astrid Hillstörm'ün el yazısına benziyor. Ama annesi kızının el yazısını ve imzasını taklit etmenin çok kolay olduğunu söyledi. Bu konuda haklı olduğunu kabul etmeliyiz."

Wallander not defteriyle kalemini masanın üstüne koydu. Bir dakikadan daha kısa bir sürede Astrid Hillstörm'ün el yazısıyla imzasını taklit etmişti.

"Eva Hillström kızının sağlığından endişelendiğinden polise haber vermiş. Ama onu endişelendiren el yazısı ya da imza değilse nedir?"

"Bilemiyor."

"Ama sen ona bunu sordun, değil mi?"

"Ona her şeyi sordum. Kızının kartta kullandığı sözcükler mi onu tedirgin eden? Yoksa cümle yapıları mı? Bilmiyor. Ama bu kartı kızının yazmadığından adı gibi emin olduğunu söyledi."

Wallander yüzünü buruşturarak başını iki yana salladı. "Başka bir şey olmalı."

Bakıştılar.

"Bana dün ne söylediğini hatırlıyor musun?" diye sordu Wallander. "Bana endişelendiğini söylemiştin."

Martinsson evet dercesine başını salladı. "Yerine oturmayan, eksik bir şeyler var," dedi. "Tam olarak ne olduğunu bilmiyorum ama ortada bir şeyler dönüyor."

"Soruyu bir de şöyle soralım," dedi Wallander. "Eğer daha önceden tasarlanmamış olan bu tatile çıkmadıysalar ne oldu? Neredeler? Ve bu kartları kim yazıp yolluyor? Arabalarının ve pasaportlarının da ortada olmadığını biliyoruz."

"Yanılmış olmalıyım," diye karşılık verdi Martinsson. "Büyük olasılıkla Eva Hillström'ün endişeli hali beni etkilemiş olmalı."

"Ebeveynler her zaman çocuklarını merak eder dururlar," dedi Wallander. "Linda'yı kim bilir kaç kez nasıl deli gibi merak ettiğimi bir bilsen. Özellikle dünyanın dörtbir yanındaki ülkelerden gelen kartpostallar söz konusu olduğunda."

"Peki, şimdi ne yapacağız?" diye sordu Martinsson.

"Araştırmamızı sürdüreceğiz," dedi Wallander. "Ama şimdi hiçbir ayrıntıyı atlamadığımızdan emin olmak için de işin en başına geri dönelim."

Martinsson kusursuz belleğinin yardımıyla olayları özetledi. Ann-Britt Höglund bir keresinde Wallander'e Martinsson'un kendisini nasıl örnek aldığını, toplantılarda aynen Wallander gibi sunuşlar yaptığını fark edip etmediğini sormuştu. Wallander genç kadının sözlerini ciddiye almamıştı ama Höglund son derece ciddiydi. Wallander bunun hâlâ doğru olup olmadığından emin değildi.

Olaylar zinciri aslında çok basitti. Tümü de 20 ile 23 yaş arasında üç genç Yaz Dönümü Akşamı'nı birlikte kutlamak istemişlerdi. İçlerinden Martin Boge, Simrishamn'da otururken diğer ikisi Lena Norman ve Astrid Hillström Ystad'ın batısında oturuyordu. Üçü de çok eski arkadaştılar ve zamanlarının çoğunu birlikte geçiriyorlardı. Üçünün de ailesi oldukça varlıklıydı. Lena Norman, Lund Üniversitesi'nde öğrenciydi diğerleri de geçici işlerde zaman zaman çalışıyorlardı. Hiçbirinin başı ne polisle derde girmiş ne de uyuşturucu kullanıyorlardı. Astrid Hillstörm ile Martin Boge aileleriyle birlikte otururken Lena Norman, Lund Üniversitesi'nin kampüsünde kalıyordu. Hiç kimseye Yaz Dönümü partisinden söz etmemişlerdi. Aileleri birbirleriyle bağlantı kurmuştu ama bu partiden haberleri yoktu. Genellikle ne yapacakları konusunda kimselere bilgi vermediklerinden bunda da alışılmışın dışında bir şey yoktu. Kaybolduklarında iki araba kullanıyorlardı; bunlardan biri Volvo diğeriyse Toyota'ydı. Bu arabalar da sahipleri gibi 21 Haziran günü akşama doğru ortadan kaybolmuşlardı. Daha sonra da kimse arabaları görmemişti. İlk kartpostalı 26 Haziran'da Hamburg'dan yollamışlar ve Avrupa turuna çıkmaya karar verdiklerini yazmışlardı. Birkaç hafta sonra da Astrid Hillström Paris'ten bir kart yollayarak güneye doğru gideceklerini yazmıştı. Ve şimdi üçüncü bir kart daha gelmişti.

Martinsson sustu.

Wallander arkadaşının söylediklerini bir an düşündü. "Nerede ve nasıl bir terslik çıkmış olabilir?" diye sordu.

"Hiçbir fikrim yok."

"Ortadan kaybolmalarıyla ilgili olarak alışılmışın dışında herhangi bir şey söz konusu mu?"

"Hayır değil."

Wallander arkasına yaslandı. "Elimizdeki somut tek şey Eva Hillström'ün yoğun kaygısı," dedi. "Endişeli bir anne var elimizde."

"Ve bu endişeli anne de kartları kesinlikle kızının yazmadığını söylüyor."

Wallander evet dercesine başını salladı. "Kayıp raporu tutmamızı istiyor mu?"

"Hayır. Başka bir şey yapmamızı istedi. 'Bir şeyler yapmalısınız,' dedi."

"Rapor tutmanın dışında ne yapabiliriz. Gümrüklere de yazı gönderdik."

Sustular. Saat dokuza çeyrek vardı. Wallander soru sorarcasına Martinsson'a baktı.

Martinsson ahizeyi kaldırıp Svedberg'in numarasını çevirdi, sonra da telefonu kapattı.

"Yine telesekreter çıktı."

Wallander kartpostalı Martinsson'a uzattı. "Yeni bir şeyler bulacağımızı sanmıyorum," dedi. "Ama yine de Eva Hillström'le bir konuşsam iyi olacak diye düşünüyorum. Ondan sonra da bu konuda ne yapacağımıza bir karar veririz. Ama onları kayıp kişiler olarak ilan etmemizi gerektiren herhangi bir kanıt da yok elimizde, en azından şimdilik."

Martinsson, Eva Hillström'ün telefon numarasını bir kâğıda yazdı. "Muhasebeci."

"Ya babası?"

"Boşanmışlar. Galiba o da bir kez aradı, Yaz Dönemi Bayramı'ndan hemen sonraydı sanıyorum."

Martinsson notlarını toplarken Wallander ayağa kalktı. Birlikte toplantı odasından çıktılar.

"Belki Svedberg'de benim gibi yaparak kimselere haber vermeden bugünü kendine tatil ilan etti."

"Tatilden daha yeni dönmüştü," dedi Martinsson. "Hiç izni kalmadı ki."

Wallander ona hayretle baktı. "Sen bunları nereden biliyorsun?"

"Yıllık izninden bir haftayı benimle değiştirmesini istemiştim ama kesintisiz bir tatil yapmak istediğinden bunu kabul etmedi."

"Daha önce böyle uzun bir tatile çıktığını hiç sanmıyorum," dedi Wallander.

Martinsson'un ofisinin önünde birbirlerinden ayrıldılar. Wallander kendi odasına gitti. Masasının başına geçerek Martinsson'un verdiği numarayı çevirdi. Telefonu Eva Hillström açtı. O gün öğleden sonra karakola gelmeyi kabul etti.

"Bir şey mi var?" diye sordu Eva Hillström.

"Hayır," diye karşılık verdi Wallander. "Benim de sizinle konuşmamda yarar olduğunu sanıyorum yalnızca."

Telefonu kapatıp tam kahve almak için ayağa kalkarken Höglund başını kapıdan içeri uzattı. Yeni tatilden dönmesine karşın yüzü kireç gibi bembeyazdı. Wallander onun bu solgun halinin iç dünyasından kaynaklandığını düşündü. İki yıl önce geçirdiği kazanın etkisinden hâlâ kendini tam olarak kurtaramamıştı. Fiziksel olarak iyileşmişti ama Wallander onun duygusal açıdan iyileşip iyileşmediğinden emin değildi. Bazen genç kadının hâlâ çok korktuğunu düşünüyordu. Buna da şaşmamak gerekirdi. Hemen hemen her gün kendisi de sırtından bıçaklandığı anı düşünmüyor muydu? Üstelik bu olay yirmi yıl önce olmuştu.

"Girebilir miyim?"

Wallander masasının hemen yanındaki sandalyeyi eliyle gösterdi. Genç kadın geçip oturdu.

"Svedberg'i gördün mü?" diye sordu Wallander.

Höglund başını hayır dercesine salladı.

"Bu sabah Martinsson ve benimle birlikte toplantıya katılacaktı ama gelmedi."

"Svedberg toplantıları asla kaçırmaz."

"Haklısın. Ama bugün kaçırdı işte."

"Evden aradın mı? Kim bilir, belki de hastadır."

"Martinsson telesekreterine birkaç mesaj bıraktı. Ayrıca Svedberg hiç hastalanmaz."

Bir süre Svedberg'in yokluğu üstünde yorum yaptılar.

"Benimle konuşmak istediğin konu neydi?" diye sordu Wallander.

"O Baltık araba kaçakçılarını hatırlıyor musun?"

"Nasıl unutabilirim? Onları yakalamak için tam iki yıl uğraşmıştım."

"Galiba yeniden işe başladılar."

"Liderleri hapisteyken mi?"

"Galiba diğerleri liderlerinin yerini almaya karar vermiş. Yalnızca bu kez Gothenburg'un dışında çalışmıyorlar. Sürülen izler onların Lycksele'le diğer yerlerde iş tuttuklarını gösteriyor."

Wallander şaşırmıştı. "Laponya mı?"

"Günümüz teknolojisiyle dünyanın dörtbir yanından iş yapabilirsin artık."

Wallander başını iki yana salladı ama yine de Höglund'un haklı olduğunu biliyordu. Organize suçlular her zaman en son teknolojiyi kullanırlardı.

"Her şeye yeniden başlayacak enerjim yok artık benim," dedi. "Araba kaçakçılarının peşine düşmek benim işim değil artık."

"Lisa görevi benim üstlenmemi istedi. Çalıntı arabalardan ne denli sıkıldığını sanıyorum sonunda o da fark etti. Ama bana konuyla ilgili bilgi vermeni istiyorum."

Wallander evet dercesine başını salladı. Ertesi gün bu konuyu görüşmek üzere anlaştılar, sonra da dışarı çıkarak kantine gidip açık pencerenin önündeki masalardan birine oturarak kahve içtiler.

"Tatilin nasıl geçti?" diye sordu Wallander.

Genç kadının gözleri birden yaşlarla doldu. Wallander onu rahatlatmak için bir şeyler söylemeye hazırlanırken Höglund onu eliyle durdurdu.

"Pek harika sayılmazdı," dedi kendini toparlamaya çalışırken. "Ama bu konuda konuşmak istemiyorum."

Kahve fincanını alarak ayağa kalktı. Wallander genç kadının arkasından baktı. Höglund'un verdiği az önceki tepkiyi düşünerek bir süre daha oturdu.

Birbirimiz hakkında fazla bir şey bilmiyoruz, diye geçirdi içinden. Onlar benimle ilgili hemen hemen hiçbir şey bilmiyorlar, ben de onlarla ilgili hiçbir şey bilmiyorum. Birlikte çalışıyoruz, yaşantımızın büyük bir bölümü burada geçiyor ama birbirimiz hakkında ne biliyoruz? Hiçbir şey.

Saatine baktı. Daha çok zamanı vardı ama yine de doktorunun muayenehanesinin bulunduğu Kapellgatan'a doğru yürümeye karar verdi. Endişeliydi.

Doktoru gençti. Adı Göransson'du ve kuzeyliydi. Wallander ona şikâyetlerini anlattı. Kendini sürekli yorgun hissetmesinden, susamasından ve sık sık idrara çıkmasından söz etti. Ayrıca geceleri bacaklarına giren krampları da anlattı.

Doktor hiç zaman yitirmeden tanısını açıkladı.

"Sanırım şekerin yükselmiş," dedi.

"Şeker mi?" diye sordu Wallander şaşkınlıkla.

"Diyabet. Şeker hastalığı."

Wallander bir an için tüm kanının donduğunu hissetti. Şeker hastası olabileceği hiç aklına gelmemişti.

"Kilonuza da dikkat etmelisiniz," dedi doktor. "Şeker hastası olup olmadığınızı bazı testler yaptıktan sonra anlayacağız. Ama önce kalbinizi dinlemek istiyorum. Tansiyonunuz yüksek mi?"

Wallander hayır dercesine başını salladı. Sonra da gömleğini çıkararak muayene masasına uzandı.

Nabzı normaldi, ama tansiyonu oldukça yüksekti. Basküle çıktı. Tam 92 kiloydu. Doktor onu idrar ve kan tahlillerinin yapılması için laboratuvara gönderdi. Hemşire gülümsedi. Wallander onu kız kardeşi Kristina'ya benzetti. Hemşire kan aldıktan sonra Wallander yeniden doktorun yanına gitti.

"Kan şekeri düzeyinin normal değeri 90 ila 120 arasındadır," dedi Göransson. "Oysa sizinki 200. Oldukça yüksek yani."

Wallander midesinin bulandığını hissetti.

"Bu da neden yorgunluk hissettiğinizi açıklıyor," diye sürdürdü konuşmasını Göransson. "Ayrıca susamanızı ve bacaklarınıza krampların girmesini de buna bağlıyoruz. Sıklıkla idrara çıkmanızın nedeni de yüksek şeker."

"Bu ilaçla tedavi edilebilir bir hastalık mı?" diye sordu Wallander.

"Öncelikle beslenme alışkanlıklarınızı değiştirerek şekeri denetim altına almaya çalışacağız," dedi Göransson. "Tansiyonunuzu da düşürmemiz gerekiyor. Düzenli olarak spor yapar mısınız?"

"Hayır."

"O zaman hemen spora başlamanız gerekiyor. Diyet ve spor. Bunların bir yararı olmazsa o zaman başka yöntemlere başvuracağız. Bu kan şekeri düzeyinizle tüm sisteminizi yoruyorsunuz."

Şeker hastasıyım, diye geçirdi içinden Wallander. O anda bunun son derece utanç verici bir şey olduğunu düşünüyordu.

Göransson onun içinde bulunduğu ruh halini sezmişti. "Bu bizim kontrol edebileceğimiz bir şey," dedi. "Bu yüzden ölmeyeceksiniz. En azından şimdilik."

Biraz daha kan aldılar, Wallander'e beslenme konusunda uzunca bir liste verildi ve doktor pazartesi günü kendisini yeniden görmek istediğini söyledi.

Wallander saat 11.30'da klinikten ayrıldı. Mezarlığa giderek tahta sıralardan birine oturdu. Doktorun kendisine az önce söylediklerini düşündü. Aslında söylenilenleri tam olarak algılamamıştı. Cebinden gözlüğünü çıkararak doktorun verdiği beslenme listesini okumaya başladı.

12.30'da karakola geri döndü. Kendisini birkaç kişi aramıştı ama hiçbiri de acil değildi. Koridorda Hansson'la karşılaştı.

"Svedberg geldi mi?" diye sordu Wallander.

"Neden sordun, burada değil mi yoksa?"

Wallander karşılık vermedi. 13.00 civarında Eva Hillström gelecekti. Martinsson'un odasının aralık kapısını hafifçe vurdu ama içerde kimse yoktu. O sabahki toplantıda görüştükleri konuları içeren ince dosya masasının üstünde duruyordu. Wallander dosyayı alarak kendi odasına gitti. Dosyaya bir göz attı, üç kartpostala yeniden baktı ama kendini işine bir türlü veremiyordu. Doktorun söyledikleri aklından çıkmıyordu.

Sonunda danışma görevlisi Ebba arayarak Eva Hillstörm'ün geldiğini haber verdi. Wallander odasından çıkarak konuğunu karşılamaya gitti.

Bir grup şen şakrak adam karakoldan çıkıyordu. Wallander onların karakolu görmeye gelen emekli deniz subayları olduklarını anladı.

Eva Hillstörm uzun boylu ve zayıf bir kadındı. Yüzünden ne düşündüğü belli olmuyordu. Wallander onu görür görmez onun her zaman olayların en kötüsünü düşünen biri olduğu izlenimine kapılmıştı. Konuğunun elini sıkarak onu odasına götürdü. Koridorda kahve içmek isteyip istemediğini sordu.

"Kahve içemem," dedi Eva Hillstörm. "Mideme dokunuyor."

Gözlerini Wallander'den ayırmadan masanın hemen karşısındaki ziyaretçi koltuklarından birine geçip oturdu.

Ona yeni bir şeyler söyleyeceğimi sanıyor, diye geçirdi içinden Wallander. Ve söyleyeceklerimin kötü şeyler olduğunu düşünüyor.

Wallander yerine geçip oturdu. "Meslektaşımla dün görüşmüşsünüz," dedi. "Kızınızın imzasıyla Viyana'dan postalanan ve birkaç gün önce size ulaşan kartpostalı da beraberinizde getirmişsiniz. Ama bu kartın kızınız tarafından yazılmadığını ileri sürüyorsunuz. Doğru mu?"

"Evet," dedi kadın güçlükle.

"Martinsson neden bu şekilde düşündüğünüzü bir türlü açıklayamadığınızı söyledi."

"Evet, doğru, açıklayamıyorum."

Wallander dosyadan kartı çıkararak masanın üstüne koydu.

"Kızınızın el yazısıyla imzasının kolaylıkla taklit edilebileceğinizi söylemişsiniz."

"İsterseniz siz de deneyin, göreceksiniz."

"Denedim bile. Ve size katılıyorum; kızınızın el yazısını taklit etmek hiç de zor değil."

"O zaman neden aynı şeyleri sorup duruyorsunuz?"

Wallander karşısındaki kadına bir an için baktı. Martinsson'un da söylediği gibi çok gergindi.

"Verdiğiniz bilgileri onaylamak için bu soruları soruyorum," dedi. "Bazen buna gerek oluyor."

Eva Hillström sabırsızlıkla başını salladı.

"Bu kartları Astrid'in dışında birinin yazdığına inanmamız için elimizde somut bir nedenimiz yok," dedi Wallander. "Kuşkularınızı haklı çıkartabilecek geçerli bir nedeniniz var mı?"

"Hayır yok ama haklı olduğumu biliyorum."

"Hangi konuda haklı?"

"Kızımın ne bunu ne de diğer kartları yazmadığı konusunda."

Birden ayağa kalkarak Wallander'e bağırmaya başladı. Wallander böyle saldırgan bir tepkiye doğrusu hiç de hazırlıklı değildi. Kadın masadan Wallander'e uzanmış, kolundan yakalayarak bir yandan haykırıyor bir yandan da onu sarsıyordu.

"Neden eliniz kolunuz bağlı oturuyorsunuz? Neden hiçbir şey yapmıyorsunuz. Bir şeyler yapmanız gerekiyor. Kızımın ve arkadaşlarının başına korkunç şeyler gelmiş olabilir."

Wallander güçlükle kolunu onun elinden kurtararak ayağa kalktı.

"Sakinleşseniz iyi olacak," dedi.

Ne var ki, Eva Hillstörm bağırmayı sürdürüyordu. Wallander kapısının önünden geçenlerin neler düşünebileceklerini merak etti. Kadının yanına yaklaşarak onu omuzlarından sıkıca tutup koltuğa oturttu ve kıpırdamamasını söyledi. Kadının öfkesi başladığı gibi birden sönüvermişti. Wallander masasına geri döndü. Eva Hilsstörm bakışlarını yere indirdi. Wallander şaşkınlık içinde onun konuşmasını beklemeye koyuldu. Kadının tepkisinde, inançlı oluşunda karşısındakine de bulaşan bir özellik vardı.

"Sizce neler olmuş olabilir?" diye sordu sonunda daha fazla beklememeye karar vererek.

Eva Hillstörm başını iki yana salladı. "Bilmiyorum."

"Bir kaza ya da başka bir şeyin olduğuna ilişkin herhangi bir ipucu yok."

Kadın Wallander'e baktı.

"Astrid'le arkadaşları daha önce de yolculuklara çıkmışlardı," dedi Wallander. "Belki bu seferki kadar uzun süreli değil ama yine de çıkmışlardı. Arabaları, paraları ve pasaportları da yanlarında. Meslektaşlarım bu konuyu daha önce de araştırmışlardı. Ayrıca hepsi de on sekiz yaşın

üstünde. Benim de Astrid'den birkaç yaş büyük bir kızım var. Gençlerin nasıl davrandığını gayet iyi biliyorum."

"Burada ters bir şeylerin olduğunu biliyorum," dedi Eva Hillstörm. "Kötümser yapıda biri olduğumu da biliyorum ama bu kez duygularımda haklıyım. Bunu yüreğimde hissediyorum."

"Diğer çocukların aileleri sizin kadar endişeli değil ama. Martin Boge'yle Lena Norman'ın ailesi neden sizin gibi tepki vermiyor?"

"Onları anlayamıyorum."

"Kaygılarınızı ciddiye alıyoruz," dedi Wallander. "Bu zaten bizim işimiz. Olayı bir kez daha inceleyeceğime söz veriyorum."

Wallander'in bu sözleri kadını biraz rahatlatmıştı ama bu rahatlık uzun sürmedi. Yüzünden ne denli endişeli olduğu kolayca görülüyordu. Wallander ona acıdı.

Konuşmaları bitmişti. Eva Hillstörm ayağa kalktı ve Wallander onunla birlikte danışmaya kadar gitti.

"Bir an kendimi yitirdiğim için özür dilerim," dedi.

"Bir annenin endişelenmesi kadar doğal bir şey yoktur," diye karşılık verdi Wallander.

Wallander'in elini telaşla sıkarak camlı kapıdan çıkıp gitti.

Wallander odasına geri dönerken Martinsson odasından başını uzatıp ona merak dolu bakışlarla baktı.

"Az önce neler oldu?"

"Çok korkmuş," dedi Wallander. "Bunu hepimizin kabul etmesi gerek, ama bu konuda ne yapmamız gerektiğini bilmiyorum doğrusu." Wallander düşünceli bir tavırla Martinsson'a baktı. "Yarın herkesin daha rahat ve zamanı olduğu bir sırada bu olayı bir kez daha gözden geçirmek istiyorum. Bu kişilerin kayıp olduklarını kabul edip etmemeye karar vermeliyiz. Bu konu bir şekilde beni de tedirgin ediyor."

Martinsson onaylarcasına başını salladı. "Svedberg'i gördün mü?" diye sordu.

"Hâlâ aramadı mı?"

"Hayır. Sürekli karşıma telesekreter çıkıp duruyor."

Wallander yüzünü buruşturdu. "Svedberg böyle yapmazdı."

"Bir daha deneyeyim."

Wallander odasına gitti. Kapıyı kapatarak Ebba'yı aradı. "Bana yarım saat telefon bağlama," dedi. "Ha, bu arada Svedberg'den bir haber var mı?"

"Olması mı gerek?"

"Onu çok merak ediyorum."

Wallander ayaklarını masanın üstüne koydu. Yorulmuştu ve ağzı da çok kurumuştu. Birden yerinden fırlayarak ceketini kaptığı gibi dışarı çıktı.

"Ben çıkıyorum," dedi Ebba'ya. "Bir ya da iki saat sonra dönerim."

Hava hâlâ sıcak ve sakindi. Wallander, Surbrunnsvägen'deki kent kütüphanesine gitti. Biraz uğraştıktan sonra kütüphanenin tıbbi kitaplar bölümüne bakarak sonunda aradığını buldu: şeker hastalıklarıyla ilgili kitabı. Masanın başına geçip oturarak gözlüklerini taktı ve kitabı okumaya başladı. Bir buçuk saat sonra şeker hastalığına ilişkin az da olsa bir bilgi edinmişti. Bu hastalığa yakalanmasının tek nedeninin kendisi olduğunu fark etti. Yediği yiyecekler, spordan uzak durması ve ara sıra canı istediğinde yaptığı perhiz hastalanmasına neden olmuştu. Kitabı yerine kaldırdı. Kendini başarısız biri gibi hissediyordu. Şeker hastalığından artık kurtuluşu olmadığını anlamıştı. Yaşam tarzına ilişkin somut bir şeyler yapması gerekiyordu.

Karakola döndüğünde saat 04.20 olmuştu. Masanın üstünde Svedberg'den hâlâ bir haber olmadığına ilişkin Martinsson'un bıraktığı notu gördü.

Wallander üç gencin kaybolmasıyla ilgili olayların özetini bir kez daha okudu. Üç kartı yeniden inceledi. Tam olarak göremediği bir şeylerin olduğuna ilişkin duygu geri dönmüştü. Hâlâ bunun ne olduğunu tam olarak anlayamıyordu. Göremediği şey neydi?

Kaygılarının arttığını hissetti. Eva Hillstörm'ü yeniden görüyor gibiydi. Birden olayların önemini kavradı. Aslında her şey son derece basitti. Kadın, kızının o kartı yazmadığını biliyordu. Bunu nasıl bildiğiyse hiç önemli değildi. Emindi ve bu da yeterliydi. Wallander yerinden kalkıp pencerenin önüne gitti. Gençlerin başına bir şey gelmişti. Artık sorulacak soru bunun ne olduğuydu.

3

Wallander o akşam kendisine önerilen perhizi denemeye karar verdi. Akşam yemeğinde yalnızca et suyuna çorbayla salata yedi. Kendini perhize o denli kaptırmıştı ki, çamaşırhanede sıraya girdiğini tamamıyla unutmuştu. Hatırladığındaysa çok geç olmuştu.

Olanları olumlu açıdan değerlendirmesi gerektiğini kendine söyleyip duruyordu. Kan şekerinin yüksek düzeyde olması ölüm ilanı anlamına gelmezdi; uyarılmıştı o kadar. Eğer sağlıklı bir yaşam sürdürmek istiyorsa bazı basit önlemleri alması gerekiyordu. Öyle ağır ve zor önlemler değildi bunlar, ama bu önlemler sayesinde yaşamında çok önemli değişiklikler yapabilecekti.

Yemeğini bitirdikten sonra doymadığını fark ederek bir domates yedi. Sonra da mutfak masasından kalkmadan daha sonraki günler için yeni bir beslenme planı yapmaya çalıştı. Ayrıca bundan böyle işe yürüyerek gitmeye karar verdi. Hafta sonları da kumsala gidecek ve orada uzun yürüyüşler yapacaktı. Bir zamanlar Hansson'la badminton oynamayı tasarladıklarını hatırladı. Belki bu konuyu yeniden ele alabilirlerdi.

Saat 21.00'de masadan kalkarak balkona çıktı. Rüzgâr güneyden esiyordu ama hava hâlâ ılıktı. Pastırma yazı başlamıştı.

Wallander aşağıda sokakta yürüyen gençlere baktı. Beslenme planı ve doktorun önerdiği kilo tablosu üzerinde yoğunlaşması kolay olmayacaktı. Eva Hillström'ün tepkisinden kendini bir türlü kurtaramıyordu. Kadının feveranından sarsılmıştı. Kızının ortadan kaybolmasına ilişkin

duyduğu korkuyu görmemek olası değildi ve kadın duygularında içtendi. Rol yapmıyordu.

Bazen aileler çocuklarını tanımıyorlar, diye geçirdi içinden. Ama bazen bir ebeveyn çocuğunu herkesten çok daha iyi tanıyor ve içimden bir ses de bana Eva Hillstörm'ün kızını gerçekten çok iyi tanıdığını söylüyor.

Evden içeri girdi. Balkon kapısını kapatmadı. Olaya nasıl yaklaşacaklarını gösteren bir şeye kuşbakışı baktığını hissediyordu; böylelikle Eva Hillström'ün kaygılarında haklı olup olmadığını ortaya çıkaracaklardı.

Kahve yapmak için mutfağa gitti. Suyun ısınmasını beklerken mutfak masasını sildi. Telefon çaldı. Arayan Linda'ydı. Çalıştığı lokantadan arıyordu. Oysa Wallander lokantanın yalnızca gündüzleri açık olduğunu sanıyordu. Kızının sesini duyunca şaşırmıştı.

"Lokantanın sahibi çalışma saatlerini değiştirdi," dedi Linda. "Akşamları daha çok para kazanıyorum. Bir şekilde benim de yaşamam gerek."

Wallander telefondan gelen konuşma sesleriyle tabak bıçak seslerini duydu. Linda'nın gelecek için ne tür planları olduğunu bilmiyordu. Linda bir gün iç dekorasyonla ilgileneceğini söylerken bir başka gün de tiyatro dünyasında vazgeçilmez bir yıldız olmayı düşlüyordu. Bir süre önce bu tiyatro sevdası sona ermişti.

Linda sanki babasının aklından geçenleri okumuştu. "Yaşamımın sonuna değin garsonluk yapacak değilim elbette," dedi. "Şu anda önümüzdeki kış yolculuğa çıkabilmem için para biriktiriyorum."

"Nereye gideceksin?"

"Daha karar vermedim."

Bu konuyu ayrıntılarıyla tartışmanın zamanı olmadığından Wallander, Gertrud'un taşındığını ve büyükbabanın evinin satılığa çıkarıldığını haber verdi.

"Keşke satmak zorunda kalmasaydık," dedi Linda. "Keşke o evi satın alacak param olsaydı."

Wallander, kızının ne demek istediğini anlıyordu. Linda büyükbabasıyla çok yakındı. Onları zaman zaman çok kıskanmıştı.

"Kapatmak zorundayım," dedi Linda. "Nasıl olduğunu merak etmiştim."

"Her şey yolunda," diye karşılık verdi Wallander. "Bugün doktora gittim. Beni çok iyi buldu."

"Zayıflamanı söylemedi mi?"

"Onun dışında her şeyin çok iyi olduğunu söyledi."

"Anlaşılan senin bu doktorun çok kibar. Tatildeki gibi yine kendini yorgun hissediyor musun?"

Aklımdan geçenleri okuyor, diye geçirdi içinden Wallander çaresizlikle. Neden ona doğruyu söylemiyorum, diyabet hastası olmak üzere olduğumu ya da olduğumu? Neden bunda utanılacak bir şey varmış gibi davranıyorum?

"Yorgun değilim," dedi. "Gotland'da geçirdiğimiz o hafta başkaydı."

"Sen öyle diyorsan öyledir," diye karşılık verdi Linda. "Kapatmam gerek. Eğer akşamları beni aramak istersen numaramız değişti."

Wallander, kızının verdiği telefon numarasını bir çırpıda ezberledi. Sonra da telefonu kapattı.

Kahvesini alarak oturma odasına gidip televizyonu açtı. Televizyonun sesini kısarak kızının verdiği numarayı telefon defterine yazdı. Yazdığını kendinden başkasının okuması olanaksızdı. İşte tam o sırada kendisini neyin tedirgin ettiğini anladı. Kahve fincanını bir kenara iterek saatine baktı. Saat 21.15 olmuştu. Bir an Martinsson'u arayıp aramamayı düşünerek duraksadı ama arayacak olursa harekete geçmek için ertesi sabahı beklemek zorunda kalacaktı. Mutfağa giderek telefon rehberini alıp mutfak masasına geçip oturdu.

Ystad'da Norman soyadı olan dört aile vardı ama Wallander, Martinsson'un kâğıtları arasında gördüğü adresi hatırlıyordu. Lena Norman ve annesi hastanenin kuzeyinde, Käringgatan'da oturuyorlardı. Babasının adı Bertil Norman'dı ve adının hemen yanı başında da YKB (Yönetim

Kurulu Başkanı) yazılıydı. Wallander, Bertil Norman'ın prefabrik evlere ısınma tesisatı yapan bir şirketin sahibi olduğunu biliyordu.

Numarayı çevirdi ve telefonu bir kadın açtı. Wallander elinden geldiğince dostça bir sesle konuşmaya çalışarak kendisini tanıttı. Kadını endişelendirmek istemiyordu. Özellikle çalışma saatinden sonra polisin telefon etmesinin ne denli kaygı verici bir şey olduğunu bilirdi.

"Lena Norman'ın annesiyle mi görüşüyorum?"

"Ben Lillemor Norman."

Wallander bu adı hatırlamıştı.

"Aslında sizi yarın sabah da arayabilirdim," dedi. "Ama öğrenmem gereken bir şey var ve polisler ne yazık ki yirmi dört saat çalışıyorlar."

Kadın endişelenmemişti. "Size nasıl yardım edebilirim? Ya da kocamla konuşmak ister misiniz? Hemen çağırırım. Lena'nın erkek kardeşinin matematik ödevine yardım ediyor."

Kadının yanıtı Wallander'i şaşırtmıştı. Okullarda hâlâ ev ödevi verildiğini bilmiyordu.

"Buna gerek yok," dedi. "Ben yalnızca Lena'nın el yazısını merak ediyorum. Ondan gelen herhangi bir mektup var mı yanınızda?"

"Kartpostalların dışında mektup falan gelmedi. Polisin bunu zaten bildiğini sanıyordum."

"Ben eskiden yazmış olduğu bir mektup demek istemiştim."

"Bunu neden istiyorsunuz?"

"Bu rutin çalışmalarımızdan biri yalnızca. Bazı el yazısı örnekleriyle kıyaslamamız gerekiyor. O kadar önemli bir şey değil."

"Böylesine önemsiz konularda polisler insanları gece yarıları arayıp rahatsız mı ederler?"

Eva Hillström korkuyordu, diye geçirdi içinden Wallander. Öte yandan Lillemor Norman her şeyden kuşkulanıyor.

"Acaba bana yardım edecek misiniz?"

"Lena'dan gelen birçok mektup var."

"Bir tane yeter de artar bile. Yarım sayfa bile olsa yeter."

"Bulurum. Acaba birini gönderip aldırabilir misiniz?"

"Ben kendim geleceğim. Yirmi dakika sonra oradayım."

Wallander telefon rehberine yeniden döndü. "Boge" adında Simrishamn'da oturan yalnızca bir tek kişi vardı. Bir muhasebeci. Wallander numarayı çevirerek sabırsızlıkla telefonun açılmasını bekledi. Tam kapatmak üzereyken telefon açıldı.

"Klas Boge."

Telefona yanıt veren ses oldukça gençti. Wallander bunun Martin Boge'nin kardeşi olabileceğini düşündü. Ona kendisini tanıttı.

"Ailen evde mi?"

"Hayır ben yalnızım. Golf kulübünün yemeğine gittiler."

Wallander konuşmayı sürdürüp sürdürmemesi gerektiğini kestirememişti. Ama delikanlı ona yeterince olgun biri gibi gelmişti.

"Ağabeyin Martin sana hiç mektup yazdı mı? Onun yazdığı herhangi bir şeyi saklamış olabilir misin?"

"Bu yaz bir şey yazmadı."

"Daha önce?"

Delikanlı bir an düşündü. "Geçen yıl Amerika'dan bana yolladığı mektup var."

"El yazısıyla mı yazılmıştı?"

"Evet."

Wallander, Simrishamn'a arabayla ne kadar sürede gidebileceğini kafasında tarttı. Belki de ertesi sabahı beklese daha iyi olacaktı.

"Neden ağabeyimin mektuplarını istiyorsunuz?"

"Onun el yazısının örneğine gereksimimiz var."

"Eğer hemen istiyorsanız size fakslayabilirim."

Delikanlı pratik zekâya sahipti. Wallander karakoldaki fakslardan birinin numarasını verdi.

"Bu konudan ailene söz etmeni istiyorum," dedi.

"Ben şimdi yatmayı düşünüyordum. Onlar geç gelecekler."

"Peki onlara yarın söyler misin?"

"Martin o mektubu bana yollamıştı."

"Yine de söylersen sevinirim," dedi Wallander sabırla.

"Martin ve diğerleri yakında dönecekler," dedi delikanlı. "Bayan Hillström'ün neden bu denli kaygılandığını anlayamıyorum doğrusu. Bizi her gün arıyor."

"Seninkiler endişeli değil mi?"

"Bana sorarsanız Martin'in gitmesinden memnunlar. En azından babam buna çok memnun."

Wallander şaşkınlıkla delikanlının sözünü sürdürüp sürdürmeyeceğini bekledi ama sürdürmedi.

"Yardımların için teşekkürler," dedi Wallander sonunda.

"Her şey oyun gibi," dedi delikanlı.

"Ne demek istiyorsun?"

"Farklı bir zaman boyutuna geçtiklerini varsayıyorlardı. Erişkin insanlar olmalarına karşın maskeli baloya gider gibi giyinmişlerdi."

"Ne demek istediğini anladığımdan emin değilim," dedi Wallander.

"Tiyatroda olduğu gibi rol yapıyorlardı. Ama onlarınki gerçekti. Aslında var olmayan bir şeyi bulmak için Avrupa'ya gitmiş olabilirler."

"Yani bu onlar için oldukça doğal bir şey, öyle mi? Oyun oynamak diyorum. Ama bana kalırsa Yaz Dönümü Akşamı kutlaması oyun değildir. Bu partiye gitmek, orada bir şeyler yiyerek dans etmektir."

"Ve de içki içmek," dedi delikanlı. "Ama kostüm giyildiğinde başka bir şeylerin de söz konusu olması gerekmez mi?"

"Onlar böyle mi yapmışlardı?"

"Evet ama daha fazlasını bilmiyorum. Bu onların kimselere söylemek istemediği bir sırdı. Martin bu konuda hiç ağzını açmadı."

Wallander delikanlının anlattıklarını tam olarak anlayamamıştı. Saatine baktı. Lillemor Norman kendisini bekliyordu.

"Yardımların için teşekkürler," dedi konuşmaya son noktayı koyarak. "Ailene aradığımı ve sana söylediklerimi söylemeyi unutma."

"Tabii," diye karşılık verdi delikanlı.

Üç farklı tepki söz konusu, diye geçirdi içinden Wallander. Eva Hillström korkuyor. Lillemor Norman alabildiğine kuşkulu. Martin Boge'nin ailesiyse oğulları gittiği için rahatlayıp huzura kavuşmuşlar ve kar-

deşi de ana babasının evde olmalarını istemiyor. Ceketini giyerek dışarı çıktı. Binadan çıkarken çamaşırhaneye uğrayıp cuma günü için kendisine bir makine ayırttı.

Käringgatan çok uzak olmamakla birlikte arabasına bindi. Doktorun verdiği spor biraz daha bekleyebilirdi. Bellevuevägen'den Käringgatan'a saptı ve iki katlı beyaz bir binanın önünde durdu. Bahçe kapısını açarken Lillemor Norman kapıyı açtı. Eva Hillström'ün tersine Lillemor Norman oldukça sağlıklı görünüyordu. Martinsson'un dosyasındaki fotoğrafları gözünün önüne getirince Lena Norman'ın annesine çok benzediğini fark etti.

Kadının elinde beyaz bir zarf vardı.

"Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim," dedi Wallander.

"Lena döndüğünde kocam onunla oturup ciddi ciddi konuşacak. Bu şekilde, kimselere tek bir kelime bile söylemeden çekip gitmeleri olacak şey değil. Tam bir sorumsuzluk örneği."

"Onlar erişkin insanlar, canları ne isterse yapabilirler," dedi Wallander. "Ama bu davranışları insanı elbette hem tedirgin ediyor hem de merak içinde bırakıyor."

Zarfı alarak geri vereceğine söz verdi. Sonra da karakola gitti ve nöbetçi memurun telefonlara baktığı odaya girdi. Wallander içeri girdiğinde polis telefonda konuşuyordu ama Wallander'i görünce ona faks makinelerinden birini işaret etti. Klas Boge söz verdiği gibi kardeşinin mektuplarından birini fakslamıştı. Wallander odasına giderek masanın üstündeki lambayı yaktı. İki mektupla kartpostalları yan yana masanın üstüne dizdi sonra lambayı bunların üstüne gelecek şekilde ayarlayıp gözlüklerini taktı.

Arkasına yaslandı. İçgüdülerinde yine haklı çıkmıştı. Martin Boge'la, Lena Norman'ın el yazıları kargacık burgacıktı. Eğer biri üçünden birinin el yazısını taklit etmek istese Astrid Hillström'ün- künü ederdi. Bu, Wallander'i tedirgin etmişti ama beyni yine de düzenli bir şekilde çalışıyordu. Bu ne anlama geliyordu? Aslında bir anlama falan geldiği yoktu. Birinin bu çocukların adına neden kartpostallar yolladığını kesinlikle açıklamıyordu. Ayrıca neden bu söz konusu kişi içlerinden birinin el yazısını taklit

etmişti? Buna neden gerek duymuştu? Tüm bu mantıksızlıklara karşın Wallander yine de içindeki yoğun endişeyi bir kenara atamıyordu.

Bu konuyu yeniden ama enine boyuna bir kez daha ele almalıyız, dedi kendi kendine. Eğer çocukların başına bir şey gelmişse aradan iki ay geçti.

Gidip kendisine bir fincan kahve aldı. Saat 22.15 olmuştu. Martinsson'un hazırladığı dosyayı bir kez daha okudu ama yeni bir şey bulamadı. Yakın arkadaşlar kendi aralarında Yaz Dönümü Akşamı'nı kutlamışlar ve sonra da bir yolculuğa çıkmışlardı. Gittikleri yerlerden de kartlar göndermişlerdi. Hepsi buydu işte.

Wallander mektuplarla kartları dosyanın içine yerleştirdi. O akşam daha fazla yapacak bir şey yoktu. Ertesi sabah Martinsson ve diğerleriyle konuşacak, son bir kez daha bu Yaz Dönümü Akşamı dosyasını inceleyecekler ve sonra da kayıp kişiler araştırmasına başlayıp başlamayacaklarına karar vereceklerdi.

Wallander ışığı söndürerek dışarı çıktı. Koridorda Ann-Britt Höglund'un odasından ışık geldiğini gördü. Odanın kapısı aralıktı, Wallander kapıyı yavaşça açtı. Höglund masada oturmuş gözlerini boşluğa dikmiş duruyordu. Önünde hiçbir evrak yoktu. Wallander bir an duraksadı. Höglund'un gece geç saatlere değin karakolda kalma alışkanlığı yoktu. Çocukları küçüktü, kocası da işi gereği sürekli yolculuklara çıkardı, dolayısıyla çalışma saatinin bitiminde Höglund doğruca evine giderdi. Genç kadının kantindeki davranışını hatırladı. Ve şimdi de boş masaya gözlerini dikmiş kıpırdamadan oturuyordu. Belki yalnız kalmak istemişti. Ama belki de biriyle konuşmak gereksinimi içindeydi.

Bana yalnız kalmak istediğini rahatça söyleyebilir, diye geçirdi içinden Wallander.

Kapıyı yavaşça vurdu, yanıt gelmesini bekledi sonra da içeri girdi.

"Işığının yandığını gördüm," dedi. "Genelde bu saatte burada olmadığın için bir şey mi oldu diye merak ettim."

Höglund karşılık vermeden baktı.

"Yalnız kalmak istiyorsan söyle, hemen giderim."

"Hayır," diye karşılık verdi. "Hiç yalnız kalmak istemiyorum. Sen neden hâlâ buradasın? Bir şey mi var?"

Wallander koltuklardan birine geçip oturdu. Kendini gereksiz bir eşya gibi hissediyordu.

"Yaz Dönümü'nde kaybolan gençlerle ilgili."

"Yeni bir şey mi var?"

"Hayır yok. Ben yalnızca bir şeyi bir kez daha kontrol etmek istemiştim. Ama olayı yeniden incelemek zorunda olduğumuzu sanmıyorum. Eva Hillström çok kaygılı."

"Peki ama başlarına ne gelmiş olabilir?"

"İşte yanıtlanması gereken tek soru da bu."

"Onları kayıp mı ilan edeceğiz?"

Wallander ellerini çaresizlikle iki yana açtı. "Bilmiyorum. Buna yarın karar vereceğiz."

Masa lambasının aydınlattığı oda alabildiğine loştu.

"Ne kadar zamandan beri bu meslektesin?" diye sordu Höglund birden.

"Uzun zamandan beri. Hem de çok uzun zamandan beri. Damarlarımda polis kanı var benim. Bu kan en azından emekli oluncaya değin de akmayı sürdürecek."

Bir sonraki sorusunu sormadan önce Wallander'e uzun uzun baktı. "Nasılsın?"

"Bilmiyorum."

"Hiç bunaldığın, sıkıldığın olmadı mı?"

"Olmaz olur mu, oldu, hem de çok oldu. Neden soruyorsun?"

"Bu sabah sana kantinde söylediklerimi düşünüyorum. Sana kötü bir yaz geçirdiğimi söylemiştim ve söylediklerim doğru. Kocamla aramda bazı sorunlar var. Hiç eve gelmiyor. Yolculuklarından sonra normal yaşantımıza dönmemiz bir haftamızı alıyor ama hemen sonra da o yine yolculuğa çıkmaya hazırlanıyor. Bu yaz bir süre ayrı yaşamanın nasıl olacağını tartıştık. İnsanın çocukları olunca bu hiç de kolay bir şey değil."

"Biliyorum," dedi Wallander.

"Bir yandan da işimi sorgulamaya başladım. Gazetede Malmö'deki neslektaşlarımızın bazılarının haraç toplamaktan tutuklandığını okuyo-um. Televizyonu açıyor ve polis teşkilatındaki komiserlerin organize suç lünyasıyla ilişkileri olduğunu öğreniyorum. Bunları görüyorum ve sayıla-ının her geçen gün arttığını duyuyorum. Bu algılamam da beni ister iste-nez ne yapıyorum sorusuna yanıt bulmaya itiyor. Ya da şöyle diyeyim, undan sonraki otuz yılı nasıl geçireceğimi kestiremiyorum."

"Bazen insan kendini bıçak sırtında hissediyor," dedi Wallander genç kadına hak vererek. "Bu uzun zamandan beri süregeliyor. Adalet siste-nindeki yozlaşma yeni bir şey değil ve o sınırı geçmeye gönüllü her za-nan birçok polis memuru vardır. İşler şimdilerde daha da kötüleşip yoz-aştığından senin gibi duyarlı insanlar için bu elbette çok önemli ve tedir-in edici oluyor."

"Peki ya sen? Sen bu konuda ne düşünüyorsun?"

"Bunlar benim için de geçerli."

"Peki ama nasıl başa çıkıyorsun?"

Sorusu öfke doluydu. Wallander onu kendine benzetti. Kim bilir kaç kez kendisi de Höglund gibi masasının başına çökmüş ve bu görevi nasıl ürdürebileceğini düşünmüştü.

"Sürekli olarak kendime görevi bırakacak olursam işlerin daha da kötüleşeceğini söyleyip duruyorum," dedi Wallander. "Bu düşünceyle de avunuyorum. Başka bir yöntem bilmiyorum bulsam onu deneyeceğim."

Höglund başını iki yana salladı. "Ülkemize neler oluyor?"

Wallander, genç kadının konuşmasını sürdürmesini bekledi ama sür-dürmedi. Caddeden geçen bir kamyonun sesi duyuldu.

"Geçen bahardaki o çirkin saldırıyı hatırlıyor musun?" diye sordu Wallander.

"Svarte'dekini mi?"

"On dört yaşındaki iki çocuk on iki yaşındaki bir başka çocuğa saldır-mıştı. Üstelik ortada hiçbir neden olmadığı gibi herhangi bir kışkırtma da yoktu. Zavallı çocuk yerde baygın yatarken diğerleri hâlâ göğsüne vurma-ı sürdürmüştü. Çocuk da kısa bir süre sonra da ölmüştü. Hiç bu kadar

çok sarsılmamıştım. İnsanlar dünya kurulduğundan beri kavga edip dururlar ama kavga ettikleri kişi yere serildiğinde genellikle kavgayı bırakırlardı. Buna ne isim verirsen ver. Adil oyun de, ne dersen de ama böyleydi. Ama artık değil, çünkü bu çocuklar yaptıklarından hiçbir şekilde bir ders almıyorlar. Sanki tüm kuşak ebeveynleri tarafından terk edildi. Ya da artık kimse çocuklarıyla ilgilenmiyor. Parametreler değiştiğinden polis olmanın ne anlama geldiğini bir kez daha düşünmelisin. Yıllar boyunca kazandığın deneyimlerin artık bir anlamı kalmadı."

Sustu. Koridordan gelen sesler duydular. Gece nöbetçilerinden biri sarhoş bir sürücüyle konuşuyordu. Kısa bir süre sonra da ortalık eskisi gibi derin bir sessizliğe büründü.

"Son yıllarda kendini nasıl hissediyosun?"

"Vurulduğumdan beri mi?"

Evet dercesine başını salladı.

"Sürekli olarak aynı şeyleri düşümde görüyorum," diye karşılık verdi Höglund. "Kendimi ölmüş olarak ya da kurşun beynime saplanmış gibi görüyorum. Bu daha da korkunç olurdu."

"İnsanın sinirlerini bozması için böylesi düşler yeter de artar bile," dedi Wallander.

Höglund ayağa kalktı. "Bir gün ciddi ciddi istifa edeceğimden korkuyorum," dedi. "Ama henüz o noktaya gelmedim. Uğradığın için teşekkür ederim. Genelde sorunlarımla kendim başa çıkarım ama bu gece biriyle konuşmak istemiştim."

"Bunu kabul etmek bile güç ister."

Ann-Britt Höglund ceketini giyerek Wallander'e gülümsedi. Wallander onun uykularının nasıl olduğunu merak ediyordu ama sormadı.

"Şu oto kaçakçıları konusunda yarın biraz konuşabilir miyiz?" diye sordu.

"Öğleden sonraya ne dersin? Sabah şu gençler konusunu görüşeceğimizi unutma."

Höglund, Wallander'e dikkatle baktı.

"Endişeleniyor musun?"

"Eva Hillström endişeleniyor ve ben de bunu görmezden gelemiyorum."

Dışarıya birlikte çıktılar. Genç kadın Wallander'in eve bırakma önerisini geri çevirdi.

"Yürümek istiyorum," dedi. "Hava da çok güzel. Ağustos harika geçiyor."

"Pastırma yazındayız," diye karşılık verdi Wallander. "Ne anlama geliyorsa."

Vedalaştılar. Wallander arabasına binerek evine gitti. Bir fincan çay içip Ystad gazetesine göz gezdirdikten sonra yattı. Hava oldukça sıcak olduğundan yatak odası camını aralık bırakmıştı. Başını yastığa koyar koymaz derin bir uykuya daldı.

Şiddetli bir sancıyla uyandı. Baldır adalesine kramp girmişti. Ayağını yere indirip bükmeye çalıştı. Sancı geçti. Yavaşça yeniden yatağa uzandı. Krampın geri geleceğinden korkuyordu. Komodinin üstündeki çalar saat sabahın bir buçuğunu gösteriyordu. Yine düşünde babasını görmüştü. Wallander'in neresi olduğunu çıkaramadığı bir kentin sokaklarında birlikte yürüyorlardı. Birini arıyorlardı. Ama kimi aradıklarını bilmiyordu.

Pencerenin önündeki perde hafifçe kıpırdadı. Wallander, Linda'nın annesi Mona'yı düşünüyordu. Uzun bir süre evli kalmışlardı. Oysa Mona şimdi golf oynayan ve büyük bir olasılıkla kan şekeri düzeyi yüksek olmayan başka bir erkekle birlikteydi.

Kafasının içinden binlerce düşünce geçiyordu. Birden Baiba'yla birlikte Skagen'ın ucsuz bucaksız kumsallarında el ele yürüdükleri günler geldi aklına. Sonra o da çekip gitmişti.

Uykudan eser kalmamıştı. Yatağında oturdu. Nereden aklına geldiğini bilmiyordu; diğer düşüncelerinin arasından sıyrılıp öne çıkıvermişti: Svedberg.

Hastayım diye telefon etmemesi de garipti. Hiçbir zaman hastalanmadığı gerçeği bir yana bırakılırsa başına bir şey gelmiş olsaydı mutlaka karakolu arayıp haber verirdi. Bunu daha önce düşünmeliydi. Svedberg

onları aramamışsa bunun yalnızca bir tek anlamı vardı: iletişim kurmasını engelleyen bir şey olmuştu.

Wallander endişelenmeye başlıyordu. Elbette bu yalnızca onun düş gücüydü. Ayrıca Svedberg'in başına ne gelebilirdi ki? Ama yüreğini sıkan tedirginlik duygusu da alabildiğine güçlüydü. Wallander bir kez daha saate baktıktan sonra mutfağa giderek Svedberg'in numarasını bulup çevirdi. Birkaç zilden sonra devreye telesekreter girdi. Wallander telefonu kapattı. Artık bir şeylerin yolunda gitmediğinden adı gibi emindi. Giyinerek aşağıya inip arabasına bindi. Rüzgâr çıkmıştı ama hava hâlâ sıcaktı. Ana meydana çıkması yalnızca birkaç dakika sürmüştü. Arabasını park ettikten sonra Svedberg'in oturduğu Lilla Norregatan'a doğru yürüdü. Svedberg'in dairesinde ışık yanıyordu. Wallander bir an için rahatlayarak derin bir soluk aldı ama bu rahatlığı fazla uzun sürmeyerek yerini daha yoğun bir endişeye bıraktı. Svedberg evdeyse neden telefonu açmamıştı? Wallander binanın kapısını itti. Kilitliydi. Kilidin üstündeki güvenlik kodunu bilmiyordu ama ön kapıdaki aralık ona yeterliydi. Cebinden çakısını çıkararak etrafına bakındı. Sonra da çakıyı kapının aralığından içeri sokup çevirdi ve itti. Kapı açıldı.

Svedberg dördüncü katta oturuyordu. Wallander dördüncü kata ulaştığında soluk soluğa kalmıştı. Kulağını kapıya dayadı ama hiçbir ses duymadı. Sonra da mektup deliğini eliyle itti. Hiçbir şey göremedi. Zili çaldı, zil boş evde yankılandı. Zili üç kez çaldıktan sonra kapıyı yumruklamaya başladı. Yine hiçbir ses duyulmadı.

Wallander düşüncelerini toplamaya çalıştı. Yalnız olmaması gerektiğini hissediyordu. Elini cep telefonuna attı ama telefonu evde mutfak masasının üstünde bıraktığını hatırladı. Koşar adımlarla basamakları indi, iki ön kapı arasındaki küçük taşı itti. Sonra da köşedeki telefon kulübesine giderek Martinsson'u aradı.

"Uyandırdığım için çok özür dilerim," dedi Wallander, Martinsson telefonu açtığında. "Ama yardımına gereksinmem var."

"Ne oldu?"

"Bugün Svedberg'le konuştun mu?"

"Hayır."

"O zaman bir şeyler olmuş olmalı."

Martinsson karşılık vermedi ama Wallander onun iyice açıldığını hissediyordu.

"Lilla Norregatan'daki evinin önünde seni bekliyorum," dedi Wallander.

"On dakika sonra oradayım," diye karşılık verdi Martinsson. "Daha da erken olabilir."

Wallander arabasının yanına gidip bagajı açtı. Kirli bir plastik torbanın içinde bazı aletler vardı. Torbanın içinden manivelayı alarak Svedberg'in oturduğu binaya doğru yürüdü.

On dakikadan daha kısa bir sürede Martinsson'un arabası göründü. Wallander onun pijamasının üstüne ceketini geçirdiğini gördü.

"Sence ne olmuş olabilir?"

"Bilmiyorum."

Birlikte yukarıya çıktılar. Wallander zili çalması için Martinsson'a başıyla işaret etti. Kapı yine açılmadı. Bakıştılar.

"Belki de karakolda odasında yedek anahtarı vardır."

Wallander hayır dercesine başını salladı.

"Bu çok uzun sürer," dedi.

Martinsson bir adım geriledi. Bundan sonra nelerin olacağını çok iyi biliyordu. Wallander manivelayı sokup sıkıştırdı ve kapıyı itti.

4

8 Ağustos 1996 gecesi Kurt Wallander'in yaşamının en uzun gecesi olmuştu. Lilla Norregatan'daki binadan şaşkınlıkla çıktığında içinden çıkılması olanaksız bir karabasan görüyormuş duygusundan kendini bir türlü kurtaramıyordu.

Ne var ki, o gece gördüğü her şey gerçekti ve bu gerçek de son derece ürkütücüydü. Mesleğinde nice dehşet verici cinayetlerle defalarca karşılaşmış olmasına karşın hiçbir olay onu bu denli derinden etkilememişti.

Svedberg'in kapısını kırıp içeri girdiğinde hâlâ neyle karşılaşacağını bilmiyordu. Ama yine de manivelayı kapıya soktuğu an kendini en kötüye hazırlamış ve korkularında da haksız çıkmamıştı.

İki dedektif düşman topraklarına adım atıyorlarmış gibi evden içeri sessizce girmişlerdi. Martinsson, Wallander'in arkasındaydı. Oturma odasının ışığı yanıyordu. Kısa bir an kıpırdamadan holde durdular. Oturma odasının kapısında Wallander ani bir hareketle ileriye atılınca hemen arkasında durup başını içeri uzatan Martinsson'a çarptı.

Wallander, Martinsson'dan gelen sesi yaşamı boyunca unutamayacağını hissetti. Martinsson yerde yatan şeyin gerçek olduğuna inanmakta zorlanan küçük bir çocuk gibi inlemişti.

Yerde yatan Svedberg'di. Bacaklarından biri kolu kırılmış koltuktan aşağı sarkıyordu. Bedeni omurgası yokmuşcasına garip bir şekilde bükülmüştü.

Wallander dehşet içinde oturma odasının kapısında kalakaldı. Gördüklerinin gerçek olduğunu yeni yeni algılıyor gibiydi. Uzun yıllardan beri birlikte çalıştığı iş arkadaşı ölmüştü. Artık Svedberg yaşamıyordu. Bir daha asla konferans odalarından birinde her zamanki yerinde oturup kaleminin ucuyla kelini kaşımayacaktı.

Svedberg'in artık keli de yoktu. Kafasının yarısı uçurulmuştu.

Cesedin yanında çifte namlulu bir av tüfeği vardı. Yere düşmüş sandalyenin arkasındaki bembeyaz duvar kan içindeydi. Wallander birden Svedberg'in artık arı fobisi yaşamayacağını düşündü.

"Burada neler olmuş?" diye sordu Martinsson son derece tedirgin bir sesle. Wallander, Martinsson'un ağlamak üzere olduğunu gördü. Oysa kendisinin böylesi bir tepki göstermesi olası değildi. Daha tam olarak ne olduğunu anlamadığı bir şeyin karşısında ağlayamazdı. Ve önündeki bu acı manzaranın neden kaynaklandığını da henüz anlayamamıştı. Svedberg ölmüş olamazdı. O kırk yaşında bir polis memuruydu ve yarın sabah her zamanki sabah toplantısında yine her zamanki sandalyesinde oturacaktı. Başındaki keli, arılardan çok korkması ve her cuma akşamları karakolun saunasına girmesiyle ünlenen Svedberg. Yerde yatan kesinlikle Svedberg olamazdı. Bu, ona çok benzeyen başka biri olmalıydı.

Wallander içgüdüsel bir şekilde saatine baktı. 02.09'du. Eşikte birkaç saniye daha durduktan sonra hole geri döndüler. Wallander holün ışığını yaktı. Martinsson'un tüm bedeninin titrediğini fark etti. Kendisinin nasıl göründüğünü merak etti.

"Tüm birimlere kırmızı alarm verilmesini söyle."

Holde bir telefon vardı ama yanında telesekreteri yoktu. Martinsson evet dercesine başını sallayarak elini ahizeye uzattı. Wallander onu durdurdu.

"Dur," dedi. "Düşünmeliyiz."

Düşünecek ne vardı? Belki de bir mucizenin gerçekleşmesini bekliyordu. Ve belki Svedberg içerden gelecek ve tüm gördükleri korkunç bir karabasan olarak kalacaktı.

"Lisa Holgersson'un numarasını biliyor musun?" diye sordu. Deneyimlerinden Martinsson'un adresler ve telefon numaraları konusunda çok başarılı olduğunu biliyordu. Bu Tanrı vergisi yeteneğe sahip iki kişi vardı karakolda, biri Martinsson diğeriyse Svedberg'di. Şimdi tek kişi kalmıştı.

Martinsson numarayı söyledi. Wallander telefonu çevirdi ve ikinci zilde Lisa Holgersson telefonu açtı. Telefon yatağının hemen yanında olmalı, diye geçirdi içinden Wallander.

"Ben Wallander. Uyandırdığım için özür dilerim."

Holgersson hemen uyanmış gibiydi.

"Bir an önce buraya gelsen iyi olacak," dedi Wallander. "Ben Lilla Norregatan'da Svedberg'in evindeyim. Martinsson da yanımda. Svedberg öldü."

Wallander, Holgersson'un içini çektiğini duydu. "Ne oldu?"

"Bilmiyorum. Vurulmuş."

"Bu çok korkunç. Cinayet mi?"

Wallander bir an için oturma odasında yerde duran av tüfeğini düşündü.

"Bilmiyorum," dedi. "Cinayet ya da intihar, hangisi olduğunu bilmiyorum."

"Nyberg'i aradın mı?"

"Hayır, önce seni aramak istedim."

"Giyinip hemen geliyorum."

"Biz de bu arada Nyberg'i ararız."

Wallander telefonu Martinsson'a uzattı. "Önce Nyberg'i ara," dedi.

Oturma odasının iki girişi vardı. Martinsson telefonda konuşurken Wallander mutfağa gitti. Mutfak dolaplarının birinin çekmecesi yerdeydi. Dolaplardan birinin kapağı da aralıktı. Evrak ve bazı fişler yere saçılmıştı.

Wallander gördüğü her şeyi birer birer kafasına kazıdı. Ystad'ın adli tıp Bölüm Başkanı Nyberg'e olanları anlatan Martinsson'u dinledi bir an için. Sonra da odalarda dolaşmaya başladı. Adımlarını dikkatle atıyor, bas-

ığı yere dikkat ediyordu. Svedberg'in yatak odasına gelmişti. Komodinin iç çekmecesi de açıktı. Yatak yapılmamıştı ve battaniye yerdeydi. Wallander acı içinde Svedberg'in çiçekli çarşafta yattığını fark etti. Yatağı kır çiçeklerinden oluşan bir demet gibiydi. Wallander dolaşmayı sürdürerek yatak odasıyla oturma odası arasındaki çalışma odasına geçti. Burada birkaç rafla bir de çalışma masası vardı. Svedberg oldukça titiz ve düzenli biriydi. Karakoldaki odası da her zaman düzenliydi. Ama çalışma odası öyle değildi. Raflardaki kitaplar yere atılmış, masanın çekmeceleri de boşaltmış kâğıtlar yere saçılmıştı.

Wallander bir kez daha oturma odasına gitti ama bu kez diğer girişi kullanmıştı. Şimdi av tüfeğine daha yakındı. Svedberg'in bükülmüş cansız bedenine bakmamaya çalıştı. Kıpırdamadan durdu, gördüğü her şeyi, her ayrıntıyı belleğine kazıdı. Sorular birbirini izliyordu. Silah sesini ya da seslerini duyan olmuş muydu? Olay bir hırsızlık vakasını andırıyordu. Peki ama ne zaman olmuştu? Burada daha başka neler olmuştu?

Martinsson oturma odasının diğer girişinde belirdi.

"Geliyorlar," dedi.

Wallander evin içinde dolaşmayı sürdürdü. Mutfağa geri döndüğünde bir Alman çoban köpeğinin havlamasını ve Martinsson'un tedirgin dolu sesini duydu. Hızlı adımlarla hole çıktı ve bir polis köpeğiyle burun buruna geldi. Diğer dairelerde oturanlar da sırtlarında sabahlıkları kapılarının önüne çıkmışlardı. Köpekli polisin adı Edmundsson'du ve Ystad'a yeni taşınmıştı.

"Biri bir hırsızlık olduğuna ilişkin bize telefon etmişti," dedi Wallander'i görünce şaşkın bir sesle. "Svedberg'in evinden biri aramıştı."

Wallander, Edmundsson'un Svedberg'in kim olduğunu bilmediğini anladı.

"Güzel. Burada bir kaza olmuş. Burası polis memuru Svedberg'in evi."

Edmundsson'un yüzü birden kireç gibi oldu. "Bilmiyordum."

"Nereden bilecektin ki? Ama istersen karakola dönebilirsin. Destek yolda."

Edmundsson soru sorarcasına baktı. "Neler oldu?"

"Svedberg öldü," diye karşılık verdi Wallander. "Bildiğimiz tek şey bu."

Bunları söyler söylemez de gereğinden fazla bilgi verdiği duygusuna kapıldı. Komşular onları dinliyordu. Birileri basına haber verebilirdi. Gazetecilerin evi istila etmesi Wallander'in isteyebileceği en son şeydi. Gizemli bir şekilde ölen bir polis memuru gazetecilerin en gözde haberlerindendi.

Edmundsson aşağı inerken Wallander köpeğin adını bilmediğini fark etti.

"Sen komşularla ilgilenebilir misin?" dedi Martinsson'a. "Hiçbir şey duymamış olsalar bile silah seslerini mutlaka duymuşlardır. Böylelikle belki ölüm saatini saptayabiliriz."

"Birden fazla mı ateş edilmiş?"

"Bilmiyorum ama birileri mutlaka bir şeyler duymuş olmalı."

Apartmanın kapısı hızla kapandı ve üst kata çıkan ayak seslerini duydular. Martinsson uykulu ve endişeli gözlerle kendilerini izleyen komşuları yan daireye topladı. Basamakları hızla çıkan Lisa Holgersson soluk soluğa yanlarına geldi.

"Kendini en kötüye hazırlamanı istiyorum," dedi Wallander.

"O kadar mı kötü?"

"Svedberg'in başına çok yakından av tüfeğiyle ateş edilmiş."

Holgersson yüzünü buruşturdu sonra da kendini toparladı. Wallander onun arkasından giderek oturma odasını gösterdi. Holgersson oturma odasının kapısında şaşkınlık içinde durarak hızla geri döndü. Bayılacakmış gibi sendeledi. Wallander koluna girerek onu mutfağa götürdü. Holgersson mavi mutfak sandalyesine çökercesine oturdu ve gözlerini iri iri açarak Wallander'e baktı.

"Bunu kim yaptı?" diye sordu.

"Bilmiyorum."

Wallander bir bardak alarak suyla doldurup Holgersson'a uzattı.

"Svedberg dün işe gelmedi," dedi. "Kimseye de haber vermemişti."

"Bu garip," diye karşılık verdi Holgersson.

"Hem de çok garip. Bir şeylerin yolunda olmadığını hissederek gece yarısı birden uyandım ve doğruca buraya geldim."

"Sence bu olanlar dün olmadı mı?"

"Olmadı. Martinsson alışılmışın dışında bir şeyler görüp görmediklerini anlamak için komşularıyla konuşuyor. Mutlaka birileri bir şeyler görmüş ya da duymuş olmalı. Av tüfeğinin sesi güçlüdür. Ama biz yine de otopsi raporunun sonucunu beklemeliyiz."

Kendi sözleri beyninde yankılandı. Midesinin bulandığını hissetti.

"Evli olmadığını biliyorum," dedi Holgersson. "Annesi babası hayatta mı?"

Wallander düşündü. Svedberg'in annesinin birkaç yıl önce öldüğünü biliyordu. Babasıyla ilgili hiçbir şey bilmiyordu. Birkaç yıl önce bir cinayet soruşturması sırasında tanıştığı bir akrabasını hatırladı.

"Ylva Brink adında bir kuzeni olduğunu biliyorum. Doğumhane hemşiresi. Başka bir akrabası olup olmadığını bilmiyorum."

Holden gelen Nyberg'in sesini duydular.

"Ben birkaç dakika daha burada kalacağım," dedi Holgersson.

Wallander ayakkabılarını çıkaran Nyberg'in yanına gitti.

"Burada neler oldu, Tanrı aşkına?"

Nyberg mesleğinde çok başarılı olmasına karşın sürekli değişken bir ruh haline sahip olduğundan onunla birlikte çalışmak kolay değildi. Bu acil durumun bir meslektaşlarıyla ilgili olduğunu anlamışa pek benzemiyordu. Bir meslektaşları ölmüştü. Belki de Martinsson ona bu gerçeği açıklamayı unutmuştu.

"Burası kimin evi, biliyor musun?" diye sordu Wallander dikkatle.

Nyberg ona öfke dolu bir bakış fırlattı.

"Lilla Norregatan'da bir ev işte," diye karşılık verdi. "Ama Martinsson telefonda pek şaşkındı. "Neler oluyor?"

Wallander ona dikkatle baktı. Nyberg onun ciddiyetini fark edince kendini hemen toparladı.

"Burası Svedberg'in evi," dedi Wallander. "Svedberg öldü. Galiba öldürüldü."

"Kalle'nin evi mi demek istiyorsun?" diye sordu Nyberg duyduklarına inanamayarak.

Wallander başını evet dercesine salladı, güçlükle yutkundu. Nyberg, Svedberg'e ilk adıyla hitap eden ender kişilerden biriydi. Adı aslında Karl Evert'di. Nyberg, takma adı olan Kalle'yi kullanmaktan hoşlanırdı.

"İçerde," dedi Wallander. "Av tüfeğiyle başına ateş edilmiş."

Nyberg yüzünü acıyla buruşturdu.

"Nasıl göründüğünü sana söylememe gerek yok," dedi Wallander.

"Evet," diye karşılık verdi Nyberg. "Söylemene gerek yok."

Nyberg içeri girdi. Kapının eşiğine geldiğinde o da diğerleri gibi başını çevirdi. Wallander, Nyberg'in gördüklerini algılaması için ona birkaç dakika süre tanıdı. Sonra Nyberg'in yanına yaklaştı.

"Bir sorum var," dedi. "Hem de çok önemli bir soru. Senin de gördüğün gibi silah cesetten en az iki metre uzakta. Sorum şu, Svedberg eğer intihar etmişse silah bu kadar uzağa gidebilir mi?"

Nyberg bir an düşündü ama hemen sonra da hayır dercesine başını salladı. "Hayır, gidemez," dedi. "Bu olanakdışı. Av tüfeğiyle intihar eden birinin bedeni silahtan bu kadar uzakta olamaz."

Bir an için Wallander kendini üstünden büyük bir yük kalkmış gibi hissetti. Svedberg demek intihar etmemiş, dedi kendi kendine.

İnsanlar holde toplanmaya başlamışlardı. Doktorla birlikte Hansson da gelmişti. Teknisyenlerden biri çantasını açıyordu.

"Lütfen herkes beni dinlesin," dedi Wallander. "Burada yerde yatan kişi meslektaşımız polis memuru, Svedberg. Öldü, büyük olasılıkla da öldürüldü. Az sonra göreceklerinizin oldukça tatsız ve acı verici olduğunu ve kendinizi buna hazırlamanızı istiyorum. Hepimiz onu tanıyorduk ve onun için yas tutacağız. O iş arkadaşımız olduğu kadar da dostumuzdu ve bu da işimizi daha da güçleştirmektedir."

Wallander sustu. Daha fazla bir şeyler söylemesi gerektiğini hissediyordu ama aklına da bir şeyler gelmiyordu. Uygun sözcükleri bulamıyor-

du. Nyberg'le yardımcıları çalışmaya başlarken Wallander de mutfağa döndü. Holgersson hâlâ mutfak masasının başında oturuyordu.

"Svedberg'in kuzenini aramalıyım," dedi Holgersson. "Eğer yaşayan en yakın akraba oysa tabii."

"Ben ararım," dedi Wallander. "Onu tanıyorum."

"Bana olayların bir özetini çıkar. Burada neler oldu?"

"Bu konuda Martinsson daha çok yardımcı olur. Onu çağırayım."

Wallander dışarı çıktı. Yan dairenin kapısı aralıktı. Kapıyı hafifçe vurarak içeri girdi. Martinsson oturma odasında dört kişiyle birlikteydi. İçlerinden biri giyinmişti ama diğerlerinin üstünde hâlâ sabahlıkları vardı. İki kadın ve iki erkektiler. Eliyle işaret ederek Martinsson'u yanına çağırdı.

"Lütfen buradan ayrılmayın," dedi diğerlerine.

Mutfağa gittiler. Martinsson'un yüzü kireç gibiydi.

"En başından başlayalım," dedi Wallander. "Svedberg'i en son kim gördü?"

"En son benim gördüğümü sanmıyorum," dedi Martinsson. "Ama çarşamba sabahı saat on bir civarında onu kantinde görmüştüm."

"Nasıl görünüyordu?"

"Üstünde durmadığıma göre her zamanki gibi olmalı."

"Beni o gün öğleden sonra aradın ve perşembe sabahı toplantı yapmaya karar verdik."

"Seninle konuştuktan hemen sonra Svedberg'in odasına gittim ama yoktu. Danışmadaki görevli eve gittiğini söylemişti."

"Saat kaçta gitmiş?"

"Doğrusu sormadım."

"Peki sonra sen ne yaptın?"

"Evine telefon ettim, telesekreterine toplantıyla ilgili not bıraktım. Daha sonra da birkaç kez aradım ama yanıt alamadım."

Wallander yüksek sesle düşünüyordu. "Çarşamba günü öğleden sonra Svedberg karakoldan ayrılır. Her şey olağan gibi görünmektedir. Per-

şembe günü işe gelmez. Telesekretere bırakılan mesajlara karşın gelmemesi gariptir. Svedberg haber vermeden bir yere gitmezdi."

"Bu da olayların çarşamba günü gerçekleştiği anlamına geliyor," dedi Lisa Holgersson.

Wallander onaylarcasına başını salladı. Acaba hangi noktada olağan olağandışı olmaya başlıyor, diye geçirdi içinden. İşte araştırmamız gereken nokta bu.

Birden aklına Martinsson'un kendi telesekreterinin çalışmadığına ilişkin söyledikleri geldi.

"Bir dakika bekleyin," diyerek mutfaktan çıktı.

Svedberg'in çalışma odasına gitti. Telesekreteri masanın üstünde duruyordu. Wallander oturma odasına geri döndü. Nyberg'i av tüfeğini incelerken buldu. Onu çalışma odasına götürdü.

"Telesekreterdeki mesajları dinlemek istiyorum ama herhangi bir ipucu olabilecek bir şeyi de berbat etmek istemiyorum."

"Bunu halledebiliriz," dedi Nyberg. Elinde lastik eldiven vardı. Wallander başını salladı, Nyberg düğmeye bastı. Telesekreterde Martinsson'dan gelen üç mesaj vardı. Her defasında da aradığı saati bırakmıştı. Başka mesaj yoktu.

"Svedberg'in kendi mesajını da dinlemek istiyorum," dedi Wallander.

Nyberg bir başka düğmeye bastı.

Wallander, Svedberg'in sesini duyunca hafifçe sendeledi. Nyberg de duygulanmıştı.

"*Şu anda evde değilim. Lütfen mesajınızı bırakın.*" Hepsi bu kadardı.

Wallander mutfağa geri döndü. "Mesajların hâlâ duruyor," dedi. "Ama bu mesajları birinin ya da birilerinin dinleyip dinlemediğinden emin değiliz."

Mutfakta çıt çıkmıyordu. Herkes Wallander'in az önce söylediklerini düşünüyordu.

"Komşular ne diyor?" diye sordu.

"Kimse bir şey duymamış," diye karşılık verdi Martinsson. "Bu oldukça garip. Kimse silah sesi duymamış ama öte yandan da hemen hemen herkes evdeymiş."

Wallander kaşlarını çattı. "Kimsenin bir şey duymaması olanaksız."

"Onlarla görüşmeyi sürdüreceğim."

Martinsson yerinden kalktı. Bir polis memuru mutfağa geldi.

"Dışarda bir gazeteci var," dedi.

Lanet olsun, diye geçirdi içinden Wallander. Demek birileri hiç zaman yitirmeden basına haber vermişti. Holgersson'a baktı.

"Öncelikle akrabalarını aramalıyız," dedi Holgersson.

"Bu işi öğleye kadar bitirmeliyiz," diye karşılık verdi Wallander.

Mutfak kapısında bekleyen polis memuruna döndü. "Şu anda hiçbir yorum yapılmayacak," dedi. "Ama daha sonra bir açıklama yapacağız."

"Sabah saat 11.00'de," diye ekledi Holgersson.

Polis memuru arkasını dönerek uzaklaştı. Nyberg'in oturma odasında birine bağırdığını duydular. Sonra her şey yeniden eski sessizliğine büründü. Nyberg'in öfkesi saman alevi gibiydi. Wallander çalışma odasına giderek yere düşmüş olan telefon defterini alarak mutfağa geri döndü. Ylva Brink'in numarasını bularak soru sorarcasına Holgersson'a baktı.

"Sen ara," dedi Holgersson.

Hiçbir şey birine yakın bir akrabasının ölüm haberini vermek kadar zor değildi. Böylesi durumlarda Wallander koşullar elverdiğince bu acı haberi yalnız vermez yanına bir polis memurunu da alırdı. Böylesi durumları sayısız kez yaşamasına karşın yine de hâlâ alışamadığını hissediyordu. Ylva Brink, Svedberg'in tek yakın akrabası olmasa bile işi yine de çok zordu. Zil karşı tarafta çalınca tüm bedeninin gerildiğini hissetti.

Ylva Brink'in telesekreteri devreye girerek gece vardiyasında hastanede çalıştığı mesajını iletti. Wallander ahizeyi yerine koydu. İki yıl önce Svedberg'le birlikte Ylva Brink'i görmeye hastaneye gittikleri birden aklına geldi. Ama ne yazık ki, Svedberg artık yaşamıyordu. Wallander gerçeği henüz tam olarak algılayabilmiş değildi.

"Hastanede," dedi. "Gidip onu görmeliyim."

"Evet, bunu bir an önce yapmakta yarar var," dedi Lisa Holgersson. "Svedberg'in bilmediğimiz başka akrabaları da olabilir."

Wallander evet dercesine başını salladı. Holgersson haklıydı.

"Benim de gelmemi ister misin?" diye sordu Holgersson.

"Gerek yok," diye karşılık verdi.

Wallander yanında Ann-Britt Höglund'un olmasını yeğlerdi. Genç kadını düşününce ona haber vermedikleri aklına geldi.

Oysa o da burada diğerleriyle birlikte çalışıyor olmalıydı, diye geçirdi içinden.

Holgersson yerinden kalkarak mutfaktan çıktı. Wallander onun boşalttığı sandalyeye oturarak Höglund'un numarasını çevirdi. Uykulu bir erkek sesi telefonu açtı.

"Ann-Britt'le konuşmak istiyorum. Ben Wallander."

"Kim?"

"Kurt. Karakoldan."

Adamın sesi hâlâ uykuluydu ama öfkelenmişti de.

"Neler oluyor?"

"Orası Ann-Britt'in evi değil mi?"

"Burada bu isimde bir kaltak oturmuyor," diye homurdanarak telefonu kapattı adam. Wallander yanlış numara çevirdiğini fark etti. Yeniden ama bu kez ağır ağır numaraları çevirdi Höglund, Holgersson gibi ikinci zilde telefona yanıt verdi.

"Ben Kurt."

Genç kadının sesi uykulu çıkmıyordu. Belki de uyanmıştı. Sorunları onu uyutmamış olabilirdi. Şimdi sorunlarına bir tane daha eklendi, diye geçirdi içinden Wallander.

"Ne oldu?"

"Svedberg öldü, öldürüldü."

"Olamaz."

"Ne yazık ki oldu. Lilla Norregatan'daki evinde öldürülmüş."

"Nerede oturduğunu biliyorum."

"Buraya gelebilir misin?"

"Hemen geliyorum."

Wallander telefonu kapattı, yerinden kalkmadı. Teknisyenlerden biri başını mutfak kapısından içeri uzattı ama Wallander eliyle ona gitmesini işaret etti. Birkaç dakika bile olsa düşünmeye gereksinimi vardı. Tüm bu olaylarda garip bir şeyler olduğunu seziyordu. Birbirine uyuşmayan, garip şeyler. Cinayet teknisyeni yeniden içeri girdi.

"Nyberg sizinle konuşmak istiyor."

Wallander yerinden kalkarak oturma odasına gitti. Görevliler burada tedirginlik ve acı içinde çalışıyorlardı. Svedberg renkli biri değildi ama herkes onu severdi. Ve şimdi de ölmüştü.

Doktor cesedin yanına çömelmişti. Odanın içinde zaman zaman flaşlar patlıyordu. Nyberg not tutuyordu. Kapının eşiğinde duran Wallander'in yanına geldi.

"Svedberg'in silahı var mıydı?"

"Av tüfeği mi demek istiyorsun?"

"Evet."

"Bilmiyorum ama sanmıyorum."

"Katilin silahı burada bırakması garip."

Wallander evet dercesine başını salladı. Bu onun da aklına ilk gelen şey olmuştu.

"Burada daha başka garip bir şeylere rastlandın mı?"

Nyberg gözlerini kıstı. "Bir meslektaşımızın kafasının havaya uçurulmasıyla ilgili her şey zaten garip değil mi?"

"Ne demek istediğimi biliyorsun."

Wallander, Nyberg'in yanıtını beklemedi. Arkasını dönerek uzaklaştı. Holde Martinsson'la karşılaştı.

"Nasıl geçti? Zamanı öğrenebildin mi?"

"Kimse bir şey duymamış ama tahminlerime göre pazartesiden beri binada biri dolaşıyormuş. Ya bu katta ya da aşağı katta."

"Ve kimse bir şey duymamış, öyle mi? Bu olanaksız."

"Ağır işiten emekli bir okul öğretmeninin dışında hepsi de sağlıklı ve genç."

Wallander anlayamıyordu. Biri mutlaka silah sesini ya da seslerini duymuş olmalıydı.

"Çalışmalarını sürdürmelisin," dedi. "Ben hastaneye gidiyorum. Svedberg'in kuzeni ebe Ylva Brink'i hatırlıyorsun, değil mi?"

Martinsson evet dercesine başını salladı.

"Ylva Brink büyük olasılıkla Svedberg'in tek akrabası."

"Västergötland'da oturan bir teyzesi yok muydu?"

"Ylva'ya sorarım."

Wallander aşağı indi. Temiz havaya gereksinimi vardı. Kapının önünde bir gazeteci bekliyordu. Wallander, onun Ystad'ın günlük gazetelerinden birinde çalıştığını hatırladı.

"Neler oluyor? Tüm birimler gece yarısı Karl Evert Svedberg adındaki bir polis memurunun evine çağrıldı, neden?"

"Şu anda hiçbir şey söyleyemem," dedi Wallander. "Sabah saat 11.00'de basına bir açıklama yapacağız."

"Söyleyemez misiniz yoksa söylemeyecek misiniz?"

"Söyleyemem."

Adı Wickberg olan gazeteci başını evet dercesine salladı.

"Bu, birinin öldürüldüğü ve yakın akrabasına haber verilinceye dek sizlerin herhangi bir şey söyleyemeyeceği anlamına mı geliyor?"

"Eğer dediğin gibi olsaydı söz konusu yakın akrabaya hemen telefon ederdim, değil mi?"

Wickberg düşmanca bir tavırla gülümsedi.

"Sizde işlerin böyle yürümediğini biliyoruz. Öncelikle polis müdürünü ararsınız. Demek Svedberg öldü, ha?"

Wallander öfkelenemeyecek kadar kendini yorgun hissediyordu.

"Canın ne isterse ona inanmakta özgürsün," dedi. "Sabah 11.00' de açıklama yapacağız. Ondan önce de ağzımı açıp tek bir şey bile söylemeyeceğim."

"Nereye gidiyorsunuz?"

"Hava almaya."

Wallander, Lilla Norregatan'dan çıkarak birkaç blok yürüdü sonra da arkasına baktı. Wickberg onu izlemiyordu. Wallander hemen Sladdergatan'a doğru sağa saptı sonra da sola dönerek Stora Norregatan'a gitti. Susamıştı ve tuvalete gitmesi gerekiyordu. Etrafta tek bir araba bile yoktu. Bir binanın yanına yaklaşarak çişini yaptı. Sonra da yürümeyi sürdürdü.

Ters bir şeyler var, diye geçirdi içinden. Bu olayda garip bir şey var. Ne olduğunu bilmiyordu ama içini kemiren bu duygu gittikçe güçleniyordu. Karnında yoğun bir sancı vardı. Svedberg neden vurulmuştu? Birinin başından vurulması kadar korkunç bir görüntü olamazdı.

Wallander hastaneye gelmişti, acil servise yaklaşarak zili çaldı. Sonra da doğumhaneye gitmek için asansöre bindi. İki yıl öncesini hatırlamıştı. Svedberg'le birlikte Ylva Brink'i görmeye gittikleri dün gibiydi sanki. Ne var ki, artık Svedberg yaşamıyordu. Sanki hiç yaşamamış gibiydi.

Çifte camlı kapıların arasında birden Ylva Brink'i gördü. Bakışları bir an için karşılaştı. Ylva Brink onun kim olduğunu anımsamaya çalıştı. Sonra da yerinden kalkarak kapıya yaklaştı. Wallander tam o sırada Ylva Brink'in bir tatsızlık olduğunu hissettiğini anladı.

5

Hemşirelerin dinlenme odasına geçip oturdular. Saat sabahın üçüydü. Wallander her şeyi anlattı. Svedberg ölmüştü. Bir av tüfeğiyle öldürülmüştü. Katilin kim olduğunu, bu cinayeti neden ve ne zaman işlediğiniyse henüz bilmiyorlardı. Daha ayrıntılı bilgi vermekten kaçınmıştı Wallander.

Sözlerini tamamladığında gece nöbetçisi hemşirelerden biri odadan içeri girerek Ylva Brink'e bir şey sormak istediğini söyledi.

"Daha sonra soramaz mısınız?" dedi Wallander. "Ben az önce ona yakın bir akrabasının ölüm haberini verdim."

Hemşire odadan çıkarken Wallander ondan bir bardak su getirmesini rica etti. Ağzı o denli kurumuştu ki güçlükle konuşuyordu.

"Hepimiz şoktayız," dedi Wallander hemşire çıktıktan sonra. "Olanları hiçbirimizin aklı almıyor."

Ylva Brink karşılık vermedi. Yüzü kireç gibi olmuştu ama yine de kendini yitirmemişti. Hemşire elinde bir bardak suyla geri geldi.

"Başka bir şey ister misiniz?" dedi.

"Hayır teşekkür ederim," diye karşılık verdi Wallander.

Suyu bir dikişte bitirdi ama susuzluğu hâlâ geçmemişti.

"Anlamakta zorlanıyorum," dedi Ylva Brink. "Neden Svedberg?"

"Ben de aynı soruyu kendime sorup duruyorum," diye karşılık verdi Wallander.

Ceketinin cebindeki kalemi aldı ama her zaman olduğu gibi bu kez elinde not defteri yoktu. Sandalyenin hemen yanında bir çöp kutusu duruyordu. Birinin üstüne bir dizi rakamlar karaladığı buruşuk kâğıt parçasını aldı, düzeltti sonra da masanın üstünde duran dergilerden birinin üstüne koydu.

"Sana bazı sorular sormam gerekiyor," dedi. "Svedberg'in en yakın akrabası kim? Doğrusunu söylemem gerekirse ben onun tek akrabası sen olduğunu düşünüyorum."

"Annesiyle babası öldü, kardeşi de yok. Tek çocuktu. Benim dışımda bir kuzini daha var. Ben onun baba tarafından kuzeni oluyorum diğeri de anne tarafından. Adı Sture Björklund."

Wallander ismi kâğıda yazdı.

"Ystad'da mı oturuyor?"

"Hedeskoga'nın dışında bir çiftliği var."

"Demek çiftçi?"

"Kopenhag Üniversitesi'nde profesör."

Wallander şaşırmıştı. "Svedberg'in ondan söz ettiğini hiç hatırlamıyorum."

"Pek görüşmezlerdi. Eğer Svedberg'in hangi akrabasıyla görüştüğünü soracak olursan yalnızca benimle görüşürdü."

"Ama yine de bu profesöre haber vermemiz gerek," dedi Wallander. "Senin da tahmin edebileceğin gibi bu olay basında geniş yankı uyandıracak. Bir polis memurunun hunhar bir cinayete kurban gitmesi oldukça ilginç bir haberdir."

Ylva Brink ona dikkatle baktı. "Hunhar bir cinayet mi? Ne demek istiyorsun?"

"Yani öldürüldü demek istemiştim."

"Evet, zaten başka ne olabilir ki?"

"Bu da benim ikinci sorum olacaktı," dedi Wallander. "Sence intihar etmiş olabilir mi?"

"İntihar her zaman bir olasılık değil mi? Tabii geçerli koşullar altında demek istiyorum."

"Evet."

"Cesede bakarak bunun bir intihar mı yoksa cinayet mi olduğunu anlayamaz mısınız?"

"Evet büyük olasılıkla anlarız ama bazı soruların da rutin gereği mutlaka sorulması gereklidir."

Ylva Brink karşılık vermeden bir süre düşündü.

"Ben de çok zor günler geçiriyorum. Tanrı bilir ne denli güçlüklere boyun eğmek zorunda kaldığımı. Ama asla aklıma Karl'ın böylesi bir şey yapacağı gelmezdi. İntihar etmiş olabileceğini sanmıyorum."

"İntihar etmesi için hiçbir nedeni olmadığını mı söylemek istiyorsun?"

"Svedberg bence hiç de mutsuz biri değildi."

"Ondan en son ne zaman haber almıştın?"

"Geçen pazar telefon etmişti bana."

"Nasıldı?"

"Son derece olağandı."

"Neden aramıştı?"

"Haftada bir mutlaka konuşurduk. O aramazsa ben arardım, ben aramazsam o arardı. Bazen de bana yemeğe gelirdi. Zaman zaman ben de ona giderdim. Hatırlayacağın gibi kocam bir petrol tankerinde çalıştığı için genellikle evde olmaz. Çocuklar da büyüdü."

"Svedberg yemek pişirir miydi?"

"Neden pişirmesin ki?"

"Onu mutfakta yemek pişirirken gözümün önüne getiremiyorum."

"Hem de çok iyi bir aşçıydı, özellikle balık konusunda uzmandı."

Wallander biraz gerilere döndü. "Demek pazar günü seni aradı. O gün 4 Ağustos'tu ve her şey yolundaydı, değil mi?"

"Evet."

"Nelerden söz ettiniz?"

"Havadan sudan. Bana ne denli yorgun olduğunu söylediğini hatırlıyorum. İşlerin çok yoğun olduğunu söylemişti."

Wallander ona dikkatle baktı. "İşlerin çok yoğun olduğunu mu söylemişti?"

"Evet."

"Ama izinden daha yeni dönmüştü."

"Doğru, haklısın."

Wallander bir sonraki sorusunu sormadan önce kısa bir an duraksadı. "Tatilde ne yaptığını biliyor musun?"

"Ystad'dan uzaklaşmaktan hiç hoşlanmadığını bilmem biliyor musun. Genellikle evde otururdu. Ya da birkaç günlüğüne Polonya'ya giderdi."

"Peki ama evde ne yapardı? Hiç dışarı çıkmaz mıydı?"

"Kendine göre bazı hobileri vardı."

"Ne gibi?"

Ylva Brink başını iki yana salladı. "Herhalde sen de benim gibi Svedberg'in iki büyük tutkusu olduğunu biliyordun. Bunlardan biri amatör astronomi, diğeriyse Amerikan Kızılderililerinin tarihçesiydi."

"Kızılderililer konusunu ve ara sıra Falsterbo'ya kuşları izlemeye gittiğini biliyorum. Ama astronomiyi doğrusu bilmiyordum."

"Çok pahalı bir de teleskopu vardı."

Wallander evde teleskop gördüğünü hatırlamıyordu.

"Teleskopu evde nerede?"

"Çalışma odasında."

"Demek tatillerinde bu hobileriyle zaman geçiriyordu? Yıldızlara bakarak ve kızılderililerle ilgili kitaplar okuyarak."

"Öyle sanıyorum. Ama bu yaz biraz daha farklı geçmişti."

"Ne gibi?"

"Yazları genellikle birbirimizi kışlara oranla daha sık görürdük. Ama bu yaz onun pek zamanı olmadı. Defalarca yemeğe çağırmama karşın işi olduğu için gelemedi."

"Nedenini söylemiş miydi?"

Ylva Brink yanıt vermeden önce kısa bir an duraksadı. "Galiba zamanı yoktu."

Wallander çok önemli bir noktaya yaklaştığını hissediyordu.

"Nedenini açıklamadı?"

"Evet."

"Bu da seni şaşırtmış olmalı."

"Pek şaşırtmamıştı doğrusu."

"Davranışlarında bir değişiklik fark etmiş miydin? Kendisini tedirgin eden bir şeyler var mıydı?"

"Hayır, her zamanki gibiydi. Tek şey zamanın yetmediğinden şikâyetçi olmasıydı."

"Bunu ne zaman fark ettin?"

Bir an düşündü. "Yaz Dönümü'nden kısa bir süre sonra, tatile çıkmak üzereyken."

Az önceki hemşire başını içeri uzattı. Ylva Brink ayağa kalktı.

"Hemen geleceğim," dedi.

Wallander tuvalete gitti. İki bardak su daha içti, artık kendini daha iyi hissediyordu. Odaya geri geldiğinde Ylva gelmiş onu bekliyordu.

"Gitsem iyi olacak," dedi. "Diğer soruların acelesi yok."

"İstersen Sture'yi ben arayıp haber veririm. Cenaze hazırlıklarına başlamamız gerek."

"Onu birkaç saat sonra ara," dedi Wallander. "Basın açıklamasını saat on birde yapacağız."

"Hâlâ inanamıyorum," dedi Ylva.

Gözleri dolu dolu olmuştu. Wallander de ağlamamak için kendini güç tutuyordu. Bir süre ağlamamaya çalışarak oturdular. Wallander duvardaki saatin tiktaklarına odaklanmaya çalışarak saniyeleri saymaya başladı.

"Son bir soru daha," dedi Wallander kısa bir süre sonra. "Svedberg bekârdı. Yaşamında bir kadın olduğundan söz ettiğini hiç anımsamıyorum."

"Öyle biri olduğunu sanmıyorum," diye karşılık verdi Ylva.

"Bu yaz bir aşk yaşamış olabilir mi?"

"Bir kadınla tanışmış olabilir mi demek mi istiyorsun?"

"Evet."

"O zaman neden yoğun bir şekilde çalışıp duruyordu?"

Wallander sorusunun ne denli saçma olduğunu yeni fark etmişti. Bunlar rutin gereği sormak zorunda olduğum sorular," dedi bir kez daıa. "Aksi halde bir arpa boyu yol alamayız."

Ylva Brink camlı kapıya kadar onunla geldi.

"Svedberg'i öldüren kişiyi mutlaka bulmalısınız," diyerek Wallanler'in kolunu hafifçe sıktı.

"Bulacağımıza söz veriyorum," diye karşılık verdi Wallander. "Svedıerg içimizden biriydi. Onu öldüren kişiyi buluncaya dek aramayı sürdüeceğiz."

El sıkıştılar.

"Evinde büyük miktarda para bulundurup bulundurmadığını biliyor nusun?"

Ylva Brink ona hayretle baktı. "Büyük miktarda parası yoktu ki. Her :aman maaşının düşük olmasından şikâyet ederdi."

"Bu konuda yerden göğe haklı."

"Bir ebenin ayda ne kadar kazandığından haberiniz var mı?"

"Yok."

"Söylemesem daha iyi. Bizler ancak az kazanan kişilerle kıyaslanabiiriz."

Wallander hastaneden çıkınca derin bir soluk aldı. Dışarda kuşlar cııldaşıyordu. Saat sabahın dördü olmuştu. Hafif bir rüzgârın dışında hava ıcak sayılırdı. Lilla Norregatan'a doğru ağır adımlarla yürümeye başladı. Sorulardan biri diğerlerinden çok daha önemli gibiydi. Tatilden yeni döıen Svedberg neden çok fazla çalıştığını söylemişti? Bu sözlerin cinayetle ıir ilgisi olabilir miydi?

Wallander dar sokakta birden durdu. Kafasında Svedberg'in evine lk girdiği anı, bu felakete ilk tanık olduğu anı yeniden canlandırdı. Marinsson hemen arkasında duruyordu. Yerde bir cesetle bir av tüfeği görnüştü. Ama öncelikle bir şeylerin yolunda gitmediği duygusunu yoğun ıir şekilde hissetmişti. Acaba bu duygu nereden kaynaklanıyordu? Bir :ez daha gördüklerini yeniden yaşamaya çalıştı ama başarılı olamadı.

Sabırlı olmalıyım, dedi kendi kendine. Uzun bir gece olmuştu ve henüz bitmemişti.

Tekrar yürümeye koyuldu. Bir yandan da ne zaman uyuyabileceğini ve doktorun verdiği perhize ne zaman başlayabileceğini düşünüyordu. Bir kez daha durdu. Birden aklına bir şey gelmişti.

Ya kendisi de Svedberg gibi aniden ölürse? Beni kim arar, kim sorar? İnsanlar acaba arkamdan neler der? İyi bir polis olduğumu söylerler mi? Ama beni ben olarak özleyecek biri çıkar mı? Ann-Britt? Belki Martinsson?

Bir güvercin başının hemen üstünden uçup gitti. Birbirimizle ilgili hiçbir şey bilmiyoruz, dedi kendi kendine. Svedberg hakkında ne düşünüyorum? Onu gerçekten de özleyecek miyim? İnsan tanımadığı birini özler mi?

Yeniden yürümeye başladı ama bu soruların da yakasını bırakmayacağını biliyordu.

Svedberg'in evine yeniden gitmek bir karabasana geri dönmekle eşdeğerdi. Yazın, güneşin ve kuş cıvıltılarının verdiği o hafiflik ve mutluluk duyguları çoktan uçup gitmişti. Evin içinde, flaşların ve spotların aydınlattığı oturma odasına yalnızca ölüm vardı.

Lisa Holgersson karakola geri dönmüştü. Wallander, Höglund ile Martinsson'a mutfağa gelmelerini söyledi. Az kalsın Svedberg'i görüp görmediklerini soracaktı. Tümü de bembeyaz bir yüzle mutfak masasının çevresine geçip oturdular. Wallander nasıl göründüğünü merak ediyordu.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu.

"Hırsızlıktan başka bir şey olabilir mi?" diye sordu Höglund.

"Birçok şey olabilir," diye karşılık verdi Wallander. "İntikam olabilir, bir akıl hastası, iki akıl hastası, üç akıl hastası bir araya gelip kendilerince bir nedenden ötürü intikam almak istemiş olabilirler. Bilmiyoruz ve bilmediğimiz sürece de görebildiğimiz, algılayabildiğimiz her şeyi sonuna dek incelemek zorundayız."

"Bir şey daha var," dedi Martinsson yavaşça.

Wallander, Martinsson'un ne söyleyeceğini sezerek başını onaylarcasına salladı.

"Svedberg'in polis olduğu gerçeği," dedi Martinsson.

"Herhangi bir ipucu buldunuz mu?" diye sordu Wallander. "Nyberg'in çalışmaları nasıl gidiyor? Tıbbi rapor ne diyor?"

İkisi de tuttuğu notları karıştırdı. İlk olarak Höglund söze başladı.

"Mermilerin tümü de kullanılmış," diye okudu notlarından Höglund. "Patalogla Nyberg bir dizi ateş edildiği konusunda görüş birliği içinde. Svedberg'in başına çok yakından ateş edilmiş."

Höglund'un sesi titriyordu. Derin bir soluk alarak konuşmasını sürdürdü. "Ateş edildiğinde Svedberg'in koltukta oturup oturmadığına ve silaha olan uzaklığına karar vermek olası değil. Mobilyaların yerinden ve oturma odasının boyutundan olaya baktığımızda dört metreden fazla olmaması gerekiyor ama çok daha yakından da ateş edilmiş olabilir."

Martinsson ayağa kalkarak bir şeyler mırıldanıp banyoya gitti. Dönmesini beklediler. Beş dakika sonra da döndü.

"İşten iki yıl önce ayrılmalıydım," dedi.

"Bize eskisinden çok daha fazla gerek duyuluyor," dedi Wallander sert bir sesle ama Martinsson'un ne demek istediğini de çok iyi anlamıştı.

"Svedberg giyinikti," diye sürdürdü konuşmasını Höglund. "Bu da yataktan zorla kaldırılmadığı anlamına geliyor ama saat kaçta ateş edildiğini hâlâ bilmiyoruz."

Wallander, Martinsson'a baktı.

"Bu noktayı defalarca vurgulamama karşın komşulardan hiçbiri hiçbir şey duymadığını söyleyip duruyor," dedi Martinsson.

"Peki ya sokaktan gelen sesler silah sesini bastırmışsa?" diye sordu Wallander.

"Sokaktan gelen seslerin silah sesini bastırabileceğini sanmıyorum."

"Demek ki cinayet saatini saptayamıyoruz. Svedberg'in giyinik olduğunu biliyoruz bu da bize cinayetin çok geç saatlerde işlenmediğini gösteriyor. Ben nedense Svedberg'in her zaman erkenden yatan biri olduğunu düşünmüşümdür."

Martinsson da bu görüşe karşı çıkmadı.

"Katil eve nasıl girdi? Bunu biliyor muyuz?"

"Kapıda zorlandığına ilişkin herhangi bir şey yok."

"Ama hatırlarsan biz de çok kolay içeri girmiştik," dedi Wallander.

"Peki ama katil neden silahı evde bıraktı? Paniğe mi kapılıp kaçtı?"

İkisinin de Martinsson'un bu sorularına verecek yanıtları yoktu. Wallander alabildiğine yorgun ve sinirli görünen arkadaşlarına baktı.

"Ne düşündüğümü söyleyeyim size," dedi. "Evin önüne geldiğimde garip bir şeyler olduğuna ilişkin bir duyguya kapılmıştım. Bunun ne olduğunu bilmiyorum. Hırsızlıktan ötürü işlenmiş olabilecek bir cinayet söz konusu. Ama ya hırsızlık değilse, o zaman ne? İntikam mı? Yoksa biri buraya bir şeyler çalmak için değil de bir şeyler bulmak için gelmiş olabilir mi?"

Ayağa kalkarak mutfak tezgâhının üstündeki bardaklardan birini alıp su doldurdu.

"Ylva Brink'le konuşmak için hastaneye gittim," dedi. "Svedberg'in pek bir yakını yokmuş. İki kuzeni varmış, bunlardan biri de Ylva. Birbirlerine yakın oldukları anlaşılıyor. Ylva benim oldukça garibime giden bir şey söyledi. Geçen pazar Svedberg'le telefonda konuştuğunda Svedberg'in çok çalıştığından ötürü yakındığını söyledi. Ama daha yeni tatilden dönmüştü. Bu bana bir hayli garip ve saçma geldi."

Höglund ve Martinsson konuşmasını tamamlamasını beklediler.

"Bunun bir anlama gelip gelmediğini bilmiyorum ama neden bu şekilde konuştuğunu mutlaka öğrenmemiz gerek," dedi Wallander.

"Bunun Svedberg'in üstünde çalıştığı soruşturmayla bir ilgisi olabilir mi?" diye sordu Höglund.

"Şu kaybolan gençler konusu mu?" dedi Martinsson.

"Başka bir şey de olmalı," dedi Wallander. "Çünkü o gençlerin olayı henüz yasal bir şekle bürünmedi. Svedberg tatile çıktıktan birkaç gün sonra gençlerin ailesi bizlerle bağlantı kurmuştu."

Kimse bir şey söylemedi. Söyleyecek bir şeyleri yoktu.

"İkinizden biri Svedberg'in neyin üstünde çalıştığını öğrensin," dedi Wallander.

"Sence bir sırrı falan olabilir miydi?" diye sordu Martinsson.

"Herkesin bir sırrı yok mudur?"

"Bunu mu araştıracağız? Svedberg'in sırrını mı?"

"Onu öldüren kişiyi arayacağız. Hepsi bu."

Sabah saat 08.00'de karakolda buluşmaya karar verdiler. Martinsson hiç zaman yitirmeden komşularla görüşmesini sürdürmek için yandaki daireye geri döndü. Höglund mutfakta kalmıştı. Wallander, genç kadının yorgun ve bitkin yüzüne baktı.

"Telefon ettiğimde uyanık mıydın?"

Bu soruyu sorar sormaz da pişman oldu. Uyanık olup olmaması onu hiçbir şekilde ilgilendirmezdi. Ama Höglund bu soru karşısında kızmamıştı.

"Evet, " diye karşılık verdi. "Uyanıktım."

"Buraya o kadar çabuk geldin ki kocanın evde çocuklarla kaldığını düşündüm."

"Sen aradığında tartışıyorduk. Öylesine aptalca bir konuydu ki tartışığımız anlatamam."

Bir süre konuşmadan oturdular. Ara sıra Neyberg'in sesi içerden geliyordu.

"Anlayamıyorum," dedi Höglund. "Kim Svedberg'i öldürmek ister?"

"Ona en yakın olan kişi kimdi?" diye sordu Wallander.

Höglund şaşırmışa benziyordu. "Ben sen olduğunu sanıyordum."

"Hayır. Ben onu o kadar iyi tanımazdım."

"Ama sana çok güvenir ve saygı duyardı."

"Buna inanamıyorum."

"Sen inanmayabilirsin ama ben bunu biliyorum. Belki diğerleri de bunu fark etmişti. Haksız olduğunda bile hep senin tarafını tutardı."

"Bu yine de bizim sorumuzu yanıtlamıyor," dedi Wallander ve sorusunu bir kez daha yineledi. "Ona en yakın olan kimdi?"

"Kimse ona yakın değildi."

"Öyleyse şimdi ona yakınlaşmamız gerekiyor. Ölmüş olsa bile."

Nyberg elinde bir fincan kahveyle mutfağa geldi. Wallander onun gece yarısı çağrılabileceği düşüncesiyle elinin altında her zaman bir termos dolusu kahve hazır bulundurduğunu çok iyi bilirdi.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu.

"Hırsızlık gibi geliyor," dedi Nyberg. "Yalnızca katilin silahını neden burada bıraktığını çözemedik."

"Ölüm saatini biliyor musun?" diye sordu Wallander.

"Bu patalogun işi."

"Ben yine de senin görüşünü almak istiyorum."

"Tahminde bulunmaktan hoşlanmam."

"Biliyorum ama bu tür konularda çok deneyimlisin. Söyleyeceklerine yüzde yüz inanmayacağıma söz veriyorum."

Nyberg tıraşsız yüzünü sıvazladı. Gözleri kan çanağına dönmüştü.

"Belki yirmi dört saat oldu," dedi. "Daha kısa bir zaman olacağını sanmıyorum."

Sözlerini sindirmeye çalıştılar. Bu sözler çarşamba akşamı ya da perşembe günü erken saatleri içeriyor, diye geçirdi içinden Wallander. Nyberg esneyerek mutfaktan çıktı.

"Evine gitsen iyi olacak," dedi Wallander, Höglund'a. "Saat sekizde araştırmayı somut bir şekle sokabilmek için hepimizin karakolda olması gerekiyor."

Duvardaki saat 05.15'i gösteriyordu. Höglund ceketini giyerek dışarı çıktı. Wallander mutfakta kaldı. Pencerenin kenarında bir dizi fatura duruyordu. Faturaları karıştırdı. İşe bir yerden başlamak zorundayız, diye geçirdi içinden. Daha sonra da Nyberg'in yanına giderek bir çift lastik eldiven istedi. Mutfağa geri dönerek çevresini incelemeye başladı. Mutfak çekmeceleriyle dolapları düzenli bir şekilde incelemeye koyulduğunda Svedberg'in evinin de iş yeri gibi düzen içinde olduğunu gördü.

Mutfaktan çıkarak çalışma odasına gitti. Teleskop neredeydi? Masanın arkasındaki koltuğa oturarak çevresine bakındı. Nyberg içeri girerek Svedberg'in cesedini götürmek üzere olduklarını haber verdi. Cesede bir kez daha bakmak ister miydi? Wallander hayır dercesine başını salladı.

Kafasının yarısı uçmuş Svedberg'in bu korkunç görüntüsü kafasına zaten iyice kazılmıştı. Bu görüntüyü yaşamının sonuna dek unutmayacağını biliyordu.

Çevresine bakındı. Telesekreter, kalem kutusu, birkaç tane eskimiş oyuncak asker ve bir cep takvimi vardı masanın üstünde. Takvimi alarak sayfalarını teker teker çevirmeye başladı. 11 Ocak günü saat 09.30'da Svedberg'in dişçi randevusu vardı. 7 Mart Ylva Brink'in doğum günüydü. Svedberg 18 Nisan'a "Adamsson" adını yazmıştı. Aynı isme 5 ve 12 Mayıs'ta da rastlanılıyordu. Haziran ve temmuz aylarınaysa hiçbir şey yazılmamıştı.

Svedberg yıllık iznini kullanmıştı. İzinden döner dönmez de çok çalıştığından şikâyet etmişti. Wallander artık daha yavaş bir şekilde takvimin sayfalarını çevirmeye başlamıştı ama sayfalar boştu. Svedberg'in yaşamının son günlerine hiçbir şey yazılmamıştı. 18 Ekim Sture Björklund'un doğun günüydü ve Adamsson adı 14 Aralık'da bir kez daha ortaya çıkmıştı. Hepsi bu kadardı. Wallander cep takvimini aldığı yere bıraktı sonra da son derece rahat olan koltukta arkasına yaslandı. Kendini yorgun ve susamış hissediyordu. Gözlerini kapatarak Adamsson'un kim olduğunu düşündü.

Daha sonra da masanın ucuna doğru uzanarak kahverengi not defterinin arasındaki kartları aldı. Gothenburg'daki *Boman'ın İkinci El Kitap Satan Dükkânı*'nın, Malmö'deki bir Audi galerisinin kartları vardı. Svedberg çok sadık bir yapıya sahip olduğundan her zaman Audi kullanmıştı. Wallander de Peugeout'su eskidiğinde bunu mutlaka yenisiyle değiştirir başka bir markayı denemeye yanaşmazdı bile. Wallander not defterini bir kenara koyarak mektuplarla kartpostalları incelemeye koyuldu. Mektupların çoğu on yıllıktı ve hemen hemen hepsi de Svedberg'in annesinden gelmişti.

Mektupları bir kenara koyarak kartpostallara baktı. Kartlardan birini Skagen'den kendisinin yolladığını şaşkınlıkla fark etti. *Buradaki kumsallar olağanüstü,* diye yazıyordu kartta. Wallander bir süre karta bakakaldı.

Üç yıl önceydi. Bir daha aktif göreve dönemeyeceğini düşünerek doktor raporu almıştı. Uzun bir süreyi Skagen'ın karla kaplı sokaklarında

geçirmişti ama kart attığını hiç hatırlamıyordu. Yaşamının o dönemine ilişkin pek bir anısı yoktu.

Bir zaman sonra da Ystad'a geri dönmüş ve işinin başına geçmişti. Tatilden işe ilk döndüğü günü anımsıyordu. Björk, Wallander'e hoş geldin demişti, toplantı odasında derin bir sessizlik oluşmuştu. Kimse onu beklemiyordu. Odanın içindeki sessizliği ilk bozan Svedberg olmuştu. Wallander onun neler söylediğini hâlâ çok iyi anımsıyordu.

"Tanrı'ya şükürler olsun ki geldin, çünkü burada sensiz bir gün daha geçireceğimi doğrusu hiç sanmıyordum."

Wallander bu sözleri hiçbir zaman unutmamış ve Svedberg'i daha yakından tanımaya çalışmıştı. Svedberg oldukça içine kapanık biriydi ama gergin ortamlarda havayı ilk yumuşatan da yine o olurdu. İyi bir polisti, olağanüstü yetenekleri yoktu ama yine de oldukça iyiydi. İnatçı ve vicdanlı biriydi. Müthiş bir düşgücü yoktu ve başarılı bir yazar da değildi. Raporlarını genellikle çok kötü yazardı ve bu da savcıların sinirlenmesine ve öfkelenmesine neden olurdu. Ama ekibin çok önemli bir parçasıydı.

Wallander yerinden kalkarak Svedberg'in yatak odasına gitti. Teleskop orada da yoktu. Yatağa oturarak komodinin üstündeki kitabı eline aldı. *Sioux Kızılderililerin Tarihçesi* adında İngilizce bir kitaptı bu. Svedberg'in konuşma İngilizcesi iyi sayılmazdı ama okumasının daha iyi olduğu anlaşılıyordu.

Wallander boş bakışlarla kitabı karıştırdı. Bir süre sonra da yerinden kalkarak banyoya gitti. Aynalı dolabı açtı ama şaşırmasına neden olabilecek herhangi bir şey bulamadı. Kendi banyo dolabı da bunun bir benzeriydi.

Şimdi geriye yalnızca oturma odası kalmıştı. Oraya bakmamayı yeğlerdi ama bunu yapamazdı. Mutfağa giderek bir bardak su içti. Saat sabahın altısına geliyordu ve çok yorgundu.

Sonunda oturma odasına gitti. Nyberg ve adamları duvara dayalı siyah deri kanepenin arkasına çömelmiş çalışıyorlardı. Sandalyeyi düzeltmemişlerdi ve av tüfeği de olduğu yerde duruyordu. Oturma odasında artık olmayan tek şey Svedberg'in cansız bedeniydi.

Wallander çevresine bakınarak olayları yeniden gözünün önünde canlandırmaya çalıştı. Tetik çekilmeden önce, o çok önemli anda neler olmuştu? Hiçbir şey göremiyordu. Birden çok önemli bir şeyi göz ardı etiği duygusuna kapıldı. Kıpırdamadan durup düşüncelerini bu önemli şeyin üstünde yoğunlaştırmaya çalıştı ama somut bir şey yakalayamadı.

Nyberg yanına yaklaşıp ona baktı.

"Olanları anlayabiliyor musun?" diye sordu Wallander.

"Hayır," diye karşılık verdi Nyberg. "Garip bir tablo gibi."

Wallander, ona dikkatle baktı. "Tablo gibi derken ne demek istelin?"

Nyberg burnunu sildikten sonra mendilini özenle katlayıp cebine koydu.

"Her şey karmakarışık," dedi. "Sandalyeler yere devrilmiş, perdeler çekilmiş, kâğıtlar ve porselenler etrafa dağılmış. Sanki bu karışıklık biraz abartılmış gibi."

Wallander onun ne demek istediğini anlamıştı ama yine de ne tür bir sonuca ulaşacağını kestiremiyordu.

"Sence tüm bunlar amaçlı bir şekilde mi yapıldı?"

"Bu elbette yalnızca bir varsayım. Bu varsayımımı destekleyecek somut bir şey yok elimde."

"Bu duyguya neden kapıldın?"

Nyberg yerde duran küçük bir porselen horozu gösterdi.

"Bence bu horoz şu rafta duruyordu," diyerek eliyle rafı gösterdi. Başka nerede olabilir ki? Yere düştü çünkü biri perdeleri hızla çekmiş ve horozu de yere düşürmüş. Başka bir nedenden ötürü onun yerde olması olanaksız gibi geliyor bana."

Wallander onaylarcasına başını salladı.

"Belki de bunun çok daha akılcı bir açıklaması vardır," dedi Nyberg. Eğer varsa bunu açıklayacak kişi de sensin, ben değil."

Wallander bir şey söylemedi. Birkaç dakika daha oturma odasında kaldıktan sonra evden çıkıp gitti. Sokağa çıktığında hava aydınlanmıştı. Binanın hemen dışında bir polis aracı duruyordu ama kimse etrafına top-

lanmamıştı. Wallander polislere basına herhangi bir açıklama yapmamaları emri verildiğini düşündü.

Kıpırdamadan durarak derin derin soluk aldı. Hava güzel olacaktı. Havanın dışında her şey çok kötü ve acımasızdı. Svedberg'in ölümü nedense ona kendi ölümünü anımsatmıştı. Ölüm bu kez çok yakına gelmişti. Babası öldüğünde böyle hissetmemişti. Bu da onu çok ürkütüyordu.

9 Ağustos Cuma günü saat 06.25'di. Wallander ağır adımlarla arabasına doğru yürürken, uzaklardan gelen beton karıştırıcının sesini duydu.

On dakika sonra da karakolun kapısından içeri giriyordu.

6

Saat sekizi geçe toplantı odasında toplandılar ve toplantıya başlamadan önce Svedberg için saygı duruşunda durdular. Lisa Holgersson, Svedberg'in her zaman oturduğu yere bir mum yakmıştı. Karakol çalışanlarının tümü de toplantı odasına gelmişti. Hepsinin yüzünde şaşkınlık ve üzüntü vardı. Holgersson ağlamamak için çaba harcayarak birkaç şey söyledi. Odadaki herkes Holgersson'un ağlamaması için dua ediyordu. Aksi halde onunla birlikte ağlayacaklardı. Lisa Holgersson konuşmasını bitirdikten sonra da bir dakikalık saygı duruşunda durdular. Wallander'in gözünün önünden o tedirgin edici görüntüler gitmiyordu. Svedberg'in yüzünü gözlerinin önüne getirmekte zorlanıyordu. Aynı şey hem babası hem de Rydberg öldüğünde de olmuştu.

İnsanlar ölümü unutmamalarına karşın yine de sanki hiç ölüm yokmuş gibi davranıyorlar, diye geçirdi içinden.

Tören bittikten sonra karakol çalışanları birer ikişer odadan ayrılmaya başladılar. Soruşturma ekibinin elemanlarının dışında Holgersson en arkada kalmıştı. Masanın başına geçip oturdular. Martinsson pencerelerden birini kapatırken mumun alevi titreşti. Wallander soru sorarcasına Holgersson'a baktı ama o yalnızca başını hayır dercesine sallamakla yetindi. Konuşma sırası kendisindeydi.

"Hepimiz çok yorgunuz," diye söze başladı. "Üzgün, şaşkın ve acı doluyuz. Hepimizin en çok korktuğu şey sonunda başımıza geldi. Genelde cinayetleri hatta en vahşice işlenmiş olanları bile çözmeye çalışırız. Bu bizim işimiz ve kurbanlar da bizim dünyamızın dışındaki insanlardı. Ne var

ki, bu kez içimizden biri öldürüldü ama bu cinayete de sıradan bir olay gibi yaklaşmalıyız. Duygularımızı asla karıştırmamalıyız. Olayı aklımızla çözmeliyiz."

Durup çevresine bakındı. Kimse bir şey söylemedi.

"Şimdi elimizdeki gerçeklere bir bakalım," dedi Wallander. "Sonra da stratejimizi saptarız. Bu olayda fazla bir şey bilmiyoruz. Svedberg çarşamba akşamıyla perşembe akşamı arasında bir saat diliminde öldürüldü. Cinayet evinde işlendi ama evde içeriye zorla girildiğine, kapının zorlandığına ilişkin herhangi bir işaret yok. Oturma odasında yerde duran av tüfeğinin cinayette kullanılan silah olduğunu kabul etmemiz gerekmektedir. Eve hırsızlık süsü verilmiş. Belki de Svedberg silahlı birinin saldırısına uğradı. Bunu tam olarak bilemiyoruz ama bu da olasılıklardan biri. Diğer senaryoları da göz ardı edemeyiz. Araştırmamızı olabildiğince geniş bir yelpazede sürdürmeliyiz. Svedberg'in polis olduğunu da asla göz ardı etmemeliyiz. Bu önemli olabilir ya da olmayabilir. Ölüm saatini henüz öğrenemedik, öte yandan da komşuların herhangi bir silah sesi duymadıkları gerçeğini de bir kenara atmamalıyız. Şimdilik otopsi raporunu beklemekten başka çaremiz yok."

Önündeki bardağı suyla doldurarak bir dikişte bitirdi.

"Bildiklerimiz şimdilik bu kadar. Bunlara Svedberg'in perşembe günü işe gelmediğini de eklemeliyiz. Hepimiz bunun ne denli alışılmışın dışında bir şey olduğunu biliyoruz. Gelemeyeceğini bildirmek için arayıp haber de vermemişti. Demek ki işe gelmesini engelleyecek bir şey söz konusuydu. Bunun ne anlama geldiğini de ne yazık ki artık hepimiz biliyoruz."

Nyberg elini kaldırarak Wallander'in sözlerini kesti.

"Ben patalog değilim," dedi. "Ama Svedberg'in çarşamba günü öldüğünden kuşkuluyum."

"O zaman Svedberg'in dün işe gelmesini neyin engellediği sorusuna yanıt bulmamız gerek," dedi Wallander. "Neden telefon etmedi? Ne zaman öldürüldü?"

Wallander odadakilere Ylva Brink'le yaptığı görüşmeyi anlattı. Svedberg'in görüştüğü tek akrabası olduğunu söylemesinin yanında ba-ıa oldukça garip gelen bir şey daha söyledi. Son birkaç haftadan beri Svedberg'in işlerinin yoğun olmasından ötürü şikâyet ettiğini söyledi. Ama Svedberg tatilden daha yeni dönmüştü. Özellikle onun tatillerde ılabildiğine tembellik yaptığını bilen biri olarak bu sözlere bir anlam ve-emedim."

"Tatillerde bir yerlere gitmez miydi?" diye sordu Martinsson.

"Pek gitmezdi. Günü birliğine Bornholm'a ya da birkaç günlüğüne eribotla Polonya'ya giderdi. Ylva Brink de bunları onayladı. Zamanının büyük bir bölümünü hobileriyle geçirirdi. İki hobisi vardı; bunlardan biri Amerikan Kızılderililerin tarihçesini incelemek, diğeri de amatör astro-ıomi. Ylva Brink onun çok pahalı bir teleskopu olduğunu söyledi ama te-eskopu henüz bulamadık."

"Ben kuşları izlemeye gittiğini sanıyordum," dedi Hansson uzun za-nandan beri ilk kez konuşarak.

"Bazen giderdi ama sık değil," diye karşılık verdi Wallander. "Ylva Brink'in onu çok iyi tanıdığını kabul etmeliyiz ve ona göre de yıldızlarla ızılderililer çok önemliydi."

Çevresine bakındı. "Neden çok çalıştığını söyledi? Bu ne anlama ge-iyor? Belki de sandığımız gibi önemli bir nedeni yoktur ama bunu dü-ünmekten de kendimi alamıyorum."

"Toplanmadan önce onun en son ne üstünde çalıştığına baktım," de-li Höglund. "Tatile çıkmadan önce kaybolan gençlerin aileleriyle konuş-nuştu."

"Hangi gençlerin?" diye sordu Holgersson şaşkınlıkla. Wallander ko-ıuyu açıkladıktan sonra Höglund sözlerini sürdürdü.

"Tatile çıkmadan önceki son iki günü Norman, Boge ve Hillström ileleriyle görüşerek geçirdi. Masasını baştan sona aramama karşın bu öz konusu görüşmelere ilişkin herhangi bir not bulamadım."

Wallander ve Martinsson bakıştılar.

"Bu doğru olamaz," dedi Wallander. "Üçümüz de bu ailelerle görüştük. Ortada bir cinayet ya da bir suç olmadığından ailelerle daha fazla görüşmenin bir anlamı olmayacağına karar vermiştik."

"Öyle ama o yine de gidip görüşmüş," dedi Höglund. "Takvimine de görüşmelerinin saatini yazmış."

Wallander bir an düşündü. "Bu da o zaman Svedberg'in bizlere haber vermeden konuyla tek başına ilgilendiğini gösteriyor."

"Bu onun tarzı değil," dedi Martinsson.

"Doğru," diye karşılık verdi Wallander. "Bu da işe gelmeyeceğini haber vermemesi kadar garip."

"Bu bilgiyi kolayca doğrulayabiliriz," dedi Höglund.

"Bunu lütfen sen üstlen," dedi Wallander. "Ayrıca Svedberg'in ne tür sorular sorduğunu da öğren."

"Her şey çok garip," dedi Martinsson. "Çarşamba gününden beri bu gençlerle ilgili olarak Svedberg'i arayıp durduk ama şimdi artık o yaşamıyor ve biz hâlâ onlar hakkında konuşuyoruz."

"Yeni bir gelişme var mı?" diye sordu Holgersson.

"Gençlerden birinin annesinin aşırı derece kaygılanmasının dışında yeni bir şey yok. Kızı bir kart daha yollamış."

"Peki ama bu iyi bir şey değil mi?"

"Kadına göre biri kızının el yazısını taklit etmiş."

"Bunu kim, neden yapar ki?" diye sordu Hansson. "İnsan neden birinin yazısını taklit ederek kart göndermeye kalkar ki? Çek olsaydı anlardım. Ama kartpostalları anlamak kolay değil."

"Bence şimdilik bu iki olayı birbirinden ayrı değerlendirmeliyiz," dedi Wallander. "Öncelikle Svedberg'in katilinin ya da katillerinin izini nasıl süreceğimiz üzerinde yoğunlaşalım."

"Birden fazla katilin olduğunu gösteren bir delil yok," dedi Nyberg.

"Olmadığından emin olabilir misin?"

"Hayır."

Wallander ellerini iki yana açtı. "Şu anda hiçbir şeyden emin değiliz," dedi. "Onun için de olayı çok geniş bir yelpazede değerlendirmeliyiz. Bir-

kaç saat içinde Svedberg'in ölümünü açıklayacağız ve ondan sonra da somut adımlar atmamız baş koşul olacak."

"Bunun en önemli önceliğimiz olduğunu belirtmeme gerek olduğunu sanıyorum," dedi Holgersson. "Diğerleri bekleyebilir."

"Basın toplantısı," dedi Wallander. "Şimdi onu ele alalım."

"Bir polis öldürüldü," dedi Holgersson. "Basına olanları olduğu gibi anlatalım. Elimizde somut bir şey var mı?"

"Yok," dedi Wallander.

"O zaman biz de basına bunu söyleyeceğiz."

"Ne kadar ayrıntı verelim?"

"Çok yakından ateş edilmiş. Cinayet aletini bulduk. Bu bilgiyi saklamanın bir gereği var mı?"

"Yok," dedi Wallander ve sonra da arkadaşlarına baktı. Kimse buna karşı çıkmamıştı.

Holgersson ayağa kalktı. "Senin de orada olmanı istiyorum," dedi. "Aslında hepiniz olsanız iyi olur. Hem meslektaşımız hem de bir dostumuz öldürüldü."

Basın toplantısından on beş dakika önce buluşmaya karar verdiler.

Holgersson toplantı odasından ayrıldı. Kapı kapanınca mum söndü. Höglund mumu yeniden yaktı. Bildikleri şeylerin üstünden bir kez daha geçtiler ve iş bölümü yaptılar. Tekrar çalışma havasına girmişlerdi. Martinsson bir konuya parmak bastığında işleri bitmek üzereydi.

"Gençlerin şimdilik bir kenara bırakılıp bırakılmaması konusunda bir karar vermemiz gerekiyor."

Wallander bu konuda kararsızdı. Ama son kararı kendisinin vermesi gerektiğini de biliyordu.

"Şimdilik o konuyu bir kenara bırakalım," dedi. "En azından birkaç gün. Svedberg olağanüstü sorular sormamışsa gençlerin aileleriyle yeniden görüşürüz."

Saat sabah 09.15'ti. Wallander bir fincan kahve alarak odasına gitti. Masanın üstünden bir not defteri alarak ilk sayfaya Svedberg diye yazdı. Hemen altına da bir çarpı işareti koydu. Daha ileriye gidemedi. O gece

aklına gelen tüm düşünceleri kâğıda dökmek istiyordu ama başaramamıştı. Kalemi bırakarak pencereye doğru gitti. Ağustos sabahı güneşli ve sıcaktı. Bu olayda bazı taşların yerine oturmadığına ilişkin duyguyu yeniden hissetti. Nyberg eve hırsızlık süsü verildiğini düşünüyordu. Öyleyse bu süsü kim, neden vermişti?

Telefon rehberinden Sture Björklund'un numarasını bularak çevirdi. Zil çalıyordu.

"Başınız sağ olsun," dedi Wallander.

Sture Björklund'un sesi mesafeli ve soğuktu.

"Sizin de. Büyük olasılıkla kuzinimi benden daha iyi tanıyordunuz. Ylva bu sabah saat altıda telefon ederek olanları anlattı."

"Ne yazık ki, bu olay basında geniş yer alacak," dedi Wallander.

"Biliyorum. Ailemizde ikinci cinayet bu."

"Öyle mi?"

"Evet, ilki 1847'de daha doğru söylemem gerekirse 12 Nisan 1847'de Karl Evert'in büyük-büyük-büyük amcası, Eslöv dışında bir yerlerde baltayla öldürülmüş. Katil Brun adında ordudan atılan eski bir askermiş. Cinayeti para için işlemiş. Çiftlikleri olan dedelerim çok varlıklı kişilermiş."

"Sonra neler olmuş?" diye sordu Wallander sabırsızlığını gizlemeye çalışarak.

"Polis belki o dönemler için polis yerine şerif demem gerek, her neyse yardımcısıyla birlikte cinayetten birkaç gün sonra yoğun bir çalışma sonucu Danimarka'ya kaçmakta olan Brun'u yakalamış. Ölüme mahkûm edilmiş. Birinci Oskar kral olunca selefi On Beşinci Charles'ın kaldırdığı idam cezasını tekrar yürürlüğe koymuş ve tahta çıkar çıkmaz on dört tutukluyu idam ettirmiş. Brun'un da Malmö'nün dışında bir yerde boynu vurulmuş."

"Ne garip bir öykü."

"Birkaç yıl önce atalarımızla ilgili bazı araştırmalar yapmıştım. Brun olayıyla Elsöv'deki cinayeti zaten biliyordum."

"Eğer sizin için bir sakıncası yoksa en kısa zamanda gelip sizinle görüşmek istiyorum."

Sture Björklund hemen savunmaya geçmişti.

"Ne hakkında?"

"Karl Evert hakkında." Svedberg'in ilk adını kullanmak Wallander'e çok tuhaf gelmişti.

"Onu doğru dürüst tanımıyordum ki. Ayrıca bugün öğleden sonra Kopenhag'a gideceğim."

"Bu çok acil ve inanın bana fazla zamanınızı almayacak."

Telefonun diğer ucundaki adamdan ses çıkmadı. Wallander bekledi.

"Kaçta?"

"Öğleden sonra iki iyi mi?"

"Kopenhag'a telefon edip bugün gelemeyeceğimi bildireyim."

Sture Björklund, Wallander'e adresi verdi. Evi kolay bulacağını tahmin etti.

Telefon konuşmasından sonra Wallander olayın bir özetini çıkarmak için yarım saat uğraştı. Svedberg'i yerde yatarken ilk gördüğünde hissettiği o duygunun nereden kaynaklandığını saptamaya çalışıyordu. Nyberg'i de tedirgin eden aynı duyguydu. Bir şeylerin ters gittiğine ilişkin duygu. Wallander meslektaşlarından birinin cesediyle karşılaşınca insanın bu tür anlaşılması güç tepkiler vermesinin doğal olabileceğini düşündü. Ama yine de kendisini alabildiğine tedirgin eden duygunun kaynağını araştırmayı sürdürüyordu.

Saat onu geçe kahve almak için dışarı çıktı. Kantin doluydu. Genel hava şok ve şaşkınlıktı. Wallander bir iki trafik polisiyle sohbet edip bir süre kantinde oyalandı. Sonra da odasına geri dönerek Nyberg'i cep telefonundan aradı.

"Neredesin?" diye sordu Wallander.

"Nerede olabilirim?" diye karşılık verdi ters bir sesle Nyberg. "Hâlâ Svedberg'in evindeyim."

"Bir teleskop gözüne ilişti mi?"

"Hayır."

"Başka bir şey var mı?"

"Av tüfeğinin üstünde birçok parmak izi bulduk. İnceliyoruz."

"Bunların veri tabanında olmasını umalım, o halde."

"Evet."

"Hedeskoga'nın dışında oturan Svedberg'in diğer kuziniyle görüşmeye gidiyorum. Sonra da daha fazla inceleme yapmak için Svedberg'in evine geleceğim."

"Sen geldiğinde bizim işimiz bitmiş olur herhalde. Basın toplantısına ben de katılmak istiyorum."

Wallander, Nyberg'in daha önce herhangi bir basın toplantısına katıldığını hatırlamıyordu. Belki Nyberg bu şekilde ne denli üzgün olduğunu ifade ediyor, diye geçirdi içinden. Wallander duygulanmıştı.

"Anahtarları buldunuz mu?" diye sordu kısa bir süre sonra.

"Araba anahtarlarıyla bodrumdaki deponun anahtarı var."

"Tavan arasında bir şey yok mu?"

"Depo alanı olarak tavan arasını değil bodrumu kullanmış. Basın toplantısına geldiğimde anahtarları veririm."

Wallander telefonu kapatarak Martinsson'un odasına gitti.

"Svedberg'in arabası nerede?" diye sordu. "Şu Audi."

Martinsson bilmiyordu. Hansson'a sordular, onun da haberi yoktu. Höglund odasında değildi.

Martinsson saatine baktı.

"Evine yakın garajlardan birinde olmalı," dedi. "11.00'den önce gidip gelirim."

Wallander odasına geri döndü. İnsanlar çiçek göndermeye başlamışlardı bile. Ebba'nın gözleri kan çanağına dönmüştü ama Wallander ona bir şey söylemedi. Hızlı adımlarla Ebba'dan uzaklaştı.

Basın toplantısı tam zamanında başladı. Toplantıdan sonra Wallander, Lisa Holgersson'un toplantıyı büyük bir dingillikle yönettiğini düşündü. Holgersson'a kimsenin böylesi bir toplantıyı bu denli başarıyla yönetemeyeceğini söyledi. Genç kadın üniformasını giymişti ve önündeki masanın üstünde de iki demet gül vardı. Konuşması açık ve seçikti. Konuyu dağıtmamıştı. Basın mensuplarına herkesin bildiği gerçekleri açıklamıştı ve bu kez sesi titrememişti. Herkesin sevdiği ve saydığı meslektaşı Karl Evert Svedberg evinde ölü bulunmuştu. Ölüm saatiyle neden öldürüldüğüne ilişkin henüz somut bir bilgi yoktu ama elde edilen bulgular Sved-

berg'e silahlı birinin saldırdığı yönündeydi. Polisin elinde henüz bir kanıt yoktu. Konuşmasını Svedberg'in kariyerini ve karakterini tanımlayarak bitirdi. Wallander, Holgersson'un Svedberg'i abartmadan anlattığını düşünüyordu. Müdür konuşmasını tamamladıktan sonra gazeteciler Wallander'e bir iki soru yönelttiler. Nyberg cinayet aletinin Lambert Baron av tüfeği olduğunu açıkladı.

Toplantı yarım saatte bitmişti. Daha sonra *Sydntt* gazetesinden gelen bir gazeteci Holgersson'la söyleşi yaparken Wallander de akşam gazetelerinden gelen gazetecilerin sorularını yanıtlıyordu. Gazeteciler Lilla Norregatan'daki binanın önünde poz vermesini istediklerinde Wallander'in de sabrı tükenmeye başlamıştı.

Öğlene doğru Holgersson soruşturma ekibinin elemanlarını evine yemeğe davet etti. Wallander ve Holgersson, Svedberg'le ilgili anılarından söz ettiler. Svedberg'in neden polis olmaya karar verdiğini bilen tek kişi Wallander'di.

"Karanlıktan korkarmış," dedi Wallander. "Öyle söylemişti. Bu çocukluğundan beri peşini bırakmayan bir korkuymuş ve ne kaynağını ne de bu korkudan nasıl kurtulacağını bilemiyormuş. Bu korkusuyla baş edebileceğini düşündüğünden polis olmuş ama korkudan yine kurtulamamıştı."

Saat bir buçukta karakola geri döndüler. Martinsson, Wallander'le birlikteydi.

"Çok iyi idare etti," dedi Martinsson.

"Lisa işinde çok başarılı," diye karşılık verdi Wallander. "Ama sen bunu zaten biliyorsun, değil mi?"

Martinsson karşılık vermedi.

Birden Wallander'in aklına bir şey geldi. "Audi'yi buldun mu?"

"Binanın hemen arkasında özel bir garaj var. Orada. Gidip gördüm."

"Bagajında teleskop var mıydı?"

"Bagajda yalnızca yedek bir lastikle bir çift çizme vardı. Ve torpido gözünde de şişe haşarat ilacı vardı."

"Ağustos arıların ayıdır," dedi Wallander.

Karakola geldiklerinde herkes kendi odasına gitti. Nyberg öğle yemeğinde anahtarları Wallander'e vermişti. Ama Wallander, Svedberg'in evine gitmeden önce Hedeskoga'ya gitti. Sture Björklund adresi çok güzel vermiş, diye geçirdi içinden, kasabanın hemen dışındaki küçük çiftlik evine saparken. Evin önünde küçük bir havuzla oldukça geniş çim bir alan vardı. Çimin üstünde birçok plastik heykelcik duruyordu. Wallander şaşkınlıkla bu heykelciklerin tümünün de şeytana benzediğini gördü. Sosyoloji profesörünün bahçesinde başka ne bekliyordum, dedi kendi kendine. Düşünceleri çizmeli, deri ceketli ve kenarları yırtık şapkalı bir adamla karşılaşınca dağıldı. Adam oldukça uzun boylu ve zayıftı. Wallander yırtık şapkanın arasından Svedberg'le kuzeninin benzerliğini gördü. İkisi de keldi.

Wallander bir an için şaşırmıştı. Profesör Björklund'u çok daha başka tahmin etmişti. Güneş yanığı yüzü ve birkaç günlük sakalıyla profesör karşısında duruyordu. Wallander, Kopenhag'daki profesörlerin derslerine tıraş olmadan girip girmediklerini merak etti. Ama sonra da sonbahar döneminin henüz başlamadığını ve dolayısıyla Björklund'un büyük olasılıkla başka bir iş için Kopenhag'a gideceğini düşündü.

"Umarım sizi rahatsız etmedim," dedi Wallander.

Sture Björklund başını arkaya atarak bir kahkaha patlattı. Wallander bu kahkahadaki gizli alayı fark etti.

"Her cuma günü Kopenhag'da bir hanımla buluşurum," dedi Sture Björklund. "Siz isterseniz buna metres diyebilirsiniz. İsveçli polislerin metresleri var mıdır?"

"Olduğunu sanmıyorum," diye yanıtladı Wallander.

"İnsanın metresinin olması birçok sorunun çözümünü de beraberinde getirir," dedi Björklund. "Böylelikle insanlar evliler gibi gece geç saatlere kadar tartışıp birbirlerine bir şeyler fırlatmazlar, iş çığrından çıkmaz. Kimse kimseyi ciddiye almaz."

Yırtık şapkalı adamın insanın tüylerini ürperten kahkahası Wallander'in sinirine dokunmaya başlamıştı.

"Evet ama cinayet ciddiye alınacak bir şey," dedi.

Sture Björklund onaylarcasına başını sallayarak şapkasını çıkardı. Bu davranışında sanki yas tutmaya hazırlanır gibi bir tavır hissediliyordu.

"İçeri girelim," dedi.

Wallander daha önce hiç böyle bir ev görmemişti. Dıştan bakıldığında tipik bir İskandinav çiftlik evine benziyordu. Ama Wallander'in içine girdiği dünya bambaşkaydı. Evin içinde tek bir duvar bile yoktu, ev aslında çatı kirişleriyle tutturulmuş büyük bir oda görünümündeydi. Sağda ve solda kule benzeri demir ve tahtadan yapılmış basamaklar vardı. Evin arka tarafındaki duvar yerle bir edilmiş onun yerine kocaman bir akvaryum yapılmıştı. Sture Björklund, Wallander'i kiliselerdeki oturulacak sıra ve tahta yüksek ayaklı bir tabureyle çevrili tahta bir masaya doğru götürdü.

"Sandalyelerin rahatsız olduğunu düşünürüm," dedi Björklund. "Yemek yerken, düşünürken ya da bir polis memuruyla konuşurken rahat olmayan sandalyeler işinizi bir an önce bitirmeniz için insanı zorlar."

Wallander tahta sıraya oturdu. Gerçekten de çok rahatsızdı.

"Eğer duyduklarım doğruysa Kopenhag Üniversitesi'nde profesörsünüz."

"Sosyoloji öğretiyorum ama ders yoğunluğumu elimden geldiğince en aza indirmeye çalışıyorum. Araştırmalarım beni ilgilendirir ve bu araştırmaları evden de yapabilirim."

"Buna pek katılmıyorum. Şu anda hangi konuyu araştırıyorsunuz?"

"İnsanoğlunun canavarlarla olan ilişkisini."

Wallander, Sture Björklund'un şaka yapıp yapmadığını anlayamamıştı. Konuşmasını sürdürmesi için bekledi.

"Ortaçağdaki canavarlar 18. yüzyıldakilerle aynı değildi. Tıpkı gelecek kuşakların bizlere benzemeyeceğine olan düşüncelerim gibi onlar da çok farklıydılar. İçinde yaşadığımız bu dünya karmaşık ve büyüleyici. Terör de sürekli boyut değiştirmekte. Ayrıca bu tür çalışmalar fazladan para kazanmamı da sağlıyor ama tek amacım bu değil."

"Peki amacınız ne?"

"Korku filmleri çeken bir Amerikan film şirketinde danışmanlık yapıyorum. İş ticari teröre geldiğinde dünyada en çok aranan danışmanlar-

dan biri olduğumu rahatlıkla söyleyebilirim. Havai'de bir Japon var ama ondan hemen sonra da ben geliyorum."

Wallander karşısında oturan bu adamın deli olup olmadığını düşünürken adam ona masanın üstündeki bir resmi uzattı.

"Ystad'da yedi yaşındaki çocuklarla canavarlar hakkında konuştum. Onların canavarlara ilişkin düşüncelerini kendiminkilerle birleştirince ortaya bu şekil çıktı. Amerikalılar buna bayılıyor. Yedi ve sekiz yaşındaki çocukları korkutmayı amaçlayan bir dizi çizgi filminde başrolü oynayacak."

Wallander kendisine uzatılan resme baktı. Son derece tedirgin ediciydi. Masanın üstüne bıraktı.

"Ee, ne düşünüyorsunuz, dedektif?"

"Bana Kurt diyebilirsiniz."

"Ne düşünüyorsunuz?"

"Tatsız. Tedirgin edici."

"Bizler de tatsız ve tedirgin edici bir dünyada yaşıyoruz."

Şapkasını çıkarıp masanın üstüne bıraktı. Wallander birden odaya yayılan ter kokusuyla irkildi.

"Geçenlerde telefonumu kapattırmaya karar verdim," dedi Björklund. "Beş yıl önce de televizyonumdan kurtulmuştum. Şimdi de telefondan kurtulacağım."

"Bu size sorun yaratmayacak mı?"

Björklund ona ciddi bir tavırla baktı. "Dış dünyayla nasıl ve ne zaman ilişki kuracağıma karar verme hakkımı kullanacağım. Bilgisayarımı atmıyorum. Ama telefonu atıyorum."

Wallander başını onaylarcasına sallayarak konuyu değiştirdi.

"Kuzininiz Karl Evert Svedberg öldürüldü. Ylva Brink'in dışında onun tek akrabası sizsiniz. Onu en son ne zaman görmüştünüz?"

"Yaklaşık üç hafta önce."

"Kesin bir tarih verebilir misiniz?"

"19 Temmuz Cuma günü saat 16.30'da."

Yanıtın bu denli çabuk gelmesine Wallander çok şaşırmıştı. "Günü ve saati nasıl oldu da bu kadar çabuk hatırladınız?"

"Saat 16.30'da buluşmayı kararlaştırmıştık. Ben bazı arkadaşlarımı görmek için İskoçya'ya gidiyordum ve Kalle de her zamanki gibi ben yokken bu evde kalacaktı. Ben yolculuğa çıkarken ve yolculuklardan dönerken birbirimizi görebiliyorduk."

"Neden bu evde kaldı?"

"Burada oturuyordu."

Yanıt Wallander'i çok şaşırtmıştı ama Björklund'dan kuşkulanmasını gerektiren bir şey de yoktu ortada.

"Bu hep böyle miydi? Yani siz yolculuğa çıktığınızda o gelip sizin evinizde mi kalıyordu?"

"En aşağı on yıldan beri böyleydi. Harika bir düzen kurulmuştu."

Wallander kısa bir an düşündü. "Ne zaman geri döndünüz?"

"27 Temmuz'da. Kalle beni havaalanında karşıladı. Arabasıyla buraya geldik. Bir süre sohbet ettik sonra o Ystad'da geri döndü."

"İşlerinin çok yoğun olduğundan size söz etmiş miydi?"

Björklund başını arkaya atarak insanın tüylerini ürperten kahkahasını patlattı.

"Alay ettiğinizin farkındayım ama ölünün arkasından alay etmek saygısızlık değil midir?"

"Alay etmiyordum. Son derece ciddiyim."

Björklund gülümsedi. "Kadınlarla yoğun ve tutkulu bir ilişkiye girdiğimizde galiba hepimiz biraz aşırı yoğun çalışmak zorunda kalmaz mıyız?"

Wallander şaşkınlıkla Björklund'a baktı.

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Ben İskoçya'dayken Kalle şu kadınla burada tanışmıştı. Aslında bu da düzenlemenin bir parçasıydı. Ben İskoçya'ya ya da başka bir yere gittiğimde onlar burada kalırlardı."

Wallander içini çekti.

"Şaşırmış gibisiniz," dedi Björklund.

"Her zaman aynı kadınla mı birlikte oluyordu? Kadının adı ne?"

"Louise."

"Soyadı?"

"Bilmiyorum. Ben onunla hiç karşılaşmadım. Kalle onun hakkında konuşmazdı."

Wallander şaşkınlık içindeydi. Svedberg'in bir kadınla ilişkisi olduğunu bilmiyordu, hele uzun süreli bir ilişkisi olduğu doğrusu hiç aklına gelmezdi.

"Bu kadınla ilgili başka neler biliyorsunuz?"

"Hiçbir şey."

"Ama Kalle mutlaka bir şeyler söylemiş olmalı."

"Söylemedi. Ben de sormadım. Bizler galiba alışılmışın dışında meraksız bir aileyiz."

Wallander'in başka sorusu yoktu. Şu anda tek gereksinimi az önce duyduklarını hazmedebilmek için gerekli zamandı. Ayağa kalkınca Björklund kaşlarını çattı.

"Hepsi bu kadar mı?"

"Şimdilik. Ama yine görüşeceğiz."

Björklund onu kapıya kadar götürdü. Hava sıcaktı. Rüzgâr yoktu.

"Onu kimin öldürmüş olabileceğini düşünüyorsunuz?" diye sordu Wallander arabasına yaklaştığında.

"Hırsızlık olayı değil mi? Köşe başında kimin kimleri beklediğini nereden bileceksiniz?"

El sıkıştılar ve Wallander arabasına bindi. Arabasını çalıştırırken Björklund cama doğru eğildi.

"Bir şey daha var," dedi. "Louise saçlarının rengini sıklıkla değiştirir."

"Bunu nereden biliyorsunuz?"

"Lavabonun içi saçla dolu olurdu da ondan. Bir yıl kızıl, ertesi yıl siyah sonra da sarı. Her zaman farklıydı."

"Ama siz onun aynı kişi olduğunu düşünüyorsunuz, değil mi?"

"Ben Kalle'nin ona sırılsıklam âşık olduğunu düşünüyorum."

Wallander onaylarcasına başını salladı. Sonra da arabayı sürdü. Saat 15.00'di. Bir tek şey kesin, diye geçirdi içinden Wallander, birkaç gün önce öldürülen arkadaşımız ve meslektaşımız Svedberg'i meğerse hiçbirimiz tanımıyormuşuz.

Saat 15.10'da Wallander arabasını kent meydanına park ettikten sonra Lilla Norregatan'a doğru yürüdü. Nedenini bilmeden adımlarını hızlandırdı. Birden çok önemli bir şey oluyormuş gibi bir duyguya kapılmıştı.

7

Wallander bodruma indi. Yüksek basamaklar onda sıradan bir bodrum katından çok daha derin bir yere iniyormuş gibi bir duygu yaratmıştı; sanki yeraltı dünyasına giriyormuş gibi hissetti kendini. Mavi çelik kapının önüne gelince Nyberg'in verdiği anahtarlar arasından bodrum katının anahtarını bularak kapıyı açtı. İçerisi karanlıktı ve rutubet kokuyordu. Arabadan aldığı el fenerini yakarak duvarlara doğru tuttu. Sonunda da elektrik düğmesini buldu. Odanın tavanı sanki kısa boylular için yapılmışcasına alçaktı. Dar koridorda ilerleyerek her iki yanında da ızgaralar olan depo alanına geldi. İsveç'teki bodrum katlarında bulunan depoların, içinde tutukluların yerine eski kanepelerin, kayakların ve bir dizi valizlerin bulunduğu hücrelere benzediğini unutmuştu. Svedberg'in deposu koridorun ucundaydı. Deponun kapısında çelik kol demiri vardı. Kol demirinin iki ucuna da asma kilit takılmıştı. Bu kilitleri Svedberg koymuş olmalı, diye geçirdi içinden. İçerde yitirmekten korktuğu bir şey mi var acaba?

Wallander lastik eldivenleri eline geçirerek kilidi dikkatle açtı, sonra da depo bölümünün ışığını yakarak çevresine bakındı. Depoda olabilecek her türlü eşya Svedberg'in deposunda da vardı. Depoyu baştan sonra incelemesi bir saatini almıştı. Olağandışı bir şey bulamadı. Sonunda da yerinde doğrularak bir kez daha baktı. Pahalı bir teleskop gibi orada mutlaka olması gerektiğine inandığı bir şeyi arıyordu gözleri ama ne yazık ki yoktu. Bodrum katından dışarı çıkarak kapıyı kilitledi.

Gün ışığına geri dönmüştü. Çok susadığından ana meydanın güneyindeki kafeye giderek maden suyuyla kahve içti. Çörek almamak için elinden geleni yaptı. Ama iradesine yenilerek bir de çörek yedi.

Yarım saatten daha kısa bir süre içinde Svedberg'in evinin kapısına geri dönmüştü. İçerde ölümcül bir sessizlik vardı. Wallander içeri girmeden önce soluğunu tuttu. Her zamanki gibi kapı polis kordonu altına alınmıştı. Kordonu hafifçe kaldırarak cebinden evin anahtarını çıkarıp kapıyı açtı ve içeri girdi. Girer girmez de caddeden gelen beton karıştırıcının sesini duydu. Oturma odasına gitti, istemeyerek Svedberg'in cesedinin yattığı noktaya baktı sonra da penceyere yaklaştı. Beton karıştırıcı binaların arasındaydı. İnşaat malzemeleri büyük bir kamyondan yere indiriliyordu. Birden aklına bir şey geldi. Evden dışarı çıkarak sokağa çıktı. Gömleğini çıkarmış orta yaşlı bir adam karıştırcının içine su katıyordu. Başıyla Wallander'i selamladı. Wallander onun anında kendisinin polis olduğunu anladığını fark etti.

"Orada olanlar korkunç," diye bağırdı adam karıştırıcının sesini bastırmak istercesine.

"Seninle konuşmalıyım," diye bağırdı Wallander.

Adam gölgede sigara içen daha genç bir işçiye seslendi. Genç yanlarına gelerek adamın elinden hortumu aldı. Sonra da Wallander'le birlikte daha sessiz olan yan köşeye gittiler.

"Neler olduğunu biliyor musun?" diye sordu Wallander işçiye.

"Svedberg adında bir polis öldürülmüş."

"Evet doğru. Burada ne zamandan beri çalıştığını öğrenmek istiyorum. İnşaat yeni başlamış gibi."

"Pazartesi başladık. Binanın girişini yeniliyoruz."

"Karıştırıcıyı kullanmaya ne zaman başladınız?"

İşçi düşündü. "Salı olmalı," dedi. "Sabah 11.00 sularında."

"O günden beri de çalışıyor mu?"

"Çalışıyor sayılır. Sabah 07.00'den 17.00'e dek çalıştırıyoruz. Bazen biraz daha fazla da çalışabiliyor."

"İnşaat başladığından beri karıştırıcı hep burada mı?"

"Evet."

"O halde binaya giren ve çıkanları net olarak gördün demek."

İşçi birden Wallander'in sorusunun ciddiyetini kavrayınca yüzünde çok ciddi bir ifade oluştu.

"Burada oturanları herhalde tanımıyorsun," dedi Wallander. "Ama bazılarını bir kereden fazla görmüş olmalısın."

"Polis memurunun nasıl biri olduğunu bilmiyorum, eğer bunu sormak istiyorsanız."

Bu Wallander'in aklına gelmemişti.

"Şimdi bir arkadaşımı arayarak onun fotoğrafını getirmesini söyleyeceğim," dedi. "Adın ne senin?"

"Nils Linnman, televizyonda şu belgesel programları yapan adamın adı gibi."

Wallander elbette Nils Linnman'ı çok iyi tanıyordu. Aslında onu herkes tanırdı.

"Burada çalıştığın süre içinde olağandışı bir şey gözüne ilişti mi?" diye sordu Wallander, bir an önce bir ipucu bulma umuduyla.

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Oldukça tedirgin görünen biri ya da çok acelesi varmış gibi koşar adımlarla yürüyen biri gibi. Bazen insan gördüğü bir şey karşısında tedirgin olur ya, onun gibi bir şey işte."

Linnman düşünceye daldı. Wallander bekledi. Yeniden tuvalete gitmesi gerekiyordu.

"Hayır," dedi sonunda Linnman. "Hatırlamıyorum. Ama Robban bir şeyler görmüş olabilir."

"Robban mı?"

"Benim yerime karıştırıcının başına geçen genç. Ama yine de pek sanmıyorum. Bana kalırsa o motosiklet dışında hiçbir şeyle ilgilenmiyor."

"Bir de ona soralım," dedi Wallander. "Bu arada aklına bir şey gelirse lütfen hemen beni ara."

Wallander cebinden kartını çıkararak uzattı, Linnman kartı iş tulumunun cebine attı.

"Robban'ı göndereyim."

Robban'la görüşmesi kısa sürmüştü. Gerçek adı Robert Tarnberg'di ve o binada birinin öldürüldüğü laf arasında duymuştu. Garip bir şey dikkatini çekmemişti. Wallander karşıdan karşıya bir fil geçse onun da farkında olmayacak, diye içinden geçirdiği için ona kartını vermeye gerek duymadı. En azından kimsenin silah sesini neden duymadığına ilişkin tatmin edici bir yanıt vardı artık elinde.

Mutfağa giderek karakolu aradı. Karakolda yalnızca Höglund vardı. Wallander inşaat işçilerine göstermek için Svedberg'in bir resmini alıp gelmesini istedi ondan.

"Orada elinde Svedberg'in resmi kapı kapı dolaşan polislerimiz var," dedi Höglund.

"Ama işçilerle görüşmedikleri anlaşılıyor."

Wallander hole çıktı, sonra da durarak konuyla ilgisi olmayan düşüncelerden kendini arındırmaya çalıştı. Yıllar önce Wallander Malmö'den Ystad'a taşındığında Ryberg ona şu öğüdü vermişti: Tüm dış etkenlerden kendini yavaş yavaş soyutla. Katil her zaman arkasında ipucu bırakır, bunları bir şekilde görmeye çalış.

Wallander ön kapıyı açar açmaz en azından bir ayrıntının doğru olmadığını gördü. Holdeki aynanın hemen altındaki sepette Svedberg'in abone olduğu yerel gazetelerden *Ystad Allehanda*'lar duruyordu. Ama yerde tek bir gazete bile yoktu.

Aradan iki ya da üç gün geçmişti. Belki de biri yerdeki gazeteleri toplamıştı. Mutfağa gidince çarşamba ve perşembe günlerinin gazetelerinin mutfak tezgâhının üstünde olduğunu gördü. Cumanın gazetesiyse mutfak masasının üstünde duruyordu.

Wallander cep telefonundan Nyberg'i aradı. Nyberg hemen telefona yanıt verdi, Wallander konuşmasına beton karıştırıcıdan başladı. Nyberg'in sesi kuşku doluydu.

"Ses içeri doğru geliyor," dedi. "Beton karıştırıcı çalıştığında sokaktaki insanların içerden gelen silah seslerini duymaları pek olası değil ama

binanın içi dersen o ayrı bir konu. Ses binalarda farklı şekillerde yansır. Bunu bir yerde okumuştum."

"O zaman belki bizim ses deneyleri yapmamız gerekecek," dedi Wallander. "Beton karıştırıcıyla ve onsuz. Tabii bu deneyleri yaparken de komşulara kesinlikle bir şey söylemeyeceğiz."

Nyberg karşı çıkmadı.

"Ama ben seni aslında gazete için aramıştım," dedi Wallander. "*Ystad Allehanda.*"

"Onu mutfak masasının üstüne ben koydum," dedi Nyberg. "Ama tezgâhın üstündekilerden başkası sorumlu."

"Parmak izlerini almalıyız," dedi Wallander. "Gazeteleri oraya kimin koyduğunu bilmiyoruz."

Nyberg bir an için konuşmadı. "Haklısın," dedi sonra da. "Nasıl oldu da ben bunu atladım?"

"Onlara dokunmam," dedi Wallander.

"Orada ne kadar kalacaksın?"

"En azından iki ya da üç saat."

"Beni bekle."

Wallander mutfaktaki çekmecelerden birini açtı, çekmecenin içindeki kalemlerle not defterlerini görünce bunları daha önce de gördüğünü anımsadı. Nils Linnman'la, Robert Tarnberg'in adlarını yazdıktan sonra da birinin gazeteleri getiren kişiyle konuşması gerektiğini not etti. Sonra da hole geri döndü. İpuçları, izler ve gölgeler demişti Rydberg ona. Bakışları holü tararken soluğunu tuttu. Svedberg'in yaz kış üstünden çıkarmadığı deri ceketi kapının yanında asılı duruyordu. Wallander ceketin ceplerini karıştırınca Svedberg'in cüzdanını buldu.

Nyberg amma da dikkatsizmiş, diye geçirdi içinden.

Mutfağa geri giderek cüzdanı masanın üstüne boşalttı. Cüzdanın içinden 847 kron, bir bankamatik kartı, benzincinin kartı ve bazı kimlikler çıkmıştı. *Polis Memuru Dedektif Svedberg,* yazıyordu tüm kimliklerin üstünde. Polis kimliğiyle ehliyeti karşılaştırdı. Ehliyetteki resim daha es-

kiydi. Svedberg kameraya sıkıntılı bir ifadeyle bakmıştı. Resim yazın çekilmişe benziyordu, çünkü Svedberg'in keli güneşten yanmıştı.

Louise sana şapka takmanı söylemeliydi, diye geçirdi içinden Wallander. Louise. Onun varlığından yalnızca iki kişi söz etmişti. Svedberg ve canavar yaratıcısı profesör kuzini. Ama onu görmemişti, yalnızca lavaboya dökülen saçlarını biliyordu. Wallander yüzünü buruşturdu. Mantıklı değildi.

Telefona uzanarak hastaneden Ylva Brink'i aradı. Telefonu açan görevli Ylva'nın hastaneye akşam geleceğini söyledi. Wallander bir kez de evden denedi ama karşısına telesekreter çıktı.

Yeniden cüzdanın içindekilere döndü. Polis kimliğindeki resim yakın zamanlarda çekilmişe benziyordu. Svedberg'in yüzünde yine bir öncekine benzeyen sıkıntılı bir ifade vardı. Wallander cüzdanın içinde birkaç tane de pul buldu. Hepsi bu kadardı. Plastik bir torba alarak hepsini içine attı. Sonra da üçüncü kez hole çıktı. İzleri bul, tüm gizemleri ortadan kaldır, demişti Rydberg ona.

Wallander banyoya gitti. Rahatlayarak dışarı çıktı. Sture Björklund'un farklı saç renklerine ilişkin söylediklerini hatırladı. Svedberg'in yaşamındaki kadınla ilgili olarak yalnızca onun saçlarını boyadığını biliyordu. Oturma odasına giderek yere düşmüş sandalyenin yanında durdu. Sonra da fikrini değiştirdi. Rydberg olsaydı acele ediyorsun, derdi. Cinayetin izlerinin özenle aranması gerekir, aceleyle değil.

Mutfağa giderek bir kez daha Ylva Brink'i aradı. Bu kez buldu.

"Seni rahatsız etmiyorum umarım," dedi. "Gece nöbette olduğunu biliyorum."

"Geç saatlere dek uyuyamıyorum ki," diye karşılık verdi.

"Aklıma birçok soru takıldı ve bazılarını sana hemen şimdi sormak istiyorum."

Wallander ona Sture Björklund'la yaptığı konuşmayı ve Björklund'un Svedberg'in Louise adında bir kadınla ilişkisi olduğunu söylediğini anlattı.

"Bana bunlardan hiç söz etmemişti," diye karşılık verdi Ylva Brink, Wallander sözlerini tamamladığında.

Wallander bu bilginin onu biraz tedirgin ettiğini hissetmişti.

"Hangisi sana bunlardan söz etmemişti? Kale mi yoksa Sture mi?"

"İkisi de."

"İşe Sture'yle başlayalım. Aranız nasıl? Sana bu ilişkiden söz etmemesine şaşırdın mı?"

"İnanmakta zorlanıyorum."

"Peki ama neden yalan söylesin?"

"Bilmiyorum."

Wallander bu konuşmanın yüz yüze yapılması gerektiğini hissediyordu. Saatine baktı. Saat 17.40'dı. Evde daha bir saatlik işi vardı.

"Galiba en iyisi karşı karşıya gelip konuşmamız," dedi. "Saat 19.00'dan sonra serbestim."

"Karakolda buluşalım mı? Hastaneye de yakın. İşe giderken karakola uğrarım."

Wallander telefonu kapatarak oturma odasına geri döndü. Yere yuvarlanmış kırık sandalyeye yaklaştı, olanları gözünün önünde canlandırmaya çalışarak çevresine bakındı. Svedberg hemen burada vurulmuştu. Nyberg katilin silahı kalça ya da göğüs düzeyinde tuttuğundan kurşunun başın biraz altından girmiş olma olasılığından söz etmişti. Duvardaki kan izleri bu mermi yolunun yukarıya doğru olduğunu onaylıyordu. Svedberg sol tarafa düşmüş olmalıydı, düşerken de sandalyeyi beraberinde sürüklemişti. Zaten bu yüzden de sandalyenin ayaklarından biri kırılmıştı. Peki ama o anda Svedberg oturuyor muydu, yoksa ayakta mıydı?

Wallander bunun ne denli önemli olduğunun farkındaydı. Svedberg sandalyede oturuyor idiyse katilini mutlaka tanıyordu. Yok eğer içeri giren kişi hırsızsa ne oturabilir ne de oturduğu yerde sakin kalabilirdi.

Wallander av tüfeğinin bulunduğu noktaya gitti. Arkasını dönerek bulunduğu açıdan odaya baktı. Bu noktadan ateş edilmiş olmayabilirdi ama yine de yeterince kurbana yakındı. Soluk almaktan korkarcasına gölgeleri Rydberg'in dediği gibi gizlendikleri yerlerden özenle çıkarmaya çalıştı. Bu olayla ilgili içini kemiren o garip duygu yeniden yoğunlaşmıştı. Svedberg hole gelip hırsızı gafil mi avlamıştı? Öyle olsaydı cesedi de hol-

de olmalıydı. Hırsızın elinde silah hazır bir şekilde kurbanını beklemesi mantıkdışıydı. Svedberg hiç zaman yitirmeden ona saldırırdı. Karanlıktan korkuyor olabilirdi ama gerektiğinde harekete geçmekten hiçbir zaman korkmazdı.

Beton karıştırıcı birden durdu. Wallander çevreyi dinledi. Trafiğin sesi yoğun değildi.

Bu da bir diğer seçenek, diye geçirdi içinden. Eve gelen kişiyi Svedberg tanıyordu. O denli iyi tanıyordu ki, elindeki silah bile onu tedirgin etmemişti. Sonra bir şey oldu, Svedberg öldürüldü ve kimliği bilinmeyen saldırgan evin içinde kavga dövüş olmuşcasına eşyaları kırıp yere attı.

Belki de olaya hırsızlık süsü vermek istedi. Wallander'in aklına yine teleskop gelmişti. Evde yoktu ama başka şeylerin de olmadığını kim bilebilirdi? Belki Ylva Brink bu konuda yardımcı olabilirdi.

Wallander pencereye yaklaşarak sokağa baktı. Nils Linnman aletleri topluyordu. Robert Tarnberg gitmiş olmalıydı. Birkaç dakika önce bir motosiklet sesi duymuştu.

Kapı çaldı. Wallander boş bulunup yerinden sıçradı. Kapıyı açınca karşısında Ann-Britt Höglund'u gördü.

"İşçiler paydos ettiler," dedi Wallander. "Geciktin."

"Onlara Svedberg'in resmini gösterdim," diye karşılık verdi. "Kimse onu görmemiş ya da en azından hatırlamıyor."

Mutfağa geçip oturdular ve Wallander ona Sture Björklund'la yaptığı görüşmeyi anlattı. Höglund dikkatle onu dinliyordu.

"Eğer söyledikleri doğruysa Svedberg'le ilgili tüm düşüncelerimiz dramatik bir şekilde değişecek," dedi Höglund, Wallander sözlerini tamamladıktan sonra.

"O kadını neden bunca zaman saklamış dersin?"

"Belki kadın evliydi."

"Kaçamak bir ilişki mi? Yalnızca Björklund'un evinde buluştuklarını mı düşünüyorsun? Bu bana pek olası gelmiyor. Björklund bir yerlere gittiğinde onun evinde yılda yalnızca birkaç kez kalıyorlardı. Kimselere görünmeden buraya gelmesi olanaksız."

"Ne olursa olsun, onu mutlaka bulmalıyız," diye karşılık verdi Höglund.

"Ben başka bir şey daha düşünüyorum," dedi Wallander yavaşça. "Bu kadını bir sır gibi sakladığına göre acaba bizlerden daha başka neleri gizliyordu?"

Wallander, genç kadının düşüncelerini algıladığını görüyordu.

"Sence bu bir hırsızlık olayı değil, öyle mi?"

"Değil gibi. Teleskop kayıp. Ylva Brink belki bize daha başka nelerin kaybolduğunu söyleyebilir. Ortada garip bir şeyler dönüyor."

"Banka hesaplarını denetledik," dedi Höglund. "En azından bulabildiklerimizi. Önemli bir şey yok. Ne borcu var ne de alacağı. Arabası için 25.000 kron borç almış bankadan. Ama banka müdürü Svedberg'in taksitleri her zaman gününde ödediğini söyledi."

"Ölünün arkasından kötü konuşulmaması gerektiğini biliyorum ama doğruyu söylemem gerekirse ben onun çok cimri biri olduğunu sanıyordum."

"Ne demek istiyorsun?"

"Dışarı çıktığımızda hesabı her zaman paylaşırdık ama bahşiş bırakan hep ben olurdum."

Höglund yavaşça başını salladı. "İnsanları olduklarından farklı olarak değerlendirmemiz çok ilginç. Svedberg'in böyle biri olduğunu bilmiyordum."

Wallander ona beton karıştırıcıdan söz etti. Sözlerini bitirdiğindeyse kapının anahtarla açıldığını duydular. Nyberg boğazını temizleyinceye dek ikisi de taş kesilmiş heyecan içinde bekleşiyordu.

"Şu lanet olasıca gazeteler," dedi. "Onları nasıl görmediğime hâlâ inanamıyorum."

Gazeteleri plastik torbaya koyarak torbayı kapattı.

"Parmak izlerine ilişkin bilgiyi ne zaman alabiliriz?" diye sordu Wallander.

"En erken pazartesi."

"Ya otopsi raporunu?"

"Onunla Hansson ilgileniyor," dedi Höglund. "Ama kısa zamanda elimizde olacağını sanıyorum."

Wallander, Nyberg'e oturmasını söyledikten sonra ona da Louise'i anlattı.

"İnanmıyorum," dedi Nyberg. "Ben Svedberg'in her zaman yalnız biri olduğunu sanırdım. Peki ya cuma akşamları hiç sektirmeden gittiği sauna? Onunla ilgili bir bilgi var mı?"

"Kopenhag Üniversitesi profesörlerinden birinin bize yalan söylemesi daha inanılmaz olacak," dedi Wallander. "Onun için doğruyu söylediğine inanmalıyız."

"Ya Svedberg bu Louise olayını uydurmuşsa? Seni doğru anladıysam kimse Louise'i görmemiş."

Wallander bir an düşündü. Louise, Svedberg'in düşgücünün bir ürünü olabilir miydi?

"Peki ama Björklund'un lavabosuyla banyo küvetindeki saçlara ne demeli? Bunların da uydurma olmadığı ortada."

"İnsan neden kendisiyle ilgili bir şeyler uydurur ki?" diye sordu Nyberg.

"Yalnızlıktan," diye karşılık verdi Höglund. "İnsanlar yalnızlıktan ötürü birçok şeyin özlemini duyduklarından gerçekmiş gibi düş kurmaktan kendilerini alamazlar."

"Banyoda hiç saç gözüne ilişti mi?" diye sordu Wallander.

"Hayır," diye yanıtladı Nyberg. "Ama istersen bir kez daha bakarım."

Wallander yerinden kalktı. "Benimle gelin," dedi.

Oturma odasına gittiler ve Wallander aklına gelen düşünceleri onlara anlattı.

"Bu olayda bir şekilde bizi işe başlatacak bir başlama noktası yakalamaya çalışıyorum," dedi. "Eğer burada gerçekleşen bir hırsızlık olayıysa o zaman birçok konunun açıklığa kavuşması gerekiyor. Katil içeri nasıl girdi? Elinde neden silah vardı? Svedberg hangi noktada ortaya çıktı? Teleskopun yanı sıra daha başka neler çalındı? Ve Svedberg neden vuruldu? Kavga olduğuna ilişkin herhangi bir delil yok. Hemen hemen her

oda darmadağınık ama katilin Svedberg'i evin içinde kovaladığını hiç sanmıyorum. Bulmacanın birçok parçaları eksik olduğundan hırsızlık tezini bir kenara bıraktığımızda acaba neler oldu diye sorup duruyorum kendime. O zaman karşımıza çıkan manzara ne? Bu bir intikam alma olayı mı? Bir anlık bir kendini kaybetme mi? Artık elimizde bir de kadın olduğuna göre kıskançlık konusunu da göz ardı etmemeliyiz. Ama bir kadın Svedberg'i yüzünden vurabilir mi? Sanmıyorum. Başka ne olasılıklar söz konusu dersiniz?"

Kimse konuşmadı. Onların sessizliği Wallander'in bu olayda somut bir mantık olmadığına ilişkin izlenimini güçlendirmişti. Bu cinayeti adi bir hırsızlık, tutku veya aşk cinayeti ya da başka bir şey olarak sınıflandırmak kolay değildi. Svedberg'in öldürülmesi için somut bir neden yoktu.

"Artık gidebilir miyim?" diye sordu Nyberg sonunda. "Bu akşam bitirmem gereken bazı raporlar var."

"Yarın sabah toplantımız var."

"Kaçta?"

"Dokuzda başlamayı düşünüyoruz."

Nyberg onları oturma odasında bırakarak gitti.

"Her bir yanı sıkıca örtülmüş bir dramı ortaya çıkarmaya çalıştım az önce," dedi Wallander. "Ne görüyorsun?"

Höglund'un çok zeki ve çözümsel becerilerde çok başarılı olduğunu biliyordu.

"Evin durumuyla başlayalım."

"Peki."

"Evin içindeki karmaşanın üç olası açıklaması var. Telaşlı ya da son derece tedirgin bir hırsız. Ne aradığını bilmemesine karşın yine de bir şeyler arayan biri. Ya da etrafı dağıtmaktan hoşlanan vahşi ve yıkıcı biri. Vandalizm."

Wallander, genç kadını dikkatle dinlemişti.

"Dördüncü bir olasılık daha var," dedi. "Öfkesine hâkim olmayan biri."

Bakıştılar, ikisi de birbirinin ne düşündüğünü biliyordu. Svedberg zaman zaman özdenetimini yitirebilecek kadar öfkelenirdi. Neden öfke-

lendiğini da anlamak olanaksızdı. Bir keresinde öfkeden ofisini darmadağan etmişti.

"Bunu Svedberg de yapmış olabilir," dedi Wallander. "Bunu da olasılıklarımıza katmalıyız. Daha önce benzeri bir olay yaşadığımızı unutmayalım. Bu da bizi çok önemli bir soruyla karşı karşıya bırakıyor?"

"Neden?"

"Evet. Neden?"

"Svedberg ofisini darmadağın ettiğinde yanındaydım ama neden o şekilde davrandığını bir türlü anlamamıştım."

"O zaman Björk polis şefiydi. Svedberg'i bazı çok önemli materyalleri ele geçirmekle suçlamıştı."

"Ne tür materyalleri?"

"Çok değerli ikonlarla başka şeyleri," diye yanıtladı Wallander. "Büyük bir kaçakçılık olayından ele geçirilen şeylerdi bunlar."

"Demek Svedberg bunları çalmakla suçlandı?"

"Hayır, polislik görevini tam olarak yerine getirmemekten ama kuşkular hiçbir zaman tam olarak ortadan kalkmamıştı."

"Sonra ne olmuştu?"

"Svedberg kendini aşağılanmış hissederek ofisindeki her şeyi paramparça etmişti."

"İkonlar bulundu mu?" diye sordu Höglund.

"Hayır ama kimse Svedberg'in çaldığını da kanıtlayamadı. Soyguncular da içeri atıldılar."

"Ama Svedberg kendini aşağılanmış hissetmişti, öyle mi?"

"Evet."

"Ne yazık ki bu bize yardımcı olamaz. Svedberg kendi evini darmadağan ediyor ama sonra ne oluyor?"

"Bilmiyoruz," dedi Wallander.

Oturma odasından çıktılar.

"Svedberg'in bir şekilde tehdit edildiğini duydun mu?" diye sordu hole geldiklerinde Wallander.

"Hayır."

"Tehdit edilen var mı?"

"Bunun nasıl olduğunu bilirsin, garip ve imzasız mektuplar ve kimliği belirlenemeyen telefonlar işimizin bir parçası oldu artık," diye karşılık verdi. "Ama bunlar doğal olarak kayıtlarda var zaten."

"Son zamanlardaki kayıtlara bir baksana," diye önerdi Wallander. "Ayrıca Svedberg'e gazete getiren kişiyle de konuşmanı istiyorum."

Höglund, Wallander'in söylediklerini not defterine yazdı. Wallander sokak kapısını açtı.

"Hiç olmazsa silah Svedberg'in değildi," dedi Höglund. "Beylik tabancası yoktu onun."

"Bunu bilmek iyi."

Höglund basamakları inmeye başladı. Wallander mutfağa geri döndü. Bir bardak su içtikten sonra bir şeyler yemesi gerektiğini düşündü. Yorulmuştu. Başını duvara dayayarak gözlerini kapatıp uykuya daldı.

Düşünde kendini karla kaplı dağlarla çevrili bir yerde gördü. Güneş pırıl pırıldı. Kayakları Svedberg'in bodrum katında gördüklerine benziyordu. Tepeden aşağı hızla kayıyordu. Birden karşısına dar ve derin bir vadi çıkıverdi.

Wallander şaşkınlıkla uyandı. Mutfak saatine bakınca topu topu on bir dakika uyuduğunu fark etti.

Kıpırdamadan durarak sessizliği dinledi. Birden telefon sesiyle irkildi. Martinsson arıyordu.

"Orada olacağını tahmin etmiştim."

"Bir şey mi oldu?"

"Eva Hillstörm beni yine görmeye geldi."

"Ne istiyormuş?"

"Bizler polis olarak bir şey yapmazsak olayı basına yansıtacağını söyledi."

Wallander bu sözleri yanıtlamadan önce bir an durdu. "Ben galiba bu sabah olayı yanlış yönlendirdim," dedi. "Bunu yarın sabah toplantıda gündeme getirmeyi düşünüyordum."

"Neyi?"

"Doğal olarak Svedberg önceliğimiz. Ama kayboldukları söylenen o gençleri de göz ardı edemeyiz. Bir şekilde her iki konu için de zaman ayırmalıyız."

"Bunu nasıl yapacağız?"

"Bilmiyorum. Ama işlerimizin bu denli yoğun olması ilk kez başımıza gelmiyor."

"Bayan Hillstörm'e seninle konuştuktan sonra onu arayacağıma söz vermiştim."

"Güzel. Onu sakinleştirmeye çalış. Olayı inceleyeceğiz."

"Buraya gelecek misin?"

"Biraz sonra. Önce Ylva Brink'i görmeliyim."

"Svedberg cinayetini çözebilecek miyiz dersin?"

Wallander, Martinsson'un kaygılarını anlayabiliyordu.

"Evet," dedi. "Elbette çözeceğiz. Ama çok karmaşık şeylerle karşılaşacağımızı da hissediyorum."

Telefonu kapattı. Pencerenin önünden birkaç güvencin uçarak geçti. Birden Wallander'in aklına bir şey geldi.

Höglund cinayette kullanılan silahın Svedberg'in adına kayıtlı olmadığını söylemişti. Bu da Svedberg'in silahı olmadığı anlamına geliyordu. Ama gerçek böylesine mantıklı olmayabilirdi. İsveç toplumunda ruhsatsız birçok silah vardı. Bu da polisin çaresini bulamadığı sorunlardan biriydi. Bir polis memurunun da diğer sıradan bir vatandaş gibi ruhsatsız bir silaha sahip olması olası değil miydi? Bunun anlamı neydi? Silah ya gerçekten Svedberg'e aitse? Wallander içindeki yoğun tedirginlik duygusunu yeniden hissetti. Telaşla yerinden kalkarak dışarı çıktı.

8

István Kecskeméti başarısız bir devrimden sonra ülkelerinden ayrılmaya zorlanan Macar göçmenlerle birlikte 40 yıl önce İsveç'e gelmişti. Üç küçük kardeşi ve ebeveyniyle İsveç'e geldiğinde on dört yaşındaydı. Mühendis olan babası 1920'li yılların sonuna doğru Stockholm'un hemen dışındaki Separatör fabrikalarını ziyaret etmişti. Orada kendine uygun bir iş bulmayı ümit etmişti. Ne var ki Trelleborg'dan öteye gidememişlerdi. Feribot terminalinin dik merdivenlerini tırmanırken kalp krizi geçirmişti. İsveç topraklarıyla ikinci karşılaşmasıysa bedeninin ıslak asfalta düşmesiyle gerçekleşmişti. Trelleborg mezarlığında toprağa verilmişti. Ailesi Skåne'de kalmıştı ve İstván şimdi 54 yaşındaydı. Ystad'daki Hamngatan bölgesindeki pizzacılardan birinin hem sahibi, hem de yöneticisiydi.

Wallander, István'ın öyküsünü uzun zaman önce duymuştu. Wallander zaman zaman yemeğini orada yerdi ve içerisi çok kalabalık olmadığında da István yanına gelip otururdu. İçeri girdiğinde saat 18.30'du, Ylva Brink'le görüşmesine daha yarım saat vardı. Tahmin ettiği gibi içerde kimse yoktu. Mutfaktan gelen radyonun sesi duyuluyordu. István barın yanındaki telefonla konuşuyordu. Wallander köşedeki masaya geçip otururken ona el salladı. Hemen sonra da yüzünde ciddi bir ifadeyle Wallander'in yanına geldi.

"Duyduklarım doğru mu? Bir polis memur mu öldürülmüş?"

"Ne yazık ki, doğru," diye karşılık verdi Wallander. "Karl Evert Svedberg. Onu tanır mıydın?"

"Buraya geldiğini sanmıyorum," dedi István. "Bira ister misin? Benim ikramım." Wallander hayır dercesine başını salladı.

"Acelem var, hazırda ne varsa onu getiriver," dedi. "Kan şekeri yüksek birine uygun bir şeyler olsun."

István kaygıyla ona baktı.

"Şeker hastası mı oldun?"

"Hayır. Ama şeker düzeyim çok yüksek."

"O zaman şeker hastasısın."

"Belki ama kalıcı bir hastalık değil. Çok acelem var."

"Az yağda bonfile soteyle salataya ne dersin?"

"Güzel."

István gidince Wallander neden şeker hastalığı utanılacak bir şeymiş gibi davrandığını anlamaya çalıştı. Bunda garip bir şey yoktu ki. Şişmanlığından hiç hoşnut değildi, hatta bundan nefret ediyordu. Böylesi bir sorun yokmuş gibi davranmak istiyordu.

Her zamanki gibi yine bir çırpıda yemeğini bitirdi. István bir grup Polonyalı turisti masalarına oturturken Wallander kahvesini içiyordu. István'ın Svedberg'in ölümüne ilişkin sorularına yanıt vermek zorunda kalmadığına seviniyordu. Hesabını ödedikten sonra lokantadan çıktı.

Saat 19.00'da karakola gitti. Ylva Brink henüz gelmemişti. Wallander doğruca Martinsson'un odasına gitti. Hansson da oradaydı.

"Nasıl gitti?" diye sordu.

"Yeni bir şey yok."

"Lund'dan bir haber var mı?"

"Yok," diye karşılık verdi Hansson. "Pazartesiye kadar beklemek zorundayız."

"Ölüm saatini öğrenmemiz gerekli," dedi Wallander. "Bunu öğrenir öğrenmez de işe başlama noktasına sahip olacağız."

"Dosyaları inceledim," dedi Martinsson. "Ne cinayet ne de soyguna benziyor."

"Soygun amaçlı olup olmadığından emin değiliz," dedi Wallander.

"Başka ne olabilir ki?"

"Bilmiyorum. Şimdi gidip Ylva Brink'le görüşmeliyim. Yarın sabah dokuzda görüşürüz."

Odasına gidince kendisiyle hemen görüşmek istediğini belirten Lisa Holgersson'un notunu gördü. Wallander, onu aradı ama bulamadı ve o akşam daha geç bir saatte onu evden aramaya karar verdi.

Birkaç dakika sonra da Ylva Brink geldi. Wallander, ona kahve ikram etti ama kadın istemedi. Bu görüşmede teyp makinesi kullanmaya karar vermişti. Genelde Wallander konuşmaların banda alınmasından yana değildi, bu ona iki kişinin kendi aralarındaki konuşmalarının üçüncü bir kişi tarafından çaktırılmadan dinlenmesi gibi gelirdi ama bu kez Ylva Brink'le yapacağı görüşmenin her sözcüğünü kaydetmek istiyordu. Ylva Brink'e bir sakıncası olup olmadığını sorunca yok yanıtını aldı.

"Bunu bir sorgulama gibi düşünme," dedi. "Konuştuklarımızı kelimesi kelimesine hatırlamak istiyorum. Bu cihaz benim belleğimden çok daha iyi."

Kayıt düğmesine basınca bant dönmeye başladı. Saat 19.19'du.

"6 Ağustos 1996, Cuma," dedi Wallander. "Karl Evert Svedberg'in bir adam öldürme ya da cinayete kurban gitmesiyle ilgili Ylva Brink'le yapılan görüşme."

"Başka ne tür olasılıklar söz konusu?" diye sordu Ylva Brink.

"Polis terminolojisinde bu tür ağdalı ifadeler çoktur," dedi Wallander gereksiz ifadeler kullandığının bilincinde.

"Birkaç saat geçti, bu arada biraz düşünmüş olabilirsin. Büyük olasılıkla sen de bizler gibi neden diye sorup duruyorsundur kendine. Cinayet, cinayeti işleyen kişinin dışında herkese genellikle anlamsız gelir."

"Hâlâ onun öldürüldüğüne inanamıyorum. Birkaç saat önce eşimle konuştum-gemilerde uydu telefonları var biliyorsun. Çıldırdığımı sandı önce. Ama olayı kocama anlatırken kendi sesimi duymam sonunda bana tüm bunların gerçek olduğunu fark ettirdi."

"Seninle aradan biraz zaman geçtikten sonra konuşmayı yeğlerdim ama ne yazık ki soruşturmaya bir an önce başlamamız için şimdi konuş-

mak zorundayım. Katili en kısa zamanda yakalamak zorundayız. İçimizde bir yara açıldı ve bu yara her geçen dakika daha da büyüyor."

Ylva Brink onu dikkatle dinliyordu.

"Şu Louise denen kadın," dedi Wallander. "Karl Evert'in onunla yıllardan beri görüştüğü anlaşılıyor. Onu hiç gördün mü?"

"Hayır."

"Svedberg sana ondan söz eder miydi?"

"Hayır."

"Sana ilk kez ondan söz ettiğimde ilk tepkin ne olmuştu?"

"Doğru olduğuna inanmakta zorlanmıştım."

"Peki, şimdi ne düşünüyorsun?"

"Doğru olduğu ortada ama yine de anlamakta zorlanıyorum."

"Mutlaka bir ara sen ve Karl Evert onun neden hiç evlenmediği konusunda bir şeyler konuşmuş olmalısınız. Neden evlenmedi?"

"Bekâr olmaktan çok mutlu olduğunu her fırsatta söylerdi."

"Bu sözleri söylerken tavrı nasıldı? Garip miydi?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Tedirgin miydi? Buruk muydu? Ya da yalan söylediği anlaşılıyor muydu?"

"Son derece inandırıcıydı."

Wallander, Ylva Brink'in sesinde belli belirsiz bir duraksama olduğunu fark etmişti.

"Şu anda aklına bir şey geldiğini sanıyorum."

Brink bunu hemen yanıtlamadı. Teyp makinesi belli belirsiz bir hışırtıyla çalışıyordu.

"Ara sıra onun bir şekilde farklı olduğunu..."

"Yani eşcinsel olduğunu mu demek istiyorsun?"

"Evet."

"Neden böyle düşünürdün?"

"İnsan her türlü olasılığı düşünmeli."

Wallander de zaman zaman Svedberg hakkında böyle düşündüğünü hatırladı.

"Doğru, haklısın."

"Bir keresinde bu konu açılır gibi olmuştu. Birkaç yıl önce bir Noel yemeğine çağrılmıştı. Onu davet eden kişiyi ikimiz de tanıyorduk ve onun eşcinsel olup olmadığını tartışmıştık. Svedberg'in bu konuya nasıl bir tepki verdiğini dün gibi hatırlıyorum."

"O arkadaşın eşcinsel olmasına mı tepki göstermişti?"

"Genel bağlamda eşcinsellikle ilgili tepki göstermişti. Çok tatsız bir konuşmaydı. Oysa ben onun her zaman anlayışlı ve hoşgörülü biri olduğunu sanırdım."

"Sonra ne oldu?"

"Hiçbir şey. Bu konuyu bir daha açmadık."

Wallander bir an düşündü. "Şu Louise'i nasıl bulabiliriz dersin?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Svedberg hiçbir zaman Ystad'dan ayrılmadığına göre Louise'in de burada ya da buraya çok yakın bir yerde oturması gerek."

"Öyle anlaşılıyor."

Ylva Brink saatine baktı.

"Kaçta işbaşı yapman gerekiyor?" diye sordu Wallander.

"Yarım saat sonra. İşe geç kalmaktan hoşlanmam."

"Aynen Karl Evert gibi. O da çok dakikdi."

"Evet, öyleydi. Şu özdeyiş nasıldı? Ha, saat gibi."

"Svedberg nasıl biriydi?"

"Bu soruyu daha önce de sormuştun."

"Evet, yine soruyorum."

"İyi bir insandı."

"Ne demek istiyorsun?"

"İyi. İyi bir insan. Onu daha başka nasıl tanımlayacağımı bilmiyorum. Zaman zaman öfkelenen iyi bir insandı. Sıklıkla öfkelenmezdi. Biraz da utangaçtı. İşine sadıktı. Bazıları onun sıkıcı biri olduğunu düşünebilir. Soğuk, mesafeli ve yavaş biri olabilirdi ama çok zeki ve akıllıydı."

Wallander, Ylva Brink'in Svedberg'i çok güzel tanımladığını düşündü, roller değişseydi o da Svedberg için hemen hemen aynı şeyleri söyleyebilirdi."

"En iyi arkadaşı kimdi?"

Ylva Brink'in yanıtı Wallander'i çok şaşırtmıştı.

"Senin olduğunu sanıyorum."

"Ben mi?"

"Her zaman "Kurt Wallander benim en iyi arkadaşım," derdi."

Wallander çok şaşırmıştı. Oysa Svedberg onun için her zaman bir iş arkadaşı olmuştu. İşin dışında hiçbir zaman birlikte olmamışlardı. Rydberg'le olduğu gibi asla onunla dost olmamıştı. Aslında Höglund, Rydberg'in yerini alıyordu.

"Bu beni çok şaşırttı," dedi sonunda Wallander. "Böyle düşündüğünü bilmiyordum."

"Sen ne düşünürsen düşün o seni en iyi arkadaşı olarak görmüş demek."

"Evet."

Wallander birden Svedberg'in ne denli yalnız olduğunu fark etmişti. Svedberg'in dostluk anlayışı içini burkmuştu. Bakışlarını bir an için teyp makinesine çevirdi ama hemen sonra da konuşmayı sürdürmesi gerektiğine karar verdi.

"Birlikte zaman geçirdiği başka arkadaşları var mıydı?"

"Kızılderili kültürüyle ilgili çalışmalar yapan bir dernekle bağlantı halindeydi. Derneğin adı da yanılmıyorsam "Kızılderili Bilimi"ydi. Ama genelde yazılı iletişim kurarlardı."

"Başka?"

"Zaman zaman da kasabada oturan emekli bir banka müdüründen söz ederdi. O da astronomiye ilgi duyuyormuş."

"Adını hatırlıyor musun?"

Ylva Brink bir an düşündü. "Sundelius. Bror Sundelius. Onunla hiç karşılaşmadım."

Wallander bu adı not defterine yazdı.

"Aklına gelen başka birileri var mı?"

"Ben ve kocam."

Wallander konuyu değiştirdi.

"Son haftalarda tavırlarında farklı, alışılmışın dışında bir şeyler gördüğünü hatırlıyor musun? Kaygılı mıydı, yoksa dalgın ve içe kapanık mıydı?"

"Aşırı çalıştığının dışında kayda değer başka bir şey söylememişti."

"Peki neden çok çalıştığını da söylemiş miydi?"

"Hayır."

Wallander bir şey sormayı unuttuğunu fark etti. "Aşırı çalıştığını söylemesi seni şaşırtmış mıydı?"

"Hayır."

"Genelde duygularından söz eder miydi?"

"Bu daha önce aklıma gelmeliydi," dedi Ylva Brink. "Onu tanımlarken bir şeyi unuttum. Hastalık hastasıydı. Küçük basit bir ağrı onu perişan edebilirdi. Ayrıca mikroplardan da çok korkardı."

Wallander ellerini yıkamak için Svedberg'in ne denli sıklıkla lavaboya gittiğini çok iyi hatırlıyordu. Nezle olanlarla konuşmamaya, iletişim kurmamaya özen gösterirdi. Ylva Brink bir kez daha saatine baktı. Zaman daralıyordu.

"Silahı var mıydı?"

"Bildiğim kadarıyla yoktu."

"Bana söylemek istediğin, önemli olabileceğini düşündüğün bir şey var mı?"

"Onu özleyeceğim. Belki olağanüstü biri değildi ama tanıdığım en şerefli insandı. Onu çok özleyeceğim."

Wallander makineyi kapatarak Ylva Brink'in arkasından kalktı. Ylva çaresizlikle ellerini iki yana açtı.

"Cenaze konusunda ne yapacağımı bilmiyorum," dedi. "Sture ölünün küllerinin rahip ve cemaat olmadan rüzgârla birlikte uçuşması gerektiğine inanıyor. Ama Svedberg'in bu konuda ne düşündüğünü bilmiyorum."

"Vasiyeti yok mu?"

"Bildiğim kadarıyla yok. Olsaydı mutlaka bana söylerdi."

"Bankada kasası var mı?"

"Yok."

"Olsaydı sana söyler miydi?"

"Evet."

"Polis de cenazeye katılacak," dedi Wallander. "Lisa Holgersson'a seni aramasını söylerim."

Ylva Brink camlı kapıdan geçerek dışarı çıktı. Wallander odasına geri döndü. Bir isim daha ortaya çıkmıştı: Bror Sundelius. Wallander rehberde numarayı ararken bir yandan da Ylva Brink'le yaptığı konuşmayı düşünüyordu. Kendisinin bilmediği bir şey söylemiş miydi? Şu Louise denilen kadını gerçekten de bir sır gibi saklamıştı. Hem de çok iyi saklamış, diye geçirdi içinden Wallander.

Bazı şeyleri not etti. İnsan bir kadını neden bunca zamandan beri sır gibi saklardı? Ylva Brink ona Svedberg'in eşcinseller konusundaki abartılı tavrından ve hastalık hastası olduğundan söz etmişti. Ayrıca emekli bir banka müdürüyle zaman zaman bir araya gelip gökyüzünü incelediklerini de söylemişti. Wallander kalemini masanın üstüne bırakarak arkasına yaslandı. Svedberg'le ilgili düşünceleri bu konuşmadan sonra pek değişmemişti. Bilmediği ve çok şaşırdığı tek şey Louise olayıydı. Ve bu söylenenlerin hiçbiri de bu ölümü açıklayamıyordu. Birden tüm dramın açık seçik gözlerinin önünde canlandığını hissetti. Svedberg o gün işe gelmemişti çünkü ölmüştü. Evine giren hırsız onu anında öldürmüş ve kolunun altına sıkıştırdığı teleskopla evden kaçıp gitmişti. Bu kasıtlı bir cinayet değildi, tersine son derece sıradan ve ürkütücü bir cinayetti. Bu olayın başka olası bir açıklaması da yoktu.

Saat 20.10'da Wallander, Lisa Holgersson'u evinden aradı. Holgersson cenaze töreniyle ilgili bir şeyler konuşmak istediğini söyleyince Wallander ona Ylva Brink'i aramasını söyledi. Sonra da o gün öğleden sonra öğrendiklerini anlattı. Ayrıca soygun teorisine inanmak üzere olduğunu da sözlerine ekledi.

"İçişleri bakanı aradı," dedi Holgersson. "Başsağlığı dileyerek üzüntülerini belirtti."

"Bu söylediğin sırayla mı konuştu?"

"Evet."

Wallander ertesi sabah saat 09.00'da toplantı yapılacağı ve herhangi bir gelişme olursa kendisine hemen haber verileceğini söyledi. Wallander telefonu kapattıktan sonra bu kez Sundelius'un numarasını çevirdi ama telefon açılmadı. Telesekreter de yoktu.

Ahizeyi yerine koyarken bir kez daha içinde garip bir duygu hissetti. Bu noktadan nereye gitmesi gerekiyordu? Sabırsızlığının gitgide arttığının farkındaydı ama öncelikle otopsi raporuyla adli tıbbın delillerini beklemesi gerektiğini de biliyordu.

Ylva Brink'le yaptığı konuşmayı banttan bir kez daha dinlemeye hazırlanırken Ylva'nın gitmeden önce Svedberg'in son derece şerefli biri olduğuna ilişkin söyledikleri aklına geldi. Kapı vuruldu ve Martinsson içeri girdi.

"Kapıda bir grup sabırsız gazeteci bekleşiyor," dedi. Wallander yüzünü buruşturdu.

"Onlara söyleyecek yeni bir şeyimiz yok."

"Bence onlara daha önce söylediklerimizi yinelesek de olur, yeter ki biri çıkıp onlarla konuşsun."

"Onlardan kurtulamaz mısın? Elimize somut bir şey geçtiğinde basın toplantısıyla bunu açıklayacağımıza söz ver."

"Basınla iyi geçinmemiz gerektiğine ilişkin yukarıdan gelen emirleri unuttun mu?" dedi Martinsson alaycı bir sesle.

Wallander elbette unutmamıştı. İçişleri bakanlığı son günlerde bölge karakollarıyla yerel medya arasındaki ilişkinin mutlaka geliştirilmesine ilişkin bir genelge yayınlamıştı. Bundan böyle gazetecilere alabildiğince nazik davranılacaktı.

Wallander istemeye istemeye yerinden kalktı. "Onlarla konuşayım," dedi.

Gazetecilere, verilecek yeni bir bilgi olmadığını anlatabilmesi tam yirmi dakikasını almıştı. Konuşmanın sonuna doğru gazeteciler onun nazik haline kuşkuyla yaklaştıklarında az kalsın soğukkanlılığını yitiriyordu. Ama kendini denetlemeyi başarmış ve gazeteciler de gitmişlerdi. Kantinden bir fincan kahve alarak odasına geri döndü. Bir kez daha Sundelius'u aradı ama yine bulamadı.

Telefon çaldı. Wallander öfkeyle gazeteciler arıyor olmalı, diye geçirdi içinden. Ama arayan Sten Widén'di.

"Nerelerdesin?" diye sordu Widén. "İşlerinizin çok yoğun ve karmaşık olduğunu duydum, başınız sağ olsun ama bir süreden beri burada seni bekleyip duruyorum."

Wallander içinden küfretti. Sten Widén'i Stjärnsund'daki kale yıkıntılarının yakınındaki at çiftliğinde ziyaret etmeye söz verdiğini tamamıyla unutmuştu. Çocukluk arkadaşıydılar ve ikisi de operadan çok hoşlanırdı. Yaşları ilerledikçe yolları ayrılmıştı. Wallander polis olmuş, Sten Widén de babasının işini devralarak yarış atları yetiştirmeyi sürdürmüştü. Birkaç yıl önce tekrar görüşmeye başlamışlar ve bu akşam için buluşmaya karar vermişlerdi. Ne var ki, bu Wallander'in aklından çıkıp gitmişti.

"Seni aramalıydım," dedi Wallander. "Unutmuşum."

"Az önce radyodan duydum. Meslektaşın öldürüldü mü yoksa intihar mı etti?"

"Bilmiyoruz, bir şey söylemek için henüz çok erken. Ama son yirmi dört saatimiz korkunç geçti."

"İstersen başka bir zaman buluşalım."

Wallander kararını vermişti. "Bana yarım saat ver."

"Baskı yapıyorum sanma."

"Sanmıyorum; benim de buradan uzaklaşmam iyi olacak."

Wallander karakoldan çıkarak evine gidip cep telefonunu aldı ve arabasına atlayarak E-65 Karayolu'na çıktı. Kale yıkıntılarını görünce yavaşlayarak Widén'in çiftliğine saptı. Bir at kişnemesinin dışında ortalık sessizdi.

Widén onu karşılamak için dışarı çıktı. Wallander onu her zaman kirli giysiler içinde görmeye alışıktı oysa bu kez üstünde tertemiz beyaz bir gömlek vardı ve saçlarını da taramış üstelik tıraş da olmuştu. El sıkışırlarken Wallander alkol kokusunu duydu. Widén'in çok içtiğini biliyordu ama ona bu konuda hiçbir şey söylemezdi. Nedense bu konu hiç açılmazdı.

"Harika bir akşam," dedi Widén. "Sonunda ağustos ayında yaz geldi. Ya da tam tersi mi söylenirdi? Ağustos ayı yazla birlikte geldi. Aslında kim kiminle geldi?"

Wallander birden ona gıpta ettiğini hissetti. Kent dışında köpek ve belki de Baiba'yla birlikte bir yaşamın düşünü kurmakla geçmiştı yılları. Ama bu düşü gerçekleşememişti.

"İşler nasıl?" diye sordu.

"İyi değil. Seksenli yıllar altın yumurtlayan yıllardı. O günlerde herkesin cebi para doluydu. Oysa şimdi herkesin cebi bomboş. İnsanlar zamanlarını işlerini yitirmemeleri için dua ederek geçiriyorlar."

"Yarış atlarını satın alanlar zaten her zaman varlıklı olan kişiler değil mi? Onların işsizlik sorununu dert ettiklerini sanmazdım."

"Onlar hâlâ buradalar," dedi Widén. "Ama sayıları her geçen gün azalıyor."

Ahırlara doğru yürüdüler. Köşeden bir atla birlikte genç bir kız çıktı.

"Bu Sofia. Burada kalan tek kişi. Diğerlerini kovdum," dedi Widén.

Wallander birkaç yıl önce Widén'in çiftlikteki kızlardan biriyle ilişkiye girdiğine ilişkin bir şeyler duyduğunu hatırlıyordu. Kızın adı neydi? Jenny miydi?

Widén kıza bir şeyler söyledi. Wallander atın adı yazan künyeyi görmüştü. Atın adı Siyah Üçgen'di. Böylesi sıradışı adlar Wallander'i her zaman şaşırtırdı.

Ahıra girdiler.

"Bu Düşlerin Kızı," dedi Widén bir başka atı göstererek. "Şu anda beni tek başına geçindiriyor. Sahipleri bakımının çok masraflı olduğun-

dan şikâyetçiler, muhasebecim de sabahın erken saatlerinde beni arayıp duruyor. Bunlara daha ne kadar dayanacağımı ben de bilemiyorum."

Wallander atın başını yavaşça okşadı.

"Sen hep böyle dersin ama yine de başarırsın," dedi.

Widén başını iki yana salladı.

"İşler şu anda hiç de iyi değil," dedi. "Ama burayı iyi bir fiyata elden çıkarabilirsem ben de buralardan gideceğim."

"Nereye gideceksin?"

"Eşyalarımı toplayacağım, derin bir uyku çekeceğim ve nereye gideceğime sabah karar vereceğim."

Ahırdan çıkarak eve doğru gittiler. Wallander eskiden evin çok dağınık olduğunu hatırlıyordu ama bu kez her şey son derece düzenliydi.

"Birkaç ay önce temizliğin insanı rahatlattığını keşfettim," dedi Widén, Wallander'in şaşkın bakışlarını görünce.

"Bende işe yaramıyor. Ne denli yorulduğumu Tanrı bilir."

Üstünde kadehlerin ve şişelerin bulunduğu masayı göstererek oturmalarını söyledi. Wallander bir an için duraksadı sonra da evet dercesine başını sallayarak oturdu. Doktoru bundan hoşlanmayacaktı ama o anda bunlara karşı koyacak enerjisi yoktu.

"Wagner dinlemek için Almanya'ya gittiğimizi hatırlıyor musun?" diye sordu Widén gecenin ilerleyen saatlerinde. "Yirmi beş yıl önceydi. Geçen gün birlikte çekilmiş bazı resimlerimizi buldum. Görmek ister misin?"

"İsterim."

"Onlara gözbebeğim gibi bakıyorum," dedi Widén. "Kasada saklıyorum."

Wallander, Widén'in pencerenin yanındaki tahta oymayı yerinden çıkarışını ve içindeki boşluğa sakladığı metal kutuyu alışını izledi. Resimler kutunun içindeydi. Widén resimleri uzattı. Wallander gülümseyerek resimleri aldı.

Resimlerden biri Lübeck dışındaki araç dinlenme yerinde çekilmişti. Wallander'in elinde bir şişe bira vardı ve makineye gülümsüyordu.

"Ne kadar da eğlenmiştik," dedi Widén. "Belki bir daha hiç bu kadar eğlenmedik."

Wallander kadehine viski doldurdu. Widén haklıydı. Bir daha hiç o kadar iyi vakit geçirmemişlerdi.

Saat 01.00'de Skurup'daki taksi duraklarından birini arayarak bir taksi istediler. Widén, Wallander'e arabasını ertesi sabah karakola getireceğine söz vermişti. Wallander'in başı ağrımaya başlamıştı ve midesi de bulanıyordu. Çok ama çok yorgundu.

"Bir ara Almanya'ya yine gitmeliyiz," dedi Widén taksinin gelmesini beklerken.

"Hayır gitmeyelim," diye karşılık verdi Wallander. "Yeni bir yere gidelim. Ne var ki artık benim eskisi gibi paraya çevirebileceğim bir şeyim kalmadı elimde."

Taksi geldi, Wallander arka koltuğa geçip oturdu, başını arkaya dayamasıyla birlikte uykuya dalması da bir oldu.

Rydsgård'dan geçerlerken içinden bir şey onu uyandırdı. Öncelikle bunun ne olduğunu anlayamadı. Az önce gördüğü düşde bir şey onu harekete geçirmişti. Ama sonra bunun ne olduğunu hatırladı; Widén tahta oymayı yerinden çıkarıyordu.

Wallander'in uykusu açılmıştı. Svedberg yaşamındaki kadınını yıllarca bir sır gibi saklamıştı. Ama Wallander onun odasındaki masanın çekmecelerini karıştırdığında ebeveyninden gelen eski mektuplardan başka da bir şey bulamamıştı. Svedberg'in de Sten Widén gibi gizli bir kasası olmalı, diye geçirdi içinden.

Öne doğru uzanarak şoföre Mariagatan yerine kent meydanına gitmek istediğini söyledi. Arabadan indiğinde saat 01.30'du. Svedberg'in evinin anahtarları yanındaydı. Svedberg'in banyosundaki ilaç dolabında bir kutu aspirin gördüğünü anımsıyordu. Evin kapısını açtı, soluğunu tutarak çevreyi dinledi. Sonra da kendisine bir bardak su koyarak aspirini içti.

Sokaktan geçen sarhoş gençlerin sesi duyuldu sonra her şey yeniden eski sessizliğine büründü. Bardağı masanın üstüne koyarak Svedberg'in gizli kasasını aramaya koyuldu. Saat 02.45'de kasayı buldu. Yatak odasındaki çekmecelerden birinin tahtası yerinden çıkıyordu. Wallander her şeyi daha, iyi görebilmek için komodinin üstündeki lambanın yönünü değiştirdi. Tahtanın altındaki boşlukta kahverengi bir zarf duruyordu. Kapalı değildi. Zarfı alarak mutfağa gidip açtı.

Svedberg de Widén gibi bazı resimleri saklamıştı. Zarfın içinde iki resim vardı. Bunlardan biri bir kadının resim stüdyosunda çekildiği belli olan resmi, diğeriyse bir ağacın altına oturmuş bir grup gencin resmiydi. Gençler resimlerinin çekildiğinin farkında olmadan kadehlerini kaldırmış gülüyorlardı.

Manzara son derece pastoraldı. Wallander'e garip gelen bir tek şey vardı bu resimle. Gençler sanki kostümlü bir baloya gidecekmişcesine giyinmişlerdi. Üstlerinde eski zamanlara ait kostümler vardı.

Wallander gözlüğünü taktı. Midesi ağrımaya başlamıştı. Svedberg'in çekmecelerinden birinde gördüğü büyüteci hatırlayarak gidip aldı ve resmi daha yakından incelemeye başladı. Bu gençler ona hiç de yabancı gelmemişti, özellikle en sağda oturan genç kız. Hemen sonra da onun kim olduğunu fark etti. Geçenlerde bu kızın bir resmini daha görmüştü ama o resimde böyle kostümlü değildi. En sağda oturan genç kız Astrid Hillström'dü.

Wallander resmi yavaşça masaya bıraktı. Bir yerlerde çalan saat 03.00'ü gösteriyordu.

9

10 Ağustos Cumartesi sabah 06.00'da Wallander artık dayanamadığını hissetti. Geceyi evin içinde dört dönerek geçirmişti. Gözüne uyku girmiyordu. Svedberg'in evinde bulduğu iki resim mutfak masasının üstünde duruyordu. Yolda evine giderken bu resimler cebini iki kor parçası gibi yakmıştı. Ancak ceketini çıkardığında dışarda yağmur yağdığını fark edebilmişti.

Svedberg'in gizli kasasındaki resimler çok önemliydi. Bu resimlerden ne çıkaracağını tam olarak bilmiyordu ama olayın en başından beri içinde hissettiği o yoğun tedirginlik duygusu artık korkuya dönüşmüştü. Avrupa'da yolculuğa çıkan üç genç olayı şimdi Ystad polisinin soruşturduğu çok ciddi bir cinayetin ortasında karşısına çıkmıştı. Wallander'in bu keşfinden sonra düşünceleri karmakarışık olmuştu.

Bu resimler ona ne söylemeye çalışıyordu? Louise'in resmi siyah beyazdı ama enstantene fotoğraf renkliydi. İkisinin de arkasında çekildiği günün tarihi yoktu. Bu, resimlerin herhangi bir ticari laboratuvarda basılmadığı anlamına mı geliyordu? Ya da yerel laboratuvarlar otomatik tarih sistemini kullanmıyorlar mıydı? Fotoğrafların boyutları standarttı. Resimlerin amatör biri tarafından çekilip çekilmediğini anlamaya çalıştı, ama sonra da bu sorusunun yanıtını uzman birinin vermesi gerektiğine karar verdi.

Bunun ardından da bu iki resmin kendisinde ne tür duygular uyandırdığını sorgulamaya koyuldu. Resimler fotoğrafçıyla ilgili neler söylü-

yordu? Bunların aynı kişi tarafından çekildiğini kabullenmeye henüz hazır değildi. Louise'in resmini Svedberg mi çekmişti? Bakışlarından neler düşündüğünü anlamak olası değildi. Gençlerin resmini de çözmek kolay değildi. Resminde somut bir kompozisyon yoktu. Sanki tek amaç tümünün de aynı karede olmasını sağlamak gibi gelmişti Wallander'e. Biri fotoğraf makinesini almış, herkese kameraya bakın demiş ve düğmeye basmış gibiydi. Kim bilir, belki de bu kutlamalarla ilgili bir resim yarışması falan söz konusuydu.

Gençlerin resimleriyle Svedberg'in arasındaki bağlantı Wallander'i çok kaygılandırıyordu. Herkes gençlerin ortadan kaybolması olayıyla Svedberg'in ilgilendiğini biliyordu. Soruşturmaya tatile çıkmadan birkaç gün önce başlamıştı.

Neden böyle bir şey yapmıştı? Ve bunu neden saklamıştı? Gençlerin fotoğrafı nereden gelmişti? Nerede çekilmişti? Ve bir de şu kadının resmi vardı. Bunun Louise'den başkası olması olası değildi. Wallander mutfak masasında oturarak resmi uzun uzun inceledi. Kadın kırk yaşlarında görünüyordu, belki Svedberg'den biraz daha gençti. Eğer on yıl önce tanışmışlarsa kadın o sırada otuz ya da otuz beş yaşında olmalıydı. Bu oldukça mantıklıydı. Kadının düz ve kısa kesilmiş saçları vardı. Wallander bu kesim şeklinin erkek çocuğu saç modeli diye tanımlandığını bir yerlerden duymuştu. Resim renkli olmadığından kadının gözlerinin ne renk olduğunu anlamak olası değildi. İnce ve biçimli bir burnu vardı ve dudaklarında belli belirsiz bir gülümseme oluşmuştu. Bu Mona Lisa'nın gülümsemesine çok benziyordu ama kadının gözlerinin içi gülmüyordu. Wallander resme rötuş yapıldığını düşündü, aksi halde kadın çok fazla makyaj yapmıştı. Resimde ortaya çıkmayan, gizli kalmış bir şeyler var, diye geçirdi içinden. Kadının yüzünden duyguları okunmuyordu.

Bu resimleri gizli bir yere saklamış, diye geçirdi içinden Wallander. Resimler okunmamış iki kitap gibiydiler.

Sabahın altısına değin güç bela bekledikten sonra sabahları erken kalktığını bildiği Martinsson'a telefon etti. Martinsson telefonu hemen açtı.

"Umarım seni uyandırmadım."

"Beni gece saat 10.00'da ararsan uyandırabilirsin. Ama sabahın altısında bu olası değil. Ben de dışarı çıkıp bahçede biraz çalışmayı düşünüyordum."

Wallander hemen konuya girdi. Resimlerden söz etti. Martinsson onun sözünü kesmeden dinliyordu.

"Herkesle bir an önce görüşmek istiyorum," dedi Wallander sözlerini tamamladığında. "Bu kez saat dokuzda değil yedide toplantı yapmak istiyorum."

"Diğerleriyle konuştun mu?"

"Hayır, önce seni aradım."

"Kimlerin gelmesini istiyorsun?"

"Nyberg dahil herkesin."

"O zaman onu sen ara, sabahları nasıl da aksi olduğunu bilirsin. Sabah kahvemi içmeden öfkesi burnunda insanlarla konuşmam."

Martinsson, Hansson ve Höglund'u arayacak diğerlerini de Wallander arayacaktı. Wallander işe Nyberg'le başladı. Düşündüğü gibi öfkeli bir ses tonuyla telefonu açmıştı Nyberg.

"Bu sabah dokuz yerine yedide toplanıyoruz," dedi Wallander.

"Bir şey mi var yoksa salt bana terslik olsun diye mi bu telefonu ettin?"

"Salt terslik olsun diye sana bir polisin hem de çok önemli bir soruşturma sırasında telefon ettiğini düşünürsen hiç zaman yitirmeden sendika temsilcinle bağlantı kurmanı öğütlerim."

Bunları söyler söylemez de pişman oldu. Mutfağa giderek kahve için ocağa su koydu. Sonra da Lisa Holgersson'u aradı. Ona saat yedide toplantıda olacağını söyledi. Wallander kahvesini alarak balkona çıktı, termometre havanın o gün de sıcak olacağını gösteriyordu. Birden sokak kapısının altından bir şeyin atıldığını fark etti.

Bu arabasının anahtarıydı. Sten çok şaşırtıcı biri, diye geçirdi içinden. Kendisi yorgunluktan perişanken Sten erkenden kalkıp arabasını söz verdiği gibi getirmişti.

Saat 06,30'da evden çıktı ve gazeteleri dağıtan Stefansson adındaki yaşlıca adamla karşılaştı.

"Bugün geciktiğim için özür dilerim," dedi Stefansson. "Bu sabah gazeteler nedense bayilere geç geldi."

"Lilla Norregatan'a da gazeteleri siz mi dağıtıyorsunuz?" diye sordu Wallander.

Stefansson onun ne demek istediğini hemen anlamıştı. "Öldürülen polisin evine de gazeteyi benim verdiğimi mi soruyorsunuz?"

"Evet."

"Oranın gazetelerini Selma adında orta yaşlı bir kadın dağıtıyor. Selma bizim ekibin en yaşlısı. İşe galiba 1947'de başlamış. Yaklaşık elli yıl önce."

"Soyadı ne?"

"Nylander."

Stefansson, Wallander'e gazetesini uzattı.

"Sizinle ilgili bir şeyler var," dedi.

"Kapıya bırakın lütfen," dedi Wallander. "Okuyacak zamanım yok."

Wallander yürüyerek giderse toplantıya yetişeceğinin farkındaydı ama yine de arabasına bindi. Yeni ve sağlıklı yaşama başlaması bir gün daha ertelenmişti.

Otoparkta Höglund'la karşılaştı. "Svedberg'in oturduğu eve gazeteleri dağıtan kişinin adı Selma Nylander'miş," dedi. "Onunla konuşabildin mi?"

"Hayır, telefonu olmadığı çıktı ortaya."

Wallander'in aklına telefonunu kapattırmaya karar veren Sture Björklund gelmişti. Bu genel bir eğilim mi olma yolundaydı? Toplantı odasına gittiler. Wallander kahvesini alarak toplantıyı nasıl düzenleyeceğini saptamaya çalıştı. Toplantılara her zaman hazır olurdu, ama bu kez resimleri masanın üstüne koymanın ve insanların ne tepki vereceğini düşünmekten başka bir şey gelmiyordu aklına.

Kapıyı kapatarak her zamanki yerine geçip oturdu. Svedberg'in sandalyesi boştu. Wallander ceketinin cebinden resimleri çıkararak onları na-

sıl bulduğunu kısaca anlattı. Sarhoş bir halde taksiye bindiğinde bu kasa fikrinin aklına geldiğini arkadaşlarına anlatmadı. Altı yıl önce içkiliyken trafik polisi arabasını durdurduğundan beri içkiden söz etmiyordu.

Resimler masanın üstündeydi. Hansson projektörü ayarladı.

"En sağdaki genç kızın Yaz Dönümü'nden bu yana kayıp olduğu söylenen gençlerden Astrid Hillström olduğunu söylemek istiyorum."

İki resmi de projektöre yerleştirdi. Salonda kimse konuşmuyordu. Wallander onlardan bir tepki gelmesini beklerken resimleri bir kez daha yakından inceledi, ama daha öncekinden farklı bir şeyler göremedi. Evde resimleri büyüteç altında defalarca incelemişti.

Sessizliği sonunda Martinsson bozdu. "Svedberg'e hak vermek gerek," dedi. "Kadın çok güzelmiş. Onu tanıyan var mı? Ystad öyle büyük bir kent değil."

Kimse ne onu, ne de gençleri tanıyordu. Bununla birlikte herkes resmin en sağındakinin Astrid Hillström olduğunda görüş birliğine varmıştı. Üstündeki kostümlerin dışında dosyasındaki resme çok benziyordu.

"Balo kostümü değil mi bu?" diye sordu Şef Holgersson. "Hangi dönemi yansıtmak istemişler?"

"17. yüzyıl," dedi Hansson kendinden emin bir tavırla.

Wallander ona şaşkınlıkla baktı. "Nereden biliyorsun?"

"Aslında 18. yüzyıl da olabilir," dedi fikir değiştirerek.

"Bence 16. yüzyıl," dedi Höglund. "Kral I. Gustav dönemi. O dönemde böyle fırfırlı gömlekler vardı."

"Emin misin?" diye sordu Wallander.

"Elbette değilim. Ben yalnızca düşüncelerimi açıklıyorum, o kadar."

"Şu entelektüel tahminleri şimdilik bir kenara bırakalım. Onların hangi yüzyılın kostümlerini giydikleri önemli değil. Belki bir süre sonra neden bu şekilde giyindikleri önemli olabilir ama şimdiki önceliğimiz bu değil."

Sözlerini sürdürmeden önce arkadaşlarına baktı. "Kırk yaşlarında bir kadınla, maskeli balo kostümleri giymiş bir grup gencin resimleri var. Bu gençlerden biri de Yaz Dönümü'nden bu yana kayıp olduğu ileri sürülen

ama öte yandan da büyük olasılıkla diğer iki arkadaşıyla birlikte Avrupa'yı dolaşan Astrid Hillström. Bildiklerimiz bundan ibaret. Bu resimleri birkaç gün önce öldürülen arkadaşımız Svedberg'in evinde gizli bir bölmenin içinde buldum. Soruşturmamıza başlamamız için öncelikle Yaz Dönümü partisinde nelerin olduğunu ortaya çıkarmamız gerekmektedir."

Ellerindeki malzemeleri incelemeleri üç saatlerini almıştı. Zamanın büyük bir bölümünü yeni sorular oluşturarak ve kimin neyi yaptığını saptamakla geçirdiler. İki saat sonra da toplantıya kısa bir ara verdiler ve Şef Holgersson'un dışında hepsi kahve içti. Sonra da toplantıya bıraktıkları yerden devam ettiler. Ekip ortak bir noktada birleşiyordu. Saat 10.15'de Wallander artık bulundukları noktadan daha ileriye gidemeyeceklerini fark etti.

Holgersson soruşturma çalışmaları sırasında her zaman olduğu gibi yine sessizdi. Wallander onun diğerlerinin yeteneklerine büyük bir saygı duyduğunu biliyordu. Holgersson birden yavaşça elini kaldırıp söz istedi.

"Gençlerin başına neler gelmiş olabilir?" diye sordu. "Eğer dediğiniz gibi bir kaza olmuş olsaydı bugüne dek bir şekilde ortaya çıkardı."

"Bilmiyorum," diye karşılık verdi Wallander. "Onların başına bir şeylerin gelmiş olabileceği olasılığının yanı sıra gönderilen kartlardaki imzaların sahte olduğu da bir diğer olasılık. Peki ama neden?"

"Cinayeti örtmek için," diye araya girdi Nyberg.

Odada derin bir sessizlik oldu. Wallander, Nyberg'e bakarak başını yavaşça onaylarcasına salladı.

"Ve ortadan kaybolan insanlar ya ortaya çıkmazlar ya da çıkarlar. Bu kartlardaki imzaların ve yazıların sahte olmalarının tek açıklaması birinin bu üç kişinin yani Boge, Norman ve Hillström'üm öldükleri gerçeğini gizlemeye çalışmasından başka bir şey değildir."

"Bize şunu da açıklıyor," dedi Höglund. "Bu kartları gönderen kişi gençlerin başına ne geldiğini biliyor."

"Yalnızca bu değil," dedi Wallander. "Bu söz konusu kişi aynı zamanda onları öldüren, onların imzalarını ve el yazılarını taklit eden ve onların nerede oturduklarını bilen kişi."

Wallander'in sanki son noktayı koyabilmek için zamana gereksinimi var gibiydi. "Varsayımlarımız eğer doğruysa," dedi. "O zaman bu söz konusu üç kişinin son derece ciddi hesaplanmış ve kusursuz bir şekilde düzenlenmiş bir cinayete kurban gittiklerini kabul etmemiz gerek."

Bu sözcüklerden sonra odada derin bir sessizlik daha oldu. Wallander sözlerini nasıl sürdüreceğini çok iyi biliyordu ama yine de temkinli davranmaktan yanaydı. Holden gelen bir kahkaha sesi duyuldu. Nyberg burnunu sildi. Hansson gözlerini boşluğa dikmiş oturuyordu. Martinsson da parmaklarıyla tempo tutuyordu. Höglund'la Holgersson ise Wallander'e bakıyorlardı.

İşte ne olursa olsun yanımdan ayrılmayacak iki yandaşım, diye geçirdi içinden.

"Bu noktada bazı tahminler yapmaya zorlanıyoruz," dedi. "Mantıklı olduğumuzda son derece tatsız ve düşünülmesi bile olanaksız şeylerle karşı karşıya gelebiliriz, ama Svedberg'in bu olaylarda oynadığı varsayılan rolü de göz ardı edemeyiz. Astrid Hillström ile arkadaşlarının resmini evinde sakladığını biliyoruz. Onların birdenbire ortadan kaybolmalarından sonra soruşturmayı kendisinin yürüttüğünü de biliyoruz. Bu olaylara nasıl karıştığını bilmiyoruz ama üç genç hâlâ kayıp ve Svedberg de öldürüldü. Evine giren bir hırsız tarafından öldürülmüş de olabilir, belki evine giren kişi çok önemli bir şeyi arıyordu ve belki de aradığı bu fotoğraftı. Ama Svedberg'in bu olaya doğrudan karıştığı olasılığını da kesinlikle bir kenara atamayız."

Hansson kalemini masanın üstüne koydu. "Böyle konuşamazsın!" dedi oldukça sinirli bir sesle. "İçimizden biri acımasızca öldürüldü ve bizler de onun katilini bulmaya çalışıyoruz, ama sen onun çok daha acımasız bir cinayete karışmış olabileceğini ileri sürüyorsun."

"Bunu bir olasılık olarak değerlendirmek zorundayız," dedi Wallander.

"Haklısın," diyerek araya girdi Nyberg. "Bu ne denli tatsız ve acımasız olursa olsun yine de değerlendirilmeli. Şu Belçika davasından beri ben artık her şeyin mümkün olabileceğine inanıyorum."

Nyberg haklıydı. Belçika'daki çocuk ölümlerinde iki ülkenin polis ve politikacılarının da bu ölümlerle bir ilgisi olduğu saptanmıştı. Bunun nasıl ve neden olduğu henüz tam olarak gün ışığına kavuşmamıştı ama dava sürüyordu ve yakında tamamlanması bekleniyordu.

Wallander konuşmasını sürdürmesi için Nyberg'e bakarak başını salladı. "Ben bu aşamada Louise'in bu tabloda ne şekilde yer aldığını merak ediyorum."

"Hiçbir şey bilmiyoruz,"dedi Wallander. "Elimizden geldiğince tarafsız ve açık görüşlü olarak bu olaylarla ilgilenmeliyiz ve bu kadının kimliği dahil tüm sorularımıza mantıklı ve geçerli yanıtlar bulmalıyız."

İş bölümü yapmaya başladıklarında ekipte belirgin bir hoşnutsuzluk göze çarpıyordu. Hepsi de gerektiğinde yirmi dört saat çalışmak zorunda olduklarını biliyordu. Holgersson ekstra işgücü bulmanın yollarını arayacaktı. Saat 10.30'da işleri bitmişti. Wallander odada kalması için Höglund'a işaret etti. Yalnız kaldıklarında başıyla kapıyı kapatmasını işaret etti.

"Bu konuda neler düşündüğünü anlat bana," dedi genç kadın yerine otururken.

"Bazı düşünceler o denli kötü ki insan onları düşünmemeye çalışıyor."

"Anlıyorum. Svedberg hepimizin arkadaşıydı. Ama şimdi onun bir suçlu ya da katil olduğunu göz önünde bulundurmamız için elimizde bazı nedenler var."

"Gerçekten de böyle mi düşünüyorsun?"

"Ben senin ne düşündüğünü öğrenmek istiyorum."

"Svedberg ile o üç genç arasında bir ilişki olduğu artık ortaya çıktı."

"Hayır, bu doğru değil. Svedberg'le Astrid Hillström arasında bir ilişki olduğu ortaya çıktı."

Höglund onaylarcasına başını salladı.

"Başka ne görüyorsun?"

"Svedberg'in sandığımızdan çok daha farklı biri olduğunu."

Wallander bu sözlerin üstünde durdu. "Onun nasıl biri olduğunu sanıyorduk?"

Höglund bu soruyu yanıtlamadan önce bir süre durdu. "Açık, güvenilir biri olduğunu."

"Ama bir de baktık ki, sandığımız gibi değil tam tersine içine kapalı, güvenilmez biri mi çıkmış, bunları mı söylemeye çalışıyorsun?"

"Tam olarak değil ama bu gibi şeyler, evet."

"Sırlarından biri de adının Louise olduğunu öğrendiğimiz bir kadınmış. Ve kadının nasıl biri olduğunu da artık öğrendik."

Wallander yerinden kalkarak projektörü açıp resmi yerleştirdi.

"Bu yüzde garip bir şeyler var. Bu duyguyu bir türlü içimden atamıyorum."

Höglund duraksadı ama Wallander sözlerinin onu şaşırtmadığını fark etti.

"Saçlarında garip bir şeyler var," dedi Höglund sonunda. "Ne olduğunu tam olarak kestiremiyorum ama garip işte."

"Onu mutlaka bulmalıyız," dedi Wallander. "Ve de bulacağız."

İkinci fotoğrafı da makineye koyup bakışlarını Höglund'a çevirdi. Genç kadın duraksayarak konuştu.

"Üstlerindekinin 16. yüzyıl giysileri olduğundan eminim. O dönemlerin modasına ilişkin bir kitap var bende. Ama yine de yanılabilirim."

"Başka ne görüyorsun?"

"Gençlerin mutlu oldukları görünüyor. Heyecanlı ve içkili."

Wallander'in aklına birden Sten Widén'in gösterdiği Almanya'ya gittiklerinde çekilmiş resimleri özellikle elinde bira şişesiyle sarhoş gözlerle kameraya baktığı resim geldi aklına. Bu gençlerin yüzünde de o resimdekine benzer bir ifade vardı.

"Başka ne görüyorsun?"

"Soldan ikinci, delikanlı resmi çeken kişiye bir şeyler söylüyor gibi."

"Battaniyenin üstünde oturup piknik yapıyorlar ve üstlerinde eski dönemlere ait kostümler var. Bu ne anlama geliyor?"

"Kostümlü bir parti vermiş olabilirler."

"Bunun bir şekilde bir yaz daveti olduğunu düşünelim şimdilik," dedi Wallander.

"Resimden de havanın oldukça güzel olduğu anlaşılıyor. Bu Yaz Dönümü partisi olabilir ama Norman resimde olmadığından bu yaz çekilmiş olamaz."

"Ayrıca Astrid Hillström de daha genç duruyor."

Wallander onu başıyla onayladı. "Bunu ben de düşünmüştüm. Bence bu resim birkaç yıl öncesine ait."

"Resimde herhangi bir tehdit unsuru yok," dedi Höglund. "O yaşta insan nasıl mutlu ve neşeli olursa onlar da öyle. O yaşlarda yaşam insana hiç bitmeyecekmiş gibi gelir."

"Yine de garip bir duygu var içimde," dedi Wallander. "Bu yaşıma dek hiçbir soruşturmaya bu şekilde başlamamıştım. Svedberg elbette soruşturmanın merkezinde ama pusulanın iğnesi bir öne bir arkaya gidip geliyor. Ne yöne doğru hareket etmemiz gerektiğini bir türlü bulamıyoruz."

Toplantı odasından çıktılar. Höglund, resimlerdeki parmak izlerinin incelemesi için içinde resimler olan zarfı alarak Nyberg'in yanına gitti. Ama önce bu iki resmin de kopyasını çıkaracaktı. Wallander tuvalete gittikten sonra kantine giderek neredeyse bir litre su içti.

Herkes kendine verilen görevi yapmak için çalışmaya başlamıştı. Wallander'in göreviyse Eva Hillström ile Sture Björklund'la yeniden görüşmekti. Odasına giderek telefonu önüne çekti. Hillstörm'le iş başlamayı düşünmüştü ama sonra fikrini değiştirdi. Höglund kapıyı vurarak içeri girip resimlerin kopyasını uzattı. Gençlerin yüzleri net olması için olabildiğince büyütülmüştü.

Wallander karakoldan ayrıldığında öğlen olmuştu. Birinin havanın 23 derece olduğunu söylediğini duydu. Arabasına binmeden ceketini çıkardı.

Eva Hillström, Ystad'ın doğu sınırına yakın Körlingsväg'da oturuyordu. Arabasını bahçe kapısının dışında park edip eve baktı. Oldukça büyük ve görkemli bir villaydı. Bakımlı bir bahçesi vardı. Ön kapıya yak-

laşarak zili çaldı. Eva Hillström kapıyı açtı ve kimin geldiğini görünce şaşkınlıkla yerinden sıçradı.

"Bir şey olmadı," dedi Wallander karşısındaki kadının işin en kötüsünü düşünmesini engellemeye çalışarak. "Yalnızca size bazı sorular sormam gerekiyor."

Böcek ilacı kokan büyük bir hole geldiler. Hillström yalınayaktı ve tulum giymişti. Endişeli bakışlarla çevresine bakıyordu.

"Umarım sizi rahatsız etmedim," dedi Wallander.

Hillström anlaşılmaz bir şeyler mırıldandıktan sonra Walander'i son derece zevkle döşenmiş bir salona aldı. Duvardaki tablolarla mobilyaların çok değerli oldukları anlaşılıyordu. Hillströmlerin ekonomik durumlarının iyi olduğu görülüyordu. Hillström'in oturmasını işaret ettiği kanepeye karşı çıkmadan oturdu.

"Bir şey içer misiniz?"

Wallander hayır dercesine başını salladı. Susamıştı ama bir bardak su istemeye çekiniyordu. Hillström kanepenin diğer ucuna geçip oturdu. Her an bir şey olacakmış gibi tetikteydi. Wallander resimleri çıkartarak Louise'in resmini uzattı. Hillström resme bir an baktıktan sonra geri verdi.

"Kim bu?"

"Onu tanımıyor musunuz?"

"Astrid'le bir ilgisi var mı?"

Davranışlarında düşmanca bir tavır seziliyordu. Wallander sinirlenmemek için kendini zor tutuyordu.

"Bazen rutin soruları sormak gerekir," dedi. "Size bir resim gösterdim ve şimdi de resimdeki kadını tanıyıp tanımadığınızı öğrenmek istiyorum."

"Kim bu?"

"Lütfen sorumu yanıtlayın."

"Onu daha önce hiç görmedim."

"O zaman bu konuya ilişkin başka bir şey söylememize gerek yok."

Wallander ona diğer resmi uzattığında başka bir soru sormaya hazırlanıyordu. Resme baktıktan sonra ok gibi yerinden kalkıp salondan dışarı çıktı. Yaklaşık bir dakika sonra geri gelerek resmi Wallander'e uzattı.

"Fotokopiler asla orijinaller kadar iyi olmuyor," dedi yüzünde şaşkın bir ifadeyle oturan Wallander'e.

Wallander kadının uzattığı resme baktı. Bu Svedberg'in evinde bulduğu fotokopinin orijinaliydi. Çok önemli bir yere doğru adım attığını hissetmeye başlamıştı.

"Bu fotoğraftan söz edin bana," dedi. "Nerede çekildi? Resimdeki diğer kişiler kimler?"

"Nerede çekildiğini tam olarak bilmiyorum," diye karşılık verdi. "Österlen'de bir yerlerde çekilmiş olmalı sanıyorum. Belki de Brösarp tepelerinde çekilmiştir. Astrid vermişti bana bunu."

"Ne zaman çekildi?"

"Geçen yaz, temmuzda. Magnus'un doğum gününde."

"Magnus mu?"

Resmi çeken kişiye bağıran delikanlıyı gösterdi. Wallander asla yanından ayırmadığı not defterini çıkardı.

"Magnus'un soyadı ne?"

"Magnus Holmgren. Trelleborg'da oturur."

"Diğerleri kimler?"

Wallander diğerlerinin adlarını ve nerede oturduklarını not defterine yazdı. Birden aklına başka bir şey gelmişti.

"Bu resmi kim çekti?"

"Astrid'in makinesi oldukça gelişmiş olduğundan zaman ayarı vardır."

"O zaman Astrid çekti, öyle mi?"

"Makinenin zaman ayarı var, dedim ya."

Wallander konuşmasını sürdürdü.

"Magnus'un doğum gününde çekilmiş. Bunu anladım da neden böyle kostümler giymişlerdi?"

"Böyle giyinmekten hoşlanırlar. Bunda garip bir şey olduğunu sanmıyorum."

"Ben de sanmıyorum. Bu soruları sormam gerekiyor yalnızca."

Hillström bir sigara yaktı. Wallander, onun kendisine hâkim olmakta zorlandığını görüyordu.

"Demek Astrid'in birçok arkadaşı var," dedi.

"O kadar da çok değil," diye karşılık verdi Eva Hillström. "Ama hepsi de çok iyi insanlardır."

Fotoğrafı alıp resimdeki diğer kızı gösterdi.

"Isa bu yılki Yaz Dönümü partisinde onlara katılamadı," dedi. "Ne yazık ki hastalanmıştı."

Wallander bu sözcükler karşısında hafifçe irkildi. Sonra da kendini toparladı.

"Yani hasta olmasaydı onun da diğerleriyle birlikte olacağını mı söylüyorsunuz?"

"Hastalandı."

"Bu yüzden de onlar üç kişi kaldılar. Partilerini yaptılar sonra da Avrupa'ya gittiler, öyle mi?"

"Evet."

Wallander notlarına baktı.

"Isa'nın soyadı ne?"

"Isa Edengren. Babası işadamıdır. Skarby'de otururlar."

"Avrupa yolculuğu hakkında bir şey söyledi mi?"

"Önceden planlanmadığını söyledi. Ama yolculuğa çıktıklarından emin. Bu tür partilere giderken her zaman yanlarına pasaportlarını da alırlar."

"Isa'ya Avrupa'dan kart atmışlar mı?"

"Hayır."

"Bunun garip olduğunu düşünmüyor mu?"

"Düşünüyor."

Eva Hillström sigarasını söndürdü.

"Bir şeyler oldu," dedi. "Ne olduğunu bilmiyorum, ama bence Isa yanılıyor. Onlar Avrupa'ya falan gitmediler. Onlar hâlâ buradalar."

Wallander, Hillström'ün gözlerinin yaşardığını fark etti.

"Neden kimse beni dinlemiyor?" dedi. "Beni bir tek kişi dinlemişti ama o da şimdi yok."

Wallander soluğunu tuttu.

"Sizi yalnızca bir tek kişinin dinlediğini söylediniz, değil mi?"

"Evet."

"Haziran ayının sonunda sizi görmeye gelen polis memurundan mı söz ediyorsunuz?"

Hillström ona şaşkınlıkla baktı. "Buraya bir kez değil defalarca gelmişti," dedi. "Yalnızca haziran ayında değil. Temmuzda da her hafta geldi ve bu hafta da birkaç kez geldi."

"Memur Svedberg'den mi söz ediyorsunuz?"

"Neden ölmek zorundaydı?" dedi. "Beni dinleyen, benim ne denli kaygılandığımı gören tek kişi oydu."

Wallander konuşmadı. Artık söyleyeceği bir şeyi kalmamıştı.

10

Rüzgâr o kadar hafif esiyordu ki, zaman zaman hissetmiyordu bile. Zamanın daha çabuk geçmesini sağlamak amacıyla rüzgârı yüzünde ne sıklıkla hissettiğini saymaya koyuldu. Yaşamın zevkleri listesine bunu da eklemeye karar vermişti, mutlu kişilerin neşe kaynakları. Birkaç saatten beri büyük ağacın arkasına gizlenmiş bekliyordu. Ona tatmin duygusunu ne yazık ki çok erken vermişti.

Akşam olmasına rağmen hava hâlâ sıcaktı. O sabah uyandığında artık her şeyi kamuya açıklamanın zamanı geldiğini düşünmüştü. Daha fazla bekleyemezdi. Her zamanki gibi o gece de yine sekiz saat uyumuştu. Bilinçaltı kararını vermişti. Elli gün önce gerçekleşen olayları yeniden yaratacaktı.

Yine her zamanki gibi sabah 05.00'de kalkmıştı. İzin günü olmasına karşın alışkanlıklarından vazgeçmeye niyeti yoktu. Şangay'dan getirttiği çayını içtikten sonra sabah jimnastiğini yapmak üzere oturma odasındaki kırmızı halıyı rulo yapıp kenara çekmişti. Yirmi dakika sonra kalp atışlarını ölçüp not defterine yazmış sonra da duşa girmişti. 06.15'de de oturup çalışmaya başlamıştı. O sabah çalışma bakanlığının işsizlik sorununa ilişkin yayınladığı olası çözümlerle ilgili raporu inceleyecekti. Bazı sayfalardaki görüşlerin altını çizmesine karşın yine de raporda yeni bir şey yoktu.

Kalemini masanın üstüne bırakarak bu anlamsız raporu yazanın kim oldukları bilinmeyen kişileri düşünmeye başladı. Onların işsiz kalma gibi

bir korkuları yok, diye geçirdi içinden. Yaşama anlamını veren günlük olayların akışı içinde olayları değerlendirme şansları bile yok.

Saat 10.00'a kadar raporu okuduktan sonra giyinip alışverişe çıktı. Yemeğini yedikten sonra 14.00'e dek dinlendi. Yatak odası ses geçirmez türde yalıtılmıştı. Bu ona oldukça pahalıya mal olmuştu ama değerdi doğrusu. Dışardan gelen hiçbir sesi duymasına olanak yoktu. Pencereleri çıkarmıştı. Sessiz çalışan klima ünitesi gereksinimi olan havayı ona sağlıyordu. Odanın bir tarafında dünyanın büyük bir resmi duruyordu ve bu resim sayesinde dünyanın çevresindeki güneş ışığının hareketini izleyebiliyordu. Bu odada nelerin olduğunu ve daha sonra nelerin olabileceğini rahatlıkla düşünebiliyordu. Hiçbir şekilde kim olduğunu ya da haklı olup olmadığını sorgulamazdı. Adaletin olmadığı bir dünyada yaşıyordu.

Jämtland dağlarındaki bir konferansa katılmıştı. Çalıştığı mühendislik şirketinin müdürü bir gün odasına gelmiş ve bu konferansa katılmasını emretmişti. Biri hastalanmıştı. Hafta sonu için bazı planları olmasına karşın doğal olarak müdüre karşı çıkamayacağından gitmeyi kabul etmişti. Patronunu memnun etmek istediğinden evet demişti. Konferans dijital teknolojiyle ilgiliydi. Konferansı Åtvidaberg'de imal edilen mekanik kasaların mucidi yaşlıca bir adam yönetiyordu. Konuşmacı yeni çağdan söz etmiş ve katılımcılar da not defterlerini açarak her şeyi birer birer not etmişlerdi. Son akşamları tüm katılımcılar birlikte saunaya gitmeye karar vermişlerdi. O herkesin önünde çırılçıplak dolaşmaktan hoşlanmadığından onları barda beklemişti. Nasıl davranması gerektiğini tam olarak kestiremiyordu. Bir süre sonra da katılımcılar saunadan çıkıp yanına gelmişler ve birlikte geç saatlere dek içmişlerdi. İçlerinden biri elemanları işten çıkarmanın iyi ve olumlu yollarına ilişkin yaşadıklarını anlatmıştı. Onun dışındakiler çalıştıkları şirketlerde önemli konumlardaydılar. Hepsi işlerine ve işten çıkardıkları elemanlara ilişkin bir şeyler anlatıyorlardı ve sonunda sıra ona gelmişti. Ne var ki, o kimseyi işten çıkarmamıştı. Sıradan bir memurdu ve o ana dek de bir gün işten atılabileceği aklına bile gelmemişti. Çok çalışıyordu, işinde başarılı olabilmek için elinden geleni yapıyor, üniversitede okumak için aldığı öğrenci kredisini geri ödemiş ve in-

sanlarla nasıl hemfikir olunduğunu öğrenmişti. Bir süre sonra birden aklına bir öykü gelmişti. Torshälla'daki bir fabrikada çalışan tatsız tuzsuz kısa boylu ve oldukça şişman bir adam eski bir işçisini yanına çağırmış ve ona, "Sen olmasaydın bunca yıldır neler yapardık," demişti şişman adam gülerek. Yaşlı adam bu sözlerden o denli gurur duymuş ve mutlu olmuş ki, aklına hiçbir şekilde kötü bir şey gelmemişti. Gerisi çok kolay olmuştu. O da bu öyküyü kendi başından geçmişcesine anlatmış ve sonra da, "Yarın sensiz çalışmayı bir deneyelim bakalım nasıl olacak," dediğini barda arkadaşlarına anlatmıştı. Ve böylece yaşlı işçi kovulmuştu. Bu öyküyü sıklıkla düşünürdü. Aslında olanağı olsaydı Torshälla'ya giderek yaşlı işçiyi bu şekilde kovan adamı kolayca öldürebilirdi.

Saat 15.00 civarında evinden çıktı. Nybrostrand'daki otoparka ulaşıncaya dek arabasını doğuya doğru sürdü. Otoparkta kimseler kalmayıncaya kadar bekledi. Sonra da daha önceden oraya park ettiği arabaya binerek uzaklaştı.

Ormanlık alana geldiğinde şanslı olduğunu gördü. Çevrede hiç araba yoktu, bu da sahte plaka konusunda endişelenmesine gerek olmadığı anlamına geliyordu. Saat 16.00 olmuştu ve günlerden cumartesi olduğundan artık o saatten sonra oraya gelen olmayacağı anlaşılıyordu. Üç cumartesi ormanlık alanın girişini gözetlemiş ve gelenlerin özelliklerini not etmişti. Akşamları genellikle pek gelen olmuyordu. Gelenler de saat 20.00'den önce gidiyorlardı. Arabanın bagajından aletlerini çıkardı. Yanına birkaç sandviçle bir termos çay da almıştı. Çevresine bakındı, ormanın sessizliğini dinledi sonra da dar patikada gözden kayboldu.

Zaman geldiğinde o yere doğru yürümeye koyuldu. Kimselerin olmadığını gördü. Ağacın dallarından birine ince bir tel asmıştı. Ağaca yaklaşıp teli inceleyince kimsenin ona dokunmadığını gördü. Sonra da portatif küreğini alarak kazmaya başladı. İşini sakin ve sistemli bir şekilde yürütüyordu. Nezle olma riskini arttıracağından terlemekten çok korkardı. Her sekiz kazmada bir durup çevreyi dinliyordu. Toprağı kazması ve bo-

yalı muşambaya ulaşması yirmi dakika sürmüştü. Toprakları kenara atmadan önce burnuna mentollü bir merhem sürüp burnunu ve ağzını kapayacak bir maske takmıştı. Toprağın üstünde üç büyük plastik torba duruyordu. Torbalardan kötü kokular gelmiyordu. Torbalardan birini alarak omzuna attı. Spor güçlenmesini sağlamıştı. Üç torbayı yerlerine taşıması yalnızca on dakikasını almıştı. Sonra da kazdığı çukuru doldurdu, çimenleri düzeltti ve toprağın üstü el değmemiş gibi oluncaya dek de küreğinin tersiyle toprağı düzeltti. Zaman zaman da işine ara vererek çevreyi dinliyordu.

Sonra da üç torbayı koyduğu ağacın yanına gitti. Sofra örtüsünü, kadehleri ve buzdolabında sakladığı kokuşmuş yiyecekleri çıkardı. Sonra cesetleri torbalarından çıkardı. Cesetlerin başlarındaki peruklar biraz sararmıştı ve kan lekeleri vardı. Cesetleri yerlerine yerleştirdi, her şeyin Yaz Dönümü Akşamı'nda çektiği resme benzemesi için elinden geleni yaptı. Hatta kadehlerden birine biraz şarap bile koydu. Çevreyi dinledi. Çıt çıkmıyordu.

Torbaları katlayarak daha büyükçe bir torbanın içine koydu ve oradan ayrıldı. Yüzündeki maskeyi çıkarmış ve mentollü merhemi silmişti. Arabasına giderken kimseye rastlamamıştı. Nybrostrand'a geri dönerek arabaları değiştirdi ve Ystad'a geri döndü. Her şey 22.00'den önce olup bitmişti. Eve gitmeyerek Trelleborg yönüne doğru sürdü arabasını. Kimselerin kendisini göremeyeceği bir noktaya geldiğinde arabayı durdurdu. İki büyük torbayı üçüncünün içine koydu. Torbanın içine bir de ağırlık yerleştirerek torbayı suya attı. Torba anında suyun dibini boyladı.

Eve döndü, maskesini yaktı ve ayakkabılarını çöpe attı. Mentollü merhemi de banyodaki ilaç dolabına koydu. Sonra da duş alarak bedenini dezenfektanla ovdu.

Daha sonra oturup çayını içti. Çay kavanozuna baktığında çayın azalmakta olduğunu görünce hemen yeniden sipariş vermesi gerektiğini düşündü. Unutmamak için bunu mutfaktaki tahta panoya yazdı. Televizyonda evsiz barksızlarla ilgili bir program izledi. Kimse onun bilmediği bir şey söylemiyordu.

Gece yarısına doğru bir dizi mektupla birlikte mutfak masasına geçip oturdu. Artık geleceği düşünmenin zamanı gelmişti. İlk mektubu özenle açarak okumaya başladı.

10 Ağustos Cumartesi günü saat 13.30'u biraz geçe Wallander Körlingsväg'daki Hillströmlerin villasından ayrıldı. Yaz Dönümü partisinde Eva Hillström'ün hastalandığı için diğerleriyle birlikte olamadığını söylediği Isa Edengren'in oturduğu Skarby'e doğru yola koyuldu. Wallander, Hillström'e bundan neden daha önce söz etmediğini sormuştu, ama bir yandan da bu kadının söylediklerini ciddiye almadığı için içinde oluşan suçluluk duygusundan kendini bir türlü arındıramıyordu.

Otobüs durağının yanındaki bir kafede durarak bir sandviç yiyip kahve içti. Sandviçine yağ sürmemelerini söylemeyi unuttuğunu neden sonra fark etti. Artık bıçağıyla yağı çıkarmayı deneyecekti. Yan masadaki adam sürekli ona baktığından Wallander onun kendisini gazetelerde çıkan resimlerinden tanımış olabileceğini düşündü. Bu da polislerin meslektaşlarının katilini aramak yerine kafede oturmuş sandviçlerindeki yağı çıkarmaya çalıştıklarına ilişkin bir dedikodunun yayılmasına neden olabilirdi. Wallander içini çekti. Bu dedikodu çarkına bir türlü alışamamıştı.

Kahvesini bitirdikten sonra tuvalete gitti ve daha sonra da kahveden ayrıldı. Bjäresjö'den geçen küçük ve dar yoldan gitmeye karar vermişti. Anayoldan ayrıldığında cep telefonu çaldı. Arayan Höglund'du.

"Lena Norman'ın ebeveyni ile konuştum," dedi. "Galiba önemli bir şey yakaladım."

Wallander telefonu kulağına yapıştırdı.

"Yaz Dönümü partisinde dördüncü bir kişinin daha olması gerekiyormuş."

"Evet biliyorum. Ben de onu görmeye gidiyordum."

"Isa Edengren'i mi?"

"Evet, Eva Hillström onu Svedberg'in evinde bulduğumuz resimden tanıdı. Resmin orijinali ondaydı. Astrid bu fotoğrafı geçen yaz kendi makinesiyle çekmiş."

"Svedberg bizden bir adım öndeymiş," dedi Höglund.

"Yakında ona yetişeceğiz, merak etme," diye karşılık verdi Wallander. "Başka bir şey var mı?"

"Cinayetle ilgili bir şeyler bildiğini söyleyen birkaç kişi aradı ama bir şey çıkmadı."

"Bana bir iyilik yap ve Ylva Brink'i ara," dedi Wallander. "Svedberg'in teleskopunun ne kadar büyük olduğunu ve ağır olup olmadığını öğren. Teleskopun nerede olduğunu bir türlü kestiremiyorum."

"Soygun olasılığını ortadan kaldırdık mı?"

"Hayır, hiçbir olasılığı ortadan kaldırmadık. Bu teleskopun çalınıp çalınmadığını öğrenmek istiyorum o kadar."

"Hemen mi aramamı istiyorsun, yoksa daha sonra mı arayayım? Trelleborg'da oturan resimdeki delikanlılardan birini görmeye gidiyorum."

"Sonra arayabilirsin. Diğeriyle kim konuşacak?"

"Martinsson ile Hansson gittiler. Onlara delikanlının adını verdim. Şu anda Boge ailesiyle birlikte Simrishamn'dalar."

Wallander memnunlukla başını salladı. "Bugün herkesi bulabilmemiz iyi oldu," dedi. "Akşama doğru hepimizin elinde yeni bilgi olacağını sanıyorum."

Telefonu kapattılar ve Wallander, Skarby'e doğru yola çıktı. Eva Hillström'ün verdiği tarif üzerine gidiyordu. Isa Edengren'in babasının çok büyük bir arazisi olduğunu ve yanında birçok işçinin çalıştığını söylemişti Hillström ona. İki katlı eve giden özel bir yol vardı. Evin önünde bir BMW park etmiş duruyordu. Wallander arabasından inerek zili çaldı. Kapı açılmadı. Wallander bu kez kapıya vurdu ve hemen arkasından da bir kez daha zili çaldı. Saat 14.00'dü. Ter içindeydi. Zili bir kez daha çaldıktan sonra evin arka tarafına doğru gitti. Bahçe oldukça büyüktü ve içinde bakımlı meyve ağaçları vardı. Bahçenin bir yanında da çevresi şezlonglarla dolu büyükçe bir havuz ve diğer ucundaysa oldukça büyük camlı bir taraça vardı. Taraça iri ağaçların dallarıyla örtülüydü. Wallander taraçaya doğru yaklaştı. Yeşil kapı aralıktı. Kapıyı vurdu ama yanıt alama-

dı. Kapıyı itti. Odanın perdeleri inik olduğundan gözlerinin loş ışığa alışması zaman almıştı.

İçerde biri vardı. Kanepede uyuyordu. Uyuyan kişinin siyah saçları battaniyeden çıkmıştı, sırtı Wallander'e dönüktü. Wallander kapıyı kapatarak yeniden vurdu. Hâlâ bir yanıt yoktu. Wallander içeri girerek ışığı yaktı. Işık anında odayı aydınlattı. Uyuyan kişiyi omuzlarından yakalayarak bir iki kez silkti. Hâlâ bir tepki gelmeyince Wallander bu işde bir terslik olduğunu anladı. Yüzükoyun çevirince onun Isa Edengren olduğunu gördü. Ona bir şeyler söyledi, bir iki kez daha ama bu kez sertçe sarstı. Genç kızın solukları yavaş ama düzenliydi. Bu kez çok sert bir şekilde sarsarak onu oturttu ama genç kız bir türlü uyanmıyordu. Bir süre ceplerinde cep telefonunu aradı ama neden sonra Höglund'la konuştuktan sonra telefonu arabada bıraktığını hatırladı. Koşarak arabasına gitti ve hastaneyi arayarak acil bir durum olduğunu haber verdi. Isa Edengren'in yanına giderken bir yandan da adresi veriyordu.

"Ya intihar etti ya da çok hasta sanıyorum," dedi. "Benim ne yapmam gerekiyor?"

"Soluk almayı sürdürmesine özen gösterin," dendi. "Polis olduğunuza göre bu işleri bilmelisiniz."

On beş dakika sonra ambulans gelmişti. Wallander sonunda henüz Trelleborg'a gitmeyen Höglund'u yakalayabilmiş ve hastaneye giderek ambulansı beklemesini söylemişti. Kendisi bir süre daha Skarby'de kalacaktı. Ambulans gittikten sonra bir kez daha evin kapılarını açmaya çalıştı ama kapılar kilitliydi. Birden yaklaşan bir arabanın sesini duydu. Ayağında lastik çizmeler, üstünde de işçi tulumu olan bir adam küçük Fiat arabadan indi.

"Ambulansı gördüm," dedi.

Wallander adamın gözlerindeki kaygı dolu bakışları gördü. Kendini tanıttıktan sonra Isa Edengren'in hastalandığını söyledi. O anda daha fazla bir şeyler söyleyecek durumda değildi.

"Ailesi nerede?"

"Yoklar."

Bu yanıt sanki amaçlı olarak kaba bir şekilde söylenmiş gibiydi.

"Ne demek yoklar? Onlara bir şekilde ulaşmamız gerek."

"İspanya'da olabilirler," dedi adam. "Ama Fransa'da da olabilirler. Her iki ülkede de evleri var."

Wallander'in aklına kilitli kapılar geldi.

"Onlar burada yokken Isa orada mı kalıyor?"

Adam başını hayır dercesine salladı.

"Ne demek istiyorsun?"

"Bu aslında beni hiç ilgilendirmez," dedi adam ve arabasına doğru gitti.

"Artık ilgilendiriyor," dedi Wallander kararlı bir sesle. "Adın ne?"

"Erik Lundberg."

"Buralarda mı oturuyorsun?"

Lundberg bulundukları yerin güneyindeki çifliği işaret etti.

"Şimdi sorumu yanıtlamanı istiyorum: Ailesi burada yokken Isa burada mı kalır?"

"Hayır, buna izin verilmez."

"İzin verilmez de ne demek?"

"Taraçada yatması gerekir."

"Neden eve girmesine izin verilmiyor?"

"Eskiden bazı tatsızlıklar yaşanmış. Isa'nın verdiği partilerde eşyalar kırılmış ya da çalınmış."

"Sen bunları nereden biliyorsun?"

Yanıt Wallander'i çok şaşırtmıştı.

"Kızlarına iyi davranmazlar," dedi Lundberg. "Geçen kış hava sıcaklığı eksi on dereceye düştüğünde yolculuğa çıktılar ve giderken de evi kilitlediler. Taraçanın etrafı camla kaplı olmasına karşın kalorifer yoktur. Bize gelip anlatmıştı. Soğuktan tirtir titriyordu. Aslında daha çok karımla konuşmuştu."

"O zaman sizin eve gidelim," dedi Wallander. "Karına neler anlattığını öğrenmek istiyorum."

Lundberg'e eve gitmesini söyledi. Kendi de bir kez daha taraçaya bakmak istiyordu. Taraçada ne uyku hapı, ne bir intihar notu, ne de mektubu vardı. Arabasına gitmeden önce bir kez daha etrafına baktı. Telefonu çaldı.

"Hastaneye geldi," dedi Höglund.

"Doktorlar ne diyor?"

"Pek bir şey söylemediler."

Bir şey öğrenir öğrenmez Wallander'e arayacağını söyledi. Wallander, Lundberglerin çiftliğine doğru yola koyulmadan önce arabanın yanında işedi. Çok hareketli bir köpek hemen yanına geldi. Lundberg dışarı çıkarak köpeği uzaklaştırdı ve Wallander'i içeriye mutfağa davet etti. Lundberg'in karısı kahve pişiriyordu. Adı Barbro'ydu ve Gothenburg aksanıyla konuşuyordu.

"Durumu nasıl?"

"Meslektaşlarımdan biri bir şey öğrenir öğrenmez beni arayacak."

"İntihar mı etmiş?"

"Bilmiyoruz," dedi Wallander. "Ama onu bir türlü uyandıramadım."

Mutfak masasına oturarak cep telefonunu masanın üstüne koydu.

"Sizlerin aklına ilk olarak intihar etmiş olabileceği gelince durumun böyle olduğunu kabul ediyorum şimdilik," dedi Wallander.

"O aile intihara eğilimli bir aile zaten," dedi Lundberg yüzünü hafifçe buruşturarak.

Sonra da sanki söylediklerinden pişman olmuşcasına hemen susuverdi.

Barbro Lundberg kahveyi masanın üstüne koydu. "Isa'nın erkek kardeşi iki yıl önce öldü," dedi. "On dokuz yaşındaydı. Isa ile Jörgen arasında bir yaş fark vardı."

"Nasıl oldu?"

"Banyo küvetinde," dedi Lundberg. "Anne ve babasına cehenneme gitmelerini istediğini belirten bir not bırakmıştı. Sonra da ekmek kızartıcağını duvardaki fişe takıp suya atmış."

Wallander'in midesi bulanmıştı. Bu olayı ve Svedberg'in bu soruşturmayı yürüttüğünü hayal meyal hatırlıyordu. Pencerenin hemen altındaki eski kanepenin üstünde bir gazete duruyordu. Wallander gazetenin ilk sayfasındaki Svedberg'in resmini gördü. Uzanıp gazeteyi alarak resmi Lundberglere gösterdi.

"Öldürülen polis memurunu duymuşsunuzdur," dedi. Sormak istediği soruyu sormadan yanıtı geldi.

"Bir ay önce buradaydı."

"Sizi mi yoksa Edengrenleri mi görmeye gelmişti?"

"Önce onları görmek istemişti. Sonra da şimdi sizin yaptığınız gibi buraya geldi."

"O zaman Isa'nın ailesi yine burada değil miydi?

"Buradalardı."

"Peki, onlarla tanıştı mı?"

"Kiminle konuştuğunu tam olarak bilmiyoruz," dedi Lundberg. "Ama buradaydılar."

"Buraya neden gelmişti? Size ne sordu?"

Barbro Lundberg gelip yanlarına oturdu.

"Isa'nın ailesi yolculuğa çıktığında genç kızın verdiği partileri sormuştu. O günlerde henüz Isa'yı kilitlemiyorlardı."

"Onu ilgilendiren tek şey bu partilerdi," dedi Lundberg.

Wallander onları daha dikkatle dinlemeye başlamıştı. Bu anlatılanların Svedberg'in yazlarını nasıl geçirdiğine ilişkin bir ipucu verebileceğini düşünüyordu.

"Svedberg'in ne söylediğini tam olarak hatırlamanızı istiyorum."

"Bir ay uzun bir zaman," dedi Barbro.

"Ama o geldiğinde yine burada, bu masada oturmuştunuz, değil mi?"

"Evet."

"Kahve içmiş miydiniz?"

Barbro Lundberg gülümsedi. "Benim kekimi çok sevmişti."

Wallander konuya dikkatle yaklaşıyordu. "Yaz Dönümü'nden hemen sonra olmalı."

Çift bakıştı. Wallander birbirlerine olayı hatırlamaları için yardımcı olmaya çalıştıklarını fark etti.

"Temmuz ayının başı olmalı. Evet, evet eminim," dedi Barbro Lundberg.

"Haziran ayının sonlarında geldiğini kabul edelim. Önce Edengrenleri sonra da sizi gördü."

"Isa da onunla birlikte gelmişti. Ama hastaydı, midesiyle ilgili bir sorunu vardı."

"Görüşme boyunca Isa burada mı kalmıştı?"

"Hayır, ona yolu göstermek için eşlik etmişti. Sonra da eve geri dönmüştü."

"Ve Svedberg size partilerle ilgili sorular sordu, öyle mi?"

"Evet."

"Tam olarak ne demişti?"

"Buraya eskiden gelen kişileri tanıyıp tanımadığımızı sormuştu. Ama tanımıyorduk elbette."

"Neden 'elbette' dediniz?"

"Arabalarıyla gelen gençlerdi ve geldikleri gibi yine arabalarıyla giderlerdi."

"Başka ne sordu?"

"Bu partilerin kostümlü partiler olup olmadığını?" dedi Lundberg.

"Bu sözcüğü mü kullanmıştı?"

"Evet."

Karısı başını iki yana salladı. "Hayır, kullanmamıştı. Partilere katılan kişilerin kostümlü olup olmadıklarını sormuştu yalnızca."

"Kostümlü müydüler?"

Her ikisi de şaşkınlıkla Wallander'e baktı.

"Biz bunu nereden bilebiliriz?" diye sordu Lundberg. "Biz orada değildik ve insanları perdelerin arasından gözetleme alışkanlığımız da yoktur."

"Peki ama hiçbir şey görmediniz mi?"

"Partiler genellikle sonbaharda verilirdi. Parti akşam başladığından hava kararmış olurdu. İnsanların üstlerinde ne olduğunu görmemize olanak yoktu."

Wallander sessizce oturup düşündü. "Başka bir şey sordu mu?"

"Hayır. Bir süre elindeki kalemle alnını kaşıdı durdu. Zaten yalnızca yarım saat kalmıştı. Sonra da kalkıp gitmişti."

Wallander'in cep telefonu çaldı. Arayan Höglund'du.

"Midesini yıkıyorlar."

"Demek intihar etmiş, öyle mi?"

"O kadar çok uyku hapını insanın kazara içebileceğini sanmam."

"Bu aşamada doktorlar bir şey söylüyor mu?"

"Hâlâ bilincinin yerinde olmamasını zehirlenmiş olabileceğine bağlıyorlar."

"Yaşayacak mı?"

"Yaşamayacağına ilişkin herhangi bir şey söylenmedi."

"Sen oradan Trelleborg'a git."

"Ben de aynı şeyi düşünüyordum. Karakolda görüşürüz."

Telefonu kapattılar. Lundberg çifti kaygılı gözlerle Wallander'e bakıyordu.

"Yaşayacak," dedi. "Ama ailesiyle bağlantı kurmam gerekiyor."

"Bizde bir iki telefon numarası var," dedi Lundberg yerinden kalkarak.

"Eve bir şey olursa aramamız için bir iki numara bırakmışlardı," diye açıkladı eşi. "Bu tür bir olayla ilgili bir şey söylememişlerdi."

"Yani Isa'ya bir şey olursa ne yapılacağına ilişkin mi demek istiyorsunuz?"

Evet dercesine başını salladı. Lundberg üstünde telefon numaraları yazılı kâğıdı Wallander'e uzattı.

"Acaba onu hastanede görmeye gidebilir miyiz?" diye sordu Barbro Lundberg.

"Elbette gidersiniz," diye karşılık verdi Wallander. "Ama yarına dek bekleseniz iyi olur sanırım."

Erik Lundberg onu kapıya kadar geçirdi.

"Sizde evin anahtarları var mı?" diye sordu Wallander.

"Bize hiçbir zaman anahtar bırakmadılar," diye karşılık verdi adam.

Wallander onunla vedalaştıktan sonra Edengrenlerin evine geri dönerek taraçaya doğru gitti. Yaklaşık yarım saat kadar taraçayı yeniden araştırdı, ama aslında kendisi de ne aradığını bilmiyordu. Sonunda Isa'nın yatağına oturdu.

Bir şeyler kendini yineleyip duruyor, dedi kendi kendine. Svedberg, Yaz Dönümü kutlamalarına katılamayan ve ortadan kaybolmayan kızla konuşmak için buraya geliyor. Sonra da partiler ve kostüm giyerek bu partilere katılan gençlerle ilgili sorular soruyor. Şimdi de Isa Edengren kendini öldürmeye çalıştı ve Svedberg de öldürüldü.

Wallander yerinden kalkarak taraçadan çıktı. Endişeliydi. Kendisine doğru yönü göstererek güvenilebilir bir şey bulamamıştı. Birçok yönü işaret eden ipuçları vardı, ama hiçbiri de bir yere gitmiyordu. Arabasına binerek Ystad'a geri döndü.

Bundan sonraki hedefi Sture Björklund'la görüşmekti. Arabasını Björklund'un bahçesinin önünde durdurduğunda saat 16.00 olmuştu. Kapıyı vurup bekledi ama açılmadı. Björklund büyük olasılıkla Kopenhag'a ya da canavarlarla ilgili son fikirlerini tartışmak için Hollywood'a gitmiş olmalıydı. Wallander bu kez kapıya olanca gücüyle vurdu ama açılmasını beklemedi. Onun yerine evin arka tarafına gitti. Bahçe alabildiğine bakımsızdı. Uzun ve bakımsız çimlerin arasında eski kırık dökük mobilyalar duruyordu. Wallander pencerelerden birinden içeriye baktı, sundurmanın altında ilerledi. Karşısına çıkan kapının kolunu çevirdi. Kilitli değildi. Kapıyı ardına dek açarak kapanmasın diye altında bir tahta parçası iliştirdi. İçerisi dağınıktı. Tam dışarı çıkacakken birden gözüne bir kenarda duran katlanmış boyalı bir muşamba ilişti. Muşambanın altında bazı ekipmanlar vardı. Yavaşça muşambayı açtı. Bu bir makineydi, daha kesin söylemek gerekirse bir cihazdı. Wallander daha önce böyle bir şey hiç görmemişti ama görür görmez bunun ne olduğunu da hemen anlamıştı. Bu bir teleskoptu.

11

Wallander dışarı çıktığında rüzgârın çıktığını fark etti. Rüzgâra sırtını dönerek düşüncelerini toplamaya çalıştı. Acaba kaç kişinin teleskopu vardı? Çok fazla olmamalı. Bu teleskop mutlaka Svedberg'inki olmalı. Daha başka bir açıklama aklına gelmiyordu. Fakat, bu da diğer soruları beraberinde getiriyordu: Sture Björklund bu konuda neden ağzını açıp da bir şey söylememişti?

Bir şey mi gizliyordu, yoksa teleskopun evinde olduğunu bilmiyor muydu? Sture Björklund kendi öz kuzinini öldürmüş olabilir miydi? Sanmıyordu.

Arabasına geri dönerek bir iki yere telefon etti ama ne Martinsson'u, ne de Hansson'u ofislerinde bulamadı. Nöbetçi memura Hedeskoga'ya bir araba göndermesini söyledi.

"Ne oldu?" diye sordu.

"Buranın gözetim altına alınmasını istiyorum," dedi Wallander. "Şimdilik bunun Svedberg'in öldürülmesiyle ilgili olduğunu düşünebilirsin."

"Ona kimin ateş ettiğini biliyor muyuz?"

"Hayır. Bu rutin önlemlerden biri yalnızca."

Wallander sivil arabalardan birinin gönderilmesini istemiş ve görevli memura kavşakta kendilerini bekleyeceğini söyleyerek yeri tarif etmişti. Wallander kavşağa geldiğinde araba kendisini bekliyordu. Polislere nerede bekleyeceklerini ve Sture Björklund gelir gelmez hiç zaman yitirme-

den kendisine haber vermelerini söyledikten sonra Ystad'a doğru yola çıktı. Karnı çok acıkmıştı ve ağzı da iyice kurumuştu. Malmövägen'deki büfelerin birinde durarak bir hamburger söyledi. Yemeğinin gelmesini beklerken soda içti. Yemeğini yine her zamanki gibi telaşla yediğinden biraz daha soda içti. Düşünmek için zamana gereksinimi vardı ama karakola dönerse rahat bırakılmayacağını bildiğinden kent dışına çıkarak Saltsjöbaden Oteli'nin hemen dışına arabasını park etti. Rüzgâr artmıştı ama Wallander yine de rüzgârsız bir yer buluncaya dek yürüdü. Birden gözüne eski püskü ayaksız ve ucu kalkık alçak bir kızak ilişince gidip otururak gözlerini kapadı.

Bu karmaşanın mutlaka bir başlangıç noktası olmalı, diye geçirdi içinden. Bağlantı noktasını gözden kaçırıyorum. Olayları tekrar en başından dikkatle gözden geçirdi, ama tüm çabalarına karşın gerçekler yine eskisi gibi bulanık ve karanlıktaydı.

Benim yerimde Rydberg olsaydı ne yapardı? Rydberg hayattayken Wallander her zaman ona akıl danışırdı. Önemli noktayı yakalayıncaya dek ya kumsalda yürüyüşe çıkarlar ya da geç saatlere dek karakolda kalarak olayın içindeki gerçekleri cımbızla çekerek gün ışığına çıkarmak için ellerinden geleni yaparlardı. Ne var ki, Rydberg artık yaşamıyordu. Wallander zaman zaman onun sesini duyar gibi oluyordu ama artık yoktu.

Bazen Ann-Britt Höglund'un Rydberg'in yerini almak üzere olduğunu düşünüyordu. O da Rydberg gibi iyi bir dinleyiciydi ve gerektiğinde düşüncelerini çekinmeden açıklıyordu.

Zamanla Rydberg'in yerini alacak sanıyorum, dedi kendi kendine. Ann-Britt çok iyi bir polis. Ama biraz daha zamana gerek var.

Ağır ağır yerinden kalkarak arabasına doğru yürümeye başladı. Bu soruşturmada elimizde yalnızca bir gerçek var, diye geçirdi içinden. İnsanlar maskeli baloya gider gibi kostüm giymişlerdi. Svedberg insanların kostüm giydikleri partilerin ne mene olduğunu öğrenmek istemişti. Elimizde üstlerinde kostümler olan insanların resimleri var.

Wallander uzun bir gece geçireceğinin farkındaydı. Dışarıdaki çalışmalarını bitirenler birer ikişer karakola döndükten sonra toplantı odasın-

da buluşacaklardı. Odasına giderek ceketini çıkarıp hastaneyi aradı. Birkaç hastabakıcıyla konuştuktan sonra sonunda Isa Edengren'in durumunu bilen bir doktora bağlandı. Doktor, genç kızın durumunun iyi olduğunu ve yakında iyileşeceğini söyledi. Konuştuğu doktoru tanıyordu, daha önce birkaç kez karşılaşmışlardı.

"Söylemeye yetkin olmadığını bildiğim bir şeyi sormak istiyorum," dedi Wallander. "Dikkatleri çekmek için mi yoksa yaşamına gerçekten son vermek istediği için mi intihara kalkışmış?"

"Onu bulanın sen olduğunu söylediler bana, bu doğru mu?" dedi doktor.

"Evet, doğru."

"O zaman şöyle söyleyeyim," dedi. "Onu bulmakla çok iyi etmişsin."

Wallander doktorun ne demek istediğini anlamıştı. Aklına yeni bir soru geldiğinde telefonu kapatmak üzereydi.

"Onu görmeye gelen oldu mu?"

"Henüz ziyaretçi kabul etmiyoruz."

"Anlıyorum. Ama görmek isteyen oldu mu?"

"Bir dakika bekle, bir sorayım."

Wallander beklerken bir yandan da Lundberg'in verdiği Isa'nın ailesinin telefon numaralarının yazılı olduğu kâğıdı cebinden çıkardı. Kısa bir süre sonra da doktorun sesi duyuldu.

"Kimse gelmediği gibi telefon da etmemiş," dedi. "Ailesiyle kim bağlantı kuracak?"

"Biz onu hallederiz."

Wallander telefonu kapattıktan sonra Fransa'yı mı yoksa İspanya'yı mı aradığını bilmeden ilk numarayı çevirdi. Zili on beş kez çaldırdıktan sonra telefonu kapatarak diğer numarayı denedi. Bu kez telefon ilk zilde açıldı. Wallander telefonu açan kadına kendini tanıttıktan sonra kadın da adının Berit Edengren olduğunu söyledi. Wallander ona olanları anlattı. Kadın onu sözünü kesmeden dinledi. Wallander, Isa'nın erkek kardeşi Jörgen'i anımsamıştı. Ayrıntılara girmemeye çalıştı ama ortada bir intihar girişimi vardı ve bu o denli kolay gizlenebilecek bir olay değildi.

Isa'nın annesi yanıt verdiğinde sesi alabildiğine sakindi. "Kocama söylerim," dedi. "Eve hemen dönüp dönmeme konusunu onunla konuşmam gerek."

Kızını seviyor, diye hatırlattı kendine Wallander ama yine de verdiği yanıt karşısında öfkelenmekten kendini alamıyordu. "Sonu çok daha kötü olabilirdi."

"Neyse ki olmadı."

Wallander kadına hastanenin telefon numarasıyla doktorun adını verdi. Svedberg'le ilgili sorular sormamaya karar vermişti. Isa'nın katılmadığı Yaz Dönümü kutlamalarına ilişkin bazı şeyler sordu.

"Isa bizimle pek konuşmaz," diye karşılık verdi annesi. "Yaz Dönümü partisiyle ilgili bir şey bilmiyorum."

"Acaba babasına söylemiş olabilir mi?"

"Sanmıyorum."

"Martin Boge, Lena Norman ve Astrid Hillström," dedi Wallander. "Bu isimler size bir şey ifade ediyor mu?"

"Onlar Isa'nın arkadaşları."

"Ama Isa size Yaz Dönümü partisiyle ilgili yaptıkları plandan söz etmedi, öyle mi?"

"Evet."

"Şimdi size çok önemli bir soru soracağım ve yanıt vermeden önce düşünmenizi istiyorum. Buluşacakları yeri söylemiş olabilir mi?"

"Belleğim oldukça iyi. Herhangi bir şikâyetim yok. Bize bir şey söylemediğini biliyorum."

"Isa'nın evde maskeli balo giysileri var mı?"

"Bu çok mu önemli?"

"Evet. Lütfen soruyu yanıtlayın."

"Onun dolaplarını karıştırmam."

"Evin yedek anahtarı var mı?"

"Evin sağ kanadındaki oluğun içinde saklarız yedek anahtarı. Isa bunu bilmez."

"Ve birkaç gün içinde de öğrenmeyecek."

Wallander'in bir sorusu kalmıştı. "Isa, Yaz Dönümü partisinden sonra çıkılacak yolculukla ilgili bir şeyler söylemiş miydi?"

"Hayır."

"Yolculuğa çıkmayı düşünseydi söyler miydi?"

"Paraya gereksinimi varsa söyler. Bu hep böyledir."

Wallander öfkelenmemek için kendini zor tutuyordu.

"Sizi tekrar arayacağız," dedi.

Sert bir hareketle telefonu kapattı. Kapatır kapatmaz da onların Fransa'da mı yoksa İspanya'da mı olduklarını sormadığını fark etti.

Kantine giderek bir fincan kahve içti. Odasına geri dönerken birini daha araması gerektiğini anımsadı. Telefon numarasını bularak çevirdi. Bu kez telefon açıldı.

"Bror Sundelius mu?"

"Benim."

Wallander kendini tanıttıktan sonra tam neden aradığını söylemeye hazırlanırken Sundelius sözünü kesti.

"Ben de polisin beni aramasını bekliyordum. Neden bu kadar geç kaldınız?"

Sundelius yaşlıca ve sözünü sakınmayan bir adamdı.

"Birkaç kez aradım ama evde yoktunuz. Sizi neden arayacağımızı düşündünüz?"

Sundelius hiç düşünmeden soruyu yanıtladı. "Karl Evert'in fazla yakın arkadaşı yoktu. Ben onun sayısı az olan yakın arkadaşlarından biriyim. İşte bu yüzden polisin beni aramasını bekledim."

"Sizinle hangi konuda konuşmak istediğimizi düşünüyorsunuz?"

"Bunu siz benden daha iyi bilirsiniz."

Doğru, diye geçirdi içinden Wallander. En azından daha bunamamıştı.

"Sizinle görüşmek istiyorum," dedi Wallander. "İster burada ister sizin evde. Yarın sabah."

"Eskiden her sabah işe giderdim. Şimdilerde bir yere gittiğim yok," dedi Sundelius. "Bende zamandan bol bir şey yok. Yarın 16.30'dan sonra

her an gelebilirsiniz. Vädergränd'da oturuyorum. Bacaklarım pek iyi değil. Siz kaç yaşındasınız, müfettiş?"

"Yakında elli olacağım."

"O zaman bacaklarınız benimkilerden çok iyidir. Sizin yaşınızda hareket etmek çok önemlidir. Aksi halde kalp sorunları ya da şeker hastalığı yakanıza yapışıverir."

Wallander onu şaşkınlıkla dinliyordu.

"Orada mısınız, müfettiş?"

"Evet," dedi Wallander. "Buradayım. Sabah 09.00 nasıl, iyi mi?"

19.30'da hepsi toplantı odasına gelmişti. Lisa Holgersson Başsavcı Per Åkeson, Uganda'da olduğundan bu görevi yürüten başsavcı yardımcısıyla birlikte gelmişti. Åkeson işyerinden izin alıp Uluslararası Göçmen Komisyonu'nda çalışmaya başlamıştı. Gideli sekiz ay olmuştu ve ara sıra Wallander'e mektup yazarak Uganda'daki yaşamından ve bu yeni yaşamıyla işinin kendisini ne denli değiştirdiğinden söz ediyordu. Åkeson'un verdiği kararı düşündüğünde bazen onu çok kıskanıyordu. Acaba polisten başka bir kimliği olabilecek miydi? Yakında elli yaşında olacaktı. Yeni bir şeye başlama şansı her geçen gün azalıyordu.

Başsavcı Yardımcısı Thurnberg oraya Örebro'dan gelmişti. Thurnberg, Ystad'da çalışmaya mayıs ayının ortalarında başladığından Wallander onu pek fazla tanımıyordu. Wallander'den birkaç yaş daha küçük, zeki ve sportif biriydi. Wallander, onun hakkında ne düşündüğüne henüz bir karar vermemişti. Daha önceki karşılaşmalarında onu saldırgan ve küstah bulmuştu.

Wallander kalemiyle masaya vurarak etrafına baktı. Svedberg' in sandalyesi hâlâ boştu. Acaba oraya kim ve ne zaman oturacak, diye geçirdi içinden. Wallander arkadaşlarına Björklund'un evinde bulduğu teleskoptan söz ederek konuşmasına başladı. Björklund'un o akşam geç saatlerde Kopenhag'dan döneceğini tahmin ettiğini de sözlerine ekledi.

"Bu toplantıdan önce bizlere garip gelen bir şeyden söz ediyorduk," dedi Martinsson. "Ajanda falan yok. Diğerlerine de sordum, ama bu üç

gencin ne bir ajandası, ne de bir günlüğü ya da cep takvimi falan yokmuş."

"Hiçbir mektup da yok," dedi Hansson.

"Bu insanlar sanki arkalarında bir iz bırakmamak için ellerinden gelen özeni göstermişler," dedi Höglund.

"Bu sözler diğerleri için de geçerli mi? Svedberg'in evinde bulunan resimdekiler için?"

"Evet," dedi Martinsson. "Ama araştırmamızı sürdürmeliyiz."

Martinsson notlarını karıştırdı ve tam bir şey söylemeye hazırlanırken kapı vuruldu. Bir polis memuru içeri girerek Wallander'e bakıp hafifçe başını salladı.

"Björklund evine dönmüş."

Wallander yerinden kalktı. "Oraya ben yalnız gideceğim. Tutuklama falan olmayacak nasılsa. Geri döndüğümde toplantıya devam ederiz."

Nyberg de ayağa kalkmıştı. "Ben de teleskopa bir baksam iyi olacak," dedi.

Nyberg'in arabasına binerek Hedeskoga'ya doğru yola koyuldular. Sivil polis arabası hâlâ kavşakta duruyordu. Wallander arabadan inerek direksiyonun başındaki polisin yanına yaklaştı.

"Yirmi dakika önce bir Mazda'yla geldi."

"O zaman sen de karakola dön," dedi Wallander.

"Burada kalmamızı istemiyor musunuz?"

"Buna gerek yok."

Wallander arabaya geri döndü ve Nyberg arabayı evin önüne park etti.

"Evde," dedi Nyberg'e. "Bundan eminim."

Açık pencereden Latin müziği sesi geliyordu. Wallander zili çalınca müziğin sesi kesildi. Üstünde şorttan başka bir şey olmayan Björklund kapıyı açtı.

"Çok acil sormam gereken bir iki sorum var," dedi Wallander.

Björklund bir an bir şeyler düşünür gibi bir tavır takındı ama hemen sonra da gülümsedi. "Şimdi anladım," dedi.

"Neyi anladınız?"

"Kavşakta neden bir arabanın durduğunu."

Wallander başını evet dercesine salladı. "Bu sabah sizinle konuşmak için buraya geldim. Sorularım çok acil."

Björklund onları içeri alınca Wallander onu Nyberg'le tanıştırdı.

"Bir zamanlar ben de adli tıp teknisyeni olmak istemiştim," dedi Björklund. "Yaşamımı kanıtlara ve delillere adama fikri o günlerde bana çok cazip gelmişti."

"İşler sandığınız gibi değil," diye karşılık verdi Nyberg.

Björklund biraz şaşırmış gibiydi.

"Ben maceradan söz etmiyorum," dedi. "İzlerin peşinden giden kişi olmaktan söz ediyordum."

Büyük odanın girişinde durdular. Wallander, Nyberg'in Björklund'un odayı döşeme tarzına nasıl da şaşkınlıkla baktığını fark etti.

"Hemen konuya gireceğim," dedi. "Evin doğu tarafında küçük bir kulübe var. Kulübenin içinde boyalı muşambanın altında bir cihaz gizli. Bunun bir teleskop olduğunu sanıyorum ve bunun Svedberg'in evinden gelip gelmediğini öğrenmek istiyorum."

Björklund şaşkınlıkla baktı. "Teleskop mu? Benim kulübemde mi?"

"Evet."

Björklund içgüdüsel bir şekilde bir adım geriledi. "Kim üstüne vazife olmayan işlere burnunu sokuyor?"

"Sizinle konuşmak için sabah buraya geldiğimi az önce söylemiştim. Kulübenizin kapısı açık olduğundan içeri girdim. Ve teleskopu buldum."

"Bu davranışınız yasal mı? Polisler istedikleri zaman başkalarının evlerinden içeriye ellerini kollarını sallayarak girebilirler mi?"

"Eğer giremezler diye düşünüyorsanız halkın şikâyetlerini takip eden memura konuyla ilgili bir rapor gönderebilirsiniz."

Björklund ona düşmanca bir tavırla baktı. "Göndereceğim zaten," dedi.

"Tanrı aşkına," diye öfkeli bir sesle araya girdi Nyberg. "Bunları bir kenara bırakın da işimizi halledelim."

"Evinizde bir teleskop olduğunu bilmediğinizi söylüyorsunuz, öyle mi?"

"Evet öyle."

"Bunun pek de inandırıcı olmadığının farkında mısınız?"

"İnandırıcı olup olmadığı umurumda bile değil. Bildiğim kadarıyla benim topraklarımda bir teleskop falan yok."

"Durumun böyle olup olmadığına biz karar vereceğiz," dedi Wallander. "Bizimle işbirliği yapmayı reddederseniz Nyberg'i burada bırakıp başsavcıdan arama belgesini alıp gelirim. Bundan hiç kuşkunuz olmasın."

Björklund düşman gibi davranmayı sürdürüyordu. "Cinayetle mi suçlanıyorum?"

"Ben şimdilik sorumu yanıtlamanızı istiyorum, o kadar."

"Yanıtladım ya."

"Teleskobun burada olduğunu bilmediğinizi söylüyorsunuz, öyle mi? Sizin haberiniz olmadan Svedberg teleskobu buraya bırakmış olabilir mi?"

"Bunu neden yapsın ki?"

"Ben yalnızca bunun olası olup olmadığını soruyorum, o kadar."

"Yazın ben burada yokken teleskobunu alıp elbette buraya gelmiş olabilir. Kulübede nelerin olduğuna gidip bakmak aklıma bile gelmez."

Wallander, Björklund'un gerçeği söylediğini sezinlemişti, derin bir soluk aldı.

"Gidip bakalım mı?"

Björklund olur anlamında başını sallayarak terliklerini giydi. Belden yukarısı hâlâ çıplaktı.

Kulübeye geldiklerinde ışığı yaktılar. Wallander kenara çekilerek Björklund'a döndü.

"Burada farklı bir şey var mı?"

"Ne gibi?"

"Bu sizin kulübeniz. Farklı bir şeyin olup olmadığını ancak siz bilirsiniz."

Björklund çevresine bakındı ve omuzlarını silkti. "Bana her zamanki gibi görünüyor."

Wallander onu köşeye götürüp boyalı muşambayı kaldırdı. Björklund'un şaşkınlığı gerçek gibiydi.

"Bunun buraya nasıl geldiğini gerçekten bilmiyorum," dedi.

Nyberg el fenerini yakarak eğilip yakından baktı.

"Bunun kimin olduğuna ilişkin daha fazla tahmin yapmamıza gerek olduğunu sanmıyorum," dedi bir şeyi göstererek.

Wallander daha dikkatle bakınca küçük metal bir plakanın üstünde yazılı olan Svedberg'in adını gördü. Björklund'un öfkesi geçmiş gibiydi.

"Anlamıyorum," dedi. "Neden Karl Evert teleskobunu buraya gizlemek istesin?"

"Nyberg işini rahat rahat yapması için hadi eve gidelim," dedi Wallander.

Eve doğru giderlerken Björklund ona kahve içmek isteyip istemediğini sordu. Wallander hayır dedi. Rahatsız tahta sıraya ikinci kez geçip oturdu.

"Teleskobun ne kadar zamandan beri burada olduğuna ilişkin bir varsayımda bulunabilir misiniz?"

Björklund artık doğru ve ayrıntılı yanıtlar vermeye çalışıyor gibiydi.

"Odalara ilişkin belleğim oldukça zayıftır," dedi. "Nesnelere ilişkinse daha da beterdir. Ne yazık ki, herhangi bir varsayımda bulunamayacağım."

Birden aklına bir şey gelmişcesine durdu. Wallander bekledi.

"Teleskobu buraya başka biri koymuş olabilir mi?" diye sordu Björklund.

"Öyle olsa bile bu söz konusu kişi ikinizin akraba olduğunuzu bilen biri olmalı."

Wallander, Björklund'un canını sıkan bir şeyin aklına geldiğini fark etmişti.

"Ne düşünüyorsunuz?"

"Bir anlamı olup olmadığından emin değilim," dedi Björklund kuşku dolu bir sesle. "Ama bir keresinde birinin buraya geldiğine ilişkin bir duyguya kapılmıştım."

"Bu duyguya nasıl kapıldınız?"

"Bilmiyorum. Yalnızca bir duygu işte."

"Bu duyguyu hissetmeniz için bir şeyler olmuş olmalı."

"Ben de bunu hatırlamaya çalışıyorum zaten."

Wallander beklemeyi sürdürdü. Björklund derin düşüncelere dalmış gibiydi.

"Birkaç hafta önceydi," dedi. "Kopenhag'daydım ve öğleden sonra dönmüştüm. Yağmur yağıyordu. Bahçede yürürken bir şey beni durdurdu. Önce bunun ne olduğunu anlamadım ama sonra bahçedeki heykellerden birinin yerinin değiştiğini fark ettim."

"O canavar heykellerinden biri mi?"

"Onlar Rouen'deki katedraldeki heykellerin kopyaları."

"Nesnelere ilişkin belleğinizin zayıf olduğunu sanıyordum."

"Bu bellek zayıflığı heykellerim için asla geçerli değildir. Yerleri değiştirilirse hemen fark ederim. Ben burada yokken birinin bahçeme girdiğinden emindim."

"Ve bu kişi Svedberg değildi."

"Değildi. Önceden planlanmamışsa asla buraya gelmezdi."

"Bundan nasıl emin olabilirsiniz?"

"Tam olarak emin olamam ama yine de bilirim. Onu tanırım, o da beni tanır."

Wallander, Björklund'un sözlerine devam etmesini sağlamak amacıyla başını sallayıp duruyordu.

"Buraya bir yabancı girmişti."

"Yolculuklara çıktığınızda evinize gözkulak olan biri var mı?"

"Postacının dışında kimse gelmez."

Björklund kendinden son derece emindi ve Wallander'in de ondan kuşkulanması için bir nedeni yoktu.

"O zaman bir yabancı gelmiş olmalı," diye yineledi. "Ve bu kişi teleskobu kulübenize koymuş olabilir mi?"

"Bu hiç de mantıklı değil."

"Bunun ne zaman olduğunu tam olarak söyleyebilir misiniz?"

Björklund yerinden kalkarak küçük cep takvimini aldı ve sayfalarını çevirmeye başladı.

"Ben 14 ve 15 Temmuz'da burada değildim."

Wallander bunu not defterine yazdı. Nyberg elinde cep telefonuyla içeri girdi.

"Bazı ekipmanlara gereksinmem olduğu için merkezi arayıp istedim," dedi. "Teleskopla ilgili çalışmayı bu akşama kadar bitirmek istiyorum. Sen benim arabamı al, ben de işim bitince karakolu arar bana bir araç göndermelerini isterim."

Nyberg tekrar kulübeye döndü. Wallander ayağa kalktı. Björklund onu kapıya dek geçirdi.

"Olanları yeniden düşünecek zamanınız olmuştur herhalde," dedi Wallander.

"Kuzenimi kim ve neden öldürmek istedi, bunu bir türlü anlayamıyorum. Bundan daha anlamsız bir davranış düşünemiyorum."

"Evet," dedi Wallander. "Ama bu sorulara bizim yanıt bulmamız gerek: Onu kim öldürmek istedi ve neden?"

Bahçede ayrıldılar. Evden gelen loş ışık altında heykelciklerin kederli bir halleri vardı. Wallander, Nyberg'in arabasıyla Ystad'a döndü. Henüz çözülen bir şey yoktu.

Karakoldaki toplantı gece yarısına dek sürmüştü. Herkes çok yorgundu ama Wallander onların gitmelerini istemiyordu.

"Yapabileceğimiz bir şey var," dedi. "Boge, Norman ve Hillström'ün yasal olarak kayıp olduklarını açıklayabiliriz. Ve onların bir an önce evlerine dönmeleri için elimizden geleni yapmalıyız."

Odadakiler onun bu sözlerine karşı çıkmadı. Holgersson ve Martinsson ertesi sabaha dek yasal açıklamayı hazırlayacaktı.

"Bu gençlerin bir şeyin peşinde oldukları anlaşılıyor," dedi. "Ama bunun ne olduğunu bize anlatamıyorlar. Hepiniz onların açıklamadığı bir şeylerin olduğu izlenimine kapılmıştınız, onların sanki bir sırrı var, diyordunuz, öyle mi?"

"Evet," dedi Höglund. "Bizim öğrenmemize izin verilmeyen bir şey var."

"Ama yine de tam olarak endişeli değiller," dedi Martinsson. "Boge, Norman ve Hillström'in seyahatta olduklarına inanıyorlar."

"Umarım haklıdırlar," dedi Hansson. "Ben endişelenmeye başladım bile."

"Ben de," dedi Wallander. Kalemini masanın üstüne koydu. "Svedberg neyin peşindeydi? Bunu mutlaka öğrenmeliyiz. Ve Tanrı aşkına şu Louise denilen kadın da kimin nesi?"

"Tüm fotoğraf kayıtlarımızı inceledik," dedi Martinsson.

"Bu yeterli değil," dedi Wallander. "Bunu resmi gazetelerde yayınlatmalıyız. Çözmemiz gereken bir cinayet var elimizde. Bu kadından en azından şimdilik kuşkulanmıyoruz."

"Kadınlar kurbanlarını genellikle yüzlerinden vurmazlar. Av tüfeği de pek kullanmazlar," dedi Höglund.

Kimsenin daha fazla söyleyecek bir sözü yoktu. Soruşturmaya ertesi gün devam etmeye karar verdiler. Wallander ertesi güne Sundelius'u ziyaret ederek başlayacaktı. Martinsson'la birlikte karakoldan çıktı.

"Onların bir an önce evlerine dönmelerini sağlamalıyız," dedi bir kez daha. "Isa Edengren'le konuşmalıyız ve daha önce görüşmeye gittiklerimizle de yeniden görüşmeliyiz. Bildikleri her şeyi anlatmalarını sağlamalıyız."

Arabalarına doğru gittiler. Wallander kendini çok yorgun hissediyordu. Uykuya dalmadan önce son düşüncesi Nyberg'in hâlâ Björklund'un kulübesinde çalıştığı olmuştu.

Şafakla birlikte Ystad'a yağmur yağmaya başladı. Sonra da bulutlar dağıldı. Pazar güneşli ve sıcak bir gün olacaktı.

12

Rosmarie Leman ve kocası Mats havaya ve mevsime göre pazar yürüyüşlerini parklarda ya da ormanda yapardı. 11 Ağustos Pazar günü önce Fyledalen'e gitmeye karar vermişler, ama sonra Hagestad'daki ormanda karar kılmışlardı. Haziranın ortalarından beri ormana gitmediklerini fark edince oraya gitmeye karar vermişlerdi.

Sabahları erken kalkan kişiler olduklarından saat 07.00'yi biraz geçe Ystad'dan ayrılmışlardı. Tüm günü dışarıda geçirmeyi tasarlıyorlardı. Arabanın bagajına iki sırt çantasını yerleştirdiler. Bu çantalarda yağmurlukları dahil gereksinimleri olabilecek her şey vardı. Hava güzele benziyordu ama yine de insan tam olarak emin olamıyordu. Her zaman düzenli bir yaşam sürdürmekten yanaydılar. Rosmarie Leman öğretmen, kocası Mats'de mühendisti. Hiçbir şeyi şansa bırakmazlardı.

Saat 08.00 civarında arabalarını ormanın girişinde park ettiler, bir fincan kahve içtikten sonra sırt çantalarını alarak yürümeye başladılar. 08.15'de kahvaltılarını yapabilecek güzel bir yer gözlerine ilişti. Uzaklardan gelen köpek havlamalarının dışında çıt çıkmıyordu. Hava çok güzeldi, yaprak kımıldamıyordu. Battaniyeyi yere sererek kahvaltılarını yemeye başladılar. Pazarlar hafta arası zaman bulamadıkları konuları konuşup tartışırlardı. O günün konusuysa gereksinimleri olan yeni arabaydı. Arabaları bir hayli eskimişti ama yenisine paraları yetebilecek miydi? Bir süre bu konuyu tartıştıktan sonra bir ay daha beklemeye karar verdiler. Kahvaltılarını bitirdikten sonra Rosmarie Leman gerindi ve battaniyenin üstüne kıvrılarak derin bir uykuya daldı. Mats Leman da aynı şeyi yapa-

caktı ama önce bir kenarda rahatlaması gerekiyordu. Yanına bir rulo tuvalet kâğıdı alarak yolun karşı tarafına geçip çalılık alana doğru gitti. Yere çömelmeden önce çevresine bakındı ama kimse yoktu.

İşini bitirdiğinde pazar günlerinin en güzel yanı bu, diye geçirdi içinden. Rosmarie'nin yanına uzanarak yarım saat kestirmek harika bir şey, dedi kendi kendine. Aklından bunları geçirirken birden çalıların arasında gözüne bir şey ilişti. Ne olduğunu anlayamamıştı ama yeşillikler arasında oldukça çelişkili görünüyordu. Genelde pek meraklı biri olmamakla birlikte yine de çalıların arasına yaklaşarak dikkatle baktı. Gördüklerini yaşamı boyunca unutamayacaktı.

Rosmarie onun çığlıklarıyla uyandı. Önce bunun ne olduğunu anlayamadı, ama hemen sonra kocasının yardım isteyen çığlıklarını duyunca şaşkına döndü. Tam ayağa kalktığında onun koşarak kendisine doğru geldiğini gördü. Ne olduğunu ya da onun ne gördüğünü bilmiyordu ama kocasının yüzü kireç gibiydi. Mats Leman battaniyeye güçlükle oturdu ve karısına bir şeyler anlatmaya çalıştı.

Sonra da bayıldı.

Ystad Karakolu'na sabah saat 09.05'te bir telefon geldi. Arayan kişi heyecanla bir şeyler anlatmaya çalışıyordu ama ne yazık ki, ne demek istediği pek anlaşılmıyordu. Sonunda telefona yanıt veren polis memuru arayan kişinin adının Mats Leman olduğunu ve Hagestad'daki ormanda cesetler gördüğünü anlamıştı. Bunları bölük pörcük anlatmasına karşın nöbetçi polis memuru bunun oldukça ciddi bir olay olduğunu anlamıştı. Arayan kişinin cep telefonunu alarak bulunduğu yerden ayrılmamasını söyledi. Sonra da birkaç dakika önce işbaşı yapan Martinsson'un odasına gitti. Kapıda durarak az önceki telefonu anlattı. Bir ayrıntı Martinsson'un kanının donmasına neden olmuştu.

"Üç tane mi dedi? Üç ceset mi?" diye sordu.

"Evet öyle dedi."

Martinsson yerinden kalktı. "Hemen şimdi oraya gidiyorum," dedi. "Wallander'i gördün mü?"

"Hayır."

Martinsson, Wallander'in o sabah Sundberg ya da Sundström adındaki biriyle görüşmeye gideceğini hatırladı. Arkadaşını cep telefonundan aradı. Wallander, Mariagatan'daki evinden Vädergränd'a dek yürümüş ve önünden her geçişinde hayranlıkla izlediği evin önünde durarak zili çalmıştı. Sundelius kapıyı açtı. Üstünde oldukça şık ve ütülü bir takım elbise vardı. Tam oturma odasına girdiklerinde Wallander'in cep telefonu çaldı. Wallander, zilin sesiyle birlikte Sundelius'un yüzünü buruşturduğunu görünce hemen özür diledi.

Martinsson'un söylediklerini dinledi. O da Martinsson gibi aynı soruyu sordu.

"Üç tane mi demiş? Üç mü?"

"Henüz onaylanmadı ama bunları gördüğünü ileri sürmüş."

Wallander birden başında yoğun bir ağırlık hissetti.

"Bunun ne anlama gelebileceğini tahmin ediyorsun, değil mi?" diye sordu.

"Evet," diye karşılık verdi Martinsson. "Adamın halüsinasyon gördüğünü ummaktan başka bir şey gelmiyor elimden."

"Böylesi bir izlenim bırakmış mı?"

"Onunla telefonda konuşan polise göre hayır."

Wallander, Sundelius'un duvarında asılı olan saate baktı. 09.09'u gösteriyordu.

"Buraya gelip beni al," dedi. "Vädergränd yedi numaradayım."

"Destek almadan mı geleyim?"

"Öncelikle bir gidip bakalım."

Martinsson hemen yola koyuldu. Wallander ayağa kalktı. "Ne yazık ki, başka bir zaman görüşeceğiz."

Sundelius anladığını söyledi. "Bir tür bir kaza mı oldu?"

"Evet," dedi Wallander. "Trafik kazası. Böylesi bir şeyin ne zaman olacağını insan ne yazık ki bilemiyor. Sizi daha sonra arayacağım."

Sundelius onu kapıya kadar geçirdi. Martinsson arabayı durdurdu, Wallander içeri atladı. Elini uzatarak yanıp sönen polis ışığını arabanın

üstüne yerleştirdi. Ormana geldiklerinde bir kadın koşarak yanlarına geldi. Wallander başını ellerinin arasına almış bir adamın bir kayanın üstünde oturduğunu gördü. Wallander arabadan indi. Kadın panik içinde bir yeri işaret ediyor bir yandan da çığlık çığlığa bağırıyordu. Wallander kadını omuzlarından tutarak sakin olmasını söyledi. Adam boş gözlerle oturduğu yerden onlara bakıyordu. Wallander'le Martinsson yanına yaklaştığında bakışlarını onlara çevirdi. Wallander adamın yanına yere çömeldi.

"Ne oldu?" diye sordu.

Adam ormanlık alanı gösterdi. "Oradalar," diye mırıldandı. "Hepsi de ölmüş. Hem de uzun zaman önce ölmüşler."

Wallander, Martinsson'a baktı. Sonra da bakışlarını adama çevirdi.

"Üç ceset olduğunu söylemişsiniz."

"Öyle sanıyorum."

Sorulması gereken belki de en kötü soru henüz sorulmamıştı. "Kaç yaşlarında olduklarını bize söyleyebilir misiniz?"

Adam başını iki yana salladı. "Bilmiyorum."

"Çok kötü bir görüntü söz konusu olmalı," dedi Wallander. "Ama bizi oraya götürmek zorundasınız."

"Oraya asla bir daha gitmem," dedi adam. "Asla."

"Neresi olduğunu biliyorum."

Bunu kadın söylemişti. Kocasının yanına yaklaşıp elini omzuna atmıştı.

"Ama cesetleri siz görmediniz, değil mi?"

"Sırt çantalarımızla battaniye hâlâ orada. Neresi olduğunu biliyorum."

Wallander yerinde doğruldu. "Hadi gidelim," dedi.

Kadın onları ormana götürdü. Hava çok sakindi, Wallander uzaklardan gelen denizin sesini duyduğunu düşünüyordu, ama bir yandan da bu sesin kafasının içindeki kaygı dolu düşüncelerin sesi olup olmadığını merak etti. Hızlı adımlarla yürüyorlardı ve Wallander onlara yetişmekte zorlanıyordu. Yüzü gözü ter içinde kalmıştı. Sıkışmıştı. Birden bir tavşan ko-

şarak önlerinden geçti. Wallander neyle karşılaşacaklarını tahmin edemiyordu, ama göreceklerinin daha önce görmediği türde korkunç şeyler olabileceğini çok iyi biliyordu. Cesetler yaşayan insanlara hiç de benzemiyor, diye geçirdi içinden. Hiçbir şey kendini yinelemediği gibi aynı da kalmıyordu, tıpkı o anda içindeki yoğun kaygı gibi. Midesindeki düğümü yeniden hissetti. Sanki yaşamında ilk kez ceset görecekmişcesine heyecan ve kaygı içindeydi.

Kadın adımlarını yavaşlattı. Yaklaşıyorlardı. Battaniyenin yanına geldiklerinde kadın arkasını dönerek yolun karşı tarafındaki çukurluk ve çalılık alanı gösterdi. Eli titriyordu. O ana dek Martinsson öndeydi ama artık Wallander öne geçmişti. Rosmarie Leman sırt çantalarının yanında bekliyordu.

Wallander yamaçtan aşağı baktı. Aşağıda çalılardan başka bir şey yoktu. Yamaçtan aşağı inmeye başladı. Martinsson hemen arkasındaydı. Çalıların sıklaştığı noktaya gelmişlerdi, durup çevresine bakındı.

"Burası derken yanılmış olabilir mi?" diye sordu Martinsson. Sanki birilerinin konuşmasını duymalarından korkmuşcasına alabildiğine alçak bir sesle konuşmuştu.

Wallander yanıt vermedi. Bir şey dikkatini çekmişti. Önce bunun ne olduğunu anlayamamıştı ama hemen sonra anladı. Kötü koku. Kötü kokuyu henüz duymamış olan Martinsson'a baktı. Sonra da çalıları kenara iterek ilerledi. Önünde ağaçlıklı bir alanın dışında hiçbir şey yoktu. Kötü koku yok olmuştu ama birkaç adım sonra yeniden ve bu kez çok daha yoğun bir şekilde ortaya çıktı.

"Bu da ne?" diye sordu Martinsson.

Soruyu sorar sormaz da yanıtın ne olacağını anlamıştı. Wallander hemen arkasındaki Martinsson'la birlikte bir iki adım daha attı. Sonra birden durdu ve Martinsson'un gerilediğini fark etti. Sol tarafta çalıların arasında bir şey vardı. Koku burada daha da yoğunlaşmıştı.

Martinsson'la Wallander bakıştılar ve ikisi de aynı anda burunlarını ve ağızlarını kapattılar. Wallander'in midesi bulanmıştı. Elini burnundan çekmeden ağzıyla derin soluklar almaya çalıştı.

"Burada bekle," dedi Martinsson'a. Sesi titriyordu.

Güçlükle kendini ileriye atıp çalıları araladı. Üç gencin cesedi mavi bir örtünün üstünde yatıyordu. Üçü de kafalarından vurulmuştu. Ve cesetler çürümeye başlamışlardı. Wallander gözlerini kapatarak yere oturdu.

Kısa bir süre sonra ayağa kalkıp Martinsson'u bıraktığı yere geri döndü ve sanki arkalarından birileri geliyormuşcasına Martinsson'u itekledi. Yola geri geldiklerinde durdu.

"Yaşamımda hiç bu kadar korkunç bir şey görmedim," dedi Wallander.

"Onlar..."

"Evet, öyle olmalı."

Konuşmadan durdular. Wallander daha sonra durdukları yerin yakınlarından bir kuş sesi duyduklarını anımsayacaktı. Her şey garip bir karabasana benziyordu, ama aynı zamanda da son derece acı bir gerçeği içeriyordu. Wallander gerçek bir polis gibi düşünmeye başlaması için kendini zorladı. Cep telefonunu çıkardı ve karakolu aradı. Yaklaşık bir dakika sonra Höglund karşısındaydı.

"Benim, Kurt."

"Sen bu sabah emekli banka müdürüyle görüşmeyecek miydin?"

"Onları bulduk. Üçünü de. Ölmüşler."

Höglund'un soluğunu tuttuğunu fark etti. "Boge ve diğerlerini mi demek istiyorsun?"

"Evet."

"Ölmüşler mi?"

"Vurulmuşlar."

"Aman Tanrım."

"Şimdi beni iyi dinle. Yapmamız gereken şu. Kırmızı alarm vermeliyiz. Herkesin buraya gelmesini istiyorum. Hagestad'daki ormandayız. Martinsson size yolu göstermek için kavşakta bekleyecek. Lisa'ya acil gereksimimiz var. Ayrıca ormana kimselerin girmemesi için ormanın polis kordonu altına alınması gerek."

"Gençlerin ailelerini kim arayacak?"

Wallander daha önce hiç yaşamadığı panik ve acı duygularını yüreğinde hissetti. Gençlerin ailelerine elbette haber verilmesi gerekiyordu; çocuklarının cesetlerini teşhis etmek zorundaydılar. Ama bunu kendisi yapamayacaktı.

"Bir süre önce öldükleri anlaşılıyor," dedi. "Ne demek istediğimi anlıyor musun? Bir aydan beri cesetler burada."

Höglund anlamıştı.

"Hemen Lisa'yla konuşmalıyım," dedi Wallander. "Ama çocukların ailelerinin bu manzarayı görmelerine izin vermemeliyiz."

Söyleyecek başka bir şey kalmamıştı. Telefon kapandıktan sonra Wallander bir süre elindeki telefona bakakaldı.

"Kavşağa gitsen iyi olacak," dedi Martinsson'a.

Martinsson başıyla Rosmarie Leman'ın bulunduğu tarafı işaret etti. "Onu ne yapacağız?"

"Önemli bilgileri al. Zamanı, adresi ve diğer gerekli bilgiler. Sonra da onları evlerine gönder. Bizden bir haber alıncaya dek burada gördüklerinden kimselere söz etmemelerini söyle."

"Buna yetkimiz var mı?"

Wallander, Martinsson'a baktı. "Şu anda istediğimiz her şeyi yapmaya yetkimiz var."

Martinsson ve Leman gittikten sonra Wallander yalnız kalmıştı. Kuş hâlâ cıvıldaşıp duruyordu. Birkaç metre ötede, çalıların arasındaysa üç gencin cesedi vardı. İnsan kendini nasıl da yalnız hissediyor, diye geçirdi içinden. Yolun hemen kenarındaki bir kayanın üstüne oturdu. Kuş korkup kaçtı.

Onların evlerine sağsalim dönmelerini sağlayamadık, diye geçirdi içinden. Avrupa'ya falan gitmediler. Onca zamandan beri buradaydılar. Belki de Yaz Dönümü'nden beri. Eva Hillström ta başından beri haklıydı demek. O kartpostalları başkası yazıp yollamıştı. Onca zamandan beri Yaz Dönümü'nü kutladıkları yerdeymişler meğerse.

Aklına Isa Edengren geldi. Olanların acaba farkında mıydı? Bu yüzden mi intihar etmek istemişti? Arkadaşlarının öldüğünü ve o gece burada onlarla birlikte olsaydı kendisinin de ölmüş olabileceğinin farkında mıydı?

Artık hiçbir şeyin bir anlamı kalmamıştı. Bir ay boyunca neden kimse bu cesetleri görmemişti? Cesetlerin bulunduğu yer herkesin geçip dolaştığı bir yer olmamakla birlikte koku da mı duyulmamıştı? Wallander bunları bir türlü anlayamıyordu ama düşünmekten ve sorularına yanıt bulmaya çalışmaktan kendini alamıyordu. Yaz Dönümü'nü kutlamak amacıyla kostüm giyen üç genci kim ve neden öldürmek istemişti? Bu kesinlikle bir delinin işi olmalıydı. Ve bu cinayetle bir şekilde ilgisi olan bir başka cinayet daha söz konusuydu. Svedberg öldürülmüştü. Svedberg'in bu olaylarla nasıl bir ilgisi olabilirdi?

Wallander her geçen dakika çaresizliğinin daha da arttığını hissediyordu. Cesetlere yalnızca birkaç saniye bakmasına karşın yine de başlarındaki kurşun deliklerini görmüştü. Katil nereye ateş ettiğini biliyordu. Ve Svedberg de teşkilattaki en iyi nişancıydı.

Rüzgâr zaman zaman ağaçların arasından esiyordu. Rüzgârın dışında çevrede derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. Svedberg en iyi nişancılardan biriydi. Wallander bunu düşünmeye zorladı kendini. Svedberg olabilir miydi? Böylesi bir olasılık söz konusu olabilir miydi? Ellerinde başka bir seçenek var mıydı?

Ayağa kalkarak yolda bir aşağı bir yukarı yürümeye başladı. Rydberg'i arayabilseydim keşke, diye geçirdi içinden. Fakat, Rydberg de bu üç genç gibi ölmüştü. Volta atarken birden oradan kaçmak istedi. Bu tür baskılara artık daha fazla dayanamayacağını hissediyordu. Birinin görevi devralması gerekiyordu: Bu ya Martinsson ya da Hansson olacaktı. Ayrıca bir de şeker hastalığı söz konusuydu. Hızlı adımlarla yokuş aşağı iniyordu.

Sonunda uzaklardan gelen araba seslerine karışan ayak seslerini duydu. Sonra da arkadaşları yanına gelip çevresini sardılar. Yönetimi eline alması ve onlara ne yapmaları gerektiğini söylemesi gerekiyordu. Bir-

çoğunu on beş yıldan beri tanıyordu. Lisa Holgersson'un yüzü bembeyazdı. Wallander kendisinin nasıl göründüğünü merak etti.

"Şurada, aşağıdalar," diyerek çalıları işaret etti. "Vurulmuşlar. Henüz kimlikleri saptanmamasına karşın ben yine de onların Avrupa'ya gittiklerini düşündüğümüz o üç genç olduğundan eminim."

Sözlerini sürdürmeden önce duraksadı. "Cesetlerin Yaz Dönümü'nden bu yana orada olduğu gerçeğine kendinizi hazırlamanızı istiyorum. Hepiniz bununla ne demek istediğimi biliyorsunuz. Maske taksanız iyi olacak."

Holgersson'a baktı. Cesetleri görmek istiyor muydu? Evet dercesine başını salladı. Wallander öne geçerek onlara yolu gösterdi. Yaprakların hışırtısından ve ayaklar altında ezilen dalların sesinden başka bir ses duyulmuyordu. Cesetlerden gelen kokuyu duyduklarında içlerinden biri öğürdü. Holgersson, Wallander'in koluna yapıştı. Wallander böylesine korkunç bir sahneyle yalnız karşılaşmaktansa birkaç kişiyle birlikte olmanın her zaman çok daha kolay olduğunu biliyordu. Genç polis memurlarından biri arkasını dönerek kustu.

"Ailelerin çocuklarını bu şekilde görmelerine izin veremeyiz," dedi Holgersson titrek bir sesle. "Korkunç bir görüntü bu."

Wallander kendilerine eşlik eden doktora döndü. Onun da yüzü kireç gibiydi.

"Soruşturma bir an önce yapılmalı," dedi Wallander. "Cesetleri buradan çıkarıp aileleri cesetlerin kimliklerini saptamadan önce onlara çekidüzen vermeliyiz."

Doktor başını iki yana salladı. "Ben bunlara dokunmam," dedi. "Lund'u arayacağım."

Kenara çekilerek Martinsson'un telefonunu aldı.

"Bir konuyu açıklığa kavuşturmalıyız," dedi Wallander, Holgersson'a. "Bir meslektaşımızın öldürüldüğünü unutmamalıyız. Şimdi bir de üç kurban daha çıktı başımıza. Bu da dört cinayetin çözümlenmesi gerektiği ve işimizin hiç de kolay olmadığı anlamına geliyor. Katili bir an önce yakalamamız için üstümüzde çok yoğun bir baskı hissedeceğiz. İki olay

arasında bir ilişki olacağına ait söylentilere de şimdiden hazır olmalıyız. Bu söylentilerin nereye kadar uzanacağını herhalde tahmin ediyorsun."

"Svedberg'in katil olabileceğine?"

"Evet."

"Sence olabilir mi?"

Holgersson'un bu soruyu bu denli çabuk sorması Wallander'i çok şaşırtmıştı. "Bilmiyorum," diye karşılık verdi yavaşça. "Svedberg'in katil olabileceğine ilişkin elimizde hiçbir ipucu yok. Ama bu cinayetler arasında bir ilişki var, bunu hissediyorum fakat bunun ne mene bir ilişki olduğunu da bilmiyorum."

"Bu noktada ne kadar konuşmalıyız?"

"Bunun artık bir önemi olduğunu sanmıyorum. Kendimizi hiçbir zaman boş varsayımlardan koruyamadık ki."

Höglund onları dinliyordu. Wallander onun tirtir titrediğini fark etti.

"Unutmamamız gereken bir şey daha var," dedi. "Eva Hillström daha önce harekete geçmediğimiz için bizi suçlayacaktır."

"Bence haklı," dedi Wallander. "Bunu kabul etmeliyiz. Sorumluluğu ben üstleniyorum."

"Neden sen?" diye sordu Holgersson.

"Birinin üstlenmesi gerek," diye karşılık verdi Wallander. "Bunun kim olduğu o kadar önemli değil."

Nyberg hepsine lastik eldiven dağıttı ve işe başladılar. Bazı rutin işler vardı, belli bir düzen içerisinde yapılması gereken işler. Wallander elinde kamera olan birine bir şeyler söyleyen Nyberg'in yanına gitti.

"Her şeyin videoya çekilmesini istiyorum," dedi Wallander. "Hem yakından hem de uzaktan çekilsin."

"Tamam."

"Elleri titremeyen birine ver bu işi."

"Ölümle kamera aracılığıyla başa çıkmak her zaman daha kolaydır," dedi Nyberg. "Ama yine de üç ayaklı fotoğraf sephası kullanacağız."

Wallander; Martinsson, Hansson ve Höglund'dan oluşan ekibini topladı. Bir an için gözleri Svedberg'i aradı ama hemen kendini topladı.

"Üstlerinde kostümleri var," dedi Hansson. "Ve peruk takmışlar."

"18. yüzyıl kostümleri," dedi Höglund. "Bu kez eminim."

"Yaz Dönümü gecesi oldu," dedi Martinsson. "İki ay önce yani."

"Bunu tam olarak bilmiyoruz," diye araya girdi Wallander. "Cinayetin burada işlenip işlenmediğinden de emin değiliz."

Sözlerinin ne denli saçma olduğunun kendisi de farkındaydı ama cesetlerin onca zamandan beri orada durmasını da aklı almıyordu. Wallander mavi örtünün çevresinde dolaşmaya başladı. Olanları görmeye çalıştı. Zihnini boşaltmaya çalıştı.

Gençler oraya bir parti vermek için gelmişlerdi. Aslında dört kişi olacaklardı ama içlerinden biri aniden hastalanıvermişti. Yanlarında yiyecek, içecek ve müzik seti de getirmişlerdi.

Wallander düşüncelerine ara vererek telefonda konuşan Hansson'un yanına gitti ve telefon konuşmasının bitmesini bekledi.

"Arabalar," dedi. "Avrupa'da olduğunu sandığımız arabalar nerede? Burada bir yerde olmalılar."

Hansson arabaları arayacağına söz verdi. Wallander cesetlerin üstünde yattığı mavi örtünün çevresinde dolaşmayı sürdürdü. Eşyalarını bu örtünün üstüne koymuşlar, yemeklerini yiyip içkilerini içmişlerdi. Wallander yere çömeldi. Piknik sepetlerinden birinin içinde boş bir şarap şişesi vardı, diğer iki şişeyse çimlerin üstündeydi. Toplam üç boş şarap şişesi.

Ölüm yanınıza geldiğinde şişeleri boşaltmıştınız. Bu da sizlerin sarhoş olduğunu gösterir, diye düşünerek yerinden doğruldu Wallander düşünceli bir ifadeyle. Nyberg yanına yaklaştı.

"Şarabın çimlere dökülüp dökülmediğini ve tüm şarapları onların içip içmediğini öğrenmek istiyorum."

Nyberg mavi örtünün üstündeki lekeyi gösterdi.

"Birazı buraya dökülmüş. Bu kan izi değil. Bundan emin olabilirsin."

Wallander düşünmeyi sürdürüyordu. Yediniz, içtiniz ve sarhoş oldunuz. Kasetçalarınız olduğuna göre müzik de dinlediniz. Birbirinize sarılmış bir halde yerde yatarken biri sahneye girdi ve sizleri öldürdü. İçiniz-

den biri belki de Astrid Hillström uyuyordu. Belki sabah olmuştu ya da şafak söküyordu.

Wallander durdu.

Gözüne piknik sepetlerinin yanında duran bir şarap kadehi ilişmişti. İncelemek için yere çömeldi ve fotoğrafçıya işaret ederek kadehin resmini çekmesini istedi. Kadeh sepete dayanmış duruyordu ama kadehin düşmemesi için altına küçük bir çakıl taşı yerleştirilmişti. Wallander çevresine bakındı. Örtüyü dikkatle bir ucundan kaldırdı ama altında çakıl taşı falan yoktu. Bunun ne anlama geldiğini anlamaya çalıştı. Nyberg yanından geçerken onu durdurdu.

"Bu çakıl taşı şarap kadehine destek olarak konmuş. Eğer başka taşlar da görürsen bana mutlaka haber ver."

Nyberg notunu aldı. Wallander dolaşmayı sürdürdü. Sonra da geri çekilerek olay yerine bir de uzaktan baktı.

Yiyeceklerinizi bir ağacın altına sermişsiniz. Sizi kimselerin göremeyeceği bir yeri seçmişsiniz. Wallander çalıların arasından geçerek ağacın arka tarafında durdu.

Katil buradan gelmiş olmalı. Paniğe kapıldıklarına ilişkin bir işaret yok. Örtünün üstünde uzanmış yatıyordunuz ve içinizden biri uykuya dalmıştı bile. Ama diğer ikisi büyük olasılıkla henüz uyumamıştı.

Wallander olay yerine geri dönerek cesetleri uzunca bir süre inceledi. Burada ters bir şey vardı. Sonunda bunun ne olduğunu anladı. Önündeki bu resim gerçek değildi. Biri bunu daha sonra yeniden düzenlemişti.

13

11 Ağustos Pazar günü hava kararmaya başladığında polis spot lambalarıyla olay yerini aydınlatmaya başladı. Tam o sırada da Wallander hiç beklenmeyen bir şey yaparak oradan ayrıldı. Konuştuğu tek kişi Höglund'du. Kendi arabası hâlâ Mariagatan'da olduğundan onun arabasını almak için genç kadından izin istemiş ve gerektiğinde kendisine cep telefonundan ulaşılabileceğini söylemişti. Nereye gideceğiniyse söylememişti. Höglund cesetlerin bir süre önce kaldırıldığı olay yerine geri döndü. Cesetler saat 16.00'da kaldırmıştı. Cesetler kaldırıldıktan sonra Wallander yorgunluğun ve mide bulantısının tüm bedenine yayıldığını hissetmişti. Kendini zorlayarak birkaç saat daha orada kalmış, ama sonra da daha fazla dayanamayacağını hissederek oradan ayrılmak istemişti. Höglund'a arabasını almak istediğini söylediğinde aslında nereye gideceğini çok iyi biliyordu. Kaçmıyordu. Ne denli yorgun ve bitkin olursa olsun plansız hareket etmemeye özen gösterirdi. Telaşla arabaya atlayıp ormandan uzaklaştı. Görmek istediği bir şey vardı.

Wallander, Lilla Norregatan'daki Svedberg'in oturduğu binanın önünde arabayı durdurdu. Beton karıştırıcı hâlâ oradaydı. Svedberg'in evinin anahtarları da yanındaydı. Ev oldukça havasızdı. Mutfağa giderek camı açtı. Sonra da bir bardak su içerek ertesi sabah Dr. Göransson'la randevusu olduğunu kendisine anımsattı. Bu randevuya gidemeyeceğini çok iyi biliyordu. Tanı konduktan sonra eski alışkanlıklarından kurtulmak için herhangi bir şey yapmamıştı. Hâlâ eskisi gibi kötü besleniyor ve spor yapmıyordu. Bu aşamada kendi sağlığını şimdilik bir kenara atacaktı.

Sokak lambalarının ışığı oturma odasını hafifçe aydınlatıyordu. Wallander loş odanın ortasında durdu. Olay yerinden ayrılmasının nedeni olanları daha farklı bir görüş açısından değerlendirme gereksinimiydi. Ama daha önce aklına bir şey gelmişti ve şimdi de bunu düşünmek için zamana gereksinimi vardı. Çalışma arkadaşları cinayetler arasındaki ilişkiden ve Svedberg'in bu cinayetlere bir şekilde karışmış olabilme olasılığından söz edip duruyorlardı. Birden Wallander'in aklına arkadaşlarının en olası senaryoyu göz ardı ettikleri geldi. Svedberg kimselere bir şeyler söylemeden kendi araştırmasını sürdürmüştü. Yıllık izninin büyük bir bölümünü bu üç gencin ortadan kaybolmasını araştırarak geçirmişti. Bu da elbette onun bir şeyler sakladığı anlamına da gelebilirdi. Ama öte yandan da gerçeği tam olarak göremediği anlamına da gelebilirdi. Boge, Norman ve Hillström'ün Avrupa'ya gittiklerine ilişkin bazı kuşkuları olabilirdi. Bir şeylerin yolunda gitmediğine inanmış olabilir ve tehlikeli biriyle yolu kesişerek kendi ölümüne neden olabilirdi. Wallander bunun Svedberg'in hangi iz üzerinde çalıştığını meslektaşlarına söylememesini açıklamadığının farkındaydı, ama belki de Svedberg'in kendine göre geçerli bir nedeni vardı.

O günkü olayları yeniden gözden geçirmeye başladı. Yalnızca bir ya da birkaç saat önce cesetleri bulmuşlardı. Wallander olay yerinde kesinlikle bir komplonun söz konusu olduğu sonucuna ulaşmıştı. Patalog ölüm zamanının elli günden fazla olmadığından emin olduğunu söylediğinde, Wallander bu komplonun ne olduğunu fark etmişti. Bu da iki olasılığı beraberinde getiriyordu: gençler ya Yaz Dönümü'nden sonra öldürülmüşlerdi ya da cesetler bu arada bozulmalarını engelleyecek bir yerde saklanmıştı. Cesetlerin bulunduğu noktanın cinayetlerin işlendiği yer olması diye bir şey söz konusu olmayabilirdi.

Wallander ve ekibine göre birinin üç kişiyi öldürüp sonra cesetleri sırtlanarak bilinmeyen bir yere götürmesi ve daha sonra da cinayetin işlendiği yere geri getirmesi pek olası gelmiyordu. Hansson gençlerin gerçekten de Avrupa'ya gittiklerini, ama düşündüklerinden daha erken döndüklerini ileri sürmüştü. Wallander bunun da bir olasılık olduğunu kabul

ediyor ama bunu pek geçerli bir olasılık olarak görmüyordu. Yine de kesin bir karara varmamıştı. Gözlemlerini yapacak, söyleyecek şeyleri olan herkesi can kulağıyla dinleyecekti. Sonsuz bir karanlığa doğru itildiğini hissediyordu.

Sıcak ağustos günü bitmek bilmiyor gibiydi. Polis rutin işlemleri yerine getirirken onlar da olay yerini en ince ayrıntısına varıncaya dek incelemişlerdi. Wallander dehşet içinde kalmış meslektaşlarını kaygıyla izlerken bir yandan da içlerinden acaba keşke polis olmasaydık, diye geçirip geçirmediklerini merak ediyordu. Eline olay yerinden uzaklaşma fırsatı geçiren arkasına bakmadan çekip gidiyordu. Polislerin kahve içmeleri ve biraz dinlenmeleri için yolun kenarına portatif sandalyelerle masalar yerleştirilmişti. Wallander çalışmaları boyunca hiçbirinin durup bir şeyler yiyip içtiğine tanık olmamıştı.

Onları en çok Nyberg'in inadı etkilemişti. Kokmuş ve çürümüş yiyecekleri aşık yüzlü bir kararlılıkla toplamıştı. Olay yerini videoya çeken fotoğrafçı ve polislere talimat vererek, sayısız nesneyi plastik torbalara yerleştirip torbaları bağlamış ve olay yerinin ayrıntılı şemasını çıkarmıştı. Wallander, Nyberg'in elinden geleni ardına koymadığına dikkat etmişti. Kimsenin Nyberg kadar başarılı biri olamayacağını da çok iyi biliyordu. Wallander bir ara Martinsson'un çok yorulduğunu fark etmişti. Onu kenara çekerek ya evine gidip dinlenmesini ya da adli tıp teknisyenlerinin kamyonetine giderek bir süre uzanmasını kesin bir dille söylemişti. Ne var ki, Martinsson bu sözlere başını iki yana sallayarak yanıt vererek çalışmalarının başına geri dönmüştü.

Ystad'dan istetilen polis köpekleri de olay yerine gelmişti. Edmundsson köpeği Kall ile olay yerindeydi. Köpeklere farklı birkaç koku koklatıldı. Köpeklerden biri çalıların arasında insan dışkısı bulmuştu. Ve birkaç bira şişesiyle kâğıt parçaları da bulundu. Bulunan her şey en küçük ayrıntısına dek Nyberg'in şemasına yazılıyordu. Olay yerinden az uzaktaki bir ağacın altında Kall, bir şey bulmuştu ama dikkatli bir araştırmadan sonra insana ilişkin herhangi bir bulguya rastlanılamamıştı. Wallander o gün Kall'ın işaret ettiği noktaya defalarca gidip bakmıştı. Bu noktanın

Yaz Dönümü kutlamalarının yapıldığı alanı gözetleyecek en korumalı noktalardan biri olduğunu fark etmişti. Midesinde bir ağrı hissetti. Katil de tam bu noktada mı durup kurbanlarına bakmıştı? Neler görmüştü?

Öğleden önce Nyberg, Wallander'e örtünün hemen yanı başındaki kasetçalara bakmasını söylemişti. Piknik sepetlerinden birinin içinde üstünde yazılar olmayan birçok kaset vardı. Wallander kasetçaların düğmesine bastığında ortalığı derin bir sessizlik kaplamıştı. Hepsinin yakından tanıdığı boğuk bir erkek sesi duyulmuştu: şarkıcı Fred Åkerström, *Fredman's Epistles*'den derlenmiş bir baladı yorumluyordu. Wallander, Höglund'a bakmıştı. Haklıydı. Bu kesinlikle 18. yüzyıl türünde bir kutlamaydı. Ünlü şair Bellmann'ın dönemiydi burada söz konusu olan.

Wallander yerinden kalkarak Svedberg'in çalışma odasına gitti. İçeri girince önce kısa bir süre etrafına bakındı, sonra da masanın başına geçip oturdu. Soruşturmayla ilgili görüntülerin gözünün önünde canlanmasını bekledi. Olayın daha başından beri Eva Hillström'ün kuşkulandığı üç kartpostal söz konusuydu. Wallander ve diğerleri ona inanmamıştı. Bir başkasının sahte kartpostal göndermesi akıl alır gibi değildi. Ne var ki, artık Hillström'ün kızının öldürüldüğü ortaya çıkmış ve bu söz konusu kartların başkası tarafından gönderildiği kesinlik kazanmıştı. Bu başkası Hamburg'a, Paris ve Viyana'ya gitmişti. Peki ama neden? Üç genç Yaz Dönümü gecesi öldürülmüş olmasalar bile Viyana'dan gelen son karttan önce öldürüldükleri kesindi. Peki ama kafaları bu şekilde karıştırmanın anlamı neydi?

Wallander loş odada gözlerinde boş bakışlarla oturuyordu.

Korkuyorum, diye geçirdi içinden. Hiçbir zaman yalın kötülüğe inanmadım. Kötü insan yoktur, insanların genlerinde kötülük olamaz. Kötü çevreler, kötü koşullar vardır yalnızca. Ama bu olayda karanlık ve zehirli zihinlerin eylemini sezinliyorum.

Wallander, Svedberg'in cep takvimini alarak bir kez daha gözden geçirdi. "Adamsson" sözcüğüne birkaç kez rastlamıştı. Bu Sture Björklund'un adının Louise olduğunu söylediği resimdeki kadının soyadı olabilir miydi? Louise Adamsson. Mutfağa giderek telefon rehberine baktı.

Rehberde Louise Adamsson adına kayıtlı bir numara yoktu. Ama kadın evlenmiş ve soyadını da değiştirmiş olabilirdi. Martinsson'a Svedberg'in takvimde "Adamsson" adının yazılı olduğu günler ne yaptığını öğrenmesini söylemeye karar verdi.

Işığı söndürerek oturma odasına gitti. Burada biri elinde av tüfeğiyle içeri girmişti. Tüfeğin namlusu Svedberg'in başına yöneltilmiş olmalıydı, ateş edildikten sonra da Svedberg yere düşmüş ve katil de geldiği gibi çekip gitmişti. Wallander bunun olayların başını mı yoksa sonunu mu işaret ettiğini anlamaya çalıştı. Yoksa burada daha büyük bir olay mı söz konusuydu. Son düşüncesinin üstünde düşünebilecek denli enerjisinin olmadığının farkındaydı. Dışarılarda bir yerde böylesine anlamsız cinayetleri sürdürecek biri elini kolunu sallayarak dolaşıyor muydu? Bilmiyordu. Aradığı şeyi kendisine açıklayacak somut bir şey yoktu elinde. Silahın bulunduğu yere yaklaşarak Svedberg'in oturduğu noktayı gözlerinin önünde canlandırmaya çalıştı. Sokaktan gelen beton karıştırıcının sesi duyuluyor olmalıydı. İki el ateşten sonra Svedberg yere düşmüştü ve büyük olasılıkla düşmeden önce ölmüştü. Komşular ne bir tartışma ne de yüksek sesle konuşma işitmişti. Yalnızca tüfekten çıkan iki el ateş sesi. Pozisyonunu değiştirip yerde duran sandalyenin yanına yaklaştı.

İnsan korkmadığı ve tanıdığı birine kapıyı açıp içeri alırdı. Ya da bu söz konusu kişi kendi anahtarıyla içeri girerdi. Belki de anahtarsız içeri girmişti. Kapıda herhangi bir zorlama olduğuna ilişkin bir işaret yoktu. Manivela falan da kullanılmamıştı. Bu kişinin o olduğunu düşünmeliyiz. Tüfeği elindeydi ya da evde ruhsatlı olmayan bir tüfek vardı. Tüfek doluydu ve dolu olduğunu her ikisi de biliyordu. Sorulacak çok soru vardı ama sonunda her şey gelip kim ve neden sorularına dayanıyordu. Yalnızca tek bir kim sorusu ve yine tek bir neden sorusu.

Mutfağa giderek hastaneyi aradı. Şansına daha önce konuştuğu doktor hastanedeydi.

"Isa Edengren'in durumu iyi. Ya yarın ya da öbür gün taburcu olacak."

"Herhangi bir şey söyledi mi?"

"Pek sayılmaz. Ama onu bulduğunuz için mutlu sanıyorum."

"Benim kim olduğumu biliyor mu?"

"Söylememeli miydik?"

"Nasıl bir tepki verdi?"

"Ne demek istediğinizi anlayamadım."

"Kendisini bir polisin kurtardığını söylediğinizde nasıl bir tepki verdi?"

"Bilmiyorum."

"En kısa zamanda onunla konuşmak istiyorum."

"Yarın konuşabilirsiniz."

"Mümkünse bu akşam konuşmak istiyorum. Ayrıca sizinle de konuşmam gerekiyor."

"Çok mu önemli?"

"Evet."

"Ben de çıkıyordum. Sizinle yarın konuşsak daha iyi olacak."

"Keşke her şey bu denli rahat ve önemsiz olsaydı," dedi Wallander. "Ne yazık ki, orada kalıp beni beklemenizi isteyeceğim sizden. On dakika sonra oradayım."

"Bir şey mi oldu?"

"Evet. İnsanın aklının alamayacağı bir şey oldu."

Wallander bir bardak su içtikten sonra evden çıktı. Hava hâlâ sıcaktı, yalnızca hafif bir rüzgâr çıkmıştı.

Isa Edengren'in yattığı odanın bulunduğu kata çıktığından doktorun kendisini beklediğini gördü. Boş odalardan birine giderek kapıyı arkalarından kapattılar. Wallander hastaneye giderken doktora her şeyi söylemeye karar vermişti. Ona ormanlık alanda neyle karşılaştıklarını, üç gencin öldürüldüğünü ve Isa Edengren o gün hasta olmasaydı şimdi yaşamıyor olacağını anlattı. Yalnızca gençlerin üstündeki kostümlerden söz etmedi. Doktor onu şaşkınlıkla dinliyordu.

"Okuldayken patolojiyi seçmeyi düşünmüştüm," dedi doktor bir süre sonra. "Ama bunları duyduktan sonra seçmediğime çok sevindim."

"Haklısınız. Korkunç bir görüntüydü."

Doktor ayağa kalktı. "Herhalde şimdi onunla konuşmak istiyorsunuz," dedi.

"Bir şey daha var. Bu konudan kimseye söz etmenizi istemiyorum."

"Doktorların ettiği bir yemin vardır."

"Polislerin de var. Ama ne yazık ki günümüzde bilgi çok kolay dışarı sızabiliyor."

Isa'nın odasının kapısında durdular.

"Uyanık olup olmadığına bakayım."

Wallander bekledi. Hastanelerden nefret ederdi. Olabildiğince çabuk oradan ayrılmak istiyordu. Kan şekeri düzeyini kontrol etmek isteyen Dr. Göransson'un söylediklerini hatırladı. Çok basit demişti. Doktor dışarı çıktı.

"Uyanık."

"Bir şey daha var," dedi Wallander. "Size garip gelebilir ama acaba kan şekeri düzeyimi kontrol edebilir misiniz?"

Doktor ona şaşkınlıkla baktı.

"Neden?"

"Yarın sabah hastanede randevum var ama gidemeyeceğim. Burada olduğuma göre siz acaba bir şeyler yapabilir misiniz?"

"Şeker hastası mısınız?"

"Hayır. Kan şekeri düzeyim yüksek."

"O zaman şeker hastasısınız."

"Ölçüp ölçemeyeceğinizi öğrenmek istiyorum o kadar. Sigorta kartım yanımda değil ama belki bana bir kolaylık sağlayabilirsiniz."

Doktor yanlarından geçen bir hemşireyi durdurdu.

"Bu beyin kan şekerine bakar mısın? Sonra da Edengren'le konuşacak."

"Olur."

Hemşirenin kimlik kartında adının "Brundin" olduğu yazıyordu. Wallander yardımları için doktora teşekkür ettikten sonra hemşirenin arkasından gitti. Hemşire Wallander'in işaret parmağından kan alarak Walkman'e benzeyen bir aletin içine yerleştirdi.

"Çok yüksek. 200, " dedi.

"Çok yüksek demek," dedi Wallander. "Ben de bunu öğrenmek istemiştim."

Hemşire ona dikkatle ama dostça bir tavırla baktı.

"Biraz kilo vermelisiniz," dedi.

Wallander evet dercesine başını salladı. Birden kendini küçük ve şımarık bir çocuk gibi hissederek utandı.

Isa Edengren'in odasına geri döndü. Genç kızı yatağında yatar bulacağını sanıyordu oysa o üstüne bir battaniye çekmiş koltukta kıvrılmış oturuyordu. Odadaki tek ışık yatağın yanındaki gece lambasından geliyordu. Genç kızın yanına yaklaştığında gözlerindeki korku dolu ifadeyi gördü. Elini uzatarak kendini tanıttı ve sonra da koltuğun yanındaki küçük tabureye geçip oturdu.

Nelerin olduğundan haberi bile yok, diye geçirdi içinden. Genç kız bakışlarını ondan ayırmıyordu. İçeri girdiğinde onu kendi kızı Linda'ya benzetmişti. Linda da on beş yaşındayken intihar girişiminde bulunmuştu. Wallander daha sonra bunun Mona'nın kendisini terk etmesine neden olan olaylar zincirinin bir bölümü olduğunu fark etmişti. O olaylarda hâlâ tam olarak anlayamadığı bir şeyler vardı. Bu genç kızın neden kendini öldürmek istediğini acaba anlayabilecek miyim, diye geçirdi içinden.

"Seni ben buldum," dedi. "Bunu bildiğini biliyorum. Ama benim neden Skarby'e geldiğimi bilmiyorsun. Kilitli evin arka tarafını neden dolaştığımı ve seni buluncaya dek evin çevresinde neden dört döndüğümü bilmiyorsun."

Genç kızın bir şeyler söylemesi için duraksadı, ama konuşmayınca sözlerini sürdürdü. Isa gözlerini ondan ayırmadan dinliyordu.

"Arkadaşların Martin, Lena ve Astrid ile Yaz Dönümü'nü kutlayacaktın," diye sürdürdü konuşmasını. "Ama hastalandın. Mideni bozdun ve evde kalmak zorunda kaldın. Doğru mu?"

Hiçbir tepki gelmedi. Wallander birden nasıl davranacağı konusunda bocaladı. Olanları ona nasıl anlatacaktı? Öte yandan haber ertesi gün-

kü gazetelere manşet olacaktı. Her iki durumda da genç kızın çok büyük bir şok yaşayacağı kesindi.

Keşke Ann-Britt burada olsaydı, diye geçirdi içinden. Bu tür konularda benden çok daha iyidir.

"Astrid'in annesine birkaç tane kart yollandı," dedi. "Bu kartlardan bazılarını üçü birden, bazılarını da yalnızca Astrid imzalamış. Hamburg, Paris ve Viyana'dan yollanmış kartlar. Yaz Dönümü'nden sonra Avrupa'ya gitmeyi planlamış mıydınız?"

Genç kız sonunda soruları yanıtlamaya başlamıştı, ama çok yavaş bir sesle konuştuğundan Wallander onu işitmekte zorlanıyordu.

"Hayır, kararlaştırdığımız bir şey yoktu," dedi genç kız fısıltıyla.

Wallander boğazına bir yumrunun tıkandığını hissetti. Genç kızın sesi her an ağlamaya başlayacakmışcasına titrek ve tedirgin çıkmıştı. Wallander genç kızın az sonra duyacaklarını, yani basit bir virüsün yaşamını kurtardığını düşündü. Az önce konuştuğu doktoru çağırıp ona nasıl davranması gerektiğini sormayı düşündü. Olanları ona nasıl anlatmalıydı? Bu konuyu şimdilik ertelemeye karar verdi.

"Bana Yaz Dönümü partilerinden söz et," dedi.

"Neden?"

Böylesine kırılgan bir sesin nasıl olup da bu denli kararlı çıkmasına şaşırmıştı. Ama genç kız düşmanca davranmıyordu. Yanıtları sorulara bağlı olacaktı.

"Çünkü öğrenmek istiyorum. Çünkü Astrid'in annesi çok kaygılı."

"Sıradan bir parti."

"Ama 18. yüzyıl kostümlerini giyiyorsunuz."

Genç kızın onun bunu nasıl öğrendiğini bilmiyordu. Wallander bu soruyu sorma riskini göze almıştı, ama Isa arkadaşlarının başına gelenleri öğrendiğinde belki de bir daha bu konuda konuşmak istemeyebilirdi.

"Bazen öyle partiler veriyoruz."

"Neden?"

"Değişiklik olsun diye."

"İçinde yaşadığınız çağdan uzaklaşıp başka bir çağa mı girmek istiyorsunuz?"

"Evet."

"Peki ama neden her zaman 18. yüzyıl?"

Genç kızın yanıtında bu kez belli belirsiz bir küçümseme vardı. "Biz kendimizi asla yinelemeyiz."

"Neden?"

Isa karşılık vermeyince Wallander çok önemli bir konuya parmak bastığını hissetti. Başka bir açıdan konuya yaklaşmayı denedi.

"On ikinci yüzyılda yaşayan kişilerin nasıl giyindiklerini öğrenmek olası mı?"

"Evet ama biz o yüzyılla hiç ilgilenmedik."

"Partilerinizde yaşatmayı düşündüğünüz yüzyılı nasıl seçiyorsunuz?"

Isa bu soruyu da yanıtlamayınca Wallander genç kızın hangi soruları yanıtlamayacağına ilişkin bilgi ediniyordu.

"Yaz Dönümü Akşamı olanları anlat bana."

"Hastalandım."

"Çok ani hastalanmış olmalısın."

"Diyare genelde aniden oluveriyor."

"Neler oldu?"

"Martin beni almaya geldiğinde hastalandığım için gelemeyeceğimi söyledim ona."

"Buna nasıl tepki gösterdi?"

"Göstermesi gereken tepkiyi gösterdi."

"Yani?"

"Hastalığımın gerçek olup olmadığını sorarak. Dediğim gibi göstermesi gereken tepkiyi gösterdi."

Wallander, genç kızın ne söylemek istediğini anlayamamıştı. "Ne demek istiyorsun?"

"Her zaman doğruyu söylemek zorundayız. Aksi halde gruptan atarlar."

Wallander bir an düşündü. "O zaman dostluk kavramını çok ciddiye alıyorsun, öyle mi? Kimse yalan söyleyemiyor. Bir yalan her şeyin sonu olabiliyor, öyle mi?"

Genç kız, ona şaşkınlıkla baktı. "Aksi halde o ilişkinin adı dostluk olmaz, değil mi?"

Wallander onaylarcasına başını salladı. "Dostluk elbette karşılıklı güvene dayanmalıdır."

"Başka?"

"Bilmiyorum," dedi Wallander. "Sevgi de olmalı sanırım."

Genç kız battaniyeyi çenesine dek çekti.

"Sana haber bile vermeden Avrupa'ya tatile gittiklerini duyduğunda kendini nasıl hissettin?"

Genç kız bu soruyu yanıtlamadan önce Wallander'e uzun uzun baktı. "Bu soruyu daha önce yanıtladığımı sanıyorum."

Wallander'in bağlantıyı kurması biraz zaman almıştı. "Bu yazın başında seni görmeye gelen polis memurundan mı söz ediyorsun?"

"Başka kimden söz edecektim?"

"Seni ne zaman görmeye geldiğini tam olarak anımsıyor musun?"

"Temmuzun ya birinde ya da ikisinde gelmişti."

"Sana başka neler sormuştu?"

Isa birden Wallander'e doğru yaklaştı.

"Onun öldüğünü biliyorum. Adı Svedberg'di. Buraya onun hakkında konuşmaya mı geldiniz?"

"Hayır pek sayılmaz ama onunla neler konuştuğunu öğrenmek de istiyorum."

"Anlatacak fazla bir şey yok."

Wallander kaşlarını çattı. "Ne demek istiyorsun? Sana bir şeyler sormuş olmalı."

"Sormadı. Konuşma kasette kayıtlı."

"Svedberg'le olan konuşmanı kasete mi aldın?"

"Gizlice evet. Bunu sıklıkla yaparım."

"Ve Svedberg seni görmeye geldiğinde de aynı şeyi yaptın, öyle mi?"

"Evet."

"Peki kaset nerede şimdi?"

"Beni bulduğunuz taraçada. Kasetin dış yüzünde mavi bir melek çıkartması var."

"Mavi bir melek mi?"

"Kaset kaplarını ben kendim yaparım."

Wallander evet dercesine başını salladı. "O kaseti almak için birini yollayabilir miyim?"

"Neden yollamayasınız ki?"

Wallander karakolu arayarak nöbetçi polis memuruna bir ekip arabasını eve yollayarak kaseti getirmelerini söyledi. Sonra da yatak odasındaki komodinin üstünde gördüğü Walkman'i de yanlarına almalarını ekledi sözlerine.

"Mavi melek mi?" diye sordu polis.

"Evet, kabında mavi bir melek olan kaseti. Acele etmelerini söyle onlara."

Kasetin gelmesi tam yirmi dokuz dakika sürmüştü. Wallander kasetin gelmesini beklerken Isa da on beş dakikayı banyoda geçirmişti. Banyodan çıktığında Wallander, genç kızın saçlarını yıkadığını fark etti. Tam o sırada genç kızın ikinci kez intihar girişiminde bulunup bulunmamasından kaygılanması gerektiği geldi aklına.

Bir süre sonra da bir polis memuru içeri girerek Wallander'e kasetle Walkman'i uzattı. Isa doğru kaset olduğunu başıyla onayladı. Walkman'i alarak hızlı sarma düğmesine bastı.

"İşte," diyerek kulaklıkları Wallander'e uzattı.

Svedberg'in sesi duyuldu. Wallander bir tokat yemişcesine irkildi. Svedberg'in boğazını temizleyip bir soru sordu. Genç kızın sesi çevreden gelen gürültülerin arasında yok olup gitmişti. Bantı geri sararak bir kez daha dinledi. Şimdi daha iyi duymuştu.

Svedberg de benzeri sorular sormuştu. Ama Isa yanılıyordu, aynı soru değildi bu. Wallander ona, "Sana haber bile vermeden Avrupa'ya tatile gittiklerini duyduğunda kendini nasıl hissettin?" diye sormuştu.

Svedberg'in sorusundaki ifadeyse anlamı tümüyle değiştiriyordu. "Arkadaşlarının Avrupa'ya gittiklerine gerçekten inanıyor musun?"

Wallander aynı şeyi üç kez dinledi. Isa'nın yanıtı güçlükle duyuluyordu. Kulaklıkları çıkardı.

Svedberg biliyordu, diye geçirdi içinden. Temmuzun birinde ya da ikisinde Svedberg onların Avrupa'da olmadıklarını biliyordu.

14

Konuşmalarını sürdürdüler ama Wallander kendini bir türlü bu konuşmaya tam olarak veremiyordu. Saat 21.00'de artık genç kızdan gerçeği saklamanın bir yararı olmayacağına karar verdi. Kahve içmeye gideceğini söyleyerek odadan çıktı. Koridorda Martinsson'u aradı. Martinsson ona polislerin çoğunun Ystad'a dönmek üzere olduklarını söyledi. Kısa bir süre sonra olay yerinde yalnızca adli tıp teknisyenleriyle güvenlik güçleri kalacaktı. Nyberg'le ekibi gece boyunca çalışacaktı. Wallander arkadaşına nerede olduğunu söyledikten sonra Höglund'la konuşmak istediğini belirtti. Genç kadın kısa bir süre sonra telefona geldi ve Wallander ona gereksinimi olduğunu söyledi.

"Isa Edengren'e arkadaşlarının ölüm haberi verilmeli. Ama buna nasıl bir tepki göstereceğini bir türlü kestiremedim."

"Bu haberi hastanede vermek bir yerde iyi olacak. Sence nasıl bir tepki gösterebilir?"

Wallander meslektaşının kendini olaydan soyutlamak istediğini kavrayıncaya dek verdiği bu soğuk ve duygusuz yanıta bir anlam verememişti. Bu uzun ağustos günü kadar kötü bir gün geçiremezdi.

"Buraya gelebilirsen çok sevinirim," dedi Wallander. "Hiç olmazsa bu acı haberi ben tek başıma vermek zorunda kalmam. Daha yeni intihara teşebbüs etti."

Telefonu kapattıktan sonra kan şekeri düzeyini ölçen hemşirenin yanına giderek kendisiyle konuştuğu doktorun adını ve ev telefonunu aldı. Hemşireye ayrıca Isa Edengren hakkında ne düşündüğünü de sordu.

"İntihar etme girişiminde bulunan insanların çoğu güçlüdür," dedi. "Elbette her zaman bu kurala uymayanlar da olur ama benim Isa Edengren hakkındaki izlenimin onun da bu güçlü insanlardan biri olduğu."

Hemşireye nerede kahve bulabileceğini sorduğunda hemşire ona hastane girişinde otomatik kahve makinesi olduğunu söyledi. Wallander doktoru evinden aradı. Telefonu bir çocuk açtı, sonra bir kadın geldi en sonunda da doktorla konuşabildi.

"Siz buradayken net düşünemiyordum," dedi Wallander. "Isa'ya nelerin olduğunu mutlaka söylemeliyiz yoksa yarın sabah gazetelerden öğrenecek. O zaman da ruhsal durumunda önemli bozukluklar söz konusu olabilir. Zaten şimdi bile bu habere nasıl bir tepki vereceğini kestiremiyorum."

Doktor hastaneye geleceğini söyledi. Wallander kahve makinesini aramaya koyuldu ama bulduğunda da cebinde yeterince bozuk parası olmadığını gördü. Tam o sırada yanından tekerlekli sandalyeyle geçen yaşlı adamı görünce parasını bozup bozamayacağını sordu. Adam başını iki yana salladı.

"Nasılsa yakında öleceğim," dedi. "Üç haftalık kadar ömrüm kalmış. Artık yanımda para taşımıyorum."

Bunları söyledikten sonra da Wallander'in yanından uzaklaştı. Wallander elinde kâğıt para kalakalmıştı. Sonunda parayı bozdurmayı başardığındaysa yanlış düğmeye basarak sütlü kahve almak zorunda kalmıştı. Oysa tüm yaşamı boyunca hep sütsüz ve şekersiz kahve içmişti.

Isa Edengren'in yattığı kata geri döndüğünde Höglund gelmişti. Genç kadının yüzü solgundu ve gözlerinin altında siyah halkalar oluşmuştu. Höglund ona herhangi bir delil bulamadıklarını söyledi. Wallander onun ne denli yorgun olduğunu görebiliyordu.

Hepimiz yorulduk, diye geçirdi içinden. Bu karabasanın daha ne olduğunu tam anlayamadan hepimiz yorgun düştük.

Isa Edengren'le yaptığı konuşmayı anlattı. Kızın Svedberg'le yaptığı konuşmayı kasete kayıt ettiğinden söz ettiğindeyse Höglund çok şaşırmıştı. Wallander ona ulaştığı sonucu açıkladı: üç gencin yolculuğa çıkmadığını Svedberg biliyordu ya da bundan kuşkulanmıştı.

"Bunu nereden bilebilir ki?" diye sordu Höglund. "Olanlara çok yakın olmadıkça bilmesine olanak yok."

"Olay şimdi kafamda netleşmeye başladı," dedi Wallander. "Svedberg olanlara bir şekilde yakındı, ama her şeyi bilmiyordu. Bilseydi bu soruları sormazdı."

"Bu da onları öldüren kişinin Svedberg olmadığını ortaya çıkarıyor," dedi Höglund. "Zaten biz de aslında ondan kuşkulanmamıştık."

"Doğrusu benim aklımdan geçmişti," dedi Wallander. "Kabul etmeliyim. Ama şimdi her şey değişti. Ben artık bir adım daha atıp Svedberg'in Yaz Dönümü kutlamalarından birkaç gün sonra yolunda gitmeyen bir şeylerin olduğunu bildiğini söylemeye hazırım. Peki ama Svedberg'i korkutan ne olmuştu?"

"Gençlerin öldürülmüş olması?"

"Bu şart değil. Svedberg biz gençleri bulmadan önceki durumdaydı. Ama korkusu ya da kuşkusu nereden kaynaklanıyordu?"

"Belki de bizim bilmediğimiz bir şeyi biliyordu."

"Bir şey onun kuşkulanmasına neden olmuş. Belki bu sözünü ettiğimiz şey, yalnızca bir içgüdüydü, bunu asla öğrenemeyeceğiz. Ne var ki, kuşkularını bizlerle paylaşmadı. Kendine sakladı ve izne çıktığında da geniş kapsamlı bir soruşturma başlattı."

"O zaman şimdi bizler kendimize onun ne bildiğini sormalıyız."

"Zaten bu sorunun yanıtından başka bir şey aradığımız yok."

"Ama bu bile onun neden öldürüldüğünü açıklayamıyor."

"Evet ama bu aynı zamanda ne üstünde çalıştığını bize neden söylemediğini de açıklamıyor."

Höglund kaşlarını çattı. "İnsan neden sır saklar?"

"Çünkü bazı bilgilerin dışarı sızmasını istemez. Ya da meydana çıkarılmak istemez," diye yanıtladı Wallander. "Aradaki bağı bulmalıyız."

"Ben de aynı şeyi düşünüyordum. Svedberg'le o gençler arasında bir bağ bal gibi olabilir. Ve başka birisi arasında da."

"Louise mi?"

"Olabilir."

Koridorun ucundaki kapının hızla kapandığını duydular. Doktor onlara doğru geliyordu. Artık vakit gelmişti. Wallander odaya geri döndüğünde Isa Edengren'in hâlâ aynı sandalyede oturduğunu gördü.

"Seninle konuşmak istediğim son bir şey daha var," dedi Wallander sandalyenin yanına oturarak. "Söyleyeceklerimin seni üzeceğini biliyorum. Onun için de doktorunun yanında olmasını istedim. Ayrıca meslektaşlarımdan Ann-Britt Höglund da burada olacak."

Wallander, genç kızın korktuğunu gördü. Ama artık hiçbir şekilde geriye dönüş yoktu. Doktor ve Höglund da içeri girince Wallander gerçekleri açıkladı. Isa Edengren'in üç arkadaşı bulunmuştu, ama ne yazık ki öldürülmüşlerdi. Biri onları öldürmüştü.

"Sana bunları şimdi anlatmak istedik," diye sözlerini tamamladı Wallander. "Yarın sabahki gazetelerden önce bu haberi ben kendim vermek istedim."

Genç kızdan hiçbir tepki gelmemişti.

"Bunun senin için ne denli zor olduğunu biliyorum," dedi. "Ama arkadaşlarını kimin öldürebileceğine ilişkin bir fikrin olup olmadığını sormak zorundayım."

"Yok."

Alçak sesle konuşmuştu ama anlaşılabiliyordu.

"O geceki planlarınızı sizden başka bilen var mıydı?"

"Bizden başka kişilere planlarımızı asla söylemeyiz."

Wallander, genç kızın bir kural açıklar gibi bir tavır takındığını fark etmişti. Belki de gerçekten öyledi.

"Senin dışında kimse bilmiyordu, öyle mi?"

"Evet."

"Hastalandığın için onlarla birlikte olamadın. Ama onların nereye gideceğini biliyordun, değil mi?"

"Ormanlık alana gideceklerdi."

"Ve ne tür kostümler giyeceklerini de biliyordun?"

"Evet."

"Peki ama bunu neden bir sır gibi sakladınız?"

Genç kız karşılık vermedi. Yine yasak topraklara girdim, diye geçirdi içinden Wallander. Çok fazla ileriye gittiğimde sorularımı yanıtlamıyor. Ama genç kızın haklı olduğunu biliyordu. Planlarını kendilerinden başka kimse bilmiyordu. Daha fazla sorusu yoktu.

"Gidiyoruz," dedi Wallander. "Eğer aklına bir şey gelirse lütfen bizi ara. Buradaki kişiler bana nasıl ulaşılacağını biliyorlar. Annenle konuştuğumu da sana söylemek istiyorum."

Genç kız başını arkaya attı. "Neden? Onun bu olanlarla ne ilgisi var?"

Genç kızın sesi Wallander'i tedirgin edecek kadar öfkeliydi.

"Ona haber vermem gerekiyordu," dedi. "Seni bulduğumda kendinde değildin. Hastanın en yakın akrabasına haber vermek görevlerim arasında."

Genç kız bir şey söylemek üzereyken vazgeçerek ağlamaya başladı. Doktor, Wallander'le Höglund'a gitmeleri gerektiğini işaret etti. Koridora çıkıp kapıyı arkalarından kapattıklarında Wallander ter içinde kaldığını fark etti.

"İşler her geçen gün daha da kötüleşiyor," dedi. "Yakında bu strese daha fazla dayanamayacağım."

Karakola geldiklerinde saat 22.30 olmuştu. Wallander karakolun önünde gazetecilerin olmadığını görünce şaşırmıştı. Cinayetlerle ilgili haberin yayıldığını sanmıştı. Ceketini asarak kantine gitti. Yorgun polis memurları kantinde oturuyorlardı. Kiminin önünde kahve fincanları kiminin önündeyse boş pizza kutuları vardı. Wallander onları neşelendirecek bir şeyler söylemesi gerektiğini hissediyordu. Bir piknik sırasında üç masum insanın ölümünden sonra polislerin ruh halini nasıl düzeltebilirdi? Ayrıca bir de arkadaşları öldürülmüştü.

Wallander hiçbir şey söylemedi, başıyla hepsini selamlayarak her zaman onların yanında olacağını belirtmek istedi. Hansson ona kaygı dolu gözlerle bakıyordu.

"Ne zaman toplanacağız?" diye sordu.

Wallander saatine bir göz attı. "Şimdi. Martinsson burada mı?"

"Yolda."

"Lisa?"

"Odasında. Galiba Lund'da zorlandı sanıyorum. Tüm ebeveynler, çocuklarını teşhis etmeye geldiler. Ama galiba bir tek Eva Hillström yalnız gelmişti."

Wallander hiç zaman yitirmeden doğruca Lisa Holgersson'un odasına gitti. Aralık kapıdan Lisa'nın masasının başında oturduğunu gördü. Gözleri nemliydi. Wallander kapıyı vurarak başını hafifçe uzattı. Lisa eliyle içeri girmesini işaret etti.

"Lund'a gittiğine pişman mısın?"

"Pişman olacak bir şey yok. Ama her şey senin söylediğin gibi korkunçtu. İnsan böylesi bir zamanda kurbanların yakınlarına söyleyecek bir şey bulamıyor, onları nasıl teselli edeceğini kestiremiyor. Bir düşünsene bir yaz gecesi çocuklarının cesetlerini teşhis etmeleri için ailelerine haber veriliyor. Cesetlerin çürümemesi için birileri yeterince önlem almış ama yine de bu, çocukların uzun bir zaman önce öldükleri gerçeğini gizleyememiş."

"Hansson, Eva Hillström'ün tek başına geldiğini söyledi."

"İçlerinde en sakin olanı oydu, belki de daha işin en başından itibaren en kötüyü beklediği için sakindi."

"Bu olayda yeterince hızlı davranmadığımız için bizleri suçlayacaktır. Bize dava bile açabilir."

"Gerçekten böyle mi düşünüyorsun?"

"Hayır ama düşüncelerimin ne denli önemli olduğu da tartışılır. Eğer elimizde daha çok eleman olsaydı, eğer bu olay polislerin izin zamanına denk düşmemiş olsaydı... her şey daha farklı olabilirdi. Ama insan her zaman bir ya da birkaç tane bahane bulabilir. Ve şimdi de bir anne en çok korktuğu şeyle yüz yüze geldi."

"Olabilecek en kısa zamanda buraya destek sağlamamız konusunu tartışmak istiyorum."

Wallander kendini tartışamayacak denli yorgun ve bitkin hissediyordu ama öte yandan da onunla aynı fikirde değildi. Nedense insanlar her zaman çok sayıda elemanın az sayıdakilere oranla daha etkili ve başarılı olacağına inanırdı. Ama deneyimleri ona bu görüşün kesinlikle doğru olmadığını defalarca kanıtlamıştı.

Genelde küçük ama başarıyla yönetilen bir soruşturma ekibi her zaman en iyi sonuçları elde ederdi.

"Ne düşünüyorsun?"

Wallander omuz silkti. "Bu konuda neler düşündüğümü biliyorsun. Ama destek sağlamak istiyorsan sana karşı çıkmayacağım."

"Bu konuyu diğerleriyle de konuşmak istiyorum."

"Herkes perişan bir halde," dedi Wallander. "Şu anda onlardan akılcı yanıtlar alamayacaksın. Neden yarın sabaha dek beklemiyorsun?"

Bu arada saat 22.45 olmuştu. Wallander yerinden kalkarak toplantı odasına gitti. Svedberg'in yeri hâlâ boştu. Nyberg toplantıya doğruca olay yerinden gelmişti ve Wallander onun başını iki yana salladığını gördü. Yeni bir bulgu bulunamamıştı.

Wallander ekip arkadaşlarına hastanedeki görüşmesini anlatarak söze başladı. Kasetçalarla kaseti de yanında getirmişti. Odada Svedberg'in sesi duyulunca hüzün dolu bir sessizlik oluştu. Wallander ulaştığı sonucu arkadaşlarına açıkladığında odadaki gergin havanın az da olsa azaldığını hissetti. Svedberg bir şeyler biliyordu. Acaba bu yüzden mi öldürülmüştü?

Olayın gerçeklerini bir kez daha ama bu kez yavaş yavaş gözden geçirdiler. Toplantı uzadıkça uzuyordu. Ekibin yorgunluğu ve uykusuzluğu artık iyice belirginleşmişti. Gece yarısından hemen sonra toplantıya kısa bir ara verdiler. Geri döndüklerinde Martinsson yanlışlıkla Svedberg'in sandalyesine oturdu. Ne yaptığını fark eder etmez de hemen kalkarak kendi yerine oturdu. Wallander erkekler tuvaletine giderek su içti. Ağzı kurumuştu ve başı çok ağrıyordu, ama yine de bu toplantıyı sürdürmesi gerektiğini biliyordu. Toplantıya ara verdiklerinde odasına giderek hasta-

neyi aramıştı. Uzunca bir süre bekledikten sonra sonunda kan şekeri düzeyini ölçen hemşireyle konuşmayı başarabilmişti.

"Uyuyor," dedi hemşire. "Uyku ilacı istedi. Elbette vermedik ama sonunda uyudu."

"Onu arayan oldu mu? Annesi aradı mı?"

"Yalnızca komşusu olduğunu söyleyen bir adam aradı."

"Lundberg mi?"

"Evet adı buydu."

"Gerçeği büyük olasılıkla yarın algılayabilecek," dedi Wallander.

"Bu gerçek dediğiniz şey ne?"

Wallander hemşireye olanları anlatmanın bir sakıncası olmadığını düşündü. Anlattıktan sonra derin bir sessizlik oldu.

"İnanamıyorum," dedi hemşire sonunda.

"Evet," diye karşılık verdi Wallander dürüstçe. "Benim de sizden geri kalır yanım yok."

Toplantı odasına döndü. Artık hepsinin bildiği olaylar zincirinin bir özetini çıkarmasının zamanı gelmişti.

"Bunların neden olduğunu bilmiyorum," diye söze başladı. "Bu olayların gerçekleşmesine neden olan herhangi bir şey söz konusu olmadığından olası bir kuşkulu da yok ortada. Ama ben de sizin gibi olaylar zincirinin farkındayım. Bu zincir bir şekilde tamamlanmalı, bunu sağlayacağıma size söz veriyorum. Unuttuğum bir şey varsa söyleyin."

Masanın üstünde duran maden sodası şişelerinden birini alarak bardağına boşalttı. "21 Haziran günü öğleden sonra bir saatte üç genç arabalarıyla Hagestad ormanlık alanına geldiler. Büyük olasılıkla iki arabayla gelmişlerdi ve arabaların ikisi de şimdi ortada yok. Hastalanmasaydı onlarla birlikte olacak olan Isa Edengren'e göre parti yapacakları yeri önceden seçmişlerdi. Daha önce de yaptıkları gibi bu bir maskeli balo gibi olacaktı. Bu oyunu elimizden geldiğince iyi anlamalıyız. Bence bu gençleri basit bir dostluktan çok daha farklı bir bağ bir arada tutuyor.

"Bu kez seçtikleri dönem 18. yüzyıldı. Şair Bellmann'ın dönemi. *Fredman's Epistles*'den şarkılar çalarak o dönemin kostümlerini giymişler

ve peruklarını takmışlardı. Bu noktada onları birilerinin görüp görmediğini bilmiyoruz. Seçtikleri yer gözlerden oldukça uzak bir yerdi. Katil bir yerlerden ortaya çıkarak onları vurdu. Üçü de alınlarından vuruldu. Katilin ne tür bir silah kullandığını henüz bilmiyoruz. Bulgular katilin her hareketi önceden tasarladığını ve duraksamadan yaptığını gösteriyor. Biz cesetleri elli bir gün sonra bulduk. Bu en geçerli senaryo ama onların ne zaman öldürüldüklerini kesin olarak bilmeden onların Yaz Dönümü partisinde öldürüldüklerini ileri süremeyiz. Cinayetler daha sonraki bir tarihte de işlenmiş olabilir. Bunu bilmiyoruz. Ama katilin bazı somut bilgileri ele geçirmiş olduğunu biliyoruz. Üç kişinin öldürülmesinin bir raslantı sonucu olduğuna inanmak olası değil. Hiçbir şeyi bir kenara bırakmayacağımız gibi, katilin bir deli olduğu olasılığını da bir kenara atamayız, ama her şey bu cinayetlerin dikkatle planlandığını gösteriyor. Bu cinayetleri işleten nedeni ya da nedenlerin varsayımını yapmak istemiyorum. Yaşamlarının en mutlu anlarından birini yaşayan üç genci kim öldürmek ister? Böylesi bir olayla daha önce karşılaştığımı hiç sanmıyorum."

Çevresine bakındı. Olayların özetini çıkarmayı henüz bitirmemişti, ama soru sormak isteyen varsa ona söz hakkı vermek istemişti. Kimse bir şey söylemedi.

"Bu öykü ne yazık ki, burada bitmiyor," dedi. "Svedberg'in öldürülmesinin bu olayların başlangıcı, sonu ya da olaya paralel bir başka olay olup olmadığını bilmiyoruz. Ayrıca Svedberg'in evinde bu gençlerin bir fotoğrafını da bulduk. Onun gençlerin ortadan kaybolmasını araştırdığını ve bu araştırmaya Eva Hillström'le diğerlerinin ailelerinin kendisini aramasından hemen sonra başladığını biliyoruz. Burada bir bağ, bir ilişki söz konusu. Bunun ne olduğunu bilmiyoruz ama öğreneceğiz. Soruşturmamıza da işte bu noktadan başlamalıyız."

Kalemini masanın üstüne bırakarak arkasına yaslandı. Sırtı ağrıyordu. Bakışlarını Nyberg'e çevirdi.

"Nyberg'le benim bu cinayet yerinde yapay ve sonradan düzenlenmiş bir şeyleri hissettiğimizi de sözlerime eklemeliyim."

"Kimseler görmeden üç cesedin tam elli bir gün orada kalmasını aklım almıyor," dedi Hansson ümitsiz bir sesle. "Yazları orası çok kalabalık olur."

"Benim de almıyor," dedi Wallander. "Bu noktada karşımıza üç olasılık çıkıyor. Ölüm zamanı konusunda yanılmış olabiliriz. Belki Yaz Dönemi'nde değil çok daha sonra öldürüldüler. Ya da cinayet yeriyle cesetleri bulduğumuz yer aynı değil. Üçüncü olasılıksa cinayet yeriyle bizim cesetleri bulduğumuz yer aynı ama cinayet işlendikten sonra biri cesetleri oradan kaldırmış ve daha sonra geri getirmiş olabilir."

"Bunu kim yapabilir?" diye sordu Höglund. "Ve neden?"

"Ben de böyle düşünüyorum," dedi Nyberg.

Herkes ona baktı. Soruşturmanın başında Nyberg'in böylesine kesin bir dille konuşmasına hiçbiri alışık değildi.

"Önceleri ben de Kurt gibi düşündüm," diye söze başladı Nyberg. "Yani cinayet yerinin düzenlenmiş bir yer olduğunu ve sanki resim çekmek için cesetlerin poz verdiğini düşünmüştüm. Ama sonra beni yeniden düşünmeye zorlayan bazı şeyler buldum."

Wallander heyecanla bekliyordu ama Nyberg sanki ne söyleyeceğini unutmuş gibiydi.

"Devam et," dedi.

Nyberg başını iki yana salladı. "Mantıksız olacak," dedi. "İnsan neden cesetleri yerinden kaldırıp daha sonra geri getirir?"

"Bunun birçok nedeni olabilir," dedi Wallander. "Cesetlerin bulunmasını ertelemek ya da kaçmak için kendine zaman tanımak istemiş olabilir."

"Ya da kartpostallar göndermek istemiş olabilir," dedi Martinsson.

Wallander onaylarcasına başını salladı. "Acele etmeyelim. Düşüncelerimizde haklı ya da haksız olduğumuzu bile bilmiyoruz henüz."

"Kadehler yeniden düşünmeme neden oldu," dedi yavaşça Nyberg. "Kadehlerin ikisinde şarap vardı. Birinde daha az, diğerindeyse daha çok. Oysa bu şarap çoktan buharlaşmış olmalıydı, ama beni asıl şaşırtan orada olmayan bir şeydi. Kadehlerde sinek yoktu oysa olması gerekiyordu. İçinde şarap olan kadehi açık havada bıraktığımızda nelerin olduğunu hepimiz biliriz. Sabah kadeh sineklerden ve böceklerden görünmez hale gelir. Ne var ki, bu kadehlerde böyle bir şey yoktu."

"Bundan ne çıkarıyorsun?"

"Şunu çıkarıyorum. Leman cesetleri bulduğunda kadehler birkaç saat önce oraya konmuştu."

"Kaç saat önce?"

"Bunu tam olarak bilemem."

"Peki ya yiyecek artıkları?" diye karşı çıktı Martinsson. "Tavuk kokuşmuştu, salata küflenmiş ve ekmek de kurumuştu. Yiyecekler bu kadar çabuk bozulmaz."

Nyberg ona baktı. "Ama biz şu anda zaten bunu tartışmıyor muyuz? Yani Mats ve Rosmarie Leman cinayet yerini bulmadan önce yeniden düzenlendiğini. Biri kadehleri ve şarabı yeniden koymuş. Yiyecekler başka bir yere alınmış, orada bozulmuş ve sonra da tabaklara konmuş olmalı."

Nyberg yeniden söze başladığında kendinden son derece emindi. "Eğer konu buysa bunu kanıtlayabiliriz," dedi." Şarabın kadehlere tam olarak ne zaman konduğunu da kanıtlayabiliriz. Ama ben şimdi ne düşündüğümü biliyorum. Lemanlar ormana cumartesi gelselerdi hiçbir şey bulmayacaklardı."

Odada derin bir sessizlik oluştu. Nyberg, Wallander'in düşündüğünden çok daha hızlı düşünüyordu. Cesetlerin orada yaklaşık bir günlük bir süreden beri durduğu hiç aklına gelmemişti. Katil yakınlarda bir yerde olmalıydı. Nyberg'in söyledikleri Svedberg'in cinayetle olan ilişkisini de etkiliyordu. Onları öldürüp saklamış olabilirdi, ama onları cinayet yerine geri getirmesi söz konusu değildi.

"Bu konuda emin olabilirsiniz," dedi Wallander. "Nerede yanılmış olabilirsin?"

"Hiçbir yerde. Yalnızca saat konusunda yanılmış olabilirim. Ama olaylar söylediğim gibi gerçekleşmiş olmalı."

"Cesetleri bulduğumuz yer cinayetin işlendiği yer mi?"

"Çalışmalarımız daha bitmedi," dedi Nyberg. "Ama kanların toprağa yayıldığını sanıyorum."

"O zaman sen gençlerin orada öldürülüp cesetlerinin kaldırıldığını düşünüyorsun, öyle mi?"

"Evet."

"Peki cesetler nereye götürüldü?"

Hepsi de bu sorunun öneminin farkındaydı. Katilin hareketlerini saptamaya çalışıyorlardı. Onun kim olduğunu bilmemelerine karşın davranışlarını anlamaya çalışıyorlardı. Bu da çok önemli bir adımdı.

"Bence bunun tek bir kişinin işi olduğunu düşünmeliyiz," dedi Wallander. "Ama olaya başkaları da karışmış olabilir. Cesetler olay yerinden uzaklaştırılıp bir süre sonra aynı yere getirildiği için olaya burada başkalarının da karıştığını düşünebiliriz."

"Belki de yanlış sözcükleri kullanıyoruz," dedi Höglund. "Belki cesetlerin başka bir yere götürüldüğü cümlesi yerine bir yere gizlendikleri cümlesini kurmalıyız."

Wallander de aynı şeyi düşünüyordu. "Ormanın içindeki çukurlar çok derin değil," dedi. "Katil çukurluk alana arabayla girmiş olabilir ama görülebilirdi. Cesetler büyük olasılıkla cinayet yerine oldukça yakın bir yerde gizlenmiş olabilir."

"Köpekler hiçbir ipucu bulamadı," dedi Hansson.

Wallander çoktan kararını vermişti. "Tüm sonuçların gelmesini oturup bekleyemeyiz. O bölgeyi şafakla birlikte yeniden araştırmak istiyorum. Belki cesetlerin gizlendiği yeri bulabiliriz."

Saat gece yarısını çoktan geçmişti. Wallander herkesin birkaç saat uyumaya gereksinimi olduğunu biliyordu.

Odadan en son kendisi çıktı. Hava güzeldi, yaprak kımıldamıyordu. Temiz havayı derin derin içine çekti, sonra da bir polis arabasının arkasına gizlenerek çişini yaptı. Sabahki doktor randevusuna yetişemeyecekti. Kan şekeri düzeyi yüksekti, ama insan böylesi bir zamanda nasıl olur da sağlığını düşünebilirdi?

Sessiz ve sakin sokaklarda yürümeye başladı. Bir şey kendisini alabildiğine tedirgin ediyordu. Henüz kimsenin sözcüklere vurmadığı, ama herkesin kafasını kurcalayan korku onda da vardı. Katilin davranışlarının izini sürmeye çok yaklaşmışlardı, ama katilin ne düşündüğünü ya da onu harekete geçiren nedeni bilmiyorlardı. Katilin yeniden bir cinayet işleyip işlemeyeceğine ilişkin hiçbir fikirleri yoktu.

15

Wallander o gece yatmadı. Mariagatan'daki evinin önünde durup cebinden anahtarlarını çıkarırken endişelerinin arttığını hissetti. Anahtarları yeniden cebine koyarak arabasına doğru gitti. Katil sokaklarda bir yerde gölgelerin arasında gizleniyordu ve o da katili yakalayıncaya dek peşini bırakmayacaktı. Katili mutlaka bulmaları gerekiyordu. Asla ellerinden kaçıp kurtulmamalı ve Wallander'in düşlerinde peşine düştüğü kişilerden biri olmamalıydı.

Sessiz gecenin içinde arabasını sürerken bir yandan da Mona ve Lisa'yla birlikte Ystad'a taşındıktan kısa bir süre sonra 1980'li yılların başında üstünde çalıştığı bir olayı düşünmeye başlamıştı. Bir gece geç saatlerde Rydberg ona telefon ederek genç bir kızın Borrie dışındaki bir tarlada ölü olarak bulunduğunu haber vermişti. Genç kız copla dövülerek öldürülmüştü. O kasım gecesi Rydberg'le birlikte olay yerine gitmişlerdi. Havada kar taneleri uçuşuyordu.

Genç kız sinemaya gitmiş sonra da Ystad'dan otobüse binerek her zamanki durağında inmiş ve kestirme yoldan gitmek için tarlaların arasından geçerek oturduğu çiftliğe doğru yürümüştü. Söylediği saatte eve gelmeyince babası kızını aramak için yola çıkmış ve cesediyle karşılaşmıştı.

Soruşturma yıllarca sürmüş, binlerce sayfalık raporlar hazırlanmış, ama ne katili ne de onu harekete geçiren nedeni bulabilmişlerdi. Buldukları tek ipucu cesedin yanında kanlar içindeki küçük bir tahta parçasıydı.

Bunun dışında herhangi bir şey bulamamışlardı. Rydberg o günlerde sıklıkla Wallander'in odasına gelip bu konuyu tartışmıştı. Rydberg kanserden ölmeden önce bile bu konuyu açmıştı. Wallander tarlada cesedi bulunan genç kızı hiçbir şekilde unutmasını istemediğini hissetmişti. Sanki bu olayı ona miras bırakmıştı. Rydberg öldükten sonra bu olayı çözümleyecek Wallander'den başka kimse kalmamıştı. Genç kızı artık eskisi kadar sıklıkla düşünmüyordu ama ara sıra genç kızı düşünde görüyordu. Her zaman da aynı düşü görüyordu. Wallander yerde yatan genç kızın üstüne eğilmiş duruyor, Rydberg de geri planda duruyordu. Genç kız ona bakıyor ama bir türlü konuşamıyordu.

Wallander ormanlık alana giden kavşağa saptı. Üç gencin o genç kız gibi sürekli olarak düşlerime girmesini istemiyorum, dedi kendi kendine. Svedberg'i de düzenli olarak düşümde görmek istemiyorum. Bu cinayeti kimin işlediğini mutlaka bulmak zorundayız.

Arabasını park ettikten sonra nöbetçi memurun Edmundsson olduğunu gördü.

"Köpeğin nerede?" diye sordu Wallander.

"Eve bıraktım," diye karşılık verdi Edmundsson. "Arabada uyumasını gerektiren bir şey yoktu."

Wallander onaylarcasına başını salladı. "Buradaki durum nasıl?"

"Yalnızca Nyberg burada. Bir de nöbetçi memurlar."

"Nyberg?"

"Az önce geldi."

O da benim gibi kaygılı, diye geçirdi içinden Wallander. Buna şaşmamam gerek.

"Ağustos ayı için oldukça sıcak bir hava."

"Sonbahar köşe başında," dedi Wallander. "Birdenbire havaların soğuduğuna tanık oluruz."

El fenerini açarak ormana doğru gitti.

Adam uzun zamandan beri ağaçların arkasında gizlenmiş duruyordu. Ormanlık alana görünmeden girebilmek için deniz yolunu kullanmak

zorunda kalmıştı. Kumsalda yürümüş, rüzgârın yığdığı kum tepeciklerini tırmanmış ve ormanın içinde gözden kaybolmuştu. Polislerle ya da polis köpekleriyle karşılaşmamak için ana yürüyüş yoluna uzanan yan yoldan geçmişti. Bulunduğu yerde köpekler eğer kokusunu alacak olursa hiç zorlanmadan anayola çıkabilirdi. Ama bu konuda hiç endişeli değildi. Kimse onun orada olacağını düşünmüyordu bile.

Karanlıkta patikada dolaşan polisleri görebiliyordu. Polislerden ikisi kadındı. Saat 22.00 civarında polislerin bir bölümü ormanlık alandan ayrılmıştı. Kendisi de yanında getirdiği termostan çay içmişti. Şangay'a çay sipariş etmişti. Çayı ertesi gün gelecekti. Çayını bitirince termosu yanına alarak onları öldürdüğü yere doğru yöneldi. Bölgede hiç köpek kalmadığından kendini güvende hissediyordu. Uzaklardan gelen projektörlerin ışığını fark etti. Projektörler olay yerini aydınlatıyordu. Her şey bir tiyatro oyunu gibi, diye geçirdi içinden. Ama ne yazık ki, izleyicilere kapalı bir oyun bu. Polislerin konuşmalarını dinleyebilmek ve yüz ifadelerini izleyebilmek için olay yerine yaklaşmayı düşündü bir an, ama hemen sonra da her zamanki gibi kendini toparlayarak vazgeçti. İnsanın özdenetimi olmazsa asla güvende olamaz.

Gölgeler projektörlerin ışığı altında dans ediyordu. Polis memuru ışığın gölgesi altında dev bir adam görüntüsü almıştı ama o bunun yalnızca bir yanılsama olduğunu biliyordu. Polisler kendisinin yarattığı dünyada kör hayvanlar gibi sağa sola saldırıp duruyorlardı. Bir an için tüm benliğini kaplayan tatmin duygusunun tadını çıkarmaya izin verdi kendine. Ama yalnızca bir an için. Gururun tehlikeli olduğunu ve insanı kolay incinebilir yaptığını çok iyi bilirdi.

Anayolun yanındaki gözetleme yerine geri döndü. Biri yanından geçtiğinde o da artık oradan ayrılmayı düşünüyordu. El fenerinin ışığı toprağı aydınlatıyordu. El fenerini tutan kişinin yüzünü bir an için görünce onu gazetelerde defalarca gördüğünü hatırladı. Adamın adı Nyberg'di ve adli tıp uzmanıydı. Kendi kendine gülümsedi. Nyberg belki bazı parçaları teker teker tanımlayabilecekti ama resmi bir bütün olarak görmesi olanakdışıydı.

Sırt çantasını sırtına geçirmiş yolun karşısına geçmek üzereyken bir başkasının yaklaştığını duydu. Fenerin ışığı yine ağaçları aydınlattı ve adam ağaçların bulunduğu tarafa yaklaştı. Bu polis memuru iri yapılıydı ve hareketleri ağırdı. Adam birden varlığını belirtmek için ani bir güdü duydu içinde, karanlığın içinde kaybolmadan önce gecenin hayvanı olarak birden ortaya çıkmak için yanıp tutuştu.

Polis memuru birden durdu. Yolun iki yanındaki çalılıkları feneriyle aydınlattı. Adam bir an için dehşet içinde yakalandığını düşündü. Donup kalmıştı, hareket edemiyordu. Sonunda polis memurunun uzaklaşmasıyla birlikte ortalık yeniden zifiri karanlığa büründü. Ama memur ikinci kez durarak, feneri söndürdü ve karanlıkta bekledi. Kısa bir süre sonra da feneri yakarak yoluna devam etti.

Adam uzun bir süre kıpırdamadan olduğu yerde kaldı. Kalbi hızlı hızlı çarpıyordu. Polisin durmasına ne sebep olmuştu? Bir şey duymuş olmasına ya da kendisini görmesine olanak yoktu. Bir kez daha iç saati kendisini yarı yolda bırakmıştı. Ayağa kalkmadan önce orada ne kadar zamandan beri uzandığını bilmiyordu. Yolun karşısına geçerek denize doğru yöneldi. Belki bir saat belki bir saatten fazla. Kumsala ulaştığında gün ağırmaya başlamıştı.

Wallander uzaktan gelen ışıkları gördü. Ara sıra da Nyberg'in yorgun ama sinirli sesini duyuyordu. Polis memurlarından biri yolun kenarına çıkmış sigara içiyordu. Bir kez daha durarak çevreyi dinledi. Katilin karanlığın içinde bir yerde olduğuna ilişkin duygunun nereden kaynaklandığını bilmiyordu ama böyle hissediyordu. Bir şey mi duymuştu? Durdu ve korkunun tüm benliğini sardığını hissetti. Sonra da bunun düşgücünün bir oyunu olduğuna karar verdi. Bir kez daha durdu, feneri kapattı ve gecenin sessizliğini dinledi. Denizin sesinden başka bir şey duyulmuyordu.

Geldiğini görünce hemen sigarasını söndürmeye çalışan polis memurunu selamladı. Wallander sigarasını söndürmemesini söyledi. Bu Bernt Svensson adında genç bir memurdu.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu.

"Tilki gördüğümü sandım," dedi Svensson.

"Tilki mi?"

"Oralarda bir yerde bir gölge gördüğümü sandım. Kediden biraz büyükçeydi."

"Skåne'de tilki bulunmaz. Hepsi vebadan öldü."

"Ben hâlâ onun tilki olduğunu sanıyorum."

Wallander onaylarcasına başını salladı. "O zaman biz de tilki gördüğünü söyleriz. Yalnızca bir tilki."

Wallander yoluna devam etti ve projektörle aydınlatılmış alana geldi. Nyberg üç cesedin bulunduğu ağacın altını inceliyordu. Mavi örtüyü bile kaldırmışlardı.

"Burada ne arıyorsun?" diye sordu Wallander'i görünce. "Şu anda yatağında uyuyor olmalıydın. Aksi halde bu işi sürdürecek enerjiyi bulamayacaksın."

"Biliyorum ama insan bazen uyuyamıyor."

"Herkesin uyuması gerek," dedi Nyberg. Yorgunluğu sesinden belli oluyordu. Wallander onun ne denli gergin olduğunu fark etti.

"Herkesin uyuması gerek," diye yineledi. "Ve bu tür olaylar da olmamalı."

"Kırk yıldan beri teşkilattayım," dedi Nyberg. "İki yıl içinde emekli olacağım."

"Emekli olunca ne yapacaksın?"

"Büyük olasılıkla sıkıntıdan patlayacağım," dedi. "Ama ormanın içinde gençlerin kokuşmuş cesetlerini aramayacağımdan da emin olabilirsin."

Wallander, Sundelius'un sözlerini anımsadı. Eskiden her gün işe giderdim. Şimdi sıkıntıdan patlıyorum.

"Nasılsa yapacak bir şeyler bulursun," dedi Wallander onu yüreklendirircesine.

Nyberg anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı. Wallander üstündeki yorgunluğu atmaya çalıştı.

"Sabahki çalışmalarımızı planlamaya başlamak için buraya geldim," dedi.

"Olası saklanma yerini bulmaya mı?"

"Eğer bu konuda haklıysak katilin cesetleri nereye sakladığını anlamalıyız."

"Katilin ya da katillerin. Tek başına olmayabilir," diye karşılık verdi Nyberg.

"Bence yalnızdı. Bu tür bir katliamı düzenlemek için iki kişiye gerek olduğunu sanmıyorum. Katilin erkek olduğunu düşünüyoruz. Kadınlar insanları başlarından vurmazlar. Özellikle de gençleri."

"Geçen yıla ne diyorsun?"

Nyberg seri cinayetler işleyen katilin kadın çıkışını anımsamıştı. Ama bu Wallander'in fikrini değiştirmesine neden olmuyordu.

"Bu kez değil," dedi. "O zaman kimin peşindeyiz? Bir tımarhane kaçkınının mı?"

"Olabilir. Emin değilim."

"Ama bu bize işe başlama noktası veriyor."

"Evet. Eğer bu cinayetleri tek başına işlediyse üç cesedi saklaması gerekiyordu. Katil bu durumda ne yapar?"

"Pratik nedenlerden ötürü cesetleri çok uzağa götürmez. Yanında bir el arabası yoksa ki, bu çok dikkatleri çekeceğinden yoktur, cesetleri taşımak zorunda kalır. Bana kalırsa o çok dikkatli biri."

"O zaman da cesetleri burada bir yere gömer."

"Tabii eğer gömdüyse," dedi Wallander. "Cesetlerin hayvanların ya da kuşların dikkatini çekecek bir halde oldukları izlenimine kapıldın mı?"

"Hayır. Ama ben patalog da değilim, bunu unutma."

"Yine de bu cesetlerin toprağın altına gömüldüğüne ilişkin görüşümüzü onaylamakta. Bu da cesetlerin bir şekilde korunduğu, ya bir tabut içinde ya da plastik bir örtüyle korunduğu anlamına gelmektedir."

"Bu tür konuların uzmanı değilim," dedi Nyberg. "Ama kapalı kutuların içindeki cesetlerin doğrudan toprağa gömülmüş cesetlere oranla farklı bir şekilde bozulduklarını biliyorum."

Çok önemli olabilecek bir noktaya yaklaşıyorlardı.

"Bu bizi nereye götürür?" diye sordu Wallander.

Nyberg elini salladı.

"Tepeye çıktığını sanmıyorum," diyerek yolu gösterdi. "Yolun karşı tarafına da geçmemiştir."

Sırtlarını tepeye döndüler ve ışıkların arasından çevreye baktılar.

"Solumuzdaki yol oldukça çukurlu ve bir süre sonra da çukurlar derinleşiyor. Oraya gömmemiştir," dedi Nyberg.

"İleriye?"

"Orası düz arazi ve çevresinde sık çalılar var."

"Sağa?"

"Orası da çalılık ama sık değil. Orada toprağın zaman zaman ıslak olduğunu sanıyorum."

"O zaman ya tam karşıda bir yere ya da sağa gömdü," dedi Wallander.

"Bence de sağa," diye karşılık verdi Nyberg. "Bir şeyi söylemeyi unuttum. Eğer tam karşıya gidersen karşına bir yol çıkar."

"O zaman gün ağarır ağarmaz sağ tarafa bakalım," dedi Wallander. "Projektör ışığında gözlerimiz yanılabilir."

"Haklı olduğumuzu umarım," dedi Nyberg.

Wallander kendini çok yorgun hissettiğinden konuşmayı orada kesti. Arabasına geri dönerek birkaç saat kestirmeye karar verdi. Nyberg anayola kadar ona eşlik etti.

"Buraya geldiğimde karanlığın içinde birinin gizlendiği duygusuna kapıldım," dedi Wallander. "Ve Svensson bir tilki gördüğünü sandığını söyledi."

"Sıradan ve basit insanlar uyuduklarında karabasan görürler," diye karşılık verdi Nyberg. "Oysa biz uyanıkken karabasan görüyoruz."

"Katilin yeni bir cinayet işlemesinden korkuyorum," dedi Wallander. "Sen de düşünüyorsun?"

Nyberg yanıt vermeden önce bir süre düşündü. "Ben her zaman endişeliyim. Ama burada olanların bir daha yinelenmeyeceği duygusu var içimde."

"Umarım sen haklı çıkarsın," dedi Wallander. "Birkaç saat sonra geleceğim."

Otoparka geri döndü. Bu kez birinin karanlığın içinden kendisini izlediği duygusuna kapılmamıştı. Arabasının arka koltuğuna uzandı ve uzanır uzanmaz da derin bir uykuya daldı.

Biri pencereye vurduğunda gün çoktan ağarmıştı. Höglund'un yüzünü görünce hemen doğrulup arabadan indi. Tüm bedeni ağrıyordu.

"Saat kaç?"

"Yedi."

"Lanet olsun, uyuyakalmışım. Cesetlerin gömüldüğü yeri arayacaklardı."

"Aramaya başladılar bile," dedi Höglund. "Bu yüzden seni uyandırdım zaten. Hansson da geliyor."

Hızlı adımlarla yürüdüler. "Bundan nefret ediyorum," diye homurdandı Wallander. "Arabanın arka koltuğunda uyumaktan, elini yüzünü yıkamadan işe koyulmaktan saçım sakalım birbirine karışmış bir halde ortalıkta dolaşmaktan nefret ediyorum. Bunlar için artık çok yaşlıyım. Bir fincan kahve içmeden nasıl düşünebileceğim?"

"Kahve sorununu çözebiliriz sanıyorum," dedi Höglund. "Karakoldan kahve gelmemişse benimkinden içebilirsin. Sana sandviç bile verebilirim."

Wallander adımlarını sıklaştırdı ama genç kadın ondan daha hızlı yürüyordu. Bu da Wallander'in canının sıkılmasına neden olmuştu. Birinin çalıların arkasına gizlendiği duygusuna kapıldığı yeri geçtiler. Wallander burada durarak çevresine bakınınca oranın kusursuz bir gözetleme yeri olabileceğini fark etti. Höglund bir açıklama yapmasını beklercesine ona bakıyordu, ama Wallander kendini açıklama yapacak gibi hissetmiyordu.

"Bana bir iyilik yap," dedi genç kadına. "Edmundsson'a söyle köpeğiyle bu bölgeyi baştan sona tarasın. Her iki taraftan da yirmi metre derine gitmelerini söyle."

"Neden?"

"Çünkü ben öyle istiyorum. Şu anda ancak bu kadarını söyleyebilirim."

"Köpeğin ne aramasını istiyorsun?"

"Bilmiyorum. Orada olmaması gereken bir şeyi."

Höglund daha fazla soru sormadı ve Wallander ona açıklama yapmadığı için çoktan pişman olmuştu bile. Ama artık çok geçti. Yürümeyi sürdürdüler. Höglund ona bir gazete uzattı. Ön sayfada Louise'in bir resmi vardı. Wallander durmadan gazetenin başlığını okudu.

"Bundan kim sorumlu?" diye sordu.

"Martinsson basına haber sızdıranları bulmaya çalışıyor."

"Bunun doğru yapılması gerek."

"Martinsson çok dikkatli biridir."

"Her zaman değil."

Kendi sesinin ne denli sinir bozucu ve azarlayıcı olduğunun farkındaydı, yorgunluğunun ve bıkkınlığının acısını genç kadından çıkarmanın bir anlamı olmadığını da biliyordu. Ne var ki, o sırada yanında Höglund'dan başka kimse yoktu.

Bu iş bittikten sonra onunla konuşur, özür dilerim, dedi kendi kendine çaresizlik içinde.

Tam o anda sabah koşusuna çıkan biriyle karşılaştılar. Wallander hiç düşünmeden tepki gösterdi.

"Bölgeyi neden kordon altına almadılar? Polisten başka kimse buraya girmemeli."

Koşucunun kulaklarında kulaklıklar vardı ve yaklaşık otuz yaşlarındaydı. Yanlarından geçmeye çalışırken Wallander onu durdurdu. Sporcu karşısındakinin kendisine saldırdığını düşünerek Wallander'e bir yumruk indirdi. Yumruk Wallander'in sağ yanağına isabet etmişti. Yumruklanmayı beklemeyen Wallander şaşkınlıkla sendeleyerek yere düştü. Yerinde doğrulmaya çalışırken Höglund sporcuyu yakalayarak kolunu arkaya kıvırdı. Kulaklıklar yere düşünce Wallander şaşkınlıkla sporcunun opera dinlediğini fark etti. Polislerden bazıları koşarak yardım etmeye geldiler

ve sporcuya kelepçe taktılar. Wallander ayağa kalkarak elini çenesine götürdü. Acıyordu, ayrıca yanağını da ısırmıştı ama dişlerine bir şey olmamıştı. Sporcuya baktı.

"Ormanlık alan polis kordonu altında," dedi. "Görmedin mi?"

"Kordon altında mı?"

Adamın şaşkınlığı gerçeğe çok benziyordu.

"Adını öğrenin," dedi Wallander polislere. "Bariyerlerin yerine konulduğundan emin olun. Sonra da onu buradan çıkarın ve gitmesine izin verin."

"Sizi dava edeceğim," dedi sporcu öfke dolu bir sesle.

Wallander arkasını dönerek elini ısırdığı yanağına koydu. Sonra da yavaşça dönerek sporcuyla göz göze geldi.

"Adın ne senin?"

"Hagroth."

"Başka?"

"Nils."

"Ve bizi neden dava edeceksin bakalım?"

"Güç kullandınız. Ben burada sabah sporumu yapıyordum ve birdenbire bana saldırıldı."

"Yanılıyorsun," dedi Wallander. "Saldırılan kişi sen değil, benim. Ben polisim ve sen yasak bölgeye girdiğin için seni durdurmaya çalıştım."

Sporcu karşı çıkmaya hazırlandı ama Wallander elini kaldırarak onu durdurdu. "Bir polis memuruna saldırdığın için bir yıl hapis yatabilirsin. Bu çok ciddi bir suçtur. Sen polisin emirlerine uymak zorundasın ve yasak bölgede spor yapıyordun. Bu suçtan ötürü de üç yıl yersin. Basit bir para cezasıyla paçanı kurtaracağını sanma. Polis kaydın var mı?"

"Elbette yok."

"O zaman üç yıl yersin. Ama bu olanları unutur ve buradan uzaklaşırsan seni makhemeye vermemeyi düşünebilirim."

Sporcu bir kez daha karşı çıkmaya çalıştı ama Wallander yine elini kaldırarak onu durdurdu.

"Kararını vermen için on saniyen var."

Sporcu başını evet dercesine salladı.

"Kelepçeleri çıkar," diye emretti Wallander. "Onu buradan çıkar ve adresini al."

Wallander yürümeye başladı. Çenesi ağrıyordu ama kendini artık yorgun hissetmiyordu.

"Üç yıl yemezdi," dedi Höglund.

"Evet ama o bunu bilmiyor," diye karşılık verdi Wallander. "Ve bunu öğrenmek için de bir çaba harcayacağını sanmıyorum."

"Bana sorarsan senin bu davranışın ulusal polis teşkilatı genel müdürünün yapmamamızı istediği davranış," dedi. "İnsanların polise olan güvenini sarsmak, yani."

"Boge, Norman ve Hilsstörm'ü artı Svedberg'i kimin öldürdüğünü bulamazsak işte o zaman halkın güveni sarsılır."

Olay yerine geldiklerinde Wallander kâğıt bardaklardan birine kahve doldurup çukuru kazma işlemlerine başlamakta olan ekibin başında duran Nyberg'in yanına gitti. Nyberg'in gözleri uykusuzluktan ve yorgunluktan kan çanağına dönmüştü. Sinirleri ayaktaydı.

"Bu olaydan neden birdenbire benim sorumlu olduğumu anlamıyorum doğrusu," dedi. "Herkes nerede? Yüzünde neden kan var?"

Wallander elini yanağına götürdü. Ağzının kenarından kan akıyordu.

"Bir sporcuyla kavga ettim," dedi. "Hansson da geliyor, yoldaymış."

"Bir sporcuyla kavga mı ettin?"

"Uzun hikâye."

Wallander cesetlerin nerede gömülü olduğuna ilişkin kuşkularından Höglund'a söz etti ve genç kadını bu görevin başına getirdi. Bir yandan da içinden hızlı hızlı bazı hesaplar yapıyordu. Höglund ve Hansson olay yerinde olacaklarına göre kendisinin orada kalmasına gerek yoktu. Martinsson karakoldaki işlerle ilgileneceğine göre kendisi de tüm dikkatini diğer işlere çevirebilirdi.

Martinsson'un numarasını çevirdi. "Oraya geliyorum," dedi. "Hansson'la Ann-Britt burada kalacak."

"Yeni bir şey var mı?"

"Yok. Lund'dan haber aldık mı?"

"Şimdi arayacağım."

"Güzel. Çok acil olduğunu söyle. Ölüm zamanını öğrenmemiz çok ama çok önemli. Ayrıca eğer mümkünse önce kimin öldürüldüğünü de öğrenmemiz iyi olacak."

"Bu neden önemli?"

"Önemli olup olmadığını bilmiyorum. Ama katilin büyük olasılıkla o üç kişiden yalnızca birinin peşinde olması da söz konusu olabilir."

Martinsson hiç zaman yitirmeden Lund'u arayacağına söz verdi.

Wallander telefonu cebine koydu. "Ystad'a dönüyorum," dedi diğerlerine. "Bir şey bulursanız haber verin."

Arabasına doğru giderken yolda Edmundsson ve köpeğiyle karşılaştı. Demek Höglund onu arayıp haber vermişti. Edmundsson elini çabuk tutmuştu.

"Köpek buraya uçarak mı geldi?" diye sordu Wallander.

"Bir arkadaşım getirdi. Bizden ne yapmamızı istiyorsun?"

Wallander ona yeri göstererek ne istediğini söyledi. "Eğer bir şey bulursanız Nyberg'e haber verin. İşinizi bitirdiğinizde de olay yerindeki arama ekibine yardım edin. Cesetlerin gömüldüğü yeri bulmaya çalışıyorlar."

Edmundsson'un yüzü kireç gibi oldu. "Daha başka ceset mi var?" diye sordu.

Onun bu sözleri Wallander'i sarstı. Bu olasılık hiç aklına gelmemişti ama bunun söz konusu olabileceğini Edmundsson'un sözleri hatırlatmıştı ona.

"Hayır," dedi. "Daha başka ceset bulmayı beklemiyoruz, biz yalnızca bu cesetlerin gömülmüş olabileceği yeri saptamaya çalışıyoruz, o kadar."

"Neden gömüldüklerini düşünüyorsunuz?"

Wallander karşılık vermedi. Edmundsson haklı, diye geçirdi içinden. Katil neden cesetleri saklasın ki? Bu soruyu ortaya atıp yanıtlamaya çalıştık ama olay sandığımızdan çok daha önemli olabilir. Arabasına bindi.

Çenesi hâlâ ağrıyordu. Motoru çalıştırırken telefonu çaldı. Arayan Martinsson'du.

Lund'dan haber almış olmalı, diye geçirdi içinden Wallander ve birden heyecanlandığını hissetti.

"Ne diyorlar?"

"Kimler?"

"Lund'la konuşmadın mı?"

"Hayır vaktim olmadı. Beni az önce aradılar."

Wallander, Martinsson'un alışılmışın dışında çok endişeli olduğunu fark etmişti.

Başka biri öldürülmüş olmasın, diye geçirdi içinden. Daha başka ceset görmek istemiyorum.

"Hastaneden aradılar," dedi Martinsson. "Isa Edengren hastaneden kaçmış."

12 Ağustos Pazartesi sabah saat 08.03'tü.

16

Wallander hiç zaman yitirmeden arabasına atlayarak doğruca hastaneye gitti. Martinsson onu orada bekliyordu. Arabasını park edilmez tabelasının hemen altına park etti.

"Ne oldu?"

Martinsson'un elinde bir not defteri var. "Kimse bir şey bilmiyor," dedi. "Şafakla birlikte oradan kaybolmuş, ama hastaneden çıkarken kimse görmemiş."

"Birilerini aramış mı? Onu almaya gelen olmuş mu?"

"Bunu yanıtlamak zor. Onun yattığı katta birçok hasta vardı ve gece nöbetinde de o katta hiç hemşire yokmuş. Ama sabah saat 06.00'dan önce hastaneden kaçmış olması gerekiyor. Çünkü gece saat 04.00'de hemşirelerden biri gelip bakmış ve Isa'nın uyuduğunu görmüş."

"Ya da belki de uyur numarası yapıyordu," dedi Wallander. "Kaçmak için uygun zamanı kolluyor da olabilir."

"Neden kaçtı?"

"Bilmiyorum."

"Sence yeniden intihar eder mi?"

"Olabilir. Ama şimdi olayları bir kez daha gözden geçirelim. Arkadaşlarının başına gelenleri ona anlattık ve o da ertesi sabah hastaneden kaçtı. Bu ne anlama geliyor?"

"Korkmuş olabilir mi?"

"Evet. Ama neden korktu?"

Wallander, genç kızı aramaya başlayacağı yerin Skarby'nin dışındaki ev olduğunu biliyordu. Yalnız olmamak için Martinsson'un da kendisiyle gelmesini istiyordu. Skarby'e geldiklerinde önce Lundberg'in evine gittiler. Adam bahçede traktörünün bakımını yapıyordu. Evinin önünde iki araba durunca şaşkın şaşkın baktı. Wallander ona Martinsson'u tanıştırdı.

"Dün gece hastaneye telefon ettiğinde sana Isa'nın iyi olduğu, her şeyin denetim altında olduğu söylenmişti. Oysa bu sabah saat 04.00 ile 06.00 arasında Isa ortadan kayboldu. Hastanede kaçtı. Bu sabah kaçta kalktın?"

"Erkenden. Karımla ben genellikle sabah 04.30'da kalkarız."

"Ve Isa buraya gelmedi, öyle mi?"

"Gelmedi."

"Sabahın erken saatlerinde araba sesi duydun mu?"

Yanıt son derece kesindi. "Yolun başında oturan Åke Nilsson 05.00 civarında evinden çıktı. Haftanın üç günü mezbahada çalışır. Ama onun arabasının dışında başka bir ses duymadım."

Lundberg'in karısı kapıda belirdi. Konuşmanın son bölümünü duymuştu.

"Isa burada değil," dedi. "Ve hiç araba da geçmedi."

"Isa'nın gidebileceği başka bir yer var mı?" diye sordu Martinsson.

"Bildiğimiz kadarıyla yok."

"Sizi ararsa bizi mutlaka arayın," dedi Wallander. "Onun nerede olduğunu öğrenmek bizim için çok önemli. Anladınız mı?"

"Isa bizi hiç aramaz," dedi kadın.

Wallander arkasını dönmüş arabasına doğru gidiyordu. Edengrenlerin evine gittiler. Wallander elini oluğun içine sokarak yedek anahtarları aldı. Sonra da evin arka tarafındaki taraçayı Martinsson'a gösterdi. Her şey bıraktığı gibi duruyordu. Eve geri dönerek kapıyı açtılar. Ev içerden dışarıya oranla çok daha büyük görünüyordu. Evin dekorasyonuna büyük paralar harcandığı belli oluyordu. Ev ruhsuz bir müzeye benziyordu. İçinde yaşayanlara ilişkin bir iki belirti vardı. Önce birinci kattaki odaları do-

laştılar sonra yatak odalarının bulunduğu üst kata çıktılar. Masanın üstünde bir bilgisayar vardı, biri bilgisayarın üstüne bir kazak fırlatmıştı. Burası büyük olasılıkla Isa'nın intihar eden kardeşi Jörgen'in odası olmalıydı. Wallander banyoya gitti, aynanın yanındaki prizi gördü. Yüzünü buruşturarak prizi Martinsson'a gösterdi. Isa'nın kardeşi büyük olasılıkla bu banyoda intihar etmişti.

"Böyle bir şeyin her gün olmadığına iddiaya girerim," dedi Martinsson. "Kim kendini tost makinesiyle öldürmek ister?"

Wallander banyodan çıktı. Banyonun yanında diğer bir yatak odası vardı. İçeri girdiğinde bunun Isa'nın odası olduğunu anladı.

"Burayı aramalıyız," dedi.

"Ne arıyoruz?"

"Bilmiyorum. Ama Isa arkadaşlarıyla birlikte ormanda olacaktı. İntihar etti, kurtuldu ve şimdi de kaçtı. İkimiz de onun korktuğunu düşünüyoruz."

Wallander çalışma masasının başına geçip oturdu, Martinsson da komodinle odanın yarısını kaplayan dolabı araştırmaya başladı. Çalışma masasının çekmecelerinin kilitli olmaması onu şaşırtmıştı. Çekmeceleri karıştırdıktan sonra da kilitli olmalarını gerektiren bir şey olmadığını gördü. Çekmeceler hemen hemen boş sayılırdı. Kaşlarını çattı. Acaba bunları biri mi boşaltmıştı? Yeşil not defterini aldı. Bu oldukça zevksiz suluboya resimleri olan bir defterdi. Defterin köşesinde "I.E. '95" yazıyordu. Suluboya resimler denizin ve kayaların resimlerinden oluşuyordu. Defteri bir kenara bıraktı.

Yatağın hemen yanındaki rafta birçok kitap vardı. Bunların bazılarını Linda'nın da okuduğunu hatırladı. El yordamıyla rafın arkasına baktı, iki kitabın rafın arkasına düştüğünü ya da oraya gizlendiğini fark etti. İkisi de İngilizceydi. Biri Timothy Neil'in yazdığı *Bilinmeyene Yolculuk*, diğeriyse Rebecka Stanford'un *Yaşam Oyununda Yerinizi Nasıl Saptarsınız* adlı kitabıydı. Kitapların kapları birbirine benziyordu. İkisinde de geometrik işaretler, rakamlar ve harfler vardı. Wallander kitapları alarak masaya geri döndü. Kitaplar yıpranmamıştı. Gözlüğünü takarak ilk kita-

bın arkasındaki tanıtım yazısını okudu. Timothy Neil insanların düşlerinin açıklanmasıyla ruhsal haritayı izlemenin önemini vurgulamıştı kitabında. Wallander yüzünü buruşturarak kitabı masanın üstüne koydu. Rebecka Stanford ise "kronolojik son" adını verdiği bir tartışma başlatmıştı. Bir şey dikkatini çekti. Burada bir grup insanın çağlar arasında gidip gelerek zamanı denetlemelerine ilişkin bir tartırşma söz konusuydu. Rebecka Stanford bu yöntemin "kişinin kendi gerçeğiyle kafa karmaşasını ve yaşamın anlamsızlığını ortadan kaldırması" görüşünü vurguladığını ileri sürmüştü.

"Rebecka Stanford adında bir yazar tanıyor musun?" diye sordu Wallander, dolabın üst rafını incelemek için sandalyenin üstüne çıkan Martinsson'a. Martinsson aşağı inerek kitaba baktı ve sonra da başını hayır dercesine salladı.

"Gençlerin türü olmalı. Linda'ya sor," dedi.

Wallander evet dercesine başını salladı. Martinsson haklıydı, gerçek bir kitap kurdu olan Linda'ya sormalıydı. Gotland'a tatile gittiklerinde kızının yanında getirdiği kitap yığınını görünce çok şaşırmıştı. Kızının okuduğu kitapların yazarlarını tanımıyordu.

Martinsson dolabın üst rafındaki araştırmasına, Wallander de yatağın yanındaki rafa geri döndü. Rafın arasındaki albümü alarak masaya geri döndü. Albümde Isa'yla kardeşinin resimleri vardı. Resimlerin renkleri solmaya yüz tutmuştu. Birinde iki kardeş ortalarına kardan adamı alıp poz vermişlerdi. İkisinin de yüzünden mutsuzluk akıyordu. Bu fotoğraftan sonra birkaç sayfa yalnızca Isa'nın fotoğrafları vardı. Okul fotoğrafları, Kopenhag'da çekilmiş İsa ve arkadaşlarının fotoğrafları. Sonra birkaç tane daha kardeşi Jörgen'le çekilmiş olanlar. Burada Jörgen daha büyüktü, on beş yaşlarında olmalıydı. Poz verdiğinde yüz ifadesinin gerçeği yansıtıp yansıtmadığını düşündü Wallander ama bunu kestirmesi olanaksızdı. Jörgen son derece sıkıntılı görünürken bu resimlerde Isa gülümsüyordu. Bundan sonraki birkaç resim manzara resmiydi. Bunlar Wallander'e suluboya yapılmış tabloları anımsatmıştı. Resimlerin birinde "Bärnsö, 1989," yazıyordu. Wallander albümün sayfalarını çevirmeyi sür-

dürdü. Ebeveynlerinin tek bir resmi bile yoktu, yalnızca Jörgen ve İsa, genç kızın arkadaşları ve küçük adalarda çekilmiş manzara resimleri vardı.

"Bärnsö nerede?" diye sordu Wallander.

"Denizcilerin hava raporunu aldıkları o küçük adalardan biri değil mi?"

Wallander emin değildi. Dalgaların kıyıya vurduğu sahilde, Isa'nın bir kayanın üstünde ayakta dururken çekilmiş resmine uzun bir süre baktı. Resimde genç kız sanki suyun üstünde yürüyor gibiydi. Acaba bu resmi kim çekmişti? Martinsson birden şaşkınlıkla bir ıslık çaldı.

"Şuna bir baksan iyi olacak," dedi.

Wallander telaşla yerinden kalktı. Martinsson'un elinde Boge, Norman ve Hillström'ün partide taktıkları peruğa benzeyen bir peruk vardı. Bir tutam saça iliştirilmiş bir etiket gözlerine ilişti. Wallander dikkatle peruğun üstündeki *Holmsted Kiralık Kostümler, Kopenhag* etiketini çıkardı. Etikette ayrıca adres ve telefon numarası da vardı. Etiketi tersine çevirince peruğun 19 Haziran'da kiralandığını ve 28'inde de geri verilmesi gerektiğini yazdığını gördü.

"Onları hemen arayalım mı?" diye sordu Martinsson.

"Ya da gidip yüz yüze görüşelim," dedi Wallander düşünceli bir sesle. "Hayır, önce arayalım."

"Sen arasan daha iyi olur," dedi Martinsson. "Danimarkalılar benim aksanımı anlamakta zorlanıyorlar."

"Onları anlamayan sensin," dedi Wallander kibar bir sesle. "Çünkü karşındakini hiçbir zaman can kulağıyla dinlemiyorsun."

"Ben de bu arada Barnsö'nün nerede olduğunu öğreneyim bari. Bunu neden öğrenmek istiyorsun?"

"Ben öğrenirim," dedi Wallander ve numarayı çevirdi. Telefonu bir kadın açtı. Kendini tanıttıktan sonra öğrenmek istediklerini söyledi.

"Peruk İsveç'ten Skarby'den Isa Edengren tarafından kiralandı," dedi Wallander.

"Bir dakika lütfen bir bakayım," dedi kadın.

Wallander bekledi. Martinsson'un telefonda birine kıyı korumanın numarasını sorduğunu duydu. Kadın telefona geldi.

"Isa Edengren adına yapılmış bir kayıt yok," dedi. "Verdiğiniz tarihte böyle bir kayıt yok. Birkaç gün öncesine de baktım ama yok."

"O zaman başka birinin adını vereceğim," dedi Wallander.

"Şu anda burada yalnızım ve dükkânda bazı müşteriler var. Daha sonra arayamaz mısınız?"

"Hayır. Bana yardım etmezseniz ben de Danimarka polisiyle bağlantı kurmak zorunda kalırım."

Kadın bu sözlerin üstüne karşı çıkmadı ve Wallander ona Martin Boge, Lena Norman ve Astrid Hillström'ün adlarını verdi. Sonra yine bekledi. Martinsson'un sesi sinirli çıkıyordu. Aynı yerde dönüp dolaşmaktan sıkılmıştı. Kadının sesi yeniden duyuldu.

"Evet, doğru," dedi. "Lena Norman 19 Haziran'da buraya gelip dört peruk kiralamış. Perukları 28 Haziran'da geri getirmesi gerekiyordu, ama getirmemiş. Biz de geri getirmelerini hatırlatan bir yazı yazacaktık onlara."

"Ona perukları gösterdiğinizi hatırlıyor musunuz? Yalnız mı gelmişti?"

"O gün iş arkadaşım Bay Sorensen buradaydı."

"Onunla konuşabilir miyim?"

"Ağustosun sonuna dek izinli."

"Şimdi nerede?"

"Antarktika'ya doğru yola çıktı."

"Nerede?"

"Güney Kutbu'na gidiyor. Yol boyunca karşısına çıkacak tüm eski Norveç balina avlama istasyonlarına uğrayacaktı. Bay Sorensen'in babası balina avcısıydı. Yanlış hatırlamıyorsam balinaları zıpkınla avlıyormuş."

"Dükkânda şu anda Lena Norman'ı hatırlayan ya da peruk kiralamaya yalnız mı geldiğini hatırlayan biri var mı?"

"Ne yazık ki yok. Perukları elbette geri istiyoruz. Aksi halde perukların ücretini ödemek zorunda kalacaklar."

"Bu biraz zaman alacak. Şu anda üstünde çalıştığımız olaya karışmış durumdalar."

"Bir şey mi oldu?"

"Böyle de diyebiliriz, her şeyi size daha sonra açıklarım. Tatilden döner dönmez Bay Sorensen'e Ystad polisiyle bağlantı kurmasını söyleyin lütfen."

"Söyleyeceğim. Adınız Wallander'di değil mi?"

"Kurt Wallander."

Wallander telefonu kapattı. Lena Norman demek Kopenhag'a gitmişti. Peki ama yalnız mı gitmişti?

Martinsson odaya geri geldi. "Bärnsö Adası Östergötland'ın kıyısındaymış," dedi. "Ya da daha kesin bir açıklama istersen, Gryt takımadalarından biri. Bärnsö kuzeye doğru uzanıyormuş ama oraları çok kayalıkmış."

Wallander ona Kopenhag'daki kiralık kostüm dükkânındaki kadınla yaptığı konuşmayı anlattı.

"Lena Norman'ın ebeveyniyle konuşmalıyız," dedi Martinsson.

"Birkaç gün daha beklemek isterdim, ama artık bunun söz konusu olacağını sanmıyorum."

Önlerinde neler olduğunu düşünerek bir süre konuşmadan oturdular. Birden sokak kapısının açıldığını duydular. Gelenin Isa Edengren olabileceği düşüncesiyle ikisi birden irkildi. Merdivenin başına geldiklerinde Lundberg'in koridorda durduğunu gördüler. Lundberg onları görünce ayağındaki çizmeleri çıkarıp yukarıya çıktı.

"Isa sizi aradı mı?" diye sordu Wallander.

"Hayır başka bir şey oldu. Zamanınızı almak istemiyorum ama bu sabah bana hastaneyi arayıp Isa'nın nasıl olduğunu sorduğumu söylemiştiniz."

"Isa'nın nasıl olduğunu sormak sizin en doğal hakkınız."

Lundberg kaygıyla Wallander'e baktı. "Sorun da bu ya zaten. Ne ben ne de karım hastaneyi aramadık. Aramamız gerekmesine karşın ikimiz de aramadık."

Wallander'le Martinsson bakıştılar.

"Aramadınız mı?"

"Aramadık. İkimiz de aramadık."

"Lundberg adına başka biri var mı?"

"Kim olabilir?"

Wallander karşısında duran adama düşünceli bir ifadeyle baktı. Adamın doğruyu söylediği açıkça görülüyordu. O zaman demek hastaneyi başka biri aramıştı. Isa'nın Lundberglerle yakın bir ilişkisi olduğunu bilen biri. Genç kızın hastanede olduğunu bilen biri. Peki ama bu kişi ne öğrenmek istemişti? Isa'nın iyileştiğini mi yoksa öldüğünü mü?

"Anlayamıyorum. Kim benim adımı vermiş olabilir?" diye sordu Lundberg.

"Bu soruyu en iyi şekilde yanıtlayacak kişi sizsiniz," dedi Wallander. "Ebeveynleriyle sorunları olduğunda Isa'nın sizin yanınıza geldiğini kim biliyor?"

"Kasabadaki herkes bunu bilir," dedi Lundberg. "Ama kimin hastaneyi arayarak benim adımı verdiğini bilemiyorum."

"Birileri ambulansı görmüş olmalı," dedi Martinsson. "Ne olduğunu sormak için hiç kimse aramadı mı?"

"Karin Persson aradı," dedi Lundberg. "Anayolun yanındaki derenin orada oturur. Son derece meraklı biridir. Ama telefonda erkek sesini taklit ederek konuşabileceğini hiç sanmıyorum doğrusu."

"Başka arayan olmadı mı?"

"İşten dönerken Åke Nilsson uğramıştı. Domuz pirzolası getirmişti. Ona olanları anlattık ama o Isa'yı tanımadığı için aramış olamaz."

"Başka?"

"Postacı hiç beklemediğimiz bir haberle gelmişti. Piyangodan üç yüz kron kazandığımızı müjdeledi. Edengrenlerin evde olup olmadığını sordu. Isa'nın hastanede olduğunu söyledik ama onu neden arasın ki?"

"Başka kimse aramadı mı?"

"Aramadı."

"Bunu bize söylemekle çok iyi yaptınız," dedi Wallander kibar bir şekilde konuşmaya son noktayı koyarak. Lundberg aşağı inerek çizmelerini giyip dışarı çıktı.

"Dün akşam ormanlık alana gittiğimde," dedi Wallander. "Karanlıkta birinin beni izlediği duygusuna kapılmıştım. Önceleri hayal gördüğümü sandım ama şimdi merak etmeye başladım. Bu sabah Edmundsson'a köpeğiyle bölgeyi taramasını bile söyledim. Biri bizi gözetliyor mu dersin?"

"Svedberg olsaydı buna ne diyeceğini biliyorum."

Wallander, Martinsson'a şaşkınlıkla baktı. "Ne derdi?"

"1988 baharında bir kaçakçılık olayı üzerinde çalıştığımızda bir şey söylemişti. Kızılderililer gibi zaman zaman durup arkamıza bakmamız gerektiğini söylemişti."

"Bakınca ne görecektik?"

"Orada olmaması gereken birini."

"Evi gözetleyecek birilerini mi görevlendirelim diyorsun? Isa'nın odasını araştırmak isteyecek biri olabilir mi? Bunları mı demek istiyorsun?"

"Olabilir."

"Olabilir diye bir şey yok. Ya bunu yapmamız ya da yapmamamız gerektiğini düşünmelisin."

"Ben sana yalnızca Svedberg burada olsaydı ne derdi dedim, o kadar."

Wallander ne denli yorgun olduğunu fark etti. Tedirginliği artık iyice su yüzüne çıkmıştı. Martinsson'dan hemen özür dilemesi gerektiğini biliyordu tıpkı ormanlık alanda Höglund'a yaptığı kabalık gibi. Ama dilemedi.

Isa'nın odasına geri döndüler. Peruk Wallander'in cep telefonunun yanında masanın üstünde duruyordu. Yere çömelerek yatağın altına baktı ama hiçbir şey bulamadı. Ayağa kalktığında başı döndü. Yere düşmemek için Martinsson'un kolunu yakaladı.

"Kendini iyi hissetmiyor musun?"

Wallander hayır dercesine başını salladı. "Yıllar boyunca uykusuz birçok gece geçirdim ama artık yoruldum. Senin de başına gelecek bu."

"Lisa'ya ekibe fazla eleman vermesini söylemelisin."

"Bu konuyu benimle konuştu bile," dedi Wallander. "Ona düşüncelerimi söyleyeceğimi söylemiştim. Burada arayacağımız başka bir şey var mı?"

"Sanmıyorum. Dolapta olağandışı bir şey yoktu."

"O zaman gidelim hadi."

Arabalarının yanına geldiklerinde saat dokuz buçuğa yaklaşıyordu.

"Isa'nın ailesini ben arayacağım," dedi Wallander. "Sizler de Boge, Norman ve Hilsstörm'ün aileleriyle bağlantı kurun. Isa'yı bulamadığımız takdirde olabileceklerden ben tek başıma sorumlu olmak istemiyorum. Bir şey biliyor olabilirler. Ayrıca Svedberg'in evinde bulduğumuz resimdekiler de bir şeyler biliyor olabilir."

"Sence bir şey mi oldu?"

"Bilmiyorum."

Arabalarına binip uzaklaştılar. Wallander yolda giderken bir yandan da Lundberg'le yaptığı konuşmayı düşünüyordu. Hastaneyi kim aramıştı? Lundberg'in önemli bir şey daha söylediğine ilişkin içinde bir duygu vardı ama bunun ne olduğunu bir türlü hatırlayamıyordu. Çok yorgunum, diye geçirdi içinden. İnsanları dinlemiyorum sonra da önemli bir şeyi kaçırdığım duygusuna kapılıyorum.

Karakola geldiklerinde ikisi de ayrı yönlere gittiler. Wallander danışmanın önünden geçerken Ebba onu durdurdu.

"Seni Mona aradı," dedi.

Wallander aniden durdu. "Ne istiyormuş?"

"Söylemedi."

Ebba ona Mona'nın Malmö'deki telefon numarasını verdi. Wallander bu numarayı ezbere biliyordu ama Ebba yine de çok düşünceli davrandığından bildiğini söylemedi. Ebba ayrıca ona diğer telefon notlarını da uzattı.

"Çoğu gazetecilerden," dedi. "Onları aramak zorunda değilsin."

Wallander kahve alarak odasına gitti. Ceketini çıkarmış yerine otururken telefonu çaldı. Arayan Hansson'du.

"Yeni bir şey yok," dedi. "Bunu haber vermek istedim yalnızca."

"Senin ya da Ann-Britt'in karakola gelmesini istiyorum," dedi Wallander. Martinsson'la ben her şeyin altından kalkamıyoruz. Arabaları aramakla kim sorumlu?"

"Ben sorumluyum. Bu konunun üstünde çalışıyorum. Bir şey mi oldu?"

"Isa Edengren bu sabah hastaneden kaçtı. Bu da beni çok endişelendiriyor."

"Hangimizin gelmesini yeğlersin?"

Wallander, Höglund'un gelmesini yeğliyordu. Genç kadın Hansson'dan çok daha iyi bir polisti. Ama bunu söylemedi.

"Hanginiz gelirse gelsin. Yeter ki biriniz gelsin."

Telefonu kapatarak Mona'nın Malmö'deki numarasını çevirdi. Mona'nın her arayışında ki bu çok sık olmazdı, Linda'nın başına bir şey geldiğini düşünür, tedirgin olurdu. Mona ikinci zilde telefonu açtı. Wallander onun sesini her işittiğinde içinde garip bir duygu oluşurdu. Mona'ya karşı hâlâ kendini zayıf mı hissediyordu? Emin değildi.

"Seni rahatsız etmediğimi umarım," dedi Mona. "Nasılsın?"

"Arayan benim," diye karşılık verdi. "İyiyim."

"Sesin yorgun çıkıyor."

"Yorgunum. Meslektaşlarımdan birinin öldürüldüğünü büyük olasılıkla sen de gazetelerden öğrenmiş olmalısın. Svedberg. Onu hatırlıyorsun, değil mi?"

"Hayal meyal."

"Sen niçin aramıştın?"

"Evlenmeye karar verdiğimi söylemek için."

Wallander karşılık vermedi. Bir an için telefonu kapatmayı düşündü ama sonra vazgeçti. Konuşmadı.

"Orada mısın?"

"Evet," dedi. "Hâlâ buradayım."

"Evleneceğimi söyledim."

"Kiminle?"

"Clas-Henrik ile. Başka kiminle evlenebilirim ki?"

"O golfçüyle evlenmek zorunda mısın?"

"Böyle konuşma."

"Özür dilerim. Linda'nın haberi var mı?"

"Önce sana söylemek istedim."

"Ne söyleyeceğimi bilemiyorum. Galiba en iyisi seni kutlamak."

"Çok naziksin. Bu konuşmayı bu şekilde sürdürmek zorunda değiliz. Ben yalnızca sana haber vermek istemiştim."

"Neden bana haber vermek istedin ki? Sen ve senin o lanet golfçün umurumda bile değilsiniz."

Wallander çok öfkelenmişti. Neden öfkelendiğini bilmiyordu. Belki yorgunluktan belki de Mona'nın kendisini bu kez temelli terk ettiğini fark etmenin verdiği acıdandı. Böylesi bir acıyı Mona ayrılmak istediğini söylediğinde hissetmişti. Ve şimdi, Mona, ona yeniden evleneceğini söylediğinde o acının hâlâ yüreğinin bir yerinde durduğunu fark etmişti.

Telefonu o denli hızla kapatmıştı ki ahize kırıldı. Telefonu kapatırken Martinsson içeri girmiş ve ahize parçalara ayrılırken dehşetle kenara sıçramıştı. Wallander telefonu fişinden çekerek çöpe attı. Martinsson onu dehşet ve kaygıyla izliyordu. Ellerini göğsüne doğru kaldırarak arkasını dönerek odadan çıkmaya hazırlandı.

"Ne istiyorsun?"

"Önemli değil, sonra gelirim."

"Öfkem sana değil, özel," dedi Wallander. "Ne istediğini söyle."

"Norman'ın ailesiyle görüşmeye gidiyorum. İşe onlarla başlamaya karar verdim. Lillemor Norman, Isa'nın nereye gitmiş olabileceğini bilebilir."

Wallander evet dercesine başını salladı. "Hannson ya da Ann-Britt birazdan burada olacak. Onlara diğerlerinin aileleriyle görüşmelerini söyle."

Martinsson evet dercesine başını salladı. Eşikte duruyordu. "Yeni bir telefon gerek sana," dedi. "Ben hallederim."

Wallander karşılık vermedi. Martinsson'a gitmesi için elini salladı. Odasında hiçbir şey yapmadan uzunca bir süre oturdu. Bir kez daha Mona'nın yaşamında kendisine en yakın kadın olduğu gerçeğiyle yüz yüze gelmeye zorlanmıştı. Memurlardan biri elinde yeni bir telefonla odasına gelince yerinden kalkıp dışarı çıktı. Nedenini bilmeden koridorda bir süre dolaştıktan sonra kendini Svedberg'in odasının kapısında buldu. Kapı aralıktı. Başını uzatıp içeri baktı. Odayı dolduran güneş masanın üstündeki tozu aydınlatıyordu. Wallander içeri girerek kapıyı kapattı ve Svedberg'in sandalyesine oturdu.

Höglund, Svedberg'in tüm evrakını incelemişti. En küçük ayrıntısına değin. Evrakı yeniden incelemek zaman kaybından başka bir şey olmayacaktı. Sonra kendilerinin de olduğu gibi Svedberg'in bodrum katındaki dolabı geldi aklına. Büyük olasılıkla Höglund oraya da bakmıştı ama bunu yaptığından söz etmemişti. Wallander danışmaya giderek Ebba'dan anahtarları aldı.

"Svedberg'in yedek anahtarları burada," dedi Ebba.

Wallander anahtarları alıp uzaklaşırken Ebba onu durdurdu.

"Cenaze ne zaman?"

"Bilmiyorum."

"Kolay olmayacak."

"Hiç olmazsa ağlayan bir eş ve çocuklarla yüzleşmek zorunda kalmayacağız," dedi Wallander. "Ama haklısın. Kolay olmayacak."

Bodrum katına inerek Svedberg'in dolabını buldu. Neyin peşinde olduğunu bilmiyordu ve büyük olasılıkla da hiçbir şey bulmayacaktı. Dolabın içinde Svedberg'in cuma akşamları saunada kullandığı havlu, sabun ve şampuan vardı. Wallander uzanarak üst rafa elini uzattı. İçinde kâğıtlar olan ince plastik bir dosya vardı. Dosyayı alarak gözlüklerini taktı ve kâğıtlara baktı. Kâğıtların arasında Svedberg'in oto tamircisinin yazdığı yıllık bakımı unutmamasına ilişkin küçük bir not vardı. El yazısıyla yazıl-

mış bir iki not daha vardı, bunlar alışveriş listesine benziyordu. Otobüs ve tren biletlerinin dip koçanı da plastik dosyanın içindeydi. 19 Temmuz'da Svedberg ya da başka biri sabah treniyle Norrköping'e gitmiş ve 22 Temmuz'da Ystad'a dönmüştü. Otobüs biletinin koçanının üstündeki yazılarsa solmuştu. Koçanı ışığa doğru tuttu ama yine de okuyamadı. Büyüteç yardımıyla biletin fiyatını ve üstünde yazılı olan "Östgöta Kamu Taşımacılığı" yazısını okuyabildi. Ylva Brink'i evinden aradı ama o da Svedberg'in Östergötland'da ne aradığını bilmiyordu. Orada akrabaları olmadığı kesindi.

"Belki de şu Louise orada oturuyordur," dedi Ylva Brink. "Onu bulabildiniz mi?"

"Hayır ama haklı olabilirsin."

Wallander bir fincan kahve daha aldı. Sürekli olarak Mona'yla arasında geçen konuşmayı düşünüyordu. Sardalye ticareti yaparak para kazanan o cılız golfçüyle nasıl evlenmeye karar verdiğini bir türlü anlayamıyordu. Odasına geri döndü. Gözlerini bilet koçanlarından ayıramıyordu. Birden donup kaldı.

Bu daha önce aklına gelmeliydi. Isa Edengren'in albümündeki adanın adı neydi? Bärnsö? Martinsson, Bärnsö'nün Östergötland kıyılarının açıklarında olduğunu söylememiş miydi? Fincanı masanın üstüne koyarkan kahveyi döktü. Yeni telefonundan Martinsson'u aradı.

"Neredesin?"

"Lillemor Norman'la kahve içiyorum. Kocasının eve dönmesini bekliyoruz."

Wallander, Martinsson'un sesinden bu görüşmenin hiç de kolay geçmediğini anlamıştı.

"Ona bir şey sormanı istiyorum," dedi. "Telefonu kapatmayacağım. Bärnsö adında bir ada olduğunu biliyor mu ve eğer biliyorsa bu adayla Isa Edengren arasında bir bağ olup olmadığını biliyor mu?"

"Bu kadar mı?"

"Evet. Hadi sor."

Wallander beklerken Höglund kapıda göründü. Belki de Hansson, Wallander'in Höglund'u yeğlediğini sezinlemişti. Genç kadın kahve fincanını işaret ederek uzaklaştı. Martinsson'un sesi duyuldu.

"Bunu doğrusu hiç beklemiyordum," dedi. "Lillemor Norman, Edengrenlerin yalnızca İspanya ve Fransa'da değil ama aynı zamanda da Bärnsö Adası'nda evleri olduğunu söyledi."

"Güzel," dedi Wallander. "Sonunda olaylar anlam kazanmaya başladı."

"Bekle daha bitirmedim. Arkadaşları da Isa'yla birlikte bu adaya sıklıkla gidermiş. Lena Norman, Boge ve Hilsström demek istiyorum."

"Oraya giden başka biri daha var," dedi Wallander.

"Kim?"

"Svedberg. 19 ve 22 Temmuz'da."

"Neden gitmiş? Bunu nasıl öğrendin?"

"Buraya geldiğinde her şeyi anlatacağım. Hadi şimdi işinin başına dön."

Wallander bu kez dikkatle ahizeyi yerine koydu. Höglund içeri girdi. Girer girmez de olağandışı bir şeylerin olduğunu fark etmişti.

17

Wallander haklı çıkmıştı. Höglund'un aklına bodruma inip Svedberg'in dolabına bakmak gelmemişti. Wallander, genç kadının bu konuyu unutması karşısında için için sevinmekten kendini alamıyordu. Onun işinde çok iyi olduğuna inanmıştı. Ama dolaba bakmayı unutması gerçeği onun titiz ve işinde hata yapmaz biri olmadığı anlamına geliyordu.

Hızla tuttukları notları karşılaştırdılar. Isa Edengren hastaneden kaçmıştı. Wallander, genç kızı arama bulma çalışmalarına öncelik vermek istiyordu. Höglund, onun Isa'nın başına ne geldiğine ilişkin düşüncelerini sözcüklere dökmesine yardım etti. Isa hastalanmasaydı ormandaki o partiye gidecekti. Daha sonraysa intihar etmişti. Ve şimdi de hastaneden kaçmıştı.

"Aklımıza getirmediğimiz bir başka olasılık daha var," dedi Höglund. "Ama bu olasılık son derece tatsız."

Wallander, onun ne düşündüğünü seziyordu. "Isa'nın arkadaşlarını öldürmüş olabileceği olasılığından mı söz ediyorsun? Bu benim de aklıma gelmişti ama Yaz Dönümü Akşamı'nda Isa çok hastaydı."

"Eğer cinayetler Yaz Dönümü Akşamı'nda işlenmişse tabii," dedi Höglund. "Bundan henüz emin değiliz."

Wallander onun haklı olduğunu biliyordu. "Bu durumda onu bir an önce bulmaya çalışmamız çok önemli. Ayrıca hastaneyi arayarak adının Lundberg olduğunu söyleyen kişiyi de göz ardı etmemeliyiz."

Höglund, Hillström ve Boge aileleriyle Svedberg'in evinde bulduklarını fotoğraftaki gençlerle konuşmak üzere Wallander'in yanından ayrıldı.

Ayrılmadan önce de Bärnsö Adası'nı onlara da soracağına söz verdi. Höglund'un ardından Nyberg telefon etti. Wallander onun sesini duyar duymaz Nyberg'le ekibinin cesetlerin gömülü olduğu yeri bulduklarını sandı.

"Daha değil," dedi Nyberg. "Bu işlem uzun zaman alıyor. Seni Svedberg'in evinde bulunan silahla ilgili bazı bilgiler geldiği için arıyorum."

Wallander not defterini önüne çekti.

"Ulusal lisans bürosu hayatımızı kurtardı," dedi Nyberg. "Svedberg'i öldüren silah iki yıl önce Ludvika'dan çalınmış."

"Ludvika mı?"

"Rapor 19 Şubat 1994 günü Ludvika polisi tarafından yazılmış. Olayla Wester adında bir polis memuru ilgilenmiş. Silahın çalındığını haber veren kişinin adıysa Hans-Åke Hammarlund. Hammarlund eski bir avcı olup tüm silahları ruhsatlıymış. 18 Şubat'ta iş için Falun'a gitmiş. O gece evine hırsız girmiş. Üst kattaki yatak odasında uyuyan karısıysa hiçbir şey duymamış. Hammarlund ertesi gün Falun'dan döndüğünde silahlarından bazılarının yerinde olmadığını görünce hemen polise haber vermiş. Av tüfeği İspanyol malı Lambert Baron'muş. Numaraları da uyuyor. Ne çalınan silahlar bulunmuş, ne de hırsız yakalanmış."

"O zaman diğerleri hâlâ çalıntı, öyle mi?"

"Hırsız son derece değerli geyik avlamak için tasarlanmış bir av tüfeğine elini sürmemiş ama öte yandan iki tabancayı daha doğrusu bir pistolla revolveri almış. Hırsızın eve nasıl girdiği yazılan rapordan net olarak anlaşılmıyor, ama ben senin bunun ne anlama geldiğini anladığını sanıyorum."

"Çalıntı silahlardan birinin ormanlık alanda kullanıldığını mı söylemek istiyorsun? Evet, bu soruyu bir an önce yanıtlamalıyız."

"Ludvika, Dalarna bölgesinde," dedi Nyberg. "Buradan oldukça uzakta, ama silahlar insanın karşısına hiç beklemedikleri yerlerde çıkıyor, değil mi?"

"Svedberg'in kendisini öldüren silahı çaldığını düşünmüyorsun, değil mi?"

"Konu çalıntı silahlar olduğunda bağlantılar çok ender olarak tahminler doğrultusunda çıkar," diye karşılık verdi Nyberg. "Silahlar çalınır, satılır, kullanılır ve yeniden satılır. Bana sorarsan bu silah Svedberg'in evine girmeden çok el değiştirdi."

"Yine de önemli," dedi Wallander. "Kendimi sisli bir havada yol almaya çalışan gemi kaptanı gibi hissediyorum."

Nyberg çalıntı silahların kimliklerinin saptanmasının en öncelikli işleri olacağına ilişkin söz verdi. Wallander az önce öğrendiklerini yazmak için not defterine uzandığında telefonu çaldı. Bu kez arayan Dr. Göransson'du.

"Bu sabahki randevunuza gelmediniz," dedi doktor.

"Özür dilerim," diye karşılık verdi Wallander. "Geçerli bir bahanem yok."

"İşlerinizin çok yoğun olduğunu biliyorum. Tüm gazetelerde bu korkunç cinayet var. Birkaç yıl Dallas'da bir hastanede çalışmıştım ve bana sorarsanız Ystad gazetelerinin Teksas gazetelerinden pek bir farkı kalmadı."

"Yirmi dört saat çalışıyoruz," dedi Wallander.

"Ben yine de sağlığınız için biraz zaman ayırmanız gerektiğini düşünüyorum," dedi Göransson. "Tedavi edilmeyen şeker hastalığı ilerde çok ciddi sorunlar çıkarabilir."

Wallander doktora hastanedeki kan testinden söz etti.

"Bu da benim az önce söylediklerimi vurguluyor. Tam bir kontrolden geçmeniz gerek. Böbreklerinizin, ciğerlerinizin ve pankreasınızın çalışıp çalışmadığını öğrenmeliyiz. Bunu lütfen daha fazla ertelemeyin. Başınıza iş açacaksınız."

Wallander bir an önce hastaneye gitmesi gerektiğinin bilincindeydi. Ertesi sabah saat sekizde hastanede buluşmak üzere sözleştiler. Wallander hastaneye aç karnına gideceğine ve yanına da idrar örneğini alacağına ilişkin söz verdi.

Wallander telefonu kapattı, not defterini itti. Son birkaç yıldan bu yana sağlığıyla hiçbir şekilde ilgilenmediğinin farkındaydı. Bu ilgisizliği yedi yıl önce Mona boşanmak istediğini söylediğinde başlamıştı. Sağlık

sorunlarından ötürü hâlâ Mona'yı suçluyordu, ama yüreğinin derinliklerinden bunun kendisinin suçu olduğunu da çok iyi biliyordu.

Kısa bir süre not defterine baktı sonra da Edengrenlerin telefon numarasını aramaya koyuldu. Telefon rehberinden ülke kodlarını araştırdı ve kendisiyle son konuştuğunda Isa Edengren'in annesinin İspanya'da olduğunu gördü. Numarayı bir kez daha çevirip bekledi. Tam telefonu kapatacakken bir erkek sesi duyuldu.

Wallander kendini tanıttı. "Daha önce de aramışsınız. Ben Isa'nın babasıyım."

Sanki son cümleyi pişmanlıkla söylemiş gibiydi, bu da Wallander'i çok kızdırmıştı.

"Umarım yakında dönmeyi ve Isa'yla ilgilenmeyi düşünüyorsunuz," dedi.

"Doğrusunu isterseniz, hayır. Tehlikeli bir durum olduğunu sanmıyorum."

"Buna nasıl karar verdiniz?"

"Hastaneyle konuştum."

"Hastaneyi aradığınızda soyadınızın Lundberg olduğunu mu söylediniz?"

"Neden böyle bir saçmalık yapayım?"

"Yalnızca sordum."

"İşiniz gücünüz yok mu sizin? Neden böylesine aptalca sorular soruyorsunuz?"

"İşimiz var, hem de çok var," dedi Wallander ve öfkesini gizlemeye çalışmaktan vazgeçti. "Örneğin İspanyol polisiyle bağlantı kurarak sizi bir sonraki uçağa bindirmelerini isteyebilirim."

Bunu elbette yapamazdı ama Wallander, bu ailenin oğullarının intiharından sonra kızlarına karşı gösterdikleri ilgisizlikten iyice sıkılmıştı. İnsanın nasıl kendi çocuklarını görmezden gelebileceğini anlamakta zorlanıyordu.

"Sesinizde suçlayıcı bir tavır var."

"Isa'nın üç arkadaşı öldürüldü," dedi Wallander. "Cinayetler işlendiğinde Isa'da onlarla birlikte olacaktı. Ben burada bir cinayetten söz ediyorum ve ya benimle işbirliğine girersiniz ya da hiç zaman yitirmeden İspanyol yetkilileri ararım. Anlatabildin mi?"

Adam duraksadı. "Neler oldu?"

"Bildiğim kadarıyla İspanya'da İsveç gazeteleri satılıyor. Okuma yazmanız yok mu?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Söylediklerimi. Bärnsö Adası'nda yazlık eviniz var. O evin anahtarları Isa'da var mı yoksa onu oraya almıyor musunuz?"

"Anahtarı var."

"Adada telefon var mı?"

"Adaya gittiğimizde cep telefonlarımızı kullanırız."

"Isa'nın cep telefonu var mı?"

"Herkesin yok mu?"

"Numarası ne?"

"Bilmiyorum. Aslında onun cep telefonu olup olmadığını da tam olarak bilmiyorum."

"Yani? Telefonu var mı, yok mu?"

"Cep telefonu almak için benden para istemedi. Telefon alacak kadar parası da yok. Çalışmıyor, yaşama bir katkıda bulunmak için küçük parmağını bile kıpırdatmıyor."

"Isa, Bärnsö'ye gitmiş olabilir mi? Oraya sık sık gider mi?"

"Ben onun hâlâ hastanede olduğunu sanıyordum."

"Hastaneden kaçtı."

"Neden?"

"Bilmiyoruz. Acaba Bärnsö'ye gitmiş olabilir mi?"

"Olabilir."

"Oraya nasıl gidilir?"

"Fryudden'den tekneyle gidilir."

"Teknesi var mı?"

"Bizimki şu anda Stockholm'de."

"Adada bağlantı kurabileceğim komşularınız var mı?"

"Hayır, adadaki tek ev bizimki."

Konuşurlarken Wallander bir yandan da not tutuyordu. O anda aklına başka bir soru gelmedi.

"Sizinle bağlantı kurabilmem için telefonun yanından ayrılmayın," dedi. "Isa'nın gidebileceği başka bir yer aklınıza geliyor mu?"

"Hayır."

"Eğer aklınıza bir şey gelirse beni nerede bulacağınızı biliyorsunuz."

Wallander, Isa'nın babasına karakolun ve cep telefonunun numaralarını verdikten sonra telefonu kapattı. Elleri ter içinde kalmıştı. Öğlen olmuştu, Wallander hem çok acıktığını hem de başının ağrıdığını fark etti. Pizza ısmarlardı. Yarım saat sonra gelen pizzasını odasında yedi. Nyberg henüz aramamıştı. Wallander birden ormanlık alana gitmeyi düşündü ama sonra fikrini değiştirdi. Gitmesi işleri hızlandırmayacaktı. Nyberg ne yaptığını çok iyi biliyordu. Ağzını sildi, pizza kutusunu çöpe attı ve ellerini yıkamak için erkekler tuvaletine gitti. Sonra da karakoldan çıkıp karşı kaldırıma geçerek su kulesine doğru yürüdü. Orada gölgelik bir yer bulup oturdu ve aklından çıkmayan düşünce üstünde yoğunlaştı.

Wallander'in en büyük korkusu, Svedberg'in üç genci öldürmüş olabileceği olasılığı gittikçe azalıyordu. Svedberg bu olayda iz sürücülerden biriydi ve hâlâ Wallander'den bir adım öndeydi. Onu yakalamaları için daha bir süreye gereksinimleri vardı.

Svedberg de öldürüldüğü için katil olamazdı. Wallander en büyük korkusundan kurtuluyordu ama yerini başka bir korku alıyordu. Soruşturmalarını yakından izleyen biri vardı ve bu her kimse her şeyi yakından izliyor ve biliyordu. Wallander bu düşüncesinde haklı olduğunu biliyordu.

Svedberg'i ve üç genci öldüren kişinin Wallander'in gereksinimi olan bilgiye sahip olduğu anlaşılıyordu. Yaz Dönümü partisi büyük bir gizlilik içinde planlanmasına karşın bu kişinin bundan haberi vardı ve daha sonra da Svedberg'in peşine düştüğünü fark etmişti.

Svedberg yasak bölgeye girdiğini fark etmeden sonuca çok yaklaşmış olmalıydı, diye geçirdi içinden Wallander. Bu yüzden öldürüldü zaten. Olayların başka bir açıklaması yoktu.

Bu noktaya dek olaylarda bir mantık sezinleyebiliyordu, ama ötesine baktığında sorular birbirinin üstüne yığılıyordu. Teleskop neden Björklund'un evindeydi? Biri neden Avrupa'dan kartpostallar göndermişti?

Mutlaka Isa'yı bulmalıyım, dedi kendi kendine. Kendisinin bile bildiğini fark etmediği şeyleri anlattırmalıyım ona. Ve Svedberg'in adımlarını izlemeliyim, onun yolundan gitmeliyim. Svedberg bizim bir türlü göremediğimiz neyi gördü? Yoksa olayın en başından beri kendisine bir şekilde bilgi veren bir kaynağa mı sahipti?

Wallander, Svedberg'in yaşamında herkesten gizli tuttuğu Louise adındaki kadını düşündü kısa bir an. Kadının resminde onu hâlâ tedirgin eden bir şey vardı ama bunun ne olduğunu bir türlü çıkaramıyordu. Bu öylesine yoğun bir duyguydu ki, Wallander bu duygudan kendini arındırmaması gerektiğini hissediyor ve uygun zamanı beklemesi gerektiğini düşünüyordu. Ormanlık alandaki gençlerle Svedberg arasında bir benzerlik olduğunu fark etti. Hepsinin bir sırrı vardı. Bu önemli bir unsur muydu?

Wallander yerinden kalkarak karakola döndü. Bedeni hâlâ geceyi arabanın arka koltuğunda kıvrılarak uyumaktan ötürü ağrıyordu. Katilin yeniden cinayet işleyeceğine ilişkin en büyük kaygısı içini yiyip bitirmeyi sürdürüyordu.

Karakola geldiğinde ne yapması gerektiğini fark etti. Bärnsö'ye gidecek ve Isa Edengren'in orada olup olmadığına bakacaktı. Önündeki tüm önemli görevler arasında bir seçim yapmak zorundaydı. En önemlisi genç kızı bulmaktı.

Zaman daralıyordu. Odasına geri döndü ve sonunda Norman ailesinin yanından ayrılan Martinsson'la bağlantı kurdu.

"Yeni bir şey var mı?" diye sordu Martinsson.

"Pek sayılmaz. Patalogdan neden hâlâ bir haber gelmedi? Ölüm zamanını öğrenmedikçe bir şey yapamayız. Neden bir ipucu bulamıyoruz? Kayıp arabalardan bir haber alındı mı? Mutlaka oturup konuşmalıyız. Bir an önce buraya gel."

Höglund'un gelmesini beklerken Wallander'le Martinsson, Svedberg'in fotoğrafındaki gençleri aradılar. Onların da zaman zaman Isa'yı Bärnsö Adası'nda ziyaret ettikleri ortaya çıktı. Martinsson, Lund'daki patalogu aradı. Patalog Svedberg ve de üç gençle ilgili sonuçların hazır olmadığını söyledi. Wallander kamudan gelen ipuçlarının üstünde çalıştı. Ne var ki, önemli bir şey bulamadı. İşin en garip yanı hiç kimse arayıp Louise adındaki kadını tanıdığı söylememişti. Wallander karakolun küçük toplantı odalarından birinde toplandıklarında meslektaşlarına öncelikle bu konuyu açtı. Louise'in resmini projektöre yerleştirdi.

"Onu tanıyan birileri olmalı," dedi. "Ya da en azından göz aşinası olanlar olmalı. Ama kimse aramadı."

"Resim yalnızca birkaç saat önce yayınlandı," dedi Martinsson.

Wallander bu açıklamayı duymazdan geldi. "İnsanlara bir olayı hatırlamalarını istediğinde zaman alabilir," dedi. "Burada söz konusu olan bir yüz, bir kadın yüzü."

"Kim bilir kadın belki de yabancıydı," dedi Höglund. "Danimarka'da oturuyor olabilir. Orada Skåne'de yayınlanan gazeteleri okumak kimin aklına gelir? Resim ulusal gazetelerde ancak yarın yayımlanacak."

Hepsi uzunca bir süre Louise'in resmine baktılar.

"Onda alışılmışın dışında bir şeyler olduğu duygusundan kendimi bir türlü arındıramıyorum."

Kimse bunun ne olduğunu çıkaramamıştı. Wallander projektörü kapattı.

"Yarın Östergötland'a gideceğim," dedi. "Isa'nın orada olma olasılığı var. Onu bir an önce bulmalı ve konuşturtmalıyız."

"Bize ne söyleyeceğini düşünüyorsun? Cinayetler işlendiğinde orada değildi ki."

Wallander, Martinsson'un sözlerinde gerçek payı olduğunu biliyordu. Ona iyi ve akılcı bir yanıt verebileceğinden emin değildi. Olayda o kadar çok boşluk vardı ki, hangisinden işe başlayabileceğini kestiremiyordu.

"O bir şekilde tanık," dedi. "Bunun hırsızlık adına işlenmiş bir cinayet olmadığını biliyoruz. Svedberg'in öldürülmesi öyle olabilir ama ben ona da pek ihtimal vermiyorum doğrusu. Bu gençlerin öldürülmesi önce-

den planlanmış bir cinayet bence. İşin en can alıcı noktası gençlerin bu partiyi büyük bir gizlilik içinde planlamaları. Ama birinin tüm bu gizliliği delip geçtiği ve her şeyi öğrendiği görülüyor. Hatta onların ne düşündüğünü, nerede buluşacakları ve belki de buluşacakları saati bile biliyordu. Birinin onlara casusluk yaptığı ortada. Onların ne yapacağını bir şekilde öğrenmeyi başardı. Eğer cesetlerin öldürüldükleri yere yakın bir yerde gömüldükleri ortaya çıkarsa az önce söylediklerim kesinlik kazanacak. Çukurlar kendiliklerinden oluşmaz. Isa bu hazırlıkların bir parçasıydı. Ama her şeyin başlayacağı an hastalanıverdi. Gidebilecek düzeyde olsaydı mutlaka orada olacaktı. Hastalığı yaşamını kurtardı. Ve o gece nelerin olduğunu öğrenmemize yardımcı olacak tek kişi de o. Bir şekilde, belki de farkına bile varmadan Isa ve arkadaşlarının yolu kendilerini öldürecek kişiyle çakıştı."

"Svedberg'in inandığı şeyin bu olduğunu mu düşünüyorsun?" diye sordu Martinsson.

"Evet. Ama o başka şeyler de biliyordu. Ya da en azından kuşkulanıyordu. Nasıl kuşkulanmaya başladığını ya da tüm soruşturmayı neden büyük bir gizlilik içinde sürdürdüğünü bilmiyoruz. Ama neden ne olursa olsun çok önemli olmalı. Yıllık izninin tümünü bu soruşturmanın peşinde koşarak geçirdi. Yıllık iznini bölmeden almak istemişti. Oysa daha önce hiç böyle bir şey yapmamıştı."

"Hâlâ eksik olan bir şey var," dedi Höglund. "Bu olayların altında yatan temel neden intikam, nefret edebilir? Ama yine de bana pek doğru gelmiyor. Üç genci kim öldürmek isteyebilir? Ya da dört. Onlardan kim bu kadar nefret edebilir? Onları kim kıskanıyordu? Bu cinayetlerde daha önce hiç görmediğim bir vahşet söz konusu. Kızılderili gibi giyinen o zavallı çocuğun söz konusu olduğu olaydan da daha kötü bu."

"Katil bu partiyi özel olarak seçmiş olabilir," dedi Wallander. "Bunu söylemek korkunç ama gençlerin eğlencesinin doruk noktasına çıktığı anı seçmeyi istemiş olabilir. Yaz Dönümü'nde insanların kendilerini nasıl yalnız hissedebileceğini düşünün."

"Eğer bu varsayımlar doğruysa karşımızda bir zincire vurulacak bir deli var, demektir," dedi Martinsson son derece sinirli bir sesle.

"Düzenli ve sistemli bir şekilde çalışan bir deli evet," dedi Wallander. "Ama burada önemli olan bu cinayetlerdeki ortak paydanın bulunması. Katil gerekli bilgiyi bir kaynaktan aldı. Bir şekilde gençlerin yaşamlarına yaklaşabildi. İzini sürmemiz gereken nokta bu işte. Gençlerin yaşamlarını baştan sona incelemeliyiz. Ancak o zaman kesişme noktasını bulacağız. Kim bilir belki de bu noktayla karşılaştık ama göremedik."

"O zaman Isa Edengren'in odak noktamız olması gerektiğini düşünüyorsun," dedi Höglund. "Bir şekilde Isa'nın bu soruşturmanın en önemli ipucu olduğuna inanıyorsun ve onun adımlarını çok dikkatle izlememiz gerektiğini söylüyorsun."

"Evet, bunun gibi bir şey. Kendini öldürmek istediği gerçeğini göz ardı edemeyiz. Neden böyle davrandığını ortaya çıkarmalıyız. Katilin onun ölmediğine ilişkin neler düşündüğünü de bilmiyoruz."

"Hastaneye Lundberg adını vererek telefon eden kişi de var," dedi Martinsson.

Wallander evet dercesine başını salladı. "Hastanede telefonu açan kişiyle içinizden birinin konuşmasını istiyorum. Arayan kişinin sesi nasıldı? Genç mi yoksa yaşlı bir sesi mi vardı? Lehçesi nasıldı? Her türlü bilgi çok önemli olabilir."

Martinsson bu görevi üstleneceğini söyledi. Bir saat daha oturup tartıştılar. Sonunda Höglund, Svedberg'in cenazesi için ne tür düzenlemeler yapılacağını sordu.

"Ne tür müzikten hoşlandığını bilen var mı?" diye sordu Höglund.

"Garip ama Ylva Brink bunu bilmediğini söylemişti."

Wallander şaşkınlıkla kendisinin de bilmediğini fark etti. Holgersson soruşturmayla ilgili son bilgileri verdikten sonra toplantıdan çıkıp gitmişti.

"Keşke cenaze törenine katıldığımızda Svedberg'in neden öldürüldüğünü bilebilseydik," dedi Martinsson.

"O güne dek öğrenebileceğimizi hiç sanmıyorum," dedi Wallander. "Ama hepimizin ortak isteği bu."

Saat 17.00 olmuştu. Tam odadan çıkarlarken telefon çaldı. Ebba arıyordu. "Gazeteciyse lütfen bağlama," dedi Wallander.

"Nyberg arıyor. Önemliymiş."

Wallander birden heyecanlandı. Kısa bir hışırtıdan sonra Nyberg'in sesini duydu.

"Galiba haklıyız."

"Buldunuz mu?"

"Bulduğumuzu sanıyoruz. Şimdi resim çekiliyor. Ayak izlerini bulmaya çalışıyoruz."

"Yer konusunda haklı mıymışız?"

"Cesetlerin bulunduğu yerden yaklaşık seksen metre ötede. Çok özenle seçilmiş bir nokta. Çevresi çalılarla kaplı ve kimsenin oradan geçip gideceğini sanmam. Pek kullanılan bir yer değil anlayacağın."

"Kazmaya ne zaman başlayacaksınız?"

"Buraya gelip bakmak isteyeceğini düşündüm."

"Geliyorum."

Wallander telefonu kapattı. "Cesetlerin gömülü olduğu yeri bulmuşlar galiba," dedi.

Wallander'in oraya tek başına gitmesine karar verildi. Diğerlerinin bir an önce yapmaları gereken işi vardı.

Ormanlık alana ulaştığında olay yerine dek barikatların arasından geçerek arabasıyla gitti. Adli tıp teknisyenlerinden biri onu bekliyordu, yanına gelerek Nyberg'in emniyet şeridiyle çevirdiği yaklaşık otuz metrekarelik alana doğru gittiler. Wallander yerin çok iyi seçilmiş olduğunu görür görmez anladı. Nyberg'in yanına çömeldi.

"Buradaki toprak kazılmış," dedi. "Otlar sökülmüş ve sonra yeniden ekilmiş. Yaprakların altına bakacak olursan çamurun ve toprağın temizlendiğini göreceksin. Bir çukur kazar ve o çukuru başka bir şeyle doldurursan ortada bir yığın toprak kalır."

Wallander elini toprağın üstünde gezdirdi. "Çok dikkatli çalışılmış."

Nyberg onaylarcasına başını salladı. "Evet çok dikkatli," dedi. "Hiç kestirmeden gitmemiş. Buraya bakmaya karar vermeseydik gözümüze bile ilişmeyecekti."

Wallander ayağa kalktı. "Hadi kazalım," dedi. "Yitirecek zamanımız yok."

Kazma işi ağır ilerliyordu. Nyberg elemanlarını yönetiyordu. İlk toprak tabakasını kenara yığdıklarında hava kararmaya başlamıştı. Çalışma alanını projektörler aydınlatıyordu. Çalıların altındaki toprak gözenekliydi ve kolay kazılıyordu. Kazarlarken dikdörtgen çukur belirgin bir hale gelmişti. Saat dokuzu biraz geçe Holgersson'la Höglund geldi ve derin bir sessizlik içinde çalışmaları izlediler. Nyberg kazma işleminden hoşnut olduğunu belirttiğinde Wallander neye baktığını çok iyi anlamıştı. Önündeki bu dikdörtgen çukur bir mezardı.

Mezarın kenarında yarım daire oluşturdular.

"Yeterince büyük," dedi Nyberg.

"Evet," diye karşılık verdi Wallander. "Dört cesede yetecek kadar büyük."

Ürperdi. İlk kez katilin izine bu denli yaklaşmışlardı. Haklı çıkmışlardı. Nyberg çukura doğru çömeldi.

"Burada bir şey yok," dedi. "Büyük olasılıkla cesetler ceset torbalarıyla buraya konmuş olmalı. Ceset torbalarının altına muşamba serilmiş olabilir. Edmundsson'un köpeğinin bile ceset kokusunu alacağını sanmıyorum. Ama elbette sonuna dek kazacağız."

Wallander, Holgersson ve Höglund'la birlikte anayola doğru gitti.

"Bu katil neler yapıyor?" diye sordu Holgersson korku ve nefret dolu bir sesle.

"Bilmiyorum," dedi Wallander. "Ama hiç olmazsa onun şerrinden kurtulmuş biri var."

"Isa Edengren mi?"

Wallander karşılık vermedi. Buna gerek yoktu. Hepsi onun ne demek istediğini anlamıştı. Mezarda ona da yer kazılmıştı.

18

13 Ağustos Salı sabahı saat 05.00'de Wallander arabasına atlayarak Ystad'dan ayrıldı. Kalmar'dan geçerek kıyıdan gitmeye karar vermişti. O sabah klinikte olacağına ilişkin Dr. Göransson'a söz verdiğini ancak Sölvesborg'a vardığında hatırlamıştı. Arabayı kenara çekeren Martinsson'u aradı. Saat tam yediydi. Wallander arkadaşına doktor randevusuna gidemeyeceğini ve doktoru arayarak geçerli bir bahane söylemesini rica etti.

"Çok acil bir iş için kent dışına çıkmam gerektiğini falan söyle," dedi Wallander.

"Hasta mısın?" diye sordu Martinsson.

"Rutin kontrol," dedi Wallander. "Önemli bir şey yok."

Daha sonra, yeniden yola koyulduğunda Martinsson'un neden kendisinin Dr. Göransson'u aramadığını merak edeceğini düşündü. Wallander aynı soruyu kendine de sordu. Neden insanlara şeker hastalığına yakalandığını söylemekten bu denli korkuyordu? Kendi davranışlarında akılcı bir yan bulmakta zorlanıyordu artık.

Susamıştı ve başı ağrıyordu. Yol üstündeki kafeyi görünce arabasını uygun bir yere park ederek kahvaltı etmeye gitti. Kafeden çıkarken yanına iki şişe su almıştı. Saat 09.00'da Kalmar'a ulaştı. Telefon çaldı. Arayan Östergötland'a ulaştığında kendisine yolu tarif edecek olan Höglund'du.

"Valdemarsvik'deki bir polis arkadaşımla konuştum," dedi Höglund. "Kişisel bir konuda yardımcı olmasını istemenin daha doğru olacağını düşündüm."

"İyi fikir," diye karşılık verdi Wallander. "Polisler kendi alanlarına girmeye çalışanlardan hoşlanmazlar."

"Özellikle de senden," dedi genç kadın gülerek. Haklıydı. Kendisi de Ystad'a başka bölgelerden gelen polislerden hiç hoşlanmazdı.

"Adaya nasıl geçeceğim?" diye sordu.

"Bu şu anda nerede olduğuna bağlı. Çok mu uzaktasın?"

"Kalmar'dan az önce çıktım. Västervik 100 kilometre ilerde ve ondan sonra da yaklaşık bir yüz kilometre daha var."

"Demek zaman daralıyor."

"Ne demek istiyorsun?"

"Valdemarsvik'teki arkadaşım posta teknesine binmeni söylemişti ama o tekne de Fyrudden'den 11.00 ile 11.30 arasında kalkıyormuş."

"Başka bir yol yok mu?"

"Mutlaka vardır. Bunu rıhtıma geldiğinde halledebilirsin ancak."

"Herhalde hallederim. Biri postaneyi arayarak yolda olduğumu söyleyemez mi? Posta nereden dağıtıma hazırlanıyor? Norrköping'den mi?"

"Bir dakika, haritaya bakıyorum," dedi. "Galiba Gryt'in tabii orada postane varsa."

"Gryt de nerede?"

"Valdemarsvik ile Fyrudden limanları arasında. Yanına harita almadın mı?"

"Ne yazık ki, odamda unuttum."

"Ben seni sonra ararım," dedi. "Ama bana sorarsan adaya gitmenin en iyi yolu o posta teknesi. Polis arkadaşım eğer doğru söylemişse bu adaya gitmenin en kolay yoluymuş. Yani tekneleri olmayanlar ya da günü birliğine gidenler için, demek istiyorum."

Wallander, onun ne demek istediğini anlamıştı.

"Anladım," dedi. "Isa Edengren'in de posta teknesiyle gittiğini düşünüyorsun, öyle mi?"

"Evet."

Wallander bir an düşündü. "Ama hastaneden eğer sabah saat 06.00'da ayrıldıysa 11.00'deki tekneyi yakalayabilir mi?"

"Yakalayabilirdi," diye karşılık verdi Höglund. "Arabası olsaydı ama Isa Edengren'in ehliyeti yok. Ayrıca hastaneden sabah 04.00 civarında çıkmış olabileceğini de göz ardı etmemeliyiz."

Höglund, Wallander'i yine arayacağını söyledi. Wallander hızını arttırdı. Sabah trafiği başlamıştı. Yoğun trafik ona yazın ve tatil döneminin henüz bitmediğini anımsattı. Bir an için polis lambasını yakmayı düşündü ama sonra vazgeçti. Bunun yerine var gücüyle gaza bastı.

Höglund yirmi dakika sonra onu aradı.

"Haklıymışım," dedi. "Posta Gryt'de dağıtılıyor mu? Posta teknesinin kaptanıyla da konuştum. Çok kibar birine benziyordu."

"Adı ne?"

"Tam olarak anlayamadım ama seni öğleye dek bekleyecek. Eğer öğleye kadar orada olamazsan öğleden sonra gelip seni alacak ama bu sana pahalıya mal olur, haberin olsun."

"Bu yolculuğun harcamalarını cebimden ödemeyi düşünüyordum," dedi Walander. "Neyse, öğleden önce orada olacağımı sanıyorum."

"Otopark rıhtımın hemen yanında. Ve posta teknesi de hemen karşısında."

"Kaptanın telefonu var mı?"

Wallander arabayı kenara çekerek numarayı yazdı. Numarayı yazarken bir kamyon yanından geçti ama Wallander yola çıktıktan kısa bir süre sonra kamyona yetişti.

Wallander Fyrudden Limanı'na uzanan tepeden aşağı inerken saat 11.40 olmuştu. Arabasını otoparka bıraktıktan sonra iskeleye doğru gitti. Hafif bir rüzgâr çıkmıştı. Liman teknelerle doluydu. Elli yaşlarında bir adam büyükçe bir tekneye son kutuları yüklüyordu. Wallander posta teknesinin daha farklı olması gerektiğini düşünerek bir an duraksadı. Teknende postanenin logosunun bulunduğu bir bayrak görmeyi umuyordu. Bir kasa maden suyunu tekneye yerleştiren adam başını kaldırıp Wallander'e baktı.

"Bärnsö'ye gidecek olan sen misin?"

"Evet benim."

Adam iskeleye atlayarak elini uzattı. "Lennart Westin."

"Geciktiğim için özür dilerim."

"Acelem yok merak etme."

"Seni arayan hanımın ya öğleden sonra geç saatlerde ya da akşam geri dönmek zorunda olduğumu söyleyip söylemediğini bilmiyorum."

"Geceyi adada geçirmeyecek misin?"

İşler karışıyor gibiydi. Wallander, Höglund'un kaptana polis olduğunu söyleyip söylemediğinden de emin değildi artık.

"Ben Ystad cinayet masası dedektiflerindenim," dedi Wallander kimliğini çıkarıp göstererek. "Şu anda son derece zor ve tatsız bir olayın peşindeyim."

Westin adındaki postacı pratik zekâya sahip biriydi.

"Gazetede okuduğum o gençlerle ilgili mi bu olay? Bir de polis memuru öldürüldü, değil mi?"

Wallander evet dercesine başını salladı.

"Gazetede çıkan resimlerden onları tanıyorum. En azından bir tanesini çok iyi tanıyorum. Yanlış hatırlamıyorsan bir ya da iki yıl önce onları karşıya geçirmiştim."

"Isa'yla birlikte mi?"

"Evet o da onlarla birlikteydi. Galiba birkaç yıl önce, sonbaharda gelmişledi. Güneybatıdan gelen sert bir fırtına çıkmıştı. Bärnsö'ye gidebileceğimizden pek emin değildim. Rüzgâr o yönden estiğinde adaya ulaşmak zorlaşır. Ama yine de başarmıştık. Gençlerden birinin çantası suya düşmüştü, güçlükle çıkarabilmiştik. Maceralı bir yolculuk olduğu için anımsıyorum. Ama insan belleğine fazla güvenmemeli."

"Galiba haklısın," dedi Wallander. "Isa'yı son günlerde gördün mü? Bugün ya da dün?"

"Hayır."

"Genelde senin teknenle mi karşıya geçer?"

"Anası babası buradaysa onlarla geçer. Yoksa benimle."

"Demek şimdi burada değil?"

"Buradaysa bile başkasıyla karşıya geçmiş olmalı."

"Bu başkası dediğin kim olabilir?"

Westin omuz silkti. "Isa'yı karşıya geçirecek birçok kişi var. Isa kimi arayacağını bilir. Ama önce beni arardı, diye düşünüyorum."

Westin saatine bir göz attı. Wallander arabada bıraktığı küçük torbayı almak için otoparka geri gitti. Sonra da tekneye bindi. Westin dümenin yanındaki haritayı gösterdi.

"Seni doğruca Bärnsö'ye götürebilirdim, ama başka bir yere uğramam gerek," dedi. "Acelen var mı? Her zamanki rotayı izlersek bir saat sonra adada oluruz. Üç yere daha uğramam gerekiyor."

"Olur."

"Seni ne zaman almamı istiyorsun?"

Wallander bir süre düşündü. Isa büyük olasılıkla adada değildi. Yanlış sonuca ulaşmıştı bu da düş kırıklığı yaratmıştı. Ama artık oraya kadar gelmişken hiç olmazsa eve baksa iyi olacaktı. Böylelikle birkaç saat yeterli olacaktı.

"Hemen şu anda bir şey söylemene gerek yok," dedi Westin ve kartını uzattı. "Bana telefon edersin. Ya öğleden sonra ya da akşam gelir seni alırım. Ben Bärnsö'ye fazla uzak olmayan bir adada oturuyorum."

Oturduğu adayı haritada gösterdi.

"Seni arayacağım," dedi Wallander ve kartı cebine attı.

Westin motoru çalıştırdı, hareket ettiler.

"Kaç yıldan beri bu işi yapıyorsun?" diye sordu Wallander. Motorun sesini bastırmak için bağırmak zorunda kalmıştı.

"Çok uzun zamandan beri," diye bağırarak karşılık verdi Westin. "Yirmi beş yıldan fazla oldu."

"Kışları ne yapıyorsun?"

"Hidrokopter."

Wallander heyecanlanmaya başladığını hissediyordu. Teknenin hızı, suda olmak ona hiç de tahmin etmediği bir keyif vermişti. Kendini en son ne zaman böylesine keyifli hissetmişti? Galiba Gotland'da Linda'yla birlikte tatil yaparken. Takımadalar arasında posta dağıtmanın kolay olma-

dığının farkındaydı. Ama şimdilik tüm fırtınalar ve sonbaharın iç karartıcı karanlığı çok uzaklardaydı. Westin sanki düşüncelerini okumuşcasına ona baktı.

"Belki ben de polis olsaydım yaşamım çok daha renkli olurdu."

Wallander genelde bu görüşe karşı çıkardı. Ama o anda mavi sularda hızla ilerlerken yaşamından çok hoşnuttu.

"Bazen çok yoruluyorum," diye bağırdı. "Ama insan ellisine gelince artık yaşamında bir yenilik istemiyor. Ayrıca elliden sonra tüm kapılar yüzüne kapanıyor."

"Bu ilkbaharda elli bitti," dedi Westin. "Adadakiler bana ellinci yaş günüm için büyük bir parti verdiler."

"Burada kaç kişiyi tanıyorsun?"

"Hepsini. Çok büyük bir partiydi."

Westin dümene dönerek gazı kesti. Büyük kayanın hemen sağında kırmızı bir kayıkhane vardı ve onun yanında da bir iskele göze çarpıyordu.

"Båtmansö Adası," dedi Westin. "Ben çocukken burada dokuz aile yaşardı, yani otuz kişiden fazla insan. Oysa şimdi yazları birçok kişi geliyor, ama kışın yalnızca bir kişi yaşıyor burada. Adı Zetterquist ve doksan üç yaşında ama hâlâ kış aylarına kolayca dayanıyor. Üç kez evlendi ama eşleri öldü. Onun gibilere pek rastlanılmıyor günümüzde. Sağlık Bakanlığı'nın ona sahip çıkması gerektiğini düşünüyorum."

Westin'in son sözleri Wallander'i güldürmüştü.

"Balıkçılık mı yapıyordu?"

"Elinden her iş gelen o becerikli insanlardan biri. Bir zamanlar römorkörde çalışmış."

"Herkesi tanıyorsun. Onlar da seni tanıyor mu?"

"Burada yaşam böyledir. Yaşlılardan biri karşıya geçmek için tekneme binmediğinde gidip hasta mı diye bakarım. Eğer postacı olsaydın, denizde ya da karada hiç fark etmez, sen de herkesi tanırdın. Ne yaptıklarını, nereye gittiklerini, ne zaman döneceklerini istesen de istemesen de bilirdin."

Westin tekneyi yavaşça iskeleye yanaştırıp yükleri boşaltmaya koyuldu. Birkaç kişi iskeleye gelmişti. Westin mektupları alarak küçük kırmızı binaya doğru gitti.

Wallander eski moda oltalara bakarak gerindi. Burada hava serindi. Westin birkaç dakika sonra geri dönerek yeniden yola koyuldular. İrili ufaklı takımadalarının yanından geçiyorlardı. Posta dağıtmak için iki kez durduktan sonra Bärnsö'ye yaklaştılar. Vikfjärden Denizi'ni geçmişlerdi. Karşılarında duran Bärnsö Adası sanki diğer adalardan kendini soyutlamış gibi öylece duruyordu.

"Edengren ailesinin tüm bireylerini tanıyor olmalısın," dedi Wallander, Westin tekneye yanaştırırken.

"Evet öyle de denilebilir," diye karşılık verdi Westin. "Isa'nın ana babasıyla pek bir ilişkim yok doğrusunu istersen. Bence onlar çok züppe insanlar. Ama Isa ve Jörgen sıklıkla benim tekneme binerlerdi."

"Jörgen'in öldüğünü duydun herhalde," dedi Wallander.

"Araba kazasında öldüğünü söylediler," diye karşılık verdi Westin. "Babası anlatmıştı. Bir keresinde tekneleri bozulduğunda onu alıp karşıya geçirmiştim."

"Çocukların ölmesi çok acı," dedi Wallander.

"Oysa ben her zaman Isa'nın bir kaza geçireceğini düşünürdüm."

"Neden?"

"Yaşamını en uç noktalarda yaşıyor. En azından o böyle söylüyor."

"Seninle dertleşir mi? Postacı olarak ona güven veriyorsun herhalde."

"Yok canım," dedi Westin. "Isa oğlumla yaşıt. Birkaç yaz önce çok sık görüşüyorlardı. Ama ilişkileri o yaştaki çocukların ilişkileri gibi birdenbire bitiverdi."

Tekne yavaşça iskeleye çarptı. Wallander torbasını alarak tekneden indi.

"Öğleden sonra seni arayacağım."

"Akşam yemeğimi saat altıda yerim," diye karşılık verdi Westin. "Ya ondan önce ya da sonra ara."

Wallander gözden kaybolan teknenin arkasından bir süre baktı. Westin'in Jörgen'in ölümünü nasıl açıkladığını düşündü. Demek çocuğun ailesi öyküyü değiştirmişti. Banyo küvetindeki ekmek kızartacağı araba kazasına dönüşmüştü.

Wallander yemyeşil adada yürümeye başladı. İskelenin hemen yanı başında bir kayıkhaneyle küçük bir konukevi vardı. Bu ona Skarby'de Isa'yı bulduğu taraçayı anımsatmıştı. Tahta bir köprünün altında eski bir sandal duruyordu. Eve uzanan yolda birçok büyük, iri meşe ağacı vardı. Bu iki katlı kırmızıya boyalı bir evdi, eskiydi ama bakımlıydı. Wallander eve doğru ilerledi, bir yandan da çevresine bakınıyor sessizliği dinliyordu. Açıklarda seyreden yelkenliyi gördü, uzaklardan gelen bir motor sesi duydu. Wallander ter içinde kalmıştı. Torbayı yere koydu, ceketini çıkarıp eve uzanan basamakların üstüne fırlattı. Evin tüm perdeleri kapalıydı. Basamakları çıkarak kapıya vurdu. Bekledi. Sonra da kapıyı yumruklamaya başladı. İçerden ses gelmiyordu. Elini kapının kulbuna uzattı. Kapı kilitliydi. Bir anlık bir duraksamadan sonra evin arkasına gitti. Bir yandan da Skarby'deki olayları sanki yeniden yaşıyormuş gibi bir duyguya kapılmıştı. Evin arkasındaki büyük bahçede elma, armut ve kiraz ağaçları vardı. Bahçe mobilyaları plastik bir örtünün altında toplanmış duruyordu.

Ormana doğru giden bir yol gözüne ilişti. Yolda ilerlemeye başladı. Bir süre sonra karşısına eski bir kuyuyla toprak bir kiler çıktı. Kapının üstünde 1897 yazılıydı ve anahtarı da kilidin üstündeydi. Wallander kapıyı açtı. İçerisi karanlık ve soğuktu. Bir yerlerden patates kokusu geliyordu. Gözleri karanlığa alıştığında içerisinin boş olduğunu gördü. Kapıyı kapattı ve yol boyunca ilerlemeyi sürdürdü. Sol tarafta deniz görünüyordu. Güneşin konumundan kuzeye doğru yol aldığını fark etti. Yaklaşık bir kilometre yürüdükten sonra karşısına hafifçe sola dönen bir yol ayrımı çıktı. Ama sola dönmeden yoluna devam etti ve birkaç yüz metre kadar yürüdükten sonra yol bitti. Önünde kayalar ve kaya parçaları uzanıyordu. Kayaların hemen altıysa ucsuz bucaksız deniz uzanıyordu. Adanın burnuna gelmişti. Kayalardan birine atlayarak oturdu. Yüzündeki teri sildi.

Keşke yanıma su alsaydım, diye hayıflandı. Svedberg ve öldürülen gençleri bir an için unutuvermişti.

Bir süre sonra ayağa kalkarak geri döndü. Yol ayrımında sola yönelen yola saptı. Bu yol küçük ve doğal bir limana uzanıyordu. Paslanmış demir halkalar gözüne ilişti. Su ayna gibiydi, suya düşmüş ağaçların şavkını gördü. Arkasını dönerek tekrar eve doğru gitti. Telefonunu kontrol etti, meşe ağaçlarından birinin arkasına gizlenerek çişini yaptı. Torbasındaki suyu alarak basamaklara oturup içti. Ağzı kurumuştu. Şişesi yerine koyarken gözüne bir şey ilişti. Basamakların üstündeki torbaya baktı. Torbayı üst basamaklardan birine koyduğuna emindi. Aşağı inerek oraya geldiğinden beri yaptıklarını kafasında yeniden canlandırdı.

Önce torbayı bıraktım, sonra ceketimi çıkardım ve basamakların üstüne koydum, diye geçirdi içinden. Sonra da torbayı ikinci basamağın üstüne koydum.

Torba ortadan kaldırılmıştı. Pür dikkat çevresindeki ağaçlara, çalılara, eve baktı. Evin perdeleri hâlâ sıkı sıkıya kapalıydı. Basamakları ve konukevini düşündü. Konukevi ona Skarby'deki taraçayı anımsatmıştı. Kayıkhaneye doğru gitti. Kapı açıktı. Başını içeriye uzattı. İçersi boştu ama kayıkhanenin büyük bir tekne için yapıldığı belli oluyordu. Yeniden dışarı çıkarak kapıyı kapattı. Konukevinin bir bölümü suyun üstüne inşa edilmişti. Önden denize doğru uzanan bir ip merdiven vardı. Bir an durup merdivene baktı. Sonra da kapıya yaklaşarak açmak istedi. Kilitliydi. Kapıya vurdu.

"Isa," dedi." İçerde olduğunu biliyorum."

Bekledi.

Genç kız kapıyı açtığından Wallander önce onu tanıyamadı. Saçlarını atkuyruğu yapmıştı. Tepeden tırnağa siyahlar giymişti. Yüzünde düşmanca bir ifade vardı. Ama belki de bu korkudan kaynaklanıyordu.

"Burada olduğumu nereden bildin?" diye sordu boğuk bir sesle.

"Bilmedim. Sen bana söyledin."

"Ben bir şey söylemedim. Ve beni görmediğini de biliyorum."

"Polislerin küçük şeylere dikkat etmek gibi kötü bir alışkanlıkları vardır. Örneğin, birinin torbanın yerini değiştirmesi gibi. Ve sonra da torbayı eski yerine koymaması gibi."

Söylediklerini anlamakta güçlük çekiyormuşcasına şaşkınlıkla baktı. Wallander onun yalınayak olduğunu gördü.

"Karnım aç," dedi genç kız.

"Benim de."

"Evde yiyecek var," diyerek yola koyuldu. "Buraya neden geldin?"

"Seni bulmak için."

"Neden?"

"Her şeyi bildiğine göre aynı şeyleri yinelememe gerek yok."

Genç kız sustu. Wallander ona baktı. Kızın yüzü solgun ve gergindi.

"Buraya nasıl geldin?" diye sordu Wallander.

"Wettersö Adası'nda oturan Lage'yi aradım."

"Neden Westin'le gelmedin?"

"Benim burada olup olmadığımı araştıracağını düşünmüştüm."

"Ve sen de bulunmak istemedin, öyle mi?"

Genç kız bu soruyu yanıtlamadı. Kapıyı açtı, içeri girdiler sonra da perdeleri açmak için cama yaklaştı. Hoyrat bir şekilde perdeleri kenara çekti. Çevresindeki her şeyi parçalamak ister gibi bir hali vardı. Mutfağa gitti. Wallander de onun peşinden gitti. Mutfak kapısını açtı gaz ocağına bir şişe gaz doldurdu. Wallander evde elektrik olmadığını fark etmişti. Genç kız dönerek ona baktı.

"Yemek pişirmek başarabildiğim ender şeylerden biri," dedi.

Buzdolabını işaret etti, büyük buzdolabı da gaz bidonlarına bağlıydı. "Dolabın içi tıka basa dolu," dedi küçümser bir ifadeyle. "Ailem dolabın her zaman dolu olmasını ister. Gazı değiştirmesi için birini maaşa bağladılar. Birdenbire buraya gelmeye karar verebilirler düşüncesiyle de buzdolabının dolu olmasını isterler. Ama nedense hiç gelmezler."

Tükürür gibi konuşuyordu. "Annem aptalın tekidir," dedi. "İnanılmaz derecede cahildir. Bu konuda yapacağı bir şey olduğunu sanmıyorum. Öte yandan babam aptal değildir ama çok acımasızdır."

"Daha fazlasını dinlemek isterim."

"Şimdi değil. Yemeğimizi yerken."

Wallander'in mutfaktan çıkmasını istediği anlaşılıyordu. Wallander de mutfaktan çıkarak evin önüne gidip Ystad'a telefon etti. Höglund karakoldaydı.

"Haklıymışım," dedi Höglund'a. "Tahmin ettiğimiz gibi Isa burada."

"Senin tahmin ettiğin gibi," diyerek Höglund onu düzeltti. "Doğruyu söylemem gerekirse bizler onun adada olabileceğine pek inanmıyorduk."

"Evet, insan bazen haklı olabiliyor. Bu akşam Ystad'ta olacağımızı sanıyorum."

"Onunla konuştun mu?"

"Daha değil."

Louise'in resmini tanıdıklarını düşünen birkaç kişinin telefon ettiğini söyledi Höglund. Bu kişilerin doğru söyleyip söylemediklerini hâlâ araştırıyorlardı. Araştırmayı bitirir bitirmez onu arayacağını söyledi.

Wallander eve geri döndü. Sürekli olarak aynı şeyi düşünüyordu. Genç kızın bildiğini bilmediği şeyi ona söyletmenin bir yolunu mutlaka bulmalıydı.

Evin yan tarafına eklenmiş camlı verandaya sofrayı kurmuştu Isa. Wallander'e ne içmek istediğini sorunca Wallander su istediğini söyledi. Isa şarap içti. Wallander onun sarhoş olup konuşamayacağından kaygılanıyordu ama Isa yalnızca bir kadeh içti. Derin bir sessizlik içinde yemeklerini yediler. Yemekten sonra Isa kahve yaptı. Wallander sofrayı toplamaya başladığında Isa karşı çıktı. Verandanın bir kenarında bir kanepeyle birkaç sandalye duruyordu. Bir yelkenli denizde ağır ağır ilerliyordu.

"Burası çok güzel," dedi, Wallander. "İsveç'te yaşamama karşın buraya daha önce hiç gelmemiştim."

"Bu evi otuz yıl önce aldılar," diye karşılık verdi genç kız. "Benim burada doğduğumu söylüyorlar, ama ben buna inanmıyorum çünkü ben şubatta doğdum. Tüm yaşamları boyunca burada yaşayan yaşlı bir çiftten satın almışlar. Babamın bundan nasıl haberi oldu bilmiyorum, ama bir gün bu çifti ziyaret etmiş ve yanında içi yüz kronluk banknotlarla dolu bir

çanta getirmiş. Çok etkileyici bir görünümü olduğunu kabul ediyorum, ama bu miktarın çok büyük bir miktar olduğu da söylenemezdi. Çift yaşamlarında hiç bu kadar çok parayı bir arada görmemişti. Onları ikna etmek birkaç ay sürmüş ama sonunda kabul etmişler. Babamın bu eve tam olarak kaç para ödediğini bilmiyorum ama değerinin çok altında ödediğinden eminim."

"Yani babanın onları dolandırdığını mı söylemek istiyorsun?"

"Babamın adi herifin biri olduğunu söylemek istiyorum."

"Eğer iyi bir anlaşma yapmışsa ona o zaman hırslı bir işadamı demek daha doğru olmaz mı?"

"Babam dünyadaki tüm ihalelelere katılır. Afrika'daki fildişi ve elmas kaçakçılığına adı karıştı. Şu anda ne yaptığını kimse bilmiyor ama Skarby'e birçok Rus gelip gidiyor. Onların yasal işler yaptığını sakın söyleme bana."

"Bildiğim kadarıyla polisle başı hiç derde girmedi," dedi Wallander.

"Evet, bu konuda çok iyidir. Ve de inatçıdır. Onu birçok konuda suçlayabilirsin ama asla tembel diyemezsin. Acımasız ve hırslı kişiler asla elde ettikleriye yetinmezler."

Wallander kahve fincanını masanın üstüne koydu. "Biraz da senden söz edelim," dedi. "Buraya bunun için geldim ve uzun bir yolculuğu göz aldım. Kısa bir süre sonra döneceğiz."

"Seninle geleceğimi de nereden çıkardın?"

Wallander karşılık vermeden uzun uzun ona baktı. "Üç yakın arkadaşın öldürüldü," dedi. "Hastalanmasaydın sen de öldürülecektin. İkimiz de bunun ne anlama geldiğini biliyoruz."

Genç kız sandalyesinde büzüldü. Wallander onun korktuğunu gördü.

"Arkadaşlarının neden öldürüldüğünü bilmediğimiz için her önlemi almak zorundayız."

Wallander'in sözlerinin önemini sonunda kavrayabilmişti. "Tehlikede miyim?"

"Bu olasılığı göz ardı edemeyiz. Katilin neden bu cinayetleri işlediğini bilmediğimiz için her olasılığı göz önünde bulundurmalıyız."

"Beni neden öldürmek istesinler ki?"

"Neden arkadaşlarını öldürmek istediler? Martin'i, Lena'yı ve Astrid'i, ha?"

Genç kız başını iki yana salladı. "Anlayamıyorum," dedi.

Wallander sandalyesini yaklaştırdı. "Yine de bize yardım edecek olan kişi sensin," dedi. "Bu cinayeti her kim işlediyse onu mutlaka yakalayacağız. Ve onu yakaladıktan sonra da neden bu cinayetleri işlediğini öğreneceğiz. Bize sen yol göstereceksin."

"Ama ya işler sarpa sararsa?"

"Sardırmamaya çalışacağız," dedi Wallander. "Sizleri kim hedef almış olabilir? Kim ve neden? Bu soruların mutlaka bir yanıtı var."

Genç kızın kendisini can kulağıyla dinlediğinden emin olarak konuyu değiştirdi. Bu fırsatı kaçırmak istemiyordu.

"Sorularımı yanıtlamalısın," dedi. "Ve gerçeği söylemelisin. Yalan söylersen anlarım. Ve bunu istemiyorum."

"Neden yalan söyleyeyim ki?"

"Seni bulduğumda intihar etmiştin," dedi. "Neden? Arkadaşlarının başına gelenden haberin var mıydı?"

Genç kız ona şaşkınlıkla baktı. "Nereden haberim olabilirdi ki? Herkes gibi ben de çok şaşırmıştım."

Wallander doğru söylediğini hissediyordu. "Neden kendini öldürmek istedin?"

"Artık daha fazla yaşamak istemiyordum. Başka bir nedene gerek var mı? Ailem Jörgen'inki gibi benim de yaşamımı berbat etti. Artık daha fazla yaşamak istemedim."

Wallander bekledi. Belki de genç kız başka şeyler de anlatacaktı. Ama anlatmadı.

Sonraki üç saati o yaz olanları adım adım inceleyerek geçirdiler. Wallander her şeyi sormuştu. Her konuyu gözden geçirmiş hatta gerektiğinde ikinci kez aynı konuya dönmüştü. Her şeyi öğrenmek istiyordu. Le-

na Norman'la ne zaman tanışmışlardı? Hangi yıl, hangi ay, hangi gün? Nasıl tanışmışlar ve nasıl arkadaş olmuşlardı? Genç kız hatırlamadığını ya da emin olmadığını söylediğinde Wallander ağırdan almış ve yeniden başlamıştı. Sabırla genç kızın her şeyi anımsayacağından emindi. Onca zaman içinde unuttuğu başka bir şey olup olmadığını anlamaya çalışmıştı.

"Unuttuğun bir şey var mı?" dedi Wallander.

Gereksiz görünebilecekleri bile sormuştu. Bir süre sonra, Isa onun uyguladığı yöntemi kavramış ve her şey daha kolay olmuştu. Saat 17.00'de geceyi Bärnsö'de geçirmeye ve ertesi sabah dönmeye karar verdiler. Wallander kendisini almaya gelecek olan Westin'e telefon etti. Westin ona Isa'yı sormadı ama Wallander onun daha başından beri genç kızın adada olduğunu bildiğini biliyordu. Birlikte adada yürüyüş yaptılar. Zaman zaman Isa konuşmasını kesiyor ve Wallander'e çocukken oyunlar oynadığı yerleri gösteriyordu. Adanın kuzey noktasına dek gittiler. Isa bir yaz bekâretini yitirdiği yeri de gösterince, Wallander doğrusu pek şaşırmıştı ama genç kız kiminle olduğunu söylememişti.

Eve döndüklerinde hava kararmaya başlamıştı. Isa gaz lambalarını yakarken Wallander de Ystad'ı aramış ve Martinsson'la konuşmuştu. Önemli bir şey yoktu. Kimse Louise'i tanımıyordu. Wallander arkadaşına geceyi adada geçireceğini ve ertesi sabah Isa'yla birlikte döneceklerini söyledi.

Isa ve Wallander akşam boyunca yalnızca sandviçleri yemek ve çaylarını içmek için konuşmalarına ara verdiler. Wallander karanlıkta dışarı çıkarak bir ağacın altına çişini yaptı. Rüzgâr çıkmıştı. Adada derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. Wallander onların oyunlarını anlamaya başlamıştı; giyiniş tarzlarını, verdikleri partileri ve farklı çağlara yaptıkları yolculukları. Konuşma onların düzenledikleri son partiye geldiğinde Wallander konuya özenle yaklaştı. Planlarından kimin haberi olmuş olabilirdi? Kimsenin mi? Wallander bu yanıtı kesinlikle kabul edemezdi. Birinin mutlaka haberi vardı.

Yatmaya karar verdiklerinde saat 01.30'u gösteriyordu. Wallander yorgunluktan midesinin bulandığını hissetti. Isa henüz somut bir şey söy-

lememişti, ama Ystad'a geri dönerlerken o uzun araba yolculuğunda Wallander ondan daha bir şeyler öğrenmeyi umuyordu. Asla pes etmeyecekti.

Isa ona ikinci kattaki yatak odasını gösterdi. Kendisi alt katta yatacaktı. Wallander'e iyi geceler diledikten sonra gaz lambasını uzattı. Wallander yatağı yaptıktan sonra pencereyi açtı. Dışarısı zifiri karanlıktı. Yatağa uzanarak lambayı üfledi. Isa'nın aşağıda mutfağı topladığını duydu, sonra da sokak kapısı kilitlendi. Ve ortalık derin bir sessizliğe büründü.

Wallander hemen derin bir uykuya daldı.

O gece geç saatlerde ışıkları sönük bir teknenin Vikfjärden'i geçtiğini kimse fark etmediği gibi, onun Bärnsö Adası'nın batı kıyısındaki doğal limana doğru yaklaştığını da kimse görmedi.

19

Linda çığlık attı.

Yakınlarda bir yerdeydi. Onun çığlık attığını düşünde duydu. Gözlerini açtığında nerede olduğunu çıkaramadı, ama gaz lambasından gelen belli belirsiz kokudan haykıranın Linda olmasının söz konusu olamayacağını anladı. Kalbi hızla çarpıyordu. Ağaçların tepesinde esen rüzgârın dışında dışarıda çıt çıkmıyordu. Dışarıdaki sessizliği dinledi. Düş mü görmüştü? Yatakta oturdu, yatağın yanındaki komodinin üstündeki gaz lambasının yanına koyduğu kibrit kutusunu el yordamıyla buldu, lambayı yaktı ve giyindi. Bir ses duyduğundaysa ayakkabılarını giyiyordu. Evin yan tarafına bir şey vuruyordu. Belki de bu rüzgârın etkisiyle oluğa çarpan çamaşır ipinin sesiydi. Ama ses aşağıdan gelir gibiydi. Ayağa kalktı, ayakabılardan biri elindeydi, yavaşça kapıya yaklaştı. Gürültü yapmamaya çalışarak kapıyı açtı. Ses belirginleşti. Mutfaktan geliyordu. Mutfak kapısı açık kalmış olmalıydı ve rüzgâr da çarpıyordu. Korkudan yüreği ağzına geldi. Düş falan görmemişti. Çığlık gerçekti.

Elindeki ayakkabıyı giymek yerine diğerini de çıkardı ve lambayı alarak aşağıya indi. Merdivenlerin ortasında durarak çevreyi dinledi. Gaz lambasının ışığı duvarlara yansıyordu. Elleri titriyordu. Birden yanında kendini savunacak herhangi bir şey olmadığını fark etti. Düşüncelerini toplamaya çalıştı. Burada bir şey olamazdı. Adada yalnızdılar. Belki bir ya da birkaç kuş pencerenin önünde ötebilirdi. Ama bir olasılık daha vardı ki, bu karabasanı aklına bile getirmek istemiyordu.

Alt kata indi, genç kızın odasının önünde durdu, içeriye kulak verdi sonra da kapıyı vurdu. İçerden ses gelmedi. Her şey çok sessiz, diye geçirdi içinden. Elini kapının kulbuna uzattı. Kapı kilitliydi. Duraksamadan kapıya vargücüyle vurarak kulbu çevirdi. Hiçbir şey olmadı. Mutfağa gitti. Bahçeye açılan mutfak kapısı açıktı, kapattı. Mutfak çekmecelerinde tornavida buldu ve genç kızın kapısını tornavidayla açtı. Yatak boştu, pencere ardına dek açıktı. Nelerin olabileceğini düşünmeye çalıştı. Mutfakta gördüğü büyük bir el fenerini anımsadı. Fenerle birlikte bir de çekiç aldı. Mutfak kapısını açtı ve el feneriyle gecenin karardığını aydınlattı.

Dışarı çıktığında yalınayak olduğunu fark etti. Başının üstünden bir kuş geçti. Rüzgârın uğultusu artmıştı. Isa diye seslendi ama yanıt alamadı. Feneri genç kızın penceresinin altına tuttu. Yerde ayak izleri vardı ama izler belirgin olmadığından ne tarafa gittiğini kestirmek olanaksızdı. Fenerle karanlığı aydınlattı ve bir kez daha seslendi. Yine bir yanıt alamadı. Kalbi hızlı hızlı çarpıyordu. Mutfak kapısına geri dönerek kilidi inceledi. Düşündüğü gibi kilit zorlanmıştı. Korkusu gittikçe daha da artıyordu. Hızla arkasını dönerek elindeki çekici kaldırdı ama ortada kimse yoktu. Eve geri döndü. Cep telefonu yatağın yanındaki komodinin üstündeydi. Olanları düşünde canlandırmaya çalıştı.

Biri mutfak kapısından içeri girmişti. Bu kişi Isa'nın odasına girmeye çalışırken, Isa uyanmış ve hemen sonra da pencereden atlayıp kaçmıştı.

Başka bir açıklama aklına gelmiyordu. Saatine baktı. 02.45'ti. Martinsson'un evine telefon etti. İkinci zilde Martinsson telefonu açtı. Wallander onun yatak odasında bir telefon olduğunu biliyordu.

"Benim, Kurt. Uyandırdığım için özür dilerim."

"Ne oldu?" diye sordu Martinsson uykulu bir sesle.

"Uyan," dedi Wallander. "Yüzüne biraz soğuk su çarp. Üç dakika sonra yine arayacağım."

Martinsson karşı çıkmaya niyetlendi ama Wallander telefonu kapatarak saatine baktı. Tam üç dakika sonra yine aradı, ama bir yandan da telefonunun şarjının bitmek üzere olmasından kaygılanıyordu.

"Beni dikkatle dinle," dedi. "Çok konuşamayacağım, çünkü telefonumun şarjı bitmek üzere. Yanında kâğıt ve kalem var mı?"

Martinsson artık uyanmıştı.

"Konuştuklarımızı yazıyorum."

"Burada bir şeyler oldu. Neler olduğunu bilmiyorum. Isa Edengren çığlık atınca uyandım. Kalkıp baktım. Gitmişti. Evin arka kapısı zorlanmış. Bizim dışımızda adada biri daha var. Bu her kimse Isa'yı yakalamak için geldi. Onun tehlikede olduğunu düşünüyorum."

"Benden ne yapmamı istiyorsun?"

"Şimdilik Fyrudden'deki sahil polisinin telefonunu bul. Seni yine arayacağım."

"Sen ne yapacaksın?"

"Onu bulacağım."

"Katil eğer oradaysa bu çok tehlikeli olur. Yardıma gereksinmen var."

"İyi de bu yardım nereden gelecek? Norköpping'den mi? Bu çok uzun sürer."

"Ama adayı tek başına arayamazsın."

"Ada o kadar da büyük değil. Şimdi kapatmak zorundayım, pili boşa harcamayalım."

Wallander ayakkabılarını giydi, cep telefonunu cebine koydu, çekici kemerinin arasına sıkıştırdı ve evden çıktı. Eve giden yoldan aşağı indi ve kıyıyı feneriyle taradı. Ortada tekne falan yoktu. Kayıkhaneyle konukev de boştu. Sürekli olarak Isa diye sesleniyordu. Yeniden eve döndü. Bu kez anayoldan aşağı indi. El fenerinin güçlü ışığında çalılar ve ağaçlar beyaza bürünmüştü. Toprak kiler de boştu.

Bir yandan sesleniyor bir yandan da çevresini araştırıyordu. Yol ayrımına gelince duraksadı. Hangi yoldan gitmeliydi? Dikkatle yere baktı ama ayak izi göremedi. Adanın kuzeyine doğru yöneldi. Buruna geldiğinde soluk soluğa kalmıştı. Açık denizden esen rüzgâr dondurucuydu. El fenerini kayalıklara doğru kaldırdı. Yoğun ışığın karşısında kendisine bakan bir çift göz gördü. Bu, kayaların arasında yaşayan küçük bir hayvan

olmalıydı. Kayalık tepenin en ucuna dek gitti. Ama ortalarda kimse yoktu. Aramaya yeniden başlamak için geri döndü.

Bir şey durmasına neden oldu. Çevreyi dinledi. Dalgalar ritmik bir şekilde kıyıya çarpıyordu ama bundan başka bir ses daha vardı. Önce bunun ne olduğunu anlayamadı. Birden bunun bir motor sesi olduğunu fark etti. Ses batıdan geliyordu.

Liman, diye geçirdi içinden ve koşmaya başladı. Keşke diğer yoldan gitseydim.

Kıyıya yaklaştığında durdu. Bir adım gerileyerek fenerle suyu aydınlattı. Suda hiçbir şey görünmüyordu ve ses de kaybolmuştu. Tekne az önce gitmiş olmalı, diye geçirdi içinden. Korkusu gittikçe artıyordu. Genç kızın başına ne gelmişti? Araştırmasını nasıl yapacağına karar vermeye çalışarak geri döndü. Sahil polisinin köpekleri var mıydı acaba? Ada küçük olmasına karşın araştırmasını yine de sabaha dek bitiremeyecekti. Genç kızın nasıl bir tepki verebileceğini saptamaya çalıştı. Panik içinde yatak odasına kaçmıştı. Eve giren kişi onun yukarı kata çıkmasını engellemişti. Genç kız da çareyi pencereden kaçmakta bulmuş ve karanlığın içinde gözden kaybolmuştu. Kızın yanında el feneri olduğunu doğrusu hiç sanmıyordu.

Wallander yeniden yol ayrımına döndü. Birden anlamıştı. Adada dolaşırlarken genç kız çocukluklarında Jörgen'le birlikte sıklıkla saklandıkları bir yerden söz etmişti. Genç kızın gösterdiği kayanın adanın en yüksek noktasında olduğunu anımsadı. Kaya eve yakındı ve iki ardıç ağacı vardı. Anayoldan uzaklaşarak patikaya saptı. Burada kesilmiş ağaçlar ve çalılar vardı. Kayalık alana yaklaşırken derin bir yarık gözüne ilişti. Yarığın çevresi sık eğrelti otlarıyla çevrilmişti. Yarığa yaklaşarak otları kenara itti ve yarığı feneriyle aydınlattı.

Isa üstünde geceliği, cenin gibi kıvrılmış yatıyordu. Bacaklarını göğsüne çekmiş ve başını bir omzuna dayamıştı. Uyuyor gibi bir hali vardı, ama Wallander onun öldüğünü hemen anlamıştı. Başından vurulmuştu.

Wallander çökercesine yere oturdu. Kan beynine sıçramıştı. Kendini ölüyor gibi hissetti ve hiç umursamadı. Başaramamıştı. Genç kızı koru-

mayamamıştı. Genç kızın çocukluğunda kendini koruduğu ve saklandığı yer de onu koruyamamıştı. Silah sesini duymamamıştı. Silahta mutlaka susturucu olmalıydı.

Yavaşça ayağa kalkarak bir ağaca yaslandı. Telefonu elinden düşürdü. Eğilip aldı ve eve doğru ağır adımlarla yürümeye başladı. Martinsson'u aradı.

"Çok geç kaldım," dedi.

"Ne için çok geç kaldın?" diye sordu Martinsson.

"Öldü. Diğerleri gibi vurulmuş."

Martinsson bu sözleri algılamakta zorlanıyordu. Wallander yinelemek zorunda kaldı.

"Aman Tanrım," dedi sonunda Martinsson. "Kim öldürdü?"

"Tekneyle gelen bir adam," diye karşılık verdi Wallander. "Norrköping polisini ara. Bu olayla onlar ilgilenmeli. Ayrıca sahil polisiyle de konuş."

Martinsson söylediklerini yapacağına söz verdi.

"Diğerlerini de uyandırıp haber versen iyi olacak," dedi Wallander. "Lisa Holgersson'u ve ötekileri. Buraya yardım geldiğinde seni tekrar arayacağım."

Konuşma bitmişti. Wallander üstünde "evim, evim sevgili evim" yazılı kilime basarak mutfak sandalyelerinden birine geçip oturdu. Bir süre sonra kendini zorlayarak kalktı, Isa'nın odasına gitti ve yatağın üstündeki battaniyeyi aldı. Sonra da dışarı çıktı. Yarığa geldiğinde battaniyeyi genç kızın üstüne örttü.

Yarığın yanındaki eğrelti otlarının yanına çöktü. Saat 03.20'di.

Rüzgâr hızını arttırmıştı. Wallander sahil polisinin geldiğini duyunca yola çıktı. Polisler ona kuşku dolu ifadeyle yaklaştılar. Wallander onların bu tepkilerini anlayabiliyordu. Skåne'li bir polis memuru onların topraklarında ne arıyordu? Tatile çıkmış olsaydı her şey çok daha başka olurdu. Wallander onları yarığa götürdü. Arkasını dönerken polisler battaniyeyi kaldırdılar. Polislerden biri Wallander'in polis kimliğini görmek istedi.

Wallander kendine hâkim olamadı. Cebini yırtarcasına cüzdanını çıkarıp kimliğini polisin yüzüne fırlattı. Sonra da hızlı adımlarla uzaklaştı. Öfkesi anında yerini yoğun bir yorgunluğa bıraktı. Bir şişe su alarak evin önündeki basamaklara oturdu.

Harry Lundström gelip onu buldu. Wallander'in kendini kaybettiğini görmüş ve o sırada ondan polis kimliğini istemenin ne denli saçma bir şey olduğunu geçirmişti aklından. Polis olduğu açık seçik ortadaydı. Ystad Karakolu somut bilgilerle telefon edip haber vermişti. Kurt Wallander adındaki bir dedektif Bärnsö Adası'ndaydı. Genç bir kızın cesedini bulmuş ve yardıma gereksinimi vardı.

Harry Lundström elli yedi yaşındaydı. Norrköping'de doğmuştu ve kendisinin dışında herkes onun kentin en iyi dedektifi olduğunu söylerdi. Wallander öfkelenip kimliğini fırtlattığında Lundström onun bu davranışını çok iyi anlamıştı. Cinayetin arkasında ne tür olayların olduğunu bilmiyordu, ama bu cinayetin hem polis memurunun hem de üç gencin öldürülmesiyle ilgili olduğunu biliyordu. Bunun ötesindeki olaylar ise net değildi. Ne var ki, Harry Lundström empati sahibi ender kişilerden biriydi. Üstünde yalnızca bir gecelik olan, yarığın içinde bir cenin gibi kıvrılmış yatan ve başında kurşun deliği olan bir genç kızı bulmanın ne mene bir duygu olduğunu çok iyi anlıyordu.

Lundström basamaklara Wallander'in yanına oturdu.

"Çok düşüncesizce davrandılar," dedi. "Kimliğini görmek istemeleri, demek istiyorum."

Elini uzatarak kendini tanıttı. Wallander anında onun güvenilir biri olduğunu hissetti.

"Seninle konuşabilir miyim?"

Lundström evet dercesine başını salladı.

"O zaman içeri girelim," dedi Wallander.

Oturma odasına geçip oturdular. Wallander, Lundström'ün telefonundan Martinsson'u aradıktan ve Isa'nın ailesine ölüm haberinin verilmesini kararlaştırdıktan sonra öldürülen genç kızın kim olduğunu ve bu cinayetin çevresindeki diğer olayları açıklaması bir saatten fazla sürmüş-

tü. Konuşma sırasında polis memurları içeri girip bir şeyler sorarak konuşmaları bir iki kez bölmek zorunda kalmışlardı. Lundström onlara kısa ve net yanıtlar vermekle yetinmişti. Wallander anlatacaklarını bitirdikten sonra Lundström ona bir iki şey sordu. Wallander onun yerinde ben olsaydım ben de aynı soruları sorardım, diye geçirdi içinden.

Bu arada saat 07.00 olmuştu. Pencereden sahil polisinin teknesi görülüyordu.

"Olay yerine gitsem iyi olacak," dedi Lundström. "Sen istersen burada kal. Bence yeterince kötü şeye tanık oldun."

Rüzgâr olanca hızıyla esiyordu. Wallander ürperdi.

"Sonbahar rüzgârı," dedi Lundström. "Hava artık bozmaya başladı."

"Daha önce bu adalar grubuna gelmemiştim," dedi Wallander. "Çok beğendim."

"Gençliğimde hentbol oynardım," dedi Lundström. "Yatak odamın duvarında Ystad takımının posteri asılıydı ama Ystad'a hiç gitmedim."

Patikada yürürlerken uzaklardan gelen köpek seslerini duydular.

"Adayı baştan sonra taramak iyi olacak diye düşündüm," dedi Lundström. "Belki katil buralarda bir yerde saklanıyordur."

"Tekneyle geldi," dedi Wallander. "Batıya demirledi."

"Eğer zamanımız olsaydı çevre limanları da araştırmamıza katardık," dedi Lundström. "Ama bunun için artık çok geç."

"Belki birileri bir şeyler görmüştür," dedi Wallander.

"Bunu ben de düşündüm," dedi Lundström. "Belki buraya demir atan tekneyi birileri görmüştür."

Lundström yarığa yaklaşıp polislerle bir şeyler konuşurken Wallander arkada kalmıştı. Midesi bulanıyordu. Tek istediği bir an önce bu adadan çekip gitmekti. Bu cinayetten bir şekilde sorumlu olduğu duygusundan kendini bir türlü arındıramıyordu. Aslında geceyi adada geçirmeyeceklerdi. Adada kalmanın tehlikeli olabileceğini düşünmeliydi. Katil onların yaptıklarından her zaman haberdar gibiydi. Ayrıca genç kızın alt katta yatmasına izin vermek de hataydı. Kendini suçlamanın akıldışı olduğunun farkındaydı ama elinde değildi.

Lundström yanına geldi. Aynı anda da karşı yönden köpekli bir polis memuru yanlarına yaklaştı. Lundström onu durdurdu.

"Bir şey buldun mu?"

"Adada kimse yok," dedi memur. "Köpek batı kıyısına dek izini sürdü ama koku orada bitti."

Lundström, Wallander'e baktı. "Haklıymışsın," dedi. "Tekneyle gelip gitmiş."

Yeniden eve doğru gittiler. Wallander, Lundström'ün az önce söylediklerini düşünüyordu.

"Tekne çok önemli," dedi. "Acaba nereden bindi tekneye?"

"Ben de aynı şeyi düşünüyordum," diye karşılık verdi Lundström. "Katilin buralı olmadığını düşünürsek, ki ben öyle düşünmemiz gerektiğine inanıyorum, tekneye nereden bindiğini ve onu nereden bulduğunu mutlaka öğrenmemiz gerek."

"Çalmış olabilir," dedi Wallander.

Lundström durdu. "Ama gece yarısı yolunu nasıl buldu?"

"Buraya daha önce gelmiş olabilir, bu adalarla ilgili birçok harita var."

"Buraya daha önce geldiğine gerçekten inanıyor musun?"

"Bu olasılığı göz ardı edemeyiz."

Lundström yeniden yürümeye başladı.

"Çalıntı ya da ödünç alınan bir tekne," dedi. "Her neyse yine de buralardan bir yerden almış olmalı. Ya Fyrudden'den ya da Snäckvarp veya Gryt'ten. Tabii tekneyi özel bir limandan çalmamışsa."

"Bu kadar çok zamanı olduğunu sanmıyorum," dedi Wallander. "Isa dün sabah hastaneden kaçmıştı."

"Acelesi olan katiller en kolay izi sürülenlerdir," dedi Lundström.

Yolun başına gelmişlerdi. Lundström polis memurlarından birinin yanına yaklaştı. Kayıkhanenin yanındaki sundurmayı kaldırıyorlardı.

"Seni burada tutmanın bir anlamı yok," dedi Lundström. "Herhalde eve gidip dinlenmek istersin."

Wallander duygularını açıklama gereği duydu. "Isa ölmeyebilirdi," dedi. "Bundan kendimi sorumlu tutuyorum. Dün buradan ayrılmalıydık. Oysa şimdi o yok artık."

"Senin yerinde olsaydım ben de aynı şeyi yapardım," dedi Lundström. "Isa buraya kaçıp gizlenmişti. Onu burada konuşturmaya başladın. Bunların başına geleceğini nereden bilebilirdin ki?"

Wallander başını iki yana salladı. "Isa'nın ne denli büyük bir tehlike içinde olduğunu görmeliydim."

Eve doğru yürüdüler. Lundström, Norrköping ile Ystad polisi arasında işbirliği sağlamak için elinden geleni yapacağını söyledi.

"Senin burada olduğunu onlara haber vermediğimiz için biraz bozuk çalacaklardır, ama ben onları sakinleştirmenin bir yolunu bulurum, merak etme."

Wallander çantasını alarak dışarı çıktı. Sahil polisi onu karşıya geçirecekti. Lundström tekne uzaklaşıncaya değin sahilde kaldı. Wallander teşekkür etmek istercesine elini kaldırıp onu selamladı.

Çantasını arabaya attıktan sonra otoparkın parasını ödemeye gitti. Parayı ödeyip arabasına geri dönerken limana doğru giden Westin'i gördü. Wallander ona doğru yaklaşınca yüzündeki ciddi ve acı dolu ifadeyi gördü.

"Haberi duymuşsun," dedi Wallander.

"Isa ölmüş."

"Dün gece oldu. Çığlığıyla uyandım ama çok geç kalmıştım."

Westin ona düşmanca bir ifadeyle baktı. "Dün akşam buraya gelmeseydin, Isa hâlâ yaşıyor olacaktı."

Tamam işte, diye geçirdi içinden Wallander. Suçlamalar başladı. Bu suçlamaya karşı kendimi nasıl savunabileceğim?

Cüzdanını çıkardı. "Dünkü yolculuktan borcum ne?"

"Hiçbir şey," dedi Westin.

Westin arkasını dönerek uzaklaşmaya başladı. Wallander ona bir soru daha sormak istediğini hatırladı.

"Bir şey daha var," dedi.

Westin döndü.

"19 ve 22 Temmuz günleri birini Bärnsö'ye götürdün."

"Temmuzda her gün burası çok kalabalık olur."

"Bu götürdüğün kişi bir polisti," dedi Wallander. "Adı da Karl Evert Svedberg. Benden çok daha aksanlı konuşur. Onu hatırlıyor musun?"

"Üniformalı mıydı?"

"Sanmıyorum."

"Tarif edebilir misin?"

"Başında hemen hemen hiç saç yoktu, boyu benim kadardı, yapılı ama şişman değildi."

Westin bir süre düşündü.

"19 ve 22 Temmuz'da mı?"

"Ayın 19'unda büyük olasılıkla ya öğleden sonra ya da akşama doğru karşıya geçmiş olmalı. Ne zaman döndüğünü tam olarak bilmiyorum ama en geç 22'sinde dönmüş olmalı."

"Kayıtlarıma bakmalıyım," dedi Westin. "Ama böyle bir şey hatırlamıyorum."

Wallander, onun arkasından tekneye kadar yürüdü. Westin dümenin yanında duran not defterini aldı ve güverteye çıktı.

"Burada öyle bir şey yok," dedi. "Ama anlattığın tipte birini hayal meyal hatırlıyorum. O günlerde birçok kişi gelip gidiyordu. Onu başka biriyle de karıştırmış olabilirim."

"Buralarda sana ulaşabileceğimiz bir faks var mı?" diye sordu Wallander. "Resmini faksla gönderirim."

"Postanede var."

Wallander'in aklına bir başka olasılık geldi.

"Onun resmini belki görmüş olabilirsin," dedi. "Televizyonda. Birkaç gün önce Ystad'da öldürüldü."

Westin kaşlarını çattı. "O olayı duydum," dedi. "Ama resmini gördüğümü sanmıyorum."

"Faksla göndereceğim," dedi Wallander. "Faksın numarasını ver bana."

Westin not defterine numarayı yazdıktan sonra sayfayı yırtıp Wallander'e uzattı.

"Isa 19 ve 22 Temmuz'da burada mıydı, hatırlıyor musun?"

"Hayır, ama bu yaz buraya çok sık geldi."

"O zaman o günlerde de burada olabilir, değil mi?"

"Evet."

Wallander, Fyrudden'den ayrıldı. Valdemarsvik'deki bir benzincide durdu sonra da sahil yoluna saptı. Gökyüzünde tek bir bulut bile yoktu. Pencereyi açtı. Västervik'e ulaştığında artık daha fazla araba kullanacak halinin kalmadığını fark etti. Bir şeyler yiyip uyumalıydı. Yolun kenarındaki kafeye girerek omlet, maden suyu ve kahve ısmarladı. Siparişini alan kadın garson ona bakarak gülümsedi.

"Senin yaşındaki biri uykusuz kalmamalı," dedi.

Wallander, ona şaşkınlıkla baktı. "Bu kadar belli oluyor mu?"

Garson kadın eğilerek tezgâhın arkasındaki çantasını açıp içinden küçük bir ayna çıkarıp Wallander'e uzattı. Kadın haklıydı. Rengi solmuş ve gözlerinin altında siyah halkalar oluşmuştu. Saçı sakalı birbirine karışmıştı.

"Haklısın," dedi kadına. "Omletimi yer yemez arabada bir süre kıvrılıp uyuyacağım."

Dışarı çıkarak gölgedeki masalardan birine geçip oturdu. Kadın garson az sonra yemeğini getirdi.

"Mutfağın arkasında içinde bir yatak olan küçük bir oda var," dedi. "İstersen orada yatıp uyuyabilirsin."

Karşılık beklemeden de masadan uzaklaştı. Wallander şaşkınlıkla kadın garsonun arkasından baktı. Yemeğini bitirdikten sonra da mutfağın kapısına doğru gitti. Kapı açıktı.

"Önerin hâlâ geçerli mi?" diye sordu.

"Ben asla sözümden dönmem."

Wallander'e odayı ve yatağı gösterdi. Küçük yatağın üstünde bir de battaniye vardı.

"Arabanın arka koltuğundan çok daha iyidir," dedi garson. "Polisler her yerde uyumaya alışıktırlar."

"Polis olduğumu nereden biliyorsun?"

"Hesabı ödediğinde cüzdanındaki polis kimliğini gördüm. Bir zamanlar bir polisle evliydim, onun için polisi görür görmez tanırım."

"Benim adım Kurt. Kurt Wallander."

"Ben de Erika. İyi uykular."

Wallander yatağa uzandı. Tüm bedeni ağrıyordu ve kafasının içi bomboş gibiydi. Karakolu arayarak yola çıktığını söylemesi gerektiğini biliyordu ama aldırmadı. Gözlerini kapar kapamaz da derin bir uykuya daldı.

Uyandığında bir süre nerede olduğunu çıkaramadı. Saatine baktı. 19.00'u gösteriyordu. İrkilerek doğruldu. Beş saatten fazla uyumuş olmalıydı. Kendine küfrederek telefonu alıp karakolu aradı. Martinsson'un odası cevap vermeyince Hansson'u aradı.

"Hangi cehennemdesin? Bütün gün sana ulaşmaya çalıştık. Telefonun neden kapalıydı?"

"Şarjı bitmiş olmalı. Yeni bir şey var mı?"

"Senin nerede olduğunu merak etmemizin dışında yok."

"En kısa zamanda orada olacağım. En geç 23.00'de orada olurum."

Wallander telefonu kapattı. Erika başını kapıdan içeri uzattı.

"Çok yorgun olmalıydın," dedi.

"Bir saat uyku bana yeterdi. Keşke bir saat sonra beni uyandırmanı söyleseydim sana."

"Ocakta kahve var ama sıcak yiyecekler bitti. Aslında bu saatte kapatıyoruz."

"Beni mi bekledin?"

"Burada her zaman yapılacak birçok iş vardır."

Boş lokantaya gittiler. Erika ona bir fincan kahveyle sandviç getirdi ve geçip karşısına oturdu.

"Takımadalarda öldürülen kızı ve onu bulan polisle ilgili haberi az önce radyodan duydum," dedi. "O polis sensin, değil mi?"

"Evet ama bu konuyu konuşmak istemiyorum. Demek bir zamanlar bir polisle evliydin, öyle mi?"

"Kalmar'da otururken. Boşandıktan sonra buraya taşındım ve bu lokantayı satın alarak işletmeye başladım."

Erika ona lokantanın para kazanmadığı ilk yıllardan söz etti. Ama şimdi çok daha iyi kazandığını sözlerine ekledi. Wallander sözünü kesmeden onu dinliyordu. Gözlerini Erika'dan ayırmıyordu. Elini uzatarak elini tutmak ve gerçeklerden ve olağan şeylerden söz etmek istiyordu. Yarım saat oturduktan sonra hesabı ödeyip dışarı çıkarak arabasına doğru gitti. Erika arkasından geliyordu.

"Sana nasıl teşekkür edeceğimi bilmiyorum," dedi Wallander.

"İnsanlar neden sürekli olarak birbirlerine teşekkür edip dururlar?" dedi Erika. "Yolun açık olsun."

Wallander karakola vardığında saat 23.00 olmuştu. Herkes büyük toplantı odasında onu bekliyordu. Nyberg ve Holgersson da oradaydı. Karakola geri dönerken yolda her şeyi en baştan düşünmüştü. Svedberg'in başına bir şey geldiği duygusuna kapıldığı geceyi ve ondan sonra olanları yeniden gözden geçirdi. Isa konusunda hâlâ kendini suçluyordu ama şimdi buna bir de öfke eklenmişti. Öfkesi farkına varmadan gaza basmasına neden olmuştu ve bir süre sonra saatte 150 kilometrenin üzerine çıktığını fark etmişti.

Öfkesi yalnızca genç kızın anlamsızca öldürülmesinden değil hangi yöne yönelme konusunda karakolca karar verme yeteneksizliklerinden de kaynaklanıyordu. Isa Edengren gözlerinin önünde Bärnsö Adası'nda öldürülmüştü.

Wallander odadakilere adada olup bitenleri anlattı. Onların sorularını yanıtladıktan ve Ystad'daki gelişmeleri içeren raporu dinledikten sonra içinde bulundukları durumu birkaç sözcükle özetledi. Bu arada saat gece yarısını çoktan geçmişti.

"Yarın her şeye yeniden başlayacağız," dedi. "En baştan başlamak ve o noktadan çalışmalarımızı sürdürmek zorundayız. Er ya da geç katili bulacağız. Bulmak zorundayız. Ama artık eve gidip bir süre dinlenmeliyiz. Şu ana kadar birçok güçlüklerle karşılaştık ama inanın bana bundan sonra karşılaşacaklarımızın bugünleri aratmasından korkuyorum."

Wallander sözlerini tamamlamıştı. Martinsson bir şey söyleyecekmişcesine bir tavır takındı ama sonra vazgeçti. Odadan ilk çıkan Wallander oldu. Odasının kapısını kapatarak kesinlikle rahatsız edilmek istemediğini açıkça belirtmiş oldu. Masasının başına geçerek toplantıda açmadığı konu olup olmadığına baktı. Ertesi sabah tartışmaları gereken konuları saptamaya koyuldu.

Isa Edengren öldürülmüştü. Bu, katilin görevini tamamladığı anlamına mı geliyordu yoksa başka planları da var mıydı?

Bu soruların yanıtlarını kimse bilmiyordu.

İKİNCİ BÖLÜM

20

15 Ağustos Perşembe sabahı Wallander sonunda Dr. Göransson'un muayenehanesine gidebilmişti. Randevusu olmamasına karşın doktor kendisini bekletmeden hemen içeri almıştı. Gece iyi uyuyamamıştı ve kendini çok yorgun hissediyordu ama yine de arabasını almamış, hastaneye yürüyerek gitmişti. Her yeni günün spor yapmamak için bir bahane oluşturduğunun farkındaydı. O sabahın diğer günlerden bir farkı olmamasına karşın artık spor yapmaya başlamanın zamanı geldiğine karar vererek yürümüştü.

Hava hâlâ çok güzeldi. Yolda yürürken geçen yıl da bu zamanlarda havaların oldukça iyi gittiği aklına gelmişti. Aslında soruşturmadan başka bir şey düşünemiyordu. Bu seri cinayetler geceleri uykusunda da onu rahat bırakmamaya başlamıştı.

Dün gece düşünde Bärnsö'yü görmüştü. Sürekli olarak genç kızın çığlıklarını duyuyordu. Ter içinde uyandığındaysa yataktan düşmek üzere olduğunu fark etmişti. Kalbi hızlı hızlı çarpıyordu. Yeniden uykuya dalması çok uzun sürmüştü.

Uyandıktan sonra bir süre mutfakta oturmuştu. Dışarısı hâlâ karanlıktı. Hiç o andaki kadar kendini çaresiz hissetmemişti. Kan şekerinin yükselmesine yalnızca yorgunluk değildi neden. Kendini çok yaşlı hissediyordu. Yaşlanmanın da kan şekerinin yükselmesine neden olabileceğini düşünüyordu. Aslında kaç yaşındaydı? Daha elli bile olmamıştı.

Tüm sorumlulukların ağırlığı altında ezilmeye başladığını düşünüyordu. Yeni bir kararın eşiğindeydi: her şeyden kendini soyutlama. Holgersson'a bu olayla ilgilenmesi için başka birini görevlendirmesini söyleyecekti.

Ne var ki, bu göreve getirilecek kimse de yoktu. Aklına Martinsson ile Hansson geliyordu ama Wallander ikisinin de böylesine büyük bir sorumluluk üstlenmeyi isteyen noktaya gelmediklerinin farkındaydı. Başka bir bölgeden birini getirtebilirlerdi ama bu da pek iyi sonuç vermeyebilirdi. Dışardan birinin atanması kendilerinin bu görevde yetersiz olduklarını bir şekilde onaylamaları anlamına gelebilirdi.

Herhangi bir sonuca ulaşamadı. Doktoru görmeye karar verdiğinde bilinçaltında doktorun artık emekliye ayrıl demesini umut ediyordu ve bu da ona bahane bulmaya çalışmadan sağlık nedenlerinden ötürü işten elini çekmek zorunda kaldığını söyletebilecekti.

Ne var ki, Dr. Göransson'un düşünceleri bu yönde değildi. Wallander'e kan şekeri düzeyinin hâlâ çok yüksek olduğunu, idrarda şeker çıktığını ve tansiyonunun da yüksek olduğunu belirttikten sonra bir reçete yazarak beslenmesine özen göstermesi gerektiğini kesin bir dille söylemişti.

"Diyabetik semptomlara dörtbir yandan saldıracağız," dedi doktor. "Tedavi edilebilir. Ama sağlığınıza özen göstermezseniz bizler hiçbir şey yapamayız."

Bir diyetisyenin telefon numarasını verdi. Wallander elinde reçete doktorun muayenehanesinden ayrıldı. Saat 08.00'i biraz geçiyordu, doğruca karakola gitmesi gerektiğini biliyordu ama kendini buna hazır hissetmiyordu. Meydandaki kafelerden birine girerek bir fincan kahve içti ama bu kez kendini tutarak hamur işlerine dokunmadı.

Şimdi ne yapmalıyım, diye geçirdi içinden. Yıllardan beri İsveç'te ilk kez gerçekleşen en acımasız seri cinayetlerden birini çözmekle görevlendirildim. Kurbanlardan biri polis olduğu için de polislerin gözü üstümde. Basın peşimi bırakmıyor. Kurbanların aileleri büyük olasılıkla yakında beni eleştirmeye başlayacaklar. Herkes birkaç gün içerisinde katili yakalamamı ve onunla ilgili tüm bilgileri ele geçirmemi istiyor benden. Aslın-

da tek sorun henüz elimde tek bir somut delilin bile olmayışı. En kısa zamanda meslektaşlarımla bir araya gelip her şeye yeniden başlayacağız. Herhangi bir hamle yapamadık. Elimizde yalnızca boş bir sayfa var.

Kahvesini bitirdi. Yan masadaki adam gazetesini okuyordu. Wallander gazetenin başlığını görünce telaşla yerinden kalkıp kafeden çıktı. Biraz daha zamanı vardı, karakola dönmeden araya bir ziyaret sıkıştırmaya karar verdi. Vädergränd'a giderek Bror Sundelius'un kapısını çaldı. Sundelius'un habersiz gelenlerden hoşlanmama olasılığı da söz konusuydu ama yine de şansını deneyecekti.

Kapı açıldı. Saat yalnızca 08.30 olmasına karşın Sundelius takım elbise giymişti. Kravatını çok hoş bağlamıştı. Hiç duraksamadan kapıyı ardına değin açarak Wallander'i içeri davet etti ve kahve yapmak için mutfağa gitti.

"Her zaman sıcak su bulundururum," dedi. "Birileri habersiz gelebilir diye. En son bir yıl önceydi ama yine de insan kestiremiyor, değil mi?"

Wallander kanepeye oturarak uzatılan fincanı aldı. Sundelius karşısına geçip oturdu.

"Son konuşmamızı tamamlayamamıştık," dedi Wallander.

"Bunun nedeni de ortada," dedi Sundelius. "Bu ülkede ne tür insanlar yaşıyor? Herkesi ülkeye almakla iyi etmediğimiz ortada."

Bu sözler Wallander'i şaşırtmıştı.

"Katilin göçmen olduğuna ilişkin elimizde bir delil yok," dedi. "Neden böyle söyledin?"

"Göçmen olduğu belli," diye karşılık verdi. "Hiçbir İsveçli böylesi bir cinayet işlemez."

Konuşmayı güvenli alana çekmenin en iyi yöntem olduğunu biliyordu. Sundelius'un düşüncelerinden kolayca vazgeçen biri olmadığı anlaşılıyordu. Ama Wallander yine de kendini tutamadı.

"Katilin yabancı olduğunu gösteren herhangi bir şey yok. En azından bundan eminiz. Bence bunun yerine Karl Evert'den söz etsek daha iyi olacak. Onu iyi tanır mıydın?"

"O benim için her zaman "Kalle" olarak kalacak."

"Birbirinizi ne kadar zamandan beri tanıyordunuz?"

"Hangi gün öldü?"

Wallander yine şaşırmıştı. "Günü henüz saptayamadık. Neden?"

"Saptamış olsaydınız o zaman size somut bir yanıt verebildim. O zaman şöyle söyleyeyim, birbirimizi on dokuz yıl, yedi ay ve yaklaşık on beş günden beri tanıyoruz. Trajik bir şekilde ölene dek. Tüm yaşamım boyunca her şeyin kaydını tuttum. Tek kaydı olmayan bilgi kendi ölümüm, tabii bu arada intihar etmezsem, merak etme şimdilik bunu düşünmüyorum. Ama yine de avukatıma ben öldükten sonra tüm defterlerimi yakması için talimat verdim. Onlar yalnızca benim için değerli, başkalarını kesinlikle ilgilendirmez."

Wallander, Sundelius'un konuşacak pek kimsesi olmayan o yalnız yaşlılardan biri olduğunu anlamaya başlıyordu. Bir an için aklına babası geldi; o bu kuralın dışında kalan az sayıdaki ayrıcalıklı kişilerden biriydi.

"İkiniz de astronomiyle ilgileniyordunuz, değil mi?"

"Evet."

"İskandinav aksanınız yok. Buraya ne zaman taşındınız?"

"12 Mayıs 1959'da Vadstena'dan geldim buraya. Mobilyalarım 14'ünde geldi. Birkaç yıl kalmayı düşünüyordum, ama gördüğün gibi biraz daha fazla olmuş."

Wallander bakışlarını odada gezdirdi. Aile resimleri yoktu. Sundelius'un parmağında alyans da yoktu.

"Evli misiniz?"

"Hayır."

"Boşandınız mı?"

"Hayır. Hiç evlenmedim."

"Svedberg gibi."

"Evet."

Belki de doğru noktaya yaklaşıyordu. Louise'in resmi hâlâ ceketinin iç cebinde duruyordu. Resmi çıkararak masanın üstüne koydu.

"Bu kadını daha önce gördünüz mü?"

Sundelius gözlük camlarını mendiliyle temizledikten sonra gözlüğünü takarak resmi dikkatle inceledi.

"Geçen gün gazetede yayınlanan resim değil mi bu?"

"Evet."

"Kadını tanıyanların polise haber vermeleri isteniyordu."

Wallander evet dercesine başını salladı. Sundelius fotoğrafı masanın üstüne bıraktı.

"Kadını tanımış olsaydım size çoktan haber vermiş olurdum."

"Tanımıyor musunuz?"

"Tanımıyorum. İnsan yüzlerini asla unutmam. Bir bankacı için bu çok gerekli bir özelliktir."

Wallander karşısındakinin ne demek istediğini anlamaya çalışıyordu. Banka müdürlerinin neden insanların yüzlerini unutmamaları gerekiyordu? Dayanamayıp bu soruyu sordu ve bir diğer uzun yanıtla karşı karşıya kaldı.

"Gençliğimde yalnızca tek bir tür kredi bilgisi vardı," dedi Sundelius. "Bu toplumumuzun vatandaşlarının her hareketini kaydetmeye başlamadan önceydi. Genelde milattan öncesinden ve sonrasından söz ederiz, ama bence kişisel kimlik numaralarının keşfinden önce ve sonra diye konuşmaya başlamak çok daha geçerli olacaktır. Benim gençliğimde insan kararını hemen vermek zorundaydı. Karşınızda duran kişi acaba dürüst mü? Söylediklerinde ciddi mi? Yoksa yalancının teki mi? Vadstena'daki yaşlı bir memuru anımsıyorum. Müşterilerine ilişkin tek bir kredi raporu bile yazamamıştı ve bu kurallar sıkılaştığında söz konusu olmuştu. Oysa o günlerde böylesi bilgileri toplamak kolaydı. Bununla birlikte müşterinin istediği kredi miktarı karşısında müşterinin yüzünü incelemeye koyulurdu. Ve ister inanın ister inanmayın ama tüm iş yaşamında bir kez bile yanılmadı. Sahtekârların isteklerini geri çevirdi, dürüst ve çalışkanlara elinden gelen yardımı yaptı."

Wallander başını onaylarcasına sallayarak konuştu. "Bu resimdeki kadının Kalle'yle ilişkisi varmış," dedi. "Çok güvenilir bir kaynağa göre yaklaşık on yıldan beri görüşüyorlarmış. Ya da daha net söylemem gere-

kirse on yıldan beri süregelen bir ilişkileri varmış. Kalle evlenmedi ama bu kadınla uzun zaman birlikte oldu."

Sundelius donup kalmıştı. Elinde fincan öylece Wallander'e bakıyordu. Wallander sözlerini tamamladığında yavaşça fincanı masanın üstüne bıraktı.

"Söylediğin gibi çok güvenilir bir kaynak değil, o dediğin," dedi. "Yanılıyorsun."

"Hangi konuda?"

"Her konuda. Kalle'nin kız arkadaşı yoktu."

"Gizlice görüştüklerini biliyoruz."

"Söylediğin gibi bir görüşme falan yoktu."

Sundelius kendinden son derece emin konuşuyordu. Ama Wallander onun ses tonunda başka bir şeylerin de olduğunu sezinledi. Önce bunun ne olduğunu çıkaramadı. Ama sonra Sundelius'un sinirlendiğini fark etti. Kendini denetleyebiliyordu ama sesindeki sinirli ifade bu denetimin sınırda olduğunu da gösteriyordu.

"Ne meslektaşları ne de başka birileri bu kadının varlığından haberdar bile değil," dedi Wallander. "Kadını yalnızca bir kişi biliyor. Aslında bunu duyunca hepimiz çok şaşırmıştık."

"Kim biliyor?"

"Şimdilik bunu söylemeyeyim."

Sundelius, Wallander'e baktı. Bakışlarında kararlı ama boş bir ifade vardı. Fakat, Wallander emindi, bakışlarda tedirginlik ve öfke de vardı. Bu düş ürünü bir saptama değildi.

"Şu bilinmeyen kadını şimdilik bir kenara bırakalım," dedi Wallander. "Nasıl tanıştınız?"

Sundelius'un davranışları değişmişti. Yanıtlarında artık isteksizlik hissediliyordu ve eskisi gibi uzun ve akıcı cümleler kurmuyordu. İş, gitmek istemediği bir yöne çevrilmişti.

"Malmö'de ortak bir arkadaşımızın evinde tanıştık."

"Not defterinizde bunlar mı yazıyor?"

"Not defterimle polisin neden ilgilendiğini anlamış değilim."

Şimdi de sinirlendi, diye geçirdi içinden Wallander. Kimliği bilinmeyen bir kadının resmi her şeyi birden değiştiriverdi. Sözlerine dikkat ederek konuşmasını sürdürdü.

"Dostluk kurduğunuzda anılarınızı deftere yazmaya başlamıştınız, değil mi?"

Sundelius yeni davranış biçiminin dikkat çektiğini yeni fark etmişe benziyordu. Eski sakin ve dostça tavırlarına geri döndü ama Wallander onun hâlâ tetikte olduğunu hissediyordu.

"Geceleri gökyüzünü birlikte incelerdik. Hepsi bu."

"Nereye giderdiniz?"

"Oldukça karanlık olan yerlere, kent dışına. Özellikle de sonbaharları. Fyledalen'e ve daha başka yerlere gittik."

Wallander bir an düşündü. "Sizinle ilk kez bağlantı kurduğumda şaşırmıştınız," dedi. "Kalle'nin fazla yakın arkadaşı olmadığından sizinle daha önce bağlantı kurmamı beklediğinizi söylemiştiniz. Kendinizi Kalle'nin yakın arkadaşı olarak mı görüyorsunuz?"

"Ne söylediğimi hatırlıyorum."

"Ama şimdi gökyüzünü incelemek gibi ortak bir ilgiyi temel alan bir ilişkiden söz ettiniz. Hepsi bu kadar mıydı?"

"Her ikimiz de insan ilişkilerine saygılı kişileriz."

"Ama bu sizin yakın dost olduğunuz anlamına gelmez, öyle değil mi? Yoksa biz meslektaşlarına sizden söz ederdi."

"Bizim ilişkimiz öyleydi işte."

Hayır, diye geçirdi içinden Wallander. Değildi. Ama nasıl olduğunu hâlâ çözmüş değilim.

"En son ne zaman görüştünüz?"

"Temmuzun ortalarında. Kesin bir tarih vermem gerekirse 16 Temmuz'da."

"Yıldızları mı incelediniz?"

"Österlen'e gitmiştik. Yaz gökyüzünü incelemek için en iyi mevsim olmamakla birlikte o gece hava açık ve bulutsuzdu."

"O nasıldı?"

Sundelius boş gözlerle baktı. "Anlayamadım."

"Her zamanki gibi miydi? Sizi şaşırtan bir şey söylemiş miydi?"

"Elbette her zamanki gibiydi. İnsan yıldızları incelerken pek konuşmaz. En azından biz konuşmazdık."

"Peki sonra ne oldu?"

"Bir daha görüşmedik."

"Bir daha ne zaman görüşeceğinizi kararlaştırmış mıydınız?"

"Birkaç gün buralarda olamayacağını ve işlerinin çok yoğun olduğunu söylemişti. İzne çıkacağı ağustos ayında görüşmek üzere diyerek ayrılmıştık."

Wallander soluğunu tuttu. Üç gün sonra Svedberg, Bärnsö'ye gitmişti. Sundelius'un az önce söyledikleri Svedberg'in kararını çoktan verdiğini gösteriyordu. Çok işi olduğunu, izninin ortasında olmakla birlikte ağustos ayında izin alacağını söylemişti.

Svedberg yalan söylemiş, diye geçirdi içinden Wallander. Arkadaşı olan Sundelius'a bile tatilini nasıl geçireceğine ilişkin yalan söylemiş. İşyerindekilere de bir şey söylememişti. Wallander ilk kez bir açıklamaya çok yaklaştığını hissetti. Ama bunun ne mene bir açıklama olacağını kestiremiyordu.

Wallander kahve için teşekkür etti. Sundelius, onu kapıya kadar geçirdi.

"Tekrar görüşeceğiz," dedi Wallander giderken. Sundelius eski haline dönmüştü.

"Cenazenin ne zaman yapılacağını haber verirseniz çok sevinirim."

Wallander haber vereceğine söz verdi. Vädergränd'a dek yürüdükten sonra Café Bäckahästen'in önündeki tahta sıralardan birine geçip oturdu. Gölde yüzen ördekleri izlerken bir yandan da Sundelius'la yaptığı görüşmeyi düşünüyordu. Çok önemli iki an yaşamışlardı birincisi Wallander'in fotoğrafı gösterdiği, ikincisiyse Svedberg'in yalan söylediğini fark ettiği anlardı. Sundelius resme uzunca bir süre bakmıştı. Onu tedirgin eden resim değildi yalnızca, Wallander bunun on yıllık bir ilişki olduğunu söylediğinde de tedirgin olmuştu.

Belki her şey göründüğü kadar karmaşık değil, diye geçirdi içinden. Belki bir ilişki değil, iki ilişki söz konusu. Sundelius'la Svedberg'in arasında bir ilişki olmuş olamaz mı? Svedberg'in eşcinsel olduğuna ilişkin söylentiler yok muydu? Wallander yerdeki çakıl taşlarını avuçlayıp bir süre taşları elinde tuttu. Hâlâ bazı kuşkuları vardı. Bir kadın fotoğrafı vardı ve Sture Björklund bu Louise adındaki kadının Svedberg'in yaşamında uzunca bir zamandan beri var olduğundan adı gibi emindi. Bu da beraberinde çok önemli bir soruyu getiriyordu. Hiç kimse bilmezken Sture Björklund bu kadının varlığını nasıl öğrenmişti?

Wallander taşları yere bırakarak ayağa kalktı. Reçeteyi anımsayarak yolunun üstündeki bir eczaneye girdi. Cebinden reçeteyi çıkarırken cep telefonunun kapalı olduğunu fark etti. Hızlı adımlarla karakola doğru gitti. Sundelius'la yaptığı görüşme araştırmalarını daha derinleştirmeleri gerektiğini ortaya koymuştu.

Karakoldan içeri girer girmez Ebba herkesin onu aradığını söyledi. Wallander, Ebba'dan herkesi arayarak yarım saat sonra toplantı yapacağını bildirmesini istedi. Odasına giderken Hansson'la karşılaştı.

"Ben de seni görmeye geliyordum. Lund'dan bazı sonuçlar geldi."

"Patalog ölüm zamanını verdi mi?"

"Galiba vermiş."

"O zaman bir bakalım."

Wallander, Hansson'un odasına gitti. Svedberg'in odasının önünden geçerlerken Wallander şaşkınlıkla odanın kapısındaki Svedberg'in adı yazılı levhanın çıkarılmış olduğunu fark etti. Şaşkınlığı önce düş kırıklığına sonra öfkeye dönüştü.

"Svedberg'in adının yazılı olduğu levhayı kim kaldırdı?"

"Bilmiyorum."

"Cenazeye kadar bekleyemediler mi?"

"Cenaze salı günü," dedi Hansson. "Lisa adalet bakanının da cenazeye katılacağını söyledi."

Wallander adalet bakanını televizyondan tanıyor ve onun son derece kararlı ve özgüvenli bir kadın olduğunu biliyordu. Şu anda adını hatırla-

yamıyordu. Hansson telaşla masasının üstündeki at yarışları gazetesini bir kenara iterek patalogun raporunu çıkardı. Hansson raporu çıkarırken Wallander duvara yaslanmış onu izliyordu.

"İşte burada," dedi sonunda.

"Svedberg'le başlayalım."

"Başının önünden iki kurşun yemiş. Ölüm ani olmuş."

"Peki ama ne zaman?" diye sordu Wallander sabırsızlıkla. "Önemli bir şey yoksa diğerlerini atla. Ben zamanı öğrenmek istiyorum."

"Martinsson'la birlikte onu bulduğunuzda ölümünden yirmi dört saat hatta on saat bile geçmiş olduğunu sanmıyorlar."

"Bundan eminler mi? Yoksa bir süre sonra fikirlerini değiştirebilirler mi?"

"Emin gibi görünüyorlar. Ve Svedberg öldüğünde içkili olmadığından da eminler."

"Aksini gösteren bazı tahminler vardı."

"Ben raporda yazılı olanlardan söz ediyorum. Ölümünden birkaç saat önce yalnızca bir kap yoğurt yemiş."

"Bu da onun sabah öldürüldüğünü gösterir."

Hansson onaylarcasına başını salladı. Herkes Svedberg'in kahvaltıda yalnızca yoğurt yediğini bilirdi. Gece nöbetine kaldığındaysa kantinin buzdolabına bir büyük kutu yoğurt koyardı.

"Evet," dedi Wallander.

"Dahası da var," diye sürdürdü konuşmasını Hansson. "Ayrıntılara girmemi ister misin?"

"Ayrıntıları ben daha sonra incelerim," dedi. "Üç gençle ilgili ne var raporda?"

"Onların ölüm zamanını kestirmek zor."

"Bunu zaten biliyoruz. Ama ne tür bir sonuca ulaşmışlar, ben onu öğrenmek istiyorum."

"Vardıkları sonuç araştırmanın daha yoğunlaştırılması doğrultusunda ama kurbanların 21 Haziran'da, yani Yaz Dönümü Akşamı'nda öldü-

rülmüş olabileceği olasılığını da göz ardı etmiyorlar. Burada vurguladıkları bir nokta var."

"Cesetlerin açık havada bırakılmadıkları mı?"

"Evet. Ama yine de tam olarak emin değiller."

"Ben eminim. Artık bir zaman koyabileceğiz. Toplantıya bununla başlayalım."

"Arabaları henüz bulamadım," dedi Hansson. "Katil belki de bir şekilde onlardan da kurtulmuştur."

"Belki arabaları da gömdü," dedi Wallander. "Ne yapmış olursa olsun arabaların da bir an önce bulunmaları gerekiyor."

Odasına gitti, ilacını çıkarıp şişenin üstündeki etiketi okudu. İlacın adı Amaryl'di ve prospektüsünde yemekle birlikte alınması gerektiğini yazıyordu. Wallander bir daha ne zaman yemek yemeye vakit bulacağım acaba, diye geçirdi aklından. Derin derin içini çekerek yerinden kalkıp kantine gitti. Bir masanın üstünde kalmış bir tabak bisküviden birkaç tane yiyip ilacını içti.

Notlarını almak için odasına geri döndü, sonra da toplantı odasına gitti. Martinsson odasından çıkarken Lisa Holgersson da Başsavcı Yardımcısı Thurnberg'le birlikte toplantıya gidiyordu. Wallander, ona konuyla ilgili yeterli bilgi verilmediğini fark etti. Beklediği gibi Thurnberg'in yüzünde de sert bir ifade vardı. Wallander'den olabildiğince uzak bir yere oturdu.

Holgersson toplantıyı açarken Svedberg'in cenaze töreninin 20 Ağustos Salı günü saat 14.00'de yapılacağını açıkladı.

Wallander'e baktı. "Törende bir konuşma yapacağım," dedi. "Adalet bakanıyla emniyet genel müdürü de birer konuşma yapacaklar. Sizlerden birinin de bir şeyler söylemesi gerektiğini düşünüyorum. Burada uzun zamandan beri çalışan biri olarak Kurt özellikle senin bir şeyler söylemen gerektiğini düşünüyorum."

Wallander iki elini birden kaldırdı. "Ben konuşma yapamam," dedi. "Kilisede Svedberg'in tabutunun yanında durarak asla konuşamam."

"Björk emekli olduğunda olağanüstü güzel bir konuşma yapmıştın ama," dedi Martinsson. "İçimizden birinin de bir şeyler söylemesi gerek ve bu kişi de sen olmalısın."

Wallander bunu yapamayacağını çok iyi biliyordu. Cenazeler onu ürkütürdü.

"Yapmak istemediğimden değil," dedi yalvarırcasına. "Konuşmayı isterseniz kaleme alırım. Ama ben konuşamam. Bu olası değil."

"Yazarsan ben okurum," dedi Höglund. "İstemedikçe insanı cenazede konuş diye zorlamanın bir anlamı yok. Çok zor olur. Eğer kabul ederseniz ben yaparım."

Wallander, Hansson'la Martinsson'un bu çözümden hoşnut olmadıklarını biliyordu. Ama ikisi de bu çözüme karşı çıkmayınca Höglund'un konuşma yapmasına karar verildi.

Wallander zaman yitirmeden hemen konuya girdi. Thurnberg kımıldamadan oturuyordu, yüzünden ne düşündüğü belli olmuyordu. Wallander onun varlığından tedirgin olmuştu. Davranışlarında düşmanca bir tavır vardı.

Son gelişmeleri gözden geçirdiler. Wallander onlara Sundelius'la yaptığı görüşmeyi özetledi. Svedberg'in kimliği bilinmeyen bir kadınla on yıllık bir ilişkisi olduğunu söylediğinde Sundelius'un gösterdiği tepkiden söz etmedi.

Karakola sürekli olarak bazı duyumlar geliyordu ama kadının kimliğine ilişkin herhangi bir duyum gelmemişti. Kadının resmini Danimarka polisiyle Interpol'e göndermeye karar verdiler. Birkaç saat sonra sıra patalogun raporuna geldiğinde Wallander kısa bir ara vermeyi önerdi. Bu sözler üzerine Thurnberg yerinden ok gibi fırlayarak dışarı çıktı. Tek bir şey bile söylememişti. Lisa Holgersson toplantı odasından en son çıktı.

"Pek mutlu görünmüyor," dedi Wallander, Thurnberg'i kastederek.

"Evet, haklısın," diye karşılık verdi Lisa Holgersson. "Onunla konuşsan iyi olacak. Bu işin gereğinden fazla uzun sürdüğünü düşünüyor."

"Elimden geleni ardımıza koymuyoruz."

"Sence yardıma gereksimimiz var mı?"

"Bu konuyu da tartışırız ama buna bu kez karşı çıkmayacağımı söylemeliyim."

Wallander'in yanıtı Lisa Holgersson'u rahatlatmış gibiydi. Wallander kahve almak için odadan çıktı. Daha sonra da yeniden toplandılar. Thurnberg içeri girerek aynı sıkıntılı ve düşmanca ifadeyle yerine geçip oturdu. Otopsi raporunun üstünde çalışmaya başladılar. Wallander tahtaya olası zaman dilimini yazdı.

"Svedberg, biz onu bulduğumuzdan 24 saat önce öldürülmüş. Her şey onun sabah öldürüldüğünü gösteriyor. Gençlerin ölümü söz konusu olduğundaysa tezimizin tahmin ettiğimizden de fazla işe yaradığı görülüyor. Bu bize neden öldürüldüklerini ya da katilin kimliğini göstermiyor ama çok önemli bir başka noktaya parmak basıyor."

Sözlerini sürdürmeden önce oturdu. "Bu gençler kutlamalarını büyük bir gizlilik içinde düzenlediler. Yalnız kalabileceklerine emin oldukları bir yeri seçmişlerdi. Ancak onların planını bilen biri daha vardı. Bu kişi onların attığı her adımı biliyordu. Ormanlık alanda nelerin olduğunu hâlâ bilmiyoruz ama o gece hastalandığı için orada olmayan kişinin peşine düşüp sonunda onu da ortadan kaldıran bir katilin varlığını biliyoruz. Isa Edengren. Katil onun hastaneden kaçtıktan sonra Bärnsö'ye sığındığını biliyordu ve onu oracıkta ortadan kaldırdı. Bu da bize araştırmamıza nereden başlayacağımızı göstermektedir. Yaz Dönümü kutlamalarına ilişkin planları bilen bir kişiyi arayacağız. Kaynağa yakın olan biri bu söz konusu kişi."

Odada uzun bir sessizlik oldu.

"Böylesi özel bilgilere kolayca ulaşabilen bu kişiyi nerede bulacağız?" dedi Wallander. "İşte başlangıç noktamız bu. Bunu öğrendikten sonra da er ya da geç Svedberg'in bu olaylara nasıl ve ne zaman karıştığını öğreneceğiz."

"Olaya ne zaman karıştığını biliyoruz," dedi Hansson. "Araştırmasına Yaz Dönümü'nden birkaç gün sonra başladığını hepimiz biliyoruz."

"Bence bundan daha fazlasını söyleyebiliriz," dedi Wallander. "Bence Svedberg ormanlık alandaki gençleri kimin öldürdüğünü biliyordu."

"Katil Isa Edengren'i öldürmek için neden onca zaman bekledi?" diye sordu Martinsson. "Genç kızı diğerlerinden bir ay sonra öldürdü."

"Nedenini bilmiyoruz," dedi Wallander. "Isa'yı bulmak o kadar zor değildi."

"Bir şey daha var," diye ekledi Martinsson. "Cesetleri gömdüğü yerden neden çıkardı? Onların bulunmasını mı istedi?"

"Bunun başka açıklaması yok," dedi Wallander. "Ama bu da katili neyin yönlendirdiğine ilişkin bir dizi soruyu beraberinde getiriyor. Ve Svedberg'le yolları nasıl ve neden kesişti?"

Wallander arkasına yaslanarak arkadaşlarına baktı.

Yaz Dönümü partisinden eve dönmedikleri zaman Svedberg gençlerin başına nelerin geldiğini biliyordu, diye geçirdi içinden. Svedberg katilin kim olduğunu biliyordu ya da yoğun kuşkuları vardı. Bu yüzden öldürüldü. Bunun başka bir açıklaması yok. Bu bizi en önemli soruya getiriyor. Katilin kim olduğunu bize neden söylemek istemedi?

21

Saat 14.00'ten kısa bir süre sonra Wallander, Sölvesborg'da gazete bayii olan bir adamdan gelen telefon konusunda bilgi almak için Martinsson'a soru sordu. Bu söz konusu kişi Falsterbo'daki bir partiye gitmek için Yaz Dönümü akşamı Hagestad'daki ormanlık alanda bir süre kalmıştı. Parti için saatin henüz erken olduğunu fark ederek orada zaman öldürmüştü. Alanın girişinde park edilmiş iki araç gördüğünü hatırlıyordu. Ne var ki, Wallander bu adamın hatırladığı diğer ayrıntıları bir türlü öğrenemedi. Soruyu Martinsson'a sorduktan hemen sonra düşüp bayılmıştı.

Bir dakika önce kalemini Martinsson'a sallamış hemen arkasından da başı göğsüne düşmüştü. Bir an için kimse ne olduğunu anlayamadı. Hemen ardından da Holgersson'la Höglund diğerlerinden önce davranıp yerlerinden fırladılar. Hansson daha sonra Wallander'in bir kalp krizi geçirip öldüğünü sandığını söyledi. Diğerlerinin ne düşündüğünü ya da neden korktuklarını öğrenemedi. Onu yavaşça sandalyeden kucaklayarak yere yatırdılar, kravatını gevşettiler ve nabzına baktılar. Biri hemen telefona sarılarak ambulans çağırdı. Ama Wallander ambulans gelmeden önce kendine gelmişti. Arkadaşları ayağa kalkmasına yardım ederken Wallander kan şekerinin düşmüş olabileceğini düşünüyordu. Su içtikten sonra masanın üstünde duran şekerlerden yedi. Kendini yeniden eskisi gibi hissetmeye başlamıştı.

Çevresindekiler ona kaygıyla bakıyordu. Hastaneye gidip doktor kontrolünden geçmesi ya da en azından evine gidip bir süre dinlenmesi

gerektiğini düşünüyorlardı. Ama Wallander bu önerileri anında geri çevirmişti. Aşırı yorgun olduğundan bir an için kendinden geçmiş olabileceğini ileri sürdükten sonra da bayılmadan önce tartıştıkları konuya o denli kararlı bir enerjiyle geri dönmüştü ki, diğerlerine onu olduğu gibi kabul etmekten başka çare kalmamıştı.

Kaygı ya korku belirtisi göstermeyen tek kişi Thurnberg'di. Aslında hemen hemen hiç tepki göstermemişti. Wallander yere yatırıldığında yalnızca ayağa kalkmakla yetinmişti. Kimse yüzündeki ifadenin değiştiğine tanık olmamıştı.

Toplantıya ara verdiklerinde Wallander odasına giderek Dr. Göransson'u arayıp az önce yaşadıklarını anlattı. Ne var ki, Dr. Göransson onun bu anlattıklarına hiç de şaşırmamıştı.

"Kan şekeri düzeyiniz düzensiz bir şekilde değişiklik göstermeyi sürdürecek," dedi. "Bunu dengede tutmak biraz zaman alacak. Bu süreklilik kazanırsa ilacın dozunu azaltmamız gerekebilir ama bundan böyle yanınızda her zaman bir elma bulundurursanız iyi olur, kendinizi kötü hissettiğinizde ya da başınız döndüğünde yersiniz."

O günden sonra Wallander elma bulundurmak yerine sanki atlarla birlikte olacakmışcasına cebinde her zaman bir avuç şeker bulundurmaya özen gösterdi. Şeker hastalığından kimselere söz etmedi. Bu hâlâ onun sırrıydı.

Toplantı 17.00'ye dek sürmüştü ama araştırmanın her yönünü baştan sona gözden geçirebilmişlerdi. Odada yeni bir enerji dalgası hissediliyordu. Malmö'den eleman istemeye karar vermelerine karşın Wallander toplantı odasındakilerin araştırma ekibinin kalbini oluşturmayı sürdüreceğini biliyordu.

Toplantı bittikten sonra herkes odadan birer ikişer çıkmaya başlamıştı. Thurnberg en arkada kalmış oyalanıyor gibiydi. Wallander onun kendisiyle konuşmak istediğini fark etti. Masanın diğer yanına doğru giderken o anda Afrika güneşinin altında keyif çatan Per Åkeson'u özlemle andı.

"Uzunca bir zamandan beri birilerinin bana kısa bir brifing vermesini bekliyorum," dedi Thurnberg. Bunları ters bir sesle ve bağırarak söylemişti.

"Evet, haklısınız, bunu daha önce yapmalıydık," dedi Wallander dostça bir tavırla. "Ne var ki, araştırma son birkaç gün içinde dramatik bir şekilde yön değiştirdi."

Thurnberg, Wallander'in son sözlerini duymazdan geldi. "Bundan sonra her şeyden haberdar olmak istiyorum. Bir polis memuru öldürüldüğünde adalet bakanlığı doğal olarak konuya ilgi duyar. Ben talep etmeden tüm bilgilerin bana iletilmesi gerek."

Wallander bu sözlere bir yanıt vermesi gerekmediğini düşünerek susup Thurnberg'in sözlerini sürdürmesini bekledi.

"Bu noktadaki bir araştırmanın başarılı olduğu ya da insanın beklediği gibi her ayrıntının incelendiğini ne yazık ki söyleyemeyeceğim," dedi Thurnberg toplantı sırasında tuttuğu notları Wallander'in yüzüne doğru sallayarak. Wallander kendini sınavda başarılı olmadığını söyleyen okul öğretmeninin karşısında gibi hissetti.

"Eğer bizleri eleştirecekseniz gereğinin yapılması için gerekli adımları atmak zorunda kalacağız."

Sinirlenmemek ve dostça konuşmayı sürdürebilmek için çaba harcamasına karşın öfkesini artık daha fazla denetleyemeyeceğinin de farkındaydı. Örebro'dan gelen bu başsavcı yardımcısı da kendini ne sanıyordu? Kaç yaşındaydı? Otuz üçten fazla olamazdı.

"Yarın sabah bu olayı nasıl ele alındığına ilişkin şikâyetlerimi masanın üstünde bulacaksın," dedi Thurnberg. "Senden de yazılı bir açıklama bekliyorum."

Wallander ona şaşkınlıkla baktı. "Beş cinayet işlemiş bir katil sokaklarda elini kolunu sallayarak dolaşırken birbirimize mektuplar yazarak zamanımızı boşa harcamamızı gerçekten istiyor musun?"

"Ben araştırmanın kesinlikle yeterli olmadığını söylüyorum."

Wallander masaya sert bir yumruk attıktan sonra öfkeyle yerinden fırladı. Sandalyesi yere düştü. "Hiçbir araştırma kusursuz olamaz!" diye haykırdı. "Ama hiç kimse meslektaşlarımı çalışmıyor diye suçlayamaz."

Thurnberg'in yüz ifadesi sonunda değişmişti. Yüzü birden kireç gibi oldu.

"Hadi hiç durma, bana mektup yaz," dedi Wallander. "Eğer yazdıklarını akılcı bulursak senin söylediğin gibi yaparız. Ama mektuplarına yanıt vermemi sakın bekleme benden."

Wallander fişek gibi odadan çıkarak kapıyı hızla çarptı.

Gürültüyü duyduğunda Höglund odasından çıkıyordu.

"Neler oluyor?" diye sordu.

"Şu lanet herif, Thurnberg," dedi Wallander. "Araştırmanın başarısız olduğunu söyledi."

"Neden?"

"Yeterince iyi ve başarılı değilmişiz. Nasıl daha fazla iyi ve başarılı olabiliriz?"

"Büyük olasılıkla kimin patron olduğunu sana göstermek istemiş."

"O zaman yanlış adamı seçti."

Wallander, Höglund'un odasına giderek ziyaretçi koltuklarından birine oturdu.

"Nasılsın?" diye sordu Höglund. "Neden bayıldın, hasta mısın?"

"Uykusuzdum," diye karşılık verdi Wallander. "Ama şimdi kendimi çok daha iyi hissediyorum."

Gotland'da Linda'yla birlikteyken hissettiği aynı duyguyu şimdi yine hissediyordu. Linda da ona inanmamıştı. Martinsson başını kapıdan içeri soktu.

"Sizleri rahatsız etmiyorum, değil mi?"

"Hayır, gelmen iyi oldu," dedi Wallander. "Konuşmalıyız. Hansson nerede?"

"Arabalarla ilgileniyor."

"O da burada olmalıydı," dedi Wallander. "Neyse sen ona daha sonra anlatırsın."

Martinsson'a kapıyı kapatmasını işaret ettikten sonra Sundelius'la arasında geçen konuşmayı ve Svedberg'in eşcinsel olabileceğine ilişkin duygularını anlattı.

"Artık bunun da bir önemi yok," diye ekledi. "Polis memurları cinsel seçimlerinde özgürdür. Bu gerçeği basına açıklamamamın nedeni gereksiz dedikoduların başlamasını engellemek. Svedberg hayattayken cinsel yaşamından söz etmediği için öldükten sonra da bu konuda varsayımlar yapılmasını istemiyorum."

"O zaman bu Louise neyin nesi? Bana kalırsa işler iyice sarpa sarıyor," dedi Martinsson.

"Svedberg birçok ilgi alanı olan biri olabilir. Ama Sundelius ne biliyor? Bana her şeyi anlatmadığını yüreğimde hissediyorum. Bu da her ikisinin yaşamını didik didik etmemiz gerektiği anlamına geliyor. Acaba başka sırlar da var mı? O gençleri de aynı şekilde incelemeliyiz. Bir şekilde yolları kesişti. Şu anda kimliğini bilmediğimiz kişi de aynı şeyi yapıyor."

"Yıllar önce adalet bakanlığından bir görevlinin birilerinin Svedberg'ten şikâyet ettiklerini söylediğini hayal meyal hatırlıyorum," dedi Martinsson. "Ama konu neydi doğrusu unuttum."

"Diğer konular gibi bunu da incelemeliyiz," dedi Wallander. "Bence elimizdeki konuları bölelim, iş bölümü yapalım. Ben Svedberg ve Sundelius'la ilgileneyim. Louise'in varlığını bilen tek kişi olduğu için ayrıca Björklund'la da konuşmam gerekiyor."

"Bu kadını kimselerin görmemesini aklım almıyor," dedi Höglund.

"Yalnızca insanın aklının almaması değil söz konusu," dedi Wallander. "Olanaksız da. Bunun nedenini mutlaka öğrenmeliyiz."

"Björklund'a biraz yumuşak davranmadık mı?" diye sordu Martinsson. "Svedberg'in teleskopunu onun evinde bulduğumuzu unutmayalım."

"Suçlu olduğu kanıtlanıncaya dek herkes suçsuzdur," dedi Wallander. "Bu alışılagelmiş bir cümle ama hâlâ doğruluk payı var."

Ayağa kalktı. "Hansson'a bu konuştuklarımızdan söz etmeyi unutma," dedi ve odadan çıktı.

Saat 17.30 olmuştu ve kantinde yediği bayat bir iki bisküviden başka hiçbir şey yememişti. Eve gidip yemek pişirme düşüncesi hiç de cazip değildi. Bunun yerinde meydandaki Çin lokantasına gitti. Yemeğinin gelmesini beklerken bira içti. Sonra bir tane daha içti. Yemeği geldiğinde de her zamanki gibi hızla yedi. Tam tatlı ısmarlamak üzereyken kendine hâkim olup lokantadan çıkarak eve doğru yöneldi. Hava çok güzeldi, eve gelince balkon kapısını açtı. Üç kez Linda'yı aradı ama sonunda vazgeçti. Kızının telefonu sürekli meşguldü. Düşünemeyecek kadar yorgun hissediyordu kendini. Televizyonu açıp sesini kıstı. Kanepeye otururak gözlerini tavana dikti. Saat 21.00'i biraz geçe telefon çaldı. Arayan Lisa Holgersson'du.

"Galiba yeni bir sorun var," dedi. "Thurnberg seninle tartıştıktan sonra bana geldi."

Wallander şefin ne söyleyeceğini tahmin ederek yüzünü buruşturdu. "Ona bağırdığım için öfkelenmiş olmalı," dedi. "Çok gürültü yaptım, önce masayı yumrukladım sonra da kapıyı çarpıp çıktım."

"Durum sandığından da kötü," dedi Lisa. "Senin herhangi bir soruşturmadan sorumlu olamayacak bir düzeyde olduğunu söylüyor."

Wallander buna çok şaşırmıştı. Thurnberg'in bu denli ileri gidebileceğini doğrusu hiç tahmin etmemişti. Bu sözleri duyunca öfkelenmesi gerekirdi, ama Wallander öfkelenmek yerine birden çok korktu. İnsanın kendi yeteneklerini sorgulaması başka bir şeydi, ama başka birinin bunu yapabilecek olması o ana değin hiç aklına gelmemişti.

"Neden?"

"Soruşturmanın sürdürülme yöntemini beğenmemiş. Ama bana sorarsan onu bilgilendirmediğimiz için çok öfkeli."

Wallander karşı çıktı. Daha başka ne yapabilirlerdi?

"Sana onun bana söylediklerini söylüyorum. Ayrıca Östergötland'a gitmeden önce Norrköping polisiyle bağlantı kurmamanın son derece ciddi bir hata olduğunu da ileri sürdü. Aslında yolculuğun ne denli geçerli olduğunu da merak ettiğini söyledi."

"Isa'yı bulduğum gerçeğine ne demeli?"

"Ona göre Norrköping polisi de bunu yapabilirdi. O sırada da senin burada ekibinin başında olup soruşturmayı yürütmen gerektiğine inanıyor. Ayrıca olaylara karışmamış olsaydın Isa'nın ölmeyeceğine de inanıyor."

"Bu çok saçma," dedi Wallander. "Umarım ona bunu söyledin."

"Son bir şey daha var," dedi Lisa. "Sağlığın."

"Ben hasta değilim."

"Bak, herkesin ortasında düşüp bayıldın. Toplantının ortasında."

"Aşırı çalışıp yorulan herkesin başına gelebilir."

"Ben sana onun söylediklerini söylüyorum."

"Ona ne söyledin?"

"Seninle konuşacağımı. Ve söylediklerimi düşün."

Wallander birden şefinin düşüncelerinden kuşku duymaya başladı. Onun hâlâ yanında olduğunu düşünebilir miydi? Lisa Holgersson, Kurt Wallander'in tarafında mıydı? Birden kuşkularının arttığını fark etti.

"Evet benimle konuştun işte," dedi. "Ne düşünüyorsun bakalım?"

"Sen ne düşünüyorsun?"

"Ben Thurnberg'in insanı tedirgin eden biri olduğunu ve ne benden ne de diğerlerinden hiçbir şekilde hoşlanmadığını. Bu hiç önemli değil, çünkü duygularımız karşılıklı. Burada oluşunu daha büyük olayların başlangıç noktası olarak görüyor, diye düşünüyorum."

"Bence biraz abarttın."

"Ama doğruyu söyledim. Ben Bärnsö Adası'na gitmenin en doğru hareket olduğuna hâlâ inanıyorum. Soruşturma burada başladı ve burada sürecek. Ne bir suç işlendiğinden ne de işlenebileceği olasılığı söz konusu olduğundan Norrköping polisine haber vermenin hiçbir anlamı yoktu. Tersine tüm olayları yoğun bir sessizlik içinde gerçekleştirmenin yararı sayılamayacak kadar fazla. Aksi halde Isa Edengren daha çok korkabilirdi."

"Thurnberg tüm bunları anlayışla karşılıyor," dedi Lisa. "Ve onun terbiyesizce davrandığını da kabul ediyorum. O en çok senin sağlığından endişeleniyor."

"Bana sorarsan o kendinden başka kimseyi düşünmüyor. Soruşturmadan ayrılmaya karar verdiğimde bunu ilk önce sana söyleyeceğim."

"Thurnberg bana kalırsa bunu şimdilik olmak koşuluyla bir yanıt olarak kabul edecek. Ama bundan böyle ona daha sık bilgi verirsen çok daha iyi olacak."

"Ona bundan sonra güvenmem pek kolay olmayacak," dedi Wallander. "Birçok şeyi anlayışla karşılayabilirim ama insanların arkamdan dolaplar çevirmelerini anlayışla karşılayamam."

"Arkandan dolap falan çevirdiği yok. Kaygılarını bana söylemesi son derece doğal."

"Kimse beni ondan hoşlanmaya zorlayamaz."

"Konumuz bu değil. Ama bundan sonra en küçük bir zayıflık belirtisine bile tepki göstereceğini sanıyorum."

"Sen ne demek istiyorsun, Tanrı aşkına?"

Wallander birden kendini yitirip avazı çıktığı kadar bağırmıştı.

"Sinirlenmene gerek yok. Ben sana olanları anlattım, hepsi bu."

"Elimizde çözmemiz gereken beş cinayet var," dedi Wallander. "Son derece soğukkanlı ve organize olmuş bir katil söz konusu. Cinayetleri neden işlediğine ilişkin en küçük bir ipucu dahi yok elimizde ve katilin yeni bir cinayet işleyip işlemeyeceğini de bilmiyoruz. Kurbanlardan biri meslektaşımızdı. İnsanların bu koşullarda zaman zaman öfkeleneceğini kabul etmelisin. Bu araştırma bir çay partisi değil."

Lisa Holgersson güldü. "Bu deyimin bu bağlamda kullanıldığını ilk kez duyuyorum."

"O zaman hangi koşullarda çalıştığımızı da unutma," dedi Wallander. "Hepsi bu."

"Ben sana olanları sıcağı sıcağına haber vermek istemiştim."

"Biliyorum ve teşekkür ederim."

Konuşma sona erdiğinde Wallander yeniden kanepeye uzandı. Kuşkularından arınmamıştı ve Thurnberg'i nasıl pes ettireceğini düşünmeye başlamıştı. Sorumluluklardan uzaklaştırılma fikri onu çok ürkütüyordu. Böylesi bir soruşturmadan sorumlu olmak demek çok yoğun baskıların ve

stresin altında çalışmak demekti ama aşağılanma düşüncesi hepsinden ürkütücüydü.

Wallander biriyle konuşmak, gereksinimi olan psikolojik desteği verecek biriyle dertleşmek için yanıp tutuşuyordu. Saat 21.15 olmuştu. Kimi arasaydı? Martinsson mu yoksa Höglund'u mu? Aslında en çok konuşmak istediği kişi Rydberg'di. Ne var ki, Rydberg mezarında yatıyordu ve konuşamazdı. Aklına Nyberg geldi. Özel konulardan pek konuşmazlardı ama Wallander, söylemek istediklerini Nyberg'in anlayacağından emindi. Huysuz ve açık sözlü yapısı bu durumda işe yarayabilirdi. Ayrıca Wallander, Nyberg'in yeteneklerine saygı duyduğunu da biliyordu. Nyberg'in başka birinin yanında çalışmak istemeyeceğinden emindi.

Wallander, Nyberg'in ev telefonunu çevirdi. Her zamanki gibi ters bir sesle telefonu açtı. Wallander, Martinsson'a Nyberg'in telefonda hiçbir zaman dostça bir tavırla konuşmadığından sık sık dert yanardı.

"Konuşmamız gerek," dedi Wallander.

"Ne oldu?"

"Soruşturmayla bir ilgisi yok. Ama seni görmem gerekiyor."

"Bekleyemez mi?"

"Hayır."

"15 dakika sonra karakolda olurum."

"Başka bir yerde buluşalım. Bir bara gidip bira içeriz diye düşünmüştüm."

"Bara mı gideceğiz? Neler oluyor?"

"Özellikle gitmek istediğin bir bar var mı?"

"Ben hiç dışarı çıkmam," dedi Nyberg son derece ters bir sesle. "En azından Ystad'da çıkmam."

"Meydanda yeni bir yer açıldı. Hem lokantası hem barı var," dedi Wallander. "Antikacının yanında. Orada buluşalım."

"Takım elbise ve kravat mı takmam gerekiyor?"

"Seni takım elbiseli düşünemiyorum," diye karşılık verdi Wallander.

Nyberg yarım saat sonra orada olacağına söz verdi. Wallander gömleğini değiştirdikten sonra evden çıktı. Lokanta kalabalık değildi. Sordu-

ğunda lokantanın 23.00'de kapandığını söylediler. Karnının acıktığını fark edince, mönüyü karıştırmaya koyuldu. Mönüdeki fiyatlar karşısında şok olmuştu. Artık dışarda yemek yemek de hayal olacaktı anlaşılan. Ama yine de Nyberg'in parasını çekecekti.

Nyberg söylediği gibi tam yarım saat sonra geldi. Takım elbise giymiş, kravat takmış ve genelde dağınık olan saçlarını suyla ıslatarak geriye doğru taramıştı. Takım elbisesi hem biraz eski hem de üstüne göre büyüktü. Nyberg, Wallander'in karşısına geçerek oturdu.

"Burada yeni bir lokanta açıldığından haberim yoktu," dedi.

"Yeni açıldı," diye karşılık verdi Wallander. "Beş ya da altı yıl önce. Yiyecek bir şey ister misin?"

"Aç değilim," dedi Nyberg.

"O zaman hafif bir şeyler söyleyelim."

"Sen ne istersen söyle," dedi Nyberg ve mönüyü kenara koydu.

Yemeklerin gelmesini beklerken birer bardak bira içtiler. Wallander, Holgersson'la arasında geçen konuşmayı hiçbir ayrıntıyı atlamadan anlattı.

"Sen genelde böylesine şeylere pek önem vermezdin," dedi Nyberg, Wallander sözlerini tamamladığında. "Ama senin neden sinirlendiğini anlıyorum. Şu anda kendi içimizde anlaşmazlık değil tersine tam bir uyum yaşamalıyız."

Wallander bir an için Thurnberg'le aynı fikirdeymiş gibi konuya yaklaştı. "Sence haklı olabilir mi? Soruşturmayı başka biri üstlenmeli mi, ne dersin?"

"Kim?"

"Martinsson?"

Nyberg ona şaşkınlıkla baktı. "Dalga mı geçiyorsun?"

"Peki, ya Hansson, ona ne dersin?"

"Belki on yıl sonra. Bu, şu ana dek karşımıza çıkan en berbat ve karmaşık soruşturma. Görevin başkasına verilmesi için hiç de uygun bir zaman değil."

Yemekleri gelmişti. Wallander sürekli olarak Thurnberg'den söz ediyordu, ama Nyberg ona tek heceli yanıtlar veriyor ve ayrıntıya girme-

meye özen gösteriyordu. Wallander sonunda ipin ucunu kaçırdığını fark etti. Nyberg haklıydı. Daha fazla söyleyecek bir şey yoktu. Gerekirse Nyberg ona arka çıkacağına ve destekleyeceğine söz verdi. Birkaç yıl önce Holgersson, Björk'ün yerine polis şefi olarak atandığında Wallander işlerin yoğunluğu konusunu gündeme getirmişti. Nyberg bu şikâyetlerden sonra daha iyi bir konuma getirilmişti. Bu konuyu aralarında hiç konuşmamışlardı ama Wallander, Nyberg'in olayda üstlendiği rolün öneminin farkında olduğunu biliyordu.

Nyberg haklıydı. Enerjilerini Thurnberg üzerinde daha fazla harcamalarına gerek yoktu. Ellerindeki soruşturma için enerjilerini saklamak zorundaydılar. Birer bardak daha bira ısmarladıktan sonra garson lokantanın az sonra kapanacağını kibar bir dille anımsattı. Son biralarını içtikten sonra Wallander, Nyberg'e kahve içmek isteyip istemediğini sorunca, Nyberg istemediğini söyledi.

"Ben günde yirmi fincan kahve içiyorum," dedi. "Bana enerji veriyor. Kahve sayesinde kendimi zinde hissediyorum."

"Polislerin kahvesiz yaşayabileceklerine inanmıyorum," dedi Wallander.

"Bana sorarsan çalışan herkesin kahveye gereksinimi var."

Bir süre kahvenin önemi üstünde düşündüler. Yan masadakiler kalktı.

"Şu son cinayetler kadar garip bir şeyin üstünde daha önce çalıştığımı hiç sanmıyorum," dedi Nyberg birden.

"Ben de. Anlaşılmaz bir vahşet söz konusu. İnsan neden birilerini böyle hunharca öldürebilir, bir türlü anlayamıyorum."

"Öldürme tutkusu olabilir," dedi Nyberg. "Cinayetlerini soğukkanlılıkla işleyen ve tasarlayan kan tutkusuyla yanıp tutuşan biri de olabilir pekâlâ."

"Haklı olabilirsin," dedi Wallander. "Peki ama Svedberg onu nasıl bu kadar çabuk saptayabildi? Ben işte bunu anlamakta zorlanıyorum."

"Bunun tek bir akılcı açıklaması var; Svedberg katilin kim olduğunu önceden biliyordu. Ya da yoğun kuşkuları vardı. Ama sonra da insanın

aklına madem biliyordu neden bundan kimseye söz etmediği sorusu geliyor ve bence en önemli soru da bu."

"Acaba tanıdığımız biri olabilir mi?"

"Şart değil. Başka bir olasılık daha var. Svedberg katilin kim olduğunu bilmediği gibi bu konuda yoğun kuşkuları da yoktu ama katilin tanıdığı biri olmasından korkuyordu."

Wallander, Nyberg'in sözlerindeki mantığı anladı. Birinden kuşkulanmak ve bir şeyden korkmak her zaman aynı şey demek değildi.

"Bu da neden bazı şeylerin sır olarak saklandığını açıklıyor," diye sürdürdü konuşmasını Nyberg. "Katilin tanıdığı biri olmasından korkuyordu ama bundan emin değildi. Bu konuda emin olmadan bizlerle konuşmak istemedi ve eğer yanıldığı ortaya çıksaydı her şeyi unutacak, hiçbir şey olmamış gibi davranacaktı."

Wallander, Nyberg'i büyük bir dikkatle dinliyordu. Daha önce aklına gelmeyen bir bağlantıyı görmeye başlamıştı.

"Svedberg'in gençlerin ortadan kaybolduğunu bir şekilde duyduğunu varsayalım, "dedi. "Bu olayın kendisini çok korkuttuğunu ve tanıdığı birinden kuşkulanmaya başladığını varsayalım. Hatta haklı olduğunu bildiğini ve gençlerin ortadan kaybolmalarından kimin sorumlu olduğunu bildiğini de varsayalım. Gençlerin öldürüldüğünü bilmek zorunda değildi, kaybolmalarını bilmesi yeterliydi."

"Bilmediğinden eminim," dedi Nyberg. "Svedberg'in böylesi ağır bir yükü taşıyabilecek biri olduğunu sanmıyorum."

Wallander onaylarcasına başını salladı. Nyberg haklıydı.

"Dolayısıyla gençlerin öldürüldüğünü bilmiyordu," dedi. "Ama bu söz konusu olan kişiyle ilgili yoğun korku ve kuşkuları vardı. Peki sonra ne oldu?"

"Öldürüldü."

"Cinayet yeri bir şekilde düzenlenmişti. Biz de önce içeriye hırsız girdi sanmıştık. Ve evde eksik olan bir eşya vardı; Svedberg'in teleskopu. Ve bu teleskop Sture Björklund'un evinde karşımıza çıktı."

"Kapı," dedi Nyberg. "Svedberg'in katiline kapıyı kendi elleriyle açtığından eminim. Ya da belki adamın anahtarı vardı."

"Mutlaka onun tanıdığı biri olmalı, o eve daha önce defalarca gelmiş biri."

"Svedberg'in bir kuzini olduğunu bilen biri. Katil teleskopu Björklund'un evine bir şekilde koyarak suçu onun üstüne atmaya çalışıyor."

Garson elinde hesapla geldi ama Wallander konuşmalarını bitirmek istemiyordu.

"Buradaki ortak payda ne? Elimizde yalnızca iki kişi var. Bunlardan biri Bror Sundelius, diğeriyse Louise adında kim olduğu ve nerede yaşadığı bilinmeyen bir kadın."

Nyberg olumsuzca başını salladı. "Bu cinayetleri bir kadın işleyemez," dedi. "Ama birkaç yıl önce de aynı şeyi söylemiş, sonra da yanıldığımızı anlamıştık."

"Bror Sundelius olamaz," dedi Wallander. "Ayakları sakat. Zihinsel bir sorunu yok ama sağlığı bozuk."

"O zaman hâlâ bilmediğimiz biri söz konusu," dedi Nyberg. "Svedberg'in başka yakın arkadaşları da olmalı."

"Ben biraz geriye döneceğim," dedi Wallander. "Yarın Svedberg'in yaşamını incelemeye başlayacağım."

"Bence bu yapılması gereken en iyi iş," diye onu onayladı Nyberg. "Ben de adli tıp raporlarını özellikle parmak izlerinin sonuçlarını inceleyeceğim. Somut bir şeyler elde edeceğimizi umarım."

"Silahlar," dedi Wallander. "Onlar da çok önemli."

"Ludvika'daki Wester çok uyumlu biri," dedi Nyberg. "Onunla işbirliği yapacağım."

Wallander hesabı aldı. Nyberg hesabı bölüşmek istiyordu.

"İş yemeği diye gösterebiliriz," dedi Wallander.

"Başaramayabilirsin," dedi Nyberg.

Wallander cüzdanını çıkarmak için elini cebine attı. Cüzdan yoktu. Birden onu mutfak masasının üstünde unuttuğunu hatırladı.

"Hesabı ben ödemek istiyordum ama galiba cüzdanımı evde unutmuşum."

Nyberg cüzdanını çıkararak içinden 200 kron sayıp hesabın üstüne koydu. Ama daha bir o kadar koyması gerekiyordu.

"Köşede bir bankamatik var," dedi Wallander.

"Kredi kartı kullanmam," diye karşılık verdi Nyberg.

Birkaç kez lokantanın ışıklarını yakıp söndüren garson yanlarına yaklaştı. Lokantada onlardan başka kimse kalmamıştı. Nyberg kimliğini çıkararak garsona gösterdi. Garson kimliğe kuşkuyla baktı.

"Veresiyemiz yok," dedi.

"Biz polisiz," diye araya girdi Wallander öfkeyle. "Cüzdanımı evde unutmuşum."

"Kredi açamayız," dedi garson. "Eğer paranız yetişmiyorsa sizi rapor etmem gerekiyor."

"Kime rapor edeceksin?"

"Polise."

Wallander iyice sinirlenmişti ama Nyberg onu yatıştırmaya çalıştı. "Bu çok ilginç olabilir."

"Ödeyecek misiniz, ödemeyecek misiniz?" diye sordu garson.

"Bence polis çağırsan iyi olacak," dedi Wallander alaycı bir sesle.

Garson yanlarından ayrılarak önce lokantanın kapısını kilitledi sonra da telefona gitti.

"Geliyorlar," dedi. "Polis gelinceye dek dışarıya çıkamazsınız."

Beş dakika beklediler, sonra da bir polis arabasının sesi duyuldu ve iki polis içeri girdi. Polislerden biri Edmundsson'du. Wallander ve Nyberg'e baktı.

"Küçük bir sorunumuz var," dedi Wallander. "Cüzdanımı evde unutmuşum ve Nyberg'in de parası çıkışmadı. Bu garson hanım da bize kredi vermeye yanaşmadığı gibi Nyberg'in kimliğini de beğenmedi."

Edmundsson bu sözlere kahkahalarla gülmeye başladı. "Hesap kaç para tuttu?"

"400 kron."

Cüzdanını çıkararak hesabı ödedi.

"Benim suçum değil," dedi garson. "Patron asla kredi verilmesini istemiyor."

"Buranın sahibi kim?" diye sordu Nyberg.

"Fredriksson. Alf Fredriksson."

"İri yapılı biri mi?" diye sordu Nyberg. "Svarte'de de mi oturuyor."

Garson evet dercesine başını salladı.

"Onu tanıyorum," dedi Nyberg. "İyi biridir. Nyberg ve Wallander selam söyledi dersin."

Sokağa çıktıklarında polis arabası oradan ayrılmıştı. "Bu yaşadığım en garip ağustos ayı," dedi Nyberg. "Ayın on beşi oldu ve hava hâlâ sıcak."

Hamngatan'a geldiklerinde birbirlerinden ayrıldılar.

"Katilin tekrar bir cinayet işleyip işlemeyeceğini bilmiyoruz," dedi Wallander ayrılmadan önce." İşin en berbat yanı da bu."

"İşte bu yüzden onu bir an önce yakalamalıyız," diye karşılık verdi Nyberg. "Hem de en kısa zamanda."

Wallander ağır adımlarla evine gitti. Nyberg'le konuşmak iyi olmuştu, ama yine de kendini rahat ve huzurlu hissetmiyordu. Kabul etmek istememesine karşın, Thurnberg'in tepkisi ve Holgersson'un konuşmaları canını gerçekten de çok sıkmıştı. Thurnberg'e haksızlık mı ediyordu? Yoksa haklı olan o muydu? Bu soruşturmanın başına başka biri mi getirilmeliydi?

Wallander eve gider gitmez kahve için ocağa sıcak su koyup mutfak masasının başına geçip oturdu. Camın kenarındaki termometre hava sıcaklığının 19 derece olduğunu gösteriyordu. Wallander bir kâğıt ve kalem aldı, gözlüklerini bir süre aradıktan sonra kanepenin altında buldu.

Elinde kahve fincanı, mutfak masasının etrafında dolaşmaya başladı. Ne yazacağına bir türlü karar veremiyordu. Daha önce hiçbir meslektaşı için bir şeyler yazmak zorunda kalmamıştı. Şimdi bu görevi kabul ettiği için pişman olmuştu. Yalnızca bir hafta önce insan iş arkadaşını başından vurulmuş yerde kanlar içinde bulduğunda hissettiklerini nasıl ifade edebilir?

Sonunda oturarak yazmaya başladı. Yirmi yıl önce Svedberg'le ilk karşılaşmasını hâlâ anımsıyordu. Svedberg'in saçları o günlerde dökülmeye başlamıştı. Konuşmasının yarısına geldiğinde yazdıklarını yırtarak yeniden başladı. Bitirdiğinde saat gece yarısını geçmişti, ama bu kez yazdıklarından hoşnuttu.

Balkona çıktı. Dışarıda yoğun bir sessizlik vardı ve hava hâlâ sıcaktı. Nyberg'le konuştuklarını anımsadı. Birden gözünün önüne yarığın içinde bir cenin gibi kıvrılmış yatan Isa Edengren geldi. Wallander balkon kapısını açık bırakarak içeri girdi. Karanlığın içinde bir adamın tekrar cinayet işlemeye hazırlandığı düşüncesini bir türlü aklından çıkaramıyordu.

22

Çok uzun bir gün olmuştu. Ayrılması gereken birçok paket, taahhütlü mektuplar ve bankadan gönderilen mektuplar vardı. Saat 14.00 olmuş ve işini hâlâ bitirememişti.

Eskisi gibi olsa işin umduğundan fazla sürmesine sinirlenirdi. Oysa artık bu tür şeylere sinirlenmiyordu. Kişiliğinde yaptığı olağanüstü değişiklik zamanı farklı algılamasına neden olmuştu. Geçmiş ya da gelecek diye bir şeyin olmadığını fark etmişti sonunda. Yitirilecek ya da kazanılacak bir zaman da yoktu. Önemli olan tek şey eylemdi.

Posta çantasını ve para kutusunu bir kenara kaldırarak duş yaptı sonra da giyindi. Sabahtan beri ağzına bir lokma koymamıştı. Postaneye gidip postayı ayırmadan önce bir iki lokma bir şey yemişti, o kadar. Ama karnı acıkmamıştı. Bu çocukluğundan beri anımsadığı bir duyguydu. Heyecan verici bir olay söz konusu olduğunda iştahını yitirirdi. Ses geçirmez odaya giderek ışıkları yaktı. Sabah işe gitmeden önce yatağını yapmıştı, mektupları lacivert renkli yatak örtüsünün üstüne yaydı. Sonra da bağdaş kurarak yatağın ortasına geçip oturdu. Mektupları daha önce de okumuştu. Dikkatini çekenleri almak ilk adımdı. Zarfları zedelemeden büyük bir dikkatle mektupları açtı. Mektupları kopya etti ve sonra bir kez daha okudu. Geçen yıl kaç mektup açtığını, kopyaladığını ve okuduğunu bilmiyordu. İki yüz civarında olmalıydı. Mektupların çoğu önemsizdi. Tekdüze ve sıkıcıydılar. Oysa Lena Norman'ın Martin Boge'ye yazdığı mektup çok farklıydı...

Bu düşünceyi kafasından uzaklaştırdı. Neyse ki, tüm taşlar yerine oturmuştu. Onları düşünmesine artık gerek yoktu. Sonuncusu oldukça güç ve zor olmuştu. Önce Östergötland'a gitmesi, sonra zifiri karanlıkta kendisini takımadanın ucundaki küçük adaya götürebilecek yeterince büyük bir tekneyi gecenin karanlığında bulması gerekmişti.

Giriştiği iş zaman zaman son derece sıkıcı olmuştu ve aşırı çaba göstermek zorunda kalmaktan da hiç hoşlanmıyordu. Bu kendi direnişini alt etmek anlamına geliyordu. Yatağın üstüne dağılmış mektuplara baktı. Mayıs ayında evlenmeyi planlayan bir çiftin mektuplarını seçti. Bu fikir, yaşamındaki diğer olaylarda olduğu gibi bir şans eseri gelmişti kafasına. Mühendislik yaptığı yıllarda yaşamında şansa yer yoktu. Oysa şimdi her şey değişmişti. Şansın ve rastlantının karşılıklı olarak birbirini etkilemesi kişinin yaşamında bir dizi beklenmedik fırsatların karşısına çıkması anlamındaydı. İstediği her şeyi seçip alabilirdi artık.

Posta kutusunun üstündeki posta var anlamına gelen küçük bayrağın ona göre bir anlamı yoktu. Ama kapıyı vurup mutfağa girdiğinde masanın üstünde yüzlerce davetiyenin beklediğini gördü. Yakında gelin olacak genç kız onu içeri almıştı. Kızın adını artık anımsamıyordu ama genç kızın neşeli ve mutlu tavırlarına nasıl da öfkelendiğini anımsıyordu. Genç kızın davetiyelerini alıp postalamıştı ve yakında gerçekleşecek Yaz Dönümü kutlamalarına katılma planına kendini o denli kaptırmış olmasaydı büyük olasılıkla genç kızın düğünüyle yakında ilgilenecekti.

Yeni fırsatlar birbiri ardına karşısına çıkıyordu. Önünde duran altı zarfın tümü de düğün davetiyesiydi. Davetiyenin içindeki mektupları okuyarak her çift hakkında gerekli bilgiyi edinmişti. Nerede oturduklarını, nasıl insanlar olduklarını ve nerede evleneceklerini biliyordu. Önünde duran davetiyeler ona başka çiftleri anımsatmıştı.

Artık en önemli göreve başlayabilirdi. Bu da hangi çiftin en mutlu çift olduğuna karar vermekti. Her zarfı tekrar gözden geçirdi. Bir yandan da çiftlerin birbirlerine ya da arkadaşlarına yazdığı mektupları anımsamıya çalışıyordu. İçinde bulunduğu anın tadını çıkararak mutlulukla gülümsedi. Artık tek sorumlu kişi kendisiydi. Bu ses geçirmez odada yaşamının

önceki dönemlerinde dışlanma duyguları ve yanlış anlaşılma gibi kendisine acı çektiren her şey artık çok uzakta kalmıştı. Bu odada yaşamın ipleri kendi elindeydi ve canı istediği gibi davranabilirdi.

Artık hiçbir şey zor değildi. Ya da hemen hemen hiçbir şey. İki yıldan fazla bir süre boyunca nasıl aşağılandığını düşünmeye hâlâ cesaret edemiyordu. Gazetelerdeki tüm ilanlara mektuplar yazıp özgeçmişini göndermiş ve sayısız işyerine giderek görüşmüştü.

Tüm bunlar eski benliğiyle ilişkisini kesmeden ve her şeyi arkada bırakmadan önceydi. Yeni biri olmadan.

Şanslı insanlardan biri olduğunun bilincindeydi. Postacı yardımcılığı gibi bir işi bugün asla bulamayacağını biliyordu. Birçok profesyonelin önü tıkalıydı. İnsanlar oturmuş iş bekliyorlardı. Bunu mektupları dağıtırken daha iyi görebiliyordu. İnsanlar evlerinde oturmuş mektup bekliyordu. Bu kısır döngüden nasıl kurtulacaklarından haberleri bile yoktu.

Sonunda Köpingebro'nın hemen dışındaki evlerinde 17 Ağustos Cumartesi günü evlenecek olan çifti seçti. Birçok kişiyi düğüne davet etmişlerdi. Postalaması için kendisine kaç tane davetiye verdiklerini anımsayamıyordu bile. Mektupları almak için evlerine gittiğinde evlenecek çift mutluluktan uçarcasına onu kapıda karşılamışlardı. Aslında onları oracıkta öldürebilirdi. Ama her zamanki gibi kendini denetlemeyi başarmıştı. Çifti tebrik etmişti. Kimse onun o sırada neler düşündüğünü tahmin bile edemezdi.

Bir insanın öğrenmesi gereken en önemli sanat, özdenetimdi.

Cuma sabahı Wallander ciddi olarak Svedberg'in yaşamı üstünde çalışmaya başladı. Sabah saat yedide karakola gelmiş ve belirgin bir isteksizlikle görevinin başına geçmişti. Ne aradığını tam olarak kendisi de bilmiyordu, ama Svedberg'in yaşamında bir şey onun öldürülmesinin nedenini ortaya çıkarmalıydı. Bu ölmüş olan birinden yaşam belirtileri göstermesini beklemek gibi bir şeydi.

O sabah Ylva Brink arayarak Jan Söderblom adında birinin aradığını söylemişti. Ylva Brink onun gençliğinde askerlik ve polis eğitim okulu

döneminden Svedberg'i tanıdığını söylemişti. Söderblom evlenip Malmö ya da Landskrona'ya taşındığında, Svedberg'le eskisi kadar sık görüşemediklerini sözlerine eklemişti Ylva Brink. Wallander'i en çok ilgilendiren Sönderblom'un Svedberg gibi bir polis olmasıydı. Tam Malmö polis karakoluna telefon etmeye hazırlanırken kapıda Nyberg göründü. Wallander onun yüzündeki ifadeden önemli bir şeyin olduğunu anlamıştı.

"Birçok şey oluyor," dedi Nyberg ve elindeki faks mesajlarını Wallander'e doğru salladı. "İstersen konuya cinayet silahlarıyla başlayabiliriz. Av tüfeğinin yanı sıra Ludvika'dan çalınan tabancanın da ormalık alanda kullanılan silahla aynı olma olasılığı var."

"Ciddi misin?"

"Bana sorarsan silah o."

"Güzel," dedi Wallander. "Böylesi bir habere gereksimimiz vardı."

"Parmak izleri de var," diye sürdürdü konuşmasını Nyberg. "Av tüfeğinde bir başparmak izi bulduk. Ormanlık alandaki şarap kadehlerinden birinde de bir başparmak izi bulduk."

"Aynı parmak mı?"

"Evet."

"Kayıtlarda var mı?"

"Bizim kayıtlarımızda yok. Ama gerekirse bu başparmak izini tüm dünyaya yollayacağım."

"O zaman söz konusu kişi aynı adam," dedi Wallander yavaşça. "Hiç olmazsa bu kadarını biliyoruz."

"Öte yandan Svebderg'in parmak izinden başka bir iz yoktu teleskopta."

"Bu da teleskopu Björklund'un evine kendisinin götürdüğünü mü gösterir?"

"Şart değil. Teleskopu taşıyan kişi eldiven giymiş olabilir."

"Av tüfeğinde de aynı parmak izi var," dedi Wallander. "Peki ama Svedberg'in evindeki parmak izlerini henüz bilmiyoruz. Evdeki o kaosu kimin çıkardığını öğrenmek zorundayız. Svedberg mi yoksa başka biri mi, ya da ikisi birden mi?"

"Bu konunun açığa çıkması için biraz beklememiz gerekecek, üzerinde çalışıyorlar."

Wallander ayağa kalkarak duvara yaslandı. İşin bu kadar olmadığını hissediyordu.

"Av tüfeğinde Svedberg'in parmak izine rastlamadık," dedi Nyberg. "Bu hiçbir şey anlamına gelmez ya da gelebilir."

"Epey yol aldık sayılır," dedi Wallander. "Katilin bir kişi olduğunu biliyoruz."

"Belki de başsavcıya haber versek iyi olacak," dedi Nyberg gülümseyerek. "Bu haber onun moralini düzeltir."

"Düzeltmeyebilir de. Kötü şöhretimizi sürdürmeyeceğiz. Raporunu yazıp yollayacağım."

Nyberg odadan çıkınca, Wallander ahizeyi kaldırıp Malmö Karakolu'nu aradı ve polis memuru Jan Söderblom ile görüşmek istediğini söyledi. Genellikle hırsızlık olaylarında görev yapan bu isimde bir dedektif vardı ama izindeydi ve Yunan adalarından ancak çarşamba günü dönecekti. Wallander onunla en kısa zamanda görüşmek istediğine ilişkin bir not bıraktı. Söderblom'un ev numarasını aldı. Telefonu kapatır kapatmaz Höglund aralık kapıdan başını içeri uzattı. Elinde Svedberg'in cenaze töreninde okuyacağı Wallander'in yazdığı yazı vardı.

"Okudum," dedi. "Bence çok dürüstçe kaleme alınmış. Bir o kadar da etkileyici. Zaten bu iki unsur da birbirinden ayrılmaz. Hiç kimse sonsuzluk ve karanlığın içindeki aydınlıkla ilgili kuru bir konuşmadan etkilenmez."

"Sence uzun değil mi?" diye sordu Wallander kaygıyla.

"Yüksek sesle okudum ve beş dakikadan az sürdü. Ben cenazelerde genellikle konuşmam ama bence bunun uzunluğu ideal."

Wallander ona Nyberg'in söylediklerini anlattı.

"Bu çok büyük bir adım," dedi Wallander sözlerini bitirdiğinde. "Silahları çalan kişiyi ya da kişileri bir bulabilsek."

"Bu kolay olmayacak ama deneyeceğiz elbette. Silahların resimlerini gazetelerde yayınlamanın yararı olup olmayacağını düşünüyorum. Tabancayla av tüfeğinin resmini."

"Saat 11.00'de basın toplantısı var," dedi Höglund. "Son günlerde gazeteciler Lisa'nın peşini bırakmıyor. Kim bilir belki de onlara silahlardan söz etsek iyi olur. İki olay arasında bir ilişki olduğunu basına söyleyerek ne kaybederiz? Bu ülkenin uzun zamandan beri tanık olmadığı bir dizi cinayet söz konusu."

"Haklısın," dedi Wallander. "Toplantıya ben de geleceğim."

Höglund kapıya doğru gitti. "Başımızda bir de bir türlü ele geçirilemeyen Louise var," dedi. "Kimsenin görmediği, tanımadığı Louise. Duyumlarda bulunmak için birçok kişi aradı ama somut bir şey yok."

"Çok garip," dedi Wallander. "Ama onu biri mutlaka bir yerlerde görmüş olmalı. Danimarka'ya haber verme konusunu tartıştık."

"Neden tüm Avrupa'ya değil de yalnızca Danimarka'ya?"

"Haklsın," dedi Wallander. "Neden olmasın? Ama önce ve hiç zaman yitirmeden Danimarka ile işe başlayalım."

"Lena Norman'ın evini araştırmak için Lund'a gidiyorum," dedi Höglund. "Hansson'a bu işle ilgilenmesini söylerim."

"Hansson'a söyleme, onun işi başından aşkın," dedi Wallander. "Arabaların bulunmasıyla ilgileniyor. Bu işi yapacak başka birini bul."

"Desteğe acil gereksimimiz var," dedi Höglund. "Lisa bugün öğleden sonra Malmö'den birkaç kişinin geleceğini söyledi."

"Svedberg'e gereksimimiz var," dedi Wallander. "Hepsi bu. Onun burada olmasına alışamadık."

Bu sözlerden sonra odada kısa bir sessizlik oldu sonra Höglund gitti. Wallander camı açtı. Hava hâlâ sıcaktı, yalnızca hafif bir rüzgâr esiyordu. Telefon çaldı. Arayan Ebba'ydı. Sesi yorgun çıkıyordu. Wallander onun şu son birkaç yıl içinde nasıl da birden yaşlandığını geçirdi aklından. Oysa Ebba eskiden herkesi neşelendiren canlı bir kadındı. Şimdilerdeyse hemen hemen her zaman yorgundu ve hatta bazen arayanları söylemeyi bile unutuyordu. Önümüzdeki yaz emekli olacaktı ama kimse şimdiden bunu düşünmek istemiyordu.

"Larsson adında bir polis arıyor. Valdemarsvik Karakolu'ndan olduğunu söyledi," dedi Ebba. "Bağlayayım mı? Herkes meşgul."

Larsson, Östgöta aksanıyla konuşuyordu.

"Norrköping'den Harry Lundström genç kızın Bärnsö Adası'nda öldürüldüğü gün Gryt civarında herhangi bir şeyin çalınıp çalınmadığına ilişkin size haber vermemizi söyledi."

"Evet, bu doğru."

"Snäckvarp'daki hırsızlık olayının sizi ilgilendireceğini düşündük. Mal sahibi tam olarak ne zaman olduğunu söyleyemiyor çünkü olay gerçekleştiğinde kendisi orada değilmiş. Ama altı metre boyunda dümeni hafifçe yüksek bir platforma oturtulmuş küçük bir tekne, Snäckvarp'ın güneyindeki küçük koyda bulundu."

Wallander'in tekneler konusunda pek fazla bir bilgisi yoktu.

"Bärnsö Adası'na gidebilecek kadar büyük mü?"

"Rüzgâr sert esmediği sürece bu tekneyle Gotland'a kadar gidebilirsiniz."

Wallander bir an düşündü. "Parmak izi var mı?"

"Baktık," dedi Larsson. "Dümen yağlıydı bu da bizim parmak izlerini kolayca bulmamızı sağladı. Norrköping yoluyla size ulaştırılacak. Bu olaylarla Harry ilgileniyor."

"Teknenin bulunduğu yere yakın bir yol var mı?" diye sordu Wallander.

"Tekne sazların arasına saklanmış. Ama yürüyerek on dakikada Snäckvarp'a ulaşılabilir. Oradan sahile uzanan toprak bir yol var."

"Bu önemli," dedi Wallander.

"Orada işler nasıl? Katilin izini buldunuz mu?"

"Çalışıyoruz. Bu tür işler zaman alır."

"Kızla hiç karşılaşmamıştım ama birkaç yıl önce Edengrenlerle bir iki kez karşılaşmıştım."

"Neden?"

"Yasadışı balıkçılıktan. Başkalarının sularına ağlarını atmıştı."

"Orada avlanmak yasak mı?"

"Duruma göre değişir. Ama o böylesi basit konularla ilgilenmemişti. Dürüst olmam gerekirse bence o adam gerçek bir başbelası. Ama şimdi elbette onun adına üzülüyorum, ne de olsa kızı öldürüldü."

"Yalnızca yasadışı balıkçılık mı söz konusuydu?"

"Bildiğim kadarıyla evet."

Wallander aradığı için teşekkür etti. Sonra da Norrköping'den Harry Lundström'ü aradı ve cep telefonuna yönlendirdi. Lundström, Vikboland dışında bir yerde arabadaydı. Wallander ona ormanlık alandaki cinayet silahını saptadıklarını ve çok kısa bir zaman içinde de Bärnsö Adası'nda kullanılan silahla ilgili bilgi edineceklerini söyledi. Lundström de adada bulunan parmak izlerinden emin olmadıklarını, ama Snäckvarp'taki çalıntı tekneyi söz konusu katilin kullandığını düşündüklerini söyledi.

"Adalılar olanlardan endişeliler," dedi. "Bu adamı bir an önce yakalamalısınız."

"Evet," dedi Wallander. "Biliyorum ve yakalayacağız."

Konuşma sona erdiğinde Wallander yerinden kalkarak kahve almak için kantine gitti. Saat 09.30 olmuştu. Yolda aklına bir şey geldi, hemen odasına geri dönerek Skårby'de oturan Lundberg ailesinin telefonunu çevirdi. Lundberg'in eşi telefonu açtı. Isa öldürüldüğünden bu yana onlarla konuşmadığını fark edince önce başsağlığı diledi.

"Erik yatıyor," dedi karısı. "Kalkacak gücü yok. Evi satıp buralardan uzaklaşmamız gerektiğini söylüyor. Kim bir çocuğa böyle bir şey yapmak ister?"

Isa'yı kızları gibi seviyorlar, diye geçirdi içinden Wallander. Bunu daha önce düşünmeliydim.

Bu soruya verecek bir yanıtı yoktu ama bir yandan da Isa'nın ölümünden kadının kendisini sorumlu tuttuğunu hissetmişti.

"Isa'nın ailesinin geri dönüp dönmediğini öğrenmek için aramıştım," dedi.

"Dün gece geldiler."

"Ben de bunu öğrenmek istiyordum," dedi. Bir kez daha başsağlığı diledikten sonra telefonu kapattı.

Basın toplantısının hemen ardından Skårby'e gitmeyi planladı. Aslında hemen gitmek istiyordu ama toplantı başlamak üzereydi. Ahizeyi kaldırarak Thurnberg'i aradı. Bir gece önce duyduklarından söz etmeden

adli tıp ekibinin soruşturmasına ilişkin son bulgular hakkında kısa bir özet verdi. Wallander bu bulguların tek bir kişiyi arama konusunda odaklaşmaları anlamına geleceğini vurgulayarak sözlerini tamamladı. Thurnberg yazılı raporu görmek için sabırsızlandığını söyleyince Wallander ona bir kopyasını göndereceğine söz verdi.

"Saat 11.00'de basın toplantısı var," dedi Wallander. "Son bulguları basına açıklayacak ve silahların resimlerinin gazetelerde yayınlanmasını isteyeceğiz."

"Elimizde silahların resimleri var mı?"

"En geç yarın elimizde olacak."

Thurnberg karşı çıkmadı ve basın toplantısına katılacağını söyledi. Konuşmayı kısa kesmişlerdi, ama Wallander konuşmanın sonunda ter içinde kaldığını fark etti.

Basın toplantısını karakolun en büyük salonunda yaptılar. Bugüne dek basının hiçbir olaya bu denli ilgi gösterdiğini, Wallander hatırlamıyordu. Podyuma doğru giderken her zamanki gibi heyecanlı ve tedirgindi. Şaşkınlık içinde Thurnberg'in söze başladığını gördü. Böylesi bir şeye daha önce hiç tanık olmamıştı. Per Åkeson ilk konuşmayı her zaman Wallander'e ya da polis şefine bırakırdı. Thurnberg basınla konuşmaya alışıkmışcasına konuşmaya başladı. Yeni bir dönem başlıyor, diye geçirdi içinden Wallander. İçinde kıskançlık kıpırtısı olup olmadığından pek emin değildi. Thurnberg'in söylediklerini dikkatle dinledi. Başsavcı yardımcısı kendini gerçekten de çok başarılı bir şekilde ifade etmişti.

Konuşma sırası Wallander'e gelmişti. Söyleyeceklerini unutmamak için küçük notlar halinde kâğıt parçacıklarına yazmıştı ama doğal olarak bu notları bulamıyordu. Cinayetlerde kullanılan silahların izini Ludvika'ya değin izlediklerini ve Orsa'daki soygunla da bağlantısı olduğuna inandıklarını belirtti. Gazetecilere ayrıca Östergötland takımadalarındaki Bärnsö Adası'nda kullanılan silahta kimlik saptanmasını beklediklerini de sözlerine ekledi. Bunları söylerken bir yandan da kendisini adaya götüren postacı Westin'i düşünüyordu. Onun o anda neden aklına geldiğini ise bilmiyordu. Çalıntı tekneyle ilgili bulguları da açıkladı. Konuşmasını

tamamladığında herkes bir ağızdan bir şeyler söylemeye başlamıştı. Soruların çoğunu Thurnberg yanıtlıyordu, Wallander de fırsat buldukça bir iki soruyu yanıtlayabildi. Martinsson toplantıyı odanın en arkasından izliyordu.

Sonunda akşam gazetelerinden birinin kadın muhabiri bir soru sormak istediğini söyledi. Wallander onu daha önce hiç görmemişti.

"Polisin bu kez hiçbir duyum almadığını, elinde hiçbir ipucu olmadığını söyleyebilir miyiz?" diye sordu Wallander'e dönerek.

"Elimizde birçok ipucu var," dedi Wallander. "Ama herhangi bir tutuklama yapabilecek düzeyde değiliz henüz."

"Ben polisin araştırmasının hiçbir yöne gitmediğini düşünüyorum. Bana kalırsa bu katil daha birçok cinayet işleyecek. Katilin zır deli olduğunu düşünüyorum."

"Bunu bilmiyoruz," diye yanıtladı Wallander. "Zaten bu yüzden de yaklaşımımızı olabildiğince anlaşılır biçimde yapmaya çalışıyoruz."

"Bu bir strateji mi?" diye sordu gazeteci. "Ama insana polisin hangi yana döneceğini bilmediği ve çaresiz bir durumda olduğu izlenimini de veriyor."

Wallander sözlerini sürdürmesi için belli belirsiz başını onaylarcasına sallayan Thurnberg'e baktı.

"Polis asla çaresiz değildir," dedi Wallander. "Çaresiz olsaydık polis olmazdık."

"Peşinde olduğunuz kişinin deli olduğunu düşünmüyor musunuz?"

"Düşünmüyoruz."

"Başka nasıl biri olabilir ki?"

"Bunu henüz bilmiyoruz."

"Bu cinayetleri işleyen kişiyi yakalayacağınızı sanıyor musunuz?"

"Evet, hiç kuşkusuz yakalayacağız."

"Başkaları da ölecek mi?"

"Bilmiyoruz."

Kısa bir sessizlik oldu. Wallander ayağa kalktı, diğerleri bunun toplantının bittiğinin bir işareti olarak algıladı. Wallander, Thurnberg'in top-

lantıyı daha resmi bir dille bitirmek isteyebileceğini aklından geçirdi, ama Thurnberg onu yakalayıp konuşmadan önce odadan çıkıp gitti. Televizyon haber ekipleri danışmanın önünde kendisini bekliyordu. Wallander onlara Thurnberg'le konuşmalarını söyledi. Ebba daha sonra ona Thurnberg'in televizyoncularla konuşmaktan çok hoşlandığını söyledi.

Wallander ceketini almak için odasına gitti. Basın toplantısı sırasında aklına neden Westin'in geldiğini anlamaya çalıştı. Bunun önemli olduğunun farkındaydı. Masasına oturarak düşüncesini incelemeye çalıştı ama başaramadı. Sonunda vazgeçti. Ceketini giyerken Hansson aradı.

"Arabaları buldum," dedi. "Norman'la Boge'ninkini. Biri 1991 model Toyota diğeriyse bir yıl daha yaşlı olan bir Volvo. Sandhammaren'deki oto parktalar. Nyberg'e haber verdim. Buraya geliyor."

"Ben de."

Kasabadan çıkarken Wallander yolun kenarındaki küçük lokantanın önünde arabasını durdurarak bir tane sosisli sandviç yedi. Artık bir litrelik şişelerde maden suyu satın almak bir alışkanlık haline gelmişti. Ne var ki, Dr. Göransson'un verdiği ilacı yanına almayı unutmuştu.

Öfke içinde Mariagatan'a doğru sürdü arabasını. Paspasın üstünde bir yığın mektup vardı. Hudiksvall'daki bir arkadaşını görmeye giden Linda kart, kız kardeşi Kristina'ysa bir mektup yollamıştı. Wallander mektupları alarak mutfağa gitti. Kız kardeşi kaldığı otelin adını ve adresini zarfın arkasına yazmıştı. Kuzey Finlandiya'da Kemi'den yazmıştı mektubu. Kardeşinin orada ne aradığını merak etti. Diğer mektupları açmadı. İlacını içti. Mutfaktan çıkmadan önce masanın üstünde duran mektuplara bakınca aklına bir kez daha Westin geldi. Şimdi neden onu düşündüğünü anlamıştı.

Bärnsö Adası'na giderken Westin bir şey söylemişti. Wallander bunu hatırlamaya çalışıyordu. Gürültülü dümenin başında aralarında geçen konuşmayı yeniden anımsamaya çalıştı ama başaramadı. Ama Westin çok önemli bir şey söylemişti. Otoparktaki araçlara baktıktan sonra onu aramaya karar verdi.

Wallander arabasından inerken kendinden önce gelmiş olan Nyberg'i gördü. Toyota ile Volvo yan yana park edilmişti. Polis alanı kordon altına almış ve arabaların resimlerini çekiyordu. Arabaların kapıları ve bagajları açıktı. Wallander arabasından bir çanta alan Nyberg'in yanına gitti.

"Dün akşam için bir kez daha teşekkür ederim," dedi.

"1973 yılında Stockholm'den eski bir arkadaşım beni görmeye gelmişti," dedi Nyberg. "Bir akşam bir bara gitmiştik. O akşamdan beri dışarı çıktığımı anımsamıyorum."

Wallander birden Edmundsson'un parasını ödemediğini anımsadı.

"Güzel bir geceydi," dedi.

"Hesabı ödemeden tüymeye çalıştığımıza ilişkin söylentiler ortalıkta dolaşmaya başladı bile," dedi Nyberg.

"Thurnberg duymasın da ne söylerlerse söylesinler. Yanlış değerlendirebilir."

Wallander not tutan Hansson'un yanına gitti.

"Bunlar aradığımız araçlar, değil mi?"

"Toyota, Lena Norman'ın, Volvo'da Martin Boge'nin."

"Ne zamandan beri burada duruyorlarmış?"

"Bilmiyoruz. Temmuzda otopark çok yoğunmuş. Ağustosta işler biraz hafiflemiş ve ancak o zaman otopark çalışanları bu araçların uzun zamandan beri burada olduğunu fark etmişler."

"Bunların Yaz Dönümü'nden beri burada olduğunu anlamanın bir yolu var mı?"

"Bu konuyu Nyberg'le konuşmalısın."

Wallander, Toyota'yı incelemeye başlayan Nyberg'in yanına gitti.

"Parmak izleri çok önemli," dedi Wallander. "Arabalar ormanlık alandan buraya getirilmiş olmalı."

"Teknede parmak izini bulduğumuz kişi belki burada direksiyondan bize yine el sallar."

"Ben de aynı şeyi umuyorum."

"Bu ayrıca katilimizin parmak izlerinin ne yurtiçinde ne de dışında kaydı olmadığından emin olduğu anlamına da gelir."

"Ben de aynı şeyi düşünüyordum," dedi Wallander.

Wallander'in orada daha fazla kalmasına gerek yoktu. Babasının evinin bulunduğu kavşaktan geçerken eve bakmadan edemedi. Evin önünde Satılık levhası duruyordu. Durmadı. Satılık levhasını görmek ona garip bir duygu vermişti. Cep telefonu çaldığında Ystad yoluna sapmıştı. Höglund arıyordu.

"Lund'dayım," dedi. "Lena Norman'ın evinde. Buraya gelsen iyi olacak."

"Ne oldu?"

"Geldiğinde görürsün. Bence çok önemli."

Wallander adresi yazdıktan sonra gaza bastı.

23

Blok apartmanlar Lund'un hemen dışındaydı. Her biri dört katlıydı. Bir keresinde, yıllar önce Wallander, Lund'a, Linda'yı görmeye gitmiş ve genç kız bu binaları göstererek orada öğrencilerin oturduğunu söylemişti. Eğer Lund'da üniversiteye gitmeye karar verseydi o da bu binalardan birinde oturacaktı. Wallander kızının ormanlık alana yakın bir yerde oturabilme olasılığı karşısında ürperdi.

Hangi binaya girmesi gerektiğini tahmin etmek zorunda kalmadı, çünkü binalardan birinin önüne bir polis arabası park etmişti. Wallander telefonunu cebine atarak arabadan indi. Çimenlerin üstünde bir kadın güneşleniyordu. Wallander kadının yanına uzanıp hiç olmazsa bir süreliğine uyumayı özlemle geçirdi içinden. Çok yorgundu. Kapının eşiğinde duran polis memuru esnedi. Wallander kimliğini gösterince polis boş gözlerle basamakları işaret etti.

"En üst kat. Asansör yok."

Bunları söyledikten sonra bir kez daha esnedi ve Wallander bir an için memuru uyarmayı düşündü. Şimdilik beş kişiyi öldürmüş bir katili yakalamaya çalışıyorlardı. Esneyen bir polis memuru tarafından selamlanmak hoşuna gitmemişti. Memur aslında ayakta zor duruyordu.

Ama yine de bir şey söylemedi. Basamaklara yöneldi. Katlardan birinden gelen disko müziğinin dışında binada derin bir sessilik vardı. Ağustos ayındaydılar ve okullar henüz açılmamıştı. Lena Norman'ın kapısı aralıktı ama Wallander yine de zili çaldı.

Höglund kapıya geldi. Wallander genç kadının yüzündeki ifadeyi okumaya çalıştı ama başaramadı.

"Telefonda dramatik bir ifadeyle konuşmak istemedim," dedi Höglund aceleyle. "Ama senin neden bunu görmeni istediğimi şimdi anlayacaksın."

Wallander, genç kadının arkasından içeri girdi. Evin içi çok havasızdı. İçerdeki hava beton binalarda sıklıkla karşısına çıkan tanımlanması oldukça güç kuru bir havaydı. FBI'nın bir evin ne denli uzun zamandan beri kullanılmadığını saptayan bir yöntem geliştirdiğini bir yerlerde okumuştu. Nyberg'in elinde böylesi bir yöntem olup olmadığını bilmiyordu.

Nyberg aklına gelince Edmundsson'a olan borcunu anımsadı. Bunu bir an önce ödemesi gerekiyordu. Evin iki odası ve bir mutfağı vardı. Oturma odasıyla çalışma odasına gittiler. Güneş ışınları tozlu mobilyaların üstünde parlıyordu. Duvarlardan birinde birçok resim vardı. Wallander gözlüklerini takarak resimlere baktı. Onu hemen tanıdı. Lena Norman 17. yüzyılı andıran bir ortamda kostümleriyle poz vermişti. Resimde Martin Boge de vardı. Fotoğrafın eski bir kalenin önünde çekildiği anlaşılıyordu. Bir sonraki resim de bir partide çekilmişti. Lena Norman bu resimde de vardı, yanındaysa Astrid Hillström duruyordu. Bu kez dışarda değil içerdeydiler ve yarı çıplaktılar. Wallander onların bu kez bir genelevi canlandırdıkları tahmin etti. Ama ne Norman ne de Hilsström'ün inandırıcı bir yanı yoktu. Wallander yerinde doğrularak tüm duvara bir göz attı.

"Verdikleri partilerde farklı kimliklere bürünmüşler," dedi.

"Bununla kalmıyor, dahası da var," dedi Höglund ve pencerelerden birinin yanında bir açı oluşturan çalışma masasının yanına gitti. Masanın üstü plastik dosyalarla doluydu.

"Bunları inceledim," dedi. "Elbette tümünü değil ama gördüklerim beni yeterince endişelendirdi." Wallander, genç kadının sözünü kesmek için elini kaldırdı.

"Dur bir dakika. Bir bardak su içip tuvalete gitmeliyim."

"Babam da şeker hastası," dedi Höglund.

Wallander kapıda donup kaldı. "Ne demek istiyorsun?"

"Sen de babam gibi davranıyorsun. Bugünlerde alışılmışın dışında su içiyorsun. Ve sürekli olarak da tuvalete gidiyorsun."

Wallander bir an için günlerden beri sakladığı sırrını açıklamayı ve Höglund'a evet, haklısın demeyi istedi. Ama bunun yerine anlaşılmaz bir şeyler mırıldanarak odadan çıkıp gitti. Mutfaktan çıktığında hâlâ tuvaletten sifon sesi geliyordu.

"Sifon bozuk," dedi. "Ama bu bizim sorunumuz değil."

Höglund onun konuşmasını beklercesine bakıyordu.

"Bulduklarımı anlatacağım," dedi. "Ama dahası olduğuna inanıyorum ve tüm bu dosyaları incelediğimizde ne demek istediğim daha net olarak ortaya çıkacak."

Wallander masanın yanındaki iskemleye oturdu. Höglund ayakta duruyordu.

"Kostüm giyiyorlar," dedi Höglund. "Parti veriyorlar ve içinde bulunduğumuz zaman dilimiyle eski çağlar arasında gidip geliyorlar. Zaman zaman geleceğe de yöneliyorlar ama bunu pek sık yapmıyorlar. Belki bu eskiye yönelmekten daha zor olduğu için - bin yıl sonra hatta bırak bin yılı 50 yıl sonra insanların nasıl giyineceklerini kimse bilemez. Oysa eskiden neler giydiklerini biliyoruz. Yaz Dönümü partisinde onlarla birlikte olmayan bazı arkadaşlarıyla konuştuk. Sen Isa Edengren'le konuşma fırsatını bile ele geçirdin. Partilerde giydikleri giysileri Kopenhag'daki bir dükkândan kiraladıklarını da biliyoruz. Ama bundan daha derin ve daha fazla bir şeyler de söz konusu."

Üstünde geometrik şekiller olan bir dosyayı uzanıp aldı. "Onların bir tarikata bağlı oldukları anlaşılıyor," dedi. "Tarikatın kökü Minneapolis'te, Birleşik Devletler'de. Bana Jim Jones tarikatının çağdaşlaştırılmış bir versiyonu gibi geldi. Uyguladıkları kurallar çok ürkütücü, örneğin, mektup zincirini bozan kişilere yoğun tehditler savuruyorlar. Ve sırlarını açıklamaya kalkan kişileri de genellikle hatta her zaman ölümle cezalandırıyorlar. Merkeze üyelik aidatı ödüyorlar, karşılığında da merkez bunlara verecekleri partiler için öneriler içeren listeler gönderiyor ve sırlarına na-

sıl sonuna dek bağlı kalmaları gerektiğini açıklıyor. Ama eylemlerinde her zaman ruhsal bir boyut da söz konusu. Zaman içinde yolculuk yapanların ölüm anlarında yeniden doğumlarına ilişkin zamanı ve dönemi seçebileceklerine inanıyorlar. Bunları okumak oldukça tatsızdı, doğrusunu istersen. Bana kalırsa Lena Norman, bu tarikatın İsveç bölüm başkanıydı."

Wallander dikkatle dinliyordu. Höglund'un kendisini oraya çağırması çok iyi olmuştu.

"Bu kuruluşun bir adı var mı?"

"İsveççe ne dediklerini bilmiyorum. İngilizcedeki adları Kutsal Taşıyıcılar."

Wallander, genç kadının uzattığı dosyayı karıştırmaya başladı. Her sayfada karşısına birçok geometrik şekil çıkıyordu, ama bu şekillerin yanı sıra da eski tanrıların resimleri ve işkence yapılmış cesetlerin resimleri de vardı. Tiksintiyle dosyayı masanın üstüne bıraktı.

"Ormanlık alanda olanlar intikam almak isteği olabilir mi? Yani sırlarını açıkladılar ve öldürüldüler."

"Günümüzde ve çağımızda artık her şeyin olası olabileceğine inanıyorum."

Wallander, genç kadına katılıyordu. Kısa bir süre önce İsviçre ve Fransa'daki bir tarikat üyeleri toplu halde intihar etmişlerdi. Mayıs ayında Martinsson Stockholm'de yapılan bir toplantıya katılmıştı. Toplantının konusu sayıları her gün artan bu tür eylemlerde polisin rolünün tartışılmasıydı. Çağdaş tarikatlar artık tek bir delinin çevresinde olup bitmediğinden işler gittikçe zorlaşıyordu. Artık bu tarikatlar avukatları ve muhasebecileriyle çok iyi organize edilmiş kuruluşlara dönüşmüştüler. Üyeleri maddi sıkıntı çektiğinde merkezden borç alabiliyordu. Böylesi ortamlardan söz konusu olabilecek duygusal şantajın suç eylemi olarak tanımlanması gerektiğiyse net değildi. Çünkü bu doğrultudaki yasalar yeterli değildi. Martinsson konferanstan döndükten sonra Wallander'e bu kan emici vampirleri cezalandıracak, toplumu bunlardan arındıracak yeni yasalar üzerinde çalışıldığını söylemişti.

"Çok önemli bir şeyi bulup çıkarmışsın," dedi Höglund'a. "Bu konuda yardıma gereksimimiz olacak. Emniyet genel müdürü tarikatlar konusunda çalışan özel bir bölüm oluşturdu. Ayrıca Birleşik Devletler'den Kutsal Taşıyıcılar konusunda da yardım istemeliyiz. Hepsinden önemlisi bu tür olaylara karışan gençlerin içlerini dökmelerini sağlamalı ve sırlarını açıklamaları için onlara yardım etmeliyiz."

"Yemin ettikten sonra at ciğeri yiyorlarmış. Hem de çiğ, çiğ," dedi Höglund dosyaya bakarak.

"Bu tür törenleri kim yönetiyor?"

"Lena Norman sanıyorum."

Wallander şaşkınlıkla başını iki yana salladı. "Lena artık yaşamıyor. Sence yeminini bozmuş mudur? Onun yerine kim geçecek?"

"Bilmiyorum. Bu dosyaları baştan sona incelediğimizde belki bu konuda bir şey bulabiliriz."

Wallander yerinden kalkarak camdan dışarı baktı. Çimenlerin üstünde güneşlenen kadın hâlâ oradaydı. Birden aklına Vastervik'in dışındaki lokantada karşılaştığı kadın geldi. Bir süre adını hatırlamaya çalıştı, sonra Erika olduğunu hatırladı. Onu yeniden görmek istediğini fark etti.

"Bu bulgular kafamızı karıştırmasın," dedi dalgın bir şekilde. "Diğer olasılıkları göz ardı etmeyelim."

"Ne gibi?"

Bunların neler olduğunu açıklaması gerekmiyordu. Tek olası teori katilin hiçbir yere bağlı olmadan tek başına çalıştığıydı. İnsanın elinde herhangi somut bir delil olmadığında bundan başka bir teori söz konusu olamazdı.

"Svedberg'in bu olaylara nasıl karıştığını anlamakta zorlanıyorum," dedi. "Bizi şaşırtmasına karşın yine de inanamıyorum."

"Belki de olaylara tam olarak karışmamıştı," diye karşılık verdi Höglund. "Olaylara karışan birini tanıyor olabilirdi."

Wallander'in aklına postacı Westin geldi. O tekne yolculuğu sırasında postacının söylediği bir şeyi hâlâ hatırlamaya çalışıyordu. Ama hatırlayamıyordu.

"Bilmemiz gereken tek bir şey var," dedi Wallander. "Tüm karmaşık davalarda olduğu gibi. Tek bir unsur her şeyi anında harekete geçirecek."

"Svedberg'in katilinin kimliği mi?"

Evet dercesine başını salladı. "Evet. Ancak o zaman her şeyin yanıtını bulabileceğiz belki katili harekete geçiren nedenin dışında. Ama onu da er ya da geç öğreneceğiz."

Wallander iskemleye geri dönerek oturdu. "Danimarkalılarla Louise hakkında görüşebildin mi?"

"Resim yarınki gazetelerde çıkacak."

Wallander yeniden ayağa kalktı. "Bu evi baştan sona aramalıyız," dedi. "Ama Ystad'da daha çok işe yarayacağımı sanıyorum. Zamanımız olursa Interpol'le bugün bağlantı kuralım ve Amerikalıları da harekete geçirelim. Martinsson bu konuyla seve seve ilgilenecektir."

"Bana kalırsa Martinsson, Birleşik Devletler'de federal ajan olmak için can atıyor," dedi Höglund. "Ystad'da polis olmak ona yetmiyor."

"Herkesin bir düşü vardır," dedi Wallander son derece gereksiz bir şekilde Martinsson'u korumak istercesine. Höglund dosyaları koymak için naylon torba bulmak amacıyla mutfağa gittiğinde Wallander de masanın üstündeki dosyaları topluyordu. Wallander gitmeden önce küçük ve dar koridorda ayaküstü konuştular.

"İçimde sanki bir şeyi gözden kaçırmışım gibi bir duygu var," dedi Wallander. "Bana kalırsa bu Westin'le ilgili bir şey."

"Westin mi?"

"Beni Bärnsö Adası'na götüren adam. Takımadanın postacısı. Dümenin başında dururken bir şey söylemişti. Ama ne söylediğini bir türlü anımsayamıyorum."

"Neden arayıp sormuyorsun? İkiniz bir araya gelince belki konuşulanları daha iyi anımsayabilirsiniz. Hatta onun sesini duymak bile anımsamak istediğin şeyi su yüzüne çıkarabilir."

"Haklı olabilirsin," dedi Wallander kuşku dolu bir sesle. "Onu arayacağım."

Sonra aklına başka bir şey geldi. "Lundberg'e ne oldu? Hastaneyi arayarak Isa'yı soran adam demek istiyorum?"

"Bu işi Martinsson'a verdim. Aramızda görev değişikliği yaptık; şu anda hangileri olduğunu tam olarak hatırlayamıyorum. Onun yapacak zamanı olmadığını söylediği bir görevi de ben üstlendim. Hemşireyle konuşacağına söz verdi."

Wallander, genç kadının sesindeki belli belirsiz eleştiriyi fark etmişti. Hepsinin işi başından aşmıştı. Yapılması gereken işler yığılıp duruyordu.

Wallander son gelişmeleri düşünerek arabasına binip Ystad'a doğru yola koyuldu. Lena Norman'ın evinde karşılarına çıkan şeyler tabloyu nasıl değiştirecekti? Bu partiler sanıldığı kadar masum değil miydi? Birkaç yıl önce Linda'nın dini kriz diye tanımlanabilecek bir döneme girdiğini anımsadı. Boşanmalarından hemen sonraydı. Linda da kendini tıpkı babası gibi ortada kalmış hissediyordu o günlerde. Bir gece kızının odasından gelen mırıltıları duyarak kızının dua ettiğini sanmıştı. Kızının odasında tarikatlarla ilgili kitaplar bulunca çok endişelenmiş, onunla konuşmaya çalışmış ama başarılı olamamıştı. Sonunda Mona her şeyi çözümlemişti. Wallander tam olarak ne olduğunu bilmiyordu, ama bir gün kızının odasından gelen mırıltılar kesilmiş ve Linda eski ilgi alanlarına geri dönmüştü.

Tarikat düşüncesi tüylerinin diken diken olmasına neden oldu. Bu vakanın yanıtı bu naylon torbaların içinde olabilir miydi? Gaza bastı. Acelesi vardı.

Karakola döner dönmez ilk iş olarak Edmundsson'u bulup ona olan borcunu ödemek oldu. Daha sonra da Martinsson'un Malmö'den gelen üç polis memuruna brifing verdiği toplantı odasına gitti. Wallander, Rytter adında ve altmış yaşlarında olan dedektifle daha önce karşılaşmıştı. Daha genç olan diğer ikisini ise tanımıyordu. Wallander onları selamladı ama toplantıya katılmadı. Martinsson'a daha sonra kendisini aramasını söyledi. Sonra da odasına giderek Lena Norman'ın evinden alıp getirdiği dosyaları incelemeye başladı. Martinsson içeri girdiğinde dosyaları yarıla-

mıştı. Saat 23.00'ü biraz geçiyordu. Martinsson'un yüzü kireç gibiydi ve gözleri kanlanmıştı. Wallander kendisinin nasıl göründüğünü merak etti.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu.

"Çok iyiler," dedi Martinsson. "Özellikle yaşlı olanı, Rytter."

"Çok işe yarayacaklar," dedi Wallander keyifle. "Bizi rahatlatacaklar. İşimizi hafifletecekler."

Martinsson kravatını çözerek gömleğinin düğmesini açtı.

"Senin için bir projem var," dedi Wallander. Lena Norman'ın evinde buldukları dosyalara ilişkin bazı ayrıntıları verdi. Martinsson onu ilgi ve dikkatle dinliyordu. ABD'deki meslektaşlarıyla ilişki kurma düşüncesine de çok sevinmişti.

"En önemli şey bu kişilere ilişkin net bir resim oluşturmak," dedi Wallander.

Martinsson saatine baktı. "ABD'yle bağlantı kurmak için saat pek elverişli değil ama yine de deneyeceğim."

Wallander yerinden kalkarak dosyaları topladı ve sonra birlikte Wallander'in incelemeye zamanı olmadığı diğer evrakın fotokopisini çekmeye gittiler.

"Uyuşturucunun dışında tarikatlar çocuklarım için en çok korktuğum tuzaklar," dedi Martinsson. "Çocuklarımın dini içerikli bir karabasana kendilerini kaptırmalarından çok korkuyorum. Onları bu tür ilişkilerden olabildiğince uzak tutmaya çalışıyorum."

"Bir zamanlar ben de Linda konusunda aynı kaygıları yaşamıştım," dedi Wallander. Bu konuda daha fazla bir şey söylemeyince Martinsson da sormadı.

Fotokopi makinesi birden durunca Martinsson kâğıt tablasının boşaldığını fark edip kâğıt doldurdu. Wallander arkadaşının yanından ayrılarak odasına geri döndü. Svedberg'in bir zamanlar suçlanmasıyla ilgili evrak masasının üstünde duruyordu. Evrakın tarihi 19 Eylül 1985'di. Şikâyetçi Stig Stridh'in alkolik kardeşi ondan para istemişti. Vermeyince de Stridh'in iki dişini sökmüş, fotoğraf makinesini çalmış ve oturma odasını yerle bir etmişti. Birinin adı Andersson olan iki polis memuru eve gele-

rek olayla ilgili ayrıntıları almışlardı. Stridh, 26 Ağustos günü karakola telefon ederek Dedektif Karl Evert Svedberg'le görüşmek istediğini bildirmişti. Svedberg ona herhangi bir kanıt olmadığından soruşturma açılmayacağını söylemişti. Stridh fotoğraf makinesinin çalındığını ve oturma odasının darmadağın edildiğini öfkeli bir sesle açıklamış ve evine gelen iki polisin yaralarını gördüğünü ileri sürmüştü. Stridh'e göre bu aşamada Svedberg'in davranışlarında belli bir gözdağı hissedilmiş ve kendisine suçlamalarını geri almasını emretmişti. Stridh karakoldan hışımla çıkarak Björk'e bir mektup yazarak karakoldaki davranış biçimini şikâyet etmişti.

İki gün sonra Svedberg, Stridh'in evine gelerek yeniden tehditler savurmuştu. Stridh birkaç arkadaşıyla görüştükten sonra adalet bakanlığıyla Svedberg'e karşı dava açmaya karar vermişti. Wallander gözlerine inanmayarak raporu okudu. Svedberg'in bu rapora verdiği yanıt kısa olmuş ve tüm suçlamaları yadsımıştı. Svedberg'in bu olaydaki davranış biçimini açıklamak olanaksızdı.

Wallander raporu okumayı bitirdiğinde saat gece yarısını çoktan geçmişti. Isa Edengren'in ailesini görmeye gidememişti. Rehberde Stig Stridh'in telefonunu bulamamıştı. Her iki konu da ertesi güne kalabilirdi. Artık yatıp uyuması gerekiyordu. Ceketini sırtına geçirerek karakoldan çıktı. Hafif bir rüzgâr çıkmıştı ama hava hâlâ sıcaktı. Arabanın anahtarlarını çıkararak kapıyı açtı.

Birden irkilerek arkasını döndü. Kendisini neyin korkuttuğunu bilmiyordu. Çevreyi dinledi ve otoparktaki gölgelere dikkatle baktı. Hiç kimse yok, dedi kendi kendine. Arabasına bindi. Katilin buralarda bir yerde olmasından korkuyorum, diye geçirdi içinden. Katil her kimse her şeyi yakından izliyor ve ben onun yeni bir cinayet işlemesinden korkuyorum.

24

17 Ağustos Cumartesi sabahı Wallander yağmurun sesiyle uyandı. Çalar saat 06.30'u gösteriyordu. Wallander yağmurun sesini dinledi. Sabahın ilk ışıkları aralık perdenin arasından odayı aydınlatmaya başlamıştı. En son ne zaman yağmur yağdığını anımsamaya çalıştı. Martinsson'la birlikte Svedberg'in cesedini buldukları geceden bir gece önce yağmıştı, tam sekiz gün önce. Bilinmezlerle dolu bir sekiz gün, diye geçirdi içinden. Banyoya giderek tuvalete girdi sonra da mutfak tezgâhının üstündeki sudan içip yatağına geri döndü. Bir gece önce iliklerine dek hissettiği korku gizemli ve güçlü şekilde varlığını hissettiriyordu.

Duş yapıp giyindiğinde saat 07.15 olmuştu. Kahvaltıda bir fincan kahveyle domates yedi. Yağmur durmuştu, hava sıcaklığı on beş dereceydi. Bulutlar yükselmeye başlamıştı. Telefonlarını karakoldansa evden etmeye karar verdi. Önce Westin'i sonra da bilinmeyen numaraları arayarak Stig Stridh'in numarasını öğrenmeye çalışacaktı. Üstünde Westin'in numarası yazılı olan kâğıt parçasını buldu. Westin'in cumartesileri izinli olabileceğini düşünüyordu ama belki o da izin gününü yatağında geçiren tiplerden değildi. Wallander kahvesini alarak oturma odasına gitti ve kâğıtta yazılı numarayı çevirdi. Üçüncü zilde bir kadın telefonu açtı. Wallander kendisini tanıttıktan sonra bu denli erken aradığı için özür diledi.

"Çağırayım," dedi kadın. "Dışarda odun kesiyor."

Wallander yere düşen odunların sesini duydu. Sonra ses kesildi ve bunun hemen arkasından çocuk sesleri duyuldu. Sonunda Westin telefona geldi, birbirlerinin hatırlarını sordular.

"Odun mu kesiyordun?" dedi Wallander.

"Havalar hiç beklemediğin anda birden soğuyuveriyor," dedi Westin. "İşler nasıl? Gazetelerden ve televizyondaki haberlerden izliyorum. Katili daha yakalayamadınız mı?"

"Yakalayamadık. Bu biraz zaman alacak. Ama sonunda mutlaka yakalayacağız."

Karşı tarafta bir sessizlik oldu. Wallander'in iyi niyetinin farkındaydı ve bunun da gerekli olduğuna inanıyordu. Karamsar polislerin karmaşık cinayetleri çözmeleri pek olası değildi.

"Bärnsö'ye giderken yolda konuştuklarımızı hatırlıyor musun?" diye sordu Wallander.

"Hangi bölümünü?" diye karşılık verdi Westin. "Hatırladığım kadarıyla yol boyunca konuşmuştuk."

"Yanlış hatırlamıyorsam yolculuğun hemen başında konuştuklarımız."

Wallander bunları söyler söylemez hatırladı. Westin teknenin hızını kesmiş ya birinci ya da ikinci adaya yaklaşmaya başlamışlardı. Hatırlamak istediği ona Bärnsö'yi anımsatan bir addı.

"İlk ya da ikinci duruşlarımız sırasındaydı," dedi Wallander. "O adaların adları neydi?"

"Harö ya da Båtmansö Adaları olmalı."

"Båtmansö. Bu işte. Hani orada yaşlı bir adam yaşıyordu."

"Zetterquist."

Her şey birer birer geri gelmeye başlamıştı. "Limana geri dönüyorduk," dedi. "Sen bana kışları adada tek başına yaşayan Zetterquist'ten söz ediyordun. Neler söylediğini hatırlıyor musun?"

Westin gevrek bir kahkaha attı. "Birçok şey söylediğimden eminim."

"Sana garip geldiğini biliyorum ama inan bana çok önemli," dedi Wallander.

Westin, Wallander'in ciddi olduğunu sezmişti. "Galiba bana posta dağıtmanın ne mene bir iş olduğunu sormuştun," dedi.

"O zaman sana şimdi yine aynı soruyu soruyorum. Adalarda posta dağıtmak ne mene bir iş?"

"İnsana özgürlük duygusu veriyor ama oldukça da yorucu bir iş. Bu işe daha ne kadar devam edeceğimi bilmiyorum. Takımadalardaki işimi aslında bırakmak da istemiyorum. Zetterquist bana bir zamanlar bu dünyada zamanı dolduğunda cesedinin kurtlara kuşlara yem olmaması için önceden gereken yerlere gerekli paraları ödemeyi düşündüğünü söylemişti."

"Bunu söylememiştin. Söyleseydin hatırlardım. Yine soruyorum. Adalarda posta dağıtmak ne mene bir iş?"

Westin bu kez duraksadı. "Daha fazla bir şey söylediğimi hatırlamıyorum."

Ama Wallander daha fazla bir şey söylediğini biliyordu. Adalarda yaşayan birinin postacılık yapmasına ilişkin sıradan bir şeydi aslında söylediği.

"Limana doğru gidiyorduk," dedi Wallander. "Bu kadarını hatırlıyorum. Teknenin hızını kesmiştin ve bana Zetterquist'le ilgili bir şeyler anlatıyordun."

"İnsanlarla nasıl iletişim kurduğumu belki anlatmıştım. Onlardan bir haber almadığımda iyi olduklarından emin olmak için evlerine gittiğimi söylemiş olabilirim."

Evet, olabilir diye geçirdi içinden Wallander. Çok yaklaştık. Ama başka bir şey daha söylemiştin, Lennart Westin. Bunu çok iyi biliyorum.

"Aklıma başka bir şey gelmiyor. Gerçekten de," dedi Westin.

"Hemen pes etmeyelim. Bir kez daha deneyelim."

Ne var ki, Westin hatırlayamamıştı ve Wallander'de ona hatırlatamamıştı.

"Düşün," dedi Wallander. "Aklına bir şey gelirse beni hemen ara."

"Aslında hiç de meraklı biri değilim, ama neden bu kadar önemli?"

"Bilmiyorum," dedi Wallander. "Öğrendiğimde söz veriyorum sana da anlatacağım."

Telefonu kapattıktan sonra Wallander kendini çaresiz hissetti. Westin'e ne söylediğini bir türlü hatırlatamamıştı, hoş belki de son derece anlamsız bir şeydi söylediği. Bu işi bırakmayı ve Holgersson'un yerine birini ataması düşüncesi artık eskisi gibi onu kızdırmıyordu. Ama birden aklına Thurnberg geldi ve o anda yine eski Wallander olup adama ne denli haksız olduğunu kanıtlamak için yanıp tutuştuğunu fark etti. Bilinmeyen numaraları arayarak Stig Stridh'in numarasını öğrenmek istedi. Numara rehberde kayıtlı değildi ama özel de değildi. Numarayı çevirdi. Zil tam dokuz kez çaldıktan sonra telefon açıldı. Karşısındaki ses oldukça yaşlı ve yorgun bir sese benziyordu.

"Stridh."

"Ben Ystad polis teşkilatından Dedektif Kurt Wallander."

Stridh tükürür gibi yanıt vermişti. "Svedberg'i ben öldürmedim ama keşke öldürseydim."

Onun bu davranış biçimi Wallander'i öfkelendirmişti. Svedberg geçmişte ona karşı kaba davranmış olsa bile yine de Stridh'nin biraz saygı göstermesi gerekiyordu. Öfkesini bastırmakta zorlandı.

"On yıl önce Svedberg'e dava açmıştınız. Ama sonra da dava düşmüştü."

"O davanın nasıl düştüğünü hâlâ anlamış değilim," dedi Stridh. "Svedberg işten atılmalıydı."

"On yıl önce verilmiş bir kararı tartışmak için aramadım," dedi Wallander kesin bir dille. "Neler olduğunu konuşmak istiyorum."

"Konuşacak ne var ki? Kardeşim sarhoştu."

"Adı ne?"

"Nisse."

"Ystad'da mı oturuyor?"

"1991 yılında öldü. Sirozdan. Ne şaşırtıcı değil mi?"

Wallander bir an için ne yapacağını kestiremedi. Stig Stridh'le görüşmeyi bu garip olayda başrolü oynayan kardeşiyle karşılaşmak için atılmış olumlu bir adım olarak değerlendirmişti.

"Başınız sağ olsun," dedi Wallander.

"Her neyse. Aslında onun ölümüne üzüldüğümü söyleyemem. Artık huzur içinde yaşıyorum ve ev de bana kaldı. En azından çoğu kez öyle oluyor."

"Ne demek istediğinizi anlayamadım?"

"Nisse'nin dul eşi var ya da ona eş dememiz gerekiyor."

"Karısı mı?"

"Karısı olduğunu söylüyor ama kardeşim hiç evlenmedi."

"Çocukları var mı?"

"Kadının var, kardeşimden değil. Çocuklarından biri tam bir baş belası."

"Neden?"

"Banka soydu."

"Adı ne bu çocuğun?"

"Erkek değil, kız. Stella."

"Kardeşinizin üvey kızı banka mı soydu?"

"Çok mu garip?"

"Bir kadının banka soyması pek alışılmış bir şey değil. Bu olay nerede oldu?"

"Sundsvall'da. Tavana birkaç el ateş de etmiş."

Wallander olayı hayal meyal hatırlamıştı. Kalemini aradı. Sonra da asıl konuya döndü. Stridh, Wallander'in sorularını yavaş yavaş ve gönülsüzce yanıtlıyordu. Wallander'e hiç bitmeyecekmiş gibi gelen bir süre sonunda olaylara ilişkin gerekli bilgiyi alabilmişti. Stig Stridh bir zamanlar evliydi. Malmö ile Laholm'da yaşayan iki yetişkin oğlu vardı. Erkek kardeşi Nisse ya da Stig'in deyimiyle Nils kardeşinden üç yaş küçüktü ve çok genç yaşlarda alkolik olmuştu. Orduda bir kariyer yapmak istemiş ama içki yüzünden ordudan atılmıştı. İlk zamanlarda Stig kardeşine karşı sabırlı ve anlayışlı davranmış ama kardeşi sürekli olarak ondan para istedi-

ğinden ilişkileri bozulmuştu. On bir yıl önce ilişkileri kopma noktasına gelmişti. Wallander'in konuşmak istediği nokta da buydu.

"Olayların ayrıntılarına girmemize gerek yok," dedi. "Ben yalnızca bir şey öğrenmek istiyorum. Sizce Svedbreg neden öyle davrandı?"

"Elimizde kanıt olmadığını söylemişti ama bu doğru değildi."

"Evet, bunu daha önce de söylemiştiniz. Bu konulara girmemize gerek yok. Ben Svedberg'in neden öyle davrandığı konusunda neler düşündüğünüzü öğrenmek istiyorum."

"Çünkü Svedberg aptalın tekiydi."

Wallander kendisini öfkelendirecek yanıtlara hazırlıklıydı ve Stig'in düşmanca tavırlarının arkasında geçerli nedenlerin olduğunu da biliyordu. Svedberg'in davranışını anlamak olası değildi.

"Svedberg aptal değildi," dedi Wallander. "Bunun başka bir açıklaması olmalı. Onunla daha önce karşılaşmış mıydınız?"

"Ne zaman?"

"Lütfen yalnızca sorularımı yanıtlayın," dedi Wallander kesin bir dille.

"Hayır."

"Yasalarla başınız daha önce derde girmiş miydi?"

"Hayır."

Bu soruyu çok çabuk yanıtladı, diye geçirdi içinden Wallander. Doğru olmayabilir.

"Bana gerçeği anlat, Stig. Bana yalan söylersen kendini göz açıp kapayıncaya dek karakolda bulursun."

Bu gözdağı işe yaramıştı. "1960'lı yıllarda bir ara araba ticaretiyle uğraşmıştım," dedi. "Bir keresinde çalıntı olduğu ileri sürülen bir arabayla ilgili bazı sorunlar çıkmıştı, ama hepsi bu kadar."

Wallander bu sözlere inanmaya karar verdi.

"Peki ya kardeşin?"

"O büyük olasılıkla her işe burnunu soktu ama alkolün dışında başını yiyen bir şey olmadı."

Wallander bir kez daha Strigh'in doğru söylediğini hissetmişti. Kardeşiyle Svedberg arasındaki bağı bilmiyordu. Umutsuz, diye geçirdi içinden. Kafamı duvarlara çarpıp duruyorum. Wallander "dul eş" olarak adı geçen Rut Lundin'le konuşmaya karar vererek telefonu kapattı.

Evinden çıkıp yürüyerek karakola gitti.

Saat 11.00'i biraz geçe kantine kahve almaya giderken iş arkadaşlarından çoğunun, Malmö'den gelenler de dahil olmak üzere işbaşı yaptıklarını görünce toplantı odasında bir toplantı yapmaya karar verdi. Sözlerine on bir yıl önce Svedberg'e karşı açılan şikâyet davasının etrafındaki olaylara ışık tutmak amacıyla kendi girişimlerinden söz ederek başladı. Martinsson, o gece Stridh'in telefonuna yanıt veren polis memuru Hugo Andersson'un, Värnamo'daki bir okulda çalıştığını söyledi. Polisin yardımcısı olan Holmström adındaki diğer memursa şu anda Malmö'de çalışıyordu.

Martinsson ikisini de arayacağına söz verdi. Wallander iş arkadaşlarına Isa Edengren'in anne ve babasıyla görüşmeye gideceğini söyledi. Toplantıdan sonra Hansson'la bir pizzayı paylaştı. Gün boyunca kaç bardak su içtiğinin ve kaç kez tuvalete gittiğinin hesabını tutmaya çalıştı ama tutamadı. Rut Lundin'i aradı. Wallander'in kendisini neden aradığını anlayınca Rut Lundin tüm soruları yanıtladı ama yararlı olabilecek bir şey de söylemedi. Wallander ona Nisse'nin içki arkadaşlarıyla ilgili bir şeyler sordu ve Lundin yalnızca birkaçını hatırladığını söyledi. Wallander adlarını hatırlaması için baskı yaptığında Lundin düşünmek için zamana gereksinimi olduğunu belirtti. Wallander ona öğleden sonra kendisini görmeye gideceğini söyledi.

Saat 16.00'da Malmö'de oturan eski polis şefi Björk'ü aradı. Konuşmaya son dedikodulardan söz ederek başladılar, daha sonra da Björk üstünde çalıştığı karmaşık konuda ona başarılar diledi. Bir süre Svedberg'den söz ettiler. Björk, Wallander'i şaşırtarak cenazeye geleceğini söyledi. Wallander aslında neden şaşırdığını da bilmiyordu doğrusu. Björk'ün Svedberg'e karşı açılan davayla ilgili söyleyecek bir şeyi yoktu.

Svedberg'in soruşturmadan neden vazgeçtiğini hatırlayamıyordu ama adalet bakanlığı olaya karışmadığına göre tüm bu suçlamaların biraz abartıldığını düşündüğünü ileri sürdü.

Wallander, Skårby'e gitmek üzere 16.30'da karakoldan ayrıldı. Önce söz verdiği isim listesini almak için Rut Lundin'in evine gitti. Kapıyı çaldı. Lundin sanki kapının arkasında zilin çalmasını bekliyormuşcasına hemen kapıyı açtı. Wallander onun içkili olduğunu fark etti. Bir kâğıt parçasını Wallander'in eline tutuşturarak ancak bu kadarını hatırlayabildiğini söyledi. Wallander içeri davet edilmeyeceğini anlayınca teşekkür edip oradan ayrıldı.

Binadan çıkınca bir ağacın altında durup Lundin'in verdiği isim listesine bir göz attı. Listenin ortalarında kendisine hiç de yabancı gelmeyen bir ismi gördü. Bror Sundelius. Wallander soluğunu tuttu. Sonunda dağınık yün yumağının ucu bulunmuşa benziyordu. Svedberg, Bror Sundelius, Nisse Stridh. Diğerlerini okuyamadı. Telefonu çalıyordu.

Arayan Martinsson'du ve sesi titriyordu.

"Birilerini daha öldürdü," dedi. "Birilerini daha öldürdü."

Tarih 17 Ağustos Cumartesi 1996, saat 16.55'ti.

25

Riske girdiğinin farkındaydı. Risk almak onun için küçültücü bir davranış olduğundan ve tüm yaşamını nasıl kaçılması gerektiğine adadığından daha önce böyle bir şey yapmamıştı. Ne var ki, heyecan duygusunun o baştan çıkarıcılığına yenilmişti.

Davetiyeleri almaya geldiğinde az kalsın denetimini yitiriyordu. Çiftin mutluluğu ona tokat gibi çarpmış ve kendini aşağılanmış gibi hissetmişti.

Daha sonra mektubu okuduğunda kararını vermişti. Kilisedeki törenle düğün arasında civarda üç kumsallardan birinde duracak ve resim çektireceklerdi. Resimlerini çekecek olan fotoğrafçının çok titiz biri olduğu anlaşılıyordu. Her davetiyenin içine resimlerin çekileceği kumsala giden yolu belirten küçük bir harita iliştirmişti. Çift buna karşı çıkmamış ve hava koşulları elverdiğinde saat 16.00'da kumsalda fotoğrafçıyla buluşmaya karar vermişlerdi.

Resimlerin çekileceği yeri keşfetmeye gitmişti. Fotoğrafçının çizdiği harita çok net olduğundan resimlerin çekileceği yeri bulmakta hiç zorlanmamıştı. Kumsal oldukça büyük bir alana yayılmıştı, kumsalın ucunda da kamp alanı vardı. Önce planını uygulayabileceğinden pek emin değildi ama daha sonra fotoğrafçının saptığı yerin gözlerden uzak bir yer olduğunu gördü. Kumsalda elbette başkaları da olacaktı ama resimlerin çekileceği yer güvenliydi. Çifte hangi yönden yaklaşacağına bir türlü karar veremiyordu. Arabası iki yüz metre ötede olacağından işini bitirdikten son-

ra ortadan kaybolması çok kolay olacaktı. Eğer bir terslik olur da birileri peşine düşecek olursa tabancasını kullanacaktı. Birileri arabasının modeline dikkat edebilirdi ama yedekte üç araba daha olacağından herhangi bir tehlike söz konusu değildi.

Kumsala ilk gittiği gün çifte hangi yönden yaklaşacağına ilişkin sorunu çözememişti. Ama ikinci gidişinde birinci seferde gözden kaçırdığı noktaları görmüştü. Bu komediyi trajediye çevirecek dramatik çözümü bulmuştu.

Kısa zamanda her şeyi planlamıştı. Eylem saati yaklaşıyordu. Arabalar çalınmış ve değişik yerlere park edilmişti. Plastik bir torbanın içindeki küçük tabancayı kuma gömmüştü. Kuma tabancayla birlikte bir de havlu gömmüştü.

Tek güvenemediği unsur hava koşullarıydı ama o yıl ağustos ayı harika geçiyordu.

Genç kızın vaftiz edildiği kilisede evlendiler. Vaftiz törenini yöneten rahip artık hayatta olmadığından genç kızın akrabası olan başka bir rahip töreni gerçekleştirmişti. Her şey planlandığı gibi olmuştu. Kiliseyi çiftin ailesi, akrabaları ve yakın arkadaşları doldurmuştu ve fotoğraflar çekildikten sonra da büyük bir parti verilecekti. Fotoğrafçı onlarla birlikte kiliseye gelmiş, orada da resim çekmişti. Kumsalda çekeceği resimlerde çiftin nasıl poz vereceğine önceden karar vermişti. Planlanan yerde düğünden önce birkaç resim çekmiş ve çok iyi sonuç almıştı. Hava da şanslarına harikaydı.

Saat 16.00 civarında kumsala geldiler. Kamping alanı doluydu ve kumsalda da çocuklar oyun oynuyordu. Bir kişi de yüzüyordu. Fotoğrafçının tüm aletlerini hazırlaması uzun sürmedi. Bulundukları yerde kendilerinden başka kimse yoktu.

Her şey hazırdı. Fotoğrafçı kameranın arkasında geçerken damat da makyajını tazelemesi için elindeki küçük aynayı geline uzatmıştı. Yüzücü sudan çıkmaya hazırlanıyordu. Havlusu kumların üstünde duruyordu. Arkasını gelinle damata dönerek havlunun üstüne oturdu. Gelin adamın

kumda bir çukur kazdığını sandı. Poz vermeye hazırdılar. Fotoğrafçı ilk resim için ne düşündüğünü söyledi. Ciddi bir ifadeyle mi yoksa gülerek mi kameraya bakmaları gerektiğini aralarında kısa bir süre tartıştılar. Fotoğrafçı her ikisini de denemelerini önerdi. Saat 16.09'du. Daha çok zamanları vardı.

İlk resim çekildikten hemen sonra kumun üstünde oturan adam yerinden kalkarak yürümeye başladı. Fotoğrafçı ikinci resmi çekmeye hazırlanıyordu ama tam o sırada gelin adamın yolunu değiştirerek kendilerine doğru gelmeye başladığını gördü. Fotoğrafçının resmi çekmemesi için elini kaldırdı. Adamın gitmesini beklemenin daha iyi olacağını düşünüyordu. Adam onlara çok yaklaşmıştı. Havlusunu bedeninin önünde bir kalkan gibi taşıyordu. Fotoğrafçı ona gülümseyerek çifte döndü. Adam da gülümsedi, tabancasını havlunun altından çıkararak fotoğrafçıyı ensesinden vurdu. Hızla bir iki adım attı ve hiç zaman yitirmeden gelinle damada da ateş etti. Bir iki çatırtıdan başka bir şey duyulmadı. Adam çevresine bakındı. Kimsenin bir şeyden haberi yoktu.

Kum tepeciklerinin üstünde ilerledi ve kamp alanının dışına çıkıncaya dek yürüdü. Sonra da vargücüyle koşmaya başladı. Arabasının yanına geldi, kapıyı açıp içeri atladı. Her şey iki dakikadan daha az sürmüştü.

Üşüdüğünü fark etti. Bir risk daha almış sayılırdı, ya nezle olursa? Ama işin bu inanılmaz heyecanı olağanüstüydü. Sudan bu şekilde, asla yenilmez biri gibi çıkması müthişti.

Ystad'a yaklaştığında arabayı durdurdu. Arka koltuktaki battaniyeyi alıp üstüne örttü ve beklemeye başladı.

Umduğundan biraz daha uzun sürmüştü. Kumsalda oynayan çocuklar mı yoksa kampçılardan biri mi haber vermişti? Nasılsa tüm ayrıntıları birkaç gün içinde gazetelerde okuyacaktı.

Sonunda sirenlerin sesini duydu. Saat 17.00'ye geliyordu. Polis arabaları yanından hızla geçti, aralarında bir de ambulans vardı. Bir an için yerinde doğrulup onlara el sallamak istedi ama kendini tuttu. Arabayı çalıştırarak evine gitti. Bir kez daha başarılı olmuştu. Ve büyük bir beceriyle de kaçmıştı.

Wallander'i Rut Lundin'in binasının önünden aldılar. Onu almaya gelen polis memurları Nybrostrand'a gideceklerinin dışında bir şey bilmiyorlardı. Polis radyosundan birkaç kişinin öldürüldüğünü duymuştu. Martinsson'dan fazla bir şey öğrenememişti. Wallander arkasına yaslandı. Martinsson'un sesi hâlâ kulaklarında çınlıyordu. "Birilerini daha öldürdü."

Araba tam olarak durmadan kapıyı açtı. Bir kadın ellerini yüzüne kapamış hıçkırıyordu. Üstünde şort ve İsveç'in NATO'ya katılmasını destekleyen bir slogan yazılı tişort vardı.

"Ne oldu?" diye sordu Wallander.

Kampçılar ellerini, kollarını sallayarak ve bir şeyler söyleyerek koşar adımlarla olay yerine doğru geliyorlardı. Kum tepeciklerinin üstünden atlayarak koşuyorlardı. Wallander onlardan önce olay yerine ulaştı. Ve birden donup kaldı. Karabasan yinelenmişti. Önce gördüklerini algılayamadı, ama sonra önünde yatan üç cesedi gördü. Yerde bir de fotoğraf makinesi vardı.

"Yeni evlenmişlerdi," diyen Höglund'un sesini duydu. Ses yakınlardan geliyordu. Wallander cesetlere yaklaşarak yere çömeldi. Üçü de vurulmuştu. Gelinle damat alınlarından vurulmuşlardı. Gelinin beyaz duvağı kanlar içindeydi. Wallander, genç kadının koluna yavaşça dokundu. Teni hâlâ sıcaktı. Yerinde doğrulurken bir yandan da başının dönmemesi için dua ediyordu. Hansson ve Nyberg de geldiler. Wallander arkadaşlarının yanına doğru gitti.

"Aynı katil. Birkaç dakika önce öldürmüş. İpucu var mı? Olayı gören var mı? Onları kim bulmuş?"

Bu soruların yanıtlarını kendisinin vermesi gerekircesine hepsi şok içinde ona bakıyordu.

"Orada öylece durmayın-kıpırdayın!" diye bağırdı Wallander. "Bir dizi cinayet daha işlendi. Bu kez onu hiç zaman yitirmeden bulmalıyız."

Yaşadıkları şoktan kendilerini arındırdılar ve birkaç dakika sonra Wallander olanlara ilişkin bilgi alabildi. Yeni evli çift düğün resimleri çektirmek için oraya gitmişti. Kum tepecikleriyle dolu olan yerdeydiler.

Arkadaşlarıyla oyun oynayan bir çocuk çok sıkıştığı için arkadaşlarının yanından ayrılmıştı. Cesetleri görünce avazı çıktığı kadar bağırarak kamp alanına doğru koşmuştu. Kimse silah sesi işitmemiş ve olağandışı bir şey görmemişti. Birkaç tanık fotoğrafçıyla çiftin dışında kimseyi görmediklerini söylemişti.

"Çocuklar suda yüzen bir adam görmüşler," dedi Hansson. "Onların anlattıklarına bakarsan adam denizden çıkmış, kumun üstünde oturmuş sonra da ortadan kaybolmuş."

"'Kaybolmuş' demekle ne demek istiyorsun?" diye sordu Wallander, sabırsızlığını belli etmemeye çalışarak.

"Çift kumsala geldiğinde çamaşırlarını asan bir kadın da aynı şeyi söyledi," dedi Höglund. "Birinin denizde yüzdüğünü görmüş ama bir daha baktığında denizde kimsecikler yokmuş."

Wallander başını iki yana salladı. "Bu da ne demek oluyor? Yani adam boğuldu mu? Yoksa kendini kuma mı gömdü?"

Olay yerinin hemen altında uzanan ucsuz bucaksız kumsalı işaret etti Hansson.

"Adamın oturduğu yer tam burası," dedi. "En azından sözüne güvenilir bir izlenim veren bir çocuk böyle dedi."

Kumsala doğru gittiler. Hansson esmer çocukla babasının yanına gitti. Wallander kumdaki izlerin yok olmaması ve köpeğin koku alabilmesi için herkesin geniş bir daire çizerek yürümesini istedi. Kumda birinin oturmuş olduğunu gösteren izin yanı sıra küçük bir çukur izi de vardı. Ayrıca bir plastik parçası da gözlerine ilişti.

Wallander yanına gelmeleri için Edmundsson'le Nyberg'e seslendi.

"Bu plastik parçası bana bir şeyi hatırlatıyor," dedi ve Nyberg'de onaylarcasına başını salladı. "Belki bu plastik parçasıyla ormanlık alanda bulduğumuzu karşılaştırabiliriz."

Wallander, Edmundsson'a döndü. "Köpek bunu koklasın. Belki bir şeyler bulur."

Kenara çekilerek plastik parçasını koklayarak kum tepeciklerinin yanından uzaklaşan köpeği izlediler. Köpek daha sonra sola döndü. Wal-

lander ile Martinsson köpeğin arkasından gidiyordu. Köpek heyecan içindeydi. Küçük bir yola ulaştıklarında koku geçmişti. Edmundsson başını iki yana salladı.

"Araba," dedi Martinsson.

"Birileri arabayı görmüş olmalı," dedi Wallander. "Bu konu üzerinde çalışmaları için tüm polislere haber ver; mayolu bir adamı arıyoruz. Burada park ettiği arabasına binerek yaklaşık bir saat önce buradan ayrıldı."

Wallander olay yerine geri döndü. Adli tıp teknisyenlerinden biri kumdaki ayak izlerinin örneğini alıyordu. Edmundsson'un köpeğiyse çevreyi kokluyordu.

Hansson kampçılardan bir kadınla konuşmasını bitirmek üzereydi. Wallander yanına gelmesi için el salladı.

"Adamı gören birçok kişi var," dedi Hansson.

"Yüzücüyü mü?"

"Çift buraya geldiğinde adam yüzüyormuş. Sonra da sudan çıkmış. Biri kumdan kale yapmaya başladığını söyledi, ama adam kısa bir süre sonra yerinden kalkıp gitmiş."

"Çevrede başka kimse yok muymuş?"

"Olayın etkisinde kaldığı her halinden belli olan bir adam iki maskeli adamın bisikletle kumsala geldiğini söyledi, ama bana kalırsa bu sözleri ciddiye almanın bir anlamı yok."

"O zaman denizde yüzen adamın üstünde yoğunlaşmaktan başka çaremiz yok," dedi Wallander. "Kurbanların kim olduklarını biliyor muyuz?"

"Fotoğrafçının cebinden şu davetiye çıktı," dedi Höglund ve davetiyeyi uzattı. Wallander kendini o denli çaresiz ve öfkeli hissediyordu ki, avazı çıktığı kadar bağırmamak için kendini güç tutuyordu.

"Malin Skander ve Torbjörn Werner," diye okudu yüksek sesle. "Bugün öğleden sonra 14.00'de evlenmişler."

Hansson'un gözleri yaşarmıştı. Höglund bakışlarını yerden kaldıramıyordu.

"Yalnızca iki saat evli kalabildiler," dedi. "Resim çektirmek için buraya gelmişlerdi. Fotoğrafçı kim?"

"Kamera çantasının içinde adı yazılı," dedi Hansson. "Adı Rolf Haag ve Malmö'de bir fotoğraf stüdyosu varmış."

"En yakın akrabasına haber vermeliyiz," dedi Wallander. "Her an basın burada olabilir."

"Yolu kapatalım mı?" diye sordu Martinsson. Onların yanına az önce gelmişti.

"Neden? Arabanın modelinden haberimiz bile yok. Cinayetlerin ne zaman işlendiğini bilmemize karşın yolu kapatmak için çok geç kaldık."

"O piç kurusunu bir elime geçirsem," dedi Martinsson.

"Geçireceğiz," diye karşılık verdi Wallander. "Bu aşamada bildiklerimizin üstünden bir kez daha geçelim. Bildiğimiz tek şey denizde yüzen bir adam. Onun aradığımız kişi olduğunu varsayalım. Onunla ilgili iki şey biliyoruz: her şeyden haberli ve cinayetlerini en ince ayrıntısına varana dek tasarlıyor."

"Çiftin gelmesini beklerken denizde yüzdüğünü mü düşünüyorsun?" diye sordu Hansson.

Wallander olaylar zincirini gözünün önünde canlandırmaya çalıştı. "Yeni evlilerin düğün fotoğraflarını burada çektireceklerini biliyordu," dedi. "Davetiyede partinin 17.00'de başlayacağı yazılı. Resim çekme işinin 16.00 civarında başlayacağını da biliyordu. Yürüyerek kamp alanından geçmemek için arabasını buraya yakın bir yere park etti ve suya girip bekledi."

"Sudayken de tabancası yanında mıydı?" diye sordu Hansson kuşku dolu bir sesle ama Wallander olayların arasındaki bağı artık görmeye başlamıştı.

"Bu adamın her şeyden haberli, çok dikkatli ve alabildiğine titiz bir katil olduğunu aklınızdan çıkarmayın," dedi. "Kurbanlarını suda bekledi. Bu da onun üstünde yalnızca bir mayo olduğu ve ıslak saçlarının her şeyi değiştirebileceği anlamına gelmektedir. Kimse denizde yüzen birine dik-

kat etmez. Herkes onu gördü ve onun orada olduğunu biliyor ama kimse onun nasıl biri olduğunu da söyleyemiyor."

Arkadaşlarına baktı, hepsi onaylarcasına başlarını salladı. Tanıklardan hiçbiri katili tanımlayamamıştı.

"Yeni evli çift fotoğrafçıyla birlikte resim çektirmek için buraya geliyor," dedi Wallander. "Bu da onun için artık sudan çıkma zamanının geldiği ve kumsalda oturması gerektiği anlamındadır."

"Havlusu da varmış," diye ekledi Höglund. "Çizgili bir havlu. Birçok kişi bu ayrıntıyı hatırlıyor."

"Bu güzel," dedi Wallander. "Her ayrıntı bizim için yararlı. Çizgili havlusunun üstüne oturur ve ne yapar?"

"Kumu kazmaya başlar," dedi Hansson.

Parçalar birer ikişer yerlerine oturmaya başlamıştı. Katil zaman zaman farklı olan kendi kurallarını izliyordu ama Wallander resmi bir bütün olarak görmeye başlamıştı.

"Kumdan kale falan yapmıyordu," dedi. "Kumun içine bir plastik parçasına sarıp gizlediği tabancasını çıkarıyordu."

Artık hepsi Wallander'in düşünce dizisini izlemeye başlamıştı. Wallander yavaşça konuşmasını sürdürdü. "Tabancasını buraya bir süre önce koymuş olmalı," dedi. "Kimselerin olmadığı bir saatte buraya gelip tabancasını kumun içine gömmüş. Tabancasını büyük olasılıkla havluyla gizleyerek yerinden kalkar. Üç kez ateş eder. Kurbanlar anında yere yıkılırlar. Tabancasında susturucu olmalı. Kum tepeciklerinin üstünden yoluna devam ederek arabasını park ettiği noktaya gider ve olay yerinden kaçar. Tüm bunlar bir dakikadan daha uzun sürmez. Ne var ki, onun nereye gittiğini bilmiyoruz."

Nyberg yanlarına yaklaştı.

"Ne yaptığının dışında katil hakkında hiçbir şey bilmiyoruz," dedi Wallander. "Ama bu cinayetler arasında bazı benzerlikler bulacağız ve yeni ayrıntılar ortaya çıkacak."

"Onun hakkında bir şey biliyorum ben," diye araya girdi Nyberg. "Enfiye kullanıyor. Kumdaki çukurda da biraz var. Üstünü kumla örtme-

ye çalışmış olmalı ama köpek buldu. Laboratuvara gönderiyoruz. Tükürük örneğinden bir insan hakkında birçok şey öğrenilebilir."

Wallander, Holgersson'un geldiğini gördü. Onu birkaç adım geriden Thurnberg izliyordu. İçinde yeniden başarısızlık duygusunu hissetti. Çok iyi niyetle işe başlamış olmasına karşın yine başaramamıştı. İş arkadaşlarını, ormanlık alandaki üç genci, Östergötland takımadalarındaki küçük adadaki genç kızı ve şimdi de yeni evli çiftle fotoğrafçılarını öldüren kişiyi hâlâ bulamamışlardı. Wallander'in artık yapabileceği tek bir şey vardı o da Holgersson'a kendisini görevden almasını söylemekti. Belki de Thurnberg ondan önce davranmış ve ulusal polis teşkilatına bu işe el koymalarını söylemişti bile.

Wallander'in her şeyi tekrar anlatacak gücü kalmamıştı. Bunun yerine tüm dikkatini fotoğraf sehpasına yöneltmiş Nyberg'in yanına gitti.

"Öldürülmeden önce yalnızca bir resim çekebilmiş," dedi Nyberg. "Bu resmi en kısa zamanda basacağız."

"Evleneli yalnızca iki saat olmuştu," dedi Wallander.

"Bu deli herif galiba mutlu insanlardan nefret ediyor, mutluluğu felakete dönüştürmek için elinden geleni yapıyor."

Wallander, Nyberg'in son sözlerini boş gözlerle dinlemişti, karşılık vermedi. Bu iğrençliği algılayabilecek gücü bulamıyordu kendinde. Katilin yeniden birilerini öldürebileceğini yüreğinin derinliklerinden biliyor ve hissediyordu. Oysa yanılmış olmayı ne denli çok isterdi.

Rydberg iyi bir polis her zaman olumlu düşünmelidir, derdi. Peki, başka ne derdi? Dayanma gücüne önem verirdi.

Holgersson'la Thurnberg yanına yaklaştı. Kendini düşüncelere kaptırdığından yanında onları görünce birden yerinden sıçradı.

"Yolu kapatmalıydınız," dedi Thurnberg selam vermek yerine.

Wallander gözünü kırpmadan ona baktı. O anda iki karar birden vermişti. Bu olaydaki liderliğinden kendi isteğiyle asla vazgeçmeyecekti ve aklından geçenleri söylemekten kaçınmayacaktı. Bunu hemen gerçekleştirdi.

"Yanılıyorsun," dedi. "Yolun kapatılmasına gerek yok. Tabii bize bunu emredebilirsin ama ben bu emri asla onaylamayacağım."

Bu, Thurnberg'in beklediği yanıt olmadığından şaşkınlıkla bakakaldı.

O da bozuldu işte, diye geçirdi içinden memnunlukla Wallander. Kendini o denli önemsiyordu ki, mahvoldu. Wallander, Thurnberg'e arkasını döndü. Holgersson'un rengi kireç gibi olmuştu. Wallander kendi korkusunu şefinin gözlerinde gördü bu kez.

"Aynı kişi mi?"

"Bundan eminim."

"Peki ama neden yeni evli bir çift?"

Bunu Wallander de düşünmüştü.

"Düğün giysilerini bir tür kostüm olarak değerlendirmek de olası."

"Bunun peşinde mi?"

"Bilmiyorum."

"Başka ne olabilir?"

Wallander bu soruyu yanıtlamadı. Görebildiği tek olasılık katilin delinin biri olmasıydı. Aslında gerçekten deli olmayan bir deli, bir polis memuruyla birlikte sekiz kişiyi öldürmüştü.

"Tüm yaşamım boyunca hiç böylesine korkunç bir şeyle karşılaşmamıştım," dedi Holgersson. Kısa bir süre sonra da ekledi. "Yakınlardaki bir kilisede evlendiklerini duydum."

"Köpingebro'da," dedi Wallander. "Parti az sonra başlayacak."

Holgersson, Wallander'e baktı. Wallander onun ne düşündüğünü hemen anlamıştı.

"Martinsson'a fotoğrafçının ailesiyle bağlantı kurmasını söyleyeceğim," dedi. "Malmö polisinden yardım da isteyebilir. Sen ve ben Köpingebro'ya gidiyoruz."

Thurnberg onlardan az ötede durmuş cep telefonuyla konuşuyordu. Wallander onun kiminle konuştuğunu merak etti. Herkesi yanına toplayarak dönünceye dek soruşturmadan Hansson'un sorumlu olduğunu söyledi.

"Thurnberg'in tüm sorularını yanıtlayın," dedi Wallander. "Ama size emir vermeye kalkarsa bana mutlaka haber verin."

"Başsavcı neden polise işini öğretmeye kalksın?"

İşte güzel bir soru, diye geçirdi içinden Wallander. Ama soruyu yanıtlamadan arkadaşlarının yanından ayrılarak derin bir sessizlik içinde arabada bekleyen Holgersson'un yanına gitti.

17 Ağustos Cumartesi günü saat 22.00'de yağmur yağmaya başladı. Wallander olay yerine geri dönmüştü. En yakın akrabalara haber vermek, bir oda dolusu mutlu insanlara bu acımasız haberi iletmek düşündüğünden de zor olmuştu. Geçen hafta ormanlık alanda öldürülen gençlerin aileleriyle görüşmek Holgersson'un tüm gücünü yok ettiğinden bu kez alışılmışın dışında sessiz kalmıştı. Belki de bu tür deneyimler için bir kota ayırsak iyi olacak, diye geçirdi içinden Wallander. Ben kendi kotamı çoktan doldurmuş olmalıyım.

Nybrostrand'a geri dönmek iyi olmuştu. Holgersson, Ystad'a geri dönmüştü. Wallander telefonda Hansson'la defalarca konuşmuştu ama yeni bir şey yoktu. Hansson ona Rolf Haag'ın bekâr ve çocuksuz olduğunu söyledi. Martinsson düşkünler evinde olan yaşlı babasına acı haberi vermişti. Düşkünler evindeki hemşire yaşlı adamın bir oğlu olduğunu çoktan unuttuğunu söylemişti Martinsson'a.

Nyberg, Rolf Haag'ın çektiği resmi bastırmıştı. Gelinle damat kameraya gülümsüyordu. Wallander resme dikkatle baktı. Birden Nyberg'in daha önce söylediği bir şey aklına geldi.

"Ne söylemiştin?" diye sordu. "Orada dururken. Fotoğrafçının resim çekmeyi başardığına ilişkin bir şeyler söylemiştin."

"Ben mi?"

"Bir yorumda bulunmuştun sanki."

Nyberg hatırlamaya çalıştı. "Galiba katilin mutlu insanlardan hoşlanmadığını söylemiştim."

"Bununla ne demek istedin?"

"Svedberg farklıydı, elbette. Ama ormandaki gençler ve şimdi de bu çift, hepsi mutluydu."

Wallander onun bir şeyleri yakalamak üzere olduğunu sezinliyordu. Bir kez daha düğün fotoğrafına baktı sonra resmi Nyberg'e geri verdi ve tam Höglund'a bir şeyler söylemeye hazırlanırken, Martinsson onu kenara çekti.

"Birinin hakkında şikâyette bulunduğunu bilmen gerek diye düşünüyorum."

Wallander şaşkınlıkla arkadaşına baktı.

"Hakkımda mı? Neden?"

"Terbiyesizlikten."

Martinsson özür dilercesine başını kaşıyordu. "Ormanlık alandaki koşucuyu hatırlıyor musun? Nils Hagroth?"

"Cinayet yerine izinsiz girmişti."

"Her neyse seni şikâyet etmiş. Thurnberg de bunu bir şekilde duymuş ve çok ciddiye aldığı anlaşılıyor."

Wallander şaşkınlıktan ne diyeceğini kstiremiyordu.

"Sana haber vermek istedim," dedi Martinsson. "Hepsi bu."

Yağmur hızını arttırmıştı. Martinsson uzaklaştı.

Birkaç saat önce yeni evli çiftin öldürüldüğü alan şimdi projektörle aydınlatılmıştı. Saat 22.30'du.

26

Gece yarısından hemen sonra yağmur durdu. Wallander düşünmek için deniz kıyısına indi. O aşamada en çok buna gereksinimi vardı. Yağmurdan sonra hava tertemiz toprak kokuyordu. Rüzgâr da durmuştu. Sıcak hava iki hafta sürmüştü. Şimdiyse yağmur durmuş ve hava yeniden ısınmaya başlamıştı. Kıyıya çarpan dalgaları hissetmek olanaksızdı.

Wallander suya çişini yaptı. Hayalinde damarlarında pıhtılaşan şekerleri canlandırdı. Ağzı sürekli kuruyor, gözlerini herhangi bir cismin üzerinde odaklaştırmakta zorlanıyordu. Tüm bunların kan şekerinin düzeyinin yükselmesinden kaynaklanmış olabileceğini düşünerek korkuyordu.

Karanlık kumsalda yürürken düşünceleri son olaylara yöneldi. Denizde yüzen çizgili havlulu adamın aradıkları kişi olduğundan emindi. Ortada kuşkulanacak başka biri yoktu. Ormanlık alanda gözetlendiğini hissettiğinde kendisini gözetleyen adam da o olmalıydı. Adam daha sonra Svedberg'in evine de gitmişti. Ve şimdi de denizden çıkmıştı. Silahını kumların altında gizlemiş arabasını da olay yerinin yakınlarında park etmişti.

Adam kumsala defalarca gelmiş olmalıydı. Cinayeti işleyeceği yere mutlaka önceden gitmiş ve kumdaki çukuru kazmıştı. Bunu da gece yarısı yapmış olmalıydı. Wallander sırrı çözmeye başladığını hissediyordu, ama daha çok yol alması gerektiğinin de farkındaydı. Aradığımız yanıt aslında çok basit olmalı, diye geçirdi içinden. Gözlükler burnunun ucundayken insanın dört dönüp gözlüklerini araması gibi garip bir durumun içindeyiz.

Ağır adımlarla geri döndü. Polisin projektörlerini bulunduğu yerden görebiliyordu. Artık Svedberg'in adım izlerini izlemekten yorulmuştu. O akşam Svedberg'in evine gelen kimdi? Avrupa'nın dörtbir yanından kartlar yollayan kimdi? Neler biliyordun, Svedberg? Ylva Brink bile benim senin en yakın arkadaşın olduğumu zannetmesine karşın neden bana hiçbir şey söylemedin?

Durdu. Bu soru ilk defa bu denli önem kazanmıştı. Svedberg neyin peşinde olduğunu iş arkadaşlarına söylemek istememişse bu yalnızca düşündüklerinde yanılmak istediği için olmalıydı. Bunun asla başka bir açıklaması olamazdı. Ne var ki, Svedberg yanılmamıştı ve bu yüzden de öldürülmüştü.

Wallander polis barikatlarına yaklaşmıştı. Polis kordonunun dışında hâlâ bir grup meraklı vardı. Başlarını uzatarak bu korkunç trajedinin gerçekleştiği yere bakmaya, bir şeyler görmeye çalışıyorlardı. Wallander kum tepeciklerinden geçip olay yerine yaklaştığında Nyberg not alıyordu.

"Bazı ayak izleri bulduk," dedi Nyberg. "Katil yalınayak olduğu için izler pek belirgin değil."

"Nelerin olduğunu tam olarak çözebildiniz mi?"

Nyberg not defterini bir kenara koydu. "Önce fotorgrafçı vurulmuş," dedi. "Bundan eminiz. Kurşun boynuna belli bir açıdan girmiş bu da arkasının kısmen dönük olduğunu gösteriyor. Eğer katil önce gelinle damada ateş etmiş olsaydı fotoğrafçı dönecek ve önünden vurulacaktı."

"Peki sonra neler olmuş?"

"Bunu söylemek zor. Bana kalırsa fotoğrafçıdan sonra damat vuruldu. Erkek ne de olsa fiziksel açıdan güçlü olduğundan katil önce erkekleri ortadan kaldırmak istemiş olabilir. Son olarak da kızı vurmuş."

"Başka?"

"Senin bilmediğin başka bir şey yok. Katilin silahını tam bir denetimle kullandığı anlaşılıyor."

"Eli titrememiş mi?"

"Sanmıyorum."

"Yani sakin ve kararlı bir katil mi var karşımızda demek istiyorsun?"

Nyberg yüzünü buruşturarak Wallander'e baktı. "Karşımızda soğukkanlı ve kalpsiz bir deli olduğunu düşünüyorum ben."

Wallander karakola döndüğünde telefonlar ardı ardına çalıyordu. Nöbetçi polislerden biri Wallander'e eliyle işaret ederek yanına çağırdı. Wallander nöbetçi memurun Svarte'deki sarhoş bir sürücüye ilişkin konuşmasını bitirmesini bekledi. Memur en kısa zamanda Svarte'ye bir ekip arabası yollayacaklarına söz verdi, ama Wallander bu ekip arabasının 24 saatten önce Svarte'de olamayacağını çok iyi biliyordu.

"Kopenhag'dan bir polis memuru sizi aradı. Adı da yanılmıyorsam Kjaer ya da Kraemp'ti."

"Ne istiyormuş?"

"O kadının fotoğrafıyla ilgili konuşacakmış."

Wallander memurun kendisine uzattığı üstünde polisin adıyla telefon numarasının yazılı olduğu kâğıdı alıp odasına giderek ceketini bile çıkarmadan telefon etmek için masasının başına oturdu. Gece yarısından hemen önce aramıştı Kopenhag'lı polis. Kjaer ya da Kraemp hâlâ karakolda olabilirdi. Numarayı çevirdikten sonra görüşmek istediği kişinin adını söyledi.

"Kjaer."

Wallander söz konusu kişinin erkek olduğunu düşünüyordu ama Kjaer kadındı.

"Ben Kurt Wallander, Ystad'dan arıyorum. Beni aramışsınız."

"O kadının resmiyle ilgili elimizde bazı bilgi var. Bizi iki kişi arayarak kadını gördüklerini söylediler."

Wallander yumruğuyla masaya vurdu.

"Çok şükür."

"Bunlardan biriyle ben kendim konuştum. Sesinden oldukça güvenilir biri olduğu anlaşılıyordu. Adamın adı Anton Bakke. Ofis mobilyaları imal eden bir şirketin müdürüymüş."

"Kadını tanıyor muymuş?"

"Hayır ama burada, Kopenhag'da Merkez İstasyonu'nun yanındaki bir barda kadını gördüğünden emin olduğunu söyledi. Kadını o barda birkaç kez görmüş."

"Bu kadınla mutlaka konuşmamız gerekiyor."

"Bir suç mu işledi?"

"Bunu henüz bilmiyoruz ama sayıları her gün artan bir cinayetler zincirinin araştırmasıyla ilgili olarak arıyoruz onu. Bu yüzden onun resmini size yolladık."

"Orada olanları duydum. Parktaki o zavallı gençler. Ve de polis memuru."

Wallander ona son olayları da anlattı.

"Siz bu kadının bu olaylarla bir şekilde ilgisi olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"İlgisi olması şart değil ama ona bazı sorular sormak istiyorum."

"Bakke o bara bazen haftada birkaç kez gittiğini söyledi. Kadın hemen hemen her defasında oradaymış."

"Yalnız mıymış?"

"Bundan pek emin değil ama kadının bazen biriyle geldiğini de gördüğünü düşünüyor."

"Kadını en son ne zaman gördüğünü sordunuz mu?"

"Oraya en son gittiği gece görmüş, bu da haziranın ortalarındaymış."

"Peki ya diğer arayan?"

"Birkaç hafta önce Kopenhag'da taksisine bindiğini iddia eden bir taksi şöförü."

"Taksi şoförleri günde kim bilir kaç kişiyi arabasına alıyor. Bundan nasıl emin olabilir?"

"Kadın İsveççe konuştuğu için onu hatırladığını söyledi."

"Kadın taksiye nereden binmiş?"

"Bir gece geç saatlerde ya da sabaha karşı taksiyi yoldan çevirmiş. Saat yaklaşık olarak 04.30'muş ve kadın ilk feribotla Malmö'ye dönmek istediğini söylemiş."

Wallander bir karar vermek zorunda olduğunun farkındaydı. "Onu tutuklamanızı isteyemeyiz sizden," dedi. "Ama onu buraya getirmenizi isteyebiliriz. Mutlaka onunla konuşmalıyız."

"Bunu sağlayabileceğimizi sanıyorum. Geçerli bir bahane buluruz nasılsa."

"Kadın bir daha barda görüldüğünde bana hemen haber verin. Barın adı ne?"

"Amigo."

"Ne menem bir yer?"

"Istedgade'de olmasına karşın yine de hoş bir yer."

Wallander, Kopenhag'ın arka sokaklarını bilirdi.

"Yardımlarınıza teşekkür ederim."

"Kadın bara gelir gelmez haber vereceğiz."

Wallander, Kjaer'in tam adını, soyadını ve telefon numarasını yazdı. İlk adı Lone'ydı. Sonra da telefonu kapattı.

Saat gece yarısını geçmişti. Yavaşça yerinden kalkarak erkekler tuvaletine gitti, sonra da su içmek için kantine yöneldi. Bir tepsinin üstünde bayatlamaya yüz tutmuş sandviçler vardı, uzanıp bir tanesini aldı. Holden gelen Martinsson'un sesini duydu. Martinsson, Malmö'den gelen polislerle konuşuyordu. Birkaç dakika sonra da kantine geldiler.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu sandviçini yerken.

"Hiç kimse o yüzücünün dışında birilerini görmemiş."

"Adamın nasıl biri olduğunu öğrenebildik mi?"

"Elde ettiğimiz tüm bulguları bir araya getirmeye çalışıyoruz."

"Danimarka polisi aradı. Galiba Louise'i bulmuşlar."

"Ciddi misin?"

"Öyle anlaşılıyor."

Wallander fincanına kahve doldurdu. Martinsson onun sözlerini sürdürmesini bekliyordu.

"Kadını tutukladılar mı?"

"Tutuklamak için ellerinde somut bir neden yok ki. Ama bir taksi şoförüyle onu barda gören bir adam var ellerinde. Louise'i gazetelerde çıkan resminden tanımışlar."

"O zaman kadının adı gerçekten Louise."

"Bundan emin değiliz."

Wallander esnedi. Martinsson da arkasından esnedi. Malmö'lü polislerden biri uykusuzluktan yanıp tutuşan gözlerini ovaladı.

"Herkesin toplantı odasına gelmesini istiyorum," dedi Wallander.

"Bize on beş dakika ver," dedi Martinsson. "Sanıyorum Hansson biraz sonra burada olacak. Ann-Britt'i şimdi evinden ararım."

Wallander kahvesini alarak odasına geri döndü. Duvarda asılı duran Skåne haritasını inceledi. Önce Hagestad'ın sonra da Nybrostrand'ın yerleri saptadı. Ystad ikisinin arasındaydı. Küçük yerlerdi ama bu bilginin onlara bir yararı yoktu. Wallander sonunda not defterini alarak toplantı odasına gitti. Karşısındaki yorgun ve bedbin yüzler kendisine bakıyordu. Giysileri buruşmuş, hareketleri ağırlaşmıştı.

Biz onun ayak izlerinin çevresinde dört dönerken katilimiz büyük olasılıkla huzur içinde uyuyordur şu anda, diye geçirdi içinden.

Araştırdıkları konularla son bulguların üstünden bir kez daha geçtiler. En önemli ve en büyük hamleleri görgü tanıklarının yüzücüden başka birini görmemeliydi. Bu da tüm dikkatlerin yüzücünün üstünde yoğunlaşmasına neden oluyordu.

Wallander notlarını karıştırdı. "Ne yazık ki, adamın nasıl biri olduğuna ilişkin elimizde pek bir bilgi yok," diye söze başladı asık bir yüzle. "Görgü tanıkları saçlarının kısa mı yoksa kel mi olduğunu bile söyleyemiyor. Kel olmadığı konusunda görüş birliği içinde olanlarsa saçının rengi konusunda görüş birliğine varamıyorlar. İki görgü tanığına göre saçları uzun ve "at yelesi" gibiymiş. Dahası hemen hemen herkes adamın yanık tenli olmadığı konusunda görüş birliği içinde. Balık etinde olduğu söylenmekle birlikte bunun da gerçek ve tam bir tanım olduğunu sanmıyorum. Yürüyüşünde dikkat çekici bir özellik olmadığı da vurgulandı. Kimse gözlerinin ne renk olduğunu fark etmemiş. Ama en büyük karmaşa ada-

mın yaşıyla ilgili. Yirmi iki ile altmış arasında değişiyor. Bazı görgü tanıkları otuz beş ile kırk beş arasında olabileceğini söylemesine karşın bu sözlerini kanıtlayacak bir delil de yok ellerinde."

Wallander not defterini itti. "Bir başka deyişle, elimizde adamın tanımına ilişkin tek bir bilgi bile yok."

Odada derin bir sessizlik oluştu. Wallander bu karanlık havayı bir şekilde değiştirmesi gerektiğini fark etti.

"Böylesine kısa bir zamanda bu denli bilgi toplamamızın ne derece etkileyici ve önemli olduğunu da kesinlikle aklımızdan çıkarmamalıyız," dedi. "Yarın daha fazla bilgi edineceğimizden eminim. Ayrıca tek bir kişi üzerinde yoğunlaşmanın da ne denli büyük bir adım olduğunu kimse göz ardı etmemeli. Bunun büyük bir aşama olduğunu söylemek için bir dakika bile duraksamam."

Saat gece 02.40'da toplantıyı bitirdi. Geride yalnızca Martinsson kalmıştı. Kutsal Taşıyıcılar'la ilgili elde ettiği bilgiyi Wallander'e anlatmak istiyordu. Birleşik Devletler'le Interpol'den gelen raporlardan söz etmeye başladığında Wallander sabırsızlıkla sözünü kesti.

"Vahşice işlenmiş cinayetlerden söz ediliyor mu raporlarda?" diye sordu. "Bu tarikatın üyeleri saldırıların hedefleri olmuş mu?"

"Bildiğim kadarıyla hayır. Ama hem Washington'dan hem de Brüksel'den daha başka dosyaların yola çıktığını söylediler. Hepsini bu akşam okuyup bitireceğim."

"Bence eve gidip biraz dinlensen daha iyi olacak," dedi Wallander sert bir sesle.

"Bunun önemli olduğunu sanıyordum."

"Önemli ama her şeyi bir çırpıda yapamayız. Şu anda Nybrostrand üzerinde yoğunlaşmamız gerekiyor. Bu zır deli herife yakınlaştığımız nokta orası."

"Fikrini mi değiştirdin?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Şimdi "zır deli" birinden söz etmeye başladın da."

"Katil her zaman delidir. Ama aynı zamanda kurnaz ve korkak da olabilir. Senin ve benim gibi de olabilir."

Martinsson yorgun bir şekilde başını onaylarcasına salladı ve ağzını açarak esnedi.

"Eve gidiyorum," dedi. "Neden polis olmaya karar verdim acaba?"

Wallander karşılık vermedi. Odasına giderek ceketini aldı ve odanın ortasında durdu. Şimdi ne yapmalıydı? Düşünemeyecek denli yorgundu ama uyuyamayacak kadar da yorgun hissediyordu kendini. Masasının başına geçerek oturdu ve masanın üstünde duran Louise'in resmine baktı. Louise'in yüzünde garip bir şey olduğuna ilişkin eski duygusu yeniden harekete geçmişti, ama bunun ne olduğunu bir türlü anlayamıyordu. Dalgın bir şekilde resmi alarak cebine attı. Işıktan rahatsız olan gözlerini dinlendirmek istercesine kapadı ve anında derin bir uykuya daldı.

Birden irkilerek uyandı. Nerede olduğunu bir süre çıkaramadı. Saat 04.00'ü biraz geçiyordu. Yaklaşık bir saat uyumuştu. Tüm bedeni ağrıyordu. Uzunca bir süre hiçbir şey düşünmeden oturdu. Daha sonra da erkekler tuvaletine giderek yüzüne su çarptı. Hâlâ kararsızlık içinde olmasına karşın yatıp uyumaya gereksinimi olduğunun farkındaydı. Hiç olmazsa birkaç saat uyumalıydı. Daha sonra da duş yapıp üstünü başını değiştirmesi gerekiyordu. Oyalanmadan bir an önce eve gitmek için karakoldan çıktı.

Ama arabasına binince direksiyonu Nybrostrand yönüne kırdı. Sabahın dördünde kumsalda nöbetçi polislerin dışında kimse yoktu. Olay yerinde yalnız olmak yeni ayrıntıları görebilmeyi kolaylaştırabilirdi. Kumsala ulaşması uzun sürmedi. Tahmin ettiği gibi polis kordonunun çevresinde artık kimseler kalmamıştı. Kumsalın ucunda bir polis arabası duruyordu. Direksiyonun başında da bir polis uyukluyordu. Diğeriyse arabaya dayanmış sigara içiyordu. Wallander polise yaklaşarak onu selamladı. Onun ormanlık alanda görevli olan polis olduğunu gördü.

"Ortalık çok sessiz," dedi.

"Son meraklı aslında az önce gitti. Ne göreceklerini sanıyorlar, doğrusu çok merak ediyorum."

"Düşünülmesi bile olanaksız olan bir şeyin ortasında bulunmaktan galiba garip bir şekilde heyecanlanıyorlar," dedi Wallander. "Galiba güvende olduklarını kendi kendilerine onaylıyorlar."

Polis kordonunu geçerek olay yerine yaklaştı. Tek bir projektör kumları aydınlatıyordu. Wallander fotoğrafçının durduğu yere yaklaştı, sonra da yavaşça arkasını dönüp kumların içinde açılan çukura doğru gitti.

Çizgili havlusu olan adam her şeyi biliyordu, diye geçirdi içinden Wallander. Her şeyi bilmekle yetinmemiş en küçük ayrıntıyı bile öğrenmişti. Sanki bu çift resimlerinin nerede çekileceğini planlarken onların yanındaydı.

Böyle bir şey söz konusu olabilir miydi? Katil eğer fotoğrafçı Rolf Haag'ın yardımcısıysa o zaman bu fotoğraf çekme işine ilişkin her şeyi bilmesi olağan olurdu. Peki ama bir fotoğrafçının yardımcısı ormanlık alanda verilecek bir partiden nasıl haberdar olabilirdi? Ve Bärnsö Adası'ndan? Ve de Svedberg'ten?

Wallander bir an için kendini bu düşüncelerden uzaklaştırdı ama en kısa zamanda onlara yeniden geri döneceğini biliyordu. Kostümlerini giymiş gençlerin neden öldürüldüklerini düşünerek kum tepeciklerinin bulunduğu yere doğru gitti. Svedberg onlardan farklıydı ama onun öldürülmesini yorumlamak diğerlerine oranla daha kolaydı. Svedberg hiçbir zaman bir hedef olmamıştı; o yalnızca gerçeğe çok yaklaşmıştı.

Birden Rolf Haag'ın da orada yalnızca bir rastlantı sonucu bulunduğu gerçeğini fark etti. O da hedef değildi. Geriye altı kurban kalıyordu. Üstlerinde farklı kostümler olan altı genç, altı mutlu insan. Nyberg'in sözlerini anımsadı: bu zır deli herif galiba mutlu insanlardan nefret ediyor. Bu, bir yere kadar akılcıydı ama bu da yeterli değildi.

Kaçış arabasının park edildiği yola doğru gitti. Katilin bir kez daha her şeyi en küçük ayrıntısına varıncaya değin planladığı anlaşılıyordu. Burası yerleşim bölgesi değildi ve potansiyel tanıklar yoktu. Sigara içen nöbetçi polis memurunun yanına, olay yerine geri döndü.

"Hâlâ o meraklı insanları düşünüyorum," dedi polis sigarasını yere atıp söndürerek. "Eğer polis olmasaydık belki bizler de bu meraklı kalabalığın arasında olurduk."

"Olabilir," dedi Wallander.

"Çok garip insanlarla karşılaşıyoruz. Bazıları ilgilenmemiş gibi yapıyorlar ama saatlerce yanımızdan ayrılmıyorlar. Bu akşam buradan en son ayrılanların arasında bir kadın vardı. Ben buraya geldiğimden bu yana buradan ayrılmadı."

Wallander, onu yarım yamalak dinliyordu ama günün ağırmasını beklerken oturup bu polisle sohbet etmesinin iyi olacağına karar verdi.

"Önce kadını bir yerlerden tanıdığımı sandım," dedi polis memuru. "Bana hiç yabancı gelmemişti. Ama yanılmışım."

Bu sözcükleri algılaması biraz zaman aldı. Sonunda Wallander başını çevirip polise baktı.

"Ne dedin?"

"Buradaki meraklıların arasındaki kadını bir yerlerden tanıdığımı sanmıştım ama yanılmışım."

"Kadını daha önce bir yerde gördüğünü mü sandın?"

"Uzak akrabalarımdan biri sandım."

"Hangisi? Kadının uzak akrabalarından biri olduğu mu yoksa onu daha önce bir yerlerde gördüğünü mü sandın?"

"Bilmiyorum. Yüzü bana hiç yabancı gelmemişti."

Kısa bir sessizlikten sonra Wallander cebindeki resmi hatırlayarak çıkardı. Hava hâlâ karanlık olduğunda polis memuru el fenerini yaktı.

"Evet bu. Nasıl anladınız?"

Wallander soluğunu tuttu. "Emin misin?"

"Elbette eminim. Onu daha önce bir yerlerde gördüğümden emindim."

Wallander içinden küfretti. Daha dikkatli bir polis memuru kadını görür görmez tanır ve diğerlerine anında haber verirdi. Ama bu yargısında haksızlık ediyordu. Birçok kişi olay yerine gelip gitmişti. Hiç olmazsa bu polis kadını fark etmişti.

"Kadının nerede durduğunu göster bana?"

Polis memuru elindeki fenerle kumsala yakın bir noktayı işaret etti.

"Burada ne kadar kaldı?"

"Saatlerce."

"Yalnız mıydı?"

Polis bir an düşündü. "Evet." Ses tonu son derece kararlı olduğunu gösteriyordu.

"Ve buradan ayrılan son kişilerden biriydi, öyle mi?"

"Evet."

"Ne tarafa gitti?"

"Kamp alanına doğru gitti."

"Sence orada kalıyor olabilir mi?"

"Tam olarak ne tarafa yöneldiğini göremedim ama kampçı havası yoktu."

"Sence kampçılar ne tür insanlardır? Nasıl giyinmişti?"

"Üstünde mavi bir tayyör vardı ve bana kalırsa kampçılar daha spor giyinirler."

"Kadın buraya bir daha gelirse hiç zaman yitirmeden bana haber ver," dedi Wallander. "Diğerlerine de söyle. Sizde bu resimden var mı?"

"Arkadaşımı uyandırıp sorayım. O bilir."

"Boş ver."

Wallander elinde tuttuğu resmi polise verdi. Sonra da oradan ayrıldı. Saat 05.00 olmuştu ve yorgunluğu geçmiş gibiydi. Heyecan tüm bedenine yayılıyordu. Louise adındaki kadın denizde tek başına yüzen kişi değildi belki ama onun kim olduğunu biliyor olabilirdi.

27

Telefonun sesiyle irkilerek uyandı ve doğruca mutfağa doğru seyirtti. Lennart Westin arıyordu.

"Uyandırdım mı?" diye sordu Westin özür dilercesine.

"Hayır," diye karşılık verdi Wallander. "Duştaydım. Seni birkaç dakika sonra arayabilir miyim?"

"Elbette. Evdeyim."

Masanın üstünde bir kalem vardı ama görünürde kâğıt yoktu. Gazete bile olmadığından Wallander numarayı masanın üstüne yazdı. Sonra da telefonu kapatarak başını ellerinin arasına aldı. Başı zonkluyordu ve kendini yatmadan öncekinden çok daha yorgun hissediyordu. Yüzünü soğuk suyla yıkadı, aspirin içti ve kahve suyunu ocağa koydu. Ne var ki, kahve bitmişti. Bu, bardağı taşıran son damla oldu. Lennart Westin'i araması on beş dakikadan fazla sürmüştü. Mutfak saati 08.09'u gösteriyordu. Telefonu Westin açtı.

"Duştan sonra uyuyakaldığını sandım," dedi. "Sen bana önemli olabilecek bir şeyi hatırladığımda aramamı söylemiştin."

"Yirmi dört saat çalışıyoruz," dedi. "Yatağa yatmak artık bizim için lüks olmaya başladı. Aradığına sevindim."

"Aslında iki şey var. Biri, bir süre önce buraya gelen polisle, şu öldürülen polisle ilgili. Bu sabah uyandığımda adalara giderken yolda bana söylediği bir şey geldi aklıma."

Wallander, onun sözünü keserek not defterini almak için oturma odasına gitti.

"Son günlerde tekneye bir kadın yolcunun binip binmediğini sormuştu."

"Evet?"

"Evet, binmişti."

"Kim?"

"Gusum'da oturan Linnea Vederfeldt adında bir kadın."

"Bärnsö'ye neden gidiyordu?"

"Isa'nın annesi yeni perde sipariş etmiş. Isa'nın annesiyle Vederfeldt çocukluk arkadaşıymış. Ölçü almak için gittiğini söylemişti."

"Bundan Svedberg'e söz etmiş miydin?"

"Bunun onu ilgilendireceğini sanmadığımdan ayrıntılara girmedim."

"Tepkisi nasıldı?"

"Her zamanki gibi. Kadınla ilgili her şeyi öğrenmek istedi. Ben de sonunda kadının Isa'nın annesinin çocukluk arkadaşı olduğunu söyledim ve olay kapandı. Polis birden ilgisini yitirmişti."

"Başka bir şey sormuş muydu?"

"Hatırlamıyorum. Bänrsö'ye bir kadın götürdüğümü öğrendiğinde heyecanlanmıştı. Heyecanını şimdi o kadar iyi hatırlıyorum ki, bunu sana söylemeyi nasıl unuttuğumu anlayamıyorum."

"Heyecanlandı derken neyi anlatmak istiyorsun?"

"Galiba bu tür şeyleri tanımlamakta pek başarılı değilim. Ama 'korku' desem belki daha iyi olacak."

Wallander başını evet dercesine salladı. Svedberg kadının Louise olmasından korkmuş olmalıydı.

"Diğeri ne? İki şey demiştin."

"Dün gece gerçekten çok iyi uyumuş olmalıyım. İlk adaya yaklaştığımızda sana ne söylediğimi de hatırladım bu sabah. Sonunda istese de istemese de insan herkesi tanımaya başlıyor demiştim. Hatırlıyor musun?"

"Evet."

"Hepsi bu kadar. Umarım işine yarar."

"Evet, sağ ol. Aradığına sevindim."

"Sonbaharda mutlaka buralara gelmelisin," diye ekledi Westin. "El ayak çekilince etraf çok güzel oluyor."

"Beni davet mi ediyorsun?" diye sordu Wallander.

"Nasıl istersen öyle yorumla," diye karşılık verdi Westin gülerek. "Ama sözlerimi ciddiye alsan iyi olur."

Konuşma bittikten sonra Wallander ağır adımlarla oturma odasına gitti. Aralarında geçen konuşmayı şimdi çok iyi hatırlıyordu, postanın adalara dağıtılmasından söz etmişlerdi. Birden nice zamandan beri hatırlamaya çalıştığı şeyi fark etti. Korkunç cinayetleriyle ilgili en küçük ayrıntıyı bile planlayabilen bir katili arıyorlardı. Katilin en küçük ayrıntıyı bile bilmesi kurbanların haberi olmadan onların yaşamlarına ilişkin her bilgiye sahip olması anlamına geliyordu. İnsanların mektuplarını okumak gibi. Wallander oturma odasının ortasında taş gibi donup kaldı. Başkalarının mektuplarını kim ele geçirebilirdi? Lennart Westin bir olasılığı su üstüne çıkarmıştı: postacı. Mektupları açan, okuyan, zarfları yeniden kapatabilen ve zarfların üstündeki adreslere gitmesini sağlayan biri. Mektupları alanların zarfların daha önce açıldıklarını anlamalarını engelleyen işinde usta biri. Bir profesyonel.

İçinden bir ses Wallander'e bunun öyle kolay bir iş olmadığını söylüyordu. İşler bu şekilde yürümüyordu. Yine de bu araştırmanın en zor sorularından birini yanıtlamıştı, yani katilin tüm bu bilgileri nasıl ele geçirdiğini.

Artık bedenindeki tüm uykusuzluk belirtileri yok olmuştu. Olası bir açıklamayla karşı karşıya kaldığını hissediyordu. Elbette bu açıklamanın bazı eksik noktaları da vardı; kurbanların aynı yol üstünde oturmadıklarını da göz önünde bulundurmaları gerekiyordu. Aradıkları kişi postaların postacılara verilmeden önceki dağıtımı yapan kişi olabilir miydi?

Aceleyle duş yaptıktan sonra giyinip evden çıktı. Karakolun ana kapısından içeri girdiğinde saat 09.15 olmuştu. Bu son düşüncelerini birisiyle paylaşmak istiyordu ve paylaşmak istediği kişinin kim olduğundan da emindi. Onu odasında buldu.

"Umarım senin gibi görünmüyorum," dedi Höglund, Wallander içeri girer girmez. "Bu kadar kaba konuştuğum için beni bağışla ama hiç uyumadın mı?"

"Birkaç saat uyudum."

"Kocam dört gün sonra Dubai'ye gidiyor. O zamana kadar her şeyi çözebilir miyiz dersin?"

"Hayır."

"O zaman ne yapacağımı bilmiyorum," dedi Höglund ellerini çaresizlikle iki yana açarak.

"Çalışabildiğin kadar çalışacaksın, her şey bu denli basit."

"Değil," diye karşılık verdi genç kadın. "Erkeklerin gerçeği görme yetenekleri yok gibi."

Wallander çocuk bakıcısı bulma sorunlarına ilişkin bir sohbete girmek istemediği için hemen konuyu son olaylara getirdi. Nybrostrand'ın dışında Louise'i gören polisten söz etti. Daha sonra da Lone Kjaer'le yaptığı konuşmayı anlattı.

"Bundan da Louise diye birinin gerçekten var olduğu anlaşılıyor. Oysa ben onun uydurma biri olduğunu düşünmeye başlamıştım."

"Louise adının onun gerçek adı olup olmadığını bilmiyoruz ama böyle biri var, bundan eminim. Ve bu kadının bizim soruşturmamızda da çok önemli bir rolü olduğunu düşünüyorum."

"Louise aradığımız katil olabilir mi?"

"Onu tam anlamıyla konu dışı bırakamayız ama bu kadın aynı zamanda kendini Svedberg'in yerine koyan biri de olabilir."

"Başkasının izlerini mi sürüyor?"

"Evet, onun gibi bir şey. Onun cinayet yerine, kumsala geri dönebileceğini herkesin bilmesini istiyorum."

Wallander bunları söyledikten sonra Westin'in telefonundan söz etti. Höglund onu dikkatle dinliyordu ama Wallander, genç kadının kendisi gibi emin olmadığını, kuşkuyla anlatılanları dinlediğini görebiliyordu.

"Konu araştırmaya değer," dedi Höglund, Wallander sözlerini bitirdiğinde. "Ama senin şu ileri sürdüğün düşünceler bir dizi sorunu da beraberinde getiriyor. Örneğin, insanlar hâlâ birbirlerine mektup mu yazıyor?"

"Düşüncelerimin kusursuz olmadığını ben de biliyorum ama sorunun bir bölümüne ışık tuttuğunu hissediyorum. Tabloyu tamamlayacak bir ışık, bize çözüm getirmeyecek ama çok yardımcı olabilecek bir ışıktan söz ediyorum."

"Bu soruşturmada karşımıza birkaç tane postacı çıktı, değil mi?"

"İki tane," dedi Wallander. "Westin'le Isa'nın komşusu olan Erik Lundberg. Isa'nın hastaneye kaldırıldığı gün onların evine uğramıştı."

"Belki hastaneyi arayıp genç kızın nasıl olduğunu soran kişiyle onun sesini karşılaştırabiliriz."

Wallander'in, genç kadının neden söz ettiğini anlaması bir iki dakikasını almıştı. "Adının Lundberg olduğunu söyleyen kişiden mi söz ediyorsun?"

"Evet. Lundberg ona söylediğinde postacı Isa'nın hastanede olduğunu biliyordu. Ayrıca Lundberg'in bundan haberi olduğunu da biliyordu."

Wallander'in başı dönmeye başlamıştı. Bir de şimdi bununla mı uğraşması gerekecekti? Yeniden kendini alabildiğine yorgun hissetti ve kendi mantığına artık güvenip güvenmeyeceğinden kuşku duymaya başladı.

"Ayrıca bir de Svedberg olayı var," dedi. Höglund'a Svedberg'le ilgili yapılan şikâyetten söz etti. "Kardeşi tarafından saldırıya uğrayan Nils Stridh olayını neden araştırmaktan vazgeçtiğini bir türlü anlayamıyorum. Nils Stridh'i her bağlamda korumak amacıyla Stig Stridh'i tehdit bile etmiş. Şansına yetkililerin bu davadan vazgeçmişler. Yoksa başı fena halde derde girecekti. İşten atılabilirdi."

"Bu anlattıkların Svedberg'e hiç uymuyor."

"Ben de senin gibi düşünüyorum. O şekilde davranması için belki baskı yapılmıştı."

"Nils Stridh mi baskı yapmıştı?"

"Başka kim olabilir?"

İkisi de bunun kim olabileceğini düşündü. "Bana şantaj gibi geliyor," dedi sonunda Höglund. "Ama Stridh, Svedberg'le ilgili ne biliyordu ki?"

"Öğrenmek zorundayız. Bana sorarsan Bror Sundelius bize söylediklerinden çok daha fazlasını biliyor."

"Onu biraz sıkıştıralım."

"Evet," diye karşılık verdi. "Ona ayıracak zaman bulur bulmaz."

Saat 10.00'da toplantıları vardı. Toplantıya Martinsson, Hansson ve Malmö'den gelen üç polis katılmıştı. Nyberg hâlâ olay yerindeydi ve Holgersson da odasında mahsur kalmıştı. Basın mensupları polis şefini esir almış bırakmıyordu. Wallander holde Thurnberg'e rastlamasına karşın başsavcı artık eskisi gibi her şeye karışmıyordu. Toplantı ormanlık alanda koşan Nils Hagroth'un kendisine kötü davranan Wallander'i şikâyet etmesi olayıyla başladı. Bu konuyu Wallander'in dışında herkes çok komik buluyordu. Wallander bir yandan da ekibin ilgisini başka yöne çevirmesini istemediğinden bu konunun bir an önce kapanmasını istiyordu.

Yapacak çok işleri vardı. Martinsson ve Hansson, Torbjörn Werner'in akrabalarıyla görüşürken Wallander ve Höglund da Köpingebro'ya giderek Malin Skander'in ebeveyniyle görüşecekti. Wallander, Höglund'un arabasına biner binmez genç kadın ona başını arkaya yaslayıp uyumasını söyledi.

Höglund arabayı Köpingebro'nun hemen dışındaki bir çiftliğin önünde durdurduğunda Wallander uyandı. Hava çok güzel olmasına karşın evde ve bahçede yaşam belirtisi yoktu. Evin tüm pencereleri ve kapıları kapalıydı. Eve doğru yaklaşırlarken siyah takım elbieseli bir adam onlara doğru yaklaştı. Orta yaşlı, uzun boylu ve yapılıydı. Gözleri kan çanağına dönmüştü. Gelinin babasıydı. Adı Lars Skander'di.

"Benimle konuşacaksınız," dedi adam. "Karım çok kötü durumda. Konuşacak hali yok."

"Başınız sağ olsun," dedi Wallander. "Sizi acınızla baş başa bırakamadığımız için de ayrıca özür dileriz ama acilen bazı sorularımızı yanıtlamanız gerekiyor."

"Eğer acilse peki," dedi Lars Skander acısını gizleme gereği duymadan. "Bu manyağı mutlaka yakalamalısınız."

Yalvaran gözlerle bakıyordu. "İnsan nasıl böyle bir cinayet işleyebilir? Düğün resimlerini çektiren gelinle damadı kim ve nasıl vurabilir?"

Wallander gelinin babasının hıçkırıklara boğulmasından korkuyordu ama Höglund zaman yitirmeden duruma hâkim oldu.

"Gerekli birkaç soru soracağız yalnızca," dedi. "Biz de en az sizin kadar katilin bir an önce yakalanmasını istiyoruz."

"Dışarda oturalım mı?" diye sordu Lars Skander. "İçersi çok bunaltıcı."

Evin arkasındaki bahçeye doğru gittiler. Büyük bir kiraz ağacının altında bir masayla dört sandalye duruyordu.

"Sizce bu cinayeti kim işlemiş olabilir?" diye sordu Wallander öldürülen çifte ilişkin bir iki ayrıntıyı gözden geçirdikten sonra. "Düşmanları var mıydı?"

Lars Skander, ona şaşkınlıkla baktı. "Malin ile Torbjörn'ün neden düşmanı olsun? Onlar dost canlısı insanlardı. Onlar sevgi dolu insanlardı."

"Bu çok önemli bir soru. Yanıtlamadan önce çok dikkatli düşünmenizi rica ediyorum."

"Düşündüm. Ve aklıma hiç kimse gelmiyor."

Wallander sorularını sormayı sürdürdü. Bilgi, diye geçirdi içinden. Katilin gereksinimi olan bilgiye nasıl ulaştığını öğrenmek zorundayız.

"Düğün gününü ne zaman belirlemişlerdi?"

"Tam olarak hatırlamıyorum. Galiba mayısta. Ya da en geç haziranın ilk haftası olmalı."

"Düğün resimlerini çektirmeye ne zaman karar vermişlerdi?"

"Bunu bilmiyorum. Torbjörn ve Malin her şeyi önceden planlamışlardı ve Torbjörn ile Rolf Haag düğün resimlerinin nerede çekileceğine birlikte karar vermişti."

"İki ay önce olabilir mi?"

"Olabilir."

"Düğün resimlerinin kumsalda çekileceğini kim biliyordu?"

Yanıt şaşırtıcıydı. "Hemen hemen hiç kimse."

"Neden?"

"Kiliseyle parti arasında bir süre yalnız kalmak istemişlerdi. Resimlerin nerede çekileceğini yalnızca Rolf ve de kendileri biliyordu. Birkaç saatliğine gizli bir balayı yaşayacaklarını söylemişlerdi."

Wallander ve Höglund bakıştı.

"Bu çok ama çok önemli," dedi Wallander. "Sizi doğru anladığımdan emin olmalıyım. Malin ve Torbjörn'ün dışında resimlerin nerede çekileceğini yalnızca fotoğrafçı biliyordu, öyle mi?"

"Evet."

"Ve resimlerin nerede çekileceğine de mayısın sonlarında ya da haziranın başlarında karar verildi, öyle mi?"

"Aslında resimleri Ale civarında bir yerde çekeceklerdi," dedi Lars Skander. "Ama sonra fikir değiştirdiler. Herkes orada düğün resmini çektirdiğinden onlar daha farklı bir yerde bunu gerçekleştirmek istemişlerdi."

Wallander kaşlarını çattı. "Resimlerin nerede çekileceğini biliyordunuz o zaman."

"Ale'de çekileceğini biliyordum. Ama demin de söylediğim gibi fikir değiştirdiler."

Wallander içini çekti. "Ne zaman fikir değiştirdiler?"

"Bir iki hafta önce."

"Ve resimlerin çekileceği yer sır olarak saklandı, öyle mi?"

"Evet."

Wallander konuşmadan Lars Skander'i inceledi. Sonra da Höglund'a döndü. Onun da aynı şeyi düşündüğünü biliyordu. Resimlerin çekileceği yer yalnızca birkaç hafta önce değiştirilmişti ve çift bunun bir sır olduğundan emindi. Ne var ki, biri onların bu çok özel planlarına izinsiz girmişti.

"Martinsson'u ara," dedi Wallander, Höglund'a. "Bunun Werner ailesi tarafından da onaylanmasını istediğimi söyle."

Höglund yerinden kalkarak telefon etmek için yanlarından uzaklaştı.

Hiç bu kadar çok yaklaşmamıştık, diye geçirdi içinden Wallander. Kafasında tüm olasılıkları inceliyordu. Rolf Haag'ın bir yardımcısı olup olmadığından hâlâ emin değildi ve Lars Skander'in söylediklerine karşın çok yakın bir arkadaşın tüm planları bilmesi olmayacak bir şey değildi.

Tam o sırada evin en üst katındaki pencerelerden biri açıldı. Bir kadın aşağı sarkarak avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı.

28

Wallander haykıran kadının görüntüsünü uzun bir süre unutamadı. Hava alışılmışın dışında çok güzeldi, bahçe yemyeşildi ve kendisi beyaz tahta sandalyede oturan Lars Skander'in karşısında otururken Höglund da bir armut ağacına dayanmış cep telefonuyla konuşuyordu. Höglund'la birlikte çok geç kaldıklarını, pencereyi açan kadının kendini yere attığını düşündüler.

Bir an için sanki her şey donmuş gibiydi. Hemen arkasından telefon Höglund'un elinden düştü. Pencereye doğru koştu. Wallander ne olduğunu bir daha asla hatırlayamadığı bir şeyler söyledi bağırarak. Lars Skander yavaşça yerinden kalktı. Penceredeki kadın hâlâ avazı çıktığı kadar bağırıyordu. Öldürülen gelinin annesiydi ve kadının acısı sıcak ağustos gününde havayı daha da ağırlaştırmıştı. Daha sonra kendilerini en çok şaşırtan unsurun kadının çığlığı olduğunu itiraf etmişlerdi birbirlerine.

Wallander pencerenin altında şaşkınlıkla dururken, Höglund koşarak içeri girmişti. Lars Skander bir heykel gibi kıpırdamadan Wallander'in yanında duruyordu. Höglund kadını belinden yakalayarak içeri çekti. Ortalık derin bir sessizliğe büründü.

Wallander'le, Lars Skander yatak odasından içeri girdiklerinde Höglund kadına sarılmış yerde oturuyorlardı. Wallander koşarak aşağı inip ambulans çağırdı. Ambulans gelip gittikten sonra evin arkasındaki bahçeye geri döndüler. Höglund çimlerin üstüne düşürdüğü telefonunu aldı.

"Kadın bağırmaya başladığında Martinsson telefonu yeni açmıştı. Neler olduğunu çok merak etmiş olmalı," dedi.

Wallander sandalyelerden birine geçip oturdu. "Ara onu," dedi.

Höglund, Wallander'in karşısına geçip oturdu. Bir arı vızıldayarak yanlarında uçuşup duruyordu. Svedberg'in arı fobisi vardı. Ne yazık ki, artık yaşamıyordu. Zaten bu yüzden Skanderlerin bahçesindeydiler. Diğerleri de ölmüştü.

"Katilin yeni bir darbe indireceğinden korkuyorum," dedi Wallander. "Her an bir telefon gelip birilerini daha öldürdüğü haberini almaktan ödüm patlıyor. Bu karabasanın bir an önce sona ereceğine, vurulmuş cesetlerin yanına çömelip ipuçları aramayacağımıza ilişkin işaretler bekleyip duruyorum ama gelmiyor."

"Hepimiz aynı şeyden korkuyoruz," dedi Höglund.

Söylenmesi gereken şeyler söylenmişti. Höglund, nelerin olup bittiğini çok merak eden Martinsson'u aradı. Wallander sandalyesini gölgeye çekerek, düşüncelerini toplamaya çalıştı.

Resim çekmek için Nybrostrand'a gidileceğine ilişkin karar eğer yalnızca birkaç hafta önce verilmişse bu bilgiyi kim ve nasıl ele geçirmişti? Neden hiç kimse Rolf Haag'ın bir asistanı olup olmadığını onaylamıyordu?

Konuşmasını tamamlayan Höglund da sandalyesini gölgeye çekti.

"Beni arayacak," dedi. "Wernerler çok yaşlıymış. Martinsson onların şok mu geçirdiğini yoksa olanları anlamakta mı zorlandıklarını tam olarak saptayamamış."

"Rolf Haag'ın asistanı olup olmadığını öğrenmiş mi?" diye sordu Wallander. "Malmö polisi bu konuyu bizim adımıza araştıracak. Birch'i hatırlıyor musun? Geçen yıl bir ara birlikte çalışmıştık."

"Onu nasıl unutabilirim?"

Birch eski bir polisti. Onunla birlikte çalışmak zevkti.

"Malmö'ye taşındı," dedi Höglund.

"Çok başarılı bir polistir," dedi Wallander.

Telefonunu alarak Malmö Karakolu'nu çevirdi. Şansı yaver gitmişti, Birch odasındaydı. Hal hatır sorduktan sonra Birch hemen konuya girdi.

"Ystad'a raporumu gönderdim," dedi. "Almadın mı?"

"Almadım."

"O zaman sana kısaca ana hatlarını özetleyeyim. Rolf Haag'ın stüdyosu Nobel sarayına çok yakın bir yerde, esas işi stüdyo fotoğrafçılığı olmasına karşın birkaç tane de seyahat kitapları yayımlamış."

"Sözünü keseceğim," dedi Wallander. "Ben onun bir asistanı olup olmadığını öğrenmek istiyorum yalnızca."

"Var."

"Adı ne?" diye sordu Wallander, bir yandan da Höglund'a kalemi uzatmasını işaret ediyordu.

"Maria Hjortberg."

"Onunla konuştun mu?"

"Konuşamadım. Hafta sonunu geçirmek için Hudiksvall'da oturan anne babasının yanına gitmiş. Orman içinde küçük bir evleri varmış ve telefonları da yokmuş. Bu akşam Malmö'ye dönüyor, onu havaalanında karşılamayı düşünüyorum. Ama onun hem patronunu hem de yeni evli bir çifti öldüreceğini doğrusu hiç sanmıyorum."

Bu Wallander'in beklediği yanıt değildi.

"Düğün resimlerinin nerede çekileceğini bilen başkalarının olup olmadığını öğrenmek istiyorum."

"Dün akşam stüdyoyu baştan aşağı aradım," dedi Birch. "Gece yarısına dek sürdü. 28 Temmuz'da Torbjörn Werner'in Haag'a yazdığı bir mektubu buldum. Fotoğrafların çekileceği yer mektupta belirtilmişti."

"Nereden postalanmış?"

"Sayfanın en üstünde Ystad yazıyordu."

"Zarf yok muydu? Pul ve damga yok muydu?"

"Haag'ın odasında büyük bir kâğıt torba vardı, mektup onun içindeydi. İyi ki atmamış. Birkaç hafta önce yazılmış bir mektup ne de olsa."

"Ben bu mektubun gönderildiği zarfı görmek istiyorum."

"Bu neden bu kadar önemli? Ystad'dan yazıldığına göre yine aynı yerden postalandığını varsayamaz mıyız?"

"Mektup Haag'ın eline geçmeden önce başka biri tarafından açılıp açılmadığını öğrenmek istiyorum. Bu olasılığı bir kenara atabilmemiz için adli tıp ekibinin bu zarfı incelemesini istiyorum."

Birch'in daha fazla bir açıklamaya gereksinimi yoktu. Bir an önce stüdyoya gideceğine söz verdi.

"İleri sürdüğün sav çok ciddi," dedi.

"Şu anda elimde ondan başka bir şey yok," diye karşılık verdi Wallander.

Birch bir şey bulduğu takdirde hemen haber vereceğini söyledi.

Öğlen olmuştu. Wallander evine giderek, yumurta pişirip yedikten sonra yarım saat uzandı. Saat 13.10'da karakola geri dönmüştü.

Odasında notlarını gözden geçirirken birinin mektupları açtığına ilişkin teorisinin mutlaka incelenmesi gerektiğine karar verdi. Danışmaya giderek hafta sonları Ebba'nın yerine çalışan kızla konuştu. Kıza, Ystad postasının nerede dağıtıldığını bilip bilmediğini sordu. Bilmiyordu.

"Bunu lütfen öğrenmeye çalış," dedi Wallander.

"Ama bugün pazar," diye karşılık verdi kız.

"Sıradan bir çalışma günü."

"Postaneler için olduğunu sanmıyorum."

Wallander öfkelenmeye başladığını fark ederek kendini denetledi.

"Posta, pazar günleri bile toplanıyor," dedi. "Günde bir kez olsa bile. Bu da birinin bugün postanede çalıştığı anlamına gelir."

Genç kız, Wallander'in sorusuna yanıt bulmak için elinden geleni yapacağına söz verdi. Wallander, genç kızı rahatsız ettiğini düşünerek hızla odasına geri döndü. Odasının kapısını kapatırken bir konuda yanıldığını fark etti. Höglund'a bu araştırmadan iki postacının söz konusu olduğunu söylemişti. Ama aslında üç postacı söz konusuydu. Sture Björklund o gün ne söylemişti? Kendisi evde olmadığında evine birinin girdiğine ilişkin bir duyguya kapıldığını söylemişti. Komşuları onun özel yaşamına nasıl değer verdiğini biliyorlardı. Düzenli olarak eve gelen tek kişi ise postacıydı.

Svedberg'in teleskopunu Björklund'un barakasına koyan acaba postacı mıydı? Bu yalnızca abes bir fikir değil ama aynı zamanda da çılgıncaydı. Denize düşen yılana sarılır gibi aklına gelen her düşünceye dört elle sarılıyordu. Kendi kendine homurdanarak masasının üstünde duran

raporları karıştırmaya başladı. Kısa bir süre sonra da Martinsson içeri girdi.

"Nasıl gitti?" diye sordu Wallander.

"Ann-Britt kendini pencereden atmaya çalışan kadını anlattı bana. Sizinki kadar korkunç saatler geçirmedik ama oldukça üzücüydü. Çiftliği oğullarına yeni devretmişler. Tüm sorumluluğu kendilerinden sonra gelecek kuşağa vermeye hazırlanıyorlardı. Diğer oğulları birkaç yıl önce trafik kazasında ölmüş. Şimdi kimseleri kalmadı. Çok yalnızlar."

"Katil bu tür şeyleri göz önünde bulundurmuyor, ne yazık ki," dedi Wallander.

Martinsson pencereye yaklaştı. Wallander onun ne denli yorgun ve bitkin olduğunu görüyordu. Bir zamanlar iyi niyetli bir polis memuruydu ve o günlerde insanlar polislik mesleğine hiç de hoş bakmıyorlardı. Gençler polisleri küçümserlerdi. Ne var ki, Martinsson çok heyecanlıydı ve iyi bir polis olabilmek için elinden geleni ardına koymamıştı. Wallander birkaç yıl önce Martinsson'un artık bu meslekten soğumaya başladığını hissetmişti. Onun emekli olmayı düşündüğünü seziyordu.

"Yine yapacak," dedi Martinsson.

"Bundan emin olamayız."

"Neden yapmasın ki? Öldürmek için öldürüyor; bunun başka bir açıklaması yok."

"Bunu da bilmiyoruz. Bu cinayetleri neden işlediğini henüz bilmiyoruz."

"Yanılıyorsun."

Martinsson bu son sözcüğü öylesine kendinden emin bir şekilde söylemişti ki, Wallander onun kendisini suçladığını hissetti.

"Neden yanılıyorum? Hangi konuda?"

"Birkaç yıl öncesine kadar sen de benim gibi düşünüyordun. Her şiddetin mutlaka bir açıklaması vardır, derdin. Ama bu görüş artık geçerli değil. İsveç'in köklü bir değişikliğe gereksinimi var. Genç kuşak yolunu şaşırmış durumda. Neyin doğru neyin yanlış olduğundan haberleri yok.

Ve doğrusunu istersen ben de polis olmanın bir anlamı olduğuna inanmıyorum artık."

"Buna insan ancak kendi karar verebilir."

"Ben de buna çalışıyorum zaten."

Martinsson oturdu. "İsveç'in ne hale geldiğini görüyor musun?" diye sordu. "Yasaları olmayan bir ulus olup çıktı. Bunun başımıza geleceğini kim tahmin edebilirdi?"

"O noktaya daha gelmedik," dedi Wallander. "Seninle bazı konularda hemfikir olabilirim ama hepsinde değil. İşte bu yüzden de asla pes etmememiz gerekiyor."

"Ben de eskiden kendime böyle söyler dururdum. Ama artık bir farklılık yaratabileceğimizden emin değilim."

"Bu ülkede bu tür soruları kendine sormayan tek bir polis yoktur," dedi Wallander. "Ama vargücümüzle çalışıp toplumumuzun yöneldiği tarafa karşı direnmemiz gerektiği gerçeğini de değiştirmez. Bu zırdeli herifi bir şekilde mutlaka durdurmamız gerekiyor ve buna da çok yaklaştığımızı hissediyorum. Onu mutlaka yakalayacağız."

"Oğlum da polis olmak istiyor," dedi bir süre sonra Martinsson. "Bana polis olmanın ne mene bir şey olduğunu sordu. Ona nasıl bir yanıt vereceğimi bir türlü kestiremedim."

"Bana yolla," dedi Wallander. "Onunla ben konuşurum."

"On bir yaşında."

"Tam zamanı."

"Peki o zaman, sana gelmesini söylerim."

Wallander bunu konuşmalarını esas konuya çevirmenin tam fırsatı olarak değerlendirdi.

"Wernerler fotoğraf çekimiyle ilgili ne biliyor?"

"Ne zaman çekileceğinin dışında bir şey bilmiyorlardı."

Wallander ellerini masanın üstüne koydu.

"Bugün öğleden sonra 15.00'te toplantı istiyorum. Herkese haber ver."

Martinsson başını evet dercesine sallayarak yerinden kalkmaya hazırlandı. Kapıya ulaştığında başını çevirdi.

"Oğlumla konuşma konusunda ciddi misin?"

"Bu iş biter bitmez onunla konuşurum," dedi Wallander. "Tüm sorularını yanıtlarım ve hatta benim polis şapkamı denemesine bile izin veririm."

"Şapkan var mı senin?" diye sordu Martinsson şaşkınlıkla.

"Evet var. Ama nerede olduğunu bilmiyorum."

Wallander o gün öğleden sonra toplantıya giderken bir yandan da Thurnberg'le yüzleşmek zorunda kalacağını düşünüyordu. Nybrostrand'daki o tatsız olaydan sonra bir daha birbirlerini görmemişlerdi. Wallander ormanlık alanda koşan adamın şikâyetinden neler çıkabileceğini tam olarak kestiremiyordu. Thurnberg bu konuda bir şey söylememesine karşın, Wallander aralarında hâlâ bir savaşın süregeldiğini hissediyordu.

Toplantıdan sonra yanıldığını fark etti. Diğerleri görüşlerine karşı çıkarken Thurnberg onu destekleyerek çok şaşırtmıştı. Görüşünü açıkladığındaysa, olabildiğince sözü kısa tutmuş ve hemen konuya girmişti. Wallander belki de onu yargılama konusunda biraz acele etmişti. Thurnberg'in saldırganlığı yalnızca bir blöf müydü yoksa özgüven eksikliğinden mi kaynaklanmıştı?

Toplantı dağılırken Wallander, Thurnberg'e bir şey söyleyip söylememe konusunda duraksadı. Ama aklına söyleyecek bir şey de gelmedi.

Saat 16.30 olmuştu. İki saat sonra Haag'ın asistanını taşıyan uçak alana inecekti. Wallander, Birch'i aradı ama bulamadı. Daha önce hiç yapmadığı bir şeyi yapmaya karar verdi. Çalışma masasının çekmecelerinden birinde eski bir çalar saat vardı, saati alarak kurdu. Odasının kapısını kilitledi, yastık niyetine eski bir evrak çantasını başının altına koyarak yere uzandı. Uykuya dalmadan önce biri kapıyı vurdu ama karşılık alamadı. Çalışmak için enerjiye gereksinimi olacaksa hiç olmazsa bir saat uyuması gerekiyordu.

Düşünde birbirinden ilgisiz birçok şey gördü. Babasını, yağlıboya ve terebentin kokularını, Roma'da geçirdikleri tatili. İspanyol Basamakları'nın hemen altında birden Martinsson çıktı karşısına. Ama küçük bir çocuk olarak. Wallander ona seslendi, Martinsson duymadı. Sonra da düş sona erdi.

Ayağa kalkması için biraz çaba harcaması gerekti. Erkekler tuvaletine giderken eklemleri takırdıyordu. Bu yorgunluk duygusundan nefret ediyordu. Yaşlandıkça dayanma gücü de azalıyordu. Yüzüne soğuk su serpti ve tuvalete girdi. Aynada yüzüne bakmamaya çalıştı. 18.45'de Sturup Havaalanı'ndaydı. Gelen yolcular bölümüne girdiğinde Birch'ü gördü. Kollarını göğsünün altında kavuşturmuş, duvara yaslanmış duruyordu. Wallander'i görünce yüzüne geniş bir gülümseme yayıldı.

"Sen de mi geldin?"

"Bir arkadaşa gereksinmen olacağını düşündüm."

"Hadi gidip kahve içelim. Uçağın inmesine daha vakit var."

Kafeteryanın önündeki kuyrukta beklerken Birch ona aradıkları zarfı bulamadığını söyledi. "Ama adli tıp teknisyenlerinden biriyle konuştum," dedi Birch pastasını alırken. "Bana zarfın açılıp yeniden kapandığını anlamanın olanağı olmadığını söyledi. Buraları yenilenmiş galiba. Eskisi gibi insanlar saatlerce kuyrukta beklemiyor."

"O zarfı mutlaka bulmalıyız," dedi Wallander. Birch'ün yaptığı gibi pasta almamak için kendini güçlükle tutarak. Bir fincan kahveyle yetindi. Yolcuların çıkacağı kapıya doğru gittiler. Birch ağzının etrafındaki kırıntıları sildi.

"Zarfın konuyla ne ilgisi olduğunu anladığımı sanmıyorum. Ayrıca buraya gelmeye neden karar verdiğini de anlamış değilim. Maria Hjortberg çok önemli biri olmalı."

Yolcular uçaktan inmeye başladıklarında Wallander ona son gelişmeleri anlatıyordu. Birch ceketinin cebinden üstünde Maria Hjortberg'in adı yazılı kâğıt parçasını çıkarınca Wallander çok şaşırdı. Wallander bir kenara geçip dururken Birch de elindeki kâğıdı kaldırarak yolculara göstermeye başladı.

Maria Hjortberg koyu renk gözleri ve uzun siyah saçlarıyla çok çekici ve güzel bir kadındı. Çantasını omzuna asmıştı. Büyük olasılıkla Rolf Haag'ın öldüğünü henüz öğrenmemişti ama Birch ona her şeyi anlatmaya başlamıştı. Genç kadın şaşkınlıkla başını iki yana sallayıp duruyordu. Birch, genç kadının çantasını elinden alarak onu Wallander'in yanına götürüp tanıştırdı.

"Seni almaya gelen var mı?" diye sordu Birch.

"Hayır kente otobüsle gidecektim."

"O zaman biz seni evine götürürüz. Ne yazık ki, sana hemen sormak istediğimiz bazı sorular var. Ama istersen bunları ya karakolda ya da stüdyoda sorabiliriz."

"Doğru mu söylüyorsunuz?" diye sordu titrek bir sesle. "Rolf gerçekten öldü mü?"

"Evet, ne yazık ki öyle," dedi Birch. Daha sonra da bagajı olup olmadığını sordu, yoktu. "Ne zamandan beri onun yanında çalışıyordun?"

"Çok olmadı. Nisandan beri."

Genç kızın yanıtı Wallander'i rahatlatmıştı. Genç kızın fotoğrafçıyla bir ilişkisi olduğunu düşünmeye başlamıştı, aksi halde bu denli çok üzülmezdi. Genç kız, Birch'e onlarla stüdyoda konuşmak istediğini söyledi.

"Onu sen arabayla götür," dedi Wallander, Birch'e. "Benim birkaç yere telefon etmem gerekiyor."

İki saat sonra Maria Hjortberg'in onlara verecek önemli bir bilgiye sahip olmadığı ortaya çıktı. Genç kız Rolf Haag'ın Nybrostrand'daki fotoğraf çekimine gideceğini bile bilmiyordu. Cumartesi günü bir düğüne gideceğini söylemişti ama Maria bunun iş olmadığını, Rolf'un bir arkadaşının düğünü olduğunu sanmıştı. Ne Malin Skander ne de Torbjörn Werner adlarını duymuştu. Stüdyoda randevuların yazılı olduğu bir masa takvimi vardı ama 17 Ağustos Cumartesi günü için bir şey yazılmamıştı. Birch bulduğu mektubu gösterdiğinde Maria başını iki yana sallamakla yetindi.

"Postayı kendisi açardı," dedi. "Ben ona yalnızca resim çekerken yardım ederdim."

"Bu mektubu başka kim görmüş olabilir?" diye sordu Wallander. "Bu stüdyoya kimler gelir? Temizlikçi?"

"Temizliği kendimiz yaparız. Müşteriler de çalışma odasına girmezler."

"O zaman yalnızca sen ve Rolf?"

"Evet ama ben burada pek bulunmam."

"Son zamanlarda bir hırsızlık oldu mu?"

"Hayır."

"Bu mektupla birlikte gelen zarfı arıyorum," dedi Birch. "Ama hiçbir yerde bulamadım."

"Rolf zarfı atmış olmalı," diye karşılık verdi Maria. "Rolf titiz ve düzenli biridir. Pazartesileri çöp günüdür."

Wallander, Birch'e baktı. Genç kızın yalan söylemesi için bir neden yoktu. Bu konuşmanın kendilerini bir yere getireceğini sanmıyordu.

"İlişkiniz ne düzeydeydi?"

Genç kız, onun bu soruyla ne demek istediğini anlamıştı ama aldırmadı. "Yakın bir ilişki yoktu aramızda," dedi. "Birlikte çalışıyorduk ve ondan çok şey öğrendim. Bir gün kendi stüdyomu kurmayı düşünüyorum."

Görüşme bitmişti. Birch, genç kızı evine bırakmayı önerdi. Wallander, Ystad'a geri dönmeye karar vermişti. Sokakta birbirlerinden ayrıldılar.

"Anlayamıyorum," dedi Maria. "Son iki günü herkesten uzakta bir ormanda ailemle birlikte geçirdim ve buraya geldiğimde neyle karşılaşıyorum. Akıl alacak gibi değil."

Ağlamaya başlayınca Birch, genç kızı teselli etmek istercesine elini omzuna attı.

"Onu evine götüreceğim," dedi. "Beni sonra arar mısın?"

"Ystad'dan ararım," diye karşılık verdi Wallander. "Sen sonra nereye gideceksin?"

"Bu akşam Rolf'un evini aramak istiyorum."

Wallander, Birch'in cep telefonunu alarak arabasına binmek için karşı kaldırıma geçti. Saat 22.30 olmuştu.

Arabasını çalıştırmaya fırsat bulamadan cep telefonu çaldı. Açtı.

"Kurt Wallander'le mi görüşüyorum?"

"Evet."

"Ben Lone Kjaer. Louise adındaki kadının şu anda Amigo barda olduğunu haber vermek istedim. Ne yapmamızı istersin?"

Wallander hiç düşünmeden kararını verdi. "Şu anda Malmö'deyim. Hemen yola çıkıyorum. Ben gelmeden bardan ayrılırsa biri onu izlesin."

"Yanlış hatırlamıyorsam saat tam 23.00'de bir feribot var. 23.45 civarında Kopenhag'da olursun. Seni karşılarım."

"Aman onu kaybetmeyin," dedi Wallander. "O bize çok gerekli."

"Merak etme, kaybetmeyeceğiz."

Wallander telefonu kapattı. Gözlerini karanlığın içine dikti, heyecan tüm bedenine dalga dalga yayılıyordu.

29

Wallander feribottan iner inmez kendisini bekleyen polis memurunu gördü. Genç kadının üstünde deri bir palto vardı, sarı saçları kısaydı. Wallander'in tahmin ettiğinden de genç ve kısa boyluydu. Ama genç kadının polis olduğu her halinden anlaşılıyordu. Wallander bunun nedenini tam olarak bilmemekle birlikte bir grup yabancının içindeki polis memurunu hemen saptayabildiğinin de farkındaydı.

Genç kadının önünde durarak onu selamladı.

"Louise hâlâ barda," dedi polis memuru.

"Bu tabii gerçekten onun adıysa," diye karşılık verdi Wallander.

"Louise soruşturmanız için neden bu denli önemli?"

Wallander de yolda gelirken aynı şeyi düşünmüştü. Louise'in işlenen cinayetlerle nasıl bir ilgisi olabileceğini kestiremiyordu. Tek istediği onunla konuşmaktı. Soracak o kadar çok sorusu vardı ki.

"Bizlere anlatacak çok ilginç şeyleri olduğunu düşünüyorum. Ama bu tür konuşmalar için barın elbette ideal bir yer olmadığı da ortada."

"Benim ofisimi kullanabilirsin."

Bir polis arabası onları bekliyordu, yol boyunca hiç konuşmadılar. Wallander, Kopenhag'a en son geldiği zamanı hatırlamıştı. Det Kongelige tiyatro binasındaki *Tosca* temsiline gelmişti. Opera bittikten sonra da bir bara gitmiş ve Malmö'ye gidecek son feribota çakırkeyif binmişti.

Lone Kjaer arabanın telsizinden biriyle konuşuyordu.

"Hâlâ barda," dedi camdan dışarısını göstererek. "Yolun karşısındaki şu bar. Seni beklememi ister misin?"

"Neden sen de gelmiyorsun?"

Kırık tabelada yalnızca "igo," yazıyordu. Wallander, Svedberg'in evinde fotoğrafını bulduğu kadınla konuşmak üzereydi.

Barın kapısını açtılar, kırmızı perdeyi kenara ittiler ve bardan içeri girdiler. İçerisi çok sıcak ve kalabalıktı. Dumandan göz gözü görmüyordu. Işıklar kırmızıydı. Bir adam dışarı çıkarken yanlarına yaklaştı.

"Barın en ucunda," dedi Lone Kjaer'e.

Wallander başını evet dercesine sallayarak Kjaer'in yanından ayrılıp kalabalığı yararak barın ucuna doğru yaklaşmaya çalıştı.

Sonunda onu görebildi. Barın en ucunda oturuyordu. Saçları resimdeki gibiydi. Wallander taş kesilmiş bir halde gözlerini ondan ayıramadan duruyordu. Her iki yanında da insanlar olmasına karşın sanki yalnızmış gibi bir hali vardı. Önünde bir kadeh şarap duruyordu. Başını Wallander'e doğru çevirdiğinde Wallander yanı başında bira içen iriyarı bir adamın arkasına gizlendi. Yeniden ortaya çıktığındaysa Louise bu kez gözlerini kadehine dikmiş oturuyordu. Wallander arkasını dönerek Kjaer'e başını evet dercesine salladı ve Louise'in yanına yaklaştı.

Şansı yaver gidiyordu. Tam barın yanına geldiğinde Louise'in sol tarafında oturan adam ayağa kalkıp gitti. Wallander çökercesine bar taburesine oturdu, Louise ona bir göz attı.

"Adınız Louise galiba," dedi Wallander. "Benim adım da Kurt Wallander ve Ystad polis karakolundan geliyorum. Polisim. Sizinle konuşmam gerek."

Louise bir an için gerilmişti ama hemen sonra rahatlayarak gülümsedi.

"Tabii ama önce tuvalete gitmem gerekiyor. Siz geldiğinizde ben de tuvalete gitmeye hazırlanıyordum."

Yerinden kalkarak erkeklerle kadınlar tuvaletinin bulunduğu tarafa doğru yöneldi.

Barmen Wallander'e baktı ama Wallander bir şey içmeyeceğini belirten bir şekilde başını iki yana salladı. İskandinav aksanıyla konuşmuyor, diye geçirdi içinden Wallander ama İsveçli olduğu anlaşılıyor.

Kjaer yaklaştı. Wallander ona her şeyin yolunda olduğunu belirten bir işaret çaktı. Duvardaki saatin kadranında Wallander'in o güne değin adını hiç duymadığı bir viskinin reklamı vardı. Dört dakika geçmişti. Wallander tuvaletlerin bulunduğu tarafa baktı. Önce bir adam, arkasından da bir diğeri dışarı çıktı. Soracağı sorular üzerinde yoğunlaşmaya çalışarak ilk olarak hangi soruyu sorması gerektiğini düşündü.

Aradan yedi dakika geçince Wallander bir şeylerin yolunda gitmediğini fark etti. Yerinden kalkarak tuvaletlere doğru gitti. Omuz başında Kjaer belirdi.

"Kadınlar tuvaletine gir ve etrafı bir kolaçan et."

"Neden? Daha çıkmadı ki. Bardan çıkmaya kalksaydı onu mutlaka görürdüm."

"Yolunda gitmeyen bir şeyler var," dedi Wallander. "Ortalığı benim için kolaçan etmeni istiyorum."

Kjaer kadınlar tuvaletine girdi. Wallander onu dışarda bekledi. Kjaer'in girmesiyle çıkması bir olmuştu.

"İçerde değil."

"Lanet olsun," dedi Wallander. "İçerde pencere var mı?"

Sorusunun yanıtını beklemeden hızla kapıyı açıp içeri girdi. İki kadın aynaların önünde makyajlarını tazeliyordu. Wallander onları fark etmedi bile. Louise sırra kadem basmıştı. Koşarak dışarıya çıktı.

"Burada bir yerde olmalı," dedi Kjaer şaşkınlık içinde. "Gitseydi onu mutlaka görürdüm."

"Ama burada değil, işte," dedi Wallander.

Gittikçe kalabalıklaşan barın içinde güçlükle ilerleyerek kapıya doğru gitti. Barın koruması güreşçiye benziyordu.

"Ona sor," dedi Wallander. "Balık etinde, siyah saçlı bir kadın arıyoruz. Az önce bu tarife benzer biri dışarı çıktı mı? On dakika kadar önce?"

Kjaer korumaya sordu ama koruma hayır dercesine başını salladıktan sonra Wallander'in anlayamadığı bir şeyler söyledi.

"Adı gibi eminmiş," diye bağırdı Kjaer barın gürültüsünü bastırmak istercesine.

Wallander arkasını dönerek kalabalığı iteklemeye başladı. Louise'i arıyordu ama yüreğinin derinliklerinden onun çoktan sırra kadem bastığını biliyordu.

Sonunda vazgeçerek bara yaklaştı. Louise'in içtiği kadehi göremedi.

"Az önce burada duran kadeh nerede?"

"Yıkadım."

Wallander, Kjaer'e el sallayınca, polis memuru yanına yaklaştı. Bar tezgâhının üstünü işaret etti.

"Bulup bulamayacağımızı bilmiyorum ama yine de parmak izlerini bulmaya çalışalım."

"Bu benim ilk deneyimim olacak," dedi polis memuru. "Daha önce hiçbir barı kordon altına almadım. Ama yine de yapacağım merak etme."

Wallander bardan çıkarak sokağa çıktı. Ter içinde kalmıştı. Öfkeden titriyordu. Nasıl bu kadar aptal olabilmişti? Kadının gülümsemesi, onunla konuşmaya karşı çıkmayışı ve tuvalete gitme bahanesi. Tüm bunların bir tuzak olduğunu nasıl anlayamamıştı?

Kjaer on dakika sonra yanına geldi. "Bunu nasıl becerdiğini gerçekten anlamadım," dedi. "Bardan çıkmaya çalışsaydı onu mutlaka göreceğimi biliyorum."

Ama parçalar yine yerine oturmaya başlamıştı. Wallander olanları yavaş yavaş anlamaya başlıyordu. Bu davranışın tek bir açıklaması vardı. Bunu hiç beklemediği için anlamakta da zorlanmıştı.

"Senin ofisine gidebilir miyiz?" diye sordu. "Düşünmek için zamana gereksinimim var."

Ofise geldiklerinde Kjaer ona bir fincan kahve getirerek sorusunu yineledi.

"Görünmeden bardan nasıl çıktığını bir türlü anlayamıyorum."

"Çünkü bardan çıkmadı," dedi Wallander. "Louise hâlâ o barda."

Polis memuru ona şaşkınlıkla baktı. "Hâlâ orada mı? O zaman biz buraya neden geldik?"

Wallander başını sıkıntılı bir şekilde salladı. Bu denli dikkatsiz nasıl olabilirim, diye geçirdi içinden. Louise'in resmini Svedberg'in evinde ilk gördüğünde saçlarında bir gariplik olduğunu sezmişti.

Gerçeği o zaman anlamalıydım, dedi kendi kendine. Peruktu o.

Kjaer son sorusunu bir kez daha yineledi.

"Louise bir şekilde hâlâ o barda," diye karşılık verdi Wallander. "Çünkü Louise diye biri yok, biri onun yerine geçip duruyor. Bir erkek. Kapının önünde duran koruma son on dakika içinde bardan üç erkeğin çıktığını söylemişti. Onlardan biri Louise'di. Peruğu cebinde, makyajını silmiş, elini kolunu sallayarak kapıdan çıkıp gitti."

Kjaer bu sözlere inanmakta zorlanıyordu ve Wallander ayrıntılara giremeyecek kadar yorgun hissediyordu kendini. Ama yine de genç kadına bir açıklama borçluydu. Ona yardım etmişti. Saat gece yarısını geçmesine karşın açıklamalarını sürdürdü.

"Tuvalete gittiğinde, makyajını silip peruğunu çıkardı ve dışarı çıktı," dedi Wallander. "Büyük olasılıkla giysilerini de değiştirmiş olmalı. Tuvaletten bir kadının çıkmasını beklediğimiz için ikimiz de hiçbir şeyi fark etmedik. Sıradan bir erkeğe kim dikkat eder?"

"Amigo bar travestilerin yeri değil ki."

"Belki de oraya salt kadın rolü oynamak için gitmişti," dedi Wallander düşünceli bir sesle. "Kendi cinslerinin arasında olmak istememiş olabilir."

"Sizin araştırmada bu ne anlama geliyor?"

"Bilmiyorum. Belki çok önemli ama henüz bu konuyu oturup düşünmedim."

Kjaer saatine baktı.

"Malmö'ye giden son feribot kalkmış olmalı. İlk feribotsa sabah 04.45'te hareket ediyor."

"Bir otelde kalırım," dedi Wallander.

Polis memuru başını iki yana salladı. "Benim evimde kanepede yatarsın," dedi. "Kocam da zaten bu saatlerde eve gelir. Bir lokantada garsonluk yapıyor. Yatmadan önce sandviç yer bira içeriz."

Karakoldan birlikte çıktılar.

Wallander tedirgin uyudu. Bir ara kalkıp pencereye yaklaştı. Aşağıdaki boş sokağa baktı ve geceleri neden tüm kentlerin birbirine benzediğini merak etti. Sokaktan birinin geçmesini bekledi ama kimse geçmedi. Kaygılarının arttığını hissetti. Kurbanların hepsi de kostümlüydü. Tıpkı Louise gibi. Wallander ona kim olduğunu söyleyince çekip gitmişti.

Bu o olmalı, diye geçirdi içinden. Bunun başka bir açıklaması yoktu. Farkında olmadan katilin yanında oturmuşum meğerse. Ama o kılık değiştirdiğinden onun kim olduğunu anlayamadım, anladığımdaysa o çoktan çekip gitmişti. Artık peşinde olduğumuzu biliyor ama onun gerçek kimliğini anladığımızı bilmiyor.

Wallander yeniden kanepeye uzanarak kendisini Malmö'ye götürecek feribotun hareket saatine kadar uyudu.

Karşı tarafa geçtiğinde Birch'in de kendisi gibi erken kalkan biri olduğunu ümit ederek telefon etti. Telefona Birch yanıt verdi ve sabah kahvesini içtiğini söyledi.

"Dün akşam nerelerdeydin? Görüşeceğimizi sanıyordum."

Wallander olanları anlattı.

"Gerçekten de o kadar yaklaşmış mıydın?"

"Kendimi aptal yerine koydum. Tuvaletlerin önünde beklemeliydim onu."

"Şimdi söylemesi kolay," dedi Birch. "Malmö'de misin? Çok yorgun olmalısın."

"İşin en kötü yanı arabam bozuldu. Farları açık unutmuşum, akü boşalmış."

"Ben gelip bakarım. Akünü doldururuz, merak etme," dedi Birch. "Neredesin?"

Wallander bulunduğu yeri tarif etti.

Birch'in oraya gelmesi 20 dakika sürmüştü. Bu süre içinde Wallander arabasında biraz daha uyudu.

Birch, Wallander'e dikkatle baktı. "Birkaç saat gerçekten yatıp uyumalısın," dedi. "Bu şekilde soruşturmayı yürütemezsin."

Aküyü doldururken Birch, Wallander'e Haag'ın evini baştan sona aradığını ama önemli hiçbir şey bulamadığını söyledi.

"Stüdyoyu ve evi bir kez daha arayacağız," dedi Birch. "Ve sürekli bağlantı halinde olacağız."

"Ben de sana burada olup bitenleri anlatırım," dedi Wallander.

Malmö'den ayrıldı. Bu arada saat 06.25 olmuştu. Jägersro sapağında arabasını kenara çekerek Martinsson'u aradı.

"Ben de sana ulaşmaya çalışıyordum," dedi Martinsson. "Dün akşam güya toplanacaktık ama kimse sana ulaşamadı bir türlü."

"Danimarka'daydım," dedi Wallander. "Herkese saat 08.00'de toplantı yapacağımı söyle."

"Önemli bir şey mi var?"

"Evet ama daha sonra anlatsam daha iyi olacak."

Wallander arabasını Ystad'a doğru sürdü. Hava hâlâ çok güzeldi. Gökyüzünde tek bir bulut olmadığı gibi rüzgâr da yoktu. Kendini daha az yorgun hissediyordu ve kafası yeniden çalışmaya başlamıştı. Louise'le arasında geçen kısa konuşmayı kafasında defalarca yeniden canlandırmış, peruksuz ve makyajsız neye benzediğini anlamaya çalışıp durmuştu. Zaman zaman da neye benzediğini sanki bulduğunu hissetmişti.

07.40'da Ystad'daydı. Ebba danışmadaydı. Aksırıp duruyordu.

"Nezle mi oldun?" diye sordu Wallander. "Yazın ortasında."

"Benim de alerjilerim var," dedi neşeli bir sesle. Sonra da ona ciddi bir tavırla baktı.

"Yine uyumadın, değil mi?"

"Kopenhag'daydım. Dolayısıyla pek uyudum denemez."

"Sağlığınla ciddi bir şekilde ilgilenmezsen bunun bedelini ağır ödersin," dedi. "Sözlerime kulak ver."

Wallander karşılık vermedi. Ebba'nın bazen kafasından geçenleri okuma yeteneği onu kızdırıyordu. Elbette haklıydı. Kanındaki fazla şekerleri düşündü.

Bir fincan kahve alarak odasına gitti. Kısa bir süre sonra iş arkadaşları kendisini toplantı odasında bekleyecekti. Bir gece önce olanları, barda oturan katilin daha sonra tuvalete giderek gözden kaybolmasını anlatacaktı onlara.

Sihirli bir değnek değmişcesine kadın birden erkek oluvermişti. Artık Louise diye biri yoktu. Ellerinde yalnızca peruğunu çıkarmış ve arkasında tek bir iz bile bırakmadan ortadan kaybolmuş, kimliği bilinmeyen bir adam vardı. Sekiz kişiyi öldürmüş ve belki de yakında birilerini daha öldürecek bir adam.

Issız adada cenin gibi kıvrılmış yatan Isa Edengren aklına gelince tüm bedeni ürperdi.

Onlara ne anlatacağım, diye geçirdi içinden Wallander. Bu bilinmeyen topraklara uzanan doğru yolu nasıl bulacağım? Zaman hızla akıp gidiyor ve her olasılığı, her ipucunu değerlendirecek zamanımız yok. Hangisinin doğru yol olduğunu nasıl anlayacağım?

Wallander kendi sorularını yanıtlayamadan erkekler tuvaletine gitti. Aynadaki görüntüsüne baktı. Yüzü şişmiş ve solgundu. Gözlerinin altında siyah halkalar oluşmuştu. Yaşamında ilk kez kendi görüntüsünden midesi bulanmıştı.

Bu katili mutlaka yakalamalıyım, diye geçirdi içinden. Ancak o zaman doktordan izin alarak sağlığımla ilgilenebileceğim.

Saat 08.00 olmuştu. Wallander erkekler tuvaletinden çıktı.

İçeri girdiğinde herkes gelmişti. Kendini derse geç kalan bir öğrenci ya da sınıfını şaşıran bir öğretmen gibi hissediyordu. Thurnberg kusursuz bir şekilde bağladığı kravatıyla oynuyordu. Holgersson o her zamanki asabi gülümsemesiyle baktı. Diğerleri de yorgun argın bir şekilde onu selamladılar.

Wallander yerine oturarak olanları başından sonuna değin anlattı. Katilden nasıl birkaç santim ötede oturduğunu ve onu elinden nasıl ka-

çırdığını anlattı. Sözlerine son derece sakin bir şekilde Maria Hjortberg'le başlamış ve Louise'in gülümsemesi, kendisiyle konuşmaya razı oluşu ama önce tuvalete gitmesi gerektiğini söylemesiyle de tamamlamıştı.

"Peruğunu tuvalette çıkarmış olmalı," dedi. "Peruk resimdekinin aynısıydı. Makyajını da silmiş olmalı. Çok dikkatli biri olduğunu düşünüyorum, tanınma riskinin farkında olduğuna eminim. Bence yanında makyaj silmek için gerekli her şey vardı. Tuvaletten bir kadının çıkmasını beklediğim için onun dışarı çıktığını fark edemedim."

"Peki ya giysileri?" diye sordu Höglund.

"Pantolon ceket vardı üstünde," diye yanıt verdi Wallander. "Ve de alçak topuklu ayakkabılar. Eğer insan dikkatle bakmış olsaydı onun erkek olduğunu anlayabilirdi diye düşünüyorum. Ama barda otururken bunu anlamak olanaksız."

Höglund'un sorusundan başka soru sorulmadı.

"Onun aradığımız kişi olduğundan kuşkum yok," dedi Wallander kısa bir sessizlikten sonra. "Yoksa o şekilde yanımdan ayrılmazdı."

"Onun bu sabah senin geldiğinde feribotta olma olasılığı hiç aklına geldi mi?" diye sordu Hansson.

"Bunu ben de düşündüm," dedi Wallander. "Ama düşündüğümde artık çok geç olmuştu."

Bu konuda beni suçlayacaklar, diye geçirdi içinden Wallander. Soruşturmanın hem bu, hem de diğer açıkları yüzünden suçlanacağım. Resmi ilk gördüğümde başındakinin peruk olduğunu anlamalıydım. En başında bir erkek aradığımızı bilmiş olsaydık her şey çok daha farklı olurdu. Onu aramak öncelikli görevimiz olurdu. Ama ben fark edemedim. Neye baktığımı anlayamadım.

Wallander bardağına maden suyu koydu. "Katilin her an yeni bir cinayet işleyebileceğini düşünürsek yitirecek zamanımız olmadığını görürüz. Bu adamla ilgili herhangi bir ipucu yakalayabilirsek soruşturmayı yeniden gözden geçirmemiz gerekecek."

"Fotoğraf," dedi Martinsson. "Onu bilgisayara yükleyerek erkeğe daha çok benzemesini sağlayabiliriz."

"Bu şu anda yapacaklar listemizin birinci sırasında," dedi Wallander. "Toplantı biter bitmez hemen yapalım. Yüz makyaj ve perukla önemli derece değişikliğe uğrayabilir ama tam anlamıyla değişmesi de olası değildir."

Odada şimdi yeni bir enerji oluşmuştu. Wallander onları daha fazla orada tutmak istemiyordu ama Holgersson onun toplantıyı bitirmek üzere olduğunu sezince konuşmak için elini kaldırdı.

"Svedberg'in cenaze töreninin yarın saat 14.00'te yapılacağını sizlere bir kez daha hatırlatmak istiyorum. Bu soruşturmanın yararına törenden sonraki daveti iptal ediyorum."

Kimse bir şey söylemedi. Herkes bir an önce işinin başına dönmek istiyordu.

Wallander ceketini almak için odasına gitti. Büyük olasılıkla hiçbir anlamı olmayacak bir şeyin peşine düşmek istiyordu. Tam odasından çıkmaya hazırlanırken Thurnberg içeri girdi.

"O fotoğrafı bilgisayara kim yükleyecek?" diye sordu.

"Martinsson bu tür işleri çok iyi bilir," diye karşılık verdi Wallander. "Eğer yapamazsa teknisyenleri çağırır, merak etme."

Thurnberg başını evet dercesine salladı. "Emin olmak istemiştim." Ama aslında söylemek istediği başka bir şey olduğu anlaşılıyordu. "Barda onu elinden kaçırdığın için kendini suçlamamalısın, diye düşünüyorum. Onun kılık değiştirdiğini bilmene olanak yoktu ki."

Bu sözleri yürekten söylüyor gibiydi. Tavrını neden değiştirmişti? Wallander söylenenleri olduğu gibi kabul etmeye karar verdi.

"Böyle düşündüğüne sevindim," dedi. "Bu soruşturmayı çok yakında tamamlayacağız."

"Sizlere yararı olacağını düşündüğüm bir şey gelirse aklıma hemen ararım," dedi Thurnberg.

Wallander karakoldan ayrıldı. Otoparkta bir an duraksadı sonra da yürümeye karar verdi. Kent merkezine dek yürüyecek ve yürümeye devam edecekti, yoksa ayakta uyuyacaktı.

Merkez posta binası olan kırmızı badanalı binaya ulaşması on dakika sürmüştü. Posta sarı posta kamyonetlerinden henüz boşaltılmamıştı. Wallander buraya ilk kez geliyordu. Etrafına bakınarak giriş kapısını aradı ve buldu. Kapının hemen yanındaki zile bastı ve kapı açıldı.

Onu karşılayan 30 yaşlarında genç bir adamdı. Postanenin müdürü olduğunu söyledi. Adı Kjell Albinsson'du ve Wallander'de olumlu bir izlenim yaratmıştı. Albinsson dosya dolabının üstünde çok hızlı çalışan vantilatörün bulunduğu bir odaya aldı Wallander'i. Wallander not defteriyle kalemini çıkardı. Sorularını nasıl ifade edeceğini düşünüyordu. Elbette, "Siz postanede çalışanlar gelen mektupları açar mısınız?" diye sormayacaktı. Böylesi bir soru hem karşısındakini hem de genel anlamda postacıları suçlar nitelikte olurdu. Böylesi bir soru karşısında Westin'in kendini hakarete uğramış hissedeceğinden emindi. Bu tür sorular yerine her şeye baştan başlamayı yeğledi.

19 Ağustos Pazartesi saat 10.43'dü.

30

Albinsson'un odasının duvarında bir harita asılıydı. Wallander haritaya bakarak posta dağıtım yoluna ilişkin sorular sormaya başladı. Albinsson polisin bu tür bir bilgiyle neden bu denli ilgilendiğini öğrenmek istiyordu. Wallander de ona her şeyi açıklamaya hazırlanıyordu. Wallander polisin postanede çalışanlardan birinin bir dizi cinayet işlemesinden kuşkulandığını söylediğinde bu sözlerin kulağa ne derece saçma gelebileceğini fark ederek açıklamalarında olabildiğince dolambaçlı ifadeleri seçmeye özen göstererek Albinsson'un bu açıklamalarla yetinmesini sağlamaya karar verdi.

Albinsson ona postacıların mektupları dağıttıkları yolları neşe içinde anlattı. Wallander de zaman zaman not tuttu.

"Burada kaç kişi çalışıyor?" diye sordu Wallander, Albinsson harita üstündeki açıklamalarını bitirip masasına oturduğunda.

"Sekiz."

"İsimlerini biliyor musunuz? Resimleri de çok işimize yarar."

"Postanede proaktif bir çalışma yapılıyor," dedi Albinsson. "Postaneyle ilgili bilgi veren bir broşürümüz var, işinize yarayabilir."

Albinsson odadan çıkarken Wallander çok şanslı bir gününde olduğuna karar verdi. Postacıların resimlerinden Kopenhag'daki adamın postanede çalışıp çalışmadığına anında karar verebileceklerdi.

Albinsson broşürle birlikte geri döndü. Wallander gözlüklerini aradı ama bulamadı.

"İsterseniz benimkileri deneyin," diye önerdi Albinsson. "Kaç numara kullanıyorsunuz?"

"Emin değilim ama on nokta beş olabilir," dedi.

Albinsson ona şaşkınlıkla baktı. "Bu sizin kör olduğunuz anlamına geliyor," dedi. "Bence bir nokta beş demek istemiş olmalısınız. Benimki iki, bir deneyin bakalım."

Wallander gözlüğü takınca çok iyi gördüğünü fark etti. Broşürü açtı ve sekiz postacının resmine dikkatle baktı. Dördü erkek, dördü kadındı. Wallander erkeklerin yüzlerini inceledi ama hiçbiri Louise'e benzemiyordu. Bir an için Lars-Göran Berg adındaki memurun yüzüne bakarken duraksadı ama hemen sonra da onun aradıkları kişi olmadığını fark etti. Kadınlara da bir göz atınca babasının Löderup'daki evine postayı getiren postacı kadını tanıdı.

"Bu bende kalabilir mi?"

"İsterseniz birkaç tane daha verebilirim."

"Bir tane yeter."

"Tüm sorularınızı yanıtladım mı?"

"Pek sayılmaz. Yanıtını almak istediğim bir sorum daha var. Tüm postanın dağıtımı bu binada yapılıyor, öyle mi? Postacılar kendi bölgelerinin postalarını ayırabilirler mi?"

"Evet."

Gözlüğü Albinsson'a geri verdi. "Hepsi bu kadar. Sizi daha fazla rahatsız etmeyeyim."

Albinsson ayağa kalktı. "Öğrenmeye çalıştığınız neydi?"

"Söylediğim gibi. Rutin bir soruşturma."

Albinsson başını iki yana salladı. "Buna inanmamı beklemeyin. Cinayetten sorumlu baş dedektif neden kalkıp da rutin işlerle uğraşsın? İş arkadaşlarınızdan birinin öldürülmesiyle birlikte Hagestad'daki ormanlık alanda öldürülen gençler ve yeni evlilerle ilgili cinayetleri çözmeye çalışıyorsunuz. Buraya gelişinizin de bu soruşturmayla bir ilgisi var, değil mi?"

"Bunun rutin bir soruşturma olmasını değiştirmez bu söylediklerini-niz."

"Bana kalırsa siz somut bir şey arıyorsunuz," dedi Albinsson.

"Söyleyebileceğim kadarını zaten söyledim."

Albinsson daha fazla soru sormadı. Ön kapıda birbirlerinden ayrıldılar ve Wallander güneşli bahçeye çıktı. Amma da garip bir ağustos yaşıyoruz, diye geçirdi içinden. Isı düşmediği gibi bir damla esinti bile yok.

Karakola geri dönerken bir yandan da Svedberg'in cenazesinde üniforma giyip giymemeyi düşünüyordu. Höglund'un törende yazdıklarını okuyacak olmasına şimdi üzülüyordu. Keşke yazdıklarımı kendim okuyacak kadar yürekli olabilseydim, diye geçirdi içinden.

Danışmanın önünden geçerken Ebba, Holgersson'un kendisiyle görüşmek istediğini söyledi. Ebba'nın canı bir şeye sıkılmış gibiydi.

"Bugünlerde nasılsın, keyfin nasıl?" diye sordu. "Artık eskisi gibi oturup dertleşemiyoruz."

"Her şey bildiğin gibi," diye karşılık verdi Ebba.

Babası da böyle söylerdi.

"Şu iş bir bitsin de oturup biraz dertleşelim," dedi Wallander.

Ebba peki dercesine başını salladı. Wallander onun o gün her zamankinden daha farklı olduğunu fark etmişti ama ne olduğunu soracak zamanı da yoktu. Holgersson'un odasına gitti. Kapı her zamanki gibi ardına kadar açıktı.

"Çok önemli bir şey oldu," dedi Holgersson, Wallander koltuklardan birine oturur oturmaz. "Thurnberg de çok etkilendi."

"Neden etkilendi?"

"Bunu ona sen sor. Ününü kanıtlayacak bir yaşam sürüyorsun."

Wallander şaşırmıştı. "O kadar mı kötü?"

"Ben tam tersinden söz ediyordum."

Wallander sabırsızlandığını belirten bir hareket yaptı. Kişisel performansından söz etmek niyetinde değildi, özellikle şu son zamanlarda bunun eskisi gibi olmadığının farkındayken.

"Emniyet genel müdürü yarın cenazeye katılacak," dedi Holgersson. "Adalet bakanıyla birlikte. Uçakları yarın sabah 11.00'de Sturup Havaalanı'na inecek. Onları alanda ben karşılayacağım ve doğruca buraya ge-

tireceğim. Her ikisi de soruşturmayla ilgili bir brifing istediklerinden büyük toplantı odasında 11.30'da bir toplantı yapacağız. Toplantıya sen, ben ve Thurnberg katılacak."

"Bunu bensiz yapamaz mısın? Ya da Martinsson'u çağırsan. O benden çok daha akıcı konuşur."

"Bu soruşturmadan sorumlu olan sensin," dedi polis şefi. Brifing yarım saat sürecek sonra da öğle yemeğine çıkacağız. Cenazeden hemen sonra da Stockholm'e geri dönecekler."

"Bu cenazeden çok korkuyorum," dedi Wallander. "Cenazesi kalkan kişi hunharca öldürüldüğünde duygular da çok farklı oluyor."

"Eski dostun Rydberg aklına geldi, öyle değil mi?"

"Evet."

Telefon çaldı, Holgersson ahizeyi kaldırdı, bir süre dinledi sonra da arayan kişiye kendisini daha sonra arayacağını söyleyerek telefonu kapattı.

"Müziği belirledin mi?" diye sordu Wallander.

"Bunu kantora bıraktık. En uygun olanını seçeceğinden eminim. Her zaman ne çalarlar? Bach ve Buxtehude miydi? Sonra da her zamanki ilahiler söylenecek."

Wallander odadan çıkmak üzere ayağa kalktı. "Bu fırsatı iyi kullanacağını umarım," dedi. "Emniyet genel müdürüyle adalet bakanı buraya geleceğine göre."

"Hangi fırsatı?"

"Onlara işlerin bu şekilde yürüyemeyeceğini söyleme fırsatını. Eleman ve bütçe kısıtlamalarıyla işlerimizi tam anlamıyla yapamadığımızı söyleme fırsatını. Bize yardım etmedikleri takdirde elimizin kolumuzun bağlı olacağını söyle onlara. Henüz işler durma noktasına gelmedi ama inan bana eli kulağında."

Holgersson başını salladı. "Senin de benim gibi düşündüğünü bilmiyordum."

"Ama öyle işte."

"O zaman bu düşüncelerini neden sen kendin onlara söylemiyorsun?"

"Söyleyebilirim. Ama şu anda izini bulmak zorunda olduğum bir katil var."

"Yalnız senin değil," diye düzeltti polis şefi sözlerini. "Bizim."

Wallander, Martinsson'un odasına gitti. Höglund da oradaydı. Bilgisayar ekranında bir resmi inceliyorlardı: Louise'in yüzünü. Martinsson ekranda Louise'in saçlarını silmişti.

"FBI'nın geliştirdiği bir programı kullanıyorum," dedi Martinsson. "Saç şekli, bıyık ve sakal gibi ayrıntıları daha sonra ekleyebiliriz. İstersen yüzüne bir iki sivilce bile serpiştirebilirsin."

"Onda sivilce olduğunu sanmıyorum," dedi Wallander. "Ben o peruğun altında ne olduğuyla ilgileniyorum yalnızca."

"Stockholm'deki bir peruk imalatçısıyla konuştum," dedi Höglund. "Peruğun altına ne kadar saçın gizlenebileceğini sordum ama açık seçik bir yanıt alamadım."

"Saçları çalı gibi de olabilir," dedi Wallander.

"Bu programla başka şeyler de yapabiliyorsun," dedi Martinsson. "Örneğin kulakları kepçe, burnu dümdüz yapabiliriz."

"Hiçbir şeyi kepçe ya da dümdüz yapmamız gerekmiyor," dedi Wallander. "Bu resim yeterince ona benziyor zaten."

"Peki ya göz rengi?" diye sordu Martinsson.

Wallander bir an için düşündü. "Mavi," dedi sonunda.

"Kadının dişlerini gördün mü?"

"Kadının değil, erkeğin."

"Peki, gördün mü?"

"Çok yakından değil. Ama galiba beyaz ve düzgündüler."

"Piskopatlar genellikle ağız hijyenine çok önem verirler," dedi Martinsson.

"Onun psikopat olup olmadığını henüz bilmiyoruz," diye karşılık verdi Wallander.

Martinsson gözler ve dişlerle ilgili bilgiyi bilgisayara yükledi.

"Kadın kaç yaşında?" diye sordu Höglund.

"Erkek demek istiyorsun," diye bir kez daha düzeltti onu Wallander.

"Ama senin gördüğün kişi kadındı. Ancak daha sonra onun erkek olduğunu anladın."

Haklıydı. Erkek değil, bir kadın görmüştü ve bu söz konusu kişinin yaşını saptayabilmek için de elindeki fotoğrafa geri dönmek zorundaydı.

"Aşırı makyajlı bir kadının yaşını saptamak çok zor," dedi. "Ama bu fotoğraf yakın bir zamanda çekilmiş olmalı. 40 civarında diyebiliriz."

"Uzun boylu muydu?" diye sordu Martinsson.

Wallander hatırlamaya çalıştı. "Emin değilim," diye karşılık verdi. "Ama galiba bir yetmiş ile bir yetmiş beş arasındaydı."

Martinsson, Wallander'in verdiği rakamları bilgisayara girdi. "Peki ya bedeni?" diye sordu. "Üzerinde takma bir şeyler var mıydı?"

Wallander sonunda Louise'le pek yakından ilgilenmediğini kabul etmek zorunda kaldı.

"Bilmiyorum," dedi.

Höglund gülümseyerek baktı. "Son araştırmalar erkeklerin önce kadınların göğüslerine baktıklarını söylüyor," dedi. "Göğüslerin küçük ya da büyük olduklarını anladıktan sonra da dikkatlerini bacaklara çeviriyorlarmış ve sonunda da poposuna."

Bilgisayarın başında oturan Martinsson kıkırdadı. Wallander durumun saçmalığını fark etmişti. Aslında erkek olan bir kadını tarif etmesi gerekiyordu ama bu söz konusu kişinin Martinsson tüm verileri bilgisayara girdikten sonra kadın olarak değerlendirilmesi gerekiyordu.

"Ceket giymişti," dedi. "Belki ben sıradışı bir erkeğim ama göğüslerine dikkat etmediğimi itiraf etmeliyim. Bar tezgâhı zaten bedeninin büyük bir bölümünü kapatmıştı. Bar çok kalabalık olduğundan ayağa kalkıp tuvalete gittiğinde de pek bir şey göremedim. Adım atacak yer yoktu."

"Şu anda elimizde yeterince bilgi var," dedi Martinsson arkadaşını rahatlatmak istercesine. "Peruğun altındaki saçın nasıl olduğunu saptamamız gerekiyor yalnızca."

"Yüzlerce farklı saç modeli olabilir," dedi Wallander. "Şimdilik resmi saçsız olarak dağıtalım. Belki yüz hatlarını tanıyan biri çıkar."

"FBI'ya göre bu neredeyse olanaksız."

"Biz yine de bir deneyelim."

Wallander'in aklına birden bir şey geldi. "Adının Erik Lundberg olduğunu söyleyen adamla konuşan hemşireyle kim konuştu?"

"Ben konuştum," dedi Höglund.

"Adamın sesine ilişkin neler hatırlıyor?"

"Peki bir şey hatırlamadı. Adamın İskandinav aksanıyla konuştuğunun dışında."

"Sesi yapmacıklı mıydı?"

Höglund ona şaşkınlıkla baktı. "Doğrusunu söylemek gerekirse, evet. Hemşire adamın aksanında garip bir şey olduğunu ama bunun ne olduğunu çıkaramadığını söylemişti."

"O zaman sesini değiştirip konuşmuş olabilir?"

"Evet, olabilir."

"Alçak mı yoksa yüksek sesle mi konuşmuş?"

"Alçak sesle."

Wallander, Amigo Bar'da geçirdiği zamanı düşündü. Louise ona gülümsemiş, sonra özür dilemişti. Sesinin kadınsı çıkması için özen göstermesine karşın yine de boğuk bir sesle konuşmuştu.

"Aradığımız kişinin o olduğundan emin olabiliriz, diye düşünüyorum," dedi Wallander. "Elimizde kanıt olmamasına karşın."

Posta idaresine yaptığı ziyaretten söz etti arkadaşlarına. "Bir tek konu açıklığa kavuştu," dedi. "Isa Edengren ile Sture Björklund'un mektuplarını aynı postacı dağıtıyor. Bu soruşturmada yer alan diğer kişilerin mektupları üç kişi tarafından ve bazen de Ystad dışında çalışan bir dördüncü postacı tarafından dağıtılmakta. Postacılar arasında bir düşmanlık söz konusuysa ancak o zaman bu teori akılcı bir şekil alabilir."

Arkasına yaslanarak arkadaşlarına baktı. "Henüz somut bir şey bulmuş değilim," dedi. "Elimizde kostümler ve sırlar var ama başka da bir şey yok."

"Kostümleri göz ardı edersek ne olur?" diye sordu Höglund. "O zaman elimizde ne kalır?"

"Gençler," dedi Wallander. "Parti veren ve evlenen mutlu insanlar."

"Haag'ın hedef alındığını sanmıyorsun, değil mi?"

"Sanmıyorum. O bir rastlantı sonucu oradaydı."

"Peki ya Isa Edengren?"

"Partide olması gerekiyordu."

"Bu da bizim tablomuzu değiştirir," dedi Höglund. "Yeni bir şey ortaya çıkıyor. Isa'nın kaçmasına izin verilmedi, peki ama neden ve kimden kaçıyordu? Burada bir intikam mı yoksa nefret mi söz konusu? Ayrıca o gençlerle yeni evli çift arasında bir bağlantı olduğunu da hiç sanmıyorum. Bir de Svedberg var. O acaba neyin peşindeydi?"

"Son sorunu yanıtlayabileceğimi sanıyorum," dedi Wallander. "En azından şimdilik. Svedberg kadın gibi giyinen adamı tanıyordu. Bir şeyden ötürü kuşkulanmıştı. Yaz boyunca da araştırmaları kuşkularında haklı olduğunu göstermişti. İşte bu yüzden öldürüldü; çok fazla şey biliyordu. Ne var ki, bildiklerini bize anlatacak zamanı olmadı."

"Peki bunlar bizi nereye götürecek?" diye sordu Martinsson. "Svedberg kuzinine Louise adında bir kadınla ilişkisi olduğunu söyledi. Oysa şimdi Louise'in erkek olduğu ortaya çıktı. Svedberg bunu onca yıl süren bir ilişkide elbette biliyordu, peki ama bu bizi nereye götürüyor? Svedberg travesti miydi? Yoksa eşcinsel miydi?"

"Birçok açıklama olası," dedi Wallander. "Svedberg'in kadın gibi birine karşı tutkuyla yaklaşabileceğini sanmıyorum ama hiçbirimizin haberi olmamasına karşın eşcinsel de olabilirdi."

"Soruşturmamızdaki bir kişinin önemi her geçen gün daha da artıyor," dedi Höglund.

Wallander onun kimden söz ettiğini biliyordu: Bror Sundelius.

"Haklısın," dedi. "Soruşturmamın o bölümünü yeniden ele almalıyız ve bunu bir seçenek olarak değil ama katili aramamızın bir bölümü olarak değerlendirmeliyiz. Svedberg'e karşı açılan şikâyet davasına karışan kişiler hakkında daha çok bilgi edinmeliyiz. Svedberg şantaj kurbanı ola-

bilir ya da Stridh'in sesini çıkarmamasına neden olan başka unsurlar söz konusu olabilir."

"Bror Sundelius'un sapıklık eğilimi varsa o zaman her şey daha mantıklı bir hale gelebilir."

Wallander, Martinsson'un sözlerine öfkelenmişti. "Günümüzde ve çağımızda eşcinsellik artık "sapıklık" olarak değerlendirilmiyor," dedi. "Belki 1950'lerde durum öyleydi ama artık değil. Bazılarının cinsel tercihlerini gizlemek istemesi bizi hiç ilgilendirmez."

Martinsson, Wallander'in karşı çıkmasına ses çıkarmadı.

"Burada sorulması gereken soru şu: Sundelius, Stridh ve Svedberg'i birbirine bağlayan unsur ne?" dedi Wallander. "Biri banka müdürü, diğeri üçkâğıtçı ve sonuncusu da bir polis. Hepsinin soyadı da "S" ile başlıyor."

"Bu aşamada Louise'in söz konusu olup olmadığını merak ediyorum," dedi Höglund.

Wallander yüzünü buruşturdu. "Ona bir ad takmalıyız," dedi. "Louise, Kopenhag'da barda tuvalette yok olup gitti. Başka bir ad kullanmazsak kafamız karışacak."

"Louis adına ne dersin?" diye sordu Martinsson. "Hem hatırlaması da kolay olur."

Öneri kabul edildi ve Louise'in adı Louis olarak değiştirildi. Artık Louis adında bir adamı arıyorlardı. Martinsson'un zamanını Sundelius'u izleyerek geçirmesine karar verdiler. Wallander odadan çıkarak kendi odasına yöneldi. Yolda Edmundsson'la karşılaştı.

"Ormanlık alanda aramamızı istediğin yerde herhangi bir şey bulamadık," dedi. Onun neden söz ettiğini anlaması Wallander'in birkaç dakikasını almıştı.

"Hiçbir şey mi?"

"Bir ağacın altında bir miktar çiğnenmiş tütün bulduk," dedi Edmundsson. "Hepsi bu kadar."

Wallander ona dikkatle baktı. "O bir avuç tütünü umarım aldınız ya da Nyberg'e haber verdiniz."

Edmundsson'un yanıtı onu şaşırtmıştı. "Evet öyle yaptık."

"Bu tahmin ettiğinden de önemli olabilir," dedi.

Odasına doğru gitti. Haklıydı. Katil o gece oradaydı, geleni gideni en güzel görebileceği yere gizlenmişti. Kumsalda olduğu gibi orada da tütün çiğnemiş ve sonra da tükürmüştü. Daha sonra da ama bu kez kadın kılığında Nybrostrand'daki polis barikatının hemen arkasında ortaya çıkmıştı.

Bizi izliyor, diye geçirdi içinden Wallander. Buralarda bir yerde, hem bir adım ötemizde, hem de bir adım gerimizde. Bizim ne bildiğimizi mi öğrenmeye çalışıyor? Ya da onu bulamayacağımızı mı kendisine kanıtlamak istiyor?

Aklına bir şey geldi ve hemen Martinsson'u aradı. "Soruşturmamıza hiç beklediğimiz bir ilgiyi gösteren oldu mu?"

"Gazeteci mi demek istiyorsun?"

"Kamuoyuna bu davayla ilgilenen birinin arandığına ilişkin bir haber sızdır. Alışılmışın dışında bir şeyin arandığını haber ver. Daha nasıl açık olabilirim bilmiyorum ama şöyle de diyebilirsin, garip görünen biri."

Martinsson haberi sızdıracağına söz verdi. Wallander telefonu kapattı.

Öğle olmuştu ve açlıktan midesi bulanmaya başlamıştı. Karakoldan çıkarak kent merkezindeki bir lokantaya yürüyerek gitti. 13.30'da geri döndü, ceketini çıkardı ve posta idaresinden aldığı broşürü incelemeye koyuldu.

İlk postacının adı Olov Andersson'du. Wallander ahizeyi kaldırarak postacının telefonunu çevirdi, bir yandan da daha ne kadar dayanabileceğini düşünüyordu.

11.00'i biraz geçe Ystad'a döndü. Kendisini Kopenhag'da bulan polisle karşılaşmamak için Helsingør'dan feribota binmişti. Helsingborg'a gelince de taksiyle Malmö'ye arabasını park ettiği yere gitti. Bir akrabasından kalan hiç beklemediği miras para sorununu kökten çözmüştü. Arabasının yanına gitmeden otoparkı inceledi. Hiçbir zaman başarısız olabileceği aklına gelmemişti. Amigo Bar'da da aynı duyguyu hissetmişti.

Çok büyük bir zafer kazanmıştı. Bir polisin barda yanındaki tabureye oturacağı doğrusu hiç aklına gelmezdi ama ne paniğe kapılmış, ne denetimini yitirmişti yalnızca böylesi bir durumla karşılaştığında ne yapacağına ilişkin yaptığı planı uygulamakla kalmıştı.

Sakin bir şekilde kadınlar tuvaletine gitmiş, peruğunu çıkarmış, kemerinin altına gizlemiş, yanından hiç ayırmadığı kremle makyajını silmiş, sonra da erkekler tuvaletinden çıkan bir adamla aynı anda dışarıya çıkmıştı. Hâlâ kaçma yeteneği vardı. Bu yeteneği onu yarı yolda bırakmamıştı.

Otoparkın gözetilmediğinden emin olunca arabasına binerek Ystad'a gitti. Evine gidince uzun bir duş yaptı, sonra da ses geçirmez odasındaki yatağına uzandı. Düşünmesi gereken birçok konu vardı. Şu Wallander denen polisin kendisini nasıl bulduğunu bilmiyordu. Bir dikkatsizlik sonucu arkasında iz bırakmış olmalıydı. Bu onu endişelendirmek yerine çok öfkelendirmişti. Aklına gelen tek şey Svedberg'in evindeki resmiydi. Louise'in resmi. Resmi aramış ama bulamamıştı. Bu düşünce birden kendisini rahatlattı. Polis bir kadınla konuşmak istiyordu. Neyse ki, kılık değiştirdiğini anlamamıştı. Aslında parçaları bir araya getirebilse anlayacaklardı, diye geçirdi içinden.

Yakalanmaktan kıl payı kurtulma düşüncesi onu çok heyecanlandırıyordu. Karşısına yeni bir sorun çıkmasına karşın yine de tahrik olmuştu. Öldürülecek yeni kişileri henüz seçmemişti. Özgün planına göre yeniden eyleme geçmeden önce bir yıl bekleyecekti. Kendini ele vermemek için bir sonraki adımını çok dikkatle planlaması gerekiyordu. İnsanların kendisini unutmaya başlamasını bekleyecek sonra da yeniden ortaya çıkacaktı.

Ne var ki, polisle karşılaşması her şeyi değiştirmişti. Artık bir daha adam öldürmek için bir yıl bekleme düşüncesi ona acı vermeye başlamıştı. Öğleden sonrayı yatağında, içinde bulunduğu durumu sistematik olarak gözden geçirerek geçirdi. Değerlendirebileceği birçok olasılık vardı. Çok ender olarak pes eden biriydi.

Hiç olmazsa bir hareket oldu, diye geçirdi içinden. Evet, özgün plana uymamıştı ama başka seçenekler de söz konusuydu. Bu olay ayrıca

onu çok kışkırtmıştı da. Düşündükçe kendisinin gerçek bir deha olduğuna daha çok inanıyordu. Hiç beklenmeyen bir ortam yaratmış, herkesin kafasını alabildiğine karıştırmıştı.

Bir sonraki kurbanı Wallander denen polis olmalıydı, hem de en kısa zamanda. Yarın Svedberg'in cenaze töreni vardı. O günü hazırlık yaparak geçirecekti. Svedberg'in sonunda yardımına geldiği düşüncesine gülümsedi. Cenaze töreni sırasında polisin evinde kimse olmayacaktı. Svedberg ona defalarca Wallander'in boşanmış biri olduğunu ve yalnız yaşadığını söylemişti. Çarşambaya kadar bekleyecekti. Bu düşünce tüm bedeninin heyecandan titremesine neden olmuştu. Onu önce vuracak sonra da kılığını değiştirecekti. Ve bu da Wallander'e yakışır çok özel bir kılık olacaktı.

31

Pazartesi günü boşa geçmişti. Salı sabahı uyandığında bu Wallander'in aklına gelen ilk düşünce olmuştu. Uzun zamandan beri ilk kez tam olarak dinlenebilmişti. Bir gece önce karakoldan saat 21.00'de ayrılmış ve doğruca evine gidip yatmıştı.

Saat 06.00'ydı ve yatağında kıpırdamadan yatıyordu. Aralık perdeden mavi gökyüzünü görebiliyordu. Hedeflerine doğru bir adım atamadıklarından pazartesi günü boşa geçmişti. İki postacıyla konuşmuş ama ikisi de ona somut ve önemli bir şeyler söylememişti. Saat 18.00'de geldiğinde Wallander soruşturma ekibinin diğer üyeleriyle konuyu görüşmüştü. O vakte kadar da diğer altı postacıyla görüşmüşlerdi. Postacıların ne tür yanıtlar vereceklerini sanmışlardı acaba?

Wallander içgüdülerinin bu kez yanıldığını kabul etmek zorundaydı. Kendisini düş kırıklığına yalnızca postacılar uğratmamıştı; Lone Kjaer, Kopenhag'dan arayarak Amigo Bar'da tezgâhta herhangi bir parmak izine rastlamadıklarını söylemişti. Bar taburesini bile araştırmışlardı. Wallander bu araştırmadan bir şeylerin çıkmayacağını biliyordu ama yine de umudunu kesmemişti. Parmak izinin katilin kimliğini ortaya çıkaracağı kesindi. Bundan böyle bu ipucunun da sahte olduğunu; yani koyu renk peruk takan adamın aradıkları yanıtın kendisi olmadığını, yalnızca bir ayrıntı olduğunu düşünmeye başlayacaklardı.

Uzunca bir süre bilgisayar çıkışlı Louis'in resmini basına dağıtıp dağıtmama konusunda karar veremediler. Bu kararsızlık Wallander'i öfke-

lendirmişti. Sonunda konuyu Thurnberg'e açmaya karar verdi. Ekibindeki elemanlar resmin basılmamasını ileri sürerken Wallander basılmasında israr ediyordu. Biri bu peruksuz yüzü tanıyabilirdi. Böylesi bir olasılık her zaman vardı. Yalnızca bir kişiye, bu yüzü tanıyabilecek bir kişiye gereksinimleri vardı. Thurnberg ilk kez böylesi bir tartışmaya katılarak Wallander'in tarafını tutmuştu. Onun görüşüne göre bu resim en kısa zamanda basına dağıtılmalıydı.

Bunun için de cenazeden sonrayı, çarşamba gününü beklemeye karar verdiler.

"İnsanlar bu tür çizimlere bayılıyor," dedi Wallander. "Resmin ona tıpatıp benzemesi gerekli değil. Bu tamamlanmamış resmin basına dağıtılmasında olağanüstü bir şey var. Birinin bu oltaya takılmasını heyecanla bekliyoruz."

Pazartesi öğleden sonra soluksuz çalışmışlardı. Hansson, Bror Sundelius'la ilgili İsveç polisinin tüm verilerini incelemişti. Tahmin edildiği gibi hiçbir şey bulamamıştı. Sicili temizdi. Sonunda Wallander'in çarşamba günü gidip onunla ciddi bir görüşme yapmasına karar verdiler. Wallander, Sundelius'un cenazeye geleceğini biliyordu, bunu ekip arkadaşlarına da söyledi.

Pazartesiyi Wallander boşa harcanmış bir gün olarak değerlendirmesine karşın öğleden sonra bazı gelişmeler de olmuştu. Saat 16.00 civarında ulusal gazetelerden birinde görev yapan bir gazeteci, Wallander'i arayarak Eva Hillström'ün kendileriyle bağlantı kurduğunu söylemişti. Öldürülen gençlerin ebeveynleri polisin sürdürdüğü soruşturmayı eleştirmeye karar vermişlerdi. Polisin bu konu üzerinde yeterince çalışmadığını düşünüyorlar ve hakları oldukları bilgilerin kendilerine iletilmediğini düşünüyorlardı. Gazeteci Wallander'e ailelerin eleştirilerinde aşırıya kaçabileceklerini de söylemişti. Ayrıca, Eva Hillström, soruşturmadan doğrudan Wallander'i sorumlu tutuyor ve sorumlu biri gibi davranmadığını ileri sürüyordu. Bu tüm dikkatleri üstüne toplayacak uzun bir yazı olacaktı ve iki gün sonra yayınlanacaktı. Gazeteci yazı yayınlanmadan önce Wallander'e ortalığı yatıştırması için bir şans tanımak istemişti. Wallander

suçlamaları kabul etmediğini söyledi. Yazıyı okuduktan sonra gazeteciyi arayacağını ve ebeveynlerin polis soruşturmasıyla ilgili neler söyleyeceklerini kendi gözleriyle görmek istediğini belirtti. Eğer ailelerin söylediklerine karşı çıkacak bir neden oluşursa o zaman tekzip yazısı göndereceğini söyledi. Hepsi bu kadardı.

Gazeteciyle konuştuktan sonra midesinde bir düğüm oluştuğunu hissetti. Bu, katilin yeniden bir cinayet işleyeceği korkusunun yanına yerleşmiş, bir alışkanlığa dönüşmüştü. Tüm soruşturmayı kafasında bir kez daha gözden geçirerek daha fazla bir şeyler yapılıp yapılamayacağını anlamaya çalıştı. Aslında ellerinden geleni ardlarına koymamışlar, kendi güç alanları içinde yapılabilecek her şeyi yapmışlardı. Katili henüz yakalayamamış olmalarının nedeni, soruşturmanın çok karmaşık olmasından kaynaklanıyordu, yoksa tembellikten, odaklanma eksikliğinden ve polisin dalga geçmesinden kaynaklanmıyordu. Teşkilatın içindeki bazı saçmalıklar kimseyi ilgilendirmezdi. Eva Hillström ne derse desin kusursuz bir soruşturma, diye bir şey yoktu yeryüzünde.

Saat 18.00'deki toplantıda postacıları konu dışı bırakıp yorgun gözlerle Louis'in farklı görüntüleri üzerinde çalışırlarken, Wallander iş arkadaşlarına gazetecinin söylediklerini anlattı. Konuyla hemen ilgilenen Thurnberg, Wallander'in suçlamalara karşılık vermeme kararını sorgulamaya başladı.

"Şu anda her şeyi birden yapamayız," dedi Wallander. "Yapacak o kadar çok işimiz var ki, bu tür suçlamalar bekleyebilir."

"Emniyet genel müdürü yarın burada olacak," diye karşılık verdi Thurnberg. "Adalet bakanıyla birlikte. Bu yazının onların gelişine rastlaması çok büyük bir talihsizlik."

Wallander birden Thurnberg'in neden kaygılandığını anlayıvermişti. "Bu suçlamalara ilişkin en küçük bir şey bile senin ününü gölgelemez," dedi. "Eva Hillström'le diğer ailelerin polisin çalışmalarını eleştirdiği ortada. Onların başsavcının çalışmalarıyla ilgilendikleri yok."

Thurnberg bu sözlere verecek bir karşılık bulamamıştı. Bu konuşmalardan kısa bir süre sonra da toplantıyı bitirdiler. Höglund, Wallander'in

arkasından hole çıkarak ona Thurnberg'in ormanlık alanda karşılaştıkları sporcuyla Wallander'in arasında geçenleri parmağına doladığını söyledi. Sporcu Nils Hagroth, Wallander'den şikâyetçiydi. Wallander bunları duyunca yorgunluğunun ve bıkkınlığının arttığını hissetti. Nils Hagroth'un saçma sapan suçlamaları olmadan da işleri yeterince yoğun değil miydi? İşte tam o anda, işlerin yoğunluğuna karşın Wallander tüm günün boşa harcanmış bir gün olduğuna karar verdi.

Wallander 07.30'da istemeye istemeye yataktan kalktı. Önünde uzanan günden ürküyordu. Üniforması dolabın kapağına asılı duruyordu. Emniyet genel müdürü ve adalet bakanıyla yapacağı toplantının hemen arkasından cenazeye katılacağından üniformasını sabahtan giymek zorundaydı. Giyindikten sonra aynaya baktı. Pantalonu dar gelmişti. Üst düğmeyi açık bırakmak zorunda kaldı. Üniformasını en son ne zaman giydiğini anımsamıyordu ama belli ki aradan çok uzun zaman geçmişti.

Karakola giderken yolda durup bir gazete aldı. Gazeteci abartmamıştı. Yazı resimlerle süslenmiş ve oldukça uzundu. Ailelerin suçlamaları üç yönlüydü. Birincisi, polis çocukların ortadan kaybolmasından çok uzun bir süre sonra soruşturmayı başlatmıştı. İkincisi, aileler soruşturmanın olması gerektiği gibi organize edilmediğini düşünüyorlardı. Üçüncüsüyse, soruşturmayla ilgili kendilerine yeterli bilgi verilmediğinden şikâyetçiydiler.

Emniyet genel müdürü bu haber karşısında öfkelenecek, diye geçirdi içinden Wallander. Bu suçlamaların doğru olmadığını ona söylememizin bir yararı olacağını sanmıyorum. Aslında bunlar polis teşkilatını yıpratmak için ortaya atılmış düşüncelerden başka bir şey değil. Bunu ona bir şekilde anlatmalıyız.

Wallander karakola yaklaşırken öfkeden titriyordu. Saat 08.00'e yaklaşıyordu. Hava hâlâ çok güzel ve sıcak olmasına karşın önlerinde uzun ve üzücü bir gün vardı.

Holgersson arabasından 11.30'da Wallander'i aradı. Sturup'tan yola çıkmışlar ve beş dakika içinde karakolda olacaklardı. Wallander onları karşılamak için danışmaya gitti. Thurnberg çoktan gelmiş bekliyordu. Kar-

şılıklı hal hatır sordular, ikisi de gazetede çıkan yazıya değinmedi. Karakolun önünde bir araba durunca herkes dışarı fırladı. Emniyet genel müdürüyle adalet bakanı da cenaze töreni için koyu renk giyinmişlerdi. Birbirleriyle el sıkıştılar ve sonra da kahve içmek için Holgersson'un odasına doğru gittiler. Odaya girmeden önce Holgersson, Wallander'i kenara çekti.

"Yazıyı uçakta okumuşlar," dedi. "Emniyet genel müdürü hiç memnun değil."

"Ya bakan?"

"Kendi fikrini açıklamadan önce senin söyleyeceklerini duymak istiyor."

"Bir şey söylemeli miyim?"

"Hayır. Onlar konuyu açmadan konuşma."

Kahvelerini alarak oturdular. Wallander'e Svedberg'in ölümünden ötürü duydukları üzüntüyü belirttiler. Bundan sonra da bir şeyler söyleme sırası ona gelmişti. Her zamanki gibi küçük notlar aldığı defterini yine yanına almayı unutmuştu. Ama bu o kadar da önemli değildi. Onlara ne söylemek istediğini biliyordu: Ellerinde çok önemli bir ipucu var. Katilin kimliğini saptamışlardı. Olaylar artık yoluna giriyordu ve yeni gelişmeler söz konusuydu.

"Çok talihsiz olaylar yaşanıyor," dedi emniyet genel müdürü, Wallander sözlerini tamamladığında. "Bir polis memuruyla masum birkaç genç öldürüldü. Bu olayı en kısa zamanda noktalayacağını umuyoruz. Elinizde somut bir ipucu olduğunu duymak hoşuma gitti."

Emniyet genel müdürünün son derece kaygılı olduğu anlaşılıyordu.

"Acaba delilerin özgürce ortalıkta dolaşmadığı bir toplum var mıdır yeryüzünde?" dedi bakan. "Dünyanın dörtbir yanındaki demokrasilerde ve diktatörlüklerde kitlesel cinayetler işleniyor."

"Ve bu delilerin ne yapacaklarını da önceden kestirmek çok zor," dedi Wallander. "Onları kolayca sınıflandıramıyorsunuz. Hareketlerini çok büyük bir dikkat ve özenle planlıyorlar. Genellikle de sicilleri temiz oluyor ve hiç ummadığınız bir yerde karşınıza çıkıyorlar."

"Toplumsal polislik," dedi emniyet genel müdürü. "Bu konu üzerinde çalışmalıyız."

Wallander delilerle toplumsal polislik arasındaki bağı anlamamıştı ama bir şey söylemedi. Bakan Thurnberg'e bazı sorular sorduktan sonra toplantı bitti. Öğle yemeğine gitmeye hazırlanırlarken emniyet genel müdürü çantasındaki bazı evrakın eksik olduğunu fark etti.

"Şu anda geçici bir sekreterim var," dedi sıkıntılı bir sesle. "Aradığım hiçbir şeyi bulamıyorum. Tam adını öğrendim derken sekreterim işten ayrılıyor."

Karakolu dolaşırlarken adalet bakanı Wallander'in yanında yürüyordu.

"Birinin seni şikâyet ettiğini duydum. Önemli bir şey mi?"

"Hayır değil," dedi Wallander. "Adam cinayet soruşturmasının yapıldığı yere, polis kordonuna aldırmadan izinsiz girmişti. Herhangi bir saldırı falan söz konusu değil."

"Ben de öyle düşünmüştüm," dedi bakan yüreklendirircesine.

Danışmanın önüne geldiklerinde emniyet genel müdürü de aynı soruyu sordu Wallander'e.

"Zamanlama çok kötü," dedi şef.

"Zamanlama her zaman çok kötüdür," diye karşılık verdi Wallander. "Bakana verdiğim yanıtı size de vereyim. Saldırı olmadı."

"Peki ne o zaman?"

"Adam polisin soruşturma yaptığı kordon altına aldığı alana izinsiz girmişti."

"Polisin kamu oyunla ve medyayla iyi ilişkiler içinde olması çok önemlidir."

"Bu elimizdeki soruşturma tamamlandığında basına bir açıklama yapacağım," dedi Wallander.

"Açıklamayı basına göndermeden önce görmek isterim," dedi emniyet genel müdürü.

Wallander açıklamasını göndereceğine söz verdi. Onlarla beraber yemeğe gitmedi, onun yerine Höglund'un odasına gitti. Kimse yoktu. Kendi

odasına giderek masasının başına geçip oturdu. Kafasının bir yerinde yeni bir fikir oluşuyordu ama bunun ne olduğunu tam olarak anlayamamıştı. Bakanın söylediği bir şeyle mi ilgiliydi acaba? Ya da emniyet genel müdürünün? Fikir geldiği gibi yok oldu.

Herkes saat 14.00'de Saint Mary Katedrali'nin avlusunda toplanmıştı. Wallander tabutu taşıyanların arasındaydı. Tabut beyazdı ve güllerle süslenmişti. Tabutu kilisenin içine taşıdılar.

Louis'in orada olmasını beklememekle birlikte gözleri yine de onu aramıştı. Göremedi. Fakat, Bror Sundelius oradaydı. Wallander onu başıyla selamladı. Sundelius ona soruşturmanın nasıl gittiğini sordu.

"Somut bir ipucu yakaladık," diye karşılık verdi Wallander. "Şu anda ancak bu kadarını söyleyebilirim."

"Katili yakalayacağınıza eminim," dedi Sundelius.

Svedberg'in ölümü onu gerçekten de çok sarsmıştı. Wallander, Sundelius'un Svedberg'in bildiklerini bilip bilmediğini merak etti. Acaba o da aynı korkuyu mu yaşamıştı? En kısa zamanda onunla mutlaka konuşmalıydı.

Wallander kilisede en ön sırada oturuyordu. Kendi kendini tüketme korkusu içindeydi. Cenaze törenlerinin neden her zaman bu denli büyük sıkıntılar yaşattığını geçirdi aklından. Adalet bakanı demokrasiden ve yaşam kurtarma hakkından, emniyet genel müdürüyse bu ölümün ne denli trajik bir ölüm olduğundan söz etti. Wallander bir an genel müdürün toplumsal poliscilik konusunu açıp açmayacağını düşündü ama sonra da haksızlık ettiğini fark etti. Adamın içtenliğini sorgulamasına hiç gerek yoktu. Genel müdür sözlerini tamamladıktan sonra sıra Ann-Britt Höglund'a gelmişti. Wallander onu daha önce üniformalı hiç görmemişti. Yüksek sesle ve net bir şekilde Wallander'in kaleme aldığı yazıyı okudu. Wallander yazdıklarının kendisini sandığı gibi utandırmadığını şaşkınlıkla fark etti.

Törenin sonuna doğru, ilahilerin okunmasından önce Wallander bir süreden beri kafasını meşgul eden düşünceyi yakaladı. Emniyet genel

müdürü çantasındaki evrakı karıştırırken kısa bir süreliğine yanında çalışan geçici elemanların adlarını bir türlü ezberleyemediğinden söz etmişti. Önce bu düşüncenin kafasında neden yer ettiğini anlayamamıştı ama sonra aradaki ilişkiyi çözdü. Postacılar tatile çıktıklarında mutlaka onların yerine geçici birileri göreve alınıyordu.

Wallander eve dönüp daracık üniformasını çıkardığında saat 17.00'yi geçiyordu. Posta idaresine telefon etti ama telefona kimse yanıt vermedi. Albinsson'a ulaşmayı denemeden önce duş yaptı, üstünü değiştirdi ve gözlüğünü alarak rehbere baktı. Kjell Albinsson, Rydsgard'da oturuyordu. Numarayı çevirdi, telefonu Albinsson'un eşi açtı. Kocasının posta idaresi takımıyla maç yaptığını söyledi. Maçın nerede olduğunu bilmiyordu ama kocası gelir gelmez kendisini Wallander'in aradığını mutlaka söyleyecekti.

Wallander domates çorbasını ısıttı, çorbayla birlikte bir iki dilim kızarmış ekmek yedi sonra da yatağına uzandı. Cenaze töreni onu çok yormuştu. 19.30'da telefonun ziliyle uyandı. Kjell Albinsson arıyordu.

"Maç nasıldı?" diye sordu Wallander.

"Pek iyi değildi. Mezbahanın takımıyla oynuyorduk. Onların çok iyi oyuncuları var. Neyse ki, sezon öncesi maçlardan biriydi. Sezonumuz bir süre sonra açılacak."

"İnsanın formunu koruması çok güzel."

"Korumak zorundayız, kemiklerin güçlenmesi gerek."

Wallander sözü daha fazla dolaştırmadan hemen konuya girmeye karar verdi. "Geçen gün bir şey sormaya unuttum. Eğer yanılmıyorsam zaman zaman geçici olarak birilerini işe alıyorsunuz, değil mi?"

"Evet. Hem kısa hem de uzun dönem için geçerli bu."

"Genellikle kimlerle çalışırsınız?"

"Deneyimli olanları yeğleriz ve bu konuda da her zaman şansımız yaver gider. Günümüzün işsizlik sorunu sayesinde elimizde birçok seçenek var. Ama genellikle geçici olarak işe aldığımız iki kişi vardır. Bunlardan biri Lena Stivell adında bir kadın. Aslında bir zamanlar bizimle tam gün

çalışıyordu ama önce yarım gün çalışmak istedi sonra da izine çıkanların yerine çalışmaya başladı."

"Diğeri de kadın mı?"

"Hayır, Åke Larstam adında bir erkek. Mühendismiş ama emekli olmuş."

"Postacı olmak için mi?"

"Bu iş sandığınız kadar garip değil. Çalışma saatleri çok iyidir ve insan bu sayede birçok kişiyle tanışma fırsatını elde eder."

"Åke Larstam şu anda çalışıyor mu?"

"Yaklaşık bir hafta önce yerine birini koydu. Şu anda ne yaptığını bilmiyorum."

"Onunla ilgili bana neler söyleyebilirsin?"

"Çok içe kapanık biridir ama çok çalışkandır. Kırk dört yaşında olmalı ve burada Ystad'da oturuyor. Yanılmıyorsam adresi de Harmonigatan 18 numara."

Wallander bir an düşündü. "Bu geçici olarak çalışan postacıların dağıtım yapacakları yerlere yakın mı oturmaları gerekir?"

"Öyle olursa işler daha çabuk yürür. Kimin hastalanıp yatağa düşeceğini önceden kestiremezsiniz."

"Larstam son olarak hangi bölgede çalışıyordu?"

"Ystad'ın batısında kalan bölgede."

Yine yanıldım, diye geçirdi içinden Wallander. Ne ormanlık alan ne de Nybrostrand batıdaydı.

"Teşekkür ederim," dedi Wallander. "Gelir gelmez beni aradığın için çok teşekkürler."

Wallander telefonu kapatarak karakola gitmeye karar verdi. Soruşturma ekibinin o akşam toplantısı yoktu ama bu süreyi soruşturmayla ilgili evrakı yeniden inceleyerek geçirmek istiyordu. Telefon çaldı. Arayan Albinsson'du.

"Bir hata yaptım," dedi. "Lena'yla Åke'in görevlerini karıştırmışım. Ystad'ın batısında dağıtım yapan Lena."

"Åke Larstam da mı aynı bölgede çalışıyor?"

"İşte bu konuda yanılmışım. Son olarak Nybrostrand'da çalışmış."

"Ne zamandı, hatırlıyor musun?"

"Temmuzda. Bu yalnızca birkaç haftalık bir görevdi."

"Daha önce hangi bölgelerde çalıştığını hatırlayabiliyor musun?"

"Rögla taraflarında uzun bir süre çalıştı. Martla temmuz arasında olacak."

"Haber verdiğin için teşekkür ederim," dedi Wallander.

Ahizeyi yerine koydu. Åke Larstam, Torbjörn Werner ve Malin Skander'in oturduğu bölgede postacılık yapıyordu. Daha önceyse Isa Edengren'in oturduğu Skårby'de çalışmıştı. Büyük olasılıkla tüm bunlar yalnızca bir rastlantıydı ama rehberi açarak Larstam'ın numarasına bakmaktan kendini alamadı. O isimde bir numara rehberde kayıtlı değildi. Bilinmeyen numaraları arayınca santral görevlisi Larstam'ın numarasının kayıtlı olmadığını söyledi.

Wallander giyinerek karakola gitti. Höglund'un da orada olduğunu şaşkınlıkla gördü. Genç kadın odasında çalışıyordu.

"Benden başka kimse olmayacak diye düşünüyordum," dedi.

Höglund'un üstünde hâlâ üniforması vardı. Wallander törenden sonra konuşması için onu kutlamıştı.

"Çocuk bakıcısı geldi," dedi. "Ben de bundan yararlanmaya karar verdim. O kadar çok iş birikmiş ki."

"Bende de aynı. Ben de bu yüzden geldim."

Genç kadının masasının karşısındaki ziyaretçi koltuklarından birine geçip oturdu. Höglund onun kendisiyle bir şey konuşmak istediğini fark edince evrakı kenara itti. Wallander emniyet genel müdürünün geçici sekreterlere ilişkin söylediklerini dinledikten sonra aklına gelen fikirden söz etti. Sonra da Albinsson'la arasında geçen konuşmayı anlattı.

"Anlattığı kadarıyla Larstam seri cinayetler işleyen birine hiç benzemiyor," dedi Höglund.

"Kim benzeyebilir ki? Benim vurgulamak istediğim üç kurbanın evinin bulunduğu bölgede çalışmış olması onun."

"Peki ne yapmamızı öneriyorsun?"

"Ben yalnızca bunları sana anlatmak istedim, başka bir şey istediğim yok."

"Postanede çalışan kadrolu postacılarla konuştuk, istersen şimdi de bu yedeklerle konuşalım. Ne dersin?"

"Lena Stivell'le konuşmamıza gerek olduğunu sanmıyorum."

Höglund saatine baktı. "Hadi biraz yürüyelim," dedi. "Temiz hava alalım. Harmonigatan'a kadar yürür ve Larstam'ın zilini çalarız. Daha çok erken."

"Ben bu kadarını düşünmemiştim doğrusu," dedi Wallander. "Ama önerini sevdim."

Kentin batı kıyısında olan Harmonigatan'a yürümeleri on dakikalarını almıştı. 18 numara üç katlı eski bir binaydı. Larstam en üst katta oturuyordu. Wallander zili çaldı. Beklediler. Bir kez daha çaldı.

"Herhalde evde yok," dedi Höglund. Wallander karşı kaldırıma geçerek binaya baktı. Üst kattaki dairenin iki penceresinde ışık vardı. Geri dönerek sokak kapısının kilitli olup olmadığına baktı. Kilitli değildi. İçeri girdiler. Binada asansör yoktu. Geniş basamakları tırmandılar. Wallander kapının zilini çalınca zil içerde de çaldı. Hiçbir şey olmadı. Zili üç kez çaldı. Höglund eğilerek mektupların atıldığı delikten baktı.

"İçerden ses gelmiyor," dedi. "Ama ışık yanıyor."

Wallander son bir kez daha zili çaldı, sonra da Höglund kapıyı yumrukladı.

"Yarın yine geliriz," dedi.

Wallander'in içinde bir şeylerin yolunda gitmediğine ilişkin bir duygu oluşmuştu. Höglund ondaki ikircikli havayı hemen fark etti.

"Ne düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum. Parçalar yerine oturmuyor gibi."

"Belki gerçekten de evde değil. Posta idaresinin müdürü onun şu anda çalışmadığını söylemişti. Belki birkaç günlüğüne bir yerlere gitti. Bu olabilir, biliyorsun."

"Haklı olabilirsin," dedi Wallander kuşku dolu bir sesle.

Höglund basamakları inmeye başladı. "Yarın yine geliriz," dedi.

"Yani bu akşam içeri girmediğimiz takdirde mi demek istiyorsun?"

Höglund ona hayretle baktı. "Kapıyı kırıp içeri mi girelim, demek istiyorsun? Ama henüz ondan kuşkulanmıyoruz bile."

"Bu yüzden buraya gelmedik mi?"

Höglund şaşkınlıkla başını iki yana salladı. "Bunu yapmana izin veremem. Tüm kurallara aykırı."

Wallander omuz silkti. "Haklısın. Yarın geliriz."

Karakola geri döndüler. Yolda nasıl bir iş bölümü yapmaları gerektiğini konuştular. Danışmada birbirlerinden ayrıldılar, Wallander odasında kendisini bekleyen işlerinin başına geri döndü.

Saat 23.00 civarında Linda'nın çalıştığı Stockholm'deki lokantaya telefon etti. Bu kez telefon hemen açıldı ama Linda'nın çok işi vardı. Linda fazla konuşmadan ertesi sabah babasını mutlaka arayacağına söz verdi.

"Her şey yolunda mı?" diye sordu Wallander. "Nereye gideceğine karar verdin mi?"

"Henüz vermedim. Ama vereceğim."

Kızıyla konuşmak ona enerji vermişti. İşine geri döndü. Saat 23.30 olmuştu. Höglund eve gideceğini söylemek için başını uzattı.

"Sekizden önce burada olmaya çalışırım," dedi Höglund. "Güne Larstam'ı görmeye giderek başlarız."

"O kadar acele etmeye gerek yok," dedi Wallander.

Wallander beş dakika bekledikten sonra masasının çekmecesinden her kilidi açan anahtarları çıkardı ve odasından çıktı. Larstam'ın kapısında zili çalarken kararını vermişti. Kapıyı kırıp içeri girerken Höglund yanında olmak istemiyorsa o da bunu tek başına yapacaktı. Åke Larstam'la ilgili bir şey onu tedirgin ediyordu.

Harmonigatan'a geri döndü. Gece yarısından hemen önceydi, ılık ve hafif bir rüzgâr esmeye başlamıştı. Wallander havadaki sonbahar kokusunu fark etti. Belki de sıcak hava dalgası sona eriyordu. Aşağıdaki zili çal-

dı. Penceredeki ışıkların hâlâ yandığını gördü. Kapı açılmayınca ön kapıyı açıp basamakları tırmandı.

Kendini olayların başına geri dönmüş gibi hissediyordu; Martinsson'la birlikte Svedberg'in evine girişleri gibiydi bu da. Birden ürperdi, sonra da kulağını kapıya dayayarak içeriyi dinledi. Çıt çıkmıyordu. Mektupların atıldığı deliği yavaşça araladı. Ses yoktu, yalnızca ışık yanıyordu. Zili çalıp bekledi, sonra bir kez daha çaldı. Beş dakika daha bekledikten sonra anahtarları çıkardı ve kapıyı yakından inceledi. Kapının kilidi çok özeldi. Åke Larstam özel yaşamına çok değer veren biri olmalıydı. Elindeki anahtarlarla bu kapıyı açması mümkün değildi. Aynı zamanda da içeri girme gereksinimi eskisinden daha yoğun bir baskı yapmaya başlamıştı. Cep telefonunu alıp Nyberg'i aramadan önce yalnızca bir dakika duraksadı.

Nyberg her zamanki gibi aksi bir sesle telefonu açtı. Wallander'in ona uyuyup uyumadığını sormasına gerek yoktu.

"Yardımına gereksimim var," dedi.

"Bana yine aynı şeylerin olduğunu söyleme sakın," diye homurdandı Nyberg.

"Hayır, kimse ölmedi," dedi Wallander. "Ama bir kapıyı açmak için yardımın gerekiyor."

"Bunun için bir teknisyene gerek yok."

"Şu durumda var."

Nyberg bir kez daha homurdandı ama uykusu artık iyice açılmıştı. Wallander kapının üstündeki kilitleri ona tarif ettikten sonra evin adresini verdi. Nyberg hemen geleceğine söz verdi. Wallander yavaşça basamakları inerek onu sokakta bekledi. Ona olanları açıklaması gerekiyordu ve açıklamayı duyduktan sonra Nyberg büyük olasılıkla karşı çıkacaktı.

Wallander de yapmaması gereken bir şeyi yaptığının farkındaydı.

Nyberg on dakika sonra geldi. Wallander onun pijamasının üstüne yağmurluğunu giydiğini düşünüyordu. Tahmin ettiği gibi Nyberg açıklamayı dinledikten sonra vargücüyle karşı çıktı.

"Masum insanların evlerine güç kullanarak giremezsin," dedi.

"Kapıyı açmanı rica ediyorum," dedi Wallander. "Sonra istersen çekip gidebilirsin. Tüm sorumluluk bana ait ve hiç kimseye senin burada olduğunu söylemeyeceğim."

Nyberg direnmeyi sürdürüyordu ama Wallander yukarıya çıkıp kilitleri incelemesini bir kez daha rica etti.

"Sana kimse inanmayacak," dedi. "Bu konuda paçanı kurtaramayacaksın başın fena halde derde girecek."

Sonra da yukarıya çıktılar. Saat 01.00'e geliyordu. Kapı sonunda açıldı.

32

Önce kokuyu fark etti. Kapıdan içeri girince bir süre kıpırdamadan durup etrafı dinlemişti. İşte tam o sırada fark etmişti. Nyberg kapının arkasında duruyordu. Koku çok yoğundu.

Bunun yalnızca evin çok havasız olmasından kaynaklanan bir koku olmadığını fark etmişti. Koku giderek yoğunlaşıyordu. Wallander eliyle arkasından gelmesi için Nyberg'e işaret etti. Nyberg onu istemeye istemeye izledi. Wallander ona kendisini holde beklemesini söyleyerek içeri girdi. Evin içindeki aşırı düzen kokuyla çelişki yaratıyordu.

Odalardan birinin kapısı diğerlerinden farklıydı. Sanki özel olarak yapılmış gibiydi. Wallander kapıyı açmak için ittiğinde oldukça ağır olduğunu fark etti. Bu ona stüdyolarda kayıt yapılan odaların kapılarını anımsatmıştı. Ara sıra röportaj için çağrıldığı radyo istasyonlarından biliyordu bunu. Wallander içeri girdi. Oda alışılmışın dışında ve oldukça garipti. Bir penceresi bile yoktu ve duvarlar da bir şekilde kalınlaştırılmıştı. Odada yatak ve lambanın dışında hiçbir şey yoktu. Yatak yapılıydı ama yatak örtüsünün üstünde bir bedenin belli belirsiz izi vardı. Her şeyi algılaması biraz uzun sürmüştü. Odanın garip görünmesi yalıtımından kaynaklanıyordu. Merakı artan Wallander bir kez daha evi dolaştı, bir yandan da bu evde oturan kişinin bir resmine rastlamayı umuyordu. Raflarda porselen süs eşyaları vardı ve tek bir fotoğraf bile yoktu. Wallander oturma odasında birden donup kaldı, ancak o zaman birinin özel yaşamına izinsiz girdiğini tam olarak algılamıştı.

Orada olmaya hakkı yoktu. Vakit yitirmeden çekip gitmeliydi. Ama içinden bir ses gitmemesini söylüyordu. Nyberg'in kendisini beklediği hole gitti.

"Beş dakika daha," dedi. "Sonra gideceğiz."

Nyberg karşılık vermedi. Wallander eve geri dönerek sistematik bir araştırma başlattı. Ne aradığını biliyordu. Yan yana duran üç dolabı teker teker gözden geçirdi. İlk iki dolabın içinde yalnızca erkek giysileri vardı. Eşyaların üst üstte asıldığı üçüncü dolaptaki askılardan birini çekip aldı. Askıda kırmızı bir giysi asılıydı. Yoğun bir dikkatle çekmeceleri karıştırmaya başladı. Düzgün bir şekilde duran erkek iç çamaşırlarının altını eliyle yokladı. Bir kez daha zamanın daraldığını ve acele etmesi gerektiğine ilişkin panik duygusunu yüreğinde hissetti. Burada da şansı yaver gitmişti. Erkek iç çamaşırlarının altına kadın iç çamaşırları gizlenmişti. Üçüncü dolabın yanına yaklaşarak parmaklarının ucunda yükseldi ve üst raflardaki kadın ayakkabılarını gördü. Her şeyin eskisi gibi aynı düzen içinde olmasına özen gösteriyordu. Bu arada Nyberg oturma odasına gelmişti.

Wallander onun çok öfkeli olduğunu hissediyordu. Ya da korktuğunu.

"On beş dakika oldu," diye tısladı, Nyberg. "Burada daha ne kadar kalacağız?"

Wallander karşılık vermedi. Gözleriyle çalışma masasını aradı. Köşede eski bir sekreter masası duruyordu. Çekmeceleri kilitliydi. Nyberg'e açmasını işaret edince Nyberg hayır dercesine başını salladı.

Wallander onun karşı çıkmalarına aldırmadan aklına gelebilecek olası en kısa açıklamayı yaptı.

"Louise burada oturuyor," dedi. "Svedberg'in evinde resmini bulduğumuz kadın. Kopenhag'daki kadın. Aslında var olmayan kadın. Burada oturuyor."

"Bunu daha önce de söyleyebilirdin," dedi Nyberg.

"Emin değildim," diye karşılık verdi Wallander. "Şu ana dek emin değildim. Hiç iz bırakmadan bu masayı açabilir misin?"

Nyberg elindeki alet çantasından uygun bir alet alarak masayı anında açtı.

Wallander sıklıkla polisin çalışmalarının aslında hiçbir şekilde düş kırıklığına uğramayacak bir dizi beklentiden oluştuğunu düşünürdü. O anda ne beklediğini aslında kendisi de bilmiyordu.

Masanın çekmecesinde gazetelerden kesilmiş birçok yazı vardı. Bunların tümü de cinayet soruşturmasıyla ilgiliydi. Ayrıca bir de Wallander'in daha görmeye fırsat bulamadığı Svedberg'in ölüm ilanı da vardı.

Nyberg hemen arkasında duruyordu. "Şuna bir bak," dedi Wallander yavaşça. "Bu, bu evde ne aradığımızı açıklıyor."

Nyberg, Wallander'in yanına gelerek baktı.

"Buradan çekip gider ve evi göz altına alabiliriz. Ya da yardım ister ve evi baştan aşağı arayabiliriz."

"Bu adam sekiz kişiyi öldürdü," dedi Nyberg. "Bu da onun silahlı ve tehlikeli biri olduğunu gösterir."

Tehlikede olabilecekleri o ana dek hiç aklına gelmemişti Wallander'in. Bu da karar vermesini kolaylaştırıyordu. Nyberg çekmeceyi kapattı. Tezgâhın üstünde bardakların durduğunu gören Wallander mutfağa gitti. Bardaklardan birini kâğıda sararak cebine koydu. Tam mutfaktan çıkmak üzereyken arka kapının hafifçe aralandığını gördü. Bir an için korkudan bayılacakmış gibi hissetti kendini. Birden mutfak kapısının ardına kadar açılıp birinin tabancasını çekeceğini düşündü. Ama hiçbir şey olmadı. Sendeleyerek arka kapıya yaklaşıp yavaşça açtı. Arka basamaklar bomboştu. Nyberg ön kapıdan çıkmış sahanlıkta kendisini bekliyordu. Wallander onun yanına geldi.

Çevreyi dinlediler. Hiçbir şey yoktu. Nyberg yavaşça ön kapıyı kapattı. El feneriyle kapının eşiğini inceledi.

"Bir iki çizik olmuş," dedi. "Ama bilmezsen görmene olanak yok."

Wallander hafifçe aralanan arka kapıyı düşündü. Bunu şimdilik söylememeye karar verdi. Karakola geldiklerinde Wallander koşarak odasına gitti. Ve hiç zaman yitirmeden Martinsson'u aradı. Onu bir an önce görmek istiyordu.

Daha sonraki on dakikayı uyuyan insanları uyandırarak ve onlara az önce yaşadıklarını anlatarak geçirdi. Hepsi de bir an içinde uykularından arınmış ve pür dikkat onu dinlemeye koyulmuşlardı. İlk gelen Martinsson oldu, ardından Höglund ve diğerleri de geldi.

"Çok şanslıyım," dedi Höglund. "Annem bizdeydi."

"Harmonigatan'a geri döndüm," dedi Wallander. "Bunun bekleyemeyecek kadar önemli olduğunu hissediyordum."

Saat 02.00'de herkes karakola gelmişti. Wallander masanın etrafında oturan arkadaşlarına baktı. Thurnberg'in kravatını bağlayacak zamanı nasıl bulduğunu bir an için aklından geçirdi. Sonra da onlara az önce yaşadıklarını ve bulduklarını birer birer anlattı.

"Gece yarısı oraya gitmek nereden aklına geldi?" diye sordu Hansson.

"Genellikle içgüdülerimden kuşkulanırım ama bu kez haklı çıktım," dedi Wallander.

Yorgunluğu geçmiş gibiydi. Artık soruşturma ekibini bir avcı grubuna dönüştürmeli ve avlarını yakalayıncaya dek avın etrafındaki çemberi her geçen dakika daraltmalıydı.

"Onun şu anda nerede olduğunu bilmiyoruz," dedi. "Ama arka kapı açıktı. Ön kapıdaki kilitleri açmaya çalışırken sanıyorum bizi duyup arka kapıdan kaçtı. Bir başka deyişle, peşinde olduğumuzu biliyor."

"Bu da onun büyük olasılıkla bir süre eve dönmeyeceği anlamına gelir," dedi Martinsson.

"Bundan emin olamayız. Evi göz altına almak istiyorum. Çevrede birkaç polis olduğu sürece tek bir araç yeterli."

Wallander ellerini masanın üstüne koydu.

"Bu adam çok tehlikeli," dedi. "Herkesin silahlanmasını istiyorum."

Hansson ile Malmö'den gelen yardım ekibindeki polislerden biri ilk nöbeti tutmaya gönüllü oldular. Nyberg onları eve götüreceğini söyleyerek evin içindeki ışıklara bir bakmak istediğini de sözlerine ekledi.

"Rydsgård'daki Kjell Albinsson ile konuşmak istiyorum," diye sürdürdü konuşmasını Wallander. "Onu buraya getirmek için bir araba gönderelim."

Kimse Albinsson'u hatırlayamamıştı. Wallander onun posta idaresinin müdürü olduğunu açıkladıktan sonra konuşmasını sürdürdü.

"Åke Larstam'ın poliste kaydı olup olmadığına bakmamız gerek," dedi. "Bu senin sorumluluğun Martinsson. Şu anda belki başkaları için gece yarısı olabilir ama bizim için sıradan bir iş günü çoktan başladı bile. Çok önemli olabilecek bir şeyler bildiklerini düşündüğünüz kişileri hiç çekinmeden arayın. Albinsson bize Larstam'la ilgili bazı bilgiler verebilir ama bunlar yeterli olmayabilir. Bu söz konusu adam kadın gibi giyiniyor ve başkalarının kimliğine bürünüyor. Gerçek adı Larstam olmayabilir bile. İpucu bulabilmek için her yere bakmalıyız. Her yere."

Wallander, Larstam'ın mutfağından aldığı bardağı cebinden çıkararak masanın üstüne koydu.

"Şansımız yaver giderse, bardağın üstünde bazı parmak izlerini yakalayabiliriz," dedi. "Ve eğer haklı çıkarsam bu parmak izlerinin hem Svedberg'in evindekilere hem de ormanlık alandaki izlere uyması gerek."

"Peki ya Sundelius?" diye sordu Höglund. "Onu da uyandırmamız gerekmez mi? Larstam'la ilgili bazı şeyler biliyor olabilir."

Wallander onaylarcasına başını salladıktan sonra karşı çıkmadan oturan Thurnberg'e gözucuyla baktı.

"Bu şerefi sen neden üstlenmiyorsun, Ann-Britt? Bu kez bizden kolay kurtulmasına izin vermeyelim. Bizden bir şey sakladığından adım gibi eminim. Artık sırlara ayıracak zamanımız yok."

Thurnberg evet dercesine başını salladı. "Çok mantıklı," dedi. "Ama şunu sormama izin verin: yanılmış olabilir miyiz?"

"Hayır," dedi Wallander. "Yanılmıyoruz."

"Bu adamın evinde bir dosya dolusu gazeteden kesilmiş makalenin dışında başka bir şey bulunmadığına göre emin olmak istemiştim de."

Wallander son derece sakin bir şekilde konuştu. "Katil o. Bu konuda içimde en küçük bir kuşku bile yok."

Toplantı odasını geçici üsleri yaptılar. Kjell Albinsson getirildiğinde Wallander hâlâ masanın başındaki yerinde oturuyordu. Albinsson'un yüzü solgundu ve gece yarısı uyandırılıp karakola getirilmekten ötürü de çok şaşkındı. Wallander konuğuna kahve getirmelerini söyledi. Höglund da öfkeden ateş püsküren Sundelius'la konuşuyordu.

"Her şeyi sana açıklamak istiyorum," diye söze başladı Wallander. "Åke Larstam'ın birkaç hafta önce öldürülen ve cenazesi dün kaldırılan Svedberg adındaki polis memurunun katili olduğuna inanıyoruz."

Albinsson'un yüzü kireç gibi olmuştu. "Bu olası değil."

"Dahası var," dedi Wallander. "Onun Hagestad'daki ormanlık alanda üç genci, Östergötland takımadalarındaki genç kadını ve Nybrostrand'daki yeni evli çifti öldürdüğüne inanıyoruz. Bu adamın çok kısa bir zaman içinde sekiz kişiyi öldürdüğünü ve onun İsveç'in gördüğü en acımasız katil olduğunu söylemek istiyorum sana."

Albinsson başını iki yana salladı. "Bir yanlışlık olmalı. Åke adam öldüremez."

"Eğer bu konuda adım gibi emin olmasaydım seninle konuşmazdım. Bana inanmalı ve sorularımı elinden geldiğince açık seçik yanıtlamalısın. Anlaşıldı mı?"

"Evet."

Thurnberg hiçbir şey söylemeden içeri girip Albinsson'un hemen karşısına geçip oturdu.

"Bu, Başsavı Thurnberg," dedi Wallander. "Onun burada olması senin hiçbir şekilde suçlanmayacağın anlamına gelir."

Albinsson'un bunları anlamadığı görülüyordu. "Hiçbir şekilde suçlanmayacak mıyım?"

"Evet. Hadi şimdi, sorularım üstünde yoğunlaşmaya çalış."

Albinsson evet dercesine başını salladı. Nerede ve niçin olduğu gerçeğini yavaş yavaş algılamaya başlıyordu.

"Åke Larstam, Harmonigatan 18 numarada oturuyor," dedi. Wallander. "Şu anda orada olmadığını biliyoruz ve kaçmış olabileceğinden kuşkulanıyoruz. Sence nereye gitmiştir?"

"İş dışında onun ne yaptığını bilmem."

"Yazlığı var mı? Yakın arkadaşları?"

"Bilmiyorum."

"Bir şeyler bilmelisin ama."

"Personel kayıtlarında onunla ilgili bazı bilgiler var. Ama bunların tümü de postanede."

Wallander içinden küfretti. Bunu düşünmeliydi. "O zaman gidip alalım. Hemen şimdi."

Nöbetçi polisleri çağırdı ve onları Albinsson'la birlikte postaneye gönderdi. Toplantı odasına geri döndüğünde Thurnberg bazı notlar alıyordu.

"Eve nasıl girdiniz?" diye sordu.

"Kilidi açıp girdik," dedi Wallander. "Nyberg yanımdaydı ama tüm sorumluluk benim."

"Larstam konusunda haklı çıkmanı umarım. Aksi halde başın büyük derde girer."

"Şu anda bunları düşünebilecek zamanın olduğu için doğrusu sana gıpta ediyorum."

"Benim durumumu anlamalısın," dedi Thurnberg. "İnsanlar bazen hata yapar."

Wallander güçlükle öfkesini bastırdı.

"Bir cinayet daha işlenmesini istemiyorum," dedi. "Artık tükendim. Ve Åke Larstam'ın da aradığımız kişi olduğunu biliyorum."

"Kimse başka cinayetlerin işlenmesini istemiyor," dedi Thurnberg. "Ama bizler aynı zamanda polisin hata yapmasını da istemiyoruz."

Martinsson içeri girdiğinde Wallander, Thurnberg'e ne demek istediğini sormak üzereydi.

"Nyberg aradı," dedi. "Işıklar hâlâ yanıyormuş."

"Peki ya komşular?" diye sordu Wallander.

"İşe nereden başlamamı istiyorsun?" diye sordu Martinsson. "Larstam ve polis kayıtlarından mı? Yoksa komşulardan mı?"

"Aynı anda ikisini de yapmalısın. Kayıtlarımızda Larstam'la ilgili bir şeyler bulursak çok yararlı olur."

Martinsson dışarı çıktı. Odada derin bir sessizlik oluştu. Dışardan gelen bir köpek havlaması duyuldu. Wallander bunun Kall olabileceğini düşündü. Saat 03.00'e yaklaşıyordu. Wallander kahve içmek için odadan çıktı. Höglund'un odasının kapısı kapalıydı. İçerde Sundelius'la görüşüyordu. Bir an için içeri girmeyi düşündü ama hemen sonra vazgeçti.

Wallander toplantı odasına geri dönünce Thurnberg'in gitmiş olduğunu gördü. Gözucuyla not defterine bakınca Thurnberg'in neler yazdığını gördü. Saldırılar, küller, kamçılar. Kafiyeli üç sözcük yazmıştı. Wallander hayretle başını iki yana salladı.

Beş dakika sonra Albinsson içeri girdi. Yüzünün rengi yerine geliyor gibiydi. Elinde sarı bir dosya vardı.

"Bunlar çok özel bilgiler," dedi. "Aslında bu dosyayı size vermeden önce genel müdürle görüşmeliydim."

"Bunu yaparsan başsavcıyı çağırırım," dedi Wallander. "Ve polisin işini aksatmaktan ve bir katile yardım etmekten içeri girersin."

Albinsson bu sözleri ciddiye almıştı. Wallander elini uzatarak dosyayı aldı. Dosyadaki bilgiler Albinsson'un söylediklerini onaylıyordu. Mart ayının başından haziranın ortalarına değin Larstam, Skårby ve çevresinde mektup dağıtmıştı. Temmuzda da Nybrostrand'a çalışmıştı.

Dosyada fazla kişisel bilgi yoktu. Åke Larstam, 10 Kasım 1952' de Eskilstuna'da doğmuştu. Tam adı Åke Leonard Larstam'dı. 1970 yılında liseyi bitirmiş ve ertesi yıl Skövde'de askerliğini yapmıştı, sonra da 1972'de Gothenburg'daki Chalmers Mühendislik Okulu'na girmişti. 1979 yılında Chalmers'den mezun olduktan sonra Stockholm'deki Strand Danışmanlık Şirketi'nde işe başlamıştı. 1985'e dek bu şirkette çalıştıktan sonra işten ayrılmış ve posta idaresinde çalışmaya başlamıştı. O yıl önce Höör'e sonra da Ystad'a taşınmıştı. Evli değildi, çocuğu yoktu. "Acil durumlarda bağlantı kurulacak kişiler" bölümüyse boş bırakılmıştı.

"Bu adamın hiç yakını yok mu?"

"Yok," diye karşılık verdi Albinsson.

"Ama birileriyle görüşüyor olmalı."

"Daha önce de söylediğim gibi çok içe kapanık biri."

Wallander dosyayı masanın üstüne bıraktı. Tüm bunlar doğrulanabilirdi ama o anda Wallander'in Larstam'ı nerede bulabileceği konusuna yoğunlaşması gerekiyordu.

"Herkesin görüştüğü bir ya da birkaç kişi mutlaka vardır," dedi Wallander. "Kiminle konuşur? Kiminle oturup kahve içer? Sıkı sıkıya bağlı olduğu görüşleri ve inançları var mı? Onunla ilgili söylenecek daha birçok şey olmalı."

"Bazen dertleşirdik," dedi Albinsson. "Onu tanımak kolay değildi. Ama her zaman son derece insancıl ve yardımsever biri izlenimi verirdi. Haklarında hiçbir şey bilmediğimiz kişileri severiz."

Wallander, Albinsson'un az önce söylediklerini bir an düşündü. Sonra da farklı bir yol denemeye karar verdi.

"Bu görevlerden bazıları uzun süreli, bazılarıysa birkaç günlük iş. Onun herhangi bir görevi geri çevirdiğine tanık oldun mu?"

"Hayır."

"O zaman başka bir yerde çalışmıyordu demek?"

"Çalıştığını bize söylememişti. İş olduğu haber verildiğinde, birkaç saat içinde hazırlanıp gelirdi."

"Bu da ona istediğiniz zaman ulaştığınız anlamına gelir."

"Evet."

"Evde oturup telefonun çalmasını mı beklerdi?"

Albinsson bu soruyu çok ciddi bir ifadeyle yanıtladı. "Evet, öyle anlaşılıyor."

"Onun yardımsever, dikkatli, şefkatli ve sorumlu biri olduğunu söyledin. Ve de içe kapanık. Hiç seni şaşırtacak bir şey yapmadı mı?"

Albinsson bir an düşündü. "Kendi kendine şarkı söylerdi."

"Şarkı mı?"

"Evet. Bazı melodileri mırıldanırdı."

"Ne tür melodilerdi bunlar?"

"Genellikle ilahiler mırıldanırdı sanıyorum. Postayı ayırırken ya da arabasına doğru giderken mırıldanırdı. Nasıl ifade edeceğimi tam olarak kestiremiyorum. Belki de insanları rahatsız etmemek için çok alçak sesle mırıldanır dururdu."

"İlahiler söylerdi, öyle mi?"

"Ya da dini içerikli şarkılar."

"Dindar mıydı?"

"Nerden bileyim?"

"Sen yorum yapma, yalnızca soruları yanıtla."

"Bu ülkede din özgürlüğü diye bir şey var. Åke Larstam, Budist de olabilir."

"Budistler cinayet işlemez," dedi Wallander sert bir sesle. "Başka garip özellikleri var mıydı?"

"Ellerini çok sık yıkardı."

"Başka?"

"Onu yalnızca bir kez morali bozuk gördüm, o da çevresindekiler güldüğündeydi. Ama kendini çabuk toparlamıştı."

Wallander, Albinsson'a baktı. "Bu son sözlerini biraz açabilir misin?"

"Hayır. Neden moralinin bozuk olduğunu, insanların ona neden güldüklerini bilmiyorum."

"İnsanların mutlu olmasından hoşlanmaz mıydı?"

"Bunu söyleyemem ama insanlar neşeli olduklarında ya da gülüp eğlendiklerinde sanki daha çok içine kapanıyor gibiydi. Sanki bunlar onu tedirgin ediyormuş gibiydi."

Wallander, Nybrostrand'daki cinayet yerini anımsadı. Nyberg ona dönmüş ve katilin mutlu insanlardan hoşlanmadığını düşündüğünü söylemişti.

"Herhangi bir şiddet eğilimi gösterir miydi?"

"Hayır."

"Başka eğilimleri var mıydı?"

"Hiçbir eğilimi yoktu. Öyle hemen fark edilen biri değildi."

Wallander, Albinsson'un bir yere gelmeye çalıştığını hissetti. Bekledi.

"Belki de onun en önemli ve güçlü özelliğinin dikkatleri çekmek istemediği olduğu ileri sürülebilir. Sırtını asla kapıya dönmeyen kişilerden, diyebilir miyiz onun için?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Kimin gelip kimin gittiğini her zaman bilmek isteyen türden bir kişi."

Wallander, Albinsson'un ne demek istediğini anladığını düşünüyordu. Saatine baktı. 03.41 olmuştu. Höglund'u aradı.

"Sundelius hâlâ yanında mı?"

"Evet."

"Seninle koridorda bir şey konuşmak istiyorum."

Wallander yerinden kalktı. "Artık gidebilir miyim?" diye sordu Albinsson. "Karım beni çok merak etmiş olmalı."

"İstersen onu arayabilirsin. Ama hayır, henüz gidemezsin."

Wallander koridora çıkarak kapıyı arkasından kapattı. Höglund gelmiş onu bekliyordu.

"Sundelius neler anlatıyor?"

"Åke Larstam'ı tanımadığını söylüyor. Svedberg'le birlikte gökyüzüne bakıp yıldızları incelemekten başka bir şey yapmadıklarını sürekli olarak yineliyor ve bir keresinde de alternatif tedavi yöntemi uygulayan birine birlikte gittiklerini söyledi. Çok sinirli. Kadın polisle konuşmaktan hoşlandığını sanmıyorum."

Wallander düşünceli bir şekilde başını salladı. "Şimdilik bırak eve gitsin," dedi. "Büyük olasılıkla dediği gibi Larstam'ı tanımıyordur. Bana kalırsa iki ayrı sır var ortada. Kurbanlarının en özel programlarını bir şekilde öğrenen Larstam bir yanda, diğer yanda da yaşamının bir bölümünü Sundelius'tan saklayan Svedberg."

"Peki bu bölümde neler vardı?"

"Düşgücünü kullan."

"Tüm bunların arkasında bir aşk üçgeni olduğunu mu söylüyorsun?"

"Arkasında değil. Tam ortasında."

Höglund anladım dercesine başını salladı. "Sundelius'u evine göndereyim. Hansson'la diğer polislerin nöbeti ne zaman bitiyor?"

Wallander kararını verdiğini fark etti.

"Bir süre daha kalsın. İçeri gireceğiz. Åke Larstam bu gece evine dönmeyecek. Bir deliğe girdi, ama nereye? Bu sorunun yanıtı bulmak istiyorsak bir an önce evine gidip evi baştan sona aramalıyız."

Wallander toplantı odasına geri dönünce, Albinsson'un telefonda eşiyle konuştuğunu gördü. Wallander ona konuşmasını bitirmesini işaret etti.

"Aklına bir şey geldi mi?" diye sordu. "Åke Larstam nereye gitmiş olabilir?"

"Bilmiyorum. Ama bu da onu başka bir şekilde tanımlayabileceğimi hatırlattı bana."

"Nasıl?"

"Her zaman saklanmaya hazır biri."

Wallander evet dercesine başını salladı. "Seni evine göndereceğim," dedi. "Ama aklına bir şey gelirse hiç zaman yitirmeden beni aramalısın."

Saat 04.15'de Åke Larstam'ın evine gittiler. Wallander ekibini ses geçirmez odanın kapısında topladı.

"İki şey arıyoruz," dedi. "Birincisi Larstam'ın nerede saklanmış olabileceği. Gizli bir yeri mi var? Ortaya çıkması için onu nasıl zorlayabiliriz? İkincisiyse yeni cinayetler işlemeyi tasarlayıp tasarlamadığı. En önemli konu da bu. Resmini bulabilirsek çok iyi olur."

Sözlerini tamamladığında Nyberg'i kenara çekti. "Parmak izlerine gereksimimiz var," dedi. "Thurnberg çok gergin. Larstam'ın bu cinayetlerde parmağı olduğuna ilişkin somut bir şeyler bulmalıyız. Bu konu hepsinden önemli."

"Elimden geleni yapmaya çalışırım," dedi Nyberg.

"Çalışma, yap," dedi Wallander.

Wallander ses geçirmeyen odaya girerek yatağın üstüne oturdu. Hansson kapıdan içeri başını uzattı ama Wallander onu eliyle uzaklaştırdı.

İnsan neden kendine ses geçirmez bir oda yapar? Sesleri geçirmemesi için mi, yoksa dışardan duyulmaması için mi? Ystad gibi küçük bir kentte böylesine büyük bir önlem almanın anlamı ne? Trafik hiçbir zaman yoğun olmaz burada. Geçerli bir neden bulabilmek için düşünüp duruyordu. Yatak oldukça rahatsızdı. Ayağa kalkarak çarşafın altına baktı. Şilte yoktu, yalnızca kalınca bir sunta vardı. Bu adam mazoşist, diye geçirdi içinden Wallander. Neden? Yatağın altına bakmak için eğildi. Hiçbir şey yoktu. Toz bile. Wallander bu evde yaşayan bir adamın ruhunu anlamaya çalıştı. Åke Larstam kırk dört yaşındaydı. Eskilstuna'da doğmuştu. Chalmers'ten mezun olmuştu. Mühendisken postacı olmaya karar vermişti. Ve sonra da birden kendini sokağa atarak sekiz kişiyi öldürmüştü. Svedberg ve fotoğrafçının dışındakilerin üstünde kostüm vardı. Fotoğrafçı, gelinle damadın yanında olduğundan ve Svedberg de yoluna çıktığından onları öldürmek zorunda kalmıştı. En büyük korkusu onaylanmıştı. Diğerleri mutlu ve neşeli insanlardı. Onları neden öldürdün? Her şeyi burada, bu ses geçirmez odada mı planladın?

Wallander kendini katilin düşüncelerine yakın hissetmiyordu. Oturma odasına giderek porselen süs eşyalarına baktı. Bunlar köpekler, üstünde 19. yüzyıl kostümleri olan bebekler, cüceler ve devlerdi. Bebek evi gibi, diye geçirdi içinden. Zevksiz bir delinin yaşadığı bir bebek evi. Larstam'ın bu süs eşyalarını neden evinde sergilediğini anlamakta zorlanıyordu.

Höglund mutfaktan çıkarak Wallander'in düşüncelerini böldü. Wallander onun bir şeyler bulduğunu hemen anlamıştı.

"Şunlara bir baksan iyi olacak," dedi Höglund. Wallander onun arkasından mutfağa gitti. Çekmecelerden biri çıkarılıp masanın üstüne konmuştu. Çekmecenin içindeki evrakın arasında üstünde birtakım rakamlarla bazı matematiksel işaretlerin olduğu bir kâğıt parçası da vardı. Kur-

şunkalemle bir şeyler yazılmıştı. Bu eğer Larstam'ın el yazısıysa çok kötü bir stili vardı. Wallander gözlüğünü takarak ne yazdığını okumaya çalıştı.

Dokuz sözcükten oluşan şiir gibi bir şeydi bu. 9 Numara, 21 Çarşamba, Tanrı verir ve Tanrı alır. Wallander ve Höglund bu sözlerin ne anlama geldiğini hemen anlamışlardı.

"Şimdiye dek sekiz kişiyi öldürdü," dedi Wallander. "Bu dokuzuncu kurbanla ilgili."

"Ve bugün de ayın 21'i," dedi, Höglund. "Ve çarşamba."

"Onu mutlaka yakalamalıyız," dedi Wallander. "Birini daha öldürmeden onu ele geçirmeliyiz."

"Peki ya son bölüme ne diyorsun? 'Tanrı verir ve Tanrı alır,' demekle ne demek istemiş olabilir?"

"Bu, Larstam'ın mutlu insanlardan nefret ettiği anlamında. Kendinde olmayan, ama onlarda olan şeylerin yok edilmesini istiyor."

Wallander bir an Albinsson'un söylediklerini anımsadı.

"İnsan mutlu insanların yerini nasıl saptar?" diye sordu Höglund.

"Onları arayarak."

Wallander midesindeki aynı dayanılmaz ağrıyı hissetti.

"Bir şey oldukça garip," dedi. "Bu dokuz numara tek kişiye benziyor. Svedberg'i bir kenara bırakırsak Larstam'ın her zaman bir grup insanı ortadan kaldırdığını görüyoruz."

"Svedberg'i bir kenara bırakmak konusunda haklısın. Çünkü onun mutlu insanlar arasında işi yoktu. "Saat 04.20 olmuştu. Wallander pencereye yaklaşarak sessiz geceye baktı. Hava hâlâ aydınlanmamıştı. Åke Larstam bu karanlığın içinde bir yerlerdeydi. Wallander birden paniğe kapıldı. Onu cinayeti işlemeden ele geçiremeyeceğiz, diye geçirdi içinden. Yine geç kalacağız. Kurbanını seçti ve biz bu kurbanın kim olduğunu bilmiyoruz. Kör bir fare gibi her şeye saldırıp duruyoruz. Nereye bakacağımızı bilmiyoruz. Hiçbir şey bilmiyoruz.

Wallander lastik eldivenleri eline geçirerek çekmecenin içindeki evrakı incelemeye başladı.

33

Deniz. Eğer işler o düzeye gelirse deniz onun sığınacağı son yer olacaktı. İri dalgaların arasında kendinden emin bir şekilde ilerlediğini, sonsuz karanlığın ve sessizliğin hüküm sürdüğü yere yavaşça gömüldüğünü hayal etti. Orada kimseler ona dokunamayacaktı.

Arabalarından birine atlayarak Ystad'ın batısındaki deniz kıyısına doğru gitti. Bu ağustos akşamında Mossbystrand bomboştu. Birkaç araç Trelleborg yoluna doğru saptı. Araçların farlarının kendisini rahatsız etmemesi için uygun bir yere park etti arabasını. İzlendiğini hissettiği anda da kolayca kaçabilirdi bulunduğu yerden.

Son olaylarla ilgili bir ayrıntı onu tedirgin etmişti. Buraya kadar şansı yaver gitmişti. Eğer her zamanki gibi yatak odasını kilitlemiş olsaydı o akşam birilerinin eve girdiğini duyamayacaktı. İrkilerek uyanmış, evine birilerinin girdiğini fark etmiş ve arka kapıdan kaçıp gitmişti. Kapıyı arkasından çekip çekmediğini de hatırlamıyordu. Giysilerinin dışında yanına tabancasını da almıştı.

Tüm bedeni tirtir titremesine karşın yine de arabayı dikkatle sürmeye özen göstermişti. Kaza yapma riskini göze alamazdı.

Saat 04.00 olmuştu ve güneşin doğmasına daha bir süre vardı. Tüm olup bitenleri bir kez daha gözden geçirdi ve nerede hata yaptığını düşünmeye koyuldu. Ama bulamadı. Planlarını değiştirmeyecekti.

Her şey yolunda gidiyordu. Svedberg'in cenaze töreni sırasında Mariagatan'daki polisin evine gitmişti. Kilidi açması kolay olmuştu. Evi dolaşmış ve adamın tek başına yaşadığını hemen anlamıştı. Sonra da planını

yapmıştı. Bu düşündüğünden de daha kolay olacaktı; mutfak çekmecelerinden birinde evin yedek anahtarlarını bulmuştu. Bir dahaki sefer kilidi maymuncukla açması gerekmeyecekti. Salt eğlence olsun diye polisin yatağına uzanmıştı ama yatak çok yumuşaktı. Boğuluyormuş gibi hissetmişti kendini.

Daha sonra da evine gitmiş, duş yapmış, bir şeyler atıştırmış ve ses geçirmez odasında dinlenmişti. Daha sonra da uzun zamandan beri planladığı bir şeyi yapmıştı. Tüm porselen süs eşyalarını parlatmıştı. Bu da biraz zaman almıştı. İşini bitirdikten sonra da akşam yemeğini yiyip yatmıştı. Birkaç saat uyuduktan sonra da polislerin geldiğini duymuştu.

Polisin evinde olduğu, tüm çekmeceleri boşalttığı, yerleri kirlettiği ve porselen süs eşyalarının yerini değiştirdiği gerçeği kafasına dank etmişti. Bu da öfkeden deliye dönmesine neden olmuştu. Birden ortaya çıkıp hepsini oracıkta gebertmemek için kendini zor tutmuştu. Ama insanın kendisine hâkim olması intikam duygularından çok daha önemliydi onun için. Ayrıca araştırmalarına yardımcı olacak herhangi bir şey bulamayacaklarını da biliyordu. Takma bir adla bankada kiraladığı kasadan polislerin haberi yoktu. Tüm önemli evrakı, arabasının kayıtlarıyla maddi durumuna ilişkin bilgiler o kasadaydı.

Birkaç saatten beri evinde olduklarını düşünüyordu polislerin ama er ya da geç uykusuz geçirdikleri geceden yorgun düşerek evlerine döneceklerdi. Ve peşine düştüğü polis karşısında onu görünce acaba ne yapacaktı?

Arabasına geri döndü. O anda onun için en önemli şey, uykusunu almaktı. Arabalarından birinin içinde rahatlıkla uyuyabilirdi ama birilerinin kendisini görme olasılığı az da olsa vardı. Ayrıca arka koltukta kıvrılıp yatma fikrinden de oldum olası hoşlanmazdı. Çok aşağılayıcı bir tavırdı bu. Gerçek bir yatağa yatıp gerinmek, bildiği çarşafların arasında her zaman duyduğu güven duygusunu duymak istiyordu.

Sahte isimle bir otele gitmeyi düşündü ama birden aklına parlak bir fikir gelince bundan hemen vazgeçti. Kimselerin kendisini rahatsız etmeyeceği bir yer vardı. Ve beklenmedik bir anda içeri biri girecek olursa ka-

çabileceği bir arka kapı da vardı. Arabayı çalıştırdı, farları yaktı. Güneş doğmak üzereydi. Gelecek güne hazırlanabilmesi için dinlenmesi, uyuması gerekiyordu.

Anayola çıktı ve Ystad'a geri döndü.

Wallander, Åke Larstam'ın nasıl biri olduğunu en iyi şekilde nasıl tarif edebileceğini fark ettiğinde saat 05.00 olmuştu. O, arkasında kendisinden asla bir iz bırakmayan biriydi. Evi aramayı neredeyse tamamlamışlardı ama orada yaşayan kişinin kimliğine ilişkin herhangi bir ipucu verebilecek tek bir şey bile bulamamışlardı. Adına gelmiş ne bir mektup, ne de üstünde adının yazılı olduğu bir evrak vardı.

"Yaşamımda hiç böyle bir şey görmedim," dedi Wallander. "Sanki Åke Larstam adında biri yaşamıyor. Onun var olduğunu, gerçek biri olduğunu kanıtlayacak tek bir şey bile bulamadık."

"Belki başka bir evi daha vardır," dedi Martinsson.

"Belki on evi daha vardır," diye karşılık verdi Wallander. "Birçok villası ve yazlık evi olabilir ama bunlara sahip olduğuna ilişkin hiçbir şey bulamadık."

"Belki de kaçarken yanına her şeyi aldı," dedi Hansson. "Artık ona çok yaklaştığımızı fark etmiş olabilir."

"Evin şu durumu bize bunları söylemiyor," dedi Wallander. "Bence o bu şekilde yaşamaktan hoşlanıyor. Adamın evinde profesyonel bir şekilde yapılmış ses geçirmez bir oda var. Ama yine de haklı olabilirsin. Ve umarım haklısındır da biz de sonunda bir şeyler bulabiliriz."

Masanın üstünde bir kâğıt parçası duruyordu.

"Acaba yanlış mı yorumluyoruz?" diye sordu Höglund.

"Yanlış yorumlanacak bir şey yok. Her şey açık seçik ortada. Nyberg bunların yakın bir zamanda yazıldığını söylüyor. Yazının akıcılığından ya da başka bir şeyden bunu anlayabiliyor."

"Neden yazmış dersin?"

Son soruyu Martinsson sormuştu ve Wallander bunun çok önemli bir soru olduğunun farkındaydı.

"Evet," dedi. "Bu evde bulduğumuz tek kişisel şey bu. Acaba bu ne anlama geliyor? Nyberg'le ben içeri girerken onun burada olduğunu sanıyorum. Arka kapının açık bırakılması telaşla evden çıktığını gösterir."

"Sence bu kâğıdı kaçma telaşı sırasında mı unuttu?" diye sordu Martinsson.

"Bence en akılcı açıklama bu. Ya da en belirgin açıklama. Ama doğru mu?"

"Başka ne tür bir seçenek söz konusu olabilir?"

"Bunu bizim bulmamızı istiyor."

Kimse Wallander'in ne demek istediğini tam olarak anlamamıştı. Kendisi de bunun dayanaksız bir teori olduğunun farkındaydı.

"Åke Larstam'la ilgili ne biliyoruz? Onun gereksinimi olduğu bilgiye kolaylıkla ulaştığını biliyoruz. Başkalarının sırlarını bir şekilde öğrenebiliyor. Bizim soruşturmamızın içine sızdığını söylemeye çalışmıyorum ama yine de soruşturmayla ilgili bir şeyler bildiğine eminim. Onu yakalayacağımızı kendisi de düşünmüş olmalı. Kopenhag'daki barda benimle karşılaşması yalnızca onun bu şekilde düşünmesini sağlamıştır. Peki ama o zaman ne yaptı? Kaçmaya çalıştı ama önce bizi bir şekilde selamlamaya hazırlandı. Bulacağımızı biliyordu, burada zaten bulacak fazla bir şey de yok."

"Ama elimizdeki bulgular onun bu cinayetleri neden işlediğini göstermiyor," dedi Martinsson.

"Bizimle dalga geçiyor. Bu da alışılmışın dışında bir davranış değil. Onun gibi zır deliler polisle alay etmeye bayılır. Kopenhag'daki başarısına sevinmiş olmalı. Danimarka gazetelerinde Louise'in resimleri boy gösterdikten hemen sonra elini kolunu sallayarak ortaya çıkıyor ve tam yakalanmak üzereyken de kaçmayı başarıyor."

"Yeniden cinayet işlemeyi planladığı gün, bu kâğıt parçasını bulmamız bana oldukça garip geliyor."

"Evine geleceğimizi önceden kestirmesi olanaksız."

Bu sözler kendisine de pek inandırıcı gelmemişti.

"Onun tehditlerini ciddiye almalıyız," dedi. "Yeni bir cinayet işleyebileceğini unutmamalıyız."

"Elimizde herhangi bir ipucu var mı?" diye sordu Thurnberg kapıdan başını içeri sokarak.

"Hayır," diye karşılık verdi Wallander. "Yok. Hiç olmazsa bu konuda dürüst olalım."

Kimse bir şey söylemedi. Wallander ekibi ele geçiren umutsuzluk duygusunun bir an önce ortadan kaldırılması gerektiğinin bilincindeydi. Saat 05.20'ydi. 08.00'de herkesin geri gelmesini istediğini söyledi. Bu da hepsine birkaç saat dinlenme olanağı veriyordu. Larstam'ın evinin önünde nöbet tutacaklar ve ayrıca komşuları da sorguya çekeceklerdi.

Nyberg, Wallander'in dışında herkesin çıkmasını bekledi.

"Evi çok temizdi," dedi. "Ama parmak izlerini aldık."

"Başka?"

"Başka bir şey yok."

"Silah?"

"Yok, sana bunu zaten daha önce de söylemiştim."

Wallander evet dercesine başını salladı. Nyberg'in yüzü yorgunluktan perişan bir haldeydi.

"Galiba katil ve mutlu insanlar konusunda haklı çıktın."

"Onu yakalayacak mıyız?"

"Er ya da geç. Ama ben bugün olacaklardan korkuyorum."

"Bir tür açıklama yapamaz mıyız?"

"Ne diyeceğiz? İnsanların bugün gülmemeye özen göstermelerini mi? O kurbanını çoktan seçti bile. Kurban izlenildiğini aklına bile getirmeyen biri olmalı."

"Eğer sesimizi çıkarmasaydık onun gizlendiği yeri daha kolay bulabilirdik diye düşünüyorum."

"Ben de senin gibi düşünüyorum. Daha ne kadar zamanımız olduğunu bilmiyorum."

"Gizlenecek başka bir evi ya da yazlığı olmadığı olasılığını da göz önünde bulundurmalıyız. O zaman ne olur? Nereye gider ve saklanırdı?"

Nyberg haklıydı. Wallander bu olasılığı aklına bile getirmemişti. Yorgunluktan artık hiçbir şey düşünemez hale gelmişti. "Sen de düşünüyorsun?" diye sordu.

Nyberg omuz silkti. "Arabası olduğunu biliyoruz. Belki de arabasının arka koltuğuna kıvrılmış uyuyordur. Hava bunun için çok uygun. Bu da bir olasılık. Veya teknesi vardır. Bu ve bunun gibi binlerce olasılık söz konusu."

"Evet," dedi Wallander. "Onu arayacak zamanımız yok."

"Şu anda ne mene bir cehennemin içinde olduğunu çok iyi anlıyorum," dedi Nyberg. "Anlamadığımı sanma."

Nyberg'in duygularını bu şekilde açıklaması pek sık olan bir şey değildi. Wallander onun kendisini desteklediğini hissetmiş ve kendini artık daha az yalnız hissetmeye başlamıştı.

Wallander sokağa çıkınca ne yapacağını kestiremedi. Eve gidip duş alıp bir süre dinlenmesi gerektiğini biliyordu ama içindeki yoğun kaygı peşini bir türlü bırakmıyordu. Polis arabasıyla karakola geri döndü. Midesinin bulandığını fark etti. Bir şeyler yemesi gerektiğini hatırladı. Ama yemek yemek yerine biraz daha kahve içti ve ilaçlarını aldı. Masasının başına geçerek oturup masanın üstündeki evrak yığınına baktı. Birden kendini Svedberg'in evinde varsaydı. Hemen arkasında da Martinsson duruyordu. Oraya gelip Svedberg'i öldüren Åke Larstam'dı. Wallander onların aralarındaki ilişkiyi hâlâ tam olarak anlamış değildi ama Svedberg'in evinde buldukları fotoğraf Larstam'ın kadın kılığındaki fotoğrafıydı. Evin neden o şekilde olduğunu şimdi daha iyi anlıyordu. Larstam'ın en büyük korkusu kendisiyle ilgili ipuçları bırakmaktı. Svedberg'i öldürdükten sonra kendi resmini bulmak için evin altını üstüne getirmişti. Ama öte yandan Svedberg'in de kendi sırları vardı.

Saat tam 08.00'de toplandılar. Wallander çevresindekilerin yüzünde yorgunluk ve endişe belirtileri görünce onlara haksızlık ettiğini düşündü. Onları yanlış yola sürüklemekle kalmamış doğru yolu da bir türlü göste-

rememişti. Bomboş bir arazide hangi yöne döneceklerini bilmeden sürüklenip duruyorlardı. Kafasında yalnızca tek bir düşünce vardı.

"Bu andan itibaren birlikte çalışacağız," dedi. "Bu oda bizim üssümüz ve toplantı yerimiz olacak."

Diğerleri gereksinimleri olan evrakı almak için odalarına gitti. Kapının önünde yalnızca Martinsson duruyordu.

"Uyuyabildin mi?" diye sordu.

Wallander başını iki yana salladı. "Yatıp dinlenmelisin," dedi Martinsson. "Sensiz bu işi yürütemeyiz."

"Bir süre daha idare edebilirim."

"Sınırı çoktan aştın. Ben bir saat kadar uyudum. Ve şimdi kendimi çok daha iyi hissediyorum."

"Biraz sonra yürüyüşe çıkarım," dedi Wallander. "Eve gider gömleğimi değiştiririm."

Martinsson başka bir şeyler söylemeye hazırlanırken Wallander elini kaldırarak onu durdurdu. Söyleyeceklerini dinleyecek enerjisi yoktu. Sandalyeden kalkabilecek enerjisi olup olmadığının da farkında değildi. Kısa bir süre sonra diğerleri geldi ve kapıyı kapattılar. Oldukça yorgun görünen Thurnberg kravatını gevşetti. Holgersson basınla uğraşmak zorunda kaldığından odasında olacağını belirten bir not göndermişti.

Herkes Wallander'e baktı.

"Onun nasıl düşündüğünü anlamaya çalışmalıyız," dedi. "Ve yanıtları nerede bulabileceğimizi de ortaya çıkarmalıyız. Yalnızca bu soruşturmayla ilgili dosyalarımızı gözden geçirmekle kalmayacağız; içimizden birkaç kişi bu adamın geçmişini araştıracak. Yaşayan akrabaları olup olmadığını öğrenmek zorundayız. Onu Chalmers'dan ya da eski işyerinden hatırlayanların olup olmadığını da araştırmak zorundayız. Postacı olmaya neden ve nasıl karar vermiş? En büyük sorunumuz zaman. Bulduğumuz notun onun düşüncelerine ilişkin bize iletilmek istenen bir not olduğunu düşünmeliyiz. Bu yüzden de öncelikle hangi konuyla ilgileneceğimize karar vermeliyiz."

"Ebeveyninin yaşayıp yaşamadıklarını öğrenmeliyiz," dedi Höglund. "Annesinin hayatta olduğunu ümit edelim. Bir anne çocuklarını çok iyi tanır; bunu daha önce öğrenmiştik."

"Bu konuyla neden sen ilgilenmiyorsun?" dedi Wallander.

"Bir şey daha var," dedi Höglund. "Mühendislikten postacılığa geçmesi bana oldukça garip geliyor. Bunun da nedenlerinin ortaya çıkarılması gerek."

"Geçen gün biri bana bir rahibin taksi şoförü olduğunu anlatmıştı," dedi Hansson.

"Bu çok farklı," diye karşı çıktı Höglund. "O rahip olayını ben de duydum. Rahip elli beş yaşındaydı. Belki de çok geç kalmadan tamamıyla farklı bir şeyleri denemek istemiştir. Ama Åke Larstam kırk yaşına gelmeden mesleğini değiştirmiş."

Wallander, genç kadının aslında çok önemli şeylerden söz ettiğini anlamıştı. "Sence bir şey olduğu için mi mesleğini bıraktı?"

"Evet, yaşamında böylesine köklü bir değişiklik yapmış olması için çok önemli bir şeylerin olmuş olması gerekir, diye düşünüyorum."

"Evinden de taşınmış," dedi Thurnberg. "Bu da Ann-Britt'in söylediklerini onaylıyor."

"Bu konuyla ben ilgileneceğim," dedi Wallander. "O mühendislik firmasını arayacağım, firmanın adı neydi?"

Martinsson önündeki notları karıştırdı. "Strand Danışmanlık. 1985 yılında işinden ayrılmış, bu da onun o zaman otuz üç yaşında olduğunu gösteriyor."

"İşe buradan başlayalım," dedi Wallander. "Sizler de elimizde var olan bilgiler üzerinde çalışacaksınız. Onun nerede olabileceğini ve şimdiki kurbanının kim olduğunu saptamaya çalışacaksınız."

"Kjell Albinsson'u bir kez daha buraya çağıralım mı?" diye sordu Thurnberg. "Tartışmalarımıza katılırsa belki aklına yeni yeni şeyler gelir."

"Haklısın," dedi Wallander. "Onu buraya getirelim. İçinizden biri Larstam'ın adını bilgisayarda araştırsın."

"Ben araştırdım, yok," dedi Martinnsson.

Wallander, onun bunu yapacak zamanı nasıl bulduğunu şaşkınlıkla aklından geçirirken birden az önce bir saat uyuduğunu söylediğinde yalan söylemiş olabileceğini fark etti. Martinsson da kendisi gibi çok çalışıyordu. İş arkadaşının kendisine yalan söylemesine öfkelensin mi yoksa duygulansın mı kestiremedi. Sonunda her iki duyguyu da bir kenara atmaya karar verdi.

"O firmanın numarasını ver bana."

Kendisine söylenen numarayı çevirdi ve numaranın değiştiğini belirten kaydı duydu. Yeni numara Stockholm'e çok yakın olan Vaxholm Adası'ndaydı. Telefon bu kez açıldı.

"Strand Danışmanlık," dedi bir kadın sesi.

"Ben Kurt Wallander. Ystad polis teşkilatında cinayet masası dedektifiyim. Firmanızda bir süre önce çalışmış eski bir elemanınızla ilgili bilgi almak istiyorum."

"Adını verebilir misiniz?"

"Åke Larstam adında bir mühendis."

"Bu isimde biri yok burada."

"Biliyorum. Ben de az önce eski bir elemanınız demiştim zaten. Lütfen söylediklerimi dinleyin."

"Benimle bu şekilde konuşmanıza gerek yok. Sizin gerçekten polis olup olmadığınızı nereden bileyim?"

Wallander telefonu karşıki duvara fırlatmamak için kendini güç tutuyordu.

"Elbette kim olduğumu bilmenize olanak yok," dedi. "Ama yine de Åke Larstam'la ilgili bilgi almak istiyorum. 1985 yılında işinden ayrılmış."

"O zaman ben burada çalışmıyordum. Persson'la konuşşanız daha iyi olur."

"Size telefon numaramı vereyim. Hem böylelikle Ystad polis karakolundan aradığımı da onaylamış olursunuz."

Kadın numarayı yazdı.

"Bu çok önemli ve acil bir konu. Persson'la hemen görüşebilir miyim?"

"Şu anda bir müşteriyle toplantıda ama işini bitirir bitirmez sizi arattıracağım."

"Daha çabuk," dedi Wallander. "Toplantısına ara verip beni hemen aramalı."

"Önemli olduğunu söylerim ama daha fazlası elimden gelmez."

"O zaman ona şunu söyle: eğer üç dakika içinde beni aramazsa Stockholm'den kalkacak olan bir polis helikopteri onu buraya sorgulamaya getirecek."

Wallander herkesin kendisine baktığının bilincinde telefonu kapattı. Kahkahalarla gülen Thurnberg'e baktı.

"Özür dilerim," dedi Wallander. "Onları harekete geçirecek bir şeyler söylemek zorundaydım."

Thurnberg onaylarcasına başını salladı. "Ben bir şey duymadım."

Telefon iki dakikadan daha kısa bir zaman içinde çaldı. Arayan kişi adının Hans Persson olduğunu söyledi. Wallander, Åke Larstam'ın cinayetten arandığını söylemeden karşısındakinin bilmesi gereken kadarını söyledi.

"Sizden gelen bilgiye göre firmanızdan 1985 yılında ayrılmış," dedi Wallander.

"Evet doğru. Eğer yanlış hatırlamıyorsam kasım ayında ayrılmıştı."

"Hatırlıyorsunuz öyle mi?"

"Hem de dün gibi."

Wallander ahizeyi kulağına yapıştırdı.

"Neden? Onu neden unutmadınız?"

"İşten atılmıştı. İşine son verdiğim tek mühendis odur. Bu firmayı benim kurduğumu da söylemeliyim. Bu firmada "Strand" adında hiç kimse yok, "Persson Danışmanlık" sözü kulağıma hoş gelmediğinden "Strand" adını ben uydurmuştum."

"Demek Åke Larstam'ı işten attınız. Peki ama niye?"

"Açıklaması pek kolay olmayacak, yalnızca onun buraya uyum sağlamadığını söyleyebilirim. Bizlere uygun biri değildi."

"Neden?"

"Söylersem size garip gelebilir."

"Ben polisim, garip şeylere alışığım."

"Yeterince bağımsız biri değildi. Kişiliği yoktu. Her şeyi anında benimserdi. Özellikle onun farklı düşündüğünü bildiğimiz konularda bile bizimle aynı fikirde olduğunu ileri sürerdi. Amaçları yalnızca başkalarını hoşnut etmek olan kişilerle yapıcı tartışmalara girmek olası değildir. Bu tür insanlarla bir yere gelemezsiniz."

"O böyle miydi?"

"Evet. Birlikte çalışmakta zorlanıyorduk. Hiçbir zaman kendi fikrini oluşturmadı."

"Teknik yetenekleri nasıldı?"

"Harikaydı. Bizi tedirgin eden bu değildi."

"İşten atılması karşısında nasıl bir tepki vermişti?"

"Duygularını belli etmemişti. Altı ay daha kalmasını istemiştim ama o hiç zaman yitirmeden ayrıldı. Odamdan çıktı, ceketini aldı ve arkasına bakmadan çekip gitti. İşten ayrılma tazminatını bile almadı. Sanki buhar olup uçup gitti."

"Bundan sonra onu bir daha gördünüz mü?"

"Görmeye çalıştım ama beceremedim."

"Posta idaresinde işe başladığını biliyor musunuz?"

"Duymuştum."

"Yakın arkadaşları var mıydı?"

"Özel yaşamıyla ilgili hiçbir şey bilmiyorum. İş arkadaşlarıyla da yakın değildi. Tatile çıktıklarında bazen birilerinin bitkilerini sulamaya evlerine giderdi, ama bunun dışında çok içe kapanık bir insandı."

"Ebeveyninin hayatta olup olmadığını biliyor musunuz? Kardeşi var mıydı?"

"Bilmiyorum. İşin dışındaki yaşamıyla ilgili hiçbir şey bilmiyorum. Küçük bir firma için bu gerçek bir sorun."

"Anlıyorum. Yardımlarınız için teşekkür ederim."

"Beni meraklandırdınız," dedi Persson. "Bu soruları neden sorduğunuzu öğrenebilir miyim?"

"Yakında her şeyi öğreneceksiniz," dedi Wallander. "Ama şu anda bundan başka bir şey söyleyemem."

Wallander telefonu kapattı. Persson'un iş arkadaşlarından birileri tatile çıktığında Larstam'ın onların bitkilerini sulamak için evlerine gittiğine ilişkin söyledikleri çok şaşırtıcıydı. Bir an için duraksadı, ama hemen sonra bu konunun da incelenmesi gerektiğine karar verdi.

"Svedberg'in eviyle ilgili bir şeyler yapıldı mı?" diye sordu.

"Ylva Brink cenazede evi kısa zamanda boşaltacağını söylemişti ama henüz işe başlamadı."

Wallander çalışma masasının çekmecesindeki anahtarları anımsadı.

"Hansson," dedi. "Sen ve bir kişi daha eve gidip etrafa bakacaksınız. Eve son günlerde gelen olup olmadığını araştıracaksınız. Anahtarlar üst çekmecemde."

Hansson, Malmö'den gelen polislerden biriyle dışarı çıktı. Saat 09.00 olmuştu. Höglund, Larstam'ın ebeveynini bulmaya çalışıyordu. Martinsson bilgisayar verilerini bir kez daha kontrol etmeye gitmişti. Wallander erkekler tuvaletine gitti. Aynaya bakmamaya özen gösteriyordu. Toplantı odasına geri döndüğünde biri bir tabak içindeki sandviçleri dağıtıyordu, almadı. Höglund kapıda belirdi.

"Annesi de babası da ölmüş," dedi.

"Kardeşleri var mı?"

"İki ablası var."

"Bul onları."

Höglund odasına gidince, Wallander'in aklına kız kardeşi Kristina geldi. Polis kapısına dayansa acaba nasıl tepki gösterirdi?

Koridordan gelen sesleri duyunca yerinde doğruldu. Tam o sırada da bir polis memuru içeri girdi.

"Ateş ediliyor," diye bağırdı. "Meydanda."

Wallander bunun ne anlama geldiğini çok iyi biliyordu. "Svedberg'in evi olmalı," diye haykırdı. "Yaralanan var mı?"

"Bilmiyorum ama ateş edildiği onaylandı."

Bir dakikadan daha kısa bir zamanda dört polis arabası sirenlerini çalarak yola koyulmuştu. Wallander arabalardan birinin arka koltuğunda elinde tabancasıyla oturuyordu. Larstam oraya gitmiş olmalı, diye geçirdi içinden. Hansson'la Malmö'den gelen polise ne olmuştu acaba? Aklına en kötüsü geliyordu ama bu düşünceleri kafasından atması gerektiğini de biliyordu. Artık buna dayanamazdı.

Araba durmadan Wallander kendini dışarı attı. Lilla Norregatan'daki blok apartmanların önünde halk birikmişti. Wallander kalabalığı yarıp ilerleyince Hansson'la Malmö'lü polisi gördü. İkisi de sapasağlam ayaktaydı.

"Neler oldu?" diye bağırdı Wallander.

Hansson'un yüzü kireç gibiydi ve titriyordu. Malmö'lü polis kaldırımın üstüne oturmuştu.

"Buradaydı," dedi Hansson. "Kapıyı açıp içeri girmiştim. Birden karşıma çıkarak silahını ateşledi. Sonra da çekip gitti. Yaralanmamamız tamamen şans eseri. Biz de dışarı kaçtık. Doğrusunu istersen çok şanslıydık."

Wallander hiçbir şey söylemedi ama bunun şansla bir ilgisi olmadığını çok iyi biliyordu. Larstam kusursuz bir nişancıydı. İsteseydi ikisini de oracıkta yere serebilirdi. Ama istememişti. Başka birisini kendine kurban seçmişti.

Evde kimse yoktu. Arka kapı aralıktı. Bizlere bir işaret daha verdi, diye düşündü Wallander kapının aralık olduğunu görünce. Aralık bırakılan ikinci kapı. Kaçma konusunda ne denli başarılı olduğunu gösteriyor bize.

Martinsson, Svedberg'in yatak odasından çıktı.

"Burada yatıp uyumuş," dedi. "Artık en azından nasıl düşündüğünü biliyoruz. Boş yerlere gidip gizleniyor."

"Ne düşündüğünü biliyoruz," diye düzeltti arkadaşının sözlerini Wallander. "Ama aynı şeyi ikinci kez yinelemeyecek."

"Emin misin?" diye sordu Martinsson. "Belki o da bizim nasıl düşündüğümüzü anlamaya çalışıyordur. Belki burada bir iki kişiyi bırakmak

akıllıca olabilir. Onun geri döneceğini sanmadığımız için geri dönecektir belki de."

"Düşüncelerimizi okuyamaz."

"Bana kalırsa okumaya başladı bile," dedi Martinsson. Aynı zamanda hem bizden bir adım ileride hem de bir adım geride."

Wallander karşılık vermedi. O da aynı şeyleri düşünüyordu.

Saat 10.30 olmuştu. Wallander bir tek şeyden emindi, o da Larstam'ın henüz dokuz numaralı kurbanı öldürmediğiydi. Öldürmüş olsaydı, Hansson on, Malmö'den gelen polis de on bir numara olacaktı.

Acaba neden bekliyor, diye geçirdi içinden Wallander. Beklemek zorunda olduğu için mi? Kurbanına ulaşamıyor mu yoksa beklemesinin başka bir açıklaması var mı? Wallander, Svedberg'in evinden kafasında oluşan yüzlerce soruyla birlikte çıktı. Başladığımız yere geri döndüğümüzü kabul etmek zorundayım, diye geçirdi içinden.

34

Her şey bittiğinde içinde yoğun bir pişmanlık duydu. Namlunun ucunu onların kafalarına çevirse daha iyi olmaz mıydı? Onların polis olduklarını biliyordu. Kim ölmüş ve cenazesi kaldırılmış birinin yani Karl Evert'in evine ziyarete giderdi? Ayrıca kendisini yakalamaya çalıştıklarını da biliyordu. Bunun daha başka bir akılcı açıklaması yoktu.

Bir kez daha kaçmayı başarmıştı. Bu da onu çok memnun ediyordu. Kendisini orada arayabilecekleri aklına gelmemesine karşın yine de arka kapıyı aralayarak ve ön kapının önüne bir koltuk koyarak gerekli önlemleri almıştı. Biri içeri girmeye çalışırsa koltuk yere düşecekti. Tabancası dolu olarak komodinin hemen üstünde duruyordu. Ayakkabılarını çıkarmadan uyumuştu.

Sokaktan gelen seslerle uyandı. Oysa kendi ses geçirmez odasında böylesi şeyler asla söz konusu olmazdı. Kim bilir kaç kez Karl Evert'e de yatak odasını yenilemesini söylemişti. Ama o bu sözlere kulak asmamıştı ve artık çok geçti.

Görüntüler bulanık ve uzaktaydı, ama düşünde çocukluğunu gördüğünü biliyordu. Kanepenin arkasında duruyordu. Çok küçüktü. İki kişi kavga ediyordu, bunlar büyük olasılıkla anne ve babasıydı. Erkek baskıcı ve kavgacı bir ses tonuyla konuşuyordu. Düşündeki bu ses yırtıcı bir kuşun sesine benziyordu. Daha sonra da cılız ve ürkek bir kadın sesi duydu. Bu sesi duyar duymaz da önce kendi sesi olduğunu sandı. Oysa kendisi kanepenin arkasına gizlenmiş duruyordu.

İşte tam o sırada da koridordan gelen seslerle uyanmıştı. Düşüne güç kullanarak girmişlerdi. Koltuk yere düştüğünde çoktan ayağa kalkmış, tabancasını eline almıştı bile. Bu, planlarını değiştirmesi gerektiği anlamına geliyordu ama yine de onları vurmadığına pişmandı. Tabancasını ceketinin cebine yerleştirdi ve dışarı çıktı. Arabasını tren istasyonunun yakınına park etmişti. Uzaklardan gelen siren seslerini duydu. Sandskogen'den geçerek Österlen'e sapmıştı. Kåseberga'da durmuş ve limanda biraz yürümüştü. Bundan sonra ne yapması gerektiğini saptamaya çalışmıştı. Uykusunu tam olarak alamamıştı ama zaman geçiyordu ve Wallander'in ne zaman eve döneceğini bilmiyordu. Döndüğünde orada olmalıydı. İşini bugün tamamlamaya kararlıydı. Planlarını değiştirme riskini göze almak istemiyordu.

Limanın ucuna geldiğinde kararını vermişti. Ystad'a geri döndü ve arabasını Mariagatan'taki blok apartmanların arkasına park etti. Binanın ön kapısından içeri girdiğini kimse görmedi. Kapıyı çaldı, içeriye kulak verdi. Evde kimse yoktu. Kapıyı açtı, içeri girdi ve oturma odasındaki kanepeye oturdu. Tabancasını sehpanın üstüne koydu. Saat 11.00'i biraz geçiyordu.

Hansson'la Malmö'lü polis memuru bu olaydan o denli etkilenmişlerdi ki, Wallander onları evlerine göndermek zorunda kaldı. Bu da ekipten iki kişi azalması anlamına geliyordu. Lilla Norregatan'daki karmaşık olaylardan sonra toplandıklarında Wallander ekipte yeni bir gerginliğin tırmandığını fark etti.

Holgersson onu bir kenara çekerek yardım istemenin zamanı gelip gelmediğini sordu. Wallander bir an için duraksadı, son derece yorgun olduğundan doğru kararlar aldığından kuşku duymaya başlamıştı ama yine de hayır yanıtını verdi. Yardıma gereksinimleri yoktu ama odaklaşmaya vardı.

"Onu yakalayacağımızı gerçekten düşünüyor musun?" diye sordu Holgersson. "Yoksa yeni bir ipucunun ortaya çıkmasını mı ümit ediyorsun?"

"Bilmiyorum," dedi Wallander.

Toplantı masasının başında toplanmışlardı. Martinsson, Larstam'la ilgili herhangi bir polis kaydı bulamamıştı. Bodrum katındaki arşiv odasındaki dosyaları araştırması için memurlardan birini görevlendirmişti. Höglund'da iki ablanın izini henüz bulamamıştı. Hansson oyun dışı kaldığından Wallander ona Hansson'un görevini verdi. Onun elinin altında olmasını istiyordu, ablalar bekleyebilirdi. Dokuz numaralı kurbanı eline geçirmeden önce Larstam'ı bulma işinde yoğunlaşmaları gerekiyordu.

"Ne bildiğimizi kendimize sormalıyız," dedi Wallander belki de birinci kez.

"O burada," dedi Martinsson. "Bu da onun çok yakınlarda bir yerde yeni bir cinayet işlemeye hazırlandığı anlamına geliyor."

"Bizden etkilenmedi bile," dedi genelde pek fazla yorum yapmaktan hoşlanmayan Thurnberg. "Ensesinde olduğumuzun farkında."

"Bundan hoşlanması da bir olasılık," dedi Wallander.

Odanın bir köşesinde sessiz sedasız oturan Kjell Albinsson konuşmak istediğini belirtti. Wallander ona bakarak başını evet dercesine salladı, Albinsson yerinden kalkarak masaya yaklaştı.

"Bunun bir anlamı olup olmadığını bilmiyorum," dedi "Ama geçen yaz işten bir arkadaş Larstam'ı marinada gördüğünü söylemişti. Bu da onun bir teknesi olduğu anlamına gelebilir."

Wallander eliyle masaya bir yumruk indirdi. "Bunu ne kadar ciddiye alabiliriz?"

"Onu gören postacı arkadaşlardan biriydi. Onun Larstam olduğundan emindi."

"Larstam'ın teknelerden birine bindiğini gözleriyle görmüş mü?"

"Hayır ama elinde bir varil benzin olduğunu söylemişti."

"O zaman tekne olamaz," dedi Malmö'den genel polislerden biri. Ama bu yoruma herkes anında karşı çıktı.

"Teknelerin de motorları vardır," dedi Martinsson. "Hiçbir şeyi göz ardı edemeyiz. Gerekirse araştırmamıza deniz uçaklarını da katalım."

Martinsson'un son önerisi de bazı protestolara neden olmuştu. Wallander arkadaşlarını susturdu.

"Tekne çok iyi bir gizlenme yeridir," dedi. "Ama buna ne kadar bel bağlayabiliriz."

Bir kez daha Albinsson'a baktı. "Söylediklerinin doğru olduğundan emin misin?"

"Eminim."

Wallander, Thurnberg'e baktı. Başsavcı başını onaylarcasına sallıyordu.

"Marinayı araştırmaları için sivil polislere haber verin," dedi Wallander. "Her şeyin olabildiğince gizli olmasını sağlayın. Larstam'ın orada olduğuna ilişkin en küçük bir kuşku söz konusu olduğundaysa hemen buraya geri dönsünler. O aşamada ne yapacağımıza o zaman karar veririz."

"Marina oldukça kalabalık olmalı," dedi Höglund. "Bu havada herkes oraya gitmiştir."

Martinsson'la Malmö'lü polislerden biri marinaya doğru yola çıktı. Wallander, Albinsson'a masaya oturmasını söyledi.

"Tekne ve marinayla ilgili anlatacak başka şeylerin de varsa dinlemek isterim."

"Elimden geldiğince bir şeyler hatırlamaya çalışıyorum ama bu da benim onun hakkında ne kadar az şeyler bildiğimi gösteriyor," dedi Albinsson.

Wallander saatine baktı. 11.30 olmuştu. Onu zamanında yakalayamayacağız, diye geçirdi içinden. Her an telefon çalarak yeni bir cinayetin işlendiği haberini verebilir.

Höglund, Lartsam'ın davranışlarıyla ilgili konuşmaya başladı.

"İntikam olabilir," dedi Wallander.

"Neyin intikamı?" diye sordu Höglund. "İşinden kovulduğu için mi? Yeni evli çiftin bununla ne ilgisi olabilir?"

Wallander kahve almak için ayağa kalkınca Höglund yanına yaklaştı.

"Haklısın. Başka nedenler söz konusu olmalı," dedi Wallander kantinden kahvelerini alırken. "Temelinde intikam duygusu olabilir ama Larstam mutlu insanları öldürüyor. Bu düşünce Nyberg'in aklına Nybros-

trand'da gelmişti. Albinsson da bunu onayladı. Åke Larstam gülen insanlardan hoşlanmıyor."

"O zaman düşündüğümüzden de hasta olmalı. Mutlu oldukları için insanları öldüremezsin. Ne biçim bir dünyada yaşıyoruz?"

"Güzel bir soru," dedi Wallander. "Ne biçim bir dünyada yaşadığımızı kendimize soruyoruz ama gerçekle yüz yüze gelmek de çok acı. Belki de en çok korktuğumuz şey başımıza geldi; adalet sistemi çöktü. Her geçen gün sevgisiz insanların sayısı artıyor ve bu da tanık olduğumuz anlamsız şiddetin tırmanmasına neden oluyor. Şiddet günlük gerçeğimizin artık bir parçası olup çıktı. Olayların karşısında şikâyet edip duruyoruz ama ben bazen olayların düşündüğümüzden de kötü olduğunu düşünüyorum."

Wallander konuşmasını sürdürmek üzereyken Martinsson'un kendisini aradığı söylendi. Koşarak toplantı odasına giderken gömleğine kahve döktü.

"Henüz bir şey bulamadık," dedi Martinsson. "Larstam adına kayıtlı bir tekne yok."

Wallander bir an düşündü. "Teknesini belki de başka bir isimle kaydettirmiştir," dedi.

"Bunlar küçük marinalar olduğundan herkes birbirini tanıyor," dedi Martinsson. "Sahte bir isim kullanmakla orada kendini güvende hissedeceğini hiç sanmıyorum."

Wallander yine de bu düşüncesinden kolay kolay vazgeçmek istemiyordu. "Svedberg'in adına bir tekne olup olmadığına baktın mı?"

"Doğrusunu istersen baktım ve bulamadım."

"Kayıtlara bir kez daha bakmanı istiyorum. Bu soruşturmayla dolaylı ya da dolaysız ilgisi olan herkesin adına bir bak."

"Hillström ve Skander gibi adlardan mı söz ediyorsun?"

"Evet."

"Ne demek istediğini anlıyorum ama bunun akılcı bir şey olduğundan emin misin?"

"Hiçbir şey akılcı değil. Sen yine de bir bak. Bir şey bulursan bana haber ver."

Wallander telefonu kapattıktan sonra gömleğindeki kahve lekesine baktı. Dolabında bir tane temiz gömlek kaldığından emindi ve eve gidip üstünü değiştirmesi yalnızca yirmi dakikasını alacaktı. Ama yine de Martinsson'dan bir haber çıkıncaya dek beklemeye karar verdi.

Thurnberg yanına yaklaştı. "Albinsson'u evine göndermek istiyorum," dedi. "Bu aşamada yeni bir şeyler söyleyeceğini hiç sanmıyorum."

Wallander yerinden kalkarak Albinsson'un yanına yaklaştı ve elini sıktı. "Bize çok yardımcı oldun," dedi.

"Ben hâlâ nelerin olup bittiğini anlamadım."

"Bizler de öyle."

"Her şey bu odada kalacak," dedi Thurnberg.

Albinsson kimseye bir şey söylemeyeceğine söz verdi.

"Nyberg'in nerede olduğunu bilen var mı?" diye sordu Wallander.

"Hansson'un odasından telefon ediyordu."

"Martinsson ararsa ben de Hansson'un odasında olacağım."

Wallander, Hansson'un odasına gitti. Nyberg ahizeyi kulağına iyice yapıştırmış telefonda konuşuyordu. Bir yandan da not alıyordu. Wallander içeri girdiğinde başını kaldırıp baktı.

"Akşama kadar bunun Larstam'ın başparmağının izi olup olmadığını saptamalısınız," dedi Nyberg telefonu kapatırken.

"Elbette onun başparmağı," dedi Wallander. "Bizim yalnızca onaylanmaya gereksimimiz var."

"Değilse ne yapacaksın?"

"Soruşturmadan istifa edeceğim."

Nyberg bu sözleri düşündü. Wallander, Hansson'un koltuğuna oturdu.

"Teleskopu hatırlıyor musun?" diye sordu Nyberg'e. "Neden Björklund'un evindeydi? Onu oraya kim koydu?"

"Bunun Larstam'ın dışında başka biri olduğunu sanmıyorsun, değil mi?"

"Peki ama teleskopu neden oraya götürdü?"

"Belki de bir karışıklığa neden olmak istedi. Belki de farkında olmadan tüm suçu Svedberg'in kuzininin üstüne atmak istedi."

"Bence her şeyi inceden inceye düşünmüş olmalı."

"Düşünmemişse onu yakalayacağız."

"Teleskopun üstüne parmak izleri olmalı."

"Tabii onları silmek aklına gelmemişse."

Telefon çalınca Wallander açtı. Martinsson arıyordu.

"Haklısın," dedi.

Wallander yerinden o kadar hızla fırlamıştı ki, koltuğu devirdi.

"Ne buldun?"

"Isa Edengren'in adına kayıtlı rıhtımda bir yer var. Kontratı gördüm, galiba Isa'nın imzasını taklit etmiş. Isa'nın el yazısının neye benzediğini hatırlıyorum. Ofiste çalışanlardan biri kontratı imzalayan kişiyi hatırlıyor. Koyu renk saçlı bir kadın olduğunu söylüyor."

"Louise."

"Evet. Onlara erkek kardeşinin tekneyi sıklıkla kullanacağını bile söylemiş."

"Çok akıllıca," dedi Wallander.

"Bu küçük ve tahta bir tekne," dedi Martinsson. "Güvertenin altında iki kişinin rahatlıkla kalabileceği bir kamarası da var ama. Bir yanında başka bir tekne daha var ama diğer yanı boş."

"Hemen oraya geliyorum," dedi Wallander. "Tekneye yaklaşma ama en önemlisi sürekli tetikte ol. Onun artık çok dikkatli davranacağını hepimiz biliyoruz ve güvende olduğundan emin olmadıkça da marinaya yaklaşmayacaktır."

"Bana kalırsa kendimizi gereğince gizleyemedik."

Wallander telefonu kapattıktan sonra olanları Nyberg'e anlattı. Toplantı odasına geri dönerek Höglund ile Thurnberg'i kendisine yardımcı seçti.

"Yakalarsan ne yapacaksın?" dye sordu Höglund.

Wallander başını iki yana salladı. "Onu da buraya gelince düşünürüm."

Wallander rıhtıma ulaştığında saat 13.00 olmuştu. Hava sıcaktı ve rüzgâr ara sıra güneybatıdan esiyordu. Yanına almayı unutmadığı dürbünü çıkararak tekneye baktı.

"Boş galiba," dedi Martinsson.

"Soldaki teknede insan var mı?" diye sordu Wallander.

"Yok."

Wallander dürbünle marinadaki diğer teknelere baktı. Birçoğu doluydu.

"Ateş etme tehlikesini göze alamayız," dedi Martinsson. "Ama marinayı nasıl boşaltabileceğimizi de bilemiyorum."

"Bekleyemeyiz," dedi Wallander. "Onun orada olup olmadığını bilmiyoruz ve eğer oradaysa onu yakalamamız gerek."

"Teknenin çevresini polis kordonu altına almaya başlayalım mı?"

"Hayır," dedi Wallander. "Ben tekneye bineceğim."

Martinsson şaşkınlıkla yerinden sıçradı. "Çıldırdın mı?"

"Bölgeyi güvenlik altına almamız en azından bir saat sürer. Böylesi bir lüksümüz yok. Ben tekneye bineceğim sen de rıhtımdan beni kollayacaksın. Elimden geldiğince işi çabuk bitirmeye çalışacağım. Etrafı gözetlediğini sanmıyorum. Eğer gerçekten oradaysa büyük olasılıkla uyuyordur."

"Bunu yapmana izin veremem," dedi Martinsson. "Kendini büyük bir tehlikeye atıyorsun."

"Larstam'ın Hansson ve Malmö'lü polise nişan alamadığı için öldürmediğini sakın aklından çıkarma. İkisi de onun saptadığı dokuzuncu kurban değildi. Bu adamın kimi ve ne zaman öldüreceği konusunda garip saplantıları var."

"Yani seni öldürmeyecek, öyle mi?"

"Şansımın olduğunu sanıyorum."

Ama Martinsson hemen pes edeceğe benzemiyordu. "Bu kez kaçacak yeri yok. Ne yapacağını sanıyorsun? Suya mı atlayacak?"

"Bunu göze almalıyız," dedi Wallander. "Kaçış yolunun olmamasının her şeyi değiştireceğine inanıyorum."

"Bu çok saçma. Sorumsuzca davranıyorsun."

Fakat Wallander çoktan kararını vermişti. "Pekâlâ, o zaman. Gerekli önlemleri alalım. Karakola geri dönüp bize yardım edecek yeterli polisin olup olmadığına bakalım. Ben burada kalıp tekneyi gözetlerim."

Martinsson gitti. Wallander, Malmö'lü polise otoparkı gözetlemesini söyledi. Polisin en temel kuralların birini bozmak üzere olduğunu düşünerek rıhtıma doğru yürüdü. Gördüğü en acımasız katille, kendisine yardım edecek tek bir kişi bile olmadan ve güvenlik önlemlerinin alınmadığı bir yerde yüz yüze gelecekti. Rıhtımda çocuklar oyun oynuyordu. Wallander olabildiğince en katı ve ciddi ses tonuyla çocuklara başka bir yerde oynamalarını söyledi. Cebindeki tabancanın kabzasının sıkıca tuttu. Kabza emniyet mandalını serbest bıraktı. Tekneyi dikkatle inceledikten sonra rıhtımdan yaklaşmanın olası olmadığını gördü. Larstam teknedeyse kendisini mutlaka görecekti. Tek şansı tekneye arkadan yaklaşmaktı ama bunun için de küçük bir bota gereksinimi vardı. Çevresine bakındı. Yanındaki teknede bir parti vardı ve teknenin hemen yanında da bağlı duran küçük lastik bir bot vardı. Wallander duraksamadı. Hemen tekneye atlayarak kimliğini gösterdi.

"Botunuzu almam gerekiyor," dedi.

Elinde şarap kadehi olan kel bir adam ayağa kalktı.

"Bir kaza mı oldu?"

"Hayır," dedi Wallander. "Ama ne olduğunu size açıklayacak zamanım yok. Herkes burada kalsın. Kimse rıhtıma çıkmasın. Anlaşıldı mı?"

Kimse onunla tartışmadı bile. Wallander sendeleyerek bota atladı ve küreklerden birini denize düşürdü. Uzanıp alırken bu kez de cebindeki tabanca az kalsın denize düşüyordu. Küfretti. Kan ter içinde kalmıştı. Sonunda kürekleri sıkıca kavrayarak limana doğru gitti. Lastik botun aşırı kiloları altında batıp batmayacağını düşündü, ama herhangi bir şey olma-

dan Larstam'ın teknesinin arka tarafına yaklaştı. Yerinde doğruldu. Kıpırdamadan çevreyi dinledi. Kalp atışlarının sesinden başka bir ses duyulmuyordu. Tabancası elinde, teknenin arkasına yaklaştı. Hâlâ ortada derin bir sessizlik vardı. Lastik botu Lastram'ın teknesine bağlamaya çalıştı.

Bot suda sallanıp duruyordu. Güvertenin demirlerine tutunarak dengesini yitirmemeye çalıştı. Hiçbir şey olmadı. İçeriye baktı, kimseler yoktu. Alt kattaki kamaranın kapısı açıktı ve bulunduğu yerden kamaranın içini görebiliyordu. Orada da kimse yoktu. Güverteye atladı, tabancası hâlâ elindeydi. Ranzaların bulunduğu yere geldi. Yatakların yapılı olmadığını gördü. Şilteler plastik bir örtüyle kaplıydı.

Wallander lastik botu geri götürdüğünde kel adam botun bağlanacağı halatı Wallander'in elinden çekercesine aldı. "Belki şimdi bize nelerin olduğunu anlatırsın," dedi.

"Hayır," diye karşılık verdi Wallander.

Çok acelesi vardı. Diğerleri belki de yola çıkmıştı ve onları durdurması gerekiyordu. Larstam teknede değildi. Bu da polisin ilk kez Larstam'dan bir adım önde olduğu anlamına geliyordu. Wallander iskelede durarak Martinsson'u aradı.

"Geliyoruz," dedi Martinsson.

"Gelmeyin!" diye haykırdı Wallander. "Tek bir araç bile görmek istemiyorum! Buraya yalnız gel."

"Bir şey mi oldu?"

"Teknede değil."

"Nerden biliyorsun?"

"Biliyorum işte."

Martinsson konuşmadı. "Tekneye çıktın," dedi sonunda.

"Şu anda bunları konuşmayalım," dedi Wallander. "Daha sonra tartışırız."

Martinsson beş dakika sonra Wallander'in yanına gelince, Wallander ona sonunda Larstam'dan bir adım önde olmayı başardıklarını söyledi.

"Senin burada kalmanı istiyorum, bakarsın gelir," dedi Martinsson'a.

Wallander tekneye atlayıp kamaraya giderken Martinsson iskelede kaldı. Etrafına bakındı ama bir şey göremedi. Örtüyü bağladıktan sonra da iskeleye geri döndü.

"Nasıl becerdin?" diye sordu Martinsson.

"Lastik bir bot buldum."

"Sen delisin."

"Olabilir ama sanmıyorum."

Wallander otoparkı gözetleyen Malmö'lü polisin yanına giderek limanla marinayı gözetlemesini söyledi. Karakolu arayarak marinaya birilerini göndermelerini istedi.

"Eve gidip gömleğini değiştirsen iyi olacak," dedi Martinsson, Wallander'e bakarak.

"Değiştireceğim," diye karşılık verdi Wallander. "Ama öncelikle bu konuyu diğerleriyle de konuşmak istiyorum."

Karakolda kimse ona tekneye nasıl bindiğini sormadı. Kimse onun bu işi tek başına yapıp yapmadığını da merak etmişe benzemiyordu. Martinsson toplantı boyunca ağzını açmamıştı. Wallander, onun ne denli öfkeli olduğunu anlıyordu, ama bu konuyu onunla daha sonra konuşacaktı.

"Onu aramayı sürdürmeliyiz," dedi Wallander. "Marinada teknesi için bir yer kiralarken Isa Edengren'in adını kullanmış. Somut bir yol izlediğini sanmıyorum, ama yakında kendini ele verecek bir şey yapacağını hissediyorum. Hatta bundan eminim."

Wallander iş arkadaşlarına baktı. Sonra da sözlerini sürdürdü.

"Isa Edengren'in adını neden seçti dersiniz?" diye sordu. "Bu sizce bir rastlantı mı yoksa bunun arkasında daha başka şeyler mi var?"

"Isa'nın cenazesi öbür gün," dedi Martinsson.

"Anne ve babasını ara. Onların buraya gelmelerini ve tekneyle ilgili bazı soruların sorulacağını söyle."

Wallander ayağa kalktı. "Şimdi, sizden 20 dakika izin istiyorum. Eve gidip gömlek değiştireceğim."

Ebba elinde bir tabak sandviçle içeri girdi. "Anahtarlarını verirsen gidip gömleğini getiririm," dedi.

Wallander ona teşekkür ederek öneriyi geri çevirdi. Kısa bir süre için bile olsa oradan uzaklaşmak istiyordu. Telefon çaldığında odadan çıkıyordu. Telefona Höglund yanıt verdi ve Wallander'e gitmemesini işaret etti.

"Ludvika polisi arıyor," dedi. "Åke Larstam'ın ablalarından biri orada oturuyor."

Wallander gitmemeye karar verdi. Gözleriyle Ebba'yı aradı, ama gitmişti. Höglund, Isa Edengren'in ebeveynini ararken Ludvika polisinden gelen telefonu Martinsson aldı. Wallander gömleğindeki kahve lekesine baktı. Martinsson telefonu kapattı.

"Berit Larstam," dedi. "Kırk yedi yaşında ve işsiz. Fredriksberg' de oturuyormuş."

"İşte orası silahların çalındığı yer," dedi Wallander. "Belki Larstam ara sıra ablasını görmeye gidiyordur."

Martinsson elindeki küçük kâğıt parçasını sallayarak numarayı çevirdi.

Wallander o anda kimsenin kendisine gereksinimi olmadığını düşündü. Danışmaya giderek Ebba'yı aradı ama bulamadı, sonra da toplantı odasına geri döndü.

"Isa'nın babası geleceğine söz verdi," dedi Höglund. "Adamın bizleri hor görüp bir yığın ukalalık yapacağına şimdiden hazırlıklı olsak iyi olacak."

"Neden böyle söylüyorsun?"

"Bizlerin ne denli yetersiz olduğuna ilişkin uzun bir söylev verdi. Az kalsın kendimi kaybediyordum."

"Kaybetseydin."

Martinsson telefonu kapattı. "Åke Larstam ablasını her üç yılda bir görmeye gidermiş. Pek yakın oldukları söylenemez."

Wallander, ona şaşkınlıkla baktı. "Hepsi bu kadar mı?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Ona başka bir şey sormadın mı?"

"Elbette sordum ama bana beni daha sonra arayacağını söyledi. Elinde bir iş varmış."

Wallander öfkelenmeye başlıyordu. Martinsson'un sürekli olarak kendini savunmasına sinirlenmişti. Odada gergin bir hava esmeye başlamıştı. Wallander dışarı çıkarak danışmaya gitti. Ebba yerindeydi.

"Gömleği getirmeni rica edecektim," dedi anahtarları uzatırken. "Dolapta temiz bir gömlek olacak. Yoksa çamaşır sepetinden en temizini alıp getir lütfen."

"Merak etme, hallederim."

"Seni götürecek bir araba ayarlayım mı?"

"Eski Volvo'ma yürekten güveniyorum," dedi. "Volvo'mu hatırlıyorsun, değil mi?"

Wallander gülümsedi. Ebba kapıdan çıkarken arkasından baktı. Ebba'nın son birkaç yıl boyunca geçirdiği kötü günleri anımsamıştı. Sonra da toplantı odasına geri dönerek sinirlendiği için Martinsson'dan özür diledi. Çalışmalarını sürdürdüler.

35

Axel Edengren karakola geldiğinde Ebba henüz geri dönmemişti. Wallander, neden bu kadar geciktiğini merak etmeye başlamıştı. Temiz bir gömlek bulamamış mıydı acaba? Axel Edengren'i karşılamak için danışmaya doğru giderken kendini huzursuz hissediyordu. Gömleğindeki kahve lekesinden ötürü değildi bu huzursuzluğu, Edengrenlerin kızlarına nasıl garip davrandıklarını hatırlamak canının sıkılmasına neden olmuştu. Wallander ne tür bir adamla karşılaşacağını doğrusu merak ediyordu ve hiç olmazsa bu kez gerçek beklentilerine uymuştu. Axel Edengren iriyarı, güçlü görünümlü ve mavi gözlü bir adamdı. Wallander'in gördüğü en iriyarı adamlardan biriydi. El sıkışı kabaydı. Wallander, onu odasına götürürken arkasından bir boğanın geldiği ve boynuzlarını az sonra kaba etine geçireceği duygusuna kapılmıştı. Yerlerine oturmadan Axel Edengren konuşmaya başladı.

"Kızımı siz buldunuz," dedi. "Bärnsö'ye neden gitmiştiniz?"

"Benimle senli benli konuşabilirsin," dedi Wallander.

Edengren'in yanıtı kısa ve beklenmedikti. "Tanımadığım insanlarla ve ilerde görüşmeyi tasarlamadığım kişilerle sizli bizli konuşmayı yeğlerim. Bärnsö'de ne arıyordunuz, dedektif?"

Wallander öfkelenmişti ama öfkesini gösterecek enerjisi olduğunu sanmıyordu.

"Isa'nın orada olduğuna ilişkin geçerli nedenlerim vardı. Haklı olduğumu da gördüm."

"Olayları izliyorum. Bunların gerçekleşmesine izin vermenizi aklım almıyor."

"Ben hiçbir şeyin gerçekleşmesine izin vermedim. Bunların olacağına ilişkin en küçük bir fikrim olsaydı engellemek için elimden geleni ardıma koymazdım. Aynı şeyin sizin için de geçerli olduğunu sanıyorum, yalnızca Isa konusunda değil Jörgen için de."

Edengren, oğlunun adını duyunca hafifçe irkilmişti. Sanki son sürat koşarken ayağı takılmış da tökezlenmiş gibi olmuştu. Wallander bu fırsatı değerlendirerek konuyu değiştirdi.

"Zamanımız kısıtlı olduğundan öncelikle size başsağlığı dilemek istiyorum. Isa'yla birkaç kez karşılaşmıştım ve onun çok hoş genç bir hanım olduğunu görmüştüm."

Edengren bir şeyler söylemeye hazırlanınca Wallander hızla sözlerini sürdürdü.

"Ystad'daki marinada Isa'nın adına kiralanmış bir tekne yeri var."

Edengren, Wallander'e kuşkuyla baktı. "Bu yalan."

"Hayır değil."

"Isa'nın teknesi falan yoktu."

"Ben de sizin gibi düşünmüştüm. Buradaki marinada tekneleriniz için bir yer kiralamış mıydınız?"

"Hayır, teknelerimin tümü de Östergötland'daki marinada."

Wallander'in bu sözlerden kuşkulanması için herhangi bir neden yoktu. "Biz marinadaki bu yeri kızınızın adına başkasının kiraladığını düşünüyoruz."

"Bu başkası dediğiniz kim olabilir?"

"Kızınızı öldürdüğüne inandığımız kişi."

Edengren şaşkınlıkla baktı. "Kim?"

"Adı Åke Larstam."

Hiçbir tepki gelmedi. Edengren'in Larstam'ı tanımadığı anlaşılıyordu.

"Onu tutukladınız mı?"

"Hayır daha değil."

"Neden? Kızımı öldürdüğüne inanıyorsunuz değil mi?"

"Henüz onu bulamadık. Zaten bu yüzden sizi buraya çağırdık. İşimizi kolaylaştırabileceğimizi umuyoruz."

"Bu Larstam dediğiniz adam kimin nesi?"

"Güvenlik nedenlerinden ötürü şu anda size bundan başka bilgi veremeyeceğim. Son birkaç yıldan bu yana Larstam'ın postacılık yaptığını söyleyebilirim yalnızca."

Edengren başını iki yana salladı. "Bir tür bir şaka mı bu? Kızımı bir postacı mı öldürdü?"

"Ne yazık ki, şaka değil."

Edengren ona bir şey söylemeye hazırlandı ama Wallander onu durdurdu. Artık kendini yorgun hissetmiyordu.

"Isa'nın herhangi bir yatçılık kulübüyle bir bağlantısı var mıydı? Arkadaşlarının tekneleri var mıydı?"

Edengren'in yanıtı şaşırtıcıydı. "Isa'nın yoktu ama Jörgen'in vardı. Oğlumun bir yelkenlisi vardı. Yazları yelkenlisini Gryt'de tutardı. Bärnsö'nün çevresinde dolaşırdı. Yılın geri kalan bölümünde de buraya çekerdi."

"Ama Isa'nın teknesi yoktu öyle mi?"

"Kardeşiyle birlikte yelkenliyle dolaşırdı. İyi anlaşırlardı, yani genellikle."

Wallander ilk kez Edengren'in sesinde bir burukluk hissetmişti. Yüzünden herhangi bir şey okunmuyordu ama Wallander karşısındaki bu iri bedenin içinde birtakım fırtınaların koptuğunu hissediyordu.

"Jörgen yelkenlisini ne kadar kullandı?"

"1992 yılında başlamıştı. Sürekli toplantıların yapıldığı küçük bir yatçılık kulübüne üye olmuştu. Sık sık partiler verirler, birbirleriyle şişelerin içine koydukları mektuplarla haberleşirlerdi. Jörgen kulübün sekreteriydi. Toplantı notlarının nasıl tutulacağını ona ben öğretmiştim."

"O notlar hâlâ duruyor mu?"

"Jörgen öldükten sonra tüm notları bir kutuya koyup sakladığımı hatırlıyorum. Herhalde duruyorlardır."

Benim bazı isimlere gereksinmem var, diye geçirdi içinden Wallander.

"Oğlunuzun arkadaşlarının adlarını hatırlıyor musunuz?"

"Bazılarını, hepsini değil."

"Ama bu isimlerin tümü de toplantı notlarında olmalı."

"Olabilir tabii."

"O zaman lütfen gidip o notları buraya getirin," dedi Wallander. "Çok önemli olabilirler."

Wallander onu Skårby'e polis araçlarından biriyle göndermeyi önerdi ama Edengren kendi olanaklarıyla gitmek istediğini söyledi. Kapıda durup başını çevirdi.

"Tüm bunlara nasıl dayanacağımı bilemiyorum," dedi. "İki çocuğumu da yitirdim. Elimde hiçbir şey kalmadı."

Yanıt beklemedi. Hoş zaten Wallander'in de ona verecek bir yanıtı yoktu. Yerinden kalkarak toplantı odasına gitti. Ebba orada yoktu ve kimse onu görmemişti. Wallander evine telefon etti. Zil tam sekiz kez çaldı ama açılmadı. Ebba karakola dönüyor olmalıydı.

Edengren kırk dakika sonra elinde büyük kahverengi bir zarfla birlikte karakola geri döndü.

"Hepsi bu. Bu zarfın içinde on bir toplantı notu olduğunu sanıyorum. Ama çok ciddi ve profesyonel bir şekilde tutulmadıklarını da söylemeliyim."

Wallander evrakı karıştırdı. Daktiloyla yazılmıştı ve birçok daktilo hatası vardı. Yedi isim vardı ama hiçbiri ona tanıdık gelmemişti. Bir başka çıkmaz sokak, diye geçirdi içinden. Ben hâlâ somut bir ipucu bulmayı bekliyorum ama Åke Larstam'ın çok farklı çalıştığını kabul etmek zorundayım artık. Toplantı odasına giderek evrakı Martinsson'a gösterdi ve ondan isimleri bir kez daha gözden geçirmesini istedi. Wallander tam kapıdan çıkıp gitmek üzereyken Martinsson'un bağırdığını duydu. Geri dönerek arkadaşına yaklaştı. Martinsson isimlerden birini gösteriyordu. "Stefan Berg."

"Postacılardan birinin adı Stefan Berg değil miydi?"

Bu Wallander'in gözünden kaçmıştı ama şimdi Martinsson'un haklı olduğunu görüyordu.

"Onu arayalım," dedi Martinsson.

Wallander, Edengren'in yanına döndü. Odaya girmeden önce derin bir soluk aldı. Sorması gereken başka bir şey var mıydı? Sanmıyordu. Kapıyı açtı. Edengren camın önünde duruyordu. Wallander'in içeri girdiğini görünce döndü. Wallander şaşkınlıkla Edengren'in gözlerinin kırmızı olduğunu gördü.

"Artık evinize gidebilirsiniz," dedi. "Burada kalmanızı gerektirecek bir şey kalmadı."

Edengren, ona dikkatle baktı. "Onu yakalayacaksınız, değil mi? Isa'yı öldüren o piç kurusunu?"

"Evet, yakalayacağız."

"Kızımı neden öldürdü?"

"Bilmiyoruz."

Edengren elini uzatarak Wallander'in elini sıktı. Wallander onu kapıya dek geçirdi. Ebba hâlâ ortalıkta yoktu.

"Cenazeden sonra bir süre daha İsveç'te kalacağız," dedi Edengren. "Sonra ne yapacağımızı bilmiyorum. Belki İsveç'ten ayrılır, Skårby'deki ve Bärnsö'deki evleri satarız. Oraya geri dönme düşüncesine bile dayanamıyorum."

Edengren bunları söyler söylemez karakoldan çıkıp gitti. Wallander onun arkasından uzunca bir süre baktı. Toplantı odasına geri döndüğünde Martinsson telefonu kapatıyordu.

"Haklıymışız," dedi. "Stefan Berg postacının oğlu. Şu anda Kentucky Üniversitesi'nde okuyormuş."

"Bu bizi nereye götürür?"

"Aslında hiçbir yere. Berg bana söyleyebileceği her şeyi söyledi sanıyorum. Çalışırken sürekli olarak kendisinden ve ailesinden söz ettiğini söyledi. Bu da Åke Larstam'ın Stefan ve yatçılık kulübüyle ilgili birçok şeyi duyma olanağına sahip olduğu anlamına gelir."

Wallander yerine geçip oturdu. "Peki ama bu bizi nereye götürür? Bize doğru yönü gösterecek bir şey var mı burada?"

"Yok."

Wallander birden masanın üstündeki evrakı eliyle yere itti.

"Onu bulamayacağız," diye haykırdı. "Hangi cehennemde? Dokuzuncu kurban kim?"

Odadakiler ona şaşkınlıkla bakıyordu. Wallander özür dilercesine ellerini hafifçe havaya kaldırıp odadan çıktı. Koridorda volta atmaya başladı. Ebba'nın dönüp dönmediğine baktı, hâlâ dönmemişti. Temiz bir gömlek bulamayınca belki de bana yeni bir gömlek almaya gitti, diye geçirdi içinden.

Saat 15.27'i gösteriyordu ve Åke Larstam'ın sözünü verdiği işi gerçekleştirmesi için yalnızca sekiz buçuk saati kalmıştı.

Wallander toplantı odasına geri döndü. Höglund'un kendisine bakmasını bekledi. Genç kadın konuşmak için yanına yaklaştığında Martinsson'la birlikte odasına gelmelerini söyledi.

"Şunu birlikte düşünelim," dedi Wallander arkadaşları geldiğinde. "Elimizde yanıtlanmamış iki soru var. Onun nerede olduğunu ve kimi öldürmeyi planladığını mutlaka öğrenmemiz gerek. Cinayeti gece yarısı işlemeyi planlamış olsa bile dokuz saatten daha az bir zamanımız var."

Bu konuyu Martinsson'la Höglund'un da düşünmüş olabileceğini biliyordu ama yine de vurgulamak istemişti.

"Nerde bu herif?" diye yineledi Wallander. "Ne düşünüyor? Onu Svedberg'in evinde bulduk, bu da bizim oraya bakacağımızı düşünmediği anlamına gelmektedir. Ama gittik. Sonra tekne çıktı karşımıza. Ama tekneyi kullanmanın çok tehlikeli olabileceğini düşünmüş olmalı. Peki ama şimdi ne yapacak?"

"Bundan önce işlediği cinayetler bir ölçü olarak değerlendirilebilirse," dedi Martinsson. "Bence kendisi için büyük bir tehdit oluşturmayan birini kendine kurban seçecektir. Bizimle oynadığı oyun daha farklı. Peşinde olduğumuzu biliyor. Kimliğini saptadığımızı biliyor."

"O da kendisine bizim ne düşündüğümüzü soruyordur," dedi Höglund.

Wallender hepsinin aynı şeyi düşündüğünü hissediyordu. "Sen Larstam olsaydın," dedi. "Ne düşünürdün?"

"Dokuz numaranın işini bitirmeye kararlı. Dokuz numaranın kim olduğunu bilmediğimizi biliyor."

"Bunu nereden bilebilir?"

"Çünkü eğer bilseydik o kişiyi korumalarla çevirirdik. Bunun gerçekleştirilmediğinden emin."

"Daha farklı bir sonuca da ulaşmış olabilir," dedi Martinsson. "Güvenilir bir gizlenme yeri bulma konusunda odaklaşmış olabilir. Dokuz numarayı ortadan kaldırma konusuna ağırlık vermemiş olabilir."

"Belki de bizim bu şekilde düşünmemizi istiyordur," dedi Höglund.

"O zaman biz de daha farklı düşünürüz," diye karşılık verdi Wallander. "Bilinmeyene doğru bir adım daha atmalıyız."

"Onu aramamız için en olmayacak yeri seçmiş olabilir."

"O zaman burada, karakolun bodrumunda saklanıyor olmalı," dedi Martinsson.

Wallander evet dercesine başını salladı. "Ya da karakola benzeyen başka bir yerde. Bu yer acaba neresi?"

Üçünün de bu konuda bir önerisi yoktu.

"Acaba artık onun kadın olmadığını öğrendiğimizi biliyor mu?"

"İşi şansa bırakacak biri değil o."

Wallander'in aklına bir şey geldi. Martinsson'a döndü. "Ablasından bir resim istemiş miydin?"

"İstedim ama bana elinde Larstam'ın yalnızca on dört yaşındayken çekilmiş bir resmi olduğunu ve o resmin de çok net olmadığını söyledi."

"Desene bu da fos çıktı."

"Åke Larstam şu anda nerede?"

Bu soruyu hiçbiri yanıtlayamadı. Tahminden başka bir şey yaptıkları yoktu. Wallander birden içinde yoğun bir panik hissetti. Zaman hızla ilerliyordu.

"Peki ya öldürmeyi tasarladığı kişi?" diye sordu Wallander. "Şimdiye dek altı genci öldürdü ayrıca bir fotoğrafçıyla orta yaşlı bir polisi de öldürdü. Bana kalırsa son ikisini bir kenara ayıralım. Geriye iki grup halinde iki farklı yerde altı gencin öldürülmesi kalıyor."

"Üç," diye araya girdi Höglund. "Isa Edengren'i neredeyse Tanrı'nın unuttuğu bir adada öldürdü."

"Bu da bize onun başladığı işi mutlaka bitiren biri olduğunu gösterir," dedi Wallander. "Bedeli ne olursa olsun başladığı işi bitiriyor. Şu andaki durumunda acaba bitmemiş bir şey var mı? Yoksa yeni bir projeye mi başlamak üzere?"

Son sorusu yanıtlanmadan kapı vuruldu. Ebba gelmişti. Elinde askıya asılı bir gömlek vardı.

"Bu kadar geciktiğim için çok özür dilerim," dedi. "Alışveriş yapmam gerekiyordu. Ayrıca kapının kilidini hiç de kolay açamadım. Uğraşmam gerekti."

Wallander kaşlarını çattı. Bildiği kadarıyla kilitte herhangi bir sorun yoktu. Ebba yanlış anahtarları denemiş olmalıydı. Gömleği alarak zahmetleri için teşekkür etti. Sonra da arkadaşlarından özür dileyerek gömleğini değiştirmeye gitti.

"İnsan idama giderken bile temiz bir gömlekle gitmek ister," dedi geri geldiğinde. Lekeli gömleği çekmecenin içine tıktı. "Nerede kalmıştık?"

"Aklımıza gelen bitmemiş bir işin olmadığında," dedi Martinsson. "Isa'nın dışında herkes Yaz Dönümü kutlamasına gidecekti. Ve düğünlerde genellikle tek çift evlenir."

Odada derin bir sessizlik oldu. Söyleyecek başka bir şeyleri kalmamış gibiydi. İki olanaksız seçenekten daha az olanaksız görüneni seçmeliyiz, diye geçirdi içinden.

"Nerede saklandığını öğrenemeyeceğiz," dedi sonunda. "Şu andaki tek seçeneğimiz onun potansiyel kurbanı üstünde odaklaşmak olmalı. Şu andan itibaren o kurbanını ortadan kaldırmadan bizler yalnızca bunun üstünde yoğunlaşmalıyız. Bu noktada benimle birlikte misiniz?"

Wallander bunun olanaksız bir görev olduğunun bilincindeydi.

"Bunun işe yarayacağından emin misin?" diye sordu Höglund.

"Yaramak zorunda, pes edemeyiz," diye karşılık verdi Wallander.

Yeniden çalışmaya başladılar. Saat 16.00'yı geçiyordu. Wallander'in midesi açlıktan ve endişeden ağrımaya başlamıştı. Yorgunluktan perişan bir haldeydi. Arkadaşlarının da aynı şekilde yorgun olduklarını görüyordu.

"Elimizde ne var?" diye sordu birden Wallander. "Mutlu ve neşeli insanlar. Başka?"

"Gençler," dedi Martinsson.

"Kostümlü kişiler," diye ekledi Höglund.

"Kendini yineleyeceğini sanmıyorum onun," dedi Wallander. "Ama bundan emin olamayız. Bugün bir nedenden ötürü bir araya gelmiş, üstlerinde kostümler olan mutlu gençleri nerede bulacağız? Onları düğünde ya da ormanlık alanda gece yarısı pikniğinde bulmayacağımızı biliyoruz artık."

"Belki bir yerde bir maskeli balo vardır," diye önerdi Martinsson.

"Gazeteler," dedi Wallander birden. "Bu akşam Ystad'da neler var bakalım?"

Martinsson telaşla odadan çıkarken Wallander sözlerini yeni tamamlamıştı.

"Toplantı odasına dönelim mi?" diye sordu Höglund.

"Daha sonra döneriz. Açlıktan ölüyorum, bu arada bir şeyler yiyelim."

Martinsson elinde *Ystad Allehanda* gazetesi olarak odadan içeri koşarak girdi. Gazeteyi masanın üstüne sererek üstüne eğildiler. Skurup'ta gerçekleştirilecek bir defile Wallander'in dikkatini çekmişti.

"Mankenler de kostüm giyerler," dedi. "Ve genelde de kendilerini iyi hissederler sanıyorum."

"Defile haftaya çarşamba," dedi Höglund. "Yanlış okumuş olmalısın."

Sayfaları hızla çevirmeye başladılar. Birden üçü de aynı anda aynı şeyi görmüştü. O akşam "Ystadlıların Dostları" adındaki derneğin Conti-

nental Oteli'nde bir daveti vardı. Dernek üyelerinden 17. yüzyıl giysileri giymeleri isteniyordu. Wallander buna pek ihtimal vermiyordu. İçinden bir ses bunun doğru olmadığını söylüyordu ama Martinsson'la Höglund onun gibi düşünmüyordu.

"Bu çok önceden planlanmış olmalı," dedi Martinsson. "Hazırlıklarını yapması zaman alır."

"Bu tür derneklerin üyeleri genellikle genç değildir," dedi Wallander.

"Her yaştan insan olmalı," dedi Höglund.

Wallander pek olasılık görmüyordu ama yine de yitirecek bir şeyleri olmadığından sesini çıkarmadı. Yemek daveti 19.30'daydı. Birkaç saatleri daha vardı. Emin olmak için gazeteyi baştan sona taradılar ama başka bir şey bulamadılar.

"Karar senin," dedi Martinsson. "Bu konuyla ilgilenelim mi?"

"Karar benim değil," diye karşılık verdi Wallander. "Hepimizin. Ve size katılıyorum; evet yitirecek neyimiz var?"

Toplantı odasına geri döndüler. Wallander toplantıya Thurnberg'le Holgersson'un da katılmasını istediğinden birini göndererek haber verdi. Onların gelmelerini beklerken Martinsson o akşamki partiyi kimin organize ettiğini öğrenmeye çalışıyordu.

"Oteli ara," dedi Wallander. "Rezervasyonu kimin yaptığını onlar sana söyler."

Martinsson hemen yanı başında olmasına karşın, Wallander bu sözleri bağırarak söylediğini fark etti. Yorgunluk ve gerginlik hepsini perişan etmişti.

Thurnberg ve Holgersson odaya girdiklerinde Wallander kapıyı kapatmalarını işaret etti. Åke Larstam'ın o akşam Continental Oteli'ndeki partide cinayet işleyeceğine ilişkin nedenleri birer birer sıraladı. Düşüncelerinde yanılıyor olabilirlerdi; bu girişim diğer bir çıkmaza da dönüşebilirdi. Ama ellerinde bundan başka bir veri de yoktu. Bunun dışındaki tek seçenek ellerini kollarını bağlayıp beklemekten ibaretti. Thurnberg'in bu öneriye şiddetle karşı çıkacağını düşünürken birden Thurnberg'in

önerileri onayladığını şaşkınlıkla gördü. O da aynı şeyi söylüyordu: yitirilecek başka neyimiz var?

Bu sözlerle birlikte harekete geçtiler. Saat 17.15 olmuştu ve hazırlıklarını yapabilmeleri için yalnızca iki saatleri kalmıştı. Wallander, Martinsson'la birlikte Continental Oteli'ne giderken Höglund toplantı odasında kalmıştı. Akşam için gerekli olan yedek polisleri göreve çağırdılar. Wallander herkesin eşit derecede korunması gerektiğinde israr etti. Åke Larstam son derece tehlikeli bir adamdı.

"Bir daha kurşun geçirmez yelek giyeceğim aklıma gelmezdi," dedi Wallander. "Eğitimlerin dışında tabii ki."

"Eğer hâlâ o silahını kullanıyorsa bu yeleğin çok yararı olacaktır," dedi Martinsson. "Ne var ki, Larstam kurbanlarını başından vuruyor."

Martinsson haklıydı. Wallander arabadan telefon ederek kurşun geçirmez yeleklerle birlikte birer da kask göndermelerini istedi. Arabayı otelin ana girişinde park ettiler.

"Lokanta müdürünün adı Orlovsky," dedi Martinsson.

"Onu tanıyorum," diye karşılık verdi Wallander.

Geleceklerinden haberi olan Orlovsky onları lobide karşıladı. Elli yaşlarında, bakımlı ve uzun boylu bir adamdı. Wallander, ona her şeyi açık açık anlatmaya karar verdi. Birlikte akşamki yemek için gerekli hazırlıkların yapıldığı salona gittiler.

"Olabildiğince etkili olmak istiyoruz," dedi Wallander. "Ben seninle konuşurken biri Martinsson'a etrafı gezdirebilir mi?"

Orlovsky masalardan birini hazırlayan garsonu yanına çağırdı. "Yirmi yıldan beri burada çalışıyor."

Garsonun adı Emilsson'du. Söylenilenlere şaşırmasına karşın itiraz etmeden Martinsson'la birlikte dışarı çıktı. Wallander, Orlovsky'e bilmesi gerekenleri açıkladı.

"Bu akşamki daveti iptal etmemiz gerekmez mi?" diye sordu Orlovsky, Wallander sözlerini tamamladığında.

"Gerekebilirdi. Konukların güvenliği tehlikeye girmeden böyle bir şeyi yapmak istemiyoruz."

Wallander konukların nasıl oturacağını ve oturma planıyla ilgili her şeyi öğrenmek istediğini belirtti. Otuz dört kişi gelecekti. Wallander salonda volta atmaya başlayarak Larstam'ın hazırlıklarını nasıl yaptığını anlamaya çalıştı. Yakalanmak istemiyor, diye geçirdi içinden. Kaçış yolunu çok iyi tasarlayacak. Otuz dört kişiyi öldürmeyi planladığını sanmıyorum, ama masalara bir şekilde yaklaşması gerekecek.

Birden aklına bir şey geldi. "Bu akşam kaç garson çalışacak?" diye sordu.

"Altı."

"Onları yakından tanıyor musun?"

"Bu akşam için geçici olarak işe alınanın dışında evet hepsini tanıyorum."

"Geçici olarak işe alınanın adı ne?"

Orlovsky kadehleri masaya yerleştiren altmış beş yaşlarında, şişman ve kısa boylu garsonu işaret etti.

"Adı Leijde ve bu tür davetlerde genellikle onu çağırırız. Onunla konuşmak ister misin?"

Wallander hayır dercesine başını salladı. "Peki ya mutfak elemanları? Barmen? Vestiyerde kim görevli olacak?"

"Hepsi de otel personeli."

"Konuklar arasında otelde kalan var mı?"

"Bir iki Alman aile."

"Salonda davetlilerin dışında başkaları da olacak mı?"

"Hayır, bu salon tamamıyla parti için ayrıldı. Salonun dışında da bir danışma masası olacak."

"Hallgren mi orada duracak?" diye sordu Wallander. "Onunla daha önce defalarca karşılaşmıştım."

Orlovsky, Hallgren'in hâlâ otelde çalıştığını söyledi. Martinsson'la garson Emilsson mutfaktan çıkıp geldiler. Emilsson işinin başına geri dönerken, Martinsson da Orlovsky'nin yardımıyla yemek salonunun, tuvaletlerin ve mutfağın şemasını kaba taslak çizmeye başladı. Wallander bir an için personelin de kurşun geçirmez yelekler giyip giymemelerini geçir-

di aklından ama hemen sonra da bu düşüncesinden vazgeçti. Bunu biri Larstam'a önermeliydi. Birden Wallander onun yakınlarda bir yerde olduğu duygusuna kapıldı, sanki otele giren ve çıkanları izliyormuş gibi hissetti.

Zaman hızla ilerliyordu. Wallander'le Martinsson karakola geri döndüklerinde yardımcı ekibin de yola çıktığı söylendi. Höglund ve Holgersson ellerini çabuk tutmuşlardı.

Martinsson'ın çizdiği şemayı projektör makinesine yerleştirdiler. "Şimdi size ne yapacağımızı anlatayım," dedi Wallander. "Larstam bir şekilde otele girmeyi deneyecek. Bu arada binanın tüm çevresini kuşatmamız gerek. Ama ben hiçbirinizin dikkat çekmemesini istiyorum. Aksi halde onu korkutup kaçmasına neden oluruz."

İş arkadaşlarına baktı ama kimse bir şey söylemedi. Konuşmasını sürdürdü. "Larstam eğer bir şekilde dışardaki polis zincirini kırmayı başarırsa içerde, yemek salonunda da bir ekibimizin hazır beklediğini unutmayın. Martinsson'la Höglund'un otel elemanları gibi giyinmesini öneriyorum."

"Kurşun geçirmez yelek ve kaskla birlikte mi?" diye sordu Martinsson.

"Hayır. Yemek salonuna girerse onu hemen yakalayacağız. Yemek salonunun tüm çıkışları adamlarımız tarafından tutulmuş olacak. Onu tanıyan tek kişi ben olduğum için de ben tüm salonda ve otelde dolaşacağım."

Wallander durdu. Toplantı sona ermeden önce söyleyecek bir şeyi daha vardı.

"Onun yine bir kadın gibi giyinmiş olabileceği gerçeğini asla göz ardı etmemeliyiz. Bu kez Louise olarak değil ama başka bir kimliğe bürünebilir. Ayrıca onun bu davete kesin olarak geleceğini de bilmiyoruz."

"Peki ya gelmezse?"

"O zaman evimize gider, sıcacık yataklarımızda uyuruz. Aslında hepimizin en çok da buna gereksinimi var."

Saat 19.00'da oteldeki yerlerini aldılar. Martinsson'la Höglund garson üniformalarını sırtlarına geçirmişlerdi. Wallander de danışma masasının arkasındaki yerini aldı. Hem binanın dışındaki, hem de mutfaktaki sekiz polisle telsiz aracılığıyla bağlantı kuracaktı. Tabancası cebindeydi. Konuklar birer ikişer gelmeye başlamışlardı. Höglund haklı çıkmıştı. Bazıları Isa Edengren kadar gençti. Hepsi de kendilerinden istenilen şekilde kostümler giymişlerdi. Neşeli bir hava vardı. Lobi ve yemek salonu konukların kahkahalarıyla çınlıyordu. Åke Larstam bu mutluluk tablosundan nefret ederdi.

Saat 20.00 olmuştu. Wallander sürekli olarak diğer polislerle bağlantı kuruyordu ama her şey yolunda gidiyordu. Kuşkulanacak bir şey yoktu. Saat 20.23'de otelin güneyinde konuşlanan polislerden birinden alarm geldi. Bir adam yaya kaldırımında durmuş otelin pencerelerine bakıyordu. Wallander hızla dışarı çıktı ama adam gitmişti. Polis memurlarından biri onun Ystad'daki bir ayakkabı dükkânının sahibi olduğunu söyledi. Wallander yemek salonundan gelen şarkıların duyulduğu lobiye geri döndü. Biri ayağa kalkmış ve davetlilere kadeh kaldırmalarını söylüyordu.

Hâlâ bir şey olmamıştı. Martinsson yemek salonunun girişine geldi. Wallander benliğini ele geçiren gerginliğin arttığını hissediyordu. Bu gerginlikten kendini bir türlü arındıramıyordu. Salondan neşe dolu sesler yükseliyordu. 22.40'da parti yavaş yavaş dağılmaya başladı. Larstam ortada yoktu. Yanıldık, diye geçirdi içinden Wallander. Gelmedi. Ya da adamlarımızı gördü.

Düş kırıklığı ve mutluluk karışımı bir duygu hissetti içinde. Dokuzuncu kişi, her kimse hâlâ yaşıyordu. Ertesi sabah konuk listesini teker teker gözden geçirecek ve Larstam'ın öldürmek istediği kişiyi saptamaya çalışacaklardı. Ne var ki, Larstam'ı hâlâ ellerine geçirememişlerdi.

Saat 23.30'da sokaklar derin bir sessizliğe bürünmüştü. Konuklar evlerine gitmiş, polisler de karakola dönmüşlerdi. Wallander hem marinanın hem de Harmonigatan'daki evin polis gözetimi altında olduğundan

emin oldu. Martinsson ve Höglund'la birlikte karakola geri döndü ama hiçbirinin olanları tartışacak gücü yoktu. Ertesi sabah saat 08.00'de buluşmaya karar verdiler. Thurnberg ve Holgersson bu karara karşı çıkmadı. Ertesi sabah Larstam'ın o geceki davette neden ortaya çıkmadığını anlamaya çalışacaklardı.

"Biraz zaman kazandık," dedi Thurnberg. "Elimizde somut bir şey olmasa da zaman kazandığımız ortada."

Wallander odasına giderek tabancasını çekmecelerinden birine koyup kilitledi. Sonra da arabasına atlayarak Mariagatan'a doğru gitti. Evinin merdivenlerini çıkarken saat gece yarısını geçiyordu.

36

Wallander anahtarını kilide sokup çevirdi. Kafasının bir kenarında Ebba'nın kilidin sıkıştığına ilişkin söyledikleri takılmıştı. Kapı içerden kilitlenip anahtar üstünde bırakıldığında ki -bu da içerde birinin olduğunu gösterirdi- kapı kolay açılmazdı. Bunu Linda yapardı. Linda içerde olduğunu babasına hatırlatmak için evdeyken anahtarı kapının üstünde bırakırdı.

Yorgunluktan doğru dürüst düşünemiyordu. Ebba'nın söylediklerini anımsayarak kapıyı açtı. Ama, hiç zorlanmamıştı. Kapı kolaylıkla açılmıştı. Koridorun ucundaki adamı görmekten çok hissetmişti. Kendini kenara attı ve sağ yanağında korkunç bir acı hissetti. Sonra da hiç zaman yitirmeden merdivenlere doğru koştu. Her adım atışında bunun atacağı son adım olduğunu düşünüyordu.

Larstam.

Bu Hansson ile Malmö'lü polisin karşı karşıya kaldığı durumla aynı değildi. Ne de Ebba'nın karşılaştığı durumla aynıydı. Gerçi Ebba içeriye girdiğinde Larstam büyük olasılıkla evdeydi, ama yine de farklıydı. Dokuzuncu kurban benim, diye geçirdi içinden Wallander. Aşağıya inerek sokak kapısını hızla açıp koşmaya başladı. Yolun sonuna ulaştığında durdu ve arkasına baktı. Kimse yoktu. Sokak bomboştu. Yanağındaki yaradan kan akıyordu. Başı çok ağrıyordu. Tabancasını çıkarmak için eli cebine gitti, ama hemen sonra da tabancayı karakoldaki odasındaki çekmeye kilitlediğini anımsadı. Gözlerini oturduğu evin sokak kapısına dikmiş Larstam'ın dışarı çıkmasını bekliyordu. Sokağın ucundaki evin giriş kapısında

gizlenmiş duruyordu. Larstam ortaya çıktığında kaçmaktan başka bir şey yapamamıştı. Şimdi artık nerede olduğunu çok iyi biliyordu ve Larstam'ın kaçabileceği arka bir kapı da yoktu burada. Tek çıkış vardı ve bu da ön kapıdan başka bir yer değildi.

Wallander kan içindeki elleriyle cep telefonunu aradı. Arabasında mı bırakmıştı yoksa? Ama hemen sonra telefonunu odasında masanın üstüne bıraktığını hatırladı. İçinden küfretti. Ne tabancası ne de cep telefonu vardı yanında. Kimseleri yardıma çağıramayacaktı. Bir çözüm bulmak için kafasını patlatıp duruyordu ama bulamıyordu. Kapının kenarında, ceketinin yakası kanayan yanağını acıtarak ne kadar süre durduğunu kendi de bilmiyordu. Bu süre içinde de gözlerini evinin kapısından ayırmıyordu. Zaman zaman evinin karanlık pencerelerinin önünden bir gölge geçip duruyordu. Larstam yukarıda, dedi kendi kendine. Buraya gelebilir ama silahlı olmadığımı bilmiyor. Bir süre sonra polis arabaları gelmeyince silahsız olduğumu anlayacak. Ancak o zaman harekete geçecek.

Başını kaldırıp gökyüzüne baktı. Mehtap vardı ama bulutların arasına gizlenmişti. Ben ne yapıyorum ve Larstam'ın kafasından neler geçiyor, diye düşündü. Saatine baktı. 12.07'diydi. 22 Ağustos Perşembe. Saatin gece yarısını geçmesinin kendisine bir yararı yoktu. Larstam onu köşeye sıkıştırmıştı. Wallander'le iş arkadaşlarının oteldeki kostümlü partiye gittiklerini acaba aklından geçirmiş miydi?

Wallander, Larstam'ın evine nasıl girdiğini anlamaya çalıştı. Birden nelerin olduğunu anladı ve bu da ona Larstam'ın nasıl çalıştığına ilişkin bir fikir verdi. Larstam karşısına çıkan fırsatı çok iyi değerlendirmişti. Kentin tüm polisleri geçen gün yapılan Svedberg'in cenaze törenine katılmıştı. Bu da Larstam'a kilit üzerinde çalışabilmesi için zaman vermişti. İçeri girdikten sonra da büyük olasılıkla yedek anahtarları bulmuştu.

Wallander'in düşünceleri birbirini izliyordu, yarası ağrıyordu. Korku tüm bedenini sarmıştı. En önemli soru, Larstam'ın neden kendisini kurban seçmesiydi, ama Wallander bu düşünceyi şimdilik bir kenara attı.

Bir şeyler yapmalıyım, diye geçirdi içinden. Birilerinin benden kuşkulanıp polisi aramalarına neden olmamalıyım. Eğer ararlarsa polislere

nelerin olduğunu açıklama şansım olmaz. Hepimiz büyük bir kaosa sürükleniriz.

Ayak sesleri duydu. Köşeden kendisine doğru gelen bir adam vardı. Wallander kapının eşiğinden uzaklaştı. Otuz yaşlarında genç biriydi bu. Ellerini süet ceketinin cebine sokmuştu. Wallander'i görünce şaşkınlıkla ellerini cebinden çıkararak korku dolu bir ifadeyle geriledi.

"Ben polisim," dedi Wallander. "Bir kaza oldu, yardımınıza gereksimim var."

Genç adam ona boş gözlerle bakıyordu.

"Söylediklerimi anladın mı? Ben polisim ve senin karakolu aramanı istiyorum. Onlara Larstam'ın Wallander'in Mariagatan'daki evinde olduğunu söyle. Dikkatli olmalarını da belirtmeyi sakın unutma. Tamam mı?"

Genç adam başını iki yana salladıktan sonra yabancı bir dilde bir şeyler söyledi. Lehçeye benziyordu. Ah, lanet olsun, diye geçirdi içinden Wallander. Bu da benim şansım işte. Aynı sözleri bir kez de İngilizce olarak söyledi ama genç adam oldukça bozuk bir İngilizceyle bir şeyler söylemeye çalıştı. Sabrını artık yitirmek üzere olan Wallander, genç adama yaklaşarak bağırdı ve adam kaçıp gitti.

Wallander yine yalnız kalmıştı. Larstam karanlık pencerelerin arkasındaydı ve yakında hem de çok yakında neden polislerin gelmediğini anlayacaktı. O zaman da Wallander'in kaçmaktan başka yapacak bir şeyi olmayacaktı. Sakin kafayla düşünmeye çalıştı. Yapabileceği bir şey mutlaka olmalıydı. Sanki sokaktan geçen birini yanına çağırıyormuşcasına elini kaldırdı. Oturduğu daireyi işaret ederek yüksek sesle bir şeyler söyledi. Sonra da köşenin başına geçti. Larstam'ın durduğunu varsaydığı karanlık pencerelerin önünden uzaklaştı. Aşağıda birilerinin olup olmadığını anlamasına olanak yok, diye geçirdi içinden. Böylelikle belki biraz zaman kazanırım. Öte yandan ona kaçma şansı da vermiş oluyorum.

O sırada hiç düşünmediği bir şey oldu. Sokağın başında bir araba göründü. Wallander kollarını iki yana açarak arabanın önüne fırladı. Arabanın şoförü Wallander'in kanlar içindeki yüzünü gördükten sonra geri dönmek amacıyla bir an duraksayınca Wallander elini aralık camdan içe-

ri sokarak arabanın kapısını açtı. Arabayı elli yaşlarında bir adam kullanıyordu ve yanında kendisinden oldukça genç bir kadın vardı. Wallander onlar hakkında hiç de iyi şeyler düşünmüyordu, ama bu düşünceleri kafasının bir kenarına itti.

"Ben polisim," dedi. "Bir kaza oldu ve telefonunuzu kullanmam gerekiyor." Polis kimliğini güçlükle çıkararak gösterdi.

"Benim telefonum yok."

Bugünlerde herkesin cep telefonu yok mu, diye geçirdi içinden Wallander çaresizlikle. "Ne oldu?" diye sordu adam kaygı dolu bir sesle.

"Ne olduğuna boş ver. Hemen karakola gitmeni istiyorum. Karakolun nerede olduğunu biliyor musun?"

"Hayır. Buraların yabancısıyım," dedi adam.

"Ben biliyorum," diye araya girdi kadın.

"O zaman hemen karakola gidin ve Larstam'ın Wallander'in evinde olduğunu söyleyin. Söyleyeceklerini yineler misin?"

Adam evet dercesine başını salladı. "Larstam, Wallgren'in evinde."

"Wallgren değil, Wallander."

"Larstam, Wallander'in evinde."

"Wallander'in yardıma gereksinimi olduğunu ama çok dikkatli hareket etmeleri gerektiğini söyle onlara."

Adam Wallander'in söylediklerini yineledikten sonra arabayı çalıştırıp uzaklaştı. Wallander koşarak Mariagatan'ın köşesine geri dönüp etrafı kolaçan etti. Gizlendiği yerden bir dakikadan fazla uzaklaşmadığından Larstam'ın evden çıkıp gitmesine pek olanak yoktu. Wallander saatine baktı. İlk polis arabasının gelmesi en fazla on dakika sürerdi. Larstam daha ne kadar beklemeyi planlıyordu acaba?

On beş dakika geçmesine karşın gelen giden olmadı. Wallander sonunda çiftin kendisine yalan söylediklerini düşündü. Mesajını karakola iletmeyi belki de akıllarından bile geçirmemişlerdi. Bu da onu başladığı noktaya geri getirmişti. Bir ses duyduğunda başka bir çözüm yolu bulmaya çalışıyordu.

Bu bir araba motorunun sesiydi ve evin arka tarafından geliyordu. Nedenini bilmemesine karşın bunun Larstam olduğunu hemen anlamıştı. Görünmeden nasıl kaçabilmişti? Çatıdan kaçmış olmalıydı. Oturduğu dairenin hemen üst katında çatıya çıkan bir merdiven vardı. Larstam bunu görmüş olmalı ve evin arka tarafından kaçmış olmalıydı.

Wallander koşarak yolun sonuna geldiğinde bir arabanın kırmızı ışığını gördü. Direksiyonun başındakinin Larstam olduğundan emin olduğundan başını çevirip bakmadı bile. Hiç düşünmeden hemen kendi arabasına atlayarak Larstam'ı izlemeye koyuldu. Kısa bir süre sonra Larstam'ın farlarını gördü. Peşinde olduğumu biliyor, diye geçirdi içinden Wallander. Ama hâlâ silahsız olduğumu bilmiyor.

Kristianstad yönüne giden 19 numaralı otoyola çıktılar. Larstam arabayı çok hızlı kullanıyordu. Wallander benzin göstergesine bakınca göstergenin "boş" yazısının hemen üstündeki kırmızı işarete yaklaştığını gördü. Larstam'ın nereye gidebileceğini anlamaya çalıştı. Büyük olasılıkla amaçsızca kullanıyordu arabayı. Stora Herrestad'dan geçtiler. Yollar boş sayılırdı. Wallander karşı yönden giden iki arabanın dışında başkasını görmemişti.

Larstam birden aracını durdurursa ne yaparım, diye geçirdi içinden. Elinde tabancasıyla dışarı çıkarsa ne yaparım? Gerektiğinde durmak için hazırlıklı olmalıydı. Larstam birden hızını arttırdı. Bir viraja gelmişlerdi. Virajdan sonra anayol yan yollara sapıyordu. Wallander, Larstam'ın aracını yitirmeye başlamıştı. Larstam'ın bir sonraki çıkıştan çıkma olasılığı da vardı. Böylesi bir durumda ne yapması gerektiğine karar vermeye çalıştı. Tek başınaydı. Kimse onun nerede olduğunu bilmiyordu; gereksinimi olan yardımı kendisine yollayabilmeleri için arkadaşlarına haber veremeyecekti.

Hemen sonra Larstam'ın aracını gördü. Fyledalen'e doğru sapıyordu ve farlarını söndürmüştü. Wallander hızla frene basarak sapağa dikkatle yaklaştı. Mehtap zaman zaman bulutların arasından çıkıyordu ama genelde ortalık zifiri karanlıktı. Wallander aracını yolun kenarına park ederek farları söndürdü. Hiçbir ses yoktu. Larstam da arabasını park etmiş olma-

lıydı. Wallander beyaz gömleğinin yakasını lacivert ceketinin içine sokarak karanlığa daldı. Elinin tersiyle yanağına dokundu, yarası yeniden kanamaya başlamıştı. Bir hendeğin üstünden atlayarak çimenlik bir alana geldi. Ayağına bir şey takılınca sendeledi. İçinden küfretti. Gecenin sessizliğini dinleyen ben değilim yalnızca, diye geçirdi içinden.

Çalılara doğru yavaşça yaklaştı. Durdu. Eğer yanılmıyorsa ormanlık alana giden yolun hemen karşısında olmalıydılar. Adım attığında ayağına yeniden bir şey takıldı. Hafifçe eğildi, el yordamıyla ayağına takılan şeyin ne olduğuna baktı, küçük bir kereste parçasıydı. Aldı.

Taş Devri'nde yaşayan insanlara döndüm, dedi kendi kendine. İsveç Polis Teşkilatı artık önemini yitiriyor mu? İsveçlilerin çağdaş yaşamdan sıkıldıkları doğru mu? İntikam ve misilleme kavramlarının söz konusu olduğu eski çağlara mı geri dönüyoruz?

Mehtap yeniden bulutların arasından sıyrılmıştı. Wallander yere çömelerek ilerlemeye koyuldu. Toprak ve çamur kokusunu duydu. Larstam'ın arabasını gördü. Anayoldan az uzakta park edilmiş duruyordu. İçinde herhangi bir hareket yoktu. Wallander çevreye bakındı ama bulutlar ortalığı yeniden zifiri karanlığa dönüştürmüştü.

Larstam aracını orada bırakmış olmalı, diye geçirdi içinden. Peki ama planı ne? Hâlâ onun peşinde olduğumu biliyor. Büyük olasılıkla silahlı olduğumu düşünüyor ama şimdiye dek polisle bağlantı kurmadığımı ve Fyledalen'de ikimizin de yalnız olduğumuzu anlamış olmalı. İki silahlı adam.

Wallander etrafı dinlerken bir yandan da seçeneklerinin ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Larstam'ın hemen arkasında, silahını kafasına çevirmiş bir halde durduğunu düşündürecek şekilde ensesinde defalarca ürpertici bir soluk hissetmişti. Silahla alnına ateş edilmişti. Wallander silahın sesini duymamıştı, tek hissettiği yanağına isabet eden kurşunun verdiği acıydı. Larstam susturucu kullanmış olmalıydı.

Acaba şu anda neler düşünüyor? Bu kovalamacanın söz konusu olacağını önceden tahmin etmesi olanaksız olduğundan kaçış yolunu planlamış olamazdı. Wallander, Larstam'ın kafasının da kendisi gibi karışık ol-

duğunu düşünüyordu. Arabada kalamazdı, onun ormanlık alana girip girmediğini de bilmiyordu. O da benim gibi bu zifiri karanlıkta bir şey göremiyordur, diye geçirdi içinden. İkimiz de aynı durumdayız.

Wallander karşıya geçerek arabaya yandan yaklaşmaya karar verdi. Mehtap yine bulutların arasına gizlendiğinden çömelerek karşıya geçip çalıların arasından yavaşça ilerledi. Larstam'ın arabası yalnızca yirmi metre ötedeydi. Çevreyi dinledi ama çıt çıkmıyordu. Kereste parçasını sıkıca tutuyordu. İşte tam o sırada bir ses duydu. Önünde bir yerde, bir ağaç dalının çatırdısını duydu. Wallander çalıların arasında gizlendi, hemen sonra da sesi bir kez daha duydu. Ama bu kez eskisi kadar güçlü değildi. Larstam arabadan uzaklaşarak vadiye doğru gidiyordu. O da Wallander gibi son derece dikkatliydi. Wallander zamanında karşıya geçmeseydi bu sesleri duyamayacaktı.

Sonunda avantajlı duruma geçtim, diye geçirdi içinden. Seni duyuyorum ama sen benim nerede olduğumu bilmiyorsun. Bir çatırtı sesi daha duyuldu. Larstam ağaçlıklı bir yerde yürüyor olmalıydı. Sesler gittikçe uzaklaşıyordu. Wallander gizlendiği çalıların arasından çıkarak yol boyunca ilerlemeye başladı. Çömelerek ilerliyordu. Ağaçların altındaki çalılara yakın bir şekilde yürümeye özen gösteriyordu. Her elli adımda bir durup çevreyi dinliyordu. Yaklaşık elli metre gittikten sonra durup yeniden çevreyi dinledi. Yakınlardan gelen bir baykuş sesi duyuldu. Larstam'ın ilerlediğine ilişkin bir ses yoktu. O da mı durmuştu yoksa duyulamayacak kadar uzaklaşmış mıydı? Wallander'in yüreğini sıkan korku geri gelmişti. Bu bir tuzak olabilir miydi? Larstam, Wallander'in dikkatini çekmek için o ağaç dallarını çatırdatmış olabilir miydi? Yüreği deliler gibi çarpıyordu. Larstam ve silahı yakınlarda bir yerde olmalıydı.

Wallander gökyüzüne baktı. Bulutlar dağılmaya başlamıştı. Kısa bir süre sonra mehtap ortaya çıkacaktı ve o zaman da bulunduğu yerde daha fazla kalamayacağını biliyordu. Larstam eğer gerçekten bir tuzak kurmuşsa az ilerde olmalıydı. Wallander yolun diğer tarafına geçerek yokuşa doğru gitti. Orada bir ağacın arkasına gizlenerek beklemeye koyuldu.

Mehtabın ortaya çıkmasıyla birlikte önünde uzanan alan birden mavimsi bir renge büründü. Wallander yola baktı ama hiçbir şey göremedi. Çalılar ilerde azalıyordu. Önünde bir yamaç vardı. Yamacın tepesinde de tek bir ağaç.

Mehtap yine bulutların arkasına gizlendi. Wallander ormanlık alandaki cinayet yerindeki ağacı anımsadı. Larstam'ın o ağacın arkasına gizlendiğinden emindi. Kedi gibi çevik, diye geçirdi içinden. Denetim duygusundan arınmamak için yüksek ve tecrit edilmiş yerlere gizlenmeye özen gösteriyor.

Larstam'ın yamacın tepesindeki ağacın arkasına gizlendiğine emindi. Wallander'i öldürmeden önce oradan gitmeyecekti. Wallander'in tek bir şansı vardı. Larstam onun yolda belirmesini bekliyordu. Wallander'in yoldan yaklaşacağını düşünüyordu.

Wallander ne yapması gerektiğini biliyordu. Aşağıdaki yolu dolaşacak, yamacın solundan tırmanacak ve sonra da ağacın arkasında arka taraftan ulaşacaktı. Ondan sonra ne yapacağını kendi de bilmiyordu. Aslında o anda bu umurunda bile değildi.

Üç aşamada ilerledi. Önce aşağıya yola geri döndü. Sonra da dikkat çekmemeye özen göstererek çok ağır adımlarla yamaca tırmandı. Daha sonra da yola paralel olarak ilerledi. Durdu. Mehtabı örten bulutlar artmıştı ve önünü görmekte iyice zorlanıyordu artık. Saat 02.06 olmuştu.

Mehtap 02.27'ye kadar bir daha ortaya çıkmadı. Bu da Wallander'e ağacın hemen yanı başında olduğunu göstermeye yetti. Ağacın arkasında birinin olup olmadığını göremiyordu. Çalılar görüntüyü örtüyordu. Mehtabın ışığında kendisiyle ağaç arasında kalan yeri ezberlemeye çalıştı.

Mehtap bulutların arkasına gizlendi. Baykuşun sesi bir kez daha duyuldu. Wallander akılcı bir şekilde düşünmeye çalışıyordu. Larstam kendisine arkadan saldıracağımı beklemiyordur, diye geçirdi içinden. Ama onu küçümsememeliyim. Ortaya nerede çıkarsam çıkayım o beni ele geçirmeye hazır.

Wallander yaklaşmaya başladı. Karanlıkla boğuşan kör gibi son derece yavaş ilerliyordu. Ter içinde kalmıştı. Kalbi o kadar hızlı atıyordu ki,

Larstam'ın kalp atışlarını duymasından korktu. Sonunda çalılık bir alana yaklaştı. Ağaçtan yaklaşık yirmi ya da otuz metre ötedeydi.

Mehtap yaklaşık yirmi dakika sonra yeniden ortaya çıktı. Çıktığında da sonunda onu gördü. Larstam, ağacın gövdesine yaslanmış dikkatle aşağıdaki yola bakıyordu. Wallander onun ellerini görebiliyordu. Tabancası cebinde olmalıydı. Tabancayı çıkarıp arkasını dönmesi birkaç saniyesini alacaktı. Wallander'in de gereksinimi olan bu zaman dilimiydi. Ağaçla arasında olan mesafeyi tam olarak tahmin etmeye çalıştı. Karşısına çıkabilecek engellere baktı. Ama yoktu. Bakışlarını tekrar gökyüzüne kaldırınca mehtabın bulutların arasına girmek üzere olduğunu gördü. Larstam'a ulaşmayı eğer gerçekten istiyorsa mehtap bulutların arasına girdiğinde bunu gerçekleştirmeliydi. Elindeki kereste parçasına sıkıca sarıldı.

Bu çılgınlık, diye geçirdi içinden. Yapmamam gerektiğini bildiğim bir şeyi yapıyorum. Ama yapmak zorundayım.

Ay ışığı gittikçe azalıyordu. Yavaşça yerinde doğruldu. Larstam kıpırdamamıştı. Ortalığın tekrar zifiri karanlığa dönüştüğü anda yerinden fırladı. İçinden bir ses bir savaş çığlığı atmasını istiyordu. Bu çığlıkla Larstam'ı korkutabilirse bir iki saniye daha kazanabilirdi.

Wallander öne doğru bir hamle yaparak ağaca doğru sıçradı. Ağaca çok yaklaşmıştı ve Larstam başını çevirip bakmamıştı bile. Ortalık karanlıktı. Ayağını bir taşa ya da bir ağacın kovuğuna çarptı. Dengesini yitirerek Larstam dönerken ayağının dibine düştü. Wallander onu ayağından yakaladı ama Larstam silkinerek kendini kurtardı. Tabancasını çıkarmaya çalışırken Wallander ona yeniden saldırdı. Önce elindeki kereste parçasını havaya doğru sallayarak Larstam'ın arkasındaki ağaca çarptı. Kereste parçası kırıldı. Keresteden geriye kalan parçayla Larstam'ın göğsüne vurdu, sonra da bir yumruk attı. Aniden kazandığı bu gücün nereden geldiğini bilmiyordu ama şansı yaver gitmiş ve Larstam'ın tam çenesine vurmuştu. Wallander adamın üstüne atlayarak bayıltıncaya dek onu yumrukladı durdu. Sonra da onca kişiyi öldüren tabancayı aldı eline. Bir an için tabancayı Larstam'ı alnına çevirip tetiği çekmek istedi. Ama kendini tuttu.

Larstam'ı yola kadar sürükledi. Hâlâ ayılmamıştı. Wallander'in arabasına geldiklerinde Larstam kendine gelmeye başlayarak inlemişti. Wallander arabasının bagajından halatı çıkararak Larstam'ı ön koltuğa sıkıca bağladı. Direksiyonun başına geçerek Larstam'a baktı.

Birden yanındaki koltukta oturan kişi ona Louise gibi geldi.

Wallander saat 03.45'de karakola geldi. Arabadan inerken yağmur yağmaya başlamıştı. Nöbetçi polisle konuşmak için içeri girmeden önce bir süre yağmurun altında durdu. Nöbetçi polisin Edmundsson olduğunu görünce sevindi. Kahvesini yudumlarken bir yandan da sandviçini yiyordu. Wallander'in içeri girdiğini görünce şaşkınlıkla baktı. Wallander'in üstü başı çamur içindeydi.

"Ne oldu?"

"Soru sorma," dedi Wallander kararlı bir sesle. "Arabamın ön koltuğunda bağlı bir adam var. Yanına birini al ve onu buraya getirin. Kelepçe takmayı sakın ihmal etmeyin."

"Kim?"

"Åle Larstam."

Edmundsson ayağa kalktı. Sandviçi hâlâ elindeydi. Jambonlu ve peynirliydi. Wallander ikinci bir kez düşünmeden elini uzatarak Edmundsson'un elindeki sandviçi alıp yemeğe başladı. Yerken çenesi ağrıyordu ama karnı da çok açtı.

"Katilin arabanda olduğunu mu söylüyorsun?"

"Söylediklerimi duydun. Adamı kelepçele, bir odaya götür ve kapıyı kilitle. Thurnberg'in numarası kaçtı?"

Edmundsson başsavcının numarasını bilgisayarda bularak dışarı çıktı. Wallander lokmalarını ağır ağır çiğneyerek sandviçi bitirdi. Artık acele etmesi için bir neden kalmamıştı. Thurnberg'in numarasını çevirdi. Bir süre sonra telefona bir kadın yanıt verdi. Wallander kim olduğunu söyledikten sonra Thurnberg telefona geldi.

"Benim, Wallander. Bence bir an önce buraya gelsen iyi olacak."

"Neden? Saat kaç?"

"Saatin kaç olduğu umurumda bile değil, buraya gelip Åke Larstam'ı yasal olarak tutuklamalısın."

Wallander, Thurnberg'in soluğunu tuttuğunu fark etti. "Bir daha söyler misin?"

"Larstam elimde."

"Bunu nasıl becerdin?"

Wallander ilk kez Thurnberg'in gerçek anlamda şaşırdığına tanık oluyordu.

"Ormanda buldum onu."

Thurnberg sonunda onun şaka yapmadığından emin olmuştu. "Hemen geliyorum."

Edmundsson ve diğer polis ortalarında Larstam'la karakoldan içeri girdiler. Wallander'le bakışları karşılaştı. İkisi de konuşmadı. Wallander toplantı odasına giderek Larstam'ın tabancasını masanın üstüne koydu.

Kısa bir süre sonra da Thurnberg geldi. Wallander'in görünüşü karşısında o da çok şaşırmıştı ama Wallander daha tuvalete gidip kendine bakacak fırsatı bulamamıştı. Bu arada çekmecesinde ağrı kesicileri bulup iki tane içmişti. Öfkeyle çöp kutusuna attığı cep telefonunu da buldu.

Wallander, Thurnberg'e kısaca olanları anlattı. Larstam'ın tabancasını işaret etti. Sanki o anın önemini belirtmek istercesine Thurnberg cebinden mendilini çıkararak tabancayı üstüne koydu.

"Sonunda onu yakaladın demek. Hiç fena sayılmaz."

"Bence çok fenaydı," dedi Wallander. "Ama bu konuyu daha sonra konuşuruz."

"İstersen diğerlerini de arayıp nelerin olduğunu anlatalım," dedi Thurnberg.

"Neden? Bırakalım da uyusunlar biraz."

Thurnberg önerisini geri aldı. Larstam'ı görmeye gitti. Wallander ağır ağır yerinden kalkarak erkekler tuvaletine gitti. Yanağındaki yara oldukça derindi, belki de dikiş atılması gerekecekti ama hastaneye gitme düşüncesi hiç hoşuna gitmiyordu. Biraz daha beklese bir şey olmazdı. Saat 05.30 olmuştu. Odasına giderek kapıyı kapattı.

Ertesi sabah işe ilk gelen Martinsson olmuştu. Gece hiç uyuyamamış ve içindeki garip tedirginlik bir an önce karakola gelmesine neden olmuştu. Evine dönmeyen Thurnberg ona her şeyi anlatmıştı. Martinsson olanları duyduktan sonra hemen Höglund, Nyberg ve Hansson'u arayıp haber vermişti. Kısa bir süre sonra da Holgersson gelmişti. Hepsi bir araya geldiklerinde içlerinden biri Wallander'in nerede olduğunu sormuştu. Thurnberg onlara Wallander'in ortadan kaybolduğunu söyledi. Hepsi de onun yanağını göstermek için hastaneye gittiğini sandı.

08.30'da Martinsson, Wallander'i evden aradı ama telefona kimse yanıt vermedi. Tam o sırada Höglund, Wallander'in odasında olabileceğini söyledi. Birlikte gittiler. Kapı kapalıydı. Martinsson yavaşça kapıyı vurdu. İçerden yanıt gelmeyince kapıyı ittiler. Wallander başının altında telefon rehberiyle ceketini yastık niyetine koymuş yerde yatıyordu. Horluyordu.

Höglund'la Martinsson bakıştılar. Sonra da yavaşça kapıyı arkalarından çekerek uzaklaştılar.

SON SÖZ

25 Ekim Cuma günü Ystad'da yağmur yağıyordu. Wallander saat 08.00'i az geçe Mariagatan'daki kaldırıma ayak bastığında ısı yedi dereceye düşmüştü. Elinden geldiğince hemen hemen her sabah işe yürüyerek gitmeye çalışsa da o sabah arabasını aldı. İki haftadan beri hastalık izni almıştı. Dr. Göransson bir hafta daha çalışmaması gerektiğinde israr etmişti. Kan şekeri düzeyi eskisine oranla bir hayli düşmüştü ama kan basıncı yüksekliğini koruyordu.

O sabah karakola çalışmak için gitmiyordu. Katılması gereken bir toplantı söz konusuydu. Bu toplantıda ağustos ayında yaşadıkları o vahşet ve korku dolu günler konuşulacaktı.

Wallander o anı hâlâ dün gibi anımsıyordu. Martinsson odasına gelmiş ve bir süre konuşmuşlardı. Konuşmanın sonlarına doğru da Martinsson on bir yaşındaki oğlunun polis olmayı düşündüğünü söylemişti. Oğluna bu konuda neler söyleyeceğini kestiremediğinden dert yanmış ve Wallander de bu soruşturma sona erer ermez arkadaşının oğluyla konuşacağına söz vermişti. Ve şimdi de sözünü tutmanın zamanı gelmişti. Wallander konuşacağına söz vermekle kalmamış aynı zamanda Martinsson'un oğlu David'in polis şapkasını denemesine izin vereceğini de sözlerine eklemişti.

Wallander arabasını park ettikten sonra yağmurdan ve rüzgârdan fazla etkilenmemek için yağmurluğunun yakasını kaldırarak koşar adımlarla karakoldan içeri girdi. Ebba nezle olmuştu. Wallander'e yanına yaklaşmamasını söyleyerek aksırdı. Wallander, onun bir yıldan az bir zaman

içerisinde emekli olup işten ayrılacağı gerçeğini içi burkularak aklından geçirdi.

David 08.45'de karakolda olacaktı. Wallander çocuğun gelmesini beklerken masasını toparladı. Birkaç saat sonra Ystad'dan ayrılacaktı. Doğru bir karar verip vermediğinden emin değildi ama sonbaharın güzellikleriyle dolu kasaba ve köylerden arabasıyla geçeceğinden ve sonunda da bir süre dilediği gibi opera dinleyeceğinden ötürü kendini alabildiğine mutlu hissediyordu.

David tam saatinde gelmişti. Ebba ona Wallander'in odasını gösterdi.

"Bir ziyaretçin var," dedi gülümseyerek.

"VIP olduğu her halinden belli oluyor," dedi Wallander.

David babasına benziyordu. O da babası gibi içe kapanık biriydi. Wallander polis şapkasını masanın üstüne koymuştu.

"Nereden başlayalım?" diye sordu. "Önce soru mu sormak istiyorsun yoksa şapkayı denemek mi?"

"Soru sormak istiyorum."

David cebinden küçük bir kâğıt çıkardı. Çok iyi hazırlanmıştı. "Neden polis oldunuz?"

Bu basit soru Wallander'i şaşırtmıştı. Bu toplantıyı ciddiye aldığından yanıtlamak için bir an zorlandığını hissetti. Yanıtlarının olabildiğince içten ve anlamlı olmasını istiyordu.

"Çok iyi bir polis olacağımı düşündüğümden."

"Tüm polisler iyi değil midir?"

Bu soru kâğıtta yazılı değildi.

"Birçoğu öyle ama hepsi değil. Tüm öğretmenlerin iyi olmadığı gibi."

"Polis olmaya karar verdiğinizde ebeveyniniz ne demişti?"

"Annem bir şey söyleyemedi, çünkü ben bu kararı verdiğimde o hayatta değildi."

"Peki ya babanız?"

"Karşı çıkmıştı. Hatta o kadar kesin bir dille karşı çıkmıştı ki, uzunca bir süre benimle konuşmamıştı."

"Neden?"

"Bilmiyorum. Kulağa garip gelebilir ama böyle olmuştu işte."

"Ona neden bu şekilde tepki verdiğini sormalıydınız."

"İyi ve akılcı bir yanıt alabileceğimi hiç sanmıyordum."

"Babanız yaşıyor mu?"

"Hayır, bir süre önce yitirdim onu. Artık istesem de soramam."

Wallander'in yanıtı David'i tahmin etmişti. Bir sonraki sorusunu sormadan duraksadı.

"Polis olduğunuz için hiç pişman oldunuz mu?"

"Hem de çok. Galiba zaman zaman herkes bu duyguyu yaşıyor."

"Neden?"

"Çünkü çok acı ve elemle karşılaşıyorsun. Kendini çaresiz hissediyorsun ve emekli oluncaya dek bu korkunç olaylara nasıl dayanabileceğini kara kara düşünüyorsun."

"İnsanlara yardım ettiğinizi hiç düşünmüyor musunuz?"

"Bazen ama her zaman değil."

"Sizce ben de polis olmalı mıyım?"

"Bence bu kararı vermeden önce çok iyi düşünmelisin. İnsanın yaşamda ne yapmak istediğini bana sorarsan on yedi ya da on sekiz yaşından önce tam olarak kestiremiyor."

"Ben ya polis ya da karayollarında çalışan bir işçi olacağım."

"İşçi mi?"

"İnsanlara bu şekilde de yardımcı olabilirim, değil mi?"

Wallander evet dercesine başını salladı. David çok ince düşünceli bir çocuktu.

"Bir sorum daha var," dedi David. "Hiç korktuğunuz oldu mu?"

"Evet."

"Peki ne yaptınız?"

"Bilmiyorum. Uykusuz geceler geçirdim. Kendimi zorlayarak başka şeyler düşünmeye çalıştım."

David sorularını yazdığı kâğıdı katlayarak cebine koydu ve masanın üstündeki şapkaya baktı. Wallander şapkayı ona doğru itince David başı-

na geçirdi. Wallander ona küçük bir el aynası uzattı. Şapka başına göre büyük olduğundan kulaklarına kadar inmişti.

Wallander onu danışma bölümüne götürdü. "Başka soruların olursa ne zaman istersen gelip beni görebilirsin."

Soğuk ve yağmurlu havaya çıkan David'in arkasından baktı. Daha sonra da odasını toplamak için geri döndü. Aslında bir an önce karakoldan çıkıp tatile gitmek için yanıp tutuşuyordu. Höglund başını kapıdan içeri uzattı.

"İzinli olduğunu sanıyordum."

"İzinliyim."

"Toplantın nasıl geçti? Martinsson söyledi."

"David çok akıllı bir çocuk. Sorularını elimden geldiğince içten yanıtlamaya çalıştım, ama bana sorarsan babası da aynı şeyi yapardı."

"Konuşacak zamanın var mı?"

"Çok az. Birkaç günlüğüne buradan uzaklaşıyorum."

Höglund kapıyı arkasından kapatarak Wallander'in masasının karşısındaki koltuğa geçip oturdu.

"Sana neden bunları anlatmak istediğimi bilmiyorum," diye söze başladı. "Ama lütfen bir süre için bu söyleyeceklerim sende kalsın."

İşten ayrılıyor, diye geçirdi içinden Wallander. Demek artık daha fazla dayanamayacağını hissetti.

"Söz mü?"

"Söz."

"Bazen insanın birine açılması çok rahatlatıcı olur."

"Evet, haklısın."

"Boşanıyorum," dedi. "Sonunda ikimiz de buna karar verdik. İnsanın iki küçük çocuğu olunca böylesine önemli konularda birlikte karar almak zorunda kalıyor."

Wallander şaşırmamıştı. Yazın başında Höglund kocasıyla arasında çok ciddi sorunlar yaşadığından söz etmişti.

"Ne söyleyeceğimi bilmiyorum."

"Bir şey söylemene gerek yok. Ben yalnızca sana haber vermek istedim."

"Ben de boşandım," dedi. "Dolayısıyla boşanmanın ne mene bir şey olduğunu çok iyi biliyorum."

"Ama sen bunun altından başarıyla kalktın."

"Öyle mi sanıyorsun. Oysa ben tam tersini düşünüyordum."

"O zaman bunu bizlere belli etmedin."

Yağmur hızlanmıştı.

"Sana söylemek istediğim bir şey daha var," dedi. "Larstam bir kitap yazıyor."

"Kitap mı?"

"Cinayetlerle ilgili. Cinayet işlemenin nasıl bir duygu olduğuna ilişkin."

"Nerden duydun?"

"Gazeteler yazıyor."

Wallander öfkelenmişti. "Parayı kim veriyor?"

"Bazı yayıncılar. Şimdilik bunu bir sır olarak saklıyorlar ama oldukça geniş kapsamlı bir kitap olacağını sanıyorum. Seri katilin anılarının kısa zamanda liste başı olacağından eminim."

Wallander öfkeyle başını iki yana salladı. "Midem bulandı."

Höglund ayağa kalktı. "Bunları bilmeni istemiştim."

Kapıya ulaştığında başını çevirip baktı. "İyi yolculuklar," dedi. "Her nereye gidiyorsan."

Kapıdan çıkıp gitti. Wallander onun kendisine söylediklerini, boşanma ve kitap konularını bir kez daha düşündü. Dokuzuncu kurbanını öldürmeden önce Lastram'ı yakalamayı başarmışlardı. Daha sonra onunla görüşen herkes onun ne denli kibar ve nazik biri olduğunda görüş birliğine varmıştı. Bir canavarla karşılaşacaklarını sanırken Sture Björklund'un söylediği gibi bir korku film kahramanının kötü bir kopyasıyla karşı karşıya kalmışlardı.

Wallander, Larstam'ı günlerce sorguya çekmişti. Åke Larstam yalnızca çevresindeki dünya için değil kendisi için de bir bilmece gibiydi.

Wallander'in sorularını dürüstçe yanıtlamış, ama yanıtları hiçbir şekilde işlediği cinayetlere ışık tutmamıştı.

"Ormanlık alanda Yaz Dönümü'nü kutlayan o gençleri neden öldürdün?" diye sormuştu Wallander. "Onların gönderdiği mektupları açtın, verecekleri partinin hazırlıklarını izledin ve sonra da onları öldürdün. Neden?"

"Yaşamı sona erdirmenin daha iyi bir yolu var mı?"

"Onları bu yüzden mi öldürdün? Onlara iyilik yaptığını sandığın için mi?"

"Evet, öyle sanıyorum."

"Sanıyor musun? Neden öldürdüğünü bilmen gerek."

"Bazı şeyleri planlayabilirsin ama yine de onları neden planladığından emin olamayabilirsin."

"Tüm Avrupa'yı dolaşarak onlar adına kartlar gönderdin. Arabalarını gizledin, cesetlerini gömdün. Neden?"

"Bulunmalarını istemiyordum."

"Ama onları yeniden gömülmelerini sağlayacak bir şekilde gömdün?"

"Evet bu seçeneğin var olmasını istiyordum."

"Neden?"

"Bilmiyorum, belki de insanların varlığımdan haberdar olmalarını istedim, bilmiyorum."

"Isa Edengren'ı Bärnsö'ye dek izleme ve orada öldürme zahmetine katlandın. Neden yaşamasına izin vermedin?"

"İnsan başladığı işi bitirmeli."

Wallander belli aralıklarla odadan çıkmıştı. Karşısındakinin insan değil bir canavar olduğu gerçeğinin bilincindeydi, ama yine de onun kibar tavırları ve gülümsemesi zaman zaman kafasının karışmasına neden oluyordu. Odaya her geri dönüşünde Larstam'ın ne denli canavar ruhlu biri olduğunu kendisine hatırlatmak zorunda kalıyordu. Yeni evli çifti ve Svedberg'i de o öldürmüştü.

Svedberg. Uzun ve karmaşık aşk ilişkilerini tartışmışlardı. Bror Sundelius, Svedberg'in kendisini başka bir erkekle aldattığını bilmiyordu. Bunu Nils Stridh bir şekilde öğrenmiş ve her şeyi anlatacağını söyleyerek

gözdağı vermeye başlamıştı. Svedberg on yıldan beri âşık olduğu adamın ormanlık alanda kaybolan gençlerle bir şekilde ilgisi olmasından çok korkmuştu.

Wallander aldığı yanıtlardan hiç memnun olmamıştı. Larstam dalgın bir tavırla konuşuyordu. Wallander'in sorduğu bir şeyi hatırlamadığında son derece kibar bir şekilde özür diliyordu. Karşısındaki bu adamda bir türlü çözemediği bir şey vardı. Larstam'la Svedberg arasındaki ilişkiyi tam olarak anlamamıştı.

"O sabah ne oldu?" diye sordu.

"Hangi sabah?"

"Svedberg'i vurduğun sabah."

"Onu öldürmek zorunda kalmıştım."

"Neden?"

"Gençlerin ortadan kaybolmasından ötürü beni suçlamıştı."

"Onlar ortadan kaybolmadılar, öldürüldüler. Svedberg senin bu olayların içinde olduğundan nasıl kuşkulanmaya başlamıştı?"

"Ona ben anlattım."

"Ona yaptıklarını mı anlattın?"

"Hayır ama ona düşlerimden söz etmiştim."

"Hangi düşlerinden?"

"İnsanların gülmelerini engellemem gerektiğine ilişkin düşlerimden."

"İnsanların gülmelerini neden istemiyorsun?"

"Çünkü mutluluk kısa zamanda mutsuzluğa dönüşür de ondan. Onun da aynı kaderi paylaşmasını istememiştim. Bu yüzden ona düşlerimi anlattım."

"Mutlu insanları öldürme düşünden, öyle mi?"

"Evet."

"Bu yüzden de Svedberg senden kuşkulanmaya başladı?"

"Bunu birkaç gün öncesine dek fark edememiştim."

"Neyin öncesine?"

"Onu öldürmeden önce."

"Ne oldu?"

"Sorular sormaya başladı. Beni sorguya çeker gibiydi. Bu da beni sinirlendirmişti. Sinirlenmekten hoşlanmam."

"Bu yüzden de gidip onu vurdun, öyle mi?"

"Önce ona gidip beni sinirlendirmekten vazgeçmesini söylemeyi düşünüyordum, ama o soru sormayı sürdürdü. İşte o zaman ne yapmam gerektiğini fark ettim. Hole çıktım, tabancamı aldım. Önlem olsun diye yanıma almıştım. Çıkardım ve ateş ettim."

Wallander uzunca bir süre bir şey söylemedi. Svedberg'in son anlarının nasıl olduğunu anlamaya çalıştı. Başına nelerin geleceğini anlayabilmiş miydi? Yoksa her şey bir anda olup bitmiş miydi?

"Onu öldürmek senin için zor olmalı," dedi sonunda. "İnsanın sevdiği kişiyi öldürmesi kolay değildir."

Larstam karşılık vermeden baktı. Yüzü ifadesizdi. Wallander soruyu bir kez daha sorduğunda bile karşılık vermedi. Sonunda Mariagatan'daki evine geldiği akşamla ilgili sorular sormaya başladı.

"Dokuzuncu kurban olarak neden beni seçtin?"

"Elimde başka kimse yoktu."

"Bu da ne demek oluyor?"

"Bir süre bekleyecektim, belki bir yıl belki biraz daha fazla. Ama sonra her şey bu denli kusursuz olduğuna göre yaptığım işi neden sürdürmeyeyim, dedim kendi kendime ve sürdürmeye karar verdim."

"Ama ben mutlu biri değilim. Öyle sandığın kadar çok da gülmem."

"Her sabah uyanman için geçerli bir nedenin var. Çalışıyorsun. Ayrıca gazetelerde gülümseyen fotoğraflarını da görmüştüm."

"Ama üstümde kostüm yoktu. Ünüformamı giymiştim o gün."

Larstam'ın yanıtı çok şaşırtıcıydı. "Sana vermeyi düşünüyordum."

"Neyi vermeyi?"

"Kostüm. Peruğumu sana takıp yüzünü Louise'e benzetmeyi düşünüyordum. Artık ona gereksimin kalmamıştı. Ölebilirdi. Ben başka bir kadının kimliğine bürünmeye karar vermiştim."

Larstam, Wallander'in gözlerinin içine bakınca, Wallander de ona dik dik baktı. O bakışlarda ne gördüğünü hiçbir zaman çıkaramayacaktı. Ama unutamayacağını da çok iyi biliyordu.

Sonunda soruları tükenmişti. Wallander hiçbir sınıfa girmeyen ve denetlenemez bir şiddet tutkusu olan bir deliyle karşı karşıya olduğunu sonunda anlamıştı. Psikolojik inceleme sonucunda da bu tanım onaylanmıştı. Larstam çocukluğunda sürekli olarak hor görülen ve tacize uğramış biriydi. Sevgisizdi. Bu sorunlarını gizlemek için de herkesin üstünde baskı kurmak istemişti. Mühendislik firmasından atılması olumsuz duygularının su yüzüne çıkmasına neden olmuş, gülümseyen ve mutlu insanların aslında çok kötü kişiler oldukları inancına saplanıp kalmıştı.

Wallander tüm bunların ürkütücü bir toplumsal boyutu olduğunu fark etmişti. Günümüzde insanlar birbirlerini gereksiz yere yargılıyor ve kırıyordu. Bu psikolojik bozukluklara sahip kişiler de her şeye karşın hâlâ mutlu olabilen insanları alabildiğine kıskanıyor ve onların kendilerine benzemeleri için ellerinden geleni ardlarına koymuyorlardı. Bir ara Höglund'la birlikte başladıkları ama nedense sonuçlandıramadıkları bir sohbet geldi aklına. İsveç toplumunda mutsuz insanların sayısının her geçen gün arttığını saptamışlardı. Günümüzde akıl dışı şiddete günlük yaşamın hemen hemen her kesiminde rastlamak olasıydı artık. Bu da Wallander'e olayların bir adım gerisinde oldukları ve İsveç toplumunun çökmek üzere olduğu izlenimini vermişti. Değer yargıları birer birer yok oluyordu. Bosna'daki olaylar ona her zaman çok uzaklarda oluyormuş gibi gelirdi, ama belki de Bosna düşündüğünden daha yakındı. Bu tür düşünceler Larstam'ı sorgularken sıklıkla aklına gelmişti. Belki de Larstam'ın çöküşünü toplumun çöküşüyle birlikte değerlendirmeleri gerekirdi. Daha fazla söyleyecek bir şey kalmamıştı. Wallander sorgulamasını tamamladığını söyleyince Larstam'ı götürmüşler ve her şey birden bitivermişti.

Birkaç gün sonra Eva Hillström intihar etti. Bunu Wallander'e Höglund haber vermişti. Bu sözleri derin bir sessizlik içinde dinlemiş, karakoldan çıkmış, kendine bir şişe viski almış ve yorgun ve bıkkın bir şekilde şişeyi ağzına dikip içmişti. Daha sonra bu konuda hiçbir şey söylememişti, ama Eva Hillström'ü Larstam'ın dokuzuncu kurbanı olarak değerlendiriyordu.

Saat 14.00 civarında Västervik'in hemen dışındaki bir kır lokantasının önünde durdu. Lokantanın kışın kapalı olduğunu biliyordu, ama kadının orada olmasını çok istiyordu. O sonbaharda onu çok aramak istemiş ama bir türlü arayamamıştı. Ona ne söyleyeceğini de bilmiyordu. Arabadan indi. Serin ve yağışlı hava onu Skäne'den buraya dek izlemiş gibiydi. Yerler sonbahar yapraklarıyla kaplanmıştı. Lokantada kimseler yoktu, terk edilmiş gibiydi. Bärnsö'den döndüğünde lokantanın arkasındaki uyuduğu odaya doğru gitti. Aslında yalnızca birkaç ay önce buradaydı, ama ona aradan asırlar geçmiş gibi geliyordu.

Binanın terk edilmiş gibi durması onu tedirgin etmişti. Arabasına binerek yoluna devam etti. Valdemarsvik'de durarak bir şişe viski aldıktan sonra bir kafeye giderek bir fincan kahve içip sandviç yedi. Ekmeğe kesinlikle yağ sürmemelerini söyledi.

Saat 17.00'de hava kararmıştı. Valdemarsvik Körfezi'nden Gryt ve Fyrudden'e doğru yola koyuldu. Eylülün başlarında Larstam olayı bittikten hemen sonra Lennart Westin telefon etmişti. Wallander o sırada babasına saldıran genç bir adamı sorguluyordu. Sorgulama çok ağır ilerliyordu ve Wallander somut bir sonuca ulaşacağını hiç sanmıyordu. Sonunda bu işten sıkılarak görevi Hansson'a devretmişti.

Ofisine geri döndüğünde telefonu çalıyordu. Arayan Westin'di. Wallander'e kendisini ne zaman görmeye geleceğini sormak için aramıştı. Wallander arkadaşının kendisini daha önce arayıp evine davet ettiğini tümüyle unutmuştu, en kısa zamanda geleceğine söz verdi. Ekim ayını kararlaştırdılar. Westin birkaç hafta sonra geleceğini onaylamak için aramış ve Wallander de işlerini yoluna koyduktan sonra hemen yola koyulmuştu.

Saat 18.00'de Fyrudden'de buluşacaklardı. Westin, onu kendi teknesiyle gelip alacaktı. Wallander pazara kadar orada kalacaktı. Arkadaşının kendisini çağırmasına sevinmişti ama aynı zamanda da biraz tedirgin olmuştu. Sonbaharda insanların sağlık sorunları ortaya çıkardı. Dr. Göransson böylesi bir şeyin olmayacağı konusunda onu ikna etmeye çalışmasına karşın Wallander yine de kalp krizi geçirmekten çok korkuyordu. Kan şekeri düzeyi dengelenmişti. Bir hayli kilo vermişti ve sağlıklı bir diyet uyguluyordu. Ama, Wallander artık her şeye çok geç kaldığını düşü-

nüyordu. Henüz elli yaşına basmamasına karşın yine de ödünç zamanları yaşadığına inanıyordu.

Fyrudden Limanı'na saptığında yağmur daha da artmıştı. Arabasını otoparkta o yaz bıraktığı aynı yere park etti, motoru durdurdu. İri dalgaların sesini dinledi. 18.00'i biraz geçe limana yaklaşan teknenin ışıklarını gördü. Gelen Westin'di.

Wallander çantasını alarak arabadan inip limana doğru hızlı adımlarla gitti. Westin tekneyi yanaştırıyordu. Gülümsedi.

"Hoş geldin!" diye bağırdı, rüzgârın sesini bastırmaya çalışarak. "Seni hemen alıp geri döneceğiz. Yemek hazır."

Wallander tekneye binmeye çalışırken Westin, onun çantasını aldı. Çok üşüyordu. Hava hızla soğumaya başlamıştı.

"Sonunda gelebildin," dedi Westin, Wallander dümenin yanına geldiğinde.

Wallander'in içindeki tedirginlik yerini mutluluğa bırakmıştı. Arkadaşının yanında olmaktan çok hoşnuttu. Westin hızla dümeni kırınca Wallander düşmemek için tutundu. Limandan çıktıklarında dalgalar daha da artmıştı.

"Bu tür havalarda tedirgin olur musun ya da deniz tutar mı?" diye sordu Westin.

Bunu dalga geçercesine sormuştu ama ses tonundaki belli belirsiz endişe hissediliyordu.

"Tutabilir," dedi Wallander.

Westin teknenin hızını arttırdı ve kısa bir süre sonra açık denize çıktılar. Wallander birden çok mutlu olduğunu hissetti. Kimse nerede olduğunu bilmediğinden asla rahatsız edilmeyecekti. Uzun zamandan beri ilk kez dinlenebilecekti.

S O N

"Mankell usta bir polisiye roman yazarı."

The Times

"Mankell sizlere polisiye romanı okumayı sevdirecek."

Daily Telegraph

"Bıkıp usanmadan aynı dedektifin maceralarını okuyorsanız o roman gerçekten iyi bir polisiyedir. Ben Wallander'den kesinlikle ayrı kalamıyorum."

Sean French, *Independent*

"Wallander'in soruşturmalarında yürüttüğü mantıklı muhakemeler gittikçe artan bir heyecan yaratıp doyurucu bir sonla zirveye çıkıyor."

The Times

"Polisiye kurgularda Wallander eşi bulunmaz bir dedektif."

Daily Telegraph

"Mankell en zeki ve yaratıcı polisiye yazarlardan biri. Okunmaya değer bir kitap."

Observer

